

IS
STORIA

FREIHEIT IN BINDUNG

EX LIBRIS

LÖSE ET DOM ZWANG

Dr. Helmut Bester

Dv 2719 | 1

SVERIGES
APOTEKARHISTORIA

FÖR FÖRSTAVANDE AF DEN APOTEKARSTÄMME

AF SVERIGES APOTEKARSTÄMME

AF ÅR 1773

AF SVENSKA APOTEKARSTÄMME

AF ÅR 1773

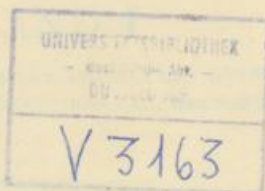
AF ÅR 1773

AF

K. A. ARLUND

AF ÅR 1773

AF ÅR 1773

AF ÅR 1773

AF ÅR 1773

EX LIBRIS
FREIHEIT IN BILDUNG
VEREINIGTE
OR-HELMUT VESTER

SVERIGES
APOTEKARHISTORIA

FRÅN KONUNG GUSTAF 15 TILL NÄRVARANDE TID

ENLIGT UPPDRAG AF APOTEKARSOCIETETEN

UTGIFVEN AF

ALFRED LEVERTIN, C. F. V. SCHIMMELPFENNIG
MED, DOKTOR APOTEKARE

OCH

K. A. AHLBERG
APOTEKARE

BAND I

STOCKHOLMS STAD, STOCKHOLMS LÄN, UPPSALA LÄN, SÖDERMANLANDS LÄN,
ÖSTERGÖTLANDS LÄN, JÖNKÖPINGS LÄN, KRONOBERGS LÄN.

STOCKHOLM

ERNST WESTERBERGS BOKTRYCKERI-A.-B. 1910—1918

SVARIGES
APOTEKARHISTORIA

AFSTÄMNING ÖFVER SVARIGES APOTEKARSTÄMMA

AFSTÄMNING ÖFVER SVARIGES APOTEKARSTÄMMA

AFSTÄMNING ÖFVER SVARIGES APOTEKARSTÄMMA

AFSTÄMNING ÖFVER SVARIGES APOTEKARSTÄMMA

AFSTÄMNING ÖFVER SVARIGES APOTEKARSTÄMMA

AFSTÄMNING ÖFVER SVARIGES APOTEKARSTÄMMA

AFSTÄMNING ÖFVER SVARIGES APOTEKARSTÄMMA

AFSTÄMNING ÖFVER SVARIGES APOTEKARSTÄMMA

AFSTÄMNING ÖFVER SVARIGES APOTEKARSTÄMMA

AFSTÄMNING ÖFVER SVARIGES APOTEKARSTÄMMA

SVERIGES
APOTEKARHISTORIA

FRÅN KONUNG GUSTAF 1:s TILL NÄRVARANDE TID

ENLIGT UPPDRAG AF APOTEKARSOCIETETEN

UTGIFVEN AF

ALFRED LEVERTIN OCH C. F. V. SCHIMMELPFENNIG

MED. D-R

APOTEKARE

· I ·

APOTEKSINNEHAFVARE

STOCKHOLM
TRYCKT HOS ERNST WESTERBERG 1910

APOTHEKARHISTORIA
ZWEITES

DES

APOTHEKARHISTORIA

VON

DR. MED. JOHANNES SCHNEIDER

APOTHEKARHISTORIA

APOTHEKARHISTORIA

APOTHEKARHISTORIA

FÖRETAL.

Behovvet af att äga en efter nya, grundliga forskningar utarbetad apotekarhistoria har länge gjort sig gällande.

Det äldsta arbete af denna art, som apotekarkåren äger, är det af den kände oförtrutne forskaren i Sveriges läkarhistoria, medicinalrådet Johan Fredrik Sacklén år 1833 utgifna verket »Sveriges Apotekare-Historia ifrån Konung Gustaf I:s till närvarande tid». Detta verk, som rätt länge varit utgånget i bokhandeln och nu är ganska svåråtkomligt, lämnar tämligen utförliga uppgifter om de med utgifvaren samtida apotekarne, men om yrkets första utöfvare i en del fall synnerligen ofullständiga sådana. Analogt med den af honom utgifna läkarhistorien uppställde Sacklén sin apotekarhistoria icke alfabetiskt efter personnamn, utan uppdelade han innehållet i tvenne grupper: »Apotekare i Stockholm» och »Apotekare uti Rikets öfriga städer och orter», därvid upptagande städer och orter i alfabetisk följd.

Fyrtio år senare hade redan stora och viktiga förändringar inträdt inom apoteksväsendet, däribland upprättandet af mer än 50 nya apotek, hvarför åtgärder vidtogos för åstadkommande af en fortsättning af Sackléns apotekarhistoria. Vid sin allmänna sammankomst den 3 aug. 1872 beslöt nämligen apotekarsocieteten uppdraga åt sekreteraren i Kungl. medicinalstyrelsen, fül. d:r A. J. Bruzelius, att utarbeta en sådan. Denna utkom också åren 1878—81. I olikhet med Sackléns apotekarhistoria, men efter mönster såväl af den fortsättning på Sackléns läkarhistoria, hvilken 1853 utgifvits af d:r Hilarion Wistrand, som af det af denne jämte A. J. Bruzelius och C. Edling 1873—76 utgifna verket »Sveriges läkarehistoria, ny följd», upptager Bruzelii apotekarhistoria biografierna i alfabetisk ordning.

Att nu vid utgifvandet af en ny apotekarhistoria en återgång delvis göres till den af Sacklén använda formen, torde synas egendomligt. Det skäl, som för utgifvarne härvid varit bestämmande, skall nedan anföras, sedan först några kortfattade uppgifter meddelats angående tillkomsten af föreliggande arbete.

Framlidne apotekaren Isidor Nordin i Malmö hade under flera års forskningsarbete hopbragt en rikhaltig samling manuskript och anteckningar samt på detta sätt beredt sig till utarbetande af en ny följd utaf Bruzelii apotekarhistoria. Vid sammanträde den 15 maj 1902 beslöt apotekarsocietetens direktion, på förekommen anledning, anmoda apotekare Nordin och med. d:r A. Levertin, Stockholm, att utgifva en ny apotekarhistoria, samt att vid societetens allmänna sammankomst den 12 sept. samma år göra framställning om ett för detta ändamål ur societetens kassa utgående bidrag. Med fastställande af en viss begränsning, hvarom nedan, bifölls denna direktionens framställning af societeten.

Att inom den närmaste tiden påbörja utgifvandet af en apotekarhistoria visade sig dock vara så godt som utförbart af bland andra orsaker äfven den, att de båda utgifvarne voro bosatta å vidt skilda orter. Till en början träffades därför den öfverenkommelsen, att hvar och en skulle, oberoende af den andre, göra så grundliga forskningar som möjligt, och fortgick arbetet på detta sätt i några år. Ett afbrott däri inträdde 1906 genom Nordins detta år timade frånfälle. Apotekarsocieteten beviljade då vid sammankomsten den 13 sept. 1907, på direktionens tillstyrkan, 2,000 kronor till inköp af apotekare Nordins efterlämnade manuskript och anteckningar. I samband härmed anmälde ordföranden, att apotekare C. F. V. Schimmelpfennig, Stockholm, mottagit uppdraget att träda i Nordins ställe.

Sedan Nordins samlingar med rätt stort besvär och tidsutdräkt blifvit så ordnade, att man med lätthet kunde tillgodogöra sig dem, återstod att bestämma den form, arbetet borde erhålla.

Utgifvarnes ursprungliga afsikt var att i apotekarhistorien i alfabetisk följd upptaga alla, som aflagt apotekarexamen. Men genom den vid beviljandet af societetens bidrag gjorda bestämmelsen, att detta endast skulle utgå för den del af arbetet, som, jämte de i Sackléns historia upptagna apotekarne, behandlade dem, hvilka innehaft eller voro innehafvare af apotek, blef det för utgifvarne nödvändigt att uppdelat innehållet på tvenne afdelningar.

Vid den förra, upptagande Sveriges alla själfständiga apotek med samtliga dessas innehafvare, följes i viss mån Sackléns uppställning, och anföras sålunda respektive apoteks-

innehafvare under af dem innehafda apotek. Dessa äro dock ordnade enligt nuvarande officiell indelning, som först upptager apoteken i Stockholm efter anläggningsår och därefter landets öfriga apotek länsvis ordnade. Den senare afdelningen upptager i alfabetisk följd och i lika fullständig form alla, som aflagt apotekarexamen, men ännu ej tilldelats privilegium å apotek.

I medvetande att hafva efter bästa förmåga sökt lösa den uppgift, som blifvit dem förelagd, överlämna härmed utgifvarne åt »Sveriges apotekarhistorias» subskribenter och andra af densamma intresserade att afgöra, i hvad mån de lyckats i sina sträfvanen att ernå största möjliga fullständighet.

Utgifvarne.

SLUTORD.

Blott en tredjedel af Sveriges Apotekarhistoria hade utkommit, då den ene af utgifvarne, medicine doktor Alfred Levertin, den 31 december 1920 afgick med döden och stå utgifvarne till honom i stor tacksamhetsskuld för hans betydande inlägg i släktforskningen för Sveriges Apotekarhistoria. Han efterträddes af apotekare K. A. Ahlberg, som 1921 af apotekarsocietetens direktion utsågs att jämte apotekare C. F. V. Schimmelpfennig fortsätta utgifvandet af densamma.

I den ursprungliga planen för Sveriges Apotekarhistoria ingick, såsom det af företalet framgår, att densamma skulle utgifvas i tvenne afdelningar, den förra omfattande apoteksinnehafvarne och den senare alla öfriga yrkesutöfvare, som aflagt apotekarexamen, men ännu ej vunnit befordran såsom apoteksinnehafvare. Den förra afdelningen af arbetet, för hvilken tidpunkten för dess afslutande begränsats till den 1 mars 1926, föreligger nu i fullständigt skick, hvarefter enligt den ursprungliga planen den senare nu borde komma att utarbetas. Sedan emellertid Svensk Apotekarkalender, utgifven 1923 af apotekare O. Kullberg utkommit, upptagande jämväl alla hufvudsakliga biografiska data angående vid denna tidpunkt levande legitimerade apotekare och farmacie kandidater, torde ett utgifvande af den senare afdelningen af arbetet nu ej vara af samma intresse, som när arbetet planlades. Då därjämte apotekarsociete-

ten vid beviljande af bidrag till bestridande af tryckningskostnaderna för Sveriges Apotekarhistoria bestämde, att detta skulle utgå endast för den del, som komme att afhandla apoteks-innehafvarne och alltså något bidrag till utgifvandet af en senare afdelning icke är att påräkna från societeten samt då arbetet drager mycket stora kostnader, och det intresse, som med afseende å antalet abonnenter kommit till synes vid utgifvandet af det nu afslutade arbetet varit mycket ringa, våga under-tecknade icke påtaga sig den ekonomiska risken för ett utgifvande af den andra afdelningen.

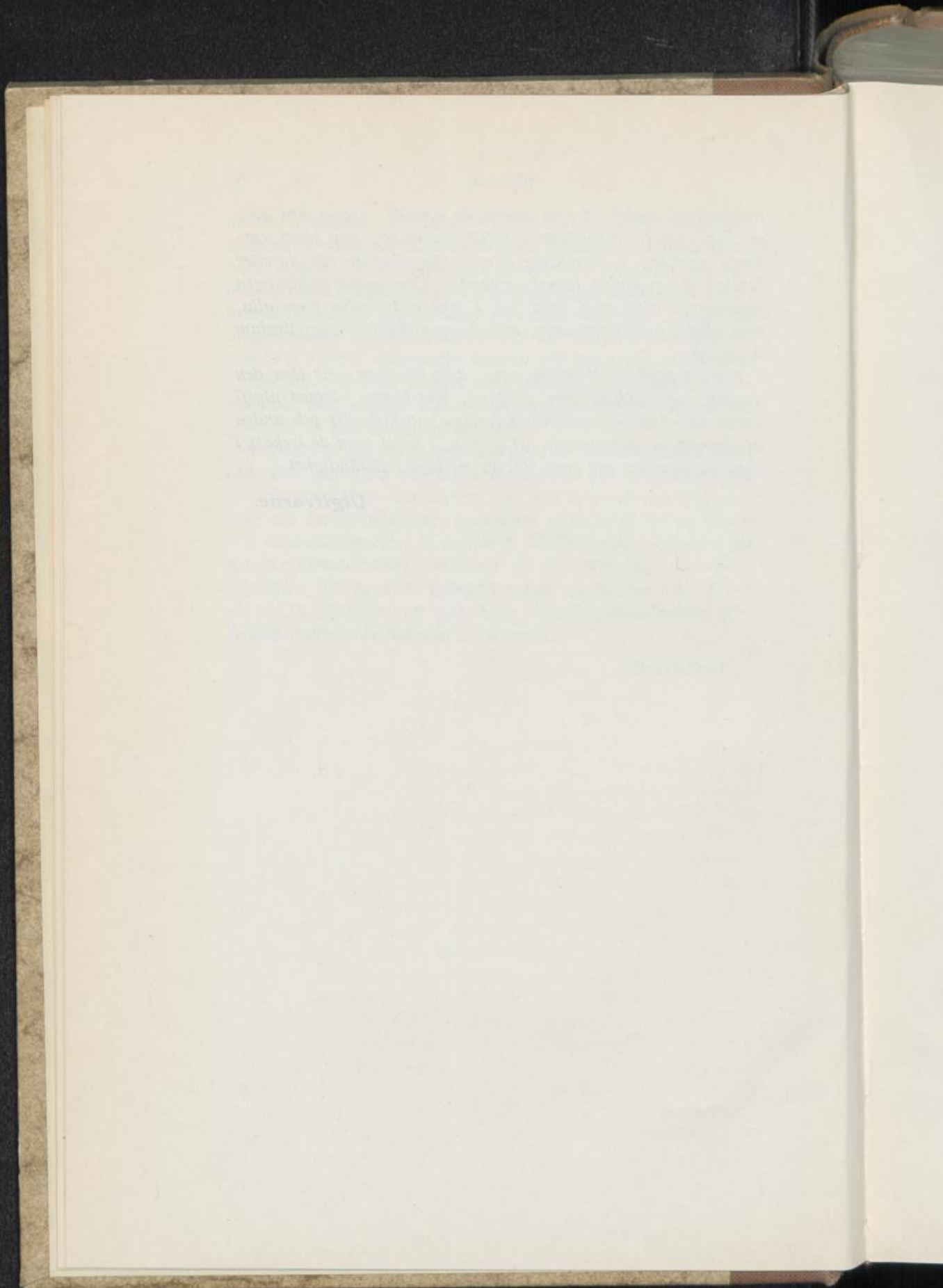
Slutligen är det oss en angenäm plikt att till direktören Govert Indebetou framföra vår stora tacksamhet för det synnerligen värdefulla bistånd han lämnat oss med afseende å släktforskning och korrekturläsning, hvarjämte vi bedja få betyga herrar f. d. riksbibliotekarien, fil. doktor E. W. Dahlgren, professorn vid Kungl. farmaceutiska institutet P. R. Westling, läroverksadjunkten, fil. kand. V. Ljungfors samt apotekarne Axel Krook och A. V. Frykholm ett uppriktigt tack för deras mycket värdefulla bidrag vid arbetets utgifvande.

Utgifvarne.

innehafvare under af dem innehafda apotek. Dessa äro dock ordnade enligt nuvarande officiell indelning, som först upptager apoteken i Stockholm efter anläggningsår och därefter landets öfriga apotek länsvis ordnade. Den senare afdelningen upptager i alfabetisk följd och i lika fullständig form alla, som aflagt apotekarexamen, men ännu ej tilldelats privilegium å apotek.

I medvetandet att hafva efter bästa förmåga sökt lösa den uppgift, som blifvit dem förelagd, öfverlämna härmed utgifvarne åt »Sveriges apotekarhistorias» subskribenter och andra af densamma intresserade att afgöra, i hvad mån de lyckats i sina sträfvanden att ernå största möjliga fullständighet.

Utgifvarne.

Inledning.

Kännedomen om apotekaryrkets förste utöfvare i Sverige är synnerligen ofullständig, beroende dels på yrkets i början obestämda art, dels på den jämförelsevis tillbakaskjutna ställning dess första målsmän intagit.

Farmaciens historia visar, hurusom beredandet af och handeln med läkemedel tämligen långt fram i tiden skilts från läkekunsten. I vårt land voro nämligen under klostertiden munkarne de, som, med den större eller mindre kännedom de ägde om vissa örter medicinska egenskaper, såväl beredde läkemedel som utöfvade en slags läkekunst. Först vid öfvergången från medeltiden till reformationstiden nämnas apotekare i Sverige. I ett bref från fru Mätta Ivarsdotter till hennes make, riksföreståndaren Svante Nilsson Sture af år 1510 förekommer sålunda bland annat: »Värdens weta, som I mig tillskrifven med Er dräng at I inga örter fingen ut med Er, känner Gudh, at det icke var min skuld, förthy jag litade på apothecaren, at han skulle haffwa uttagit hwad han wisse, at Er ädelhet behof giordes; kiäraste hierta, sänder jag Er nu medh apothecaren så många örter han begärt.» Ett annat exempel gifver räkningen öfver den fest, som Stockholms stad 1521 gaf för konung Kristian II, hvilken upptager »konfekt och annat hos apotekaren» 8 mark örtugar.

Dessa och andra från samma tid omnämnda apotekare torde dock ägt ringa kännedom om läkemedels egenskaper och tillredning. Troligen voro de samtliga så kallade »Gewürtz-Apotheker», hvarmed afsågs personer, som handlade med konfekt och kryddor, då förbrukade i stor utsträckning och ofta nog i syfte att häfva eller förekomma sjukdomar.

Apotekare i vår mening känner man dock redan från konung Gustaf I:s regering, då denne omkring 1552 antog mästern Lucas till hofapotekare med åliggande att för hofvets räkning förvalta och vårda det konungen tillhöriga medicinförrådet.

Redan Johan III utvidgade rättigheterna för den hos honom anställde hofapotekaren genom tillstånd att flytta medicinförrådet

utom slottet och därigenom göra det tillgängligt för allmänheten.

Anläggarna och innehafvarne af vårt lands första apotek voro i regel utlänningar, hvilka af en eller annan anledning inkallats till landet, särskildt till följd af de nästan ständiga krigen, och som här lyckats vinna de kungliges ynnest.

Den först omnämnde svensk, som ägnat sig åt farmacien, är Anders Månsson Biewer, hvilken, efter fulländad utbildning, 1649 erhöll tillstånd att åt sig inrätta ett apotek — Ängeln — i hufvudstaden. Han fick snart efterföljare, och i och med det, att svenske män ägnade sig åt och utbildade sig i apotekaryrket, bereda de personhistoriska forskningarne afsevärdt mindre svårigheter och gifves det säkrare grund för en namnet motsvarande

Sveriges apotekarhistoria.

Slottsapoteket.

1552 (omkring)—1625.

Omkring år 1552 antog konung Gustaf I »mäster Lucas» till slottsapotekare eller föreståndare och förvaltare af det konungen tillhöriga inom kungl. slottet förvarade medicinförrådet. Detta slottsapotek är, så vidt man känner, den första apoteksinrättningen i Sverige, och hade närmast karaktär af ett mera fullständigt utrustadt husapotek för konungen och hans hof. Dess förråder och inventarier tillhörde hofstaten, på hvilken apotekaren äfven uppbar lön, och var han redovisningsskyldig för sin förvaltning samt ägde ej rättighet att afyttra något till utom hofvet stående personer.

Genom kungl. brefvet af d. 21 mars 1575 medgafs slottsapotekets förflyttning till lokal vid Stortorget, och erhöll dåvarande slottsapotekaren rätt att förfoga öfver det, till ett värde af 429 daler s. m., för kungl. hofvet inköpta förrådet af läkemedel, under villkor, att städse vara försedd med »färska och oförfalskade varor» för hofvets räkning samt att, i händelse han däri skulle brista eller hans tjänst ej vidare skulle synas behöflig, genast och till fulla värdet återbära det erhållna.

Huru lång tid slottsapoteket sålunda varit förlagdt till Stortorget, känner man ej. Att en återflyttning däraf ägt rum, synes framgå af det tillstånd, som 1625 lämnades en af mäster Lucas efterträdare, att flytta det från slottet till plats vid Stortorget.

LUCAS, MÄSTER. Sveriges förste slottsapotekare och tillika den ende under konung Gustaf I:s regering förekommande apotekare. Troligen är han jämväl den förste, som, i egentlig mening och i enlighet med en senare tids begrepp om yrket, utöfvat detsamma i vårt land.

Antogs omkring 1552 af konung Gustaf I till slottsapotekare eller föreståndare för det konungen tillhöriga förrådet af medikamenter. Han utöfvade sin verksamhet inom kungliga slottet,

var redovisningsskyldig inför konungen och ägde ej befogenhet att utlämna medikamenter annat än till hofvets medlemmar.

Under konungens sista sjukdom var han, jämte barberaren, mästern Jakob, befalld att tillhandagå och noggrannt följa hofpredikanten, kyrkoherden i Nikolai, magister Johannes' föreskrifter vid vården af den sjuke konungen, till dess den danske läkaren hunnit anlända.

BUSENIUS, ANTHONIUS. Efterträdde sannolikt mästern Lucas som föreståndare för slottets medikamentsförråd och till en början antagligen på samma villkor.

Den 21 mars 1575 erhöll han, genom utfärdadt öppet bref, konung Johan III:s tillstånd att flytta medicinförrådet från slottet ut i staden, för att undvika det varorna skulle blifva förlegade. Detta tyckes ha inneburit ett medgifvande att idka offentlig medikamentsförsäljning. Det stadgades vidare, att han skulle äga rättighet att förfoga öfver det för hofvets räkning inköpta medicinförrådet, värderadt till 429 daler s. m., med villkor att ständigt tillhandahålla hofvet »färska och oförfalskade» medikamenter, äfvensom skyldighet för honom att tillfullo återställa lagret, om han på grund af sjukdom eller af annan anledning ej kunde sköta sin tjänst eller ansågs till densamma obehöflig.

Den 4 jan. 1579 utfärdades Kungl. Maj:ts öppna résolution, hvarigenom B. erhöll rättighet att mot ett fraktbelopp af 100 portugaleser begagna ett konungens skepp, som af Kungl. Maj:t skulle utrustas, men hvarå B. var skyldig hålla styrmän. Till säkerhet fick han lämna ett sitt stenhus i pant.

Död troligen 1579.

Gift med ELIN STAFFANSDOTTER SASSE, dotter till öfversten STAFFAN SASSE och EMERENTIA GAMMAL samt änka efter lifmedikus WILHELM LEMNIUS, född 1520, död d. 19 okt. 1573.

B:s räkenskaper för åren 1575—1579 förvaras i kammararkivet.

WALDEN, SIMON. Till 1500-talets slottsapotekare hänföres äfven Simon Walden, hvilken d. 19 okt. 1575, eller samtidigt som Busenius flyttade slottsapoteket ut i staden, erhöll tillstånd att öppna ett apotek i Stockholm.

Någon kännedom om, huru lång tid eller under hvilka för-

hållanden detta vid Stortorget förlagda apotek existerat, äger man ej. Antagandet, att det blifvit underhållet på kronans bekostnad, stöder sig på den räkning, som riksrådet Sten Eriksson Leijonhufvuds änka, Ebba Mänsdotter (Lilliehöök), 1594 ingaf till konung Sigismund och riksens råd, däri hon bland sina fordringar hos kronan äfven upptager en summa af 2,000 daler, hvilken apotekare Walden varit henne skyldig, men från hvars gäldande han befriats genom rådets dom, som älade d:r Wilhelm Lemnius att betala skulden.

BERCHELT, (BERCHOLT) SIMON. Efterträdde troligen Busenius som slottsapotekare. Han synes i hög grad hafva åtnjutit konung Johan III:s förtroende och vänskap och erhöll af honom d. 2 febr. 1583 som donation ett stenhus på Studentholmen i Uppsala med därtill hörande större jordområde. B. användes af konungen både som läkare och apotekare, och under dennes sista sjukdom vårdade han ensam den sjuke. Enligt häfdatecknaren frih. von Pufendorffs utsago skulle sjukdomen till en början varit af mycket lindrig art, men genom B:s okunnighet tagit en så olycklig vändning.

Var en bland undertecknarne af Uppsala mötes beslut 1593.

Död vintertiden 1601.

Gift 1) . . . 2) med ANNA NILSDOTTER ROSEBANER, död 1625, dotter af borgmästaren i Stockholm NILS HANSSON BRASK och HELENA BOHEMAN.

Barn: MARIA, gift d. 19 april 1618 med DANIEL BURÆUS, född d. 26 juli 1586; — SIGRID, lefde ännu 1642, gift med borgmästaren i Stockholm, sedermera befallningsman i Vaxholm, HANS NILSSON, död 1639. (Deras son GUSTAF adlades och introducerades på riddarhuset med namnet TAUBENFELT under n:r 437.)

B. har utgifvit ett mindre arbete med följande titel: Om Pestilentzien och hennes orsaker, och huru man kan weta, om wädhret är aff Pestilentzien förgiffet; och om een är siuk, om thet är Pestilentzie eller icke. Hwadh the helbregde hoos the siuke göra, och huru the sigh hålla och Pestilentzien fly skole. Item, huru then onde luchten i Städherne, på Bygden, i Kyrker, Huss och Camrer fördriffvas skal m. m. Aff lärde Mäns Bööcker uthdragit och förswenskat etc. aff — Apoteker. Tr. i Stockholm. Anno 1589. 8:o.

Hans räkenskaper för åren 1580—1587 förvaras i kammararkivet, de för 1588—1590, 1592 i riksarkivet.

KÖNIG, CASPAR, adlad LILLIECRONA. Född d. 15 mars 1586 i staden Jägerndorff i Schlesien.

Föräldrar: Rådsherren därstädes NICOLAUS KÖNIG (KENIG) och SUSANNA ROESSLER.

Efter studier i sin födelsestad samt i Breslau och på olika platser i utlandet återvände han till Jägerndorff, som han snart åter lämnade för att 1603 resa till Stockholm, där han antogs i konung Karl IX:s tjänst samt d. 27 juni 1609 utnämndes till hofapotekare. Efter konung Karls död anställde Gustaf II Adolf honom som sin »trotjänare och beställte apotekare» och tilldelade honom d. 24 juli 1614 en årlig lön af 300 daler s. m. Af Gustaf Adolf var han flera gånger använd i beskickningar till utrikes orter; bland annat sändes han 1620 till Tyskland i och för förberedelser till det kungliga bröllopet.

År 1622 erhöll K. förordnande som hofköksmästare, från hvilken befattning han redan följande år på grund af sjuklighet måste afgå.

Vid konungens afresa 1630 till Tyska kriget var K. honom följaktig och sändes därunder i flerfaldiga uppdrag till främmande statsöfverhufvud. Återkommen från dessa beskickningar utnämndes han 1631 till krigskommissarie i Tyskland. Efter Gustaf Adolfs död 1632 vid Lützen balsamerade han i Weissenfels det kungliga liket och beledsagade detsamma vid dess öfverförande till Sverige. Som belöning för ådagalagd tro- och skicklighet under sin tjänstetid mottog han vid sin återkomst åtskilliga förläningar, samt tilldelades d. 17 juli 1637 adelskap under namnet Lilliecrona. Introducerades följande år på riddarhuset. Bevistade riksdagarne 1638, 1640 och 1644.

Hans af förmyndarregeringen förlänade adelskap stadfästes d. 16 juli 1645 af drottning Kristina.

Död d. 23 dec. 1646 i Stockholm. *Begrafd* d. 21 mars 1647 i Södertälje kyrka.

Gift d. 12 mars 1617 med BRITA JOHANSDOTTER, död 1653, hvars föräldrar voro kungl. kamferaren JOHAN JACOBSSON till Kexholm och ANNA BÖRJESDOTTER CANTHERA.

Barn: JOHAN, född 1619, död d. 15 nov. 1672. Major; — CARL, född 1620, död 1674. Häradshöfding i Norrunda; — MARIA, född 1621, död d. 30 april 1647, gift d. 20 febr. 1646 med underståthållaren i Stockholm REINHOLD GOVERT LEUHUSEN, född d. 20 jan. 1601, död d. 6 jan. 1655; — SUSANNA, född

1622, död d. 30 nov. 1659, gift den 31 maj 1642 med lifmedikus ANDERS SPARRMAN, adlad PALMCRON, född 1609, död d. 30 sept. 1658; — GUSTAF (till Lilljendal), född d. 10 okt. 1623, död d. 19 april 1687. Landshöfding, president och akademikanslär; — CHRISTJER, född 1624, död efter 1659. Bergmästare vid Salberget; — CASPAR, född 1625, död . . . Öfverstelöjtnant; — BRIGITTA, född 1635, död d. 18 okt. 1673, gift 1660 med guvernören och lagmannen LENNART RIBBING, född 1631, död d. 15 aug. 1697.

FINTZENHAGEN, LIBORIUS. Född i Tyskland.

Redan 1643 anhöll F. om tillstånd att i Falun få inrätta ett apotek, men afslogs denna hans begäran. Den 27 maj 1648 erhöll han privilegium å anläggande af ett apotek i Stockholm och Norra förstaden — Norrmalm — då afståndet till de tvenne apoteken i staden var stort, och befolkningen nattetid afstängd från all beröring med staden genom slotts- och stadspörtarnes tillslutande. I privilegiibrefvet benämnes han »Kongl. Maj:ts välbetrodde Laborant och Apotekare».

Apotekets läge är helt och hållet okänt.

Död under senare hälften af 1650-talet.

Gift 1) d. 5 juni 1641 med MARGARETA TEBIG.

Barn: ANDREAS, född 1643, döpt d. 26 mars, död . . .; — CATHARINA, född 1645, döpt den 1 dec., död . . .

2) d. 24 juni 1649 med REGINA GRASSMAN, född d. 1 juni 1627, död 1658, dotter till hertig Carl Philips lif- och hofbarberare JACOB GRASSMAN och CATHARINA ABRAHAMSDOTTER.

Barn: JACOB, född 1650, döpt d. 24 maj, död . . .; — LIBORIUS, född 1655, döpt d. 14 juli, död . . .

Apoteket Lejonet.

1575 (1625).

I och med den åt Busenius d. 21 mars 1575 meddelade tillåtelsen att flytta slottsapoteket ut i staden öppnades Sveriges, så vidt man känner, första för allmänheten tillgängliga apotek. Samma år erhöll äfven Simon Walden tillstånd att inrätta ett apotek vid Stortorget i Stockholm. Ovisst är dock, om detta senare drifvits någon längre tid, eller om det ens kommit till stånd, ty under de närmaste 50 åren omnämnes endast slottsapoteket, hvilket änyo inrymts i slottet och förblef där till 1625.

De hittillsvarande innehafvarne af (eller föreståndarne för) slottsapoteket kan man närmast betrakta såsom anställda i konungens enskilda tjänst. Förhållandet blef annorlunda, när 1625 tillåtelse lämnades apotekare Schmidt att förlägga apoteket vid Stortorget. Och genom de två år senare utfärdade särskilda privilegierna för detsamma, upphör faktiskt innehafvarnes ställning som konungens personliga tjänare. Namnet »Slottsapotek» bibehöll det likväl ända till 1675, hvilket år dess dåvarande innehafvare försåg det med en skylt, ett liggande lejon, och gaf apoteket sitt nuvarande namn. Samtidigt flyttades det till Norrmalm, nämligen till hörnet af dåvarande Norrmalms — nu Gustaf Adolfs — torg och Regeringsgatan. Sedermera har apoteket legat på ännu två platser vid samma torg, innan det förlades till den egendom, Regeringsgatan n:o 8, hvori det numera är inrättadt, till en början i hörnet af nämnda gata och Jakobs kyrkogata, därefter i ny, invid den förra belägen lokal.

Ett apotek, å hvars anläggande i Norra förstaden Liborius Fintzenhagen d. 27 maj 1648 erhöll privilegium, synes inom kort hafva förenats med och uppgått i det till Norrmalm förflyttade slottsapoteket — Lejonet.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 175,000 kronor.

SCHMIDT, PHILIP MAGNUS CARLSSON. Född d. 14 juni 1596 i Langensaltz, Thüringen, af adlig släkt.

Föräldrar: Juris dr och syndikus CAROLUS SCHMIDT och GERTRUD KLEINSCHMIDT.

Efter fem års lärotid i Halberstadt konditionerade han under några år i Leipzig och Berlin, till dess han 1623 inkallades till Sverige och af drottning Maria Eleonora antogs till hofapotekare och föreståndare för apoteket inom slottet, hvilket sedan Königs bortresa 1620 varit stängdt.

År 1625 erhöll han tillstånd att flytta apoteket till Stortorget för att genom försäljning äfven till allmänheten åstadkomma lifligare omsättning af varorna. Det benämndes dock fortfarande »Slottsapotek».

Den 30 april 1627 utfärdades särskilda privilegiebestämmelser för apoteket. Dessa stadfästes d. 22 febr. 1636 och kompletterades samtidigt med stadgande angående taxa och revision.

Den 30 april 1640 utnämndes S. till hofapotekare på stat med en årlig lön af 300 daler s:m., och bekräftades denna utnämning af drottning Kristina såväl d. 5 jan. 1647 som 1652. Leveransen för den kungliga familjen och hofstaten uppgick till 600 daler årligen.

Af änkedrottningen Maria Eleonora, hos hvilken han stod i hög gunst, erhöll han genom gåfvobref af d. 25 dec. 1650 ett gods på Dalsland i förläning; och tillförsäkrades 1665 hans efterkommande arfsrätt till detsamma.

Död i Stockholm d. 23 sept. 1652.

Gift 1) d. 5 nov. 1625 med BARBARA SYLVESTERSDOTTER, hvars far var kungl. rustmästare. — 2) med CATHARINA JOHANNESDOTTER REIJTER (sedermera, d. 27 juli 1658, omgift med adjunkten vid postverket JOHAN GEORG RICHTER.)

Barn: CARL MAGNUS, född . . . , död . . . Ryttmästare. (Hans söner adlades 1722 med namnet VON WULFFSCHMIDT.); — MARIA ELEONORA, född . . . , död . . . (lefde ännu 1708 och var då öfver 80 år), gift 1) d. 24 april 1648 med JOHAN ROSENLINDT, svenskt sändebud i Polen och därstädes mördad af kosacker på 1660-talet. 2) med MÅNS ARVIDSSON BRANDSKÖLD, kommandant på Kexholms slott; — CATHARINA, född . . . , död . . . , gift d. 29 juni 1652 med öfverinspektoren hos grefve Magnus Gabriel De la Gardie öfver Neukloster och Pöhl HENRIK HERZOG; — DOROTHEA, född 1641, döpt d. 17 juni, gift d. 17 nov. 1661 med myntvärdien JOHAN FREDRIK HERMAN från

Dresden, hvilken för skuld till kronan 1663 rymde ur riket; — SUSANNA, född . . ., död 1693, gift d. 8 mars 1659 med generalguvernementssekreteraren JAKOB SKOTTSVINCKEL, adlad TIGERSTJERNA, född d. 15 mars 1625, död d. 17 nov. 1673; — JOHAN, född 1644, döpt d. 21 nov., död . . .; — PHILIP, född 1646, döpt d. 22 mars, död . . .

ROBERG, DANIEL d. ä. Född d. 23 febr. 1629 i Jönköping.

Föräldrar: Konrektorn därstädes, sedermera kyrkoherden i Ölmestad, Småland, LAURENTIUS ÖLMSTADIUS och KERSTIN PERS-DOTTER.

Idkade skolstudier i Jönköping 1635—40 och i Växiö 1640—44, hvilket sistnämnda år han d. 5 okt. inskrefs vid Uppsala akademi. Öfvergick snart till den farmaceutiska banan och erhöi däri utbildning såväl i Sverige som i utlandet.

Af Uppsala akademi utsågs han d. 6 mars 1659 till Wolimhaus' efterträdare å akademiapoteket därstädes, men, då han ej ville godtaga de därvid uppställda villkoren, återvände han samma år till Stockholm samt öfvertog slottsapoteket efter Schmidt.

Till hofapotekare utnämndes han d. 9 maj 1662 med lön på stat. Det ålåg honom då att utan ersättning lämna medicin för konungens egen person, hvaremot han ägde uppbära betalning för till hofstatens medlemmar och till betjäningen lämnade varor. Äfven var han skyldig att åtfölja konungen på resor, men befriad från skatter och pålagor. Utnämningen med däri intagna bestämmelser bekräftades d. 19 maj 1675.

Apoteket, som hittills benämnts »Slottsapotek», försågs samma år med en skylt — ett liggande lejon — och bär sedan dess namnet »Lejonet.»

Död d. 22 juni 1692 i Stockholm.

Gift d. 16 dec. 1662 i hofförsamlingen med INGRID MEINICH, född . . . död d. 5 nov. 1719, dotter till en förmögen brukspatron i Nerike. Efter mannens död fortfor hon med apoteksrörelsen, som hon dref genom en utländsk provisor. På grund af vanskötsel förverkade denne hofleveransen.

Barn: LARS, född d. 24 jan. 1664, död d. 21 maj 1742. Medicine professor i Uppsala; — DANIEL, född d. 21 okt. 1666, död 1710. Apotekare (se nedan); — BRIGITTA, född . . . död

... , gift med kamreraren SAMUEL ENHJELM, född d. 9 febr. 1652, död d. 5 maj 1710.

Roberg ansågs äga för sin tid mindre vanliga kunskaper, särskildt i sitt yrke, i hvilket han äfven visade sig praktiskt duglig. Ett »epitaphium» öfver honom uppsattes 1694 i Jakobs kyrka i Stockholm.

ROBERG, DANIEL d. y. Född d. 21 okt. 1666 i Stockholm och hofförsamlingen.

Föräldrar: Hofapotekaren DANIEL ROBERG och INGRID MEINICH.

Erhöll sin första farmaceutiska utbildning på faderns apotek och aflade efter genomgången elevtid farmacie studiosi-examen. Inskrefs 1690 som student i Stockholms nation vid Uppsala akademi. Företog sedermera en studieresa och uppehöll sig en längre tid i utlandet. Kort före pestens utbrott 1710 återvände han hem och öfvertog apoteket, som han erhållit i arf.

Död 1710 i Stockholm, ett offer för pesten. Ogift.

Apoteket och sin öfriga egendom hade han testamenterat till sin vän och studiekamrat Johan Ulrik Wertmüller mot en afgift af 18,000 daler kopparmynt och 100 dukater, hvilket allt skulle tillfalla hans efterlevande moder.

WERTMÜLLER, JOHAN ULRIC d. ä. Född i Stockholm.

Föräldrar: Kamreraren i grefliga De la Gardieska huset N. WERTMÜLLER och . . .

Efter skolstudier ägnade han sig först åt farmacien och antogs till elev på apoteket Ängeln i Stockholm. Öfvergick sedan till medicinska studier och inskrefs vid Uppsala akademi d. 30 juni 1691. Under pesten 1710 var han biträdande läkare, men, i stället för att avsluta sina studier, antog han sin väns, Daniel Roberg, anbud och erhöll d. 10 nov. 1710 privilegium å apoteket Lejonet.

Död d. 27 aug. 1712 i Stockholm.

Gift d. 11 april 1711 med JULIANA BRANDT, född d. 30 sept. 1690, död d. 25 jan. 1769, dotter till handelsmannen JOACHIM BRANDT (en kusin till apotekaren Görgen Brandt) och CATHARINA UTTER. (Juliana Brandt blef sedermera omgift med apotekare BASILIUS TEUCHLER).

Barn: JOHAN ULRIC, född 1712, döpt den 12 april, död d. 21 jan. 1780. Apotekare (se nedan).

TEUCHLER, BASILIUS. Född d. 23 april 1671 i Göteborg.
Föräldrar: Bisittaren vid rådstufvurätten i Göteborg ANDRESS TYCHLER, född . . ., död 1670, begr. d. 14 sept., och MAGDALENA KIKESE, född 1628, död 1675, begr. d. 5 juli.

Hade först anställning såsom föreståndare å apoteket Lejonet efter Wertmüllers d. ä. död, men blef 1714 genom sitt giftermål med änkan innehafvare af detsamma.

Död d. 21 juli 1721 i Stockholm.

Gift d. 18 mars 1714 med JULIANA WERTMÜLLER, född BRANDT, dotter till handelsmannen JOACHIM BRANDT och CHATARINA UTTER samt änka efter apotekaren JOHAN ULRIC WERTMÜLLER d. ä.

Barn: JOACHIM, född 1716, döpt d. 21 juli, död d. 3 jan. 1760. Bankokommissarie; — FRANS PAUL, född 1717, döpt d. 28 sept., död d. 14 dec. 1771. Hofrättsråd i Svea hofrätt; — ANDERS BASILIUS, född 1718, död d. 5 juli 1734. Student i Uppsala.

Efter mannens död skötte änkan apoteket genom provisorer, till dess det 1730 öfvertogs af sonen i hennes första gifte JOHAN ULRIC WERTMÜLLER.

WERTMÜLLER, JOHAN ULRIC d. y. Född 1712 i Stockholm, döpt d. 12 april.

Föräldrar: Apotekaren därstädes JOHAN ULRIC WERTMÜLLER och JULIANA BRANDT.

Efter elevtjänstgöring på sin styffaders apotek företog han en längre utrikes resa, under hvilken han en tid äfven konditionerade på apotek i Berlin. Sedan därefter åtskilliga städer och orter i Tyskland och Schweitz besökts, återvände han 1730 till Sverige för att öfvertaga apoteket Lejonet, som efter styffaderns död drifvits genom provisorer, och erhöll han d. 25 febr. samma år konstitutorial såsom innehafvare af apoteket.

Af dåvarande kronprinsen Adolf Fredrik antogs han 1750 till hofapotekare och erhöll af densamma såsom konung d. 24 dec. 1762 lifmedikus' n. h. o. v.

W. var en af apotekarsocietetens stiftare och utsågs till dess förste ordförande.

Död d. 21 jan. 1780 i Stockholm.

Gift d. 25 maj 1742 med MARIA RAVENS, född d. 22 maj 1720, död d. 16 april 1786, dotter till köpmannen i Hamburg JOHAN FREDRICH HERMAN RAVENS och ELISABETH HOVEMESTER.

Barn: JOHAN FREDRIK, född d. 12 febr. 1743, död d. 29 jan. 1770. Student i Uppsala, provisor på apoteket Lejonet. Ledamot af »Utile Dulci» och framstående sångare; — JULIANA ELISABETH, född d. 10 okt. 1744, död d. 28 dec. 1812, gift d. 22 juni 1762 med grosshandlaren i Stockholm CHRISTIAN ADOLF KÖNIG, född d. 5 febr. 1724, död d. 22 juni 1803; — MARIA ULRICA, född d. 20 nov. 1745, gift d. 22 april 1765 med hofsekreteraren VILHELM CHRISTOFFER DÆVEL, född 1735, död d. 21 juni 1783; — LOVISA FREDRIKA, född d. 29 okt. 1747, död d. 28 febr. 1816, gift med grosshandlaren NICKLAS PAULI, född 1742, död d. 17 juli 1812; — MARGARETA CHARLOTTA, född d. 25 juni 1749, död d. 25 juli 1800, gift 1766 med grosshandlaren FREDRIK ADOLF WESTERBERG, född 1744, död d. 27 juli 1801; ÅDOLF ULRIK, född d. 21 febr. 1751, död d. 11 okt. 1833. Professor och hofmålare; — CARL HENRIK, född d. 3 juli 1752, död d. 9 april 1829. Med. d:r (se nedan); GUSTAF HERMAN, född d. 9 aug. 1755, död d. 30 okt. 1813. Löjtnant vid artilleriet; — HEDVIG CATHARINA, född d. 11 febr. 1757, död d. 7 juli 1804, gift d. 29 maj 1780 med kaptenen vid fortifikationen FREDRIK LUDVIG DÆVEL, född 1750, död d. 15 juli 1830.

För apotekets behof anlade W. en trädgård i och för odling af medicinalväxter.

W. åtnjöt allmänt stort anseende, och särskildt inom sitt yrke räknas han till en af dettas mest framstående utöfvare. Hans porträtt i olja, kopia af ett äldre original, pryder sedan 1909 apotekarsocietetens direktions sessionsrum.

WERTMÜLLER, CARL HENRIK. Född d. 3 juli 1752 i Stockholm.

Föräldrar: Hofapotekaren, lifmedikus JOHAN ULRIC WERTMÜLLER d. y. och MARIA RAVENS.

Inskrefs 1770, sedan han i Stockholm åtnjutit erforderlig skolundervisning, vid Uppsala akademi, där han ägnade sin tid åt medicinska studier, samt 1773 disputerade under professor Bergman. Anställdes därefter som elev på faderns apotek samt företog, efter elevtidens slut och sedan han aflagt farmaceutisk examen, 1778 en utländsk studieresa, som varade i två

år. Härunder idkade han medicinska studier vid flera universitet i Tyskland och blef 1779 med. dr i Göttingen.

Hemkommen undergick han inför Collegium Medicum stadgadt förhör och utnämndes d. 17 dec. 1782 till provinsialläkare i Stockholms län. Från denna tjänst afgick han d. 13 juni 1794, hvarefter han en kortare tid uppehöll befattningen som stadsfysikus i Sala. Redan före nämnda års utgång öfvertog han skötseln af apoteket Lejonet, hvilket 1780 tillfallit honom i arf, men som hittills drivits genom provisorer. Efter fyra år sålde han apoteket till Johan Swedmark, som förut under många år förestått detsamma. Blef ledamot af Svenska läkarsällskapet 1810 och erhöi d. 11 maj 1818 assessors n. h. o. v.

Död d. 9 april 1829 i Stockholm. Ogift.

Disputerade i Uppsala 1773: »De Fonte acidulari Dannemarskensi» och i Göttingen 1779: »De Terra Catechu». (Gradualafhandling.)

Genom testamentarisk disposition öfverlämnade han 1000 rdr b:ko till Svenska läkarsällskapet.

SWEDMARK, JOHAN. Född d. 24 febr. 1761 i Sunne, Jämtland.

Föräldrar: Hemmansägaren CHRISTOFFER JONSSON i Svedje, född d. 7 okt. 1726, död 1808, och GÖRIL OLOFSDOTTER, född 1731, död d. 30 juli 1816.

Erhöi undervisning i Frösö skola och antogs 1779, efter slutad skolgång, till elev på därvarande apotek. Vid dettas försäljning 1781 till Olof Thelning, kvarstannade han ej hos den nye ägaren utan fullgjorde återstoden af elevtiden på apoteket Morianen i Stockholm, där han 1784 aflade farmacie studiosi-examen. Hade sedan anställning på apoteket Lejonet såsom provisor och inköpte detsamma efter aflagd apotekar-examen 1798.

Död d. 21 jan. 1805 i Stockholm, af slag.

Gift d. 23 juli 1801 med JOHANNA CHARLOTTA BARK, född Törl d. 26 okt. 1769, död d. 5 april 1828, dotter till trädgårdsmästaren vid Fredrikshof DETLOF TÖRL och JOHANNA GAFFENS samt änka efter öfverkocken Gabriel Bark, född 1746, död d. 1 april 1789 (gift den 3 juli 1788).

Barn: JOHAN, född d. 30 april 1803, död d. 22 okt. 1880. Med. dr, regementsläkare.

Apoteksrörelsen fortsattes af änkan till 1812, då apoteket af henne försåldes.

SPRINCHORN, CARL ULRİK. Född d. 23 april 1787 i Örebro.

Föräldrar: Tullinspektoren därstädes CARL SPRINCHORN, född d. 2 okt. 1754, död d. 25 jan. 1824, och MARGARETA HOLMBERG, född d. 19 jan. 1751, död d. 14 aug. 1828.

Inköpte apoteket Lejonet i Stockholm d. 16 mars 1812 och erhöll, sedan han d. 16 april aflagt apotekarexamen, d. 8 maj privilegium å detsamma. Utnämndes d. 22 okt. s. å. till hofapotekare hos kronprinsen och mottog, efter dennes tronbestigning, d. 25 april 1818 utnämning till hofapotekare hos konungen. År 1830 uppdrogs åt honom apotekshållningen vid Drottningholm.

Beklädde 1834—36 ordförandeplatsen i apotekarsocietetens direktion och blef 1824 ledamot af Svenska läkarsällskapet.

Död d. 8 aug. 1841 i Stockholm. Begrafven i familjegravven på Johannes' kyrkogård.

S. var lifligt intresserad för s. k. igelodling och grundade för detta ändamål 1835 ett bolag, som med stora kostnader anlade och underhöll igeldammar i Stockholm.

Företog 1822 en studieresa till Danmark och Tyskland.

Gift d. 1 dec. 1812 med BRITA CATHARINA CAROLINA GÖRANSSON, född d. 3 okt. 1793, död d. 13 juni 1849, dotter till handlanden och rådmannen i Askersund GÖRAN BERG och hans andra hustru CATHARINA MARGARETHA STARK.

Barn: CAROLINA MARGARETA, född d. 4 sept. 1813, död d. 1 febr. 1865, gift d. 23 april 1837 med klädeshandlaren CARL FABIAN SEBARDT, född d. 7 maj 1810, död d. 29 juli 1855; — CARL, född d. 28 nov. 1814, död d. 10 jan. 1865. Hofapotekare (se nedan); — SOFIA FREDRIKA, född d. 16 nov. 1815, död d. 24 sept. 1869, gift d. 11 jan. 1840 med auditören vid Svea artilleriregemente, rådmannen i Stockholm CARL EMANUEL WAHLBERG, född d. 9 sept. 1807, död d. 28 okt. 1864; — GÖRAN GUSTAF, född d. 23 sept. 1817, död d. 13 aug. 1818; — GÖRAN GUSTAF, född d. 21 jan. 1819, död d. 7 dec. 1859. Klädesfabrikör; — PER ADOLF, född d. 15 sept. 1821, död d. 4 april 1867. Stationsinspektör i Södertälje; — KNUT ERNST AUGUST, född d. 7 juni 1828, död d. 1 jan. 1833.

Apotekarsocieteten har i sin lokal låtit uppsätta ett i olja utfördt porträtt af S., och intager det där en plats bland öfriga på farmaciens område bemärkte män.

SPRINCHORN, CARL. Född d. 28 nov. 1814 i Stockholm.

Föräldrar: Hofapotekaren CARL ULRIK SPRINCHORN och BRITA CATHARINA CAROLINA GÖRANSSON.

Antogs, sedan han genomgått Strängnäs gymnasium och i Uppsala aflagt studentexamen, år 1830 till elev på apoteket Lejonet i Stockholm. Vid apotekarsocietetens allmänna sammankomst d. 6 nov. 1833 undergick han farmacie studiosi-examen, hvarefter han tjänstgjorde på apoteket Lejonet. Aflade d. 28 maj 1836 apotekarexamen.

Förestod 1836—41 nämnda apotek och utnämndes under denna tid, d. 28 juni 1838, till hofapotekare.

Tillträdde apoteket 1841, efter faderns död, och erhöll privilegium å detsamma d. 17 juli 1847.

Ordförande i apotekarsocietetens direktion 1856—63.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet från 1838, var han nämnda sällskaps skattmästare från 1845 till sin död. Ut-nämndes d. 28 april 1853 till R. V. O.

Död d. 10 jan. 1865 i Stockholm och begrafd i familjegravven å Johannes' kyrkogård.

Gjorde 1843 en utrikes studieresa.

Året före sin död öfverlämnade han till farmaceutiska institutet en del farmaceutisk och kemisk litteratur samt en större samling droger och andra naturalier.

Gift d. 7 sept. 1843 med ELISABET ELFSTRAND, född d. 10 dec. 1819, död d. 28 maj 1888, dotter till grosshandlaren i Gäfle PER ELFSTRAND och ULRIKA WALLEY.

Barn: ULRIKA KAROLINA född d. 25 aug. 1844, död d. 29 maj 1901, gift d. 24 nov. 1869 med kamreraren i riksbanken JOHAN CASPER SEBARDT, född d. 3 sept. 1839, död d. 13 april 1885; — EMMA ELISABET, född d. 3 sept. 1845, död d. 1 sept. 1846; — ELISABET CHARLOTTA, född d. 2 april 1847, död d. 23 jan. 1879, gift d. 12 maj 1866 med apotekaren i Malmö ALGOT MAGNUS JULIUS BJÖRKBOM, född d. 7 nov. 1839, död d. 15 juli 1881; — CARL, född d. 25 maj 1848, död d. 27 sept. 1856; — ERNST PER, född d. 24 maj 1849, död d. 3 april 1852; — EMMA MATHILDA, född d. 10 febr. 1851; — BERTA MAGDALENA, född

d. 19 maj 1852, död d. 25 nov. 1855; — EBBA FREDRIKA, född d. 8 juli 1855, gift d. 14 nov. 1877 med praktiserande läkaren i Hälsingborg, med. hed. d:r CLAU ANDERSSON CLAU, född d. 17 sept. 1843; — CARL ERNST, född d. 8 mars 1859, död d. 27 juni 1863.

Carl Sprinchorn ägde utmärkta kunskaper och framstående skicklighet i sitt yrke. Han omfattade och utöfvade det äfven med lefvande intresse och omsorg. S. beskrifves såsom en oegennyttig, gästfri och välvillig person samt mycket hjälpsam mot behöfvande.

Inom Svenska läkarsällskapet var han högt uppburen på grund af det nitiska och samvetsgranna sätt, hvarpå han under så lång tid handhaft uppdraget att vara sällskapets skattmästare.

Hans porträtt, utfördt i olja efter original, som ställts till direktionens förfogande, finnes uppsatt i apotekarsocietetens direktionsrum.

SEBARDT, CARL WILHELM. Född d. 23 maj 1841 i Stockholm och Nikolai församling.

Föräldrar: Klädeshandlaren CARL FABIAN SEBARDT, född d. 7 maj 1810, död d. 29 juli 1855, och CAROLINA MARGARETA SPRINCHORN, född d. 4 sept. 1813, död d. 1 febr. 1865.

Åtnjöt undervisning vid Nya elementarskolan i Stockholm 1850—58, då han antogs till elev på apoteket Lejonet i Stockholm. Aflade farmacie studiosi-examen d. 22 mars 1861 inför apotekarsocietetens direktion, hvarefter han tjänstgjorde å nämnda apotek till d. 1 okt. Inskrifven vid farmaceutiska institutet höstterminen s. å. absolverade han d. 4 mars 1863 apotekarexamen.

Efter fortsatt tjänstgöring på apoteket Lejonet inköpte och tillträdde han detsamma d. 1 okt. 1865 samt erhöll privilegium d. 3 nov. s. å. Utnämndes d. 15 i samma månad till hofapotekare.

Erhöll d. 8 juli 1879 af riksmarskalksambetet uppdrag att bestrida apotekshållningen vid Drottningholm. Tillhandahåller sedan 1865 sjukhusapoteket å Serafimerlasarettet.

Blef 1867 ledamot af apotekarsocietetens direktion och var sekreterare i densamma 1868—70 samt ordförande 1878—1906, då han afgick ur direktionen. Redan 1867 valdes han till medicinaltaxerevisor och kvarstod som sådan till 1890. Ut-sågs 1869 af K. sundhetskollégium till ledamot i medicinal-

taxekommittén. Ledamot 1874 af styrelsen öfver amorteringsfonden för apoteksprivilegier och dess vice ordförande sedan 1904. Ledamot i styrelsen öfver farmaceutiska institutet 1876—88; af Kungl. Majt utsedd till ledamot i institutets styrelse 1901, sedan detsamma öfvertagits af statsverket, samt styrelsens vice ordförande sedan 1902; vice ordförande i styrelsen öfver nya amorteringsfonden för apoteksprivilegier sedan 1893 och i styrelsen för apotekarkårens lifränte- och pensionskassa sedan 1888. Ledamot i farmakopékommittén 1894—1901 och i kommittén för resande af en minnesstod öfver Schéele samt kassaförvaltare för den härtill samlade fonden 1878—92.

Vid såväl första allmänna svenska farmaceutmötet i Göteborg 1891 som vid första allmänna nordiska farmaceutmötet i Stockholm 1897 utsågs han till ordförande. Bevistade såsom apotekarsocietetens representant den farmaceutiska kongressen

London 1881 och var Sveriges officiella ombud vid internationella apotekarkongresserna i Bryssel 1885 och 1897.

Gifvetvis har hofapotekare S:s stora förmåga tagits i anspråk för en mångfald kommunala uppdrag.

Stadsfullmäktig i Stockholm 1877—1905, kyrkovård i Jakobs och Johannes' församling 1869—92 och ledamot af samma församlings kyrkoråd sedan 1902 samt af dess skolråd 1877—1890. Ledamot af Stockholms stads hälsovårdsnämnd 1886—1901 och vice ordförande i densamma 1892—1901. Har dessutom varit ledamot af öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor 1888—90, af styrelserna för barnsjukhuset Samariten 1888—97, för norra frivilliga arbetsinrättningen sedan 1888 och för Sabbatsbergs sjukhus 1890—92.

Bland uppdrag af mera enskild art märkas: ledamotskap i styrelsen för apotekarnes mineralvattenaktiebolag sedan 1875, för Sundsvalls ensk. banks afdelningskontor i Stockholm sedan 1886 och vice ordförande i densamma sedan 1905, samt för Sandvikens järnverksaktiebolag sedan 1899.

Blef ledamot af Svenska läkarsällskapet 1864. Kallades 1885 till hedersledamot af Union pharmaceutique de la Flandre Orientale och af Société de Pharmacie d'Anvers samt till vice hederspresident i Société Royale de Pharmacie de Bruxelles. R. V. O. 1881; R. N. O. 1890; O. II:s Jmt 1897; K. V. O. 2 kl. 1900; K. V. O. 1 kl. 1906; O. II S. Gbmt 1907.

I Svenska läkarsällskapets förhandlingar och i Farmaceutisk

tidskrift återfinner man åtskilliga af S. lämnade meddelanden i farmaceutiska frågor. Bl. a. en redogörelse för åtgången under de senaste årtiondena af en del mera kuranta apoteksvaror; berättelser öfver förhandlingarne vid de farmaceutiska kongresserna i London och Bryssel. Vidare angående amorteringen af apoteksprivilegierna i Sverige (också behandladt i artiklar i Nordisk farmaceutisk tidskrift 1894), äfvensom årsberättelser öfver apotekarsocietets verksamhet åren 1869—70.

Företagit studieresor till Frankrike, Österrike, Schweiz och Tyskland 1871 samt till Finland och Ryssland 1875.

Gift d. 11 aug. 1866 i Högbo kapell, Gäfleborgs län, med CATHARINA JOSEFINA GÖRANSSON, född d. 26 mars 1848, dotter till brukspatronen och konsulin GÖRAN FREDRIK GÖRANSSON och CATHARINA ELISABETH SEHLBERG.

Barn: CARL FREDRIK WILHELM, född d. 10 sept. 1867. Juris utriusque kandidat, stadsnotarie i Stockholms rådstufvurätt, sekreterare vid farmaceutiska institutet; — ANNA CAROLINA ELISABETH, född d. 21 febr. 1869. Instruktionsbarnmorska vid Stockholms stads barnbördshus; — ELIN, född d. 9 febr. 1872, gift d. 31 juli 1895 med professorn vid Lunds universitet, fil. d:r SAMUEL CLASON, född d. 23 juni 1867; — CARL, född d. 4 maj 1874. Med. lic., praktiserande läkare i Stockholm; — FREDRIK, född d. 21 dec. 1876. Pastorsadjunkt i Jakobs församling i Stockholm; — JOHAN ERIK, född d. 24 okt. 1878, död d. 25 nov. 1881.

Hofapotekare Sebardts långa verksamhetstid kännetecknas af ett oafbrutet arbete på yrkets och kårens höjande. Bland de många för yrket viktiga frågor och reformer, som under hans kraftiga och förtjänstfulla medverkan vunnit sin lösning eller genomförts, märkas särskildt: Bildandet af amorteringsfonden för apoteksprivilegier 1873 och af apotekarkårens lifränte- och pensionskassa 1887, införandet af mogenhetsexamen som kompetensvillkor för inträde på apotekarbanan 1896, bestämmelser angående apoteksinnehafvares pensionering 1899 samt farmaceutiska institutets öfvertagande af statsverket 1901.

Med undantag för amorteringsfondens bildande 1873, hvori han tog en synnerligen verksam del, falla alla ofvannämnda årtal inom tiden för hans ordförandeskap i societetsens direktion.

Som uttryck af sin erkänsla för hans omfattande och gagnande verksamhet, beslöt apotekarsocieteten vid dess allmänna sammankomst 1892 att låta utföra och i direktionens

lokal uppsätta ett porträtt i olja af S.; och mottog professorn grefve Georg von Rosen detta uppdrag.

Äfvenså beslöt societeten d. 11 sept. 1903, för att hugfästa minnet af hans 25-åriga ordförandeskap, afsätta 10,000 kronor till en »Carl Wilhelm Sebardts fond», och ägde S. själf bestämma, hvartill fondens afkastning skulle användas. Enligt hans beslut skall deraf utgå stipendier för studieresor till å apotek tjänstgörande eller såsom assistenter vid institutet anställda examinerade apotekare.

Då han 1906 afgick från ordförandeposten och ur direktionen, öfverlämnades till honom af kamraterna i densamma en synnerligen ståtlig hedersgåfva, en i elfenben utförd statyett föreställande Hygiæa, hvilande på en piedestal af drifvet silfver, försedd med gifvarnes i faksimile ingraverade namnteckningar.

Apoteket Markattan, numera Leoparden.

1623.

Är det andra i ordningen af i Stockholm anlagda apotek, då man saknar all kännedom om det, å hvars anläggande Simon Walden 1575 erhöll privilegium, och är oviss, huruvida W. någonsin begagnat sig af tillståndet.

Inrättadt af konung Gustaf II Adolfs lifmedikus Jacob Robertsson vid dåvarande Kungsgatan, nu Stora Nygatan, kvarlåg det på samma plats till 1860, hvilket år dåvarande ägaren, apotekare E. W. Henschen, utan därtill utverkadt tillstånd flyttade apoteket från Stora Nygatan n:o 28 till Norrmalm och Stora Badstugatan n:o 42. Erhöll 1879 ny lokal i n:o 30 vid samma gata samt flyttades slutligen 1892 af apotekare H. T. Tillander till sitt nuvarande läge, Tegnérsgatan n:o 16, då T. samtidigt erhöll tillstånd att utbyta apotekets dittillsvarande namn mot »Leoparden».

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 55,000 kronor.

ROBERTSSON, JACOB ROBERT a STRUAN. Född 1566 i Skottland.

Föräldrar: PATRIK ROBERTSON och ELISABETH RAMSAY, dotter af Jacob Ramsay och Jonetha Scot.

Såsom med. och fil. d:r öfverflyttade R. till Sverige och antogs d. 14 febr. 1614 af Gustaf II Adolf till lifmedikus. Förutom en viss årlig lön erhöll han från den 13 juni 1615, och så länge han kvarstod i konungens tjänst, dispositionsrätt öfver en utanför Storkyrkan belägen trädgård, samt d. 22 aug. 1622 som gåfva ett hus i Riga.

På hans därom gjorda ansökan meddelades honom d. 22 nov. 1623 Kungl. Maj:ts privilegium på inrättande af ett nytt apotek i Stockholm, och förlade han detta under namnet »Markattan» vid dåvarande Kungsgatan, nu Stora Nygatan. Redan följande år d. 21 juni öfverläts äfven slottsapoteket på honom,

hvarvid alla dugliga varor till honom öfverlämnades, och åtog han sig, att för dessa och mot en årlig ersättning af 200 daler s. m. samt tullfrihet, äfven ombesörja skötseln af slottsapoteket och att därifrån utan ersättning utlämna alla de medikamenter, som för konungen och drottningen kunde vara behöfliga.

Då det först utfärdade privilegiet var att anse såsom enbart personligt, begärde och erhöll han genom förnyadt privilegium af d. 22 juni 1625 detta utvidgad, så att han blef ägare af det-samma med rätt att i apoteksrörelsen upptaga en kompanjon.

Af konungen erhöll han d. 16 febr. 1626 som donation flere gods i Lifland och d. 29 juli s. å. lades härtill egendomar i Pommern.

Redan efter några års förlopp öfverlät han skötseln af apoteket på sin kompanjon, Jacob Du Rées, och ägnade sig sedan helt åt läkarepraktiken.

Adlad 1630 med namnet Robertsson, introducerades han 1634 på riddarhuset under n:o 231. Utnämndes 1645 till drottning Kristinas lifmedikus och arkiater.

Död d. 3 dec. 1652 i Stockholm. Ligger jämte sin första fru begrafven i Spånga kyrka i Uppland.

Gift 1) 1620 på Nyköpings slott med MARGARETA BLOMEN, död d. 16 juli 1646.

Barn: CHRISTINA JACOBINA, gift den 3 juni 1641 med landshöfdingen, jur. d:r JOHAN GERHARDSSON GRAAN, död d. 19 sept. 1679; — ADOLPH, född . . ., död 1660 i Dorpat. Student i Upsala d. 18 juli 1638; — ELISABETH, född . . ., död 1689, gift 1) d. 28 april 1646 med hofrådet ADOLF FREDRIK SCHLETZER, född d. 19 dec. 1615, död före 1661. 2) med öfverstelöjtnanten JOHAN OCHARTON, död d. 3 nov. 1684; — MARIA ELEONORA, född . . . död . . ., gift d. 2 okt. 1649 med lifmedikus PETER FUCHS VON BÜHLSTEIN, född d. 16 juli 1612, död d. 16 maj 1668.

2) d. 14 jan. 1651 vid 85 års ålder med den ej fullt 16-åriga ANNA SEITSERF, född d. 10 dec. 1635, död d. 24 nov. 1672, dotter till majoren JOHAN SEITSERF och ELISABETH DE MAINE. (Efter Robertssons död gifte hon sig med amiralitetsmedikus PETER GRIPENFLYCHT, död d. 1 juli 1676 vid skeppet »Stora kronans» kantring i sjöslaget vid Öland.)

Robertssons barn kallade sig Robertsson von Struan, emedan fadren tillhörde den skottska friherrliga ätten Robertson till Strovane i grefskapet Perth.

DU RÉES, JACOB JACOBSSON. Född d. 3 dec. 1604 i Amsterdam.

Föräldrar: Handlanden och justitierepresidenten i Göteborg JACOB DU RÉES, född i Hamburg d. 13 mars 1575, död d. 4 mars 1648, och MARIE VAN SOMMERN, född d. 5 april 1579, död d. 11 jan. 1653.

Då fadern 1607 inkallades till Sverige och bosatte sig i Göteborg, erhöll Du Rées sin uppfostran därstädes.

Antagen till kompanjon af Robertsson 1628, öfvertog han inom kort apoteket Markattan och var innehafvare däraf till 1646, då han försålde det till apotekare G. Daurer.

Om Du Rées anföres särskildt, det han »tillika var borgare i Stockholm».

Död d. 14 dec. 1650. Ogift.

DAURER (DAUER), GEORG CHRISTIAN GEORGSSON. Född d. 16 dec. 1618 i Prag.

Föräldrar: Apotekaren därstädes, sedermera i Magdeburg och i Hamburg, GEORG DAURER, född 1590, död d. 18 nov. 1660, och JACOBINA ERNDLE, född 1599, död d. 28 nov. 1668.

Öfverflyttade till Sverige och bosatte sig 1641 i Stockholm, där han 1646 genom köp blef ägare af apoteket Markattan. I ett kungl. bref af d. 6 juni 1646 stadfäste drottning Kristina öfverlåtelsen och förnyade för Daurer det åt Robertsson gifna privilegiet.

Under de tre sista åren af sitt lif var han af sjukdom bunden vid sängen och därigenom hindrad att själf bestrida skötseln af apoteket.

Död d. 24 mars 1664 i Stockholm.

Gift d. 3 mars 1646 med MARIA VON SCHOTING, född d. 6 nov. 1624, död d. 24 mars 1688, dotter till rådmannen i Göteborg TIMON VON SCHOTING och CLARA DU RÉES.

Barn: JACOBINA, född d. 19 juni 1647, död d. 15 aug. 1693, gift 1) d. 1 dec. 1664 med rådmannen i Stockholm OLOF MÅRTENSSON, död d. 21 jan. 1667, begr. d. 22 febr. 2) d. 7 maj 1675 med assessorn i Svea hofrätt LARS ANDERSSON HYLTHÉN, född 1640, död d. 8 okt. 1697, begr. d. 10 jan. 1698; — JACOB, född d. 17 mars 1649, död d. 16 maj 1713. Assessor i kommerskollegium, adlad 1701 med namnet VON DAURER och

introducerad på riddarhuset under n:o 1383; — GEORG HENRIK, född 1650, döpt d. 20 dec., död d. 21 jan. 1651; — ANNA MARIA, född d. 26 dec. 1651, död d. 19 nov. 1715, gift d. 13 dec. 1677 med köpmannen och direktören i Stockholm CLÆS WITTMACK, död 1706; — HELENA, född d. 21 dec. 1653, död d. 16 aug. 1736, gift d. 13 aug. 1676 med kamreraren HENRIK KÖNIG, född 1642, död 1720; — ELISABETH, född d. 19 dec. 1655, död d. 25 mars 1656; — ELEONORA, född d. 24 sept. 1657, död d. 6 juni 1708, gift d. 18 juni 1682 med apotekaren JACOB LEONHARD ALLMACHER, född 1652, död 1724 (se nedan); — GEORG CHRISTIAN, född d. 25 mars 1661, död . . .

ALLMACHER, JACOB LEONHARD. Född 1652 i St Goar, Hessen—Reinfels.

Öfverflyttade 1680 till Sverige och anställdes som provisor på apoteket Markattan, hvilket innehades af apotekare Daurers änka. Genom sitt giftermål 1682 med en dotter till henne, blef han ägare af apoteket, åt hvars skötsel han i omkring 16 år ägnade sig.

Intresserad af och med goda kunskaper i kemi, hängaf han sig sedermera helt åt alkemistiska forskningar, hvarmed han i strängaste isolering sysselsatte sig under sin återstående lefnad. Apotekets skötsel öfverlämnade han först åt en provisor Pehl, därefter åt Johan Conrad Warmholtz, som 1705 blef hans måg och efterträdare.

Död 1724 i Stockholm. Hans begrafning skall hafva försig-gått under stor högtidlighet och ståt.

Gift d. 18 juni 1682 med ELEONORA DAURER, född d. 24 sept. 1657, död d. 6 juni 1708, dotter till apotekaren GEORG CHRISTIAN DAURER och MARIA VON SCHOTING.

Barn: MARIA ELISABETH, född 1684, döpt d. 20 okt., död d. 15 maj 1732, gift d. 23 maj 1705 med apotekaren JOHAN CONRAD WARMHOLTZ, född 1673, död d. 1 sept. 1745 (se nedan); — JACOB LEONHARD, född 1686, döpt d. 5 juli, död d. 31 maj 1741. Köpman i Stockholm; — JOHAN WILHELM, född 1689, döpt d. 11 juli, död omkring 1730; — CHRISTIANA, född 1690, döpt d. 15 dec., död . . .

WARMHOLTZ, JOHAN CONRAD. Född 1673 i Halberstadt.

Uppfostrad i Schlesien erhöll han därstädes äfven sin farmaceutiska utbildning. För att vinna ökade kunskaper och erfarenhet i sitt yrke gjorde han vidsträckta resor i Tyskland och Polen, hvarefter han öfver Danzig begaf sig till Stockholm.

Genast efter sin ankomst blef han antagen till provisor på apoteket Svanen och kvarstod på denna plats till omkring 1696, då han i samma egenskap anställdes på apoteket Markattan. Vid sitt giftermål 1705 med apotekare Allmachers dotter blef han ägare af detsamma.

Död d. 1 sept. 1745 i Stockholm.

Gift d. 23 maj 1705 med MARIA ELISABETH ALLMACHER, född 1684, döpt d. 20 okt., död d. 15 maj 1732, dotter till apotekaren J. L. ALLMACHER och ELEONORA DAURER.

Barn: ELEONORA, född 1706, döpt d. 12 maj, död d. 7 nov. 1737, gift d. 15 juni 1732 med assessorn i kommerskollegium HERRMAN KOLTHOFF, född d. 14 april 1696, död 26 april 1762; — MARIA ELISABETH, född 1708, döpt d. 29 jan., död . . .; — CHARLOTTA, född 1710, döpt d. 24 jan., död . . .; — JOHAN CONRAD, född 1712, döpt d. 28 april, död . . .; — CARL GUSTAF, född d. 1 jan. 1714, död d. 28 mars 1785. Guvernementssekreterare, Hessiskt hofråd, adlad 1757, men ej introducerad. En af Sveriges störste kännare af svensk litteraturhistoria; — MARIA CHARLOTTA, född 1715, döpt d. 9 juli, död . . .; — HEDVIG ULRIKA, född 1716, döpt d. 19 nov., död d. 6 sept. 1740; — JOHAN LEONHARD, född 1719, döpt d. 8 mars, död . . .

På grund af sina gedigna kunskaper i kemi kom W. i liflig beröring med åtskilliga af sin samtids lärda såsom Urban Hjärne, Dippel, m. fl. under gemensamt idkade studier och kemiska laborationer.

W. efterlämnade en del af honom gjorda anteckningar i farmaci.

BARK, JAKOB. Född 1710 i Örebro.

Föräldrar: Guldsmeden i Wästerås ERIK BARK född . . ., död . . . och ANNA JÖNSDOTTER NYMAN, född . . ., död d. 30 nov. 1713.

Konditionerade såsom farmacie studiosus på flere apotek samt inköpte 1745, efter aflagd apotekarexamen, apoteket

Markattan i Stockholm. Med intresse för och praktisk duglighet i sitt yrke förenade han ovanligt goda kunskaper i kemi. Sitt apotek skötte han på ett synnerligen förtjänstfullt sätt.

Död d. 28 nov. 1770 i Stockholm.

Gift d. 23 okt. 1749 med ANNA MARIA KJÖPKE, född 1730, död d. 17 maj 1787, (omgift 1773 med apotekaren F. ZIERVOGEL), dotter till bagaren i Stockholm HENRIK KJÖPKE och CATHARINA SMITT.

Barn: HENRICH, född d. 18 dec. 1750, död d. 17 sept. 1810. Apotekare (se nedan); — JACOB, född d. 24 juli 1752, död d. 25 juli 1795. Kanslist vid stora sjötullen; — CATHARINA MARIA, född d. 12 jan. 1755, död d. 21 aug. 1800, gift med prosten, kyrkoherden i Tibble NILS CHRISTOFFER CLEVERBERG, född 1752, död d. 21 april 1812.

ZIERVOGEL, FREDRICH. Blef genom sitt giftermål med apotekare Jacob Barks änka 1773 ägare af apoteket Markattan, hvilket han innehade till 1776, då hennes son i första giftet Henrich Bark inlöste detsamma. Se under apoteket Svanen.

BARK, HENRICH. Född d. 18 dec. 1750 i Stockholm.

Föräldrar: Apotekaren JACOB BARK och ANNA MARIA KJÖPKE.

Sedan han i föräldrahemmet erhållit en grundlig och omfattande undervisning, inskrefs han 1766 vid Uppsala akademi, där han under inseende af professor Sidrén i sex terminer ägnade sig åt hufvudsakligast naturvetenskapliga, men därjämte juridiska studier.

Efter 1769 aflagd examen (in jure publico) lämnade han akademien för att ägna sig åt apotekaryrket, och antogs till elev på faderns apotek.

För sin vidare såväl praktiska som teoretiska utbildning företog han i juni 1771 en längre utrikes resa med Stralsund som närmaste mål, för att under ledning af apotekaren därstädes Nathanaël Friedrici bedrifva farmaceutiska studier. Denna plats lämnade han i aug. påföljande år, för att dels besöka den framstående apotekaren i Berlin L. Aug. Aschenborn, dels åhöra föreläsningar i naturalhistoria, särskildt botanik, vid därvarande universitet. Efter besök i Halle och Leipzig, hvars naturhistoriska samlingar han studerade, fortsatte han resan till Holland, där han under ett sex veckors uppehåll i Amsterdam

tog del af en drogaffärs skötsel. På sin hemresa, öfver Bremen och Hamburg, gjorde han äfven under ett månads långt uppehåll sistnämnda stads droghus till föremål för sina studier.

Vid sin återkomst till Stockholm i okt. 1773 upptogs han af apotekaren Fredrich Ziervogel, hvilken genom giftermål med hans moder blifvit ägare af apoteket Markattan, till kompanjon. Sedan han i dec. 1775 aflagt apotekarexamen, öfvertog han d. 19 aug. 1776, efter afslutadt köp, apoteket. Öfverlåtelsen stadfästes i privilegii-bref af d. 11 juli 1781.

För beredning af artificiella mineralvatten uppsatte B. 1782 en fabrik, som af K. Collegium Medicum godkändes.

Redan 1784 försälde han apoteket och drog sig helt tillbaka från utöfvande af yrket. Vid sin afgang erhöll han assessors n. h. o. v.

Död d. 17 sept. 1810 i Stockholm.

Gift d. 10 sept. 1776 med MAGDALENA ELIZABETH REINERS, född d. 19 dec. 1755, död d. 8 febr. 1793, dotter till källarmästaren FREDRICH REINERS och CATHARINA ELISABETH HOFMEISTER.

Barn: FREDRICH, född d. 19 juni 1777, död d. 5 aug. 1838. Grosshandlare i Stockholm, antog 1785 moderns tillnamn, Reiners; — ANNA MARIA, född d. 10 dec. 1779, död . . .; — MARIA MAGDALENA, född d. 28 april 1782, död s. å; — HENRICH, född d. 20 febr. 1784, död s. å; — CATHARINA CHARLOTTA, född d. 22 nov. 1785, död d. 16 jan. 1861, gift 1808 med godsägaren CARL HENRIK GREVESMÜHL, född d. 2 jan. 1781, död d. 30 april 1828; — CAROLINA FREDRIKA, född d. 13 juni 1787, död . . .; — JOHAN JACOB, född d. 29 dec. 1790, död . . .

TÖRNEQVIST, CHRISTIAN PETER. Född d. 24 dec. 1747 i Gäfle.

Föräldrar: Tenngjutaren i nämnda stad CLAS TÖRNEQVIST, född 1707, död d. 22 mars 1760, och CATARINA DELANT, född . . ., död . . .

Antogs efter erhållen skolundervisning vid läroverket i Gäfle till elev å apoteket därstädes, å hvilket han äfven aflade farmacie studiosi-examen. Troligen i afsikt att därigenom tidigare vinna sin utkomst öfvergaf han snart apotekarbanan och ingick vid kronobränneristaten, däri han 1780 blifvit befordrad till öfverbrännmästare i Örebro.

3 — Sveriges Apotekarhistoria.

Det missnöje som städse rådt öfver kronobrännerierna, och som 1787 ledde till deras upphörande, äfvensom hans mindre goda hälsotillstånd, föranledde honom att inom några år lämna denna tjänst samt återtaga sin förra verksamhet, och 1784 inköpte han efter aflagd apotekarexamen apoteket Markattan i Stockholm.

I besittning af särdeles god såväl teoretisk som praktisk utbildning skötte han sitt apotek med nit och intresse. Hans ekonomi, från början mindre god, blef delvis på grund af tilltagande sjuklighet allt sämre, hvarför han 1794 måste öfverlämna apotek och öfrig egendom till sina borgenärer. Om hans sysselsättning och vistelseort under de följande åren saknas någon kännedom.

Död d. 21 mars 1803 i Stockholm.

Gift d. 25 juli 1780 i Gäfle med BRITA CATARINA WESTIN, född d. 18 dec. 1747, död d. 13 jan. 1818 i Gäfle, dotter till stadssekreteraren därstädes ANDERS WESTIN och MARIA CATARINA UNONIUS.

Barn: CATARINA GRETA, född 1783, död före 1801; — PER, född 1785. Kofferdistyrman. (Lefde 1820, men därefter ej afhörd); — BRITA MARIA, född 1786, död före 1801.

THRÆNE, SAMUEL FREDRIC. Född i jan. 1764 i Malmö.

Föräldrar: Hofrättskommisarien. landsfiskalen JOHANNES THRÆNE, född d. 3 dec. 1727, död 1770, begr. d. 7 okt., och ANNA HELENA BERG, född d. 30 okt. 1729, död 1794, begr. d. 8 okt.

Faderlös vid sex års ålder intogs han i nov. 1771 på Malmö barnhem och erhöll där sin uppfostran till okt. 1779, då han antogs till elev å apoteket i Lund. Efter sju års tjänstgöring därstädes inskrefs han 1786 vid Lunds akademi. Tjänstgjorde sedermera på flere Stockholmsapotek, däribland Markattan, hvilket han 1794 inköpte af apotekare Törneqvists fordringsägare.

Död d. 10 juli 1794 genom olyckshändelse (drunkning). Ogift.

SALBERG, CARL HENRIC. Född d. 26 maj 1757 i Stockholm.

Föräldrar: Hof- och amiralitetsapotekaren därstädes CASTEN JULIUS SALBERG, född d. 16 aug. 1723, död d. 8 maj 1792, och MARGARETA CHRISTINA ALBRECHT, född 1732, död d. 29 nov. 1785.

Efter erhållen skolunderbyggnad antogs han till elev på faderns apotek, Morianen, men öfvergick 1778 till kirurgiska studier samt deltog såsom elev i en ettårig kurs för kirurgen, assessor Weser. Inskrifven 1779 vid Uppsala akademi, idkade han där under några år studier och disputerade 1782 öfver ämne, hämtadt ur andra delen af prof. Thunbergs »Nova genera plantarum». Aflade därpå medikofilosofie kandidatexamen.

Återkommen till Stockholm praktiserade han såsom kirurg, men biträdde därjämte fadern på dennes apotek Morianen, till dess han vid 1788 års krigsutbrott afgick som fältkirurg till armén i Finland.

Vikarierade efter fredsslutet 1790 en tid som fattigläkare i Klara och Kungsholms församlingar, aflade 1794 apotekar-examen och inköpte 1795 apoteket Markattan, hvilket han 1797 åter afyttrade.

Under 1800 års riksdag i Norrköping, då det kungliga hofvet var förlagdt dit, var S. tjänstgörande hofkirurg. Kort därefter drabbades han af en sinnessjukdom, hvarifrån han först genom sin snart inträffade bortgång befriades.

Död d. 19 aug. 1801 i Värmland.

Gift d. 30 jan. 1795 med CHARLOTTA FREDRIKA ROSENBERG, född 1771, död d. 23 febr. 1827, dotter till järnkramhandlaren HENRIC ROSENBERG och CATHARINA ULRIKA BURGMAN. Äkten-skapet var barnlöst.

ÅBERG, JOHAN DAVID. Född d. 14 jan. 1765 i Lovisa i Finland.

Föräldrar: Apotekaren därstädes GUSTAF ÅBERG, född 1717 i Stockholm, död d. 2 sept. 1808, och ANNA CATHARINA RAH-LING, född 1733, död d. 19 jan. 1800.

Åtnjöt undervisning såväl af enskilda lärare som i stadens läroverk till 1782, då han intogs som elev på apoteket i Lovisa, af hvilket fadern var ägare.

Sedan han där undergått farmacie studiosi-examen, reste han öfver till Stockholm och tjänstgjorde på flere af hufvudstadens apotek, däribland Markattan, hvilket apotek han efter 1797 af-lagd apotekarexamen d. 1 april s. å. inköpte och tillträdde.

Blef 1824 ledamot af Svenska läkarsällskapet. Han var äfven ledamot i direktionen öfver Sabbatsbergs fattighus-inrättning.

Död d. 12 jan. 1835 i Stockholm.

Gift d. 2 dec. 1804 med JOHANNA LOVISA LEIDESDORFF, född d. 6 mars 1783, död d. 9 maj 1845, dotter till grosshandlaren och fabrikören ALEXANDER NATHANAËL LEIDESDORFF och GUTHILDA MAGNUS. Äktenskapet var barnlöst.

MOLIN, AXEL LUDVIG. Född d. 17 febr. 1805 i Öved församling, Malmöhus län.

Föräldrar: Kyrkoherden i Skartofta och Öved (numera sammanslagna till en församling, Öved) LARS MOLIN, född d. 28 juni 1763 i Eksjö, död d. 4 dec. 1806 i Öved, och GUSTAVA OTTILIANA VIRGIN, född d. 28 jan. 1771, död d. 18 mars 1839 i Uppland.

Inskrefs som student af Norrlands nation vid Lunds universitet 1826 och aflade d. 30 jan. 1828 apotekarexamen. Arrenderade från 1832 apoteket Markattan i Stockholm af ägaren, apotekare J. D. Åberg, och inköpte efter hans död 1835 det samma. Erhöll privilegium därå d. 30 maj s. å. Försålde apoteket 1842 till apotekaren Salomon Elliot, men tillhandlade sig det åter 1846, då han d. 26 okt. erhöll nytt privilegium. Han behöll dock ej länge apoteket, utan afyttrade det ånyo d. 1 okt. 1851 och inköpte Eda glasbruk i Värmland. Var ägare deraf en tid, hvarefter han flyttade till Stockholm och blef fastighetsägare. Ledamot af apotekarsocietetens direktion 1837—42. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1835.

Död d. 18 okt. 1879 i Stockholm.

Gift d. 15 juli 1837 med SOFIA MARGARETA WILHELMINA RENSTRÖM, född d. 25 juni 1802, död d. 8 jan. 1874, dotter till skepparäldermannen i Arboga JOHAN RENSTRÖM och JOHANNA WILHELMINA BELITZ.

Barn: CLÆS AXEL, född d. 2 juni 1841. Revisor, ledamot af Svenska revisorssamfundet, Stockholm.

ELLIOT, SALOMON. Född d. 7 febr. 1805 på Karlbergs slott.

Föräldrar: Kamreraren och ekonomidirektören vid krigsskolan å Karlberg ABRAHAM JOSEPHSON, född d. 14 mars 1770 i Prentzlow, Brandenburg, inflyttad till Sverige 1790, död d. 3 aug. 1825, och BLOMMA MAGNUS, född d. 11 mars 1770 i Strelitz, Mecklenburg, död d. 29 dec. 1839.

Antogs efter avslutad skolgång 1824 till elev på apoteket Upplands vapen, numera Lejonet i Uppsala, och tog därstädes d. 27 febr. 1827 farmacie studiosi-examen. Under elevtiden inskrefs han d. 26 maj 1826 vid universitetet såsom studerande af Västmanlands nation. Tjänstgjorde därefter på apoteket Hjorten i Stockholm och, sedan han d. 21 nov. 1829 aflagt apotekarexamen, dels på apotek i samma stad, dels på apoteket Lejonet i Malmö till dess han, efter avslutadt köp, d. 1 okt. 1833 tillträdde apoteket Hjorten i Västerås. Erhöll privilegium därå den 21 dec. s. å. Försälde apoteket 1842 och inköpte s. å. apoteket Markattan i Stockholm, å hvilket privilegiibref utfärdades för honom d. 14 maj 1842, och som han innehade till 1846, då han försälde äfven sistnämnda apotek till föregående ägaren, apotekare A. L. Molin.

Var ledamot i apotekarsocietetens direktion 1842—46 och blef 1843 ledamot af Svenska läkarsällskapet.

Fortfarande bosatt i Stockholm var han i många år vice värd för det s. k. Brunkebergs hotell.

Död d. 9 okt. 1880 i Stockholm.

Gift d. 11 okt. 1836 i Västerås med HEDVIG BEATA DAHLBERG, född d. 28 mars 1819, död d. 29 april 1898, dotter till regementsläkaren JOHAN PETER DAHLBERG och HEDVIG ELEONORA TEGMAN.

Barn: ERNST LEONARD, född d. 18 juli 1837, död d. 12 maj 1885. Ingenjör; — EBBA ELEONORA, född d. 6 febr. 1847, död d. 15 nov. 1872, gift d. 27 maj 1871 med lektorn, fil. dr. MAGNUS HÖJER (i dennes första gifte), född d. 1 mars 1840, död d. 23 mars 1910.

Kamrer Abraham Josephsons barn antogo 1817 namnet Elliot efter sina i Tyskland bosatta farbröder, hvilka förut antagit samma namn.

Uppfostrad i den mosaiska trosbekännelsen, öfvergick Salomon E. till den kristna läran och lät d. 6 juni 1824 döpa sig i Åkers kyrka.

LINDQUIST, GUSTAF ADOLF. Född d. 6 nov. 1822 i Fredsbergs församling, Skaraborgs län.

Föräldrar: Byggmästaren JOHAN LINDQUIST, född . . ., död . . ., och ANNA GREDBERG, född 1793 (el. 1792), död d. 14 dec. 1853.

Efter avslutad skolgång vid Nyköpings läroverk antogs han d. 15 maj 1836 till elev å apoteket i Örebro och undergick därstädes d. 1 sept. 1841 godkänd farmacie studiosi-examen. Antog då kondition å apoteket i Linköping, hvilken varade i tre år. Efter apotekarexamens afläggande d. 25 maj 1847 tjänstgjorde han å apoteket Nordstjärnan i Stockholm till påföljande år, då han d. 21 aug. 1848 förordnades att för änkans räkning förestå apoteket i Linköping till d. 1 april 1850.

Inköpte sistnämnda år apoteket Markattan i Stockholm och tillträdde d. 1 juli denna apoteksinrättning, hvilken han d. 1 okt. 1851 åter försälde. Samma år blef han genom köp ägare af apoteket i Karlstad med derunder lydande medikamentsförrådet i Sunne, och var innehafvare däraf till d. 1 juli 1854, då han försälde detsamma.

Sedan han i ett tiotal år ägnat sig åt annan verksamhet, återinträdde han i aug. 1864 på apotekarbanan och tjänstgjorde såsom receptarie å apoteket i Falun till 1865. Var därefter under flere år anställd å apoteket Nordstjärnan i Stockholm.

Död d. 17 mars 1899 i Stockholm.

Gift d. 10 sept. 1850 med LOVISA PONTIN, född d. 29 okt. 1824, död d. 22 nov. 1885, dotter till godsägaren, vice härads-höfding DAVID PONTIN och CATARINA LOVISA WIRÉN.

Barn: ALMA LOVISA MARIA, född d. 27 mars 1852, död d. 3 jan. 1904, gift d. 3 sept. 1887 med kontorsskrifvaren vid statens järnvägars kontrollbyrå JOHAN LUDVIG RAMBERG, född d. 16 maj 1854, död d. 25 juni 1900; — GUSTAF LUDVIG, född d. 8 juli 1853, död d. 2 juli 1889. Farmacie studiosus d. 3 sept. 1873, stationsskrifvare vid Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg.

LJUNGBERG, GUSTAF MAGNUS LEONHARD. Född d. 27 nov. 1820 i Mälilla socken, Kalmar län.

Föräldrar: Mönsterskrifvaren vid Kalmar regemente C. JOHAN LJUNGBERG, född 1772, död d. 6 dec. 1845, och ULRIKA PETRONELLA UGARPH, född 1790, död d. 13 april 1824.

Genomgick 1830—35 Vimmerby läroverk och antogs i maj 1836 till elev å apoteket i Linköping, där han d. 20 sept. 1839 aflade farmacie studiosi-examen. Fortsatte sin tjänstgöring på samma apotek till d. 30 nov. 1841 och var därefter till 1843 anställd å apoteket i Örebro. Efter d. 29 maj 1844 aflagd apo-

tekarexamen hade han ånyo anställning i Vimmerby under ett halft år och i Västervik ett år. Antogs 1845 till lärare i botanik och kemi vid Bjedesjöholms landbruksinstitut i Jönköpings län. Tjänstgjorde åter på apotek, först i Uddevalla 1847—48 och sedan på apoteket Lejonet i Gäfle till 1851. Inköpte d. 1 okt. s. å. apoteket Markattan i Stockholm och erhöll privilegium därå d. 22 maj 1852. Sedan han 1854 afyttrat apoteket, anlade han en vinfabrik vid Liljeholmen. Började 1858 återigen att tjänstgöra å apotek och var till 1860 anställd å apoteket Enhörningen i Stockholm, det sista halfåret i egenskap af föreståndare.

Förordnades d. 22 maj 1860 till föreståndare för filialapoteket i Ramnäs, och innehade han denna plats till 1877, då han bosatte sig i Gäfle.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1852.

Död d. 5 febr. 1881 i sistnämnda stad.

Gift d. 2 sept. 1851 i Gäfle med CHRISTINA CATHARINA SEHLBERG, född d. 5 mars 1834, död d. 25 maj 1900, dotter till grosshandlaren ERIK SEHLBERG och CATHARINA HEDMAN.

Barn: ERIK GUSTAF MAGNUS, född d. 11 april 1852. Handlande: — HULDA CHRISTINA SOFIA, född d. 30 juni 1855; — EUGENIA MATHILDA, född d. 11 sept. 1859.

SJÖBERG, JOHAN ALFRED. Född den 6 nov. 1823 i Västra Ahlsta, Malmöhus län.

Föräldrar: Kyrkoherden därstädes fil. magister MAGNUS SJÖBERG, född d. 12 mars 1779, död d. 24 maj 1858, och SOFIA CHRISTINA SCHLYTER, född d. 27 mars 1793, död d. 2 april 1862.

Elev å Kalmar apotek, blef han d. 7 maj 1842 farmacie studiosus därstädes. Tjänstgjorde sedan dels å samma apotek, dels å apoteken i Högsby, Norrtälje samt å Lejonet och Hjorten i Stockholm. Aflade d. 6 juni 1848 apotekarexamen och inköpte apoteket i Alingsås, hvarå han d. 27 okt. s. å. erhöll privilegium. Försålde detta d. 15 aug. 1851 och inköpte d. 15 nov. 1853 apoteket Markattan i Stockholm. Han afslutade dock ej köpet utan öfverlät det d. 8 juni 1854 på apotekare I. L. Tjeder. Enligt K. sundhetskollégii förordnande af d. 28 aug. s. å. skötte han på eget ansvar apoteksrörelsen till d. 1 maj 1858. Ägnade sig därefter åt advokatverksamhet i Stockholm.

Död därstädes d. 7 aug. 1888.

Gift d. 28 nov. 1848 i Stockholm med THÉRÈSE WALLBERG, född den 21 juli 1829, dotter till handlanden PER ULRIK WALLBERG och CAROLINA CONSTANCE BUHRMAN.

Barn: EMIL, född d. 18 aug. 1849, död d. 26 febr. 1897. Farmacie studiosus d. 26 nov. 1872, fabriksidkare; — AXEL född d. 15 dec. 1852, död d. 1 april 1885. Farmacie studiosus d. 27 aug. 1872. Ägare af apotek i Irving, Kalifornien; — STANNY THÉRÈSE, född d. 14 april 1868.

TJEDER, ISRAEL LEONARD. Född d. 23 juli 1814 på Forsäters egendom i Fellingsbro församling och Örebro län.

Föräldrar: Brukspatronen ANDERS TJEDER, född d. 26 okt. 1763, död d. 13 nov. 1833, och MARIA GUSTAVA PILBLAD, född 1769, död omkr. 1840.

Elev å apoteket Enhörningen i Stockholm sedan 1830, aflade han d. 3 dec. 1834 farmacie studiosi-examen inför apotekarsocietetens direktion. Tjänstgjorde 1835—37 på Norrtälje apotek och undergick d. 1 maj 1839 apotekarexamen. Hade därefter anställning på apoteket i Karlstad till juli 1840 såsom laborant och sedan under en kortare tid som föreståndare. Blef d. 1 nov. sistnämnda år genom köp ägare af apoteket och undfick privilegium d. 29 okt. 1842.

Sedan han d. 1 okt. 1851 försålt apoteket i Karlstad, inköpte han 1854 apoteket Markattan i Stockholm och erhöi d. 8 aug. s. å. privilegium därå. Apoteket hade af föregående ägaren, apotekaren G. M. L. Ljungberg, d. 15 nov. 1853 försålts till apotekaren J. A. Sjöberg, men öfverlät denne, genom träffad öfverenskommelse af d. 8 juni 1854, köpet på Tjeder. Enligt K. sundhetskollégii förordnande af d. 28 aug. s. å. förestod Sjöberg, som af Tjeder fått privilegiet på sig transporteradt, på eget ansvar apoteket till d. 1 maj 1858. Då Sjöberg ej fullgjorde aftalade villkor, försålde Tjeder d. 3 mars 1858 apoteket till apotekaren N. O. Strandberg, med tillträdesrätt för honom d. 1 maj s. å.

Dessa många transaktioner, ytterligare invecklade genom apotekare Ljungbergs samtida öfverlåtande af apoteksprivilegiet till skolläraren och prästmannen C. J. Wallmark, tyder på, att köparen aldrig infriat sina förbindelser till säljaren, och gäfvö anledning till tvenne rättegångar, hvori Tjeder var

svarandepart, och handlades dessa mål först vid Stockholms rådstufvurätt. Saken underställdes därefter Svea hofrätts pröfning, men afskrefvos målen, då parterna i ingifven skrifvelse förklarade alla tvister dem emellan rörande apoteket Markattan bilagda.

Tjeder bosatte sig efter detta i Karlstad. Under en jakt i början af 1840-talet hade han träffats af ett vådaskott, hvarigenom han förlorade sitt ena öga och fick det andra illa skadadt, så att synförmågan i hög grad nedsattes. Då han varit bosatt där i några år, inträdde fullständig blindhet, samtidigt med att han genom misslyckade affärsspekulationer förlorade hela sin förmögenhet. Nära 40 långa och dystra år framlefde han så, innan döden kom som befriaren.

Död d. 21 juni 1899 i Karlstad. Ogift.

STRANDBERG, NILS OLOF. Född d. 21 okt. 1800 i Karlskrona.

Föräldrar: Amiralitetskammarrådet OLOF JOHAN STRANDBERG, född d. 28 mars 1767, död d. 6 april 1837, och KATARINA JULIANA AULIN, född 1766, död d. 2 aug. 1808.

Student i Uppsala 1815 antogs han s. å. till elev på apoteket i Ystad, hvilket då innehades af en hans morbroder. Kvarstannade där till hösten 1817, då han fortsatte sin elevtjänstgöring på det af assessor Plageman d. 13 okt. s. å. öppnade apoteket Nordstjärnan i Stockholm, samt undergick d. 15 april 1818 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde fortfarande på sistnämnda apotek till 1820, hvilket år han d. 25 juli aflade apotekarexamen. Efter anställningar på apoteket i Borås 1820—24, apoteket Morianen 1824—26 och apoteket Svanen till 1827, båda i Stockholm, inköpte han d. 1 april sistnämnda år apoteket i Strömstad och erhöll d. 10 okt. privilegium därå. Under sin 7-åriga vistelse i Strömstad arbetade han mycket för uppförandet af stadens första ordnade badinrättning. Apoteket försålades af honom d. 31 mars 1834, och inköpte han omedelbart därefter akademiapoteket i Lund. Detta apotek, å hvilket han d. 7 juni s. å. undfick privilegium, afyttrade han åter 1836. Blef 1838 ägare af apoteket Kronan i Göteborg, som af honom innehades till 1846. Ägnade sig från 1848 åt landtbruk på Gottland, tills han d. 1 maj 1858, efter afslutadt köp, öfvertog apoteket Markattan i Stockholm. I en till Kungl.

Maj: ställd ansökan begärde han följande år tillstånd att flytta apoteket från dess dittillsvarande läge vid Stora Nygatan till Regeringsgatan och lägenhet mellan Hamn- och Ålandsgatorna, men afslogs denna begäran d. 3 dec. 1859. Afträdde apoteket d. 28 nov. s. å. men kvarstod såsom föreståndare till d. 1 aug. 1860.

Död d. 24 aug. 1867 i Stockholm.

Gift d. 16 juni 1837 med CAROLINA ULRIKA HENRIETTA EKMAN, född d. 6 okt. 1811, död d. 9 maj 1875, dotter till konsul JOHAN FREDRIK EKMAN och CAROLINA JULIANA RAHM.

Barn: JULIA CAROLINA, född d. 20 mars 1838, död d. 24 febr. 1873; — JOHAN VIKTOR, född d. 25 april 1839, död d. 8 april 1895. Kapten vid Gottlands nationalbeväring; — HILDA GEORGINA, född d. 24 maj 1840. Lärarinna; — CARL AXEL, född d. 14 okt. 1841. Student i Uppsala 1862, f. d. jordägare i Sydamerika, bosatt i Lidköping; — PATRIK, född d. 6 febr. 1846, död d. 19 juni 1897. Grosshandlare; — AUGUSTA ELEONORA, född d. 16 okt. 1848, gift d. 23 nov. 1879 med handlanden i Lidköping CARL TEODOR LANDEBERG, född d. 7 mars 1849, död d. 3 maj 1898; — NILS FREDRIK, född d. 27 april 1855. Skådespelare.

HENSCHEN, ERNST WALFRID. Född d. 30 okt. 1834 i Kungälf.

Föräldrar: Stadsläkaren därstädes, sedermera provinsialläkaren i Uddevalla SALOMON HENSCHEN, född d. 7 aug. 1800, död d. 11 dec. 1849, och JOHANNA MARGARETA HÖK, född d. 21 juli 1810, död d. 30 juni 1880.

Efter erhållen skolundervisning vid läroverk i Uddevalla och Göteborg 1845—50 antogs H. till elev på apoteket Enhörningen i Göteborg och undergick d. 10 febr. 1854 farmacie studiosiexamen. Tjänstgjorde fortfarande på nämnda apotek till påföljande års utgång samt åren 1856—57 på apoteken Kronan och Lejonet därstädes. Inskrefs vårterminen 1858 vid farmaceutiska institutet och aflade d. 10 dec. 1859 apotekarexamen. Hade därefter ånyo anställning på apoteket Kronan i Göteborg till d. 1 aug. 1860, då han efter afslutadt köp tillträdde apoteket Markattan i Stockholm, å hvilket han d. 28 i samma månad erhöll privilegium.

Då en af företrädaren, apotekare N. O. Strandberg, hos Kungl. Maj: gjord ansökan om tillstånd att flytta apoteket från

dess dåvarande läge, Stora Nygatan n:o 28, till Norrmalm blifvit afslagen, beslöt H. sig att på eget bevåg utföra denna flyttning. I en till K. sundhetskollegium ställd skrifvelse sade han sig, enär han blifvit uppsagd från den lägenhet, hvari apoteket dittills varit inrymdt, ämna flytta detsamma till en i huset n:o 24 Stora Badstugatan förhyrd lokal. Därjämte anhöll han, att med föreskrifven årsvisitation finge anstå, tills det under inredning varande nya apoteket blifvit fullständigt ordnad. Visitation af apoteket i dess gamla lokal ägde dock rum, gifvande anledning till flere anmärkningar, och förständigades H. af öfverståthållareämbetet, att vid vite af 25 rdr inom viss tid försätta apoteket i behörigt skick. Dessförinnan var likväl det nya apoteket författningsenligt inredt samt d. 12 dec. 1860 öppnad för allmänheten, hvarom han äfven under rättade K. kollegium. Förhållandet blef af detta anmäldt hos Kungl. Maj:t, som d. 9 maj 1862, ehuru i ganska reserverade ordalag, sanktionerade flyttningen. Sedan apoteket d. 13 okt. s. å. af honom försålt, var han till d. 1 juni 1863 anställd på apoteket i Linköping och förestod därefter apoteket i Motala till d. 1 juni 1866. Flyttade sistnämnda år till Stockholm, där han fick anställning på ett spritaktiebolagskontor. Lämnade 1875 Sverige och bosatte sig i Norra Amerika, hvarest han först tjänstgjorde på apotek, men blef sedermera i Brooklyn ägare af ett apotek.

Gift d. 22 juni 1864 i Motala med EMMA CAROLINA ROSENDAHL, född d. 22 sept. 1839, död d. 29 mars 1908, dotter till bryggaren ABRAHAM ROSENDAHL och ANNA BRITA HAGSTRÖM.

Barn: INGRID, född d. 22 juni 1865, död d. 22 okt. 1869; — ERNST IVAR ABRAHAM, född d. 26 mars 1867.

KULLGREN, KARL JOHAN ALEXANDER. Född d. 1 maj 1823 i Ulricehamn.

Föräldrar: Rådmanen och handlanden därstädes SVEN MÅRTENSSON KULLGREN, född d. 5 juli 1789, död d. 2 maj 1854, och ANNA BRITA PEHRSDOTTER, född d. 11 febr. 1794, död d. 16 sept. 1854.

Genomgick Ulricehamns pedagogi och antogs d. 14 nov. 1838 till elev på stadens apotek, där han d. 18 jan. 1844 blef farmacie studiosus. Tjänstgjorde därefter på apoteken Gripen, Engeln och Lejonet i Stockholm till d. 14 sept. 1847. Under

påföljande års truppsammandragningar i Skåne var han en tid anställd vid det till armékåren hörande fältapoteket. Sedan han d. 29 maj 1850 aflagt apotekarexamen, antogs han till föreståndare för Serafimerlasarettets apotek och innehade denna plats till 1854 års utgång. Tillträdde d. 1 jan. 1855 det af honom inköpta apoteket i Vaxholm, hvarå han d. 20 dec. föregående år undfått privilegium. Innehade detta apotek till d. 1 dec. 1862, hvilken dag han, efter avslutadt köp, öfvertog apoteket Markattan i Stockholm, hvarå han d. 17 april 1863 erhöll privilegium, och som af honom d. 11 nov. s. å. åter försålles. Samtidigt tillhandlade han sig apoteket i Hjo, tillträdde det d. 1 jan. 1864 och undfick privilegium d. 18 mars s. å.

Då han 1867 försålt äfven Hjo apotek, antog han kondition å apoteket Kronan i Stockholm. Redan d. 29 nov. s. å. tilldelades honom personligt privilegium å apoteket i Svenljunga, och d. 7 juni 1872 erhöll han privilegium å en ny apoteksinrättning i Mölndal, invid Göteborg, hvilket apotek, efter d. 21 mars 1873 förrättad och godkänd afsyning, öppnades för allmänheten d. 4 april s. å. Åtnjöt sedan 1890 tjänstledighet och var bosatt i födelsestaden.

Var ledamot af apotekarsocietetens direktion från d. 9 april till d. 1 nov. 1863, däraf en kort tid sekreterare.

Död d. 28 okt. 1906 i Ulricehamn. Ogift.

Hela sin efterlämnade ej obetydliga förmögenhet hade han i testamente af d. 1 maj 1904 bestämt till välgörande ändamål och gjort följande donationer:

Till apotekarsocieteten ett belopp af 12,000 kronor, hälften afsedt till understöd åt tvenne nödställda farmaceuter, och andra hälften till beredande af stipendium åt en elev vid farmaceutiska institutet. Till Fässbergs socken med Mölndal 4,000 kronor; till Ulricehamns stad ett honom tillhörigt område med därå uppförd villabyggnad, samt det öfverskott i boet, som kunde uppstå, sedan donationsbeloppen blifvit utbetalade; samt till föreningar m. m. i Ulricehamn 13,000 kronor. Farmaceutiska institutet fick mottaga ett urval af hans bibliotek.

WESTRÖM, RUDOLF. Född d. 31 mars 1837 i Uppsala.

Föräldrar: Rådmanen och järnhandlaren därstädes ERIK WESTRÖM, född d. 21 maj 1794, död d. 6 jan. 1864, och CHARLOTTA WILHELMINA BERG, född d. 6 febr. 1807, död d. 9 sept. 1867.

Antagen till elev på apoteket i Enköping 1854 blef han d. 31 mars 1858 farmacie studiosus därstädes. Tjänstgjorde på akademiapoteket Kronan i Uppsala till sept. 1859, då han började sina studier för apotekarexamen, hvilken han d. 31 maj 1861 aflade. Efter kondition å apoteket Hvita Björnen i Stockholm och å Umeå apotek inköpte han d. 21 sept. 1863 apoteket Markattan i Stockholm, hvarå han d. 23 okt. s. å. erhöll privilegium. Försålde apoteket d. 1 mars 1870 och antog föreståndarskap för medikamentsförrådet i Grangärde.

Död därstädes d. 29 dec. 1873.

Gift d. 24 juni 1865 i Stockholm med CHARLOTTA LOVISA ÅHLSTRÖM, född d. 12 maj 1843, död d. 3 sept. 1870, dotter till juvelerare CARL GUSTAF ÅHLSTRÖM och MARIA LOVISA ÖBERG.

Barn: CHARLOTTA, född d. 13 maj 1866. Lärarinna; — GUSTAF, född d. 8 juli 1867, död d. 15 sept. 1890. Elev på apoteket i Mariestad 1889; — RUDOLF, född d. 23 sept. 1868, död d. 21 okt. 1894. Kassör vid Ankarsrums bruk.

ERICSSON, CARL ROBERT. Född d. 7 juni 1844 i Östhammar.

Föräldrar: Apotekaren därstädes ANDREAS ERICSSON, född d. 7 sept. 1805, död d. 14 juni 1881, och MARIA CHRISTINA CARLSSON, född d. 21 april 1822, död d. 22 april 1886.

Erhöll skolundervisning 1856—60 vid Klara läroverk i Stockholm och antogs d. 1 juli sistnämnda år till elev på apoteket Svanen i samma stad. Aflade farmacie studiosi-examen inför apotekaresocietetens direktion d. 7 april 1864 och apotekarexamen d. 25 jan. 1866. Tjänstgjorde därefter på apoteken i Östhammar, Kristianstad och Enhörningen i Stockholm till 1870, då han inköpte apoteket Markattan i Stockholm, å hvilken apoteksinrättning han d. 22 juni s. å. undfick privilegium.

Apoteket, som från 1860 varit inrymdt i huset n:o 42 Stora Badstugatan, flyttades 1879 af E. till en härför nybyggd, ändamålsenlig och vacker lokal i huset n:r 30 vid samma gata.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1872.

Död d. 21 sept. 1889 i Stockholm.

Gift d. 25 aug. 1870 i Stockholm med MARIE LOUISE DUFVA, född d. 30 aug. 1849, dotter till tekniske fabrikanten i Stockholm, exam. apotekaren CARL FREDRIK DUFVA och LOVISA GRÖNVALL.

Barn: CARL ARTHUR ANDREAS, född d. 6 april 1872, död d. 29 nov. s. å.; — ASTRID MARIA LOVISA, född d. 31 juli 1873, gift d. 26 aug. 1895 med matematiske fabriksidkaren CARL ERIK BERG, född d. 1 jan. 1865; — ANNA SIGRID FREDRIKA, född d. 12 aug. 1875, död d. 27 juni 1884.

TILLANDER, HENRIK THEODOR. Född d. 19 aug. 1840 i Eksjö.

Föräldrar: Fabrikören därstädes SAMUEL TILLANDER, född d. 26 maj 1804, död d. 4 dec. 1843, och HEDVIG WILHELMINA SUNDEMAN, född d. 2 juli 1813, död d. 6 okt. 1888 (omgift d. 15 mars 1850 med källarmästare ERIK GUSTAF HOLM, född d. 3 okt. 1820, död d. 30 aug. 1861.)

Efter skolstudier vid lägre allmänna läroverket i födelsestaden antogs han d. 26 maj 1855 till elev på apoteket Lejonet i Stockholm. Farmacie studiosus d. 6 okt. 1858, tjänstgjorde han å samma apotek till d. 1 maj 1861 och å apoteket Lejonet i Norrköping till d. 21 juni följande år. Inskrefs vid farmaceutiska institutet höstterminen 1862 och aflade d. 28 maj 1864 apotekarexamen. Tjänstgjorde därefter å apoteket Lejonet i Malmö till 1866 samt å akademiapoteket Kronan i Upsala till d. 1 juni 1880, då han tillträdde apoteket Kronan i Stockholm, hvarå han d. 5 mars 1880 undfått personligt privilegium. Erhöll 1890 transport till apoteket Markattan i Stockholm, hvilket han d. 1 april 1892 flyttade från dåvarande läget vid Stora Badstugatan till dess nuvarande i huset n:o 16 Tegnérs-gatan inredda lokal. Samtidigt ändrade han, efter af Kungl. Majt meddeladt tillstånd, apotekets namn till Leoparden.

Var sedan 1887 ledamot af apotekarsocietetens direktion. Blef ledamot af Uppsala läkareförening 1871 och af Svenska läkarsällskapet 1888.

Utom åtskilliga uppdrag af offentlig art, beklädde T. flera högre poster i de sällskap och ordnar, af hvilka han var en intresserad och verksam medlem. Särskildt inom frimurarorden intog han en mera bemärkt ställning och innehade däri en af de högsta graderna.

Företog 1878 en studieresa till Tyskland.

Död d. 22 maj 1902 i Stockholm. Jordfästningen förrättades d. 27 samma månad i Adolf Fredriks kyrka. Han ligger begrafven på Stockholms norra begravningsplats.

Gift d. 19 nov. 1895 med SELMA MARIA CAROLINA TORNBORG, född d. 5 aug. 1863, dotter till stationsinspektoren OSSIAN TORNBORG och DOROTHEA THELANDER. Äktenskapet var barnlöst.

STAHERE, NILS LUDVIG. Född d. 18 jan. 1843 i Stockholm.

Föräldrar: Grosshandlaren därstädes LUCAS STAHERE, född d. 14 maj 1795, död d. 23 mars 1858, och SOFIA WILHELMINA, KEMNER, född d. 9 maj 1811, död d. 24 okt. 1886.

Efter att hafva genomgått Tyska nationallyceum i Stockholm, tänkte han ägna sig åt faderns yrke och var under $1\frac{1}{2}$ år anställd på grosshandelskontor. Antogs d. 15 nov. 1859 till elev å apoteket i Kristianstad, där han d. 17 dec. 1862 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde fortfarande därstädes såsom laborant till d. 23 juni 1863 och i samma egenskap på apoteket i Vadstena till d. 1 aug. 1864. Inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 22 dec. 1866 apotekarexamen. Under studietiden anställdes han d. 1 okt. 1865 som amanuens vid institutet, och uppehöll han denna befattning till 1867. Var härefter anställd på apoteket Nordstjärnan i Stockholm 1867—70 och Kronan i Norrköping 1870—73. Förordnades d. 1 okt. sistnämnda år till laborator och lärare i författningskunskap vid farmaceutiska institutet, hvilka förenade tjänster han innehade till 1877. Under denna tid upprätthöll han på förordnande ordinarie lärarens i kemi och farmaci undervisnings- och föreläsningsskyldighet, dels läsåret 1874—75, dels från d. 19 jan. till d. 1 april 1877. Förordnades d. 10 sept. 1877 till lärare i dessa ämnen, med hvilken lärarebefattning laboratorstjänsten förenades, och blef 1883 ordinarie innehafvare af tjänsten. Samtidigt tilldelades han professors n. h. o. v. Var inspektor för farmaceutiska institutet 1894—1900 och dess föreståndare 1900—03. Utnämndes 1901 till e. o. professor i kemi och kemisk farmaci och innehade denna professur till 1903.

Efter en genomgången allvarlig sjukdom kände han sina krafter i hög grad nedsatta och ej motsvarande de kraf, som tjänsten ställde på innehafvaren, hvarför han sökte och d. 21 nov. 1902 erhöll personligt privilegium å apoteket Leoparden i Stockholm.

Sin hufvudsakliga lifsgärning har S. utfört vid farmaceutiska institutet, åt hvilket han under sin 30-åriga verksamhet ägnat ett rastlöst, intresserad och ovanligt framgångsrikt arbete.

Begåfvad med en sällspord arbetsförmåga och med för tidens kraf vaken blick, gjorde han till sin lifsuppgift att bringa undervisningen vid institutet på ett högre och bredare plan. Också genomfördes under hans tid åtskilliga reformer af största betydelse, och utarbetade han med ytterlig noggrannhet och omsorg förslagen till dessa.

Hans genom trägna studier förvärfvade gedigna och omfattande kunskaper i förening med hans utomordentliga samvetsgrannhet och stränga rättvisa gjorde honom till en utmärkt lärare, hvartill kom, att han i pliktuppfyllelse och intresse för yrket blef ett föredöme för sina lärjungar.

Under flere somrar uppdrog K. medicinalstyrelsen åt honom att verkställa inspektioner å apotek i landsorten. Han var därjämte 1893—1903 visitator för samtliga hufvudstadens apotek.

Utsågs 1881 af apotekarsocieteten till ledamot af internationella farmakopékommisionen. Ledamot af 1894—1901 års farmakopékommité.

Af farmaceutiska föreningen var han en mycket intresserad och verksam medlem samt beklädde under en följd af år efter hvarandra de flesta af föreningens förtroendeposter. Sålunda var han föreningens ordförande 1873—74 och 1885—86, vice ordförande 1876—80, sekreterare 1868—70, bibliotekarie 1866—68 samt styrelseledamot 1880—91 och 1894—99. Kallades 1903 till föreningens hedersledamot. Ledamot af Svenska läkar-sällskapet 1873. R. N. O. 1894.

Af trycket har han utgifvit åtskilliga uppsatser öfver af honom utförda undersökningar m. m.

Företog 1875 med statsunderstöd en studieresa för att i Tyskland inhämta kännedom om den farmaceutiska undervisningens ordnande, särskildt på laboratorierna. Studerade sommaren 1877 i Dorpat under prof. Dragendorffs ledning.

Död d. 18 maj 1909 i Stockholm. Jordfästningen ägde rum d. 24 samma månad i stora grafkoret å Stockholms norra begravningsplats, hvarefter kistan nedsattes i familjegravven därstädes.

Gift 1) d. 5 dec. 1873 med ALMA SOFIA JANSE, född d. 6 april 1851, död d. 3 nov. 1874, dotter till grosshandlaren CARL LEOPOLD JANSE och EMMA SOFIA WIGERT.

Barn: NILS ARNE, född d. 27 okt. 1874. Agronom.

2) d. 21 okt. 1880 med GERTRUD SOFIA CAROLINA TESDORPH, född d. 29 aug. 1851, dotter till konsul FRANZ HINRIK TESDORPH och HILDA KRISTINA LOVISA WIGERT.

Barn: ALMA GERTRUD, född d. 30 aug. 1881, död 1883; — NILS HAKON, född d. 22 jan. 1883. Extra jägmästare i Bodens revir; — NILS RAGNAR, född d. 19 sept. 1884. Bergsingenjör; — GERTRUD SOFIA MARGARETA, född d. 29 maj 1886.

SJÖBERG, KNUT MAGNUS. Född d. 11 febr. 1860 i Alsters socken, Värmlands län.

Föräldrar: Egendomsägaren CARL JOHANSSON SJÖBERG, född d. 19 sept. 1815, död d. 9 jan. 1871 och SARA ELISABETH NATT OCH DAG, född d. 24 juni 1826.

Genomgick Uddevalla femklassiga läroverk, hvarefter han d. 1 febr. 1875 antogs till elev å därvarande apotek och d. 9 juni 1879 undergick farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde dels å samma apotek, dels å apoteken i Marstrand och Hjo. Aflade d. 29 jan. 1885 apotekarexamen och innehade 1885—94 anställning å apoteken Lejonet i Uppsala, Kronan och Lejonet i Göteborg, Enhörningen i Stockholm samt Vasen i Göteborg.

Tjänstgjorde från sistnämnda år och till 1909 å apoteket Svanen i Stockholm, under hvilken tid han 1899—1901 förestod det under samma apotek lydande medikamentsförrådet i Gustafsberg.

Erhöll d. 22 okt. 1909 personligt privilegium å apoteket Leoparden i Stockholm.

Det har varit ett af energi och varmt intresse prägladt arbete, som S. nedlagt på kårens, särskildt de obefordrades angelägenheter, och har han äfven beklädt flere förtroendeposter inom densamma. Sålunda var han ordförande i farmaceutiska föreningen 1903—04 och är sedan 1910 dess vice ordförande, ordförande i centralstyrelsen för Sveriges farmaceutförbund 1903—08, fullmäktig i apotekarkårens lifränte- och pensionskassa 1894—1903 och suppleant i styrelsen för densamma från 1894, ordförande i styrelsen för föreningen farmaceuternas sparkassa från dennas bildande 1902 till 1904. Är därefter en af Sveriges apotekares kreditaktiebolags stiftare och utsågs 1906, vid dettas trädande i verksamhet, till bolagets verkställande direktör, hvilket uppdrag han fortfarande innehar.

4 — Sveriges Apotekarhistoria.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1908.

Hans talrika i facktidskrifter och allmänna tidningar publicerade artiklar hafva dels berört en mångfald af honom utförda undersökningar, dels utgjort inlägg i farmaceutiska frågor samt referat från utställningar, betydelsefulla möten m. m.

Tillsammans med kontrolldirektör Bleckert Lindman var han åren 1899—1901 utgifvare af den s. k. extemporetaxan.

Gift d. 2 maj 1894 med ELVIRA OLSSON, född d. 28 juni 1863, dotter till bagarmästaren i Göteborg OSKAR OLSSON och MATHILDA JANSSON.

Barn: GRETA MATHILDA ELISABETH, född d. 6 april 1895; — KARL OSKAR KNUT, född d. 24 april 1896; — GUNHILD ELVIRA MARIA, född d. 28 mars 1899; — SIGNE ALMA BOTHILDA, född d. 14 febr. 1901.

Apoteket Ängeln.

1649.

Detta, till ordningen det tredje af Stockholms apotek, är därjämte det första, som i Sverige anlagts af en infödd svensk. Också torde denna anläggarens egenskap varit den närmaste orsaken till, att hans ansökan af drottning Kristina beviljades.

Apoteket inrättades först vid Järntorget i hörnet invid gamla riksbankshuset och flyttades på 1700-talet till Adlerschöldska, sedermera Plomgrenska huset i hörnet af Trievaldsgränd och Kornhamnstorg med adressn:r Kornhamnstorg 2. År 1878 förlades det till en inom samma egendom inredd lokal vid Trievaldsgränd (n:r 2), men kommer apoteket att före 1910 års utgång återfå sitt forna läge vid torget.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 70,000 kronor.

BIEWER (BIEBER), ANDERS MÅNSSON. Född i Stockholm.

Anses vara den förste infödde svensk, som ägnat sig åt apotekaryrket, hvori han erhöll sin utbildning hufvudsakligast utomlands. Vid hemkomsten »tillbjöd och anhöll» han hos drottning Kristina »att i residence staden Stockholm få göra ett prof af sin handtering och der sammestäds inrätta ett godt och . . . wäl försedt apothek.»

Denna hans begäran bifölls genom ett Kungl. bref af d. 28 juni 1649, däri bl. a. läses: »Alltså ehuruwähl Oss kunde falla betänckligt, att nu så hastigt tillåta något sådant apothekeries inrättande här i Stockholm, till och öfwer dhem, som här allaredho uprättadhe ähre, lijkwäl aldenstund denne Anders Månsson Biewer är här i Wäl Residence stad födder, och nästan den förste, som sig härifrån till samme konst och handtering slagit och den fattat hafwer; hwarföre hafwe Wij denne hans underdåniga begäran medh nåder anhört, och fördenskill

honom sådant welat förinna, efterlåtha och privilegera . . .» Enligt privilegii-brefvet ägde han rättighet att jämte medikamenter försälja: aromatica, kryddor, konfektyrer af alla slag, aqua vitæ m. m. äfvensom rätt att öfverlåta apoteket på af Kungl. Maj:t godkänd köpare.

Död 1655 i Stockholm. Själaringning ägde rum i Tyska kyrkan d. 19 dec. s. å.

Gift d. 8 nov. 1653 med MARIA PASTOR, född i Aachen, dotter till vinhandlaren därstädes HERMAN PASTOR och ELISABETH HORPER, hvilka på 1640-talet inflyttade till Sverige. (Maria Pastor blef 1656 omgift med apotekare CHRISTOPHER MOLITOR d. äldste.) Äktenskapet var barnlöst.

MOLITOR, CHRISTOPHER den äldste. Född i Cassel, Unter-Hessen.

Inflyttade som provisor till Stockholm och blef 1656, genom giftermål med apotekare Anders Månsson Biewers änka, ägare af apoteket Ängeln därstädes. Hans tillika med öfriga dåvarande Stockholmsapotekares privilegier förnyades och stadfästes d. 10 april 1675.

Död 1675 i Stockholm.

Gift 1656 med MARIA PASTOR, änka efter apotekare ANDERS MÅNSSON BIEWER.

Barn: JOHAN, född 1657, döpt d. 4 febr., död . . .; — BARBARA och MARIA, tvillingsystrar, födda 1658, döpta d. 16 dec., döda . . .; — HERMAN, född 1661, döpt d. 7 juni, död d. 23 juli 1691. Med. dr., stadsfysikus i Göteborg; — CRISTOPHER, född 1664, döpt d. 13 okt., död d. 11 dec. 1697. Apotekare (se nedan); — MAGDALENA, född 1667, döpt d. 25 juni, död . . .

MOLITOR, CHRISTOPHER d. ä. Född 1664 i Stockholm, döpt d. 13 okt.

Föräldrar: Apotekaren därstädes CHRISTOPHER MOLITOR den äldste, död 1675, och MARIA PASTOR.

Tillträdde något år efter faderns död apoteket Ängeln och skötte det under sin återstående lifstid.

Död d. 11 dec. 1697 i Stockholm.

Gift d. 11 mars 1690 med MARGARETHA OP DE CAMPS, född d. 11 mars 1664, död d. 31 maj 1737, dotter till handelsmannen i Stockholm LORENTZ OP DE CAMPS och ALIDA HIDDING.

Barn: CHRISTOPHER, född d. 10 mars 1691, död d. 13 juni 1736 Apotekare (se nedan); — MARIA, född 1695, döpt d. 27 dec., död 1778, gift d. 25 febr. 1720 med stadsmäklaren i Stockholm ABRAHAM TREUHORN, född i Danzig 1687, död d. 5 dec. 1766; — HERMAN, född d. 12 juni 1697, död 1750. Brukspatron; — ANNA MARGARETHA, född d. 15 juni 1698 (posthum), död d. 20 maj 1784, gift d. 20 okt. 1720 med sidenkramhandlaren CARL VON DER HAGEN, född 1692, döpt d. 25 febr., död 1744.

Apoteket, hvilket var bestämdt för äldste sonen Christopher, sköttes af änkan genom provisorer till dess denne själf öfvertog detsamma.

MOLITOR, CHRISTOPHER d. y. Född d. 10 mars 1691 i Stockholm.

Föräldrar: Apotekaren därstädes CHRISTOPHER MOLITOR d. ä., född 1664, döpt d. 13 okt., död d. 11 dec. 1697, och MARGARETHA OP DE CAMPS, född d. 11 mars 1664, död d. 31 maj 1737.

Öfvertog 1705 apoteket Ängeln, hvilket han erhållit i arf efter fadern, och som efter dennes död skötts genom provisorer. Var innehafvare därpå till sin död.

Ägare af en rätt afsevärd och välordnad boksamling lär han genom själfstudier förskaffat sig omfattande och goda kunskaper. Af hans bokförråd begagnade sig såväl han själf som en del hans vänner inom läkarkåren till trägna studier.

Död d. 13 juni 1736 i Stockholm.

Gift 1716 med ANNA BRIGITTA ZACHAU, född 1699, döpt d. 25 april, död d. 27 okt. 1767, dotter till köpmannen i Stockholm DANIEL ZACHAU och LUCIA HILCKE.

Barn: ANNA MARGARETHA, född 1717, döpt d. 24 juli, död d. 6 sept. 1755, gift d. 27 nov. 1737 med apotekaren på apoteket Hvita Björnen i Stockholm HINDRICH SCHULTZ LORENTZSON, född . . . 1703, död d. 16 mars 1773; — CHRISTOPHER, född 1719, döpt d. 22 febr., död 1723; — DANIEL, född 1721, döpt d. 29 juni, död d. 5 mars 1762 i Berlin. Tjänstgjorde en tid som provisor på moderns apotek, men reste snart till Berlin och bosatte sig där; — MARIA ELISABETH, född 1722, döpt d. 7 okt., död . . .; — CHRISTOPHER, född 1724, döpt d. 13 maj, död s. å.; JOHAN, född 1727, döpt d. 30 maj, död 1728; — LUCIA, född 1729, döpt d. 10 juli, död d. 23 maj 1756, gift d. 5 maj 1752 med prosten, kyrkoherden i Västra Vingåker, kungl.

öfverhofpredikanten CARL PAPKE, född d. 30 mars 1723, död d. 15 maj 1767; — BRIGITTA, född 1732, döpt d. 10 juni, död d. 23 febr. 1795, gift d. 14 juni 1764 med grosshandlaren FRANS CARRÉ, född 1714, död d. 15 febr. 1766.

Apoteket innehades af änkan i 28 år eller till 1764, då hon försålde detsamma.

COLLIN, LARS. Född d. 10 juli 1731 i Lidhult, Kronobergs län.

Föräldrar: Kronouppbördsmanen, kommissarien i Sunnerbo härad SVEN MÅNSSON COLLIN, född 1674, död d. 4 maj 1754, och EVA HJELMERUS, född 1697, död d. 29 maj 1780.

Efter att hafva erhållit skolundervisning vid Växiö läroverk, sändes han 1749 till Uppsala. Antogs där till elev på akademiapoteket, som då innehades af apotekare D. W. Böttiger. Inskrefs 1754, under sin elevtid, som student vid universitetet och blef 1755 farmacie studiosus, då han lämnade Uppsala och tog anställning å apoteket Enhörningen i Stockholm.

På uppmaning af en del södermalmsbor ingaf han 1759 till Kungl. Maj:t ansökan om privilegium å det beslutade nya apoteket i Katarina församling. Han återtog dock densamma till förmån för Carl Magnus Bonge. Följande år blef han af kommerserådet Jonas Alströmer anmodad att förestå apoteket i Alingsås, hvilket förre ägaren, apotekare M. Wahrendorff, på grund af obestånd varit nödsakad öfverlämna till Alströmer, som gått i borgen för köpesumman; och aflade han för den skull 1760 apotekarexamen. Genom d. 3 jan. 1762 uppgjordt köp blef han ägare af apoteket i Borås, hvilket han dref genom provisor till d. 8 okt. 1764, då han försålde detsamma, samtidigt som han öfvertog apoteket Ängeln i Stockholm efter att d. 16 sept. 1764 hafva inköpt apoteket jämte apotekshus af apotekare Christopher Molitors d. y. änka.

Utnämndes den 27 maj 1768 till hofapotekare hos hertig Carl af Södermanland. I likhet med hufvudstadens öfriga apoteksinnehafvare bidrog han 1767—69 med en årlig afgift till underhållet af den vid Serafimerlasarettet 1758 anlagda botaniska trädgården för odling särskildt af medicinalväxter, hvilken existerade till 1774, då trädgården återbördades till lasarettet. Innehade apoteket till d. 1 jan. 1810, då han sålde det till sin medhjälpare E. G. Wallin.

Död d. 19 jan. 1810 i Stockholm.

Gift i april 1765 med ANNA GUSTAVA CLASON, född 1745, död d. 9 dec. 1804, dotter till handlanden i Stockholm ABRAHAM CLASON och HENRIKA BJÖRKMAN.

Barn: EVA HENRIKA, född 1766, död d. 11 okt. 1814, gift 1789 med bergsrådet OLOF ERIK KUMBLIN, född 1740, död d. 9 juni 1814; — CLAS ABRAHAM, född 1768, död d. 10 maj 1794; — LARS GUSTAF, född d. 24 febr. 1772, död d. 30 jan. 1826. Handlande; — SARA MARGARETA, född d. 19 juli 1775, död d. 26 maj 1841, gift d. 28 jan. 1796 med grosshandlaren LOUIS HENRIK WRETMAN, född d. 13 aug. 1766, död d. 16 aug. 1827.

Apotekare Collin åtnjöt stort anseende för såväl kunskaper som medborgerliga förtjänster.

WALLIN, ERIK GUSTAF. Född d. 23 juni 1777 i Västergötland.

Fullgjorde sin elevtid å apotek i Stockholm och anställdes sedermera å apoteket Ängeln hos hofapotekaren Lars Collin. Då denne vid 80 års ålder drog sig tillbaka från affärerna, inköpte W. d. 1 jan. 1810 apoteket, hvilket han likväl ej fick behålla längre än till 1814. Sistnämnda år nödgades han, till följe af sitt iråkade obestånd, frånträda apoteket till sina fordringsägare, och försåldes detta d. 21 nov. s. å. för deras räkning.

För att bereda honom tillfälle att i Petersburg bryta sig en ny bana, insamlade kamrater och vänner till W. en penningesumma, och reste han äfven påföljande år dit. Vistelsen där blef dock ej långvarig, utan återvände han inom kort till Sverige och tog anställning på en del landsortsapotek, först i Landskrona och slutligen i Visby.

Död före 1835.

Gift d. 18 nov. 1809 i Stockholm med SOPHIA MAGDALENA LIEBERG, född d. 10 nov. 1789, död . . ., dotter till kontrollören vid Stora sjötullen JOHAN LIEBERG och INGEBORG MOLNBERG.

Barn: ELISABET MATHILDA, född d. 11 nov. 1810, död . . .; — GUSTA ROBERT, född d. 21 nov. 1811, död . . .; — CARL AXEL, född d. 10 mars 1813, död . . .

ENGELBRECHT, CARL MAGNUS. Född d. 14 juli 1789 i Stockholm.

Föräldrar: Kommissarien vid generalassistentkontoret CARL JOHAN ENGELBRECHT, född 1742, död d. 2 jan. 1809, och ANNA CATARINA NORDIN, född 1766, död d. 26 dec. 1808.

Genomgick Stockholms katedralskola och fortsatte 1803—05 skolstudierna vid Tyska församlingens lyceum. Antogs våren 1805 till elev på apoteket Svanen i Stockholm och undergick 1809 farmacie studiosi-examen, hvarefter han fortfor att tjänstgöra på samma apotek till juni 1814. Han reste då till Göteborg för att, enligt uppdrag, i fyra månader förestå apoteket Kronan därstädes under en af apotekets ägare företagen längre resa. I okt. s. å. återtog han sin förut innehafda plats på apoteket Svanen.

Den 21 nov. 1814 inköpte han apoteket Ängeln i Stockholm, aflade i dec. apotekarexamen och erhöll d. 9 maj 1815 privilegium å apoteket.

Sedan han d. 28 maj 1823 försålt detta, inköpte han d. 1 okt. 1825 apoteket Kronan i Norrköping och innehade det till d. 25 sept. 1847, då han afyttrade äfven sistnämnda apotek.

Död d. 15 nov. 1852 i Norrköping.

Gift d. 17 juli 1818 i Söderhamn med CHRISTINA LEHMAN, född d. 8 april 1796, död d. 17 juli 1847, dotter till apotekaren därstädes CARL GUSTAF LEHMAN och ANNA CATHARINA HOLTZAPFEL.

Barn: CAROLINA CHRISTINA, född d. 19 maj 1819, död d. 30 juni 1839; — CARL GUSTAF, född d. 24 okt. 1821, död d. 15 maj 1824; — CATHARINA MATHILDA, född d. 25 nov. 1822, död d. 30 nov. 1900, gift d. 12 nov. 1841 med rådmannen i Norrköping AXEL JOHAN WAHLBERG, född d. 26 jan. 1808, död d. 24 mars 1877; — CARL WILHELM, född d. 7 dec. 1824, död d. 26 april 1905. Med. dr, förste stadsläkare i Norrköping; — KLAS MAURITZ, född d. 29 mars 1827, död d. 2 maj 1832; — DETTLOFF ENGELBRECHT, född d. 26 april 1829, död d. 13 dec. 1890. Landtbrukare; — ENGLA WILHELMINA, född d. 18 april 1831, död d. 27 febr. 1903, gift d. 14 sept. 1852 med landtbrukaren CARL FREDRIK WAHLBERG å Fyrby, Östergötland, född d. 21 jan. 1828, död d. 29 maj 1902; — EMILIA AUGUSTA, född d. 19 aug. 1834, död d. 10 dec. 1898, gift d. 27 sept. 1855 med grosshandlaren i Stockholm RICHARD ENESTRÖM, född d. 18 nov. 1829, död d. 16 april 1904.

LYCHOU, NILS WILHELM. Född d. 13 sept. 1792 i Stockholm.

Föräldrar: Handlanden och bagaren i Stockholm ANDERS LYCHOU, född d. 16 okt. 1758, död d. 11 juli 1802, och MARIA CATHARINA DJURBERG, född d. 18 maj 1763, död d. 25 maj 1837.

Antogs 1806 till elev på apoteket Gripen i Stockholm och aflade 1812 farmacie studiosi-examen samt 1818 apotekarexamen. Inköpte d. 28 maj 1823 apoteket Ängeln i Stockholm och erhöll d. 6 juli 1824 privilegium å detsamma. Försälde apoteket d. 1 juli 1844 för 16,666 rdr och 32 sk.

Tillsammans med apotekare Albrecht Pripp anlade L. en brunnsinrättning vid Mosebacke.

Var 1838—39 och 1842—43 ledamot af apotekarsocietetens direktion samt 1839—40 societetens ordförande. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1824.

Död d. 30 maj 1863 i Stockholm.

Gift d. 8 dec. 1836 i Stockholm med CAROLINA CATHARINA SERGEL, född d. 18 april 1815, död d. 24 febr. 1893, dotter till landtbrukaren JOHAN GUSTAF SERGEL och CAROLINA MARGARETA DUBOIS.

Barn: CAROLINA MARIA, född d. 22 dec. 1839; — NILS GUSTAF, född d. 4 juli 1841, död d. 18 juli 1910. Sjökapten; — JOHAN WILHELM, född 1846, död d. 3 juni 1849.

FREUNDT, ARNOLD WILHELM. Född d. 1 April 1803 i Göteborg.

Föräldrar: Köpmannen därstädes JOHAN FRIEDRICH FREUNDT, född 1769, död . . . och MARIA ELISABETH HÄVEL, född d. 6 maj 1776, död . . .

Elev 1817 å apoteket i Warberg undergick han därstädes farmacie studiosi-examen. Anställdes 1822 på apoteket Lejonet i Stockholm och biträdde under sommaren s. å. professor Mosander vid brunnsinrättningen i Kungsträdgården. Aflade den 26 okt. 1825 apotekarexamen. Förestod från s. å. och till 1827 för stärbhusets räkning apoteket i Sundsvall samt innehade 1827—43 samma apotek på arrende.

Ägare af apoteket i Härnösand 1832, förestod han likväl fortfarande själf apoteket i Sundsvall och dref apoteksrörelsen i Härnösand genom provisorer. På gjord ansökan meddelade

Kungl. Maj:t den 21 febr. 1839 honom rättighet att i Torp inrätta ett filialapotek, lydande under apoteket i Sundsvall, med villkor att å detsamma städse hafva en examinerad provisor anställd. Samtidigt med ofvannämnda apoteksinrättningar var han sedan 1840 äfven ägare af apoteket i Borås, som han d. 15 dec. nämnda år tillhandlat sig. Försålde apoteket i Härnösand 1842 och i Borås 1845. Föregående år hade han d. 1 nov. inköpt apoteket Ängeln i Stockholm, och handhade han själf skötseln däraf, dock endast till d. 1 febr. 1846, då han afyttrade äfven detta.

Sedan han sålunda afhändt sig samtliga af honom innehafda apotek — han torde f. ö. vara den ende apotekare i Sverige, som innehaft fem apotek, däraf fyra samtidigt — ägnade han sig under sin återstående lefnad åt omfattande merkantilt-industriell- samt byggnadsverksamhet. Redan 1849 hade han inköpt ett äldre sockerbruk vid Ragvaldsbacke i hufvudstaden, och 1855 grundade han Tanto sockerbruk i Stockholm.

Död d. 17 mars 1863 i Stockholm.

Gift d. 19 dec. 1832 i Sundsvall med MARGARETA LOVISA WIKLUND, född d. 14 okt. 1807, död d. 3 maj 1888, dotter till handlanden i nämnda stad JOHAN WIKLUND och CHRISTINA WALLANGER.

Barn: CHRISTINA ELISABETH, född d. 14 okt. 1833, död d. 10 mars 1862, gift d. 10 april 1854 med kaptenlöjtnanten vid flottan WILHELM BOGISLAUS SÖDERHJELM, född d. 5 aug. 1823, död d. 20 mars 1868; — LOUISE WILHELMINA, född d. 21 dec. 1834, död d. 27 jan. 1886, gift d. 22 april 1865 med kaptenen vid Västgöta regemente CLAËS GUSTAF AUGUST PLANTING-GYLLENBÅGA, född d. 27 april 1834; — WILHELM, född d. 26 juni 1837, död d. 3 dec. 1884. Grosshandlare i Stockholm; — JOHN, född d. 26 juli 1847, död d. 16 jan. 1888 i Cannes. Vice konsul.

STAHRÉ, CARL JOHAN. Född d. 14 dec. 1815 i Stockholm och Kungsholms församling.

Föräldrar: Hofapotekaren JOHAN SVEN NILSSON STAHRÉ, född d. 10 april 1780, död d. 13 febr. 1852, och BRITA ULRICA AULIN, född d. 1 juli 1777, död d. 26 nov. 1860.

Antogs efter afslutade skolstudier i Klara trivialskola d. 9 dec. 1832 till elev å apoteket i Borgholm, hvaraf fadern s. å.

blifvit ägare, och aflade därstädes d. 3 aug. 1836 farmacie studiosi-examen. Fortsatte sin tjänstgöring å samma apotek till sept. 1837 och var därefter anställd å apoteket Gripen i Stockholm till nov. 1838. Förestod sommaren 1839 den vid Djurgårdsbrunn anordnade brunnsinrättningen och läkemedelsförsäljningen. Ånyo anställd på apoteket Gripen från maj 1840 till maj 1841, aflade han under tiden apotekarexamen d. 27 juni 1840. Tjänstgjorde sedan å apoteket Markattan t. o. m. 1846 års utgång. Hade den 1 febr. s. å. genom köp blifvit ägare af apoteket Ängeln i Stockholm och undfick d. 16 dec. 1847 privilegium därå. Försälde apoteket d. 23 maj 1857 och afträdde detsamma d. 1 okt. s. å. Antogs 1859 till tjänsteman i Stockholms stads brandstodsbolag för försäkring af lösegendom.

Tillhörde apotekarsocietetens direktion 1848—58 och var därunder sekreterare i densamma 1848—50 samt 1857—58. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1847.

Död d. 30 nov. 1900 i Stockholm.

Gift 1) d. 8 sept. 1846 med JOHANNA CHARLOTTA LUNDVALL, född d. 10 aug. 1801, död d. 13 nov. 1882, dotter till löjtnant CARL FREDRIK LUNDVALL och SOFIA ALBERTINA APELGREN. *2)* d. 28 jan. 1884 med JOHANNA WILHELMINA ELGEROS, född d. 17 febr. 1836 i Piteå, dotter till musikdirektören i Norrbottens fältjägarerår OLOF WILHELM ELGEROS och CHARLOTTA DOROTHEA HORTLANDER. Båda äktenskapen voro barnlösa.

BOBERG, ULRİK AUGUST. Född d. 3 febr. 1827 i Stockholm och Klara församling.

Föräldrar: Läderhandlaren och fabrikören MATHIAS ULRİK BOBERG, född d. 28 april 1796, död d. 28 jan. 1842, och ANNA SOFIA NYBERG, född d. 24 okt. 1801, död d. 20 nov. 1874.

Åtnjöt enskild undervisning till d. 1 febr. 1839, då han inskrefs vid teknologiska institutet och där under tre terminer idkade studier. Genomgick därefter tredje och fjärde klasserna i Klara läroverk. Antogs d. 1 nov. 1841 till elev å apoteket Kronan i Stockholm samt undergick d. 5 nov. 1845 farmacie studiosi-examen inför apotekarsocietetens direktion. Var fortfarande anställd å nämnda apotek till 1846 och å apoteket Ängeln till okt. 1848. Inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska

institutet och aflade d. 6 febr. 1850 apotekarexamen. Tjänstgjorde åter å apoteket Ängeln till d. 1 okt. 1857, hvilken dag han, efter d. 23 maj s. å. uppgjort köp, öfvertog nämnda apotek. Undfick privilegium därå d. 15 mars 1862.

Var apotekarsocietets medicinaltaxerevisor 1860—76 samt examinator i apotekarexamen 1859—61 och 1867—68. Tillhörde apotekarsocietets direktion 1861—96 och var under denna tid direktionens sekreterare 1861—63 och societets kassaföreståndare 1879—96. Ledamot af kommittén för utarbetande af ny veterinär medicinal taxa 1863 och af kommittén för utarbetande af förslag till nya stadgar för farmaceutiska institutet 1864. Af apotekarsocieteten utsedd ledamot i 1869 års medicinaltaxekommitté och af 1870 års kommitté för utarbetande af förslag till de säljbara apoteksprivilegiernas amortering. Ledamot af styrelsen öfver amorteringsfonden för apoteksprivilegier 1874—97. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1865. R. V. O. 1886.

Död d. 9 aug. 1899 å sitt sommarställe Bergsbo i närheten af Stockholm och ligger begrafven å Stockholms Norra kyrkogård.

Gift d. 14 april 1860 i Stockholm med HILDA LOVISA BOBERG, född d. 2 aug. 1827, död d. 2 nov. 1888, dotter till handlanden CARL HENRIK BOBERG och ANNA LOVISA PONSBACH.

Barn: ANNA ULRIKA LOVISA, född d. 3 mars 1861; — EMMA SOFIA AUGUSTA, född d. 10 aug. 1863, gift d. 14 okt. 1886 med direktören i Stockholms superfosfatfabriksaktiebolag JOHAN ERIK ÖBERG, född d. 5 juli 1858; — HUGO ALBIN, född d. 3 nov. 1866 död d. 11 febr. 1879 (drunknad vid skridskoåkning).

PETERSSON, CARL CHRISTIAN VICTOR. Född d. 23 april 1847 i Mörlunda, Kalmar län.

Föräldrar: Grosshandlaren och rådmannen i Oskarshamn CARL JOHAN PETERSSON, född d. 14 juni 1816, död d. 7 juni 1884, och ELISABETH PAULINA LJUNGSTEDT, född d. 8 april 1816, död d. 6 febr. 1881.

Antogs 1863 till elev på apoteket Nordstjärnan i Stockholm och undergick d. 1 juli 1867 farmacie studiosi-examen inför apotekarsocietets direktion. Fortfor att tjänstgöra på nämnda apotek till 1870. Inskrefs s. år vid farmaceutiska institutet och aflade d. 30 maj 1873 apotekarexamen, hvarefter han ånyo

hade anställning å apoteket Nordstjärnan. Tjänstgjorde sedermera å apoteken i Nora, Björlunda, Eslöf och Eksjö samt å Hvita Björnen och Svanen i Stockholm. Var 1885—93 föreståndare för filialapoteket i Nysätra. Erhöll d. 20 jan. sistnämnda år personligt privilegium å en ny apoteksinrättning i Rättvik och d. 2 mars 1900 privilegium å apoteket Ängeln i Stockholm.

Var suppleant i apotekarsocietetens direktion 1903—05 och är sedan 1905 ledamot af densamma. Taxerevisorssuppleant sedan 1907. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1901.

Gift d. 8 aug. 1888 med ABELA VON PROSCHWITZ, född d. 16 sept. 1853, dotter till godsägaren GUSTAF VON PROSCHWITZ och ABELA REGINA JANSSON.

Barn: GUSTAF CHRISTIAN AUGUST, född d. 28 aug. 1894.

Apoteket Svanen.

1650.

Inrättades i huset n:r 18 Svartmannagatan midt för Tyska brunn och kvarlåg på samma plats till dec. 1878.

Enligt bestämmelsen i privilegiibrevet af d. 27 april 1878 för apotekare Murray, — att inom 3 år från den dag han öfvertog apoteket, hafva förflyttat det till den del af Jakobs församling, som ligger norr om Jakobsbergsgatan — inreddes lokal för detsamma i huset n:r 63 Regeringsgatan, och öppnades apoteket efter föregående godkänd afsyning under namnet »Nya Svanen» d. 24 dec. 1878. Härifrån flyttades det åter d. 20 jan. 1908 till sitt nuvarande läge vid Stureplan i huset n:r 19 Birger Jarlsgatan.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 45,000 kronor.

SCHEPS (SCHÖPS) CASPAR. Född i staden Levenberg i Schlesien.

Innehade sedan d. 11 juli 1642 apotek i Glückstadt, då han 1650 till drottning Kristina ingaf ansökan om tillstånd att med svärmor och svägerskor få öfverflytta till Sverige och i Stockholm anlägga ett nytt apotek, därvid åberopande sig på, att hans svärfader under sin tjänstgöring som pastor i Tyska församlingen i Stockholm varit såväl drottningens som änkedrottningens biktfader.

Med bifall härtill meddelade drottning Kristina d. 30 april 1650 Scheps privilegium å anläggande af ett apotek i staden (inom broarne), hvilket han s. å. under namnet »Svanen» inrättade i huset n:r 18 Svartmannagatan.

Utnämndes 1654 till hofapotekare hos konung Karl X.

Död 1654 i Stockholm genom olyckshändelse. Själaringning d. 2 febr. 1655.

Gift 1650 med BRIGITTA ROTHLOBEN, född d. 10 nov. 1626, död d. 16 april 1665, dotter till pastorn i Tyska församlingen i Stockholm, sedermera superintendenten i Hargesleben, magister JOHAN ROTHLOBEN och BENEDICTA JOACHIMSDOTTER DANCKWARDT. (Efter Scheps död blef hon d. 13 jan. 1656 omgift med hofapotekaren SAMUEL ZIERVOGEL d. ä.)

Barn: CASPAR, född 1652, döpt d. 25 april, död ung; — ELISABETH BENEDICTA, född 1653 (?) gift 1) d. 20 nov. 1666 med handelsmannen DIEDRIK BURMEISTER, född . . ., död 1672. Sjärlaringning d. 2 och 16 april. 2) d. 30 april 1674 med guvernementssekreterare Blasius Ludvig Teppati, född . . . död d. 18 febr. 1676.

ZIERVOGEL, SAMUEL d. ä. Född d. 16 sept. 1616 i Mansfeld.

Föräldrar: Greflig skifferstigaren vid bergverken i grefskapet Mansfeld MARTIN ZIERVOGEL, född 15 . . ., död 1626 och MARGARETHA KRAFT, född . . ., död . . ., (lefde ännu 1672, bosatt i Eisleben).

Ägnade sig först åt studier, men ingick 1632 på apotekarbanan och erhöll i Eisleben sin första yrkesutbildning. Tjänstgjorde därefter å apotek i Halle, Leipzig och Dresden, från hvilken sistnämnda plats han 1647 mottog kallelse till hofapotekare hos änkedrottningen Maria Eleonora, som då vistades i Stettin, samt åtföljde änkedrottningen vid hennes öfverresa till Stockholm påföljande år.

Det synes hafva varit lika mycket en uppvaktandes som en apotekares ställning han intagit hos Maria Eleonora, ty dels fick han sig boställsvåning tilldelad på kungl. slottet, dels var han drottningen följaktig på alla hennes resor, och vid de tillfällen, då hennes residens var förlagdt till Svartsjö, Nyköping eller andra kungl. slott, tillhörde han städse hennes närmaste omgifning.

Den 20 juli 1649 hade han erhållit privilegium på inrättandet af ett femte apotek i Stockholm, hvaraf han dock aldrig begagnade sig, då han 1656 genom giftermål med hofapotekare Caspar Scheps' änka blef ägare af apoteket Svanen.

Af Tyska församlingen i Stockholm valdes han d. 18 mars 1668 till kyrkoföreståndare.

Död d. 29 jan. 1672 i Stockholm, begr. d. 23 febr. s. å. i Storkyrkan invid sin år 1665 aflidna andra maka.

Gift 1) d. 19 dec. 1650 med ABIGAIL KREIMER, född i Schleswig-Holstein, död 1652 i Nyköping.

Barn: En son, död strax efter födelsen.

2) d. 13 jan. 1656 med BRIGITTA ROTHLÖBEN, född d. 10 nov. 1626, död d. 16 april 1665, änka efter hofapotekare CASPAR SCHEPS.

Barn: JOHAN MARTIN, född d. 14 mars 1657, död d. 25 febr. 1701 i Reval. Med. d:r, lifmedikus, adlad d. 26 nov. 1698 med namnet ROTHLÖBEN. Utarbetade »Pharmacopea Holmien-sis», som i tryck utkom 1686; — SAMUEL, född d. 13 juni 1659, död strax efter dopet; — CHRISTIAN FREDRICH, född 1660, döpt d. 17 juni, död d. 2 juli 1696. Hofkonditor; — SAMUEL, född d. 1 nov. 1661, död samma dag; — CASPER, född 1663, döpt d. 20 april, död d. 21 febr. 1701. Hofapotekare (se under apoteket Kronan); — JOACHIM, född 1665, döpt d. 7 april, död i nov. 1710 i pesten. Hofkirurg, regementsfältskär vid Södermanlands regemente.

3) d. 22 jan. 1667 med JUSTINA SOPHIA JUNG, född d. 1 dec. 1646, död d. 14 jan. 1710, dotter till direktören MELCHIOR JUNG och SOPHIA LORENTZDOTTER STORMHATT. Justina Sophia Jung blef d. 10 dec. 1672 omgift med hofapotekare JULIUS FREDRICH FRIEDENREICH (se nedan).

Barn: SAMUEL, född d. 22 dec. 1669, död d. 24 dec. 1721, hofapotekare (se nedan).

FRIEDENREICH, JULIUS FREDRICH. Född d. 19 aug. 1643 i Eutin, Holstein.

Föräldrar: Geheimesekreteraren hos hertig Hans af Holstein-Eutin, furstbiskop af Lübeck, och kanonikus vid domkyrkan i Lübeck DANIEL FRIEDENREICH, född . . ., död d. 17 aug. 1645, och MARGARETHA BENTZEN, född d. 15 juni 1617, död d. 24 febr. 1681, omgift d. 26 juni 1660 med hofapotekare Christopher Heerfordt i Köpenhamn.

Blef vid 13 års ålder antagen till elev å styffaderns apotek och företog efter elevtidens slut en långvarig studieresa genom Tyskland till Ungern, hvarifrån han, utrustad som pilgrim, färdades genom Dalmatien till Venedig, Rom och Neapel, Fortsatte från sistnämnda stad sin resa öfver Tyrolen till

Strassburg samt vidare till Basel, Lyon och Paris. På styf-faderns uppmaning återvände han 1668 till Köpenhamn och hade under följande år anställning som provisor å apotek i Kristiania.

Genom danske konungen Fredrik III:s bref af d. 25 sept. 1669 erhöll han privilegium å apoteket i Wiborg på Jutland och innehade detta apotek till 1672, då han öfverflyttade till Stockholm. Ingick s. å. äktenskap med Samuel Ziervogels d. ä. änka och blef därigenom d. 10 dec. 1672 ägare af apoteket Svanen i Stockholm.

Utnämndes 1683 till hofapotekare hos drottning Ulrika Eleonora.

Död d. 21 juni 1691 i Stockholm.

Gift d. 10 dec. 1672 med JUSTINA SOPHIA JUNG, född d. 1 dec. 1646, död d. 14 jan. 1710, änka efter hofapotekare SAMUEL ZIERVOGEL D. Ä.

Barn: MARGARETHA, född d. 25 aug. 1673, död d. 24 april 1748, gift 1) d. 19 juli 1689 med guvernementssekreteraren JOHAN LUNDBERG, adlad NORDSKÖLD, född d. 25 juni 1654, död d. 17 april 1713. 2) d. 9 juni 1719 med lagmannen SAMUEL FLORIN, adlad BLOMFELT, född d. 20 aug. 1671, död d. 26 juni 1753; — SOPHIA JULIANA, född d. 29 juli 1675, död . . .; — DANIEL, född d. 1 juni 1677, död d. 23 april 1698. Provisor; — MELCHIOR, född d. 30 okt. 1678, död d. 1 maj 1751. Lagman på Gottland med landshöfdings titel, adlad 1719; — JUSTINA SOPHIA, född d. 26 juli 1681, död d. 13 nov. 1705, gift d. 8 febr. 1698 med DAVID KRAFFT, adlad VON KRAFFT, född 1655, död d. 20 sept. 1724. Hofkonterfejare, erhöll 1720 hofintendents n. h. o. v.; — ULRIKA, född d. 10 jan. 1684, död d. 21 febr. 1715, gift d. 10 maj 1700 med d. v. kapellmästaren ANDERS DÜBEN, sedermera friherre och hofmarskalk VON DÜBEN, född d. 28 aug. 1673, död d. 23 aug. 1738; — JULIUS FREDRICH, född 1687, döpt d. 8 okt., död 1689.

ZIERVOGEL, SAMUEL d. y. Född d. 22 dec. 1669 i Stockholm.

Föräldrar: Hofapotekaren SAMUEL ZIERVOGEL d. ä., född d. 16 sept. 1616, död d. 29 jan. 1672, och JUSTINA SOPHIA JUNG, född d. 1 dec. 1646, död d. 14 jan. 1710.

5 — Sveriges Apotekarhistoria.

Mottog sin första yrkesutbildning på styffaderns apotek Svanen och företog sedan en långvarig studieresa till Tyskland, Frankrike och Italien. Vid sin återkomst 1691 fick han öfvertaga apoteket Morianen i Stockholm, hvilket modern under hans bortvaro inköpt för hans räkning. Utnämndes d. 10 jan. 1702 till hof- och fältapotekare hos konung Carl XII, efter sin föregående år aflidne halfbroder Casper Ziervogel, och måste i aug. s. å. på konungens befallning afresa till Polen, där denne med armén då befann sig, för att inträda i sin tjänst som fältapotekare. Åtföljde härefter armén under följande årens alla fälttåg, till dess han i slaget vid Poltava 1709 råkade i rysk fångenskap, hvori han, afförd till Moskva, kvarhölls hela sin återstående lifstid.

Vid moderns död 1710 inlöste han jämte en af halvesstrarna apoteket Svanen, samtidigt som han försälde apoteket Morianen till sin kusin Johan Julius Salberg.

Apoteket Svanen drefs genom provisorer till 1721 för hans räkning och därefter till 1724 för hans änkas. Äldste sonen tillöste sig då detsamma.

Död d. 24 dec. 1721 i Moskva.

Gift d. 28 april 1696 med ANNA BARBARA STRAUCH, född d. 27 juli 1679, död d. 22 juni 1749, dotter till kyrkoherden i Tyska församlingen i Stockholm, magister AEGIDIUS STRAUCH och ELISABETH BETZELIA. (Anna Barbara Strauch blef d. 17 nov. 1724 omgift med ämbets- och byggnadsborgmästaren i Stockholm JOEL VON BREHMER, född d. 7 april 1680, död d. 16 jan. 1751).

Barn: AEGIDIUS, född d. 28 mars 1697, död d. 28 juli 1741. Hofapotekare (se nedan); — JULIUS FREDRICH, född d. 29 nov. 1698, död d. 6 mars 1769. Rådman i Stockholm; — EN DOTTER, dödfödd d. 24 nov. 1699; — SAMUEL, född d. 26 dec. 1700, död d. 1 okt. 1739. Packhusinspektör i Stockholm; — JUSTINA SOPHIA, född d. 14 jan. 1702, död d. 25 okt. 1783, gift d. 13 febr. 1722 med e. o. hofpredikanten, kontraktsprosten och kyrkoherden i Delsbo OLOF NAUCLERUS, född d. 30 april 1675, död d. 10 juni 1732; — ELISABETH, född d. 12 dec. 1702, död d. 5 juli 1768, gift d. 15 okt. 1730 med styffaderns yngre bror, öfverauditören, sedermera häradshöfdingen CARL VON BREHMER, född d. 23 juni 1695, död d. 30 sept. 1742.

ZIERVOGEL, AEGIDIUS. Född d. 28 mars 1697 i Stockholm.

Föräldrar: Hofapotekaren SAMUEL ZIERVOGEL d. y., född d. 22 dec. 1669, död d. 24 dec. 1721, och ANNA BARBARA STRAUCH, född d. 27 juli 1679, död d. 22 juni 1749.

Blef student i Uppsala 1712 och idkade här en tid framåt akademiska studier. Ingick därefter på apotekarbanan och erhöi i Danzig en utmärkt god utbildning i yrket. Återkommen 1722 till Stockholm efter en tids vistelse i Tyskland, Sachsen och Schweitz, blef han d. 13 mars s. å. utnämnd till hofapotekare och öfvertog 1724 apoteket Svanen, som han inlöst af modern och syskonen.

Lifligt intresserad af naturvetenskapliga studier började han 1726 med tillhjälp af en till Sverige inflyttad släkting, Kraft, lägga grunden till de ansenliga och värdefulla zoologiska och mineralogiska samlingar han vid sin död efterlämnade, och som i arf tillfölo äldste sonen och efterträdaren å apoteket.

Död d. 28 juli 1741 i Stockholm.

Gift d. 8 maj 1726 med MARGARETHA ELISABETH RIBE, född 1706, döpt d. 31 juli, död d. 22 dec. 1743, dotter till öfverdirektören i kirurgiska societeten EVALD RIBE och AUGUSTA ELISABETH GRILL.

Barn: FREDRICH, född d. 21 juni 1727, död d. 26 sept. 1792. Hofapotekare (se nedan); — EVALD, född d. 23 sept. 1728, död d. 13 juni 1765. Vice bibliotekarie vid Uppsala universitets bibliotek och föreståndare för universitetets myntsamling. Höll offentliga föreläsningar i myntkunskap och erhöi på grund häraf 1758 professors titel; — SAMUEL, född d. 8 maj 1730, död d. 2 maj 1797. Med. d.r. E. o. professor i anatomi vid Uppsala universitet; — ULRIKA ELEONORA, född d. 20 sept. 1732, död d. 4 aug. 1803, gift d. 20 okt. 1748 med justitieborgmästaren i Stockholm CARL FREDRIK SEBALDT, född d. 1 april 1713 i Moskva, död d. 19 okt. 1792. (S. var vid 1765 och 1771 års riksdagar talman i borgarståndet och undfick 1772, enligt ständernas beslut, justitiekanslars n. h. o. v.)

ZIERVOGEL, FREDRICH. Född d. 21 juni 1727 i Stockholm, döpt d. 23 juni på Karlbergs slott, hvarvid konung Fredrik I och hans gemål Ulrika Eleonora stodo fadder.

Föräldrar: Hofapotekaren AEGIDIUS ZIERVOGEL, född d. 28

mars 1697, död d. 28 juli 1741, och MARGARETHA ELISABETH RIBE, född 1706, döpt d. 31 juli, död d. 22 dec. 1743.

Erhöll i föräldrahemmet en synnerligen omsorgsfull uppfostran samt en omfattande och utmärkt undervisning. Fortsatte sina studier vid Uppsala universitet, där han flitigt och med stort intresse följde de föreläsningar, som höllos af de framstående vetenskapsmännen Carl von Linné och Gottskalk Wallerius. Han var äfven Linné följaktig på dennes 1741 företagna resa till Öland och Gottland.

Samma år undfick han, i sin egenskap af konungens gudson, af Fredrik I kungl. fullmakt som hofapotekare.

Sin farmaceutiska utbildning erhöll han först i Karlskrona under apotekaren, assessor Ferbers ledning samt därefter under flere års praktiska och teoretiska studier i utlandet. Vid sin återkomst till Stockholm 1751 öfvertog han d. 6 aug. s. å. apoteket Svanen, hvilket efter faderns död drifvits genom provisorer.

Genom sitt d. 25 jan. 1773 ingångna äktenskap med apotekare Jacob Barks änka blef han äfven ägare af apoteket Markattan i Stockholm. Han försälde därför påföljande år sitt förut innehafda apotek och öfvertog själf det senares skötsel. Redan 1776 öfverlät han apoteket Markattan på styfsonen Henrich Bark och bosatte sig på egendomen Jacobsberg, uppkallad efter dess förre ägare, apotekaren Jacob Bark, samt belägen vid Hornstull i Stockholm, hvilken egendom äfvenledes tillfallit honom vid hans giftermål. Här ägnade han sin tid åt att ordna, värda och med stora kostnader tillöka de rika naturhistoriska samlingar, som han erhållit i arf efter fadern. De salar, hvori samlingarne voro inrymda, försågos med en vacker och dyrbar inredning. I sitt arbete härmed erhöll han verksamt bistånd af sin vän bergmästaren Johan Abraham Gyllenhaal, som själf var en ifrig samlare på detta område. Genom ett af dem gemensamt upprättadt gåfvobref af d. 18 maj 1783 erhöll K. Vetenskaps societeten i Uppsala hela Ziervogels naturaliesamling jämte en stor del af Gyllenhaals, samt af dem gemensamt en större boksamling, som hufvudsakligast bestod af naturvetenskaplig litteratur.

För att betrygga samlingarnes vård och underhåll skänkte de äfven ett kapital af 4613 rdr b:o, med hvars afkastning kostnaderna härför skulle bestridas. Då Vetenskaps societeten saknade lokaler till samlingarnas förvaring, inköpte G. en gård i Uppsala i afsikt att å tomten låta uppföra ett stenhus för

nämnda societets räkning. Vid hans död 1788 var blott en flygel färdig, som påföljande år togs i bruk sedan G:s arfvingar öfverlätit hus och tomt i societetens ägo. Ziervogel flyttade då till Uppsala och var under sin återstående lefnad sysselsatt med samlingarnas uppsättande och vård.

Såsom en gård af tacksamhet för den frikostiga gåfvan har Vetenskaps societeten lätit i sin stora sessionssal uppsätta de båda gifvarnes porträtt.

Kallades 1789 till ledamot af K. Vetenskaps societeten i Uppsala.

Vid utarbetandet af Pharmacopoea Suecica (Editio I), tryckt 1774 och utkommen påföljande år, erhöll Ziervogel af Collegium Medicum i uppdrag att tillika med apotekaren, assessor P. Chr. Schulzen pröfva de galeniska läkemedelskompositioner, som voro afsedda att införas i densamma.

Död d. 26 sept. 1792 i Uppsala.

Gift 1) d. 26 juli 1753 med HEDVIG ULRIKA THORSBERG, född 1731, döpt d. 5 nov., död den 11 mars 1758, begr. d. 17 april, dotter till köpmannen MATHIAS THORSBERG och HEDVIG CATHARINA NEUMAN.

Barn: CATHARINA ULRIKA, född d. 18 juni 1754, död d. 10 juni 1764; — DAVID FREDRICH, född d. 8 dec. 1755, död d. 22 nov. 1779; — SAMUEL, född d. 5 mars 1758, död efter några dagar.

2) d. 25 jan. 1773 med ANNA MARIA KJÖPKE, född 1730, död d. 17 maj 1787, dotter till bagaren HENRIK KJÖPKE och CATHARINA SMITT samt änka efter apotekaren JAKOB BARK. Det senare äktenskapet var barnlöst.

GÖRGES, FREDRICH DAVID. Född d. 16 jan. 1741 i Wismar.

Föräldrar: Borgaren JOACHIM HEINRICH GÖRGES och LOVISA PASSOU.

Sedan G. i födelsestaden inhämtat erforderliga förkunskaper, antogs han 1755 till elev å apotekare Frans Klindts apotek i Wismar, där han kvarstannade i sex år. Hösten 1761 reste han öfver till Stockholm och antog plats på apoteket Enhörningen därstädes. Tjänstgjorde utan afbrott å nämnda apotek, till dess han 1774 inköpte apoteket Svanen i Stockholm. Aflade d. 11 juni s. å. apotekarexamen och öfvertog apoteket, hvarå han d. 21 maj 1776 erhöll privilegium. Efter en femtioårig

verksamhet försålde han 1805 apoteket och drog sig tillbaka från yrket.

G. var en af stiftarne af apotekarsocieteten och utsågs 1782 att tillika med apotekare A. Ithimæus vara societetens ekonomiförvaltare.

Af Collegium Medicum erhöll han 1778 i uppdrag att jämte hofapotekare Georg Eberhard Georgii utföra en del pröfningar och praktiska försök med läkemedelsblandningar, afsedda att intagas i den under utarbetning varande farmakopén — Pharmacopoea Suecica, Editio II.

Död d. 4 febr. 1818 i Stockholm.

Gift 1) d. 6 okt. 1775 i Stockholm med CHARLOTTA GERTRUD WILCKE, född d. 3 juli 1740, död d. 21 dec. 1794, dotter till kyrkoherden i Tyska församlingen därstädes SAMUEL WILCKE och ANNA SCHÉLE.

Barn: CARL FREDRIK, född d. 11 maj 1778, död d. 28 juli 1843. Apotekare i Uppsala.

2) d. . . . 1796 med ULRIKA SOPHIA HEGARDT, född 1766, död d. 25 dec. 1842, dotter till grosshandlaren JAKOB HEGARDT och BRITA CATHARINA ARNBERG.

Barn: BRITA SOFIA CHARLOTTA, född d. 25 maj 1797, död d. 31 maj 1802; — PER DAVID, född d. 3 mars 1799, död d. 6 febr. 1869. Bokhållare i riksbanken; — CAROLINA FREDRIKA, född d. 15 juni 1800, död d. 30 maj 1802; — JACOBINA FREDRIKA, född 1801, död d. 1 juni 1802.

GÖRANSSON, CARL. Född d. 9 aug. 1782 i Askersund.

Föräldrar: Handlanden och rådmannen därstädes GÖRAN BERG, född d. 13 aug. 1744, död d. 25 jan. 1805, och hans första hustru BRITA CHRISTINA STARK, född d. 31 aug. 1750, död d. 13 febr. 1790.

Efter enskild undervisning och ett års skolgång intogs han 1795 i Strängnäs gymnasium, hvilket han tillhörde till 1797 års utgång. Blef då elev på apoteket Kronan i Stockholm och aflade efter fyra års elevtid farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde 1802—03 på apoteket Hjorten i Stockholm och inskrefs sistnämnda år som student vid Uppsala universitet, där han under två terminer idkade naturvetenskapliga studier samt öfvade sig i kemiska laborationer. Återvände till Stockholm och antog 1804 plats å apoteket Korpen samt aflade 1805

apotekarexamen. Tillträdde s. å., efter afslutadt köp, apoteket Svanen i Stockholm och var innehafvare däraf till 1831, då han öfverlät apoteket på sin måg, apotekare C. O. UTTERSTRÖM.

Utsågs 1809 till ledamot af apotekarsocietetsens direktion, var societetsens kassaföreståndare 1816—21 samt dess ordförande 1821—28. Erhöll 1823 assessors n. h. o. v. och kallades 1824 till ledamot af Svenska läkarsällskapet.

Såsom societetsens ordförande arbetade han med kraft och intresse för att höja apotekarkåren och befästa dess anseende såväl socialt som ekonomiskt. Särskildt var det på grund af hans ifriga bemödanden och genom det vackra föredöme han gaf med sin donation på 3,000 rdr b:o, som apotekarsocietetsens kassafond 1821 på frivillighetens väg kom till stånd.

Hufvudändamålet med denna fond, som aldrig fick rubbas, var att af räntemedlen å densamma utdela tvenne stipendier till farmacie studiosi, och såmedels bereda dem tillfälle att vid något af rikets universitet idka fortsatta studier. Det härefter återstående beloppet skulle användas dels till upprättandet af ett societetsens bibliotek, dels till understöd åt behöfvande yrkesmedlemmar och deras familjer.

Som mål för sina sträfvanen hade G. satt införandet af en ordnad farmaceutisk undervisning vid ett särskildt härför inrättadt läroverk, afskaffandet af apoteksprivilegiernas säljbarhet samt ett genom nya och ändrade författningar bättre ordnad apoteksväsen. Hans 1828 till Kungl. Maj:t ingifna förslag, afseende permanent farmaceutisk undervisning och afskaffande af privilegiernas säljbarhet, vunno icke vare sig K. sundhetskollegij eller societetsens understöd, i anledning hvaraf han s. å. afgick från ordförandeposten.

Företog studieresor: 1822 till Berlin och en del platser i norra Tyskland samt sedermera till Petersburg, särskildt i afsikt att erhålla kännedom om apoteksväsendets ordnande i skilda länder.

Utom sin donation 1821 af 3,000 rdr b:o till apotekarsocietetsens kassafond öfverlämnade G., enligt testamentarisk bestämelse af d. 23 dec. 1843, till prins Carls uppfostringsanstalt för vanvårdade barn 1,000 rdr b:o (att lägga till en af honom förut lämnad gåfva på samma belopp) samt till fattigkassan i Askersund 500 rdr s. m.

Död d. 9 maj 1844 i Stockholm.

Gift d. 9 aug. 1806 i Stockholm med PETRONELLA GILLBERG,

född d. 14 maj 1788, död d. 18 juni 1846, dotter till ägaren af apoteket Korpen i Stockholm, assessor PEHR GILLBERG och ANNA CHARLOTTA LINDEMAN.

Barn: EMILIA MARGARETA CHARLOTTA, född d. 1 aug. 1807, död d. 11 nov. 1888, gift 1) d. 14 febr. 1824 med klädehandlaren PEH ADOLF SPRINCHORN, född d. 14 jan. 1790, död d. 25 okt. 1845. 2) d. 3 dec. 1848 med 1:ste expeditionssekreteraren m. m. CARL MAGNUS ÅHMAN, född d. 3 dec. 1797, död d. 26 okt. 1861; — CAROLINA, född d. 13 juni 1809, död d. 12 juli 1858, gift d. 9 aug. 1831 med apotekaren CARL OLOF UTTERSTRÖM, född d. 28 jan. 1805, död d. 21 nov. 1883; — CARL, född d. 12 dec. 1811, död d. 16 april 1865. Klädesfabrikör; — PER RUDOLF, född d. 13 maj 1813, död d. 13 april 1871. Godsägare; — ALBERT VICTOR, född d. . . . okt. 1815, död d. 10 dec. 1816.

Af sina samtida inom kåren vann G. ej den förståelse han hade räknat på. De reformer han arbetade för äro dock numera genomförda och G:s förtjänster om yrket till fullo uppskattade. Ett porträtt af honom, utfördt i olja, har af apotekarsocieteten uppsatts i dess lokal.

UTTERSTRÖM, CARL OLOF. Född d. 28 jan. 1805 i Piteå.

Föräldrar: Bataljonsläkaren, sjukhusläkaren i nämnda stad ANDERS UTTERSTRÖM, född d. 30 jan. 1771, död d. 8 juli 1819, och SARA CATHARINA DEGERMAN, född 1775, död d. 30 juli 1816.

Afslutade 1820 sina skolstudier vid Piteå läroverk och antogs följande år till elev å apoteket Svanen i Stockholm, där han d. 15 okt. 1824 undergick farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde fortfarande å samma apotek till 1829, aflade 1830 apotekarexamen samt inköpte och tillträdde 1831 apoteket Svanen, hvarå han först d. 6 aug. 1846 undfick privilegium.

Hans affärsställning nödgade honom 1851 att på 10 år utarrendera apoteket till apotekarne J. I. Asklöf och J. J. Bracquier, med rätt för dem att under arrendetiden tillösa sig det samma. Detta ägde äfven rum 1860.

Tillhörde apotekarsocietetens direktion 1840—51 och var under denna tid societetens ordförande 1842—43.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1842.

Efter afträdan af apoteket var U. några år fortfarande bosatt i Stockholm, men flyttade sedermera till Gäfle.

Död d. 21 nov. 1883 därstädes.

Gift d. 9 aug. 1831 i Stockholm med CAROLINA GÖRANSSON, född d. 13 juni 1809, död d. 12 juli 1858, dotter till apotekaren, assessor CARL GÖRANSSON och PETRONELLA GILLBERG.

Barn: CARL WILHELM, född d. 7 juni 1832, död d. 26 jan. 1879. Landtbrukare; — CAROLINA PETRONELLA, född d. 6 sept. 1833, död d. 3 juli 1905, gift d. 14 aug. 1854 med godsägaren WILHELM ELFSTRAND, född d. 13 dec. 1826, död d. 19 juli 1899; — EUGENIA CATHARINA, född d. 8 maj 1835, död d. 10 okt. 1893; — GÖRAN GOTTFRIED, född d. 21 juli 1836, död d. 4 aug. 1877. Sjökapten.

ASKLÖF, JONAS ISAK. Född d. 10 febr. 1814 i Norrköping.

Föräldrar: Fabrikören och handlanden därstädes NILS MÄRTEN ASKLÖF, född d. 27 nov. 1781, död d. 11 nov. 1853, och CHARLOTTA ÅHMANSSON, född d. 16 mars 1797, död d. 16 nov. 1853.

Efter skolstudier vid födelsestadens läroverk antogs han d. 1 okt. 1830 till elev å apoteket Kronan därstädes och undergick d. 22 nov. 1834 farmacie studiosi-examen. Fortsatte sin tjänstgöring å samma apotek till sept. 1838, aflade d. 23 mars 1842 apotekarexamen och erhöll d. 1 sept. s. å. anställning å apoteket Lejonet i Stockholm, där han tjänstgjorde till d. 1 juli 1850.

Gemensamt med apotekare J. J. Braconier afslöt han s. å. öfverenskommelse med apotekare C. O. Utterström om arrende af apoteket Svanen i Stockholm på tio år från 1851 års början. År 1860 inköpte de tillsammans apoteket. Privilegiet därå utfärdades för Braconier, till hvilken A. i april 1862 afyttrade sin hälft.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet från 1850 och dess skattmästare 1865—88. R. V. O. 1884.

Död d. 1 febr. 1889 i Stockholm. Ogift.

Inom Svenska läkarsällskapet, där han i 23 år beklädde posten som sällskapets skattmästare, var han högt uppburen. I den minnesruna öfver honom, som finnes införd i sällskapets förhandlingar (för år 1889 sid. 209), framhålles den »trohet och kärlek, hvarmed han skött sitt kall». Ett erkännande åt hans då 20-åriga verksamhet som skattmästare gafs honom

på hans 70-årsdag, då vänner inom läkarsällskapet genom en deputation af dess ämbetsmän tillställde honom en välkomma af silfver jämte en tacksamhetsskrivelse från sällskapet.

Den nämnda minnesrunan slutar med följande ord: »Han var i vissa hänseenden ett original, men ett af de älskliga. Förändringar tyckte han ej om, men äfven reformförslag kunde ej rubba det milda leendet och det människovänliga sinnet, som stundom frestade honom att beröfva sig själf för att hjälpa andra. Många hade äfven att tacka honom för hjälp.»

BRACONIER, JEAN JAQUES. Född d. 22 aug. 1818 i Malmö.

Föräldrar: Bataljonsläkaren vid Skånska dragonregementet JEAN JAQUES BRACONIER, född d. 23 maj 1779, död d. 9 maj 1829, och CHARLOTTA SOFIA BEIJER, född d. 5 aug. 1785, död d. 2 sept. 1862.

Antagen 1830 till elev å apoteket i Trelleborg undergick han d. 21 maj 1836 *farmacie studiosi-examen* å apoteket Lejonet i Malmö. Tjänstgjorde 1837—39 å apoteket Gripen i Nyköping samt 1840 å apoteket Lejonet i Stockholm. Aflade d. 8 dec. 1841 apotekarexamen och förestod 1842—50 *Serafimerlasarettets* apotek. Arrenderade från 1851 tillsammans med apotekaren J. I. Asklöf på tio år apoteket Svanen i Stockholm, med rätt för dem att under aftalade tiden inlösa detsamma, hvilket de 1860 äfven gjorde. Privilegium för B. utfärdades d. 26 okt. sistnämnda år. Blef i april 1862 ensam ägare af apoteket, sedan J. I. Asklöf till honom försålt sin andel, samt erhöll d. 16 nov. 1874 tillstånd att inrätta ett medikamentsförråd vid Gustafsberg å Värmdön.

I juni 1876 afsade han sig privilegiet å apoteket Svanen, och godkände Kungl. Maj:t d. 9 nov. 1877 afsägelsen, hvarefter han i dec. 1878 afträdde apoteket. Jämte apoteksrörelsen bedref han en omfattande droghandel och förvärfvade sig därigenom en afsevärd förmögenhet.

Kallades 1865 af K. sundhetskollegium till ledamot i kommittén för utarbetande af *Pharmacopoea Suecica*, Editio VII, samt i kommittén för utarbetande af ny laborationstaxa till nämnda farmakopéedition. Sistnämnda uppdrag afsade han sig inom kort på grund af irakad sjukdom.

Utsågs 1869 till ledamot i kommittén för utarbetande af ny veterinärfarmakopé.

Ledamot af apotekarsocietetens direktion 1862—63 och societetens ordförande 1863—78. Ledamot af styrelsen öfver farmaceutiska institutet 1858—78.

Vice ordförande i styrelsen öfver amorteringsfonden för apoteksprivilegier 1874—79.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1861. R. V. O. 1867.

Lifligt intresserad för yrkets utveckling och framåtskridande var han särskildt verksam för åstadkommande af fonden till inlösande af de säljbara apoteksprivilegierna, och under den långa tidrymd han tillhörde farmaceutiska institutets styrelse, arbetade han med mycken ifver på förvärfvandet af examensrätt åt institutet samt för statens fullständiga öfvertagande af undervisningen.

För tekniska förbättringars införande å apoteken arbetade han såväl genom att själf konstruera eller förbättra apparater, som ock genom meddelanden i fackpressen rörande frågor af farmaceutisk-teknisk art.

Till Stockholms nation vid Uppsala universitet donerade B. 1885 ett belopp af 1,000 kronor, att under benämning »Emil Braconiers stipendium» hugfästa minnet af hans s. å. som student aflidne son.

Död d. 22 juni 1891 i Stockholm. Jordfästningen ägde rum i Storkyrkan d. 27 juni, hvarefter kistan nedsattes i familjegravnen å Stockholms nya kyrkogård.

Adoptivbarn: EMIL VERNER, född d. 6 sept. 1861, död d. 18 sept. 1885. Student af Stockholms nation vid Uppsala universitet; — JEAN EUGÈNE, född d. 30 aug. 1866. Vistas i Campello, Mass. Norra Amerika.

Genom den obestriddliga förmåga och de utmärkta insikter Braconier besatt, vann han allmänt sina yrkeskamraters förtroende, hvilket äfven framgick af de många uppdrag och förtroendeposter, som han fick sig tilldelade. Ett vackert erkännande af det sätt, hvarpå han ledde societetens förhandlingar, gafs honom 1878 vid hans afgang från ordförandeplatsen. I årsberättelsen för 1879 anföres om honom, att han under den långa tid han varit societetens ordförande »städse med lugn och oveld ledt förhandlingarne, samt med sin erfarenhet och klara omdöme varit societeten och apotekaryrket till stort gagn». Den nyvalde ordföranden framförde därför å societetens väg-

nar till honom »dess tacksamhet och erkänsla, för allt hvad han uträttat».

I apotekarsocietetens porträttsamling af framstående och bemärkte män inom apotekarkåren intager Braconiers i olja utförda bild den plats, hvaraf han gjort sig väl förtjänt genom allt det arbete han utfört i kårens och yrkets tjänst och till dess bästa.

MURRAY, JOHN AXEL GEORG. Född d. 5 aug. 1841 i Säter.

Föräldrar: Postmästaren JOHAN JACOB MURRAY, född d. 24 okt. 1800, död d. 20 juli 1870, och ANNA MARIA JULIA KRAMER, född d. 15 nov. 1799, död d. 31 juli 1854.

Antogs d. 26 juli 1855 till elev å apoteket i Hedemora och aflade d. 17 dec. 1860 farmacie studiosi-examen. Var fortfarande under en kortare tid anställd å nämnda apotek samt å apoteket i Falun till sept. 1863, då han höstterminen s. å. inskrefs vid farmaceutiska institutet. Under sin studietid blef han d. 1 april 1864, när en amanuens i kemi för första gången anställdes vid institutet, antagen därtill, och innehade han denna befattning till d. 1 okt. påföljande år.

Efter d. 29 maj 1867 aflagd apotekarexamen tjänstgjorde han till sept. 1870 å apoteket Enhörningen i Göteborg och till april 1873 å apoteket Kronan i Uppsala samt därefter ånyo å förstnämnda apotek till d. 1 juni 1878.

Erhöll d. 27 april 1878 personligt privilegium å apoteket Svanen i S:t Nikolai församling, Stockholm, med skyldighet för honom att inom tre års tid från tillträdesdagen hafva förflyttat detsamma till den del af Jacobs församling, som ligger norr om Jacobsbergsgatan. Öppnade apoteket d. 24 dec. 1878 i huset n:o 63 Regeringsgatan, hvarifrån han d. 20 jan. 1908 flyttade det till dess nuvarande läge, n:o 19 Birger Jarlsgatan, vid Stureplan. Erhöll d. 1 jan. 1879 förordnande att tillhandahålla medikamentsförrådet i Gustafsberg.

Apotekare Murray har nedlagt ett betydande arbete i sin kårs tjänst. Ledamot af apotekarsocietetens direktion 1883—96, societetens kassaföreståndare 1896—1908, ett uppdrag som han kraftfullt och målmedvetet fullföljde. 1884—1906 var han revisor af medicinaltaxorna och lade härunder grunden till apotekarsocietetens taxa å icke officinella läkemedel. Utsågs 1900

till ledamot af den kommitté, som utarbetade nya grunder för apoteksvarors taxering. I styrelsen för apotekarkårens lifränte- och pensionskassa blef han ledamot 1888, och 1893 inträdde han i styrelserna öfver båda amorteringsfonderna för apoteksprivilegier. Jämte professor N. L. Stahre och apotekare R. R. A. Lehman var han 1896 och 1902 kontrollant vid ombyggnadsarbeten å farmaceutiska institutet. I styrelsen för detta institut var han ledamot 1892—1900.

Äfven i farmaceutiska föreningen har han utöfvat en framgångsrik verksamhet och i sin egenskap af föreningens kassaförvaltare 1879—86 arbetade han med aldrig sviktande energi på förbättring af kassans ställning genom att införa reda och ordning vid alla inbetalningar och genom förvärfvande af nya medlemmar. Vid hans afgang tillhörde också med få undantag Sveriges samtliga farmaceuter föreningen, hvars tillgångar under hans förvaltning ökades med öfver 23,000 kronor.

Ledamot af Jakobs församlings kyrkoråd från 1895 och af kyrkofullmäktige från 1900. Var 1895—1905 ledamot af församlingens skolråd och af öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor.

Företog utrikes studieresor: 1873 till Tyskland och Österrike, 1880 till Holland, Belgien, Frankrike och England samt 1902 till Åbo, Helsingfors, S:t Petersburg och Moskva.

Har af trycket utgifvit en del uppsatser och artiklar i fackpressen, hvarjämte han uppsatt och utgifvit ett antal synnerligen betydelsefulla »Tabeller för apoteksvarors taxering», Stockholm 1902—1905.

Donationer: d. 5 aug. 1901 25,000 kronor till staden Säter; d. 24 dec. 1903 5,000 kronor till farmaceuternas sjukkasse och 5,000 kronor till Norra frivilliga arbetshuset, som 1796 stiftats af hans farfader, dåvarande kyrkoherden i Jakobs och Johannes församling, sedermera biskopen i Västerås, Gustaf Murray.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1879.

R. V. O. 1898. R. N. O. 1907.

Gift d. 25 febr. 1882 med HILDA CHRISTINA COLLIJN, född d. 27 april 1845, dotter till rådmannen WILHELM GABRIEL COLLIJN och ANNA SOFIA TÖRNBERG.

Barn: GERDA ANNA KRISTINA, född d. 10 dec. 1884, gift d. 30 maj 1908 med intendenten vid intendenturkåren SVEN ALFRED VON HEIJNE, född d. 20 nov. 1881.

Apotekare Murrays energiska och betydelsefulla arbete till

sin kärs och sitt yrkes bästa har bland alla dess medlemmar rönt det lifligaste erkännande.

Bland uttrycken härför må framhållas, att han 1894 kallades till hedersledamot af farmaceutiska föreningen, samt att apotekarsocieteten vid sitt allmänna sammanträde i sept. 1909 beslöt att låta utföra hans porträtt i olja att uppsättas bland den svenska farmaciens öfriga märkesmän, och aftäcktes detta under societetens årssammankomst 1910. Vid samma tillfälle beslöt societeten afsätta ett belopp af 5,000 kronor till en fond, bärande hans namn, öfver hvars användande han själf äger att bestämma.

Apoteket Morianen.

1670.

Detta apotek, till hvilkets anläggande den från Tyskland hitflyttade Christian Heræus år 1670 utverkat sig tillstånd, var ursprungligen förlagdt till Norrebro på den plats, där nuvarande riksdagshuset är beläget. Inom några få år flyttade Heræus apoteket till Bosellska huset vid Stortorget, men då han 1676 vid Mynttorget uppfört åt sig ett eget hus — sedermera kalladt »det Rosenadlerska» och numera lokal för Stockholms stads brandförsäkringskontor — inrymdes apoteket i detsamma.

Stockholm med malmar ägde vid 1700-talets början nio apotek, hvaraf sex lågo i staden inom broarne. De tre öfriga voro fördelade på Norrmalm, Ladugårdslandet — nu Östermalm — och Södermalm. I synnerhet Norrmalmsborna yrkade kraftigt på att erhålla ännu ett. På en del innevänares äfvensom på magistratens kallelse hade farmacie studiosus Johan Fr. Lampa inrättat och för allmänheten öppnat ett apotek vid Hötorget. Hans 1707 ingifna ansökan om tillstånd att idka apoteksrörelse blef dock afslagen, och såväl apotekets skylt — en apinia (aphona) — som varulager blefvo i närvaro af Collegii Medici ombud af rättstjänare utkastade på gatan.

Då efter denna händelse, som väckte mycket missnöje, yrkanden på flere apoteks inrättande å Norrmalm upprepade gånger framställdes, blef apoteket Morianen af sedermera amiralitetsapotekaren J. J. Salberg flyttadt till Drottninggatan nr 13 i hörnet mot Kungsholmsbrogatan för att därigenom förebygga upprättandet af ännu ett apotek i Stockholm, samtidigt som han här erhöll större kundkrets och ökad omsättning å sitt apotek.

Vid den brand, som 1751 härjade en stor del af Klara församling, nedbrann äfven apotekshuset. Efter dettas återuppbyggande öppnades apoteket ånyo på samma ställe.

Ännu en förflyttning ägde 1825 rum, då apoteket erhöll sitt nuvarande läge i hörnet af Drottninggatan och Lilla Vattugatan.

Namnet »Amiralitetsapotek» har Morianen burit sedan år 1719, då J. J. Salberg erhöill fullmakt som k. amiralitetsapotekare i Stockholm. De följande innehafvarne af apoteket beklädde äfvenledes denna post, till dess apotekare L. M. Camin 1820 försälde apoteket, hvarefter amiralitetsapotekartjänsten i Stockholm synes hafva blifvit indragen.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 120,000 kronor.

HERÆUS, CHRISTIAN. Född 1643 i staden Güstrow, Mecklenburg.

Föräldrar: Furstlig lifmedikus och apotekaren i Güstrow, med. d:r (1631 i Greiswald) JOHAN HERÆUS, född . . ., död 1650, och ANNA VON DORREN, född . . ., död 1683.

Hade i sitt hemland erhållit farmaceutisk utbildning samt därjämte troligen idkat medicinska studier, då han 1668 öfverflyttade till Sverige och mottog anställning som husläkare hos fältmarskalken, riksrådet grefve Carl Gustaf Wrangel. Genom denne sin mäktige beskyddare, medlem af förmyndarregeringen under Carl XI:s minderårighet, utverkade han sig 1670 tillstånd att upprätta ett nytt apotek å dåvarande Norrbro midt emot kungl. slottet. Kort därefter utnämndes han till hofapotekare hos änkedrottning Hedvig Eleonora.

Hans håg låg dock hufvudsakligast åt läkarvetenskapen, och han började därför snart att vid sidan af apotekets skötsel på egen hand bedrifva medicinska studier. För att kunna afsluta dessa öfverlämnade han 1678 apoteket på arrende till apotekare Casper Ziervogel, afreste till utlandet och undfick d. 23 dec. 1679 vid universitetet i Leyden medicine doktorsgrad efter att hafva försvarat en afhandling »de Phtisi».

Han återvände nu till Stockholm, kallades till ledamot af Collegium Medicum och utnämndes till lifmedikus hos änkedrottningen. Härjämte utöfvade han enskild praktik i hufvudstaden och brukade därvid ofta på sitt apotek själf tillreda de medikamenter hans patienter erhöilo. Genom en del »blandningar», hvarmed han utfört en eller annan lyckad kur, vann han bland allmänheten en viss popularitet. Ett af dessa arkana voro de Heræiska pulvren, hvilka länge förekommo på svenska

apotek. Han upptog äfven vid Nytorget å Södermalm en mineralkälia, vid hvilken han underhöll en brunnsinrättning.

För att i egenskap af läkare hos denne åtfölja en grefve Nosti (Nostitz?) på en utländsk resa, lämnade han i slutet af år 1690 Sverige, som han sedan ej fick återse, ty under färden drabbades han af en häftig sjukdom, som nedlade honom på dödsbädden.

Död 1691 i Frankfurt an der Oder.

Gift d. 2 maj 1670 på riksrådet grefve Wrangels gods Ekebyhof i närheten af Stockholm med METTA SOPHIA STÖLTING, född d. 3 sept. 1639, död d. 15 mars 1699, dotter till tullförvaltaren och amtmannen i Neuhausen i Bremen CASPER STÖLTING och ANNA MAGDALENA BREMER.

Barn: CARL GUSTAF, född 1671, död d. 22 okt. 1725 i Veitsch. Tyskt kejsarligt råd, medalj- och antikvitetsinspektör vid österrikiska hofvet. — ANNA ELEONORA, född d. 5 april 1672, död d. 6 juli 1746, gift d. 19 sept. 1689 med hofapotekaren CASPER ZIERVOGEL, född d. 20 april 1663, död d. 21 febr. 1701. (Se nedan under apoteket Kronan); — JOHAN CHRISTIAN, född 1674, döpt d. 6 mars, död d. 8 okt. 1743. Militär, tjänstgjorde som löjtnant vid ett tyskt regemente; — JULIANA MAGDALENA, född 1675, döpt d. 12 juni, död ung; — GUSTAVIANA AMALIA, född 1677, döpt d. 27 mars, död vid unga år; — HEDVIG ELEONORA, född 1682, död d. 7 sept. 1717.

Efter Heræi död sålde hans efterlevande maka apoteket till hofapotekare Friedenreichs änka, hvilken öfverlämnade det till sin son i första gifftet Samuel Ziervogel d. y.

ZIERVOGEL, SAMUEL d. y.

Emottog 1691 apoteket Morianen, som modern för hans räkning inköpt, och innehade det till 1710. Sistnämnda år tillöste han sig efter hennes fränfalle apoteket Svanen och sålde samtidigt Morianen till sin kusin på mödernet, apotekare Joh. Julius Salberg. (Om Samuel Ziervogel d. y. se ofvan under apoteket Svanen sid 65.)

SALBERG, JOHAN JULIUS. Född d. 11 april 1680 i Stockholm.

Föräldrar: Kamreraren JOHAN SALBERG*, född 165., död d. 3 jan. 1699 och SOPHIA MAGDALENA JUNG, född d. 22 juli 1655, död d. 16 dec. 1684.

Allt ifrån hans barndom hade man i föräldrahemmet ägnat en synnerlig omsorg åt hans uppfostran, och han erhöll en utmärkt undervisning i såväl språk som öfriga läroämnen. Tidigt visade han goda anlag för teckning och fick häri särskild undervisning vid dåvarande ritareakademien i Stockholm. Carl XI, som stundom besökte akademien, fäste sig så vid hans framsteg, att han till Salberg personligen öfverlämnade ett premium.

Under sina fortsatta studier ägnade han sig med förkärlek åt naturvetenskaperna, särskildt åt botanik och kemi. Hans närmaste ansågo, att denna hans böjelse skulle bäst tillgodoses genom hans utbildning i apotekaryrket och beslöto att låta honom ägna sig därät. Han blef nu antagen till elev på apoteket Svanen, som då ägdes af hans moster, änka efter hofapotekare Friedenreich. Under sin elevtid var det de kemiska arbetena å laboratoriet, som väckte hans synnerliga kärlek till yrket, och hvilka säkerligen bedrifvits med en stark hängifvenhet, då de till och med tilldrogo sig arkiatern Urban Hjärnes uppmärksamhet. På flere sätt visade denne sitt intresse för den unge Salberg och hans studier. Sålunda fick han tillåtelse att bevista Hjärnes föreläsningar i kemi och att, då tillfälle gafs, deltaga i arbetet på dennes kemiska laboratorium å Kungsholmen. Samtidigt härmed idkade han botaniska studier, till dess han 1700 afslutade sin tjänstgöring å apoteket Svanen för att i utlandet vidare utbilda sig i sitt yrke.

Sedan han först gjort ett besök vid Sala och Falu grufvor för att bese därvarande smältverk och studera de vid dem försiggående kemiska processerna, for han följande år genom Skåne öfver till Köpenhamn, där han under några månaders vistelse gjorde sig förtrogen med de större apotekens inredning och utrustning äfvensom erhöll praktisk undervisning

* Johannes Andreæ Hirudius, en son till kyrkoherden i Fläckebo Andreas Laurentii Hirudius, antog namnet Johan Salberg. Han blef student i Uppsala d. 9 sept. 1662, kammarskrifvare 1674 och var sedan förvaltare vid kungl. klädkammaren till 1681. Sistnämnda år mottog han anställning som kamrerare hos den för sin rikedom omtalade Sigrid Ekehjelm, hvars tredje man, häradshöfding Magnus Cronström, föregående år aflidit. Har författat en »Grammatica suetica».

om apparater och arbetsmetoder vid såväl laboratorie- som recepturgörömmål. Tjänstgjorde därefter i ett års tid hos apotekaren i Aalborg Christian Fredrich Friedenreich, en nära anförvant till hofapotekaren F. i Stockholm, och vistades vintern 1703 i Hamburg hos kemisten Ostenhausen. Reste våren 1704 till Schleswig, ställde därifrån färden öfver Lüneburg, hvars stora saltverk han besåg, till Sachsen och ankom 1705 till Dresden, där han under två år förestod laboratoriet å ett af stadens större apotek.

De gedigna kunskaper och den praktiska duglighet, han lade i dagen, gjorde, att han erhöll flera fördelaktiga anbud, bl. a. från den framstående apotekaren Mercher i Berlin, hvilken åtnjöt det största anseende i Tyskland, och hvars laboratorium betraktades som en slags högskola för utbildande af dugliga farmaceuter. S. antog dennes erbjudande och tillträdde 1707 platsen.

Efter någon tid blef han af en med. dr. Fredrici i Berlin, hvilken genom arf blifvit ägare af sin svärfaders apotek, erbjuden att som provisor öfvertaga detsamma. Föreståndarskapet blef dock af kort varaktighet, enär han 1710 vid underrättelsen om sin mosters, änkefru Friedenreich, fränfalle genast återvände till Stockholm och inköpte apoteket Morianen därstädes. Sedan han samma år med utmärkta vitsord aflagt apotekarexamen tillträdde han apoteket. Öfverlåtelsen stadfästes genom Carl XII:s bref, gifvet Bender d. 18 okt. 1712.

Af drottning Ulrika Eleonora erhöll han d. 17 mars 1719 fullmakt som amiralitetsapotekare i Stockholm. Genom ett kungl. bref af d. 20 april 1748 erhöll han af konung Fredrik bekräftelse på denna fullmakt ej allenast för sig och sin hustru utan ock för sina efterkommande. En tid höll han äfven brunnsapotek vid Medevi, hvilket förestods af hans äldste son Johan, som under återresan därifrån 1733 häftigt insjuknade och afled i Linköping. År 1734 upptogs efter hans anvisning och efter af honom utförda analyser Sabbatsbergs hälsobrunn till begagnande.

Det stora anseende S. åtnjöt som skicklig apotekare och ej mindre som framstående kemist beredde honom 1739, vid Kungl. Vetenskapsakademiens instiftande, en plats bland dess första ledamöter. Akademien, hvars præsens han 1745 var, ägde i honom en af sina mest intresserade och verksamma ledamöter, och han riktade dess handlingar med berättelser öfver

en mångfald af honom gjorda upptäckter och rön, de flesta af mera praktisk betydelse. Hans beskrifning af »Sal natron» gaf anledning till en häftig och rätt uppseendeväckande strid mellan honom och professor Johan Gottskalk Wallerius i Uppsala, öfver hvars förlopp han i sitt tal vid presidiets nedläggande i akademien lämnade en framställning.

Den 8 juni 1751 lades en betydande del af Klara församling i aska, hvarvid äfven Salbergs hus med det däri inrymda apoteket blef lågornas rof. En ny byggnad uppfördes då på samma plats, i hvilken apoteket ånyo inreddes. Hans hittills goda hälsa bröts genom dessa motgångar och han öfverlefde dem ej länge.

Död d. 17 maj 1753 i Stockholm.

Gift 1) d. 30 nov. 1711 med CHRISTINA SPECHT, född 1692, döpt d. 20 dec., död d. 4 mars 1721, dotter till handlanden GERDT SPECHT och CATHARINA KÜPER.

Barn: JOHAN, född 1713, död d. 1 sept. 1733 i Linköping på uppresan från Medevi, hvars brunnsapotek han under sommaren förestått. Farmacie studiosus; — MAGDALENA, född 1714, döpt d. 3 febr., död d. 3 jan. 1736, gift 1735 med rektorn vid Franska skolan i Stockholm, sedermera kyrkoherden i Kuddby, kontraktsprosten och hofpredikanten teol. d:r PETER ZETTERLING, född d. 3 juni 1703, död d. 17 juli 1769; — EMERENTIA CATHARINA, född 1716, död d. 20 sept. 1742.

Dessutom en son och en dotter, som dogo vid späd ålder.

2) d. 14 sept. 1721 med MARGARETA MARIA STANDAERT, född 1697, döpt d. 9 aug., död d. 19 maj 1753, dotter till inspektoren CASTEN STANDAERT och CATHARINA NORDEN. Hon begrofs samtidigt med sin två dagar förut aflidne make och utbuos härvid kistorna ur likrummet genom hvar sin dörr.

Barn: CASTEN JULIUS, född d. 16 aug. 1723, död d. 8 maj 1792. Hof- och amiralitetsapotekare. (Se nedan); — CATHARINA MARGARETA, född 1729, död d. 12 maj 1790, gift d. 22 mars 1748 med kaptenen vid Ostindiska kompaniet HARTVIG BUDLER, född 1715, döpt d. 20 dec., död . . .; — MARIA SOFIA, född 1730, död d. 12 febr. 1797, gift d. 5 dec 1751 med bergsrådet LUDVIG MAGNUS PETRÉ, född 1713, död d. 24 okt. 1784; JOHAN, född d. 22 okt. 1741, död d. 13 juli 1810. Med. d:r, assessor, lektor vid Hernösands gymnasium.

I detta senare äktenskap föddes ytterligare nio barn, samtliga aflidna före fadern.

SALBERG, CASTEN JULIUS. Född d. 16 aug. 1723 i Stockholm.

Föräldrar: Amiralitetsapotekaren JOHAN JULIUS SALBERG och MARGARETA MARIA STANDAERT.

Efter afslutade skolstudier blef han 1739 elev å faderns apotek, Morianen, och erhöll till 1741 under dennes ledning samt från sistnämnda år till 1743 hos hofapotekaren Gottfried Becker i Köpenhamn sin första farmaceutiska utbildning. Han lämnade då Köpenhamn för att enligt tidens sed genom studieresor och tjänstgöring på skilda orter i Tyskland vinna större yrkesskicklighet. Målet för hans första resa, hvilken gick öfver Hamburg och Lübeck, var Wismar, som då var svensk besittning, där han i ett år hade anställning hos apotekaren Frantz Klindt. Från Wismar for han till Leipzig och tjänstgjorde i sex månader å Halliska apoteket därstädes. Från våren 1745 var han under halftannat år anställd å hofapoteket i Dresden, hvilket innehades af hofapotekaren A. J. Maijer. De följande åren tillbragte han på resor under idkande af vetenskapliga studier och besökte härvid bl. a. Freiburg, Wien, Strassburg, Magdeburg och Berlin.

I januari 1750 återvände han öfver Stralsund till Stockholm och biträdde fadern vid apotekets skötsel. Vid dennes frånfälle 1753 tillöste han sig apoteket af syskonen, aflade d. 7 juni s. å. apotekarexamen och tillträdde samtidigt med öfvertagandet af apoteket Morianen amiralitetsapotekarbefattningen i Stockholm, å hvilken han redan före sin utresa undfått fullmakt i survivance. De för apoteket utfärdade särskilda privilegierna, däribland den 1751, i anledning af eldsvådan s. å., åt fadern, amiralitetsapotekare Joh. Jul. Salberg beviljade tullfriheten för tvenne pipor franskt bränvin årligen, bekräftades d. 29 juli 1755.

På kunglig befallning åtföljde han i sept. 1766 dåvarande kronprinsen, sedermera konung Gustaf III, till Hälsingborg, dit denne afrest för att mottaga sin gemäl, prinsessan Sofia Magdalena af Danmark. Jämte två andra af sviten erhöll han tillåtelse att i Köpenhamn öfvervara vigselakten, som ägde rum å Kristjansborgs slott d. 1 okt.

Samtidigt utnämndes S. till kronprinsens hofapotekare på stat, ehuru han först från d. 12 juli 1768 uppbar lön såsom sådan. Den 30 i sistnämnda månad antog äfven hertig Fredrik Adolf honom till sin hofapotekare.

Mycket intresserad af medicinalväxtodling, anlade han i Stockholm en trädgård för detta ändamål, och från 1768 bidrog han i likhet med de flesta samtida Stockholmsapotekarne medels en årlig afgift till underhållet af den å Serafimerlasarettets område 1758 anlagda och till 1774 existerande botaniska trädgården.

Under sina senare lefnadsår var S. mycket sjuklig och måste därför 1789 öfverlämna skötseln af apoteket åt sin son Fredric.

Död d. 8 maj 1792 i Stockholm. Begrafd å Klara kyrkogård.

Gift d. 8 aug. 1754 i Stockholm med MARGARETA CHRISTINA ALBRECHT, född d. 27 nov. 1732, död d. 29 nov. 1785, dotter till grosshandlaren därstädes HENRIC ALBRECHT och MARGARETA CHRISTINA BURGMAN.

Barn: JOHAN JULIUS, född d. 20 juni 1756, död d. 27 nov. 1821. Korpral vid Lifdrabantkåren, major i armén; — CARL HENRIC, född d. 26 juni 1757, död d. 19 aug. 1801. Apotekare. (Se under apoteket Markattan sid. 34); — FREDRIC LUDVIG född d. 19 juli 1762, död d. 29 okt. s. å. — FREDRIC, född d. 24 jan. 1764, död d. 3 aug. 1824. Hof- och amiralitetsapotekare. (Se nedan.)

SALBERG, FREDRIC. Född d. 24 jan. 1764 i Stockholm.

Föräldrar: Hof- och amiralitetsapotekaren CASTEN JULIUS SALBERG och MARGARETA CHRISTINA ALBRECHT.

Åtnjöt i hemmet enskild undervisning, hvilken fortsattes äfven sedan han 1780 blifvit antagen till elev på faderns apotek. Efter genomgången elevtid inskrefs han vid Uppsala universitet, där han idkade naturvetenskapliga samt något medicinska studier. I anledning af faderns sjuklighet måste han 1789 afbryta studierna för att i egenskap af provisor öfvertaga skötseln af apoteket Morianen i Stockholm. Efter faderns 1792 timade frånfälle inlöste han apoteket, aflade apotekarexamen s. å. och undfick därpå fullmakt på amiralitetsapotekartjänsten.

Redan 1797 försälde han apoteket och afgick samtidigt som amiralitetsapotekare, hvarvid han erhöll hofapotekares n. h. o. v. Efter några års förlopp, hvarunder han som privatman var bosatt i Stockholm, ägnade han sig åter åt apotekaryrket, i det han d. 7 sept. 1802 erhöll riksmarskalksämhetets fullmakt att vara apotekare vid Drottningholm, och innehade han detta apotek under sin återstående lefnad. Samtidigt verkade han här som läkare och var rätt mycket anlitad.

Död d. 3 aug. 1824 å Drottningholm i Lofö församling.

Gift 1789 med HENRICA JOHANNA ROSENBERG, född d. 28 dec. 1770, död d. 31 jan. 1816, dotter till järnhandlaren i Stockholm HENRIC ROSENBERG och ULRICA ELEONORA BURGMAN.

Barn: ULRICA HENRICA, född d. 3 maj 1792, död d. 27 mars 1835, gift d. 24 juni 1817 med bryggaren och handlanden WILHELM HONGELIN, född d. 4 nov. 1791, död d. 30 mars 1859; — FREDRIKA JOHANNA, född d. 13 okt. 1793, död . . .; — CHRISTINA CHARLOTTA, född d. 29 jan. 1795, död . . .; — EMILIE CLEMENTINE, född d. 11 okt. 1803, död . . .

CAMIN, LARS MICHAEL. Född d. 2 okt. 1767 i Gäfle.

Föräldrar: Skomakarmästaren i Gäfle ANDERS CAMIN, född d. 16 mars 1734, död . . . och MAGDALENA TÖRNBERG, född 1737, död d. 8 april 1810.

Var tjänstgörande på apoteket Korpen i Stockholm, då han 1797 inköpte apoteket Morianen därstädes. Aflade s. å. apotekarexamen och utnämndes vid sitt öfvertagande af apoteket till amiralitetsapotekare. Blef 1803 hofapotekare hos änkedrottning Sofia Magdalena, samt tilldelades 1818, efter Carl XIV Johans tronbestigning, assessors n. h. o. v. Innehade apoteket till 1820, då han försälde det till akademiapotekaren i Uppsala Carl Carlson.

Såsom ett uttryck för den glädje valet af marskalk Bernadotte till tronföljare beredt honom, utfäste C. sig 1812, på kronprinsens födelsedag, att till Strandbergska läkarinrättningen för medelösa ståndspersoner i hufvudstaden ärligen, och så länge han var ägare af apoteket Morianen, utan ersättning lämna medikamenter till ett värde af 100 rdr b:ko.

När 1809 apotekarsocietetens första, till sin sammansättning säkert kända, direktion utsågs, blef C. en af ledamöterna i densamma. Under den tid han tillhörde direktionen, bidrog han kraftigt till bildandet af societetens kassafond genom en gåfva af 1,000 rdr b:ko; äfven societetens nyupprättade bibliotek understöddes frikostigt af honom.

Ledamot af kungl. direktionen öfver allmänna barnhusinrättningen i Stockholm.

Död därstädes d. 19 april 1829.

Gift 1) d. 8 okt. 1798 i Stockholm med MARGARETA MAGDALENA NYBERG, född d. 27 aug. 1770, död d. 24 april 1803,

dotter till kammakaren JOHAN NYBERG och MARGARETA CAMÉN.

Barn: LAURENTZ ADOLF, född d. 15 jan. 1801, död d. 29 april 1828. Student af Stockholms nation vid Uppsala universitet.

2) d. 28 okt. 1804 med SOFIA CATHARINA ENEBOM, född 1779, död d. 3 aug. 1808, dotter till öfverhofpredikanten och kyrkoherden i Leksand, teol. dr GUSTAF ENEBOM och KARIN BEATA TORPADIUS.

Barn: CARL GUSTAF, född d. 28 dec. 1805, död d. 23 juni 1806; — FREDRIK LUDVIG, född d. 18 okt. 1807, död d. 2 juni 1808.

Assessor Camin var känd och erkänd som en kunnig och samvetsgrann apotekare, och apoteket Morianen åtnjöt under hans tid i hög grad allmänhetens förtroende.

I det enskilda lifvet var hans sätt och uppträdande ofta mycket eget, och han ansågs rätt allmänt för ett stort original.

Af den betydande förmögenhet C. efterlämnade, hade han testamenterat större delen till sin mångåriga hushållerska och hennes två barn samt ett mindre belopp till släktingar. Återstoden, 36,000 rdr b:ko, fördelades mellan Strandbergiska läkarinrättningen och allmänna barnhusinrättningen, båda i Stockholm.

CARLSON, CARL. Född d. 5 maj 1782 i Norrköping.

Föräldrar: Spegelfabrikören ANDERS CARLSSON, född d. 18 aug. 1738, död d. 14 maj 1801, och BRITA CHRISTINA EKBECK, född d. 17 nov. 1744, död d. 25 april 1792.

Undervisades först i hemmet och genomgick därefter tre klasser vid allmänna läroverket i Norrköping. Antogs 1796 till elev å apoteket Östgöta Lejon därstädes och blef 1800 farmacie studiosus.

Han lämnade nu Norrköping och mottog anställning å apoteket Svanen i Stockholm, där han tjänstgjorde till 1808. Aflade s. å. apotekarexamen och var 1808—09 under ett års tid föreståndare för apoteket i Västervik. Sistnämnda år inköpte han akademiapoteket Kronan i Uppsala samt undergick 1810 inför medicinska fakulteten den enligt kungl. brefvet af d. 14 juli 1792 för akademiapotekare föreskrifna examen, hvarefter akademiska konsistoriet utfärdade fullmakt för honom såsom akademiapotekare.

Sedan han 1820 genom köp blifvit ägare af apoteket Morianen i Stockholm, försälde han akademiapoteket och öfvertog

Morianen, hvarå han d. 10 jan. 1821 erhöill privilegium. Den 1 april 1836 öfverlät han apoteket mot arrende till sin mång-åriga medhjälpare Gustaf Georg Lundberg, hvilken två år senare inköpte detsamma.

Blef ledamot af Svenska läkarsällskapet 1824. Var därjämte ledamot af Patriotiska sällskapet, Linnéska samfundet samt af direktionen öfver Stockholms stads sparbank.

Död d. 30 april 1840 i Stockholm och begrafven på Solna kyrkogård.

Gift d. 19 juni 1813 på Ärnäs prästgård i Kärnbo socken med CAROLINA MARIA STÄHLÉN, född d. 3 jan. 1792, död d. 21 mars 1827, dotter till hofpredikanten och slottspastorn, kyrkoherden i Lofö CARL PETER STÄHLÉN och FREDRIKA WESSCHAU.

Barn: CAROLINA FREDRIKA, född d. 14 maj 1814, död d. 16 jan. 1886, gift d. 11 sept. 1838 med praktiserande läkaren i Stockholm, med. dr CARL OSCAR EKECRANTZ, född d. 11 okt. 1811, död d. 19 okt. 1889; — HENRIKA THERESIA, född d. 27 sept. 1815, död d. 25 dec. 1898, gift d. 28 okt. 1834 med kaptenen vid Svea artilleriregemente, majoren i armén CARL HENRIK STOLTZ, född d. 17 okt. 1804, död d. 23 maj 1873; — CARL OTTO, född d. 27 jan. 1817, död d. 31 aug. 1874. Underlöjtnant vid Svea artilleriregemente, tjänstgjorde 30 mars—31 aug. 1849 i danska armén såsom sekondlöjtnant vid batteriet »Schultz» och deltog härunder i slaget vid Fredericia d. 6 juli s. å. Löjtnant i armén 1851, tygförvaltare vid Stockholms tygstation 1858; — AUGUSTA CHARLOTTA, född d. 9 sept. 1818, död 22 aug. 1819; — FREDRIK AUGUST, född d. 31 jan. 1821, död d. 19 nov. 1871. Kontorist.

LUNDBERG, GUSTAF GEORG. Född d. 30 dec. 1804 i Norrköping.

Föräldrar: Rådmanen och handlanden därstädes NILS ANDERS LUNDBERG, född d. 10 okt. 1766, död d. 3 maj 1825, och INGA MARGARETA JEDERHOLM, född d. 26 juli 1778, död d. 16 april 1850.

Antogs, efter inhämtad skolundervisning vid Norrköpings allmänna läroverk, i jan. 1821 till elev å apoteket Morianen i Stockholm, vid hvilket apotek han alltjämt, och så länge han verkade i yrket, var fästad, samt blef i mars 1825 farmacie studiosus.

Under sin fortsatta tjänstgöring aflade han d. 18 juni 1828 apotekarexamen och öfvertog d. 1 april 1836 apoteket på arrende af apotekare Carl Carlson. Blef d. 1 april 1838 genom köp ägare af apoteket Morianen och erhöll privilegium därå d. 4 maj s. å. Innehade apoteket till d. 1 juli 1857, då han försålde det till apotekare G. M. J. A. Richter och, fortfarande bosatt i Stockholm, drog sig tillbaka till privatlivet.

L. var varmt intresserad af sitt yrke och dess angelägenheter. Också togs hans förmåga i hög grad i anspråk vid besättande af förtroendeposter inom kåren. I apotekarsocietetens direktion, hvilken han 1839—57 med ett par afbrott tillhörde, skötte han 1839—43 sekreterarebefattningen samt var 1843—44, 1846—54 och 1855—56 societetens ordförande. Var 1846—55 apotekarsocietetens taxerevisor och 1846—58 ledamot af styrelsen öfver farmaceutiska institutet. Utsågs 1845 af apotekarsocieteteten till ledamot i den af K. sundhetskollégium s. å. tillsatta taxekommittén och deltog 1851 som en af direktionens delegerade i de af sundhetskollégium beslutade öfverläggningarne om ett nytt apotekarreglemente. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1838. Ledamot af direktionen för Stockholms stads sparbank.

Död d. 21 april 1884 i Stockholm.

Gift d. 24 nov. 1841 därstädes med LUDVIKA MARIA GUSTAVA WENNERGREN, född d. 25 dec. 1813, död d. 7 febr. 1892.

Barn: GUSTAF LUDVIG, född d. 13 dec. 1842, död d. 26 juni 1861; — MARIA THERESIA, född d. 3 april 1844, gift d. 16 nov. 1865 med med. och fil. d:r ANTON JOHAN BERGH, född d. 18 dec. 1830, död d. 1 juni 1890.

RICHTER, GEORG MAGNUS JOHAN ALBERT. Född d. 28 jan. 1824 i Vimmerby.

Föräldrar: Kaptenen vid Kalmar regemente, majoren i armén CARL GUSTAF RICHTER, född d. 18 jan. 1779, död d. 8 jan. 1844, och MARIA CECILIA BERGSTRÖM, född d. 23 april 1786, död d. 4 okt. 1848.

Antogs 1837 till elev å apoteket i Kalmar, där han d. 7 maj 1842 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde ytterligare ett år å samma apotek och å apoteket i Karlshamn till hösten 1846, då han började sina studier för apotekarexamen, hvilken han d. 28 mars 1849 undergick. Var därefter anställd å apo-

teken Nordstjärnan i Stockholm och Hjorten i Västerås samt ånyo i Stockholm å Markattan, Morianen och Enhörningen till juni 1855. Tjänstgjorde under sommarmånaderna sistnämnda år å apoteket i Linköping och förestod därpå till hösten 1856 apoteket Bäfvern i Västerås. Öfvertog d. 1 juli påföljande år det af honom inköpta apoteket Morianen i Stockholm och erhöll d. 18 aug. s. å. privilegium därå.

Redan 1863 afyttrade han sitt apotek samt inköpte det nära Gamleby belägna säteriet Vinö i Lofta socken och Norra Tjusts härad, som han innehade och bebodde till 1879. Bosatte sig sedan i Västervik, där han uppsatte och dref en fabrik för tillverkning af kolsyrade vatten och läskdrycker.

Tillhörde 1857—63, eller så länge han var apoteksinnehafvare i Stockholm, såsom ledamot apotekarsocietetens direktion och var under det första året jämväl examinator i apotekarexamen. Blef 1858 ledamot af Svenska läkarsällskapet.

Död d. 12 febr. 1886 i Västervik. Begrafd å Lofta kyrkogård i Kalmar län.

Gift d. 5 dec. 1858 med HENRIKA CHRISTINA TISELL, född d. 30 dec. 1836, död d. 22 april 1894, dotter till bruksägaren NILS FREDRIK TISELL och GÖTA HENRIKA CAROLINA VULT VON STEIJERN.

Barn: NILS GUSTAF GÖTHE, född d. 5 sept. 1859. Tjänsteman vid Norsholm—Västervik—Hultsfreds järnvägars byrå i Västervik; — THOR GEORG HENRIK, född d. 20 juli 1860. Civilingeniör, anställd å kontor i Johnstown, Nordamerika; — MARIA HENRIKA GEORGINA, född d. 20 juli 1860, död d. 16 juni 1863; — KARIN GÖTHA AUGUSTA, född d. 2 juli 1862, gift d. 24 mars 1894 med typografen CARL JOHANSSON, född d. 16 dec. 1866; — HILDA GERDA CECILIA, född d. 5 dec. 1864, död d. 12 i samma månad; — ESTER HENRIKA ELISABET, född d. 23 juli 1866, gift d. 28 aug. 1887 med fabrikören ERIK RÖHMAN, född d. 3 jan. 1864; — CARL DAVID EMANUEL, född d. 8 juni 1869. Kontorstjänsteman hos aktiebolaget L. M. Ericsson & Co i Stockholm; RUTH HILDA MARIA, född d. 6 nov. 1874, gift d. 7 dec. 1895 med typografen HUGO ENDERBERG, född d. 18 febr. 1874.

NORDGREN, GUSTAF ROBERT. Född d. 30 maj 1830 i Malmköping.

Föräldrar: Apotekaren därstädes SVANTE NORDGREN, född d. 10 juli 1801, död d. 29 nov. 1840, och ELISABET GUSTAVA

CHRISTIERNSSON, född d. 25 april 1803, död d. 30 maj 1870.

Hade vid läroverken i Askersund och Strängnäs åtnjutit undervisning på skolstadiet, då han i aug. 1845 antogs till elev å apoteket i Enköping, hvarest han d. 11 nov. 1849 undergick farmacie studiosi-examen. Efter tjänstgöring å apoteken i Norrtälje och Sköfde inskrefs han vid farmaceutiska institutet och aflade d. 1 febr. 1854 apotekarexamen. Innehade därefter anställning å apoteken Nordstjärnan i Gäfle och Kronan i Norrköping samt förestod sommaren 1857 mineralvattenberedningen vid Medevi brunn. Tillträdde den 1 okt. s. å. det af honom inköpta apoteket Hjorten i Stockholm, hvarå han först d. 21 aug. 1863 erhöll privilegium. Han hade då redan sålt apoteket till apotekare R. Norselius och d. 1 i samma månad öfvertagit apoteket Morianen, som han tillhandlat sig. Såväl han som Norselius erhöillo samma dag, d. 25 sept. 1863, privilegium å respektive af dem öfvertagna apotek, Morianen och Hjorten. Afträdde d. 1 april 1873 apoteket Morianen och inköpte den 1 maj s. å. tillsammans med apotekare Peter Gran apoteket Gripen i Sundsvall. Öfverlät d. 1 juni 1874 sin del däri åt Gran samt lämnade härmed helt och hållet apotekarbanan.

Den 1 juli 1873 hade han blifvit anställd som t. f. amanuens i de då förenade mynt- och kontrollverken, och när dessa 1876 skildes från hvarandra, blef han t. f. assistent i kontrollverket, däri han kvarstod till 1905.

Var 1859—61 sekreterare i apotekarsocietetens direktion och 1863—73 ledamot i densamma. Utsågs läsaren 1858—59 och 1861—62 till examinator i apotekarexamen samt deltog 1870, på uppdrag af direktionen, i utarbetandet af ett förslag till de säljbara apoteksprivilegiernas afskaffande genom en amorteringsfond. Är en af farmaceutiska föreningens stiftare och var 1861—63 föreningens förste kassaförvaltare samt 1863—69 vice ordförande i styrelsen för densamma. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1863.

Gift d. 10 maj 1860 i Stockholm med HILDA AURORA HOLMSTRÖM, född d. 22 juni 1838, dotter till grosshandlaren i Gäfle ERIK HOLMSTRÖM och MARIA EMILIA JERNBERG.

Barn: ESTER ELISABET, född d. 22 juli 1861; — GUSTAF EDVARD, född d. 2 dec. 1862, död d. 12 maj 1906. Farmacie studiosus d. 18 jan. 1883: — RAGNAR ERIK, född d. 7 april

1865. Med. lic., öfverläkare vid barnsjukhuset Samariten i Stockholm.

LJUNGBERG, KNUT JOHAN LAMBERT. Född d. 13 juli 1836 i Stockholm och Storkyrkoförsamlingen.

Föräldrar: Sekreteraren i K. sundhetskollegium, vice härads- höfding JOHAN ERLAND LJUNGBERG, född d. 26 dec. 1797, död d. 23 sept. 1878, och EVA MARIA ENELL, född d. 24 dec. 1805, död d. 30 maj 1865.

Genomgick Maria läroverk i Stockholm och antogs i aug. 1850 till elev å apoteket i Falun, där han d. 15 april 1855 blef farmacie studiosus. Tjänstgjorde å samma apotek till påföljande höst, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet och aflade apotekarexamen d. 3 mars 1858. Var därefter anställd å apoteken Svanen i Kristianstad, Lejonet i Stockholm samt i Nora till okt. 1863 och förestod Serafimerlasarettets apotek till mars 1864. Inköpte s. å. tillsammans med apotekare M. Justelius af apotekare Anders Borg apoteket Hjorten i Örebro, hvarvid privilegium utfärdades för L. d. 13 maj s. å. Apoteket återköptes d. 1 april 1866 af Borg, hvarefter L. inköpte och d. 1 okt. s. å. tillträdde apoteket Gripen i Sundsvall. Erhöll d. 2 nov. 1866 privilegium å nämnda apotek. Afytttrade det d. 1 maj 1873 och öfvertog s. å. apoteket Morianen i Stockholm, hvarå han undfick privilegium d. 27 juni sistnämnda år. Tillhandahåller sedan 1895 sjukhusapoteket å Stockholms stads sjukhus S:t Göran.

Var 1877—81 apotekarsocietetens taxerevisor och utsågs 1878 till ledamot i den af K. medicinalstyrelsen nämnda år tillsatta medicinalgattakommittén. Blef ledamot af Svenska läkarsällskapet 1873 och var 1888—1900 sällskapet skattmästare. R. V. O. 1894.

Både under sin vistelse i Sundsvall och sedermera i hufvudstaden har apotekare Ljungberg innehaft flera såväl kommunala som andra förtroendeuppdrag. I förstnämnda stad var han sålunda ledamot af kyrkorådet och kyrkans kassaförvaltare 1867—73, ordförande i styrelsen öfver Sundsvalls sparbank 1868—73 och riksbankens ombud vid revision af filialbankens räkenskaper 1868—71.

I Stockholm har han bl. a. varit ledamot af och kassaför-

valtare i Klara församlings kyrkoråd 1889—93 äfvensom i styrelsen öfver Sabbatsbergs sjukhus samt tillhörde 1897—1905 direktionen för K. sällskapet Pro Patria. Har därjämte under många år varit ledamot af styrelsen för Sundsvalls enskilda banks afdelningskontor i Stockholm och för apotekarnes mineralvattenaktiebolag.

Är sedan 1889 en af Herrar etthundrade män.

En synnerligen vacker hyllning blef apotekare Ljungberg föremål för vid sin afgang från skattmästareposten i Svenska läkarsällskapet. Vid dess sammankomst d. 13 nov. 1900 beslöt sällskapet, att en konstnärligt utförd adress, innehållande uttrycken af sällskapets tacksamhet för det sätt, hvarpå L. under 12 år skött befattningen som dess skattmästare, skulle öfverlämnas till honom.

Adressen jämte en »välkomma» af silfver tillställdes honom d. 4 dec. s. å. genom sällskapets nämnd.

Apoteket Korpen.

1674.

(1674—1721 benämndt Örnen.)

Anlades i enlighet med det för apotekare Georg Brandt utfärdade privilegiebrevet af d. 15 dec. 1674 på Södermalm under namnet Örnen.

Ehuru i privilegiebrevet det förhållandet, att Södermalms innevånare fortfarande saknade ett eget apotek, uttryckligen framhålles som skäl för inrättandet af ännu ett apotek i Stockholm, lämnades redan 1677 tillstånd att flytta detta till staden inom broarne, då omsättningen var så ringa, att apoteket ej lämnade innehafvaren skälig utkomst. Det förlades nu till Bosellska huset vid Stortorget, där förut Slottsapoteket och sedermera Morianen legat. År 1721 flyttades apoteket af dåvarande ägaren H. L. Dowe till dess nuvarande lokal i huset n:r 16 vid nämnda torg. Samtidigt ändrade han namnet till »Förgyllda Korpen», men sedan 1859 bär apoteket endast namnet »Korpen».

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 75,000 kronor.

BRANDT, GEORG (JURGEN). Född d. 24 aug. 1647 i staden Burg på ön Femern i Holstein.

Föräldrar: Handlanden och bryggaren i nämnda stad JOCHUM BRANDT och hans hustru.

Hade genom studier och resor i skilda länder förvärfvat sig god teoretisk och praktisk utbildning i apotekaryrket, då han öfverflyttade till Sverige och erhöll anställning som hofapotekare hos rikskanslären grefve Magnus Gabriel De la Gardie.

På dennes förord erhöll han d. 15 dec. 1674 af Carl XI tillstånd att å Södermalm inrätta ett apotek, hvilket han gaf namnet »Örnen.» Den vinst apoteksrörelsen lämnade visade sig dock vara allt för ringa till att bereda honom en anständig

bergning, hvarför han redan 1677 inlämnade en till änkedrottningen ställd ansökan om tillstånd att flytta apoteket till staden inom broarne. Genom sitt bref af d. 1 dec. s. å. till Stockholms borgmästare och råd utverkade änkedrottningen magistratens bifall härtill, hvarefter B. flyttade apoteket till Bosellska huset vid Stortorget och i den lokal, som till 1676 innehafte af apoteket Morianen.

Under en följd af år ägnade han sig med intresse och samvetsgrannhet åt skötseln af sitt apotek. Tillsammans med en kusin, grosshandlare Joachim Brandt i Stockholm, inköpte han 1690 Riddarhyttans kopparverk och Heds järnbruk, båda belägna i Skinnskattebergs socken i Västmanland. Driften vid dessa verk hade under en längre tid legat nästan nere och för att själf kunna öfvertaga skötseln af desamma flyttade han s. å. till Riddarhyttan samt uppdrog åt sin medhjälpare, Gottlieb Fichtelius, att i egenskap af provisor drifva apoteket för hans räkning. Två år senare försälde han detta till Fichtelius.

Vid Riddarhyttan utvecklade B. en ifrig verksamhet samt nedlade under de första åren nästan hela sin förmögenhet på att iståndsätta bruken och upptaga ett flertal nya grufvor. Efter fem år af motgångar och missräkningar, under hvilka grufdriften gått med förlust, upptogos tvenne nya malmrika grufvor, Kittelgrufvan i Bastnäsället och Myrbackegrufvan i Myrbackefället. Härigenom lyckades han ej blott återvinna, hvad han under föregående år förlorat, utan kunde äfven lämna en betydande förmögenhet efter sig.

Brandt ägde för sin tid goda kunskaper i kemi och hyste som apotekare stort intresse för kemiska arbeten. Äfven under sin senare verksamhet bibehöll han samma intresse och sysselsatte sig ofta med kemiska försök i sitt på Riddarhyttan inredda laboratorium.

Död d. 21 mars 1714 på Riddarhyttan.

Gift 1) 1674 i Stockholm med CATHARINA BRANDTZ, född . . . , död d. 30 nov. 1688, dotter till stadsmusikanten BRANDTZ. Catharina B. var före sitt giftermål kammarjungfru hos änkedrottning Hedvig Eleonora. Äktenskapet var barnlöst.

2) 1689 i Stockholm med BEATA DOROTHEA BELOW, född d. 14 april 1665, död d. 4 dec. 1689, dotter till arkiatern, lifmedikus BERNHARD RICHARD BELOW och VIVIKA SCHULTZEN. Äktenskapet blef ej afslutadt genom vigsel, då hon afled efter tredje lysningen.

3) d. 7 sept. 1693 i Stockholm med CATHARINA YSING, född 1674, död 1704, dotter till handelsmannen JONAS YSING och CATHARINA DANIELSDOTTER.

Barn: GEORG, född d. 26 juni 1694, död d. 29 april 1768. Med. d.r., bergsråd, ledamot af K. Vetenskapsakademien och af K. Vetenskaps societeten i Uppsala; — JOACHIM, född 1695, död 1710. Student af Västmanlands-Dala nation i Uppsala 1705; — CARL, född d. 20 juli 1697, död 1738. Brukspatron på Ridderhyttan; — JONAS, född 1698, död 1709, begr. d. 21 april; — JOHAN, född 1699, död 1730. Konduktör vid fortifikationen; — DOROTHEA CATHARINA, född d. 9 april 1702, död . . . , gift 1719 med kanslisten, sedermera kommissarien i Svea hofrätt, vice häradshöfding BENGT ANTONSSON MEDÉEN, född . . . , död d. 15 jan. 1748.

4) 1705 i Stockholm med ELISABETH BRINCK, född 1684, död d. 12 april 1745, dotter till bankokommissarien SVEN BRINCK och MARIA DE LA WALLÉE. (Efter Brandts död gifte Elisabeth Brinck om sig tre gånger: 1) med brukspatron Elieser Svedberg, född d. 1 sept. 1689, död 1716; 2) d. 7 juni 1717 med bergsrådet Anders Swab, född d. 7 dec. 1681, död d. 2 juni 1731; 3) 1735 med bergsrådet Johan Frondberg, adlad Bergensstjerna, född d. 27 april 1668, död d. 1 mars 1748.)

Barn: ANNA MARGARETHA, född d. 23 juni 1706, död d. 22 mars 1738, gift d. 29 maj 1729 med kapten-mekanikus vid fortifikationen MÄRTEN TRIEWALD, född d. 18 nov. 1691, död d. 8 aug. 1747. (En bland K. Vetenskapsakademiens sex stiftare); — SVEN EMANUEL född d. 3 juni 1710, död 1764. Student af Västmanlands-Dala nation i Uppsala 1721. Vice korpral vid Lifdrabantkåren, kapten i armén.

Uti Skinnskattebergs församlings »lijkbok» för år 1714 är vid anteckningen om B:s död fogad en kort nekrolog innehållande bland annat uppgifter om tid och plats för hans födelse samt hans föregående verksamhet. Den avslutas med följande ord: »Slutligen brukspatron här i församlingen, tvenne gånger gift, en mycket ärlig och ordentlig man, sent af ålderdom och annan tillstötande svaghet död den 21 mars. Lefde kristeligen och dödde salig, begrafd d. 25 april 1714».

FICHTELIUS, GOTTLIEB. Född i Tyskland,
Erhöll 1687 anställning å apoteket Korpen (Örnen) och blef

7 — Sveriges Apotekarhistoria.

1690, då ägaren, apotekare Georg Brandt, flyttade till Riddarhyttan, föreståndare för detsamma. Öfvertog 1692 efter afslutadt köp apoteket och stadfästes öfverlåtelsen d. 5 febr. s. å. Innehade apoteket till 1721, då han sålde det till apotekare H. L. Dowe.

Såsom till börden tysk tillhörde F. Tyska församlingen i Stockholm. Få af dess medlemmar torde hafva utöfvat en så energisk och oegennyttig verksamhet till församlingens bästa som han under den långa tid han var en af kyrkans föreståndare. Särskildt kraftigt bidrog han till lösningen af församlingens kyrkogårds- och grafbyggnadsfrågor.

Redan 1612 hade Gustaf II Adolf medgifvit församlingen rättighet att, efter inlösandet af en del kyrkan närliggande hus, anlägga en begravningsplats på kyrkans område. Sedan detta villkor blifvit uppfyllt, beslöt församlingen 1716, på hemställan af F., att påbörja grafkamrarnes byggande. Inom kort erhöll dock församlingen af öfverståhållaren förständigande, att först utverka sig konungens stadfästelse på privilegierna, innan arbetet fick fortsättas. Då församlingens skriftligen ingifna ansökan afslogs och nya framställningar lämnades obesvarade, erbjöd F. sig följande år att resa ned till Skåne, där Carl XII då uppehöll sig. Vid den audiens, som konungen beviljade honom i Lund d. 18 nov. 1717, förde han församlingens talan så väl, att konungen i ett bref af d. 25 i samma månad gaf sitt bifall till grafbyggandet.

Till kyrkans prydande skänkte han 1707 trenne nummertaflor i förgyllda ramar samt med inläggningar af ebenholtz och messing. Till taflorna följde 120 stycken brännförgyllda siffror, och det hela värderades till den på denna tid ej obetydliga summan af 738 d:r s. m.

Död d. 10 april 1733 i Stockholm.

Gift d. 10 april 1692 med MARIA MAGDALENA ROSENACH, född . . ., död d. 22 juni 1718, dotter till handelsmannen i Potsdam JOHAN ROSENACH.

Barn: JOHAN GOTTLIEB, född 1693, döpt d. 30 dec., död d. 23 jan. 1723. Kanslist; — CARL FREDRIK, född 1695, döpt d. 4 aug., död d. 7 maj 1741. Perukmakare; — CHRISTOPHER, född 1696, döpt d. 3 sept., död efter 1738. Idkade medicinska studier, var 1738 bosatt i Hamburg; — HEDVIG MAGDALENA, född 1698, döpt d. 3 maj, död d. 11 sept. 1768, gift d. 23 febr. 1720 med aktuarien i statskontoret, sedermera bankokommissarien NILS

NILSSON ELDH, född 1693, döpt d. 6 dec., död d. 15 aug. 1756; — GOTTFRIED, född 1700, döpt d. 11 dec., död d. 11 nov. 1701.

DOWE, HINDRICH LUDVIG. Född i okt. 1682 i Hildesheim.

Hade i många år fört ett mycket omväxlande lif och därunder pröfvat på såväl med- som motgångar. Omsider flyttade han öfver till Sverige och blef antagen till föreståndare för apoteket Svanen i Stockholm under ägarens, Samuel Ziervogel d. y., fångenskap i Ryssland. Lämnade 1721 denna anställning för att öfvertaga det vid Stortorget belägna apoteket, som då bar namnet Örnen, och hvilket han s. å. inköpt af apotekare Gottlieb Fichtelius.

Apoteket flyttades af D. till huset n:r 16 vid nämnda torg, där det fortfarande ligger, och erhöll det samtidigt namnet »Förgyllda Korpen», »då detta tecken syntes honom prydligare än en örn». Han innehade apoteket sin återstående lefnad.

Genom bestämmelse i det af Dowe upprättade testamentet tillförsäkrades hans mångårige medhjälpare Johan Scharenberg rätt att vid D:s död öfvertaga apotek och apotekshus mot erläggandet till stärbhuset af 90,000 daler kmt. Denna rätt togs äfven af Scharenberg i anspråk.

Död d. 21 aug. 1754 i Stockholm.

Gift d. 15 mars 1722 med ANNA CATHARINA PLOMGREN, född 1704, död d. 22 maj 1734, dotter till linkrämarens i Stockholm ANDERS PLOMGREN och MARGARETHA LE CLAIR.

Barn: MARGARETHA CATHARINA, född d. 28 dec. 1722, död d. 31 mars 1760, gift 1) d. 14 aug. 1740 med grosshandlaren i Stockholm CLAËS CLAËSSON, född 1705, död d. 2 april 1748, 2) 1749 med bergsrådet NILS PSILANDERHJELM, född d. 26 nov. 1706, död d. 4 aug. 1768; — CHARLOTTA, född d. 19 jan. 1724, död d. 4 jan. 1746; — ANNA ELISABETH, född d. 28 jan. 1726, död d. 21 jan. 1728; — JOHAN HINDRICH, född d. 22 okt. 1727, död d. 25 mars 1731; — HEDVIG, född d. 22 nov. 1728, död d. 6 febr. 1754, gift d. 2 nov. 1751 med grosshandlaren i Stockholm HANS WITTFOTH; — ANNA CHRISTINA, född d. 9 mars 1734, död d. 18 aug. 1736.

SCHARENBERG, JOHAN. Född d. 14 sept. 1714 i Stockholm.

Föräldrar: Grosshandlaren CHRISTOFFER SCHARENBERG, f. 1687, döpt d. 18 jan., död d. 16 maj 1726, och CHRISTINA MAGDALENA STRAUCH, född d. 8 okt. 1694, död d. 5 jan. 1754.

När fadern 1726 afled, lämnade han efter sig änka och sex barn, det äldsta var den 12-årige sonen Johan. Snart nog blef denna i stånd att själf sörja för sitt uppehälle, då han antogs till elev på apoteket Svanen i Stockholm, som innehades af hans kusin på mödernet Aegidius Ziervogel. Efter afslutad elevtid företog han en resa till Tyskland och uppehöll sig där en längre tid, hvarunder han tjänstgjorde å apotek i Cassel samt på en del andra platser. Vid sin återkomst till Stockholm erhöil han och innehade i många år anställning som provisor å apoteket Korpen. Genom företrädarens, apotekare H. L. Dowe, testamente blef han vid dennes död 1754 på vissa föreskrifna villkor ägare af apoteket, hvilket han s. å. öfvertog.

För odling af medicinalväxter äfvensom för insamling och beredning af inhemska moderväxter till droger visade S. stort intresse och nedlade mycket arbete härpå. Han bidrog jämväl till underhållet af den förut omnämnda botaniska trädgården vid Serafimerlasarettet i Stockholm.

Död d. 5 mars 1778 i Stockholm.

Gift d. 6 april 1755 med BEATA NEBB, född 1723, död d. 7 maj 1786, dotter till tullnären i Ramnäs PETER NEBB och CHRISTINA FALK.

Efter mannens död innehade änkan apoteket till 1782, då hon afyttrade detsamma.

Barn: CHRISTINA JOHANNA, född d. 26 juni 1757, död d. 10 juni 1821, gift d. 30 maj 1782 med kyrkoherden i Knäred, prosten SVEN THEODOR WARLUND, född d. 11 sept. 1745, död d. 3 aug. 1805; — JOHAN PETER, född d. 2 juli 1759, död d. 11 mars 1800. Apotekare i Laholm.

GILLBERG, PEHR. Född d. 20 juni 1754 i Gäfle.

Föräldrar: Vaktmästaren vid stora sjötullen PETER GILLBERG, född 1725, död d. 9 sept. 1810, och ANNA GRÄSBERG, född 1725, död d. 10 maj 1808.

Inhämtade erforderliga förkunskaper vid Gäfle trivialskola och antogs d. 10 april 1769 till elev å apoteket Lejonet därstädes. Kvarstannade å nämnda apotek till 1778, då han

lämnade Gäfle för att i Stockholm söka sig kondition. Han fick först anställning å apoteket Svanen och tjänstgjorde sedan å apoteket Enhörningen till febr. 1780. För att komma i tillfälle att åhöra de föreläsningar, som i Uppsala höllos af professorerna von Linné d. y. och Torbern Bergman samt af dåvarande botanices demonstrator Carl Peter Thunberg, lämnade han för en tid Stockholm och lät inskrifva sig som studerande vid Uppsala universitet. Begagnade dessa föreläsningar till i okt. s. å., då han återvände till Stockholm och ånyo erhöll plats å apoteket Svanen, där han tjänstgjorde till dess han d. 20 febr. 1782 inköpte apoteket Korpen i Stockholm. Aflade d. 5 mars s. å. apotekarexamen inför Collegium Medicum samt öfvertog apoteket. Vid 72 års ålder öfverlät han 1825 sitt apotek på äldste sonen PER ADOLF, hvilken sedan mer än 10 år tillbaka biträdt honom i dettas skötsel.

Af dåvarande apotekarsocieteten (enbart bestående af apoteksinnehafvare i Stockholm) var G. en intresserad och verksam ledamot. Samma år som han tillträdde sitt apotek, synes han hafva fört protokollet vid societetens sammankomster, hvilka från d. 6 maj 1782 under några år höllos i en af G. förhyrd lokal i samma hus, där han hade sitt apotek.

Utsågs 1809 till ordförande i apotekarsocieteten i Stockholm och beklädde denna post till 1816. På hans förslag valde societeten förstnämnda år inom sig en kommitté (direktion) af fyra personer utom ordföranden, hvilken kommitté ägde att besluta å societetens vägnar.

Gillberg åtnjöt som apotekare det bästa anseende och undfick på grund häraf assessors n. h. o. v.

Blef 1824 ledamot af Svenska läkarsällskapet.

Död d. 2 juni 1829 i Stockholm. Vid hans graf talade Johan Olof Wallin.

Gift 1785 med ANNA CHARLOTTA LINDEMAN, född d. 15 jan. 1767, död d. 27 okt. 1800, dotter till källarmästaren i Stockholm Gustaf Adolf Lindeman och Elsa Margareta Löthström.

Barn: ELISABETH CHARLOTTA, född d. 19 sept. 1786, död d. 22 juli 1788; — GUSTAFVA, född d. 20 aug. 1787, död d. 8 juli 1788; — PETRONELLA, född d. 14 maj 1789, död d. 18 juni 1846, gift d. 9 aug. 1806 med apotekaren, assessor CARL GÖRANSSON, född d. 9 aug. 1782, död d. 9 maj 1844; — ULRICA, född d. 28 dec. 1790, död d. 8 maj 1791; — PER ADOLF, född d. 5 juli 1792, död d. 6 nov. 1857. Apotekare; — GUSTAF,

född d. 13 juli 1793, död d. 13 sept. 1797; — CHARLOTTA LOVISA, född d. 1 nov. 1794, död d. 13 sept. 1798; — ULRICA, född d. 14 mars 1796, död d. 18 mars 1797; — SOPHIA, född d. 10 april 1797, död d. 27 april 1863, gift d. 7 sept. 1822 med auditören vid Svea artilleri-regemente, assistenten i Stockholms stads justitiekollegium JUSTUS AURELL, född d. 6 maj 1794, död d. 6 nov. 1832; — CARL JOHAN, född d. 15 mars 1799, död d. 17 aug. 1852. Inspektör vid generalassistentkontoret i Stockholm.

GILLBERG, PER ADOLF. Född d. 5 juli 1792 i Stockholm.

Föräldrar: Apotekaren, assessor PEHR GILLBERG och ANNA CHARLOTTA LINDEMAN.

Efter studier vid d. v. Stockholms gymnasium öfvergick han 1806 till universitetet i Uppsala och inskrefs som student af Stockholms nation. År 1808 lämnade han universitetet för att ägna sig åt apotekaryrket och antogs s. å. till elev å apoteket i Örebro. Vid elevtidens slut, och sedan han i Örebro aflagt farmacie studiosi-examen, började han tjänstgöra å faderns apotek, Korpen i Stockholm, samt undergick d. 14 maj 1814 apotekarexamen. Öfvertog 1825 apoteket, af hvilket han genom s. å. träffad öfverenskommelse blifvit ägare, och innehade det till 1843, då det öfvergick till ny ägare.

Det varma intresse fadern ägnat kårens angelägenheter framträdde i kanske ännu högre grad hos sonen. Inom apotekarsocieteten innehade han 1826—28 sekreterarebefattningen, var 1830—34 och 1837—39 societetens ordförande samt 1839—40 ledamot af direktionen. Därjämte var han 1831—36, 1839—40 samt 1841—43 apotekarsocietetens taxerevisor.

I behandlingen af de många frågor, som afsågo reformer och förbättringar inom yrket, och hvilka väcktes under dessa år, deltog han med kraft och intresse både såsom societetens ordförande och som ledamot i den 1831 af Kungl. Maj:t tillsatta kommittén för utarbetande af nytt apotekarreglemente och ny medicinaltaxa.

Blef 1824, samtidigt med fadern, ledamot af Svenska läkarsällskapet.

Gillberg vinnlade sig äfven om odling af medicinalväxter, hvilket han med framgång idkade i en vid Tanto anlagd trädgård.

Död d. 6 nov. 1857 i Stockholm.

Gift d. 9 juli 1814 i Stockholm med ANNA CHARLOTTA DE JOUNGE, född d. 7 jan. 1796, död d. 2 mars 1826, dotter till

bokhållaren vid Löfsta bruk ANDERS GUSTAF DE JOUNGE och INGA MARIA GILLBERG.

Barn: ADOLFINA CHARLOTTA, född d. 5 dec. 1814, död d. 23 april 1838, gift d. 6 april 1837 med sin faders kusin, handlanden i Uppsala GABRIEL WILHELM GILLBERG, född d. 29 sept. 1801, död d. 23 mars 1890; — PER GUSTAF, född d. 16 dec. 1815, död 186. Kontorist; — ADOLF WILHELM, född d. 7 dec. 1819, död d. 21 april 1878. Apotekare i Landskrona, sedermera telegrafkommissarie i Södertälje; — CARL JULIUS, född d. 3 juni 1821. Landtbrukare, lämnade i juni 1852 Sverige och reste till Newyork, men har sedan ej låtit höra af sig; — MARIA LOVISA, född d. 3 sept. 1824, död d. 11 dec. 1878.

THEDENIUS, KNUT FREDRIK. Född d. 12 nov. 1814 i Skogs-Tibble församling, Uppsala län.

Föräldrar: Komministern därstädes, sedermera kyrkoherden i Valö CARL PEHR THEDENIUS, född d. 12 maj 1770, död d. 20 mars 1827, och CHRISTINA CATHARINA APELGREN, född d. 18 maj 1787, död d. 9 okt. 1865.

Efter föregående undervisning i hemmet intogs han 1824 i Uppsala katedralskola, hvilket läroverk han tillhörde under tre läsår. På grund af faderns 1827 timade frånfälle måste han, för att själf kunna sörja för sitt uppehälle, afbryta skolstudierna och beslöt då att ägna sig åt apotekaryrket. I afvaktan på elevplats idkade han påföljande läsår studier vid elementarskolan i Gäfle, särskildt i språk, till dess han d. 22 april 1828 antogs till elev å apoteket Lejonet i nämnda stad. Aflade d. 15 febr. 1833 farmacie studiosi-examen och tjänstgjorde sedan å samma apotek i fem år.

Hans ovanliga kunskaper i och intresse för naturvetenskap bemärktes af den framstående botanikern, provinsialläkaren i Gäfle Carl Johan Hartman. Genom dennes bemedling erhöll han sommaren 1836 tre och en half månaders semester med bibehållande af sin lön och företog därunder, med af Hartman utverkadt understöd från K. Landtbruksakademien, Svenska trädgårdsföreningen samt en del enskilda personer, en botanisk studieresa till Dalarnes och Härjedalens fjälltrakter samt närliggande delar af Norge, särskildt för att insamla och studera Sveriges mossor och lafvar. Han fann äfven af dem en del hittills okända arter.

För att mera odeladt kunna ägna sig åt botaniska studier slutade han i juni 1838 tjänstgöringen i Gäfle och uppehöll sig till slutet af sept. följande år i Valö socken hos en därstädes som skolpräst anställd broder. Härunder utgaf han tvenne fasciklar af Sveriges mossor samt undersökte trakten i botaniskt hänseende. Höstterminen 1839 började han i Stockholm sina studier för apotekarexamen. Samtidigt tjänstgörande som lärare i botanik och zoologi vid Hillska skolan på Barnängen från okt. 1839, blef han d. 27 maj 1840 examinerad apotekare.

Sommaren s. å. bevistade han med understöd af allmänna medel naturforskarmötet i Köpenhamn samt genomreste därpå Skåne i flera riktningar. Vid sin återkomst till Stockholm blef han antagen till protokollsförare och växtbestämmare vid Svenska trädgårdsföreningen och innehade nämnda befattning till juni 1843. Under denna tid var han i ett år (1841) jämväl anställd som laborant å apoteket Kronan i Stockholm.

Tillsammans med en farmacie studiosus E. L. Garber inköpte T. 1843 apoteket Korpen i Stockholm, tillträdde detsamma d. 1 juni samt erhöll privilegium därå d. 10 juli s. å. År 1845 blef han ensam ägare af apoteket, hvilket han därefter innehade till 1858, då han försålde det.

Ehuru Thedenii verksamhetsfält hufvudsakligast var naturforskarens och lärarens, visade han sig dock som en praktiskt dugande samt af yrkets och kårens angelägenheter lifligt intresserad apotekare. Samma år han tillträdde apoteket, utsågs han till sekreterare i apotekarsocietetens direktion och innehade detta uppdrag 1843—47 samt 1850—54. Senare hälften af sistnämnda år beklädde han ordförandeposten i societeten och tillhörde 1855—56 som ledamot direktionen. Var 1844—48 examinator i apotekarexamen samt 1853—55 lärare i tyska och latin vid en af apotekarsocietetens bekostad lärokurs för elever och farmacie studiosi, hvilka vistades i hufvudstaden. Äfven deltog han såsom ledamot eller sekreterare i en del för apoteksärenden tillsatta kommittéer.

Sin första lärarebefattning erhöi T. 1839, hvilket år han, som nämndt, utsågs till lärare i naturkunnighet vid Hillska skolan på Barnängen, och innehade densamma till hösten 1846, då skolan upphörde. Hans energi och öfverlägsna arbetsförmåga gjorde för honom möjligt att samtidigt uppehålla lärartjänster vid såväl stats- som högre privata läroverk i hufvudstaden, och

vid nära nog samtliga sistnämnda var han 1840—70 lärare i naturkunnighet. År 1844 erhöll han förordnande som extra lärare vid dåvarande Stockholms gymnasium, blef 1852, efter aflagdt undervisningsprof, ordinarie lärare i naturvetenskap, kallades 1858 till gymnasieadjunkt och utnämndes, efter aflagdt undervisnings- och disputationsprof, d. 27 juni 1859 till lektor i detta ämne vid nämnda gymnasium, numera Norra latinläroverket. Från lektorstjänsten afgick han d. 3 aug. 1886.

Åren 1849—50 uppehöll han professor N. J. Anderssons lärartjänst vid Nya elementarskolan i Stockholm, under det denne i vetenskapligt syfte deltog i en världsomsegling, och läsåret 1861—62 samt vårterminen 1863 adjunktsbefattningen vid veterinärinstitutet i Stockholm. Vid flere andra läroanstalter var han äfven någon tid lärare, bland andra vid general-landtmäterikontorets kurs för landtmäterielever och vid högre lärarinneseminariet.

Med understöd från K. Vetenskapsakademien gjorde T. sommaren 1842 en ny forskningsfärd till Härjedalen och Jämtland samt angränsande delar af Norge. Sedermera företog han 1860—76 hvarje sommar resor till skilda delar af Sverige i botaniskt äfvensom i entomologiskt syfte.

Thedenii författarskap har varit af stort gagn för främjandet af det botaniska studiet i Sverige. Bland hans arbeten märkas: *Bidrag till kännedomen om Najas marina L.* (1838), *Anmärkingar om Herjeådals vegetation* (1839), *Handbibliotek i trädgårdsskötseln* (1842), *Stockholms phanerogamer och ormbunkar* (1850), *Svensk skolbotanik, rikt illustrerad* (1851—53; ny upplaga 1861), *Botaniska exkursioner i Stockholmstrakten* (Lektorsafhandling 1859, med bihang s. å.) samt *Flora öfver Uplands och Södermanlands fanerogamer och bräkenartade växter* (1871).

Som Svenska trädgårdsföreningens protokollsförare författade han 1840—43 föreningens årsskrifter och 1852—56 utgaf han tidskriften *Nya Botaniska Notiser*. Dessutom förekomma en mångfald af honom författade afhandlingar och uppsatser i botaniska och entomologiska tidskrifter från denna tid.

T. sysslade äfven med odling af medicinalväxter, som han bedref uti sin vid Artillerigatan liggande trädgård i den omfattning, det begränsade utrymmet medgaf.

Af utmärkelser som kommo T. till del märkas hans kallande till ledamot af flere in- och utländska naturhistoriska sällskap,

däribland botaniska sällskapen i Cherbourg och Regensburg samt sällskapet Pro fauna et flora fennica i Hälsingfors. Ett växtsläkte (Thedenia), några växtarter samt två insekter äro uppkallade efter honom. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1843. R. N. O. 1876.

Död d. 4 mars 1894 i Stockholm.

Gift d. 4 april 1848 i Stockholm med CHARLOTTA AURELL, född d. 30 sept. 1824, död d. 5 aug. 1903, dotter till assistenten i Stockholms stads justitiekollegium, auditören JUSTUS AURELL och SOPHIA GILLBERG.

Barn: AGNES FREDRIKA CHARLOTTA, född d. 3 jan. 1849, gift d. 21 jan. 1877 med sin kusin, stadsingenjören i Karlskrona KNUT HJALMAR THEDENIUS, född d. 30 jan. 1848; — CARL FREDRIK HJALMAR, född d. 17 april 1853. Filosofie kandidat; — AXEL ERNST OSKAR, född d. 10 okt. 1854, död d. 19 febr. 1907. Med. lic., praktiserande läkare i Uppsala.

Ingen kunde mäta sig med Thedenius i kännedomen om Stockholmstraktens flora och som lärare var han ojämförlig för de elever, hvilka intresserade sig för hans ämne. Han understödde deras intresse på det kraftigaste och mera än en gång inskred han för sina s. k. gullgossar vid gymnasiekollegiets sammanträden. Thedenius hade också den glädjen, att år efter år till Uppsala kunna insända elever med det högsta vitsordet i botanik, och det hände aldrig, att hans betyg blef af vederbörande examinator nedsatt. De elever som visade föga intresse för botanik betalade han med samma mynt. Thedenius var särskildt humoristiskt anlagd och kunde vara rätt »spydig», när han så ville. Han brukade indela gymnasisterna vid sina exkursioner i tre klasser: sångare, gångare och *botanister*, de sista voro alltid i minoriteten, brukade han säga. Många af hans lärjungar hafva också intagit ett aktadt namn som vetenskapsmän och läkare.

AHLSTRÖM, JOHN AUGUST. Född d. 1 jan. 1830 i Varberg.

Föräldrar: Handlanden därstädes JOHAN PETER AHLSTRÖM, född d. 4 aug. 1793, död d. 19 dec. 1864, och AUGUSTA WILHELMINA MALMSTEDT, född d. 8 april 1798, död d. 21 febr. 1887.

Genomgick Varbergs elementarläroverk och erhöll därefter enskild undervisning i och för inträde vid gymnasium. Denna

afsikt fullföljde han likväl ej utan beslöt att ägna sig åt apotekaryrket samt blef d. 28 maj 1845 antagen till elev å apoteket Fläkta Örnén i Malmö. Den 4 juni 1850 undergick han farmacie studiosi-examen därstädes. Efter fortsatt tjänstgöring å samma apotek till sept. följande år började han höstterminen 1851 vid farmaceutiska institutet sina studier för apotekar-examen och aflade nämnda examen d. 2 mars 1853. Tjänstgjorde sedan å apoteket i Kristianstad till juni 1854 samt förestod under sommaren s. å. brunnsapoteket i Ramlösa. Var från hösten 1854 till samma tid 1855 anställd å apoteket Lejonet i Göteborg och till juni 1856 å apoteket i Skara. Inköpte sistnämnda månad apoteket Hjorten i Västerås med tillträdesrätt d. 1 febr. 1857. Under mellanliggande tid företog han en studieresa till Tyskland och Danmark för att taga kännedom om dessa länders apoteksväsen. Redan på hösten s. å. som han tillträdde apoteket i Västerås, å hvilket han d. 12 maj undfått privilegium, försälde han detta och inköpte apoteket Korpen i Stockholm. Öfvertog d. 1 aug. 1858 sistnämnda apotek och erhöll d. 1 april 1859 privilegium därå. Innehade apoteket till 1871, då han i och med dettas försäljning och öfverlämnande till ny ägare upphörde med utöfvandet af yrket. Han var sedan under flera år representant för en del tyska droghus, blef 1874 generalkonsul för Peru och erkändes som sådan af Kungl. Maj:t d. 15 juni s. å.

I likhet med flere föregående innehafvare af apoteket Korpen idkade A. under några år odling af medicinalväxter, särskildt narkotiska, i en därtill förhyrd trädgård å Ladugårdslandet.

Under åren 1863—66 var A. ledamot af apotekarsocietetens direktion, 1863—64 societetens taxerevisor samt 1864—67 examinator i apotekarexamen.

Vid kursen för tandläkarelever undervisade och tenterade han 1865—70 i kemi, fysik och materia medica.

Äfven ett flertal kommunala uppdrag innehade A. Han var sålunda ledamot i åtskilliga kommittéer samt till 1864 ledamot af öfverstyrelsen för Stockholms stads vattenledningsverk; mångårig ledamot och vice ordförande i styrelsen öfver Sabbatsbergs fattighusinrättning; vice ordförande i Storkyrkoförsamlingens fattigvårdsstyrelse samt under tio år styrelsens verkställande direktör. Var därjämte 1870—71 stadsfullmäktig i Stockholm.

Tilldelades 1855 guldmedalj för berömliga gärningar. R. S.

Albr. O. 1866; Tun. Nich. Ift. 3 kl. 1868; R. V. O. s. å. Hedersledamot af Svenska tandläkarsällskapet.

Död d. 5 febr. 1879 i Stockholm.

Gift d. 25 okt. 1858 i Malmö med ANNA MARGARETHA MALMBORG, född d. 4 maj 1835, dotter till borgmästaren därstädes JAKOB MALMBORG och ULRIKA CHRISTINA KJELLSTRÖM.

Barn: JOHAN JAKOB WILHELM, född d. 25 jan. 1862, död d. 23 mars 1880; — JOHN RICHARD ENGELBERT, född d. 7 nov. 1863. E. o. hofrättsnotarie; — FRANS HENRIK LEONARD, född d. 29 sept. 1865. Regementsintendent vid K. Dalregementet; — TOR ASTLEY JUNIUS, född d. 16 juni 1867. Jur. kand., f. d. revisionssekreterare, häradshöfding i Östra Värends domsaga.

EKENGREN, THURE LEONARD. Var 1871—74 ägare af apoteket Korpen i Stockholm. (Om honom se nedan under apoteket i Sala.)

WIMERMARK, JOHN REINHOLD. Född d. 31 juli 1835 å Torsjö kaptensboställe i Godegårds församling, Östergötlands län.

Föräldrar: Löjtnanten och landtbrukaren JOHAN WIMERMARK, född d. 18 febr. 1799, död d. 12 dec. 1853, och CHARLOTTA ELISABETH FAHLSTRÖM, född d. 10 okt. 1799, död d. 21 april 1891.

Erhöll först undervisning i hemmet och intogs 1847 vid Linköpings högre läroverk. Fortsatte sedan skolstudierna vid Uppsala realgymnasium, från hvars tredje högre afdelning han afgick vårterminen 1852. Antogs s. å. till elev på apoteket Vasen i Linköping och aflade d. 9 aug. 1856 farmacie studiosi-examen. För sin hälsas vårdande företog han omedelbart därefter en resa till Västindien för att någon tid uppehålla sig i staden Havana, utmärkt genom sitt, särskildt under vintertiden, milda klimat. I januari påföljande år erhöil han plats å apotekare Louis Le Riverends apotek i Havana och tjänstgjorde därstädes till april 1858. Var sedan anställd å Casa de Salud del Dr Carlo Belot (Dr Belots lasarett) till maj 1860. Han lämnade då Cuba för att resa till Frankrike och anlände i slutet af månaden till Marseille, där han i fyra månader tjänstgjorde å ett af stadens apotek. Vintern 1860—61 tillbragte

han i Montpeiller och åhörde föreläsningarne vid därvarande farmaceutiska institut.

Återkommen till Sverige inskrefs han höstterminen 1861 vid farmaceutiska institutet och aflade d. 30 april 1864 apotekar-examen. Tjänstgjorde 1864—68 å apoteken Nordstjärnan i Gäfle och Kronan i Stockholm samt å medikamentsförrådet i Dalarö. Den 1 juni sistnämnda år blef han föreståndare för filialapoteket i Ljusnarsberg och förestod detsamma till d. 1 mars 1870. Var därefter anställd å apoteket Phoenix i Stockholm till d. 15 okt. 1874, då han öfvertog det af honom inköpta apoteket Korpen i Stockholm, å hvilket han d. 9 i samma månad undfått privilegium. Innehade apoteket under sin återstående lefnad.

År 1883 lät han apotekets lokaler undergå en genomgripande förändring. Apoteksrummet försågs därvid med helt och hållet ny inredning samt ny uppsättning af ståndkärl. Äfven i öfriga lokaler vidtogos stora omändringar och särskildt laboratoriet lät han inreda i enlighet med de fordringar, som vid denna tid ställdes på ett snyggt och välutrustadt sådant.

Var ledamot af apotekarsocietetens direktion 1882—87 samt examinator i apotekarexamen 1876—86. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1877.

Död d. 11 febr. 1887 i Södertälje. Begrafven å Stockholms norra kyrkogård.

Gift d. 29 dec. 1874 på Leckeby i Åby socken, Uppland, med sin syssling LOUISE CHARLOTTE WIMERMARK, född d. 23 nov. 1846, dotter till apotekaren i Uppsala CLAËS BERNDT WIMERMARK och LOUISE ELISABETH LUNDBERG. Äktenskapet var barnlöst.

Apotekare Wimermark var med sitt anspråkslösa och vän-sälla väsen en särdeles vinnande personlighet. Duglig i sitt yrke utöfvade han detta med nit och intresse.

Under sina resor och sitt mångåriga uppehåll i utlandet hade han förvärfvat omfattande språkkunskaper — han behärskade nämligen franska, engelska, tyska och spanska.

THEDENIUS, CARL GUSTAF HUGO var 1887—91 innehafvare af apoteket Korpen i Stockholm. (Se nedan under apoteket Enhörningen i Göteborg.)

HAFSTRÖM, JOHAN AUGUST. Född d. 4 nov. 1844 i Göteborg.

Föräldrar: Fältkamreraren OTTO JOHAN HAFSTRÖM, född d. 27 april 1804, död d. 12 jan. 1891, och CLARA SÖDERBERG, född d. 11 april 1816, död d. 17 dec. 1848.

Genomgick fem klasser vid Göteborgs privata realgymnasium och antogs i maj 1861 till elev å apoteket Kronan i Göteborg samt blef den 9 aug. 1865 farmacie studiosus. Tjänstgjorde å nämnda apotek till hösten 1868, aflade d. 24 jan. 1873 apotekarexamen samt var därefter anställd å apoteket Lejonet i Stockholm till 1892. Tillträdde sistnämnda år apoteket Korpen i Stockholm, å hvilket han d. 11 dec. 1891 erhållit personligt privilegium.

Gift d. 4 nov. 1874 i Stockholm med JENNY LAURA MARIA KLEFBERG, född d. 3 sept. 1842, död d. 4 april 1896, dotter till fabrikören ANDERS KLEFBERG och LAURA BELLANDER.

Barn: CARL OTTO, född d. 14 jan. 1878. Kapten vid K. flottan; — GEORG AUGUST, född d. 6 aug. 1882. Löjtnant vid K. flottan.

Apotekare Hafström har sedan långt tillbaka med synnerligt intresse ägnat sig åt biografisk forskning, som resulterat i tvenne af honom utgifna arbeten: »De bildande konsternas utöfvare i Sverige 1600—1884» (Stockholm 1884) och »Kungl. Sjökrigsskolan 1867—1907, Biografiska anteckningar» (Stockholm 1908).

Apoteket Enhörningen.

1692.

Endast trenne år fingo Södermalms innevånare behålla sitt första apotek, det som 1674 under namnet »Örnen» anlades af Georg Brandt, och femton år dröjde det, innan denna stadsdel åter erhöill ett sådant.

I det för samtliga apotekare i Stockholm utfärdade privilegiebrevet af d. 10 april 1675 förklarades, att något nytt apotek under inga förhållanden därefter skulle få inrättas i hufvudstaden, och denna försäkran afgafs ånyo i kungl. brevet af år 1683. Men på Södermalmsbornas upprepade framställningar, understödda af magistraten i Stockholm, lämnade Carl XI 1692 Georg Fredric Strobel tillstånd, att å Södermalm inrätta och underhålla ett beständigt apotek. Genom kungl. resolution af d. 10 dec. 1694 förständigades apotekets innehafvare att framgent hålla apoteket å Södermalm och ej transportera det in i staden.

Inrättandet af detta apotek hade flera år förut påbörjats af apotekaren Johan Fredric Stapenius, förut föreståndare för apoteket Morianen, hvilken afled i mars 1688. Kort förut hade Stapenius erhållit magistratens kallelse att anlägga ett apotek på Södermalm och samtidigt blifvit antagen till »stadens apothecare», men vid sitt frånfälle hvarken fått apoteket färdigt eller utverkat sig kungligt privilegium därå. Vid apotekets anläggande hade Stapenius biträdts af Georg Fredric Strobel, och denne fortsatte efter hans död arbetet härmed. Efter erhållet privilegium öppnades apoteket af Strobel till höger i Götgatsbacken i huset n:r 14 under namnet Enhörningen. Hans son, Georg Fredric Strobel d. y., som efter faderns död öfvertog apoteket, flyttade det 1730 öfver till n:r 9 på motsatta sidan af gatan. På denna plats kvarlåg det till 1740-talets början, då det af apotekare J. M. Wirrwachs förlades till samma kvarter, där det först låg (kv. Jupiter större), dock ej i samma utan i det intill liggande huset n:r 12 Götgatan.

Vid eldsvådan 1759 nedbrann apotekshuset delvis, och apoteket var därför under någon tid inrymdt i stadshuset i en lokal vid Peder Myndes backe, till dess apotekshuset blifvit återställt i sitt förra skick.

Under en följande innehafvare, apotekare Johan Swahn, ägde tvenne förflyttningar af apoteket rum. Först till det midt öfver gatan invid stadshuset belägna huset n:r 3 Götgatan och därifrån till n:r 10 Mariagatan. År 1817 förlades det af apotekaren, assessor Pripp till Hornsgatan n:r 5.

Sitt nuvarande läge innehar apoteket Enhörningen sedan 1905, hvilket är dess dåvarande föreståndare, apotekare J. A. Elfström, flyttade apoteket till huset n:r 29 A vid sistnämnda gata.

Under böldpestens senaste uppträdande i Sverige 1710 utsågs Enhörningen tillika med Lejonet, Korpen (Örnen) och Hvita Björnen att under nämnda tid vara s. k. pestapotek.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 75,000 kronor.

STROBEL, GEORG FREDRIC d. ä. Född i Tyskland.

Var anställd såsom medhjälpare hos apotekaren Johan Fredric Stapenius, förut föreståndare för apoteket Morianen i Stockholm, och biträdde honom vid uppsättandet af det apotek han, på grund af Stockholms magistrats kallelse, börjat anlägga på Södermalm. Då Stapenius 1688 afled utan att dessförinnan hafva avslutat apotekets anläggning eller utverkat sig kungl. privilegium å detsamma, inlämnade Stobel en till magistraten ställd och vid dess sammanträde d. 22 aug. 1692 behandlad »supplique, der uti han berättar, hurusåsom han är sinnad på sin egen omsorg att antaga det apoteque, som hans f. d. Patron sahl. Johan Fredric Stapenii mände med magistratens tillstånd kort före sin död uppå Södra malmen begynna att inrätta, emedan hans efterlättna enkia ett sådant verk till ingen sin fördel kan för hvarjehanda tidernas svårigheter vid magt och upprätt hålla, utan befinner sig på detta sättet kunna bättre blifva conserverad, derjemte anhållandes, det ville magistraten på lika sätt som bemälde sahlig Stapenius och hans enkia skett är, förunna honom dess gunstiga tillstånd, att med samma verk och apoteque continuera, såsom ock för stadens apothe-

care honom antaga, samt tillåta, att han med medicamenter måtte få betjena Danviks hospital samt andra, för hvilkas kur magistraten på stadens vägnar vid tillfälle af en eller annan sjukdom plägar draga någon försorg, som berörda hans supplique utvisar; och resolverades, att som magistraten af det testimonio och vittnesbörd, som af Collegio Medico till ingen ringa hans heder och beröm honom meddelt är, befinner, att han uti arte Pharmaceutica har nog god och fullkomlig förfarenhet, skall han alltså icke allenast obehindrad få hålla förr omtalta af sahl. Stapenio inrättade apoteque, det ock han efter hans fränfälle har till en behörig fullbordan bragt, utan ock vill magistraten honom härmed för stadens apothecare hafva antagen, så att han och ingen annan skall härefter hafva att förse såväl Danviks hospital som de öfriga stadens publica verk, samt andra, som uppå stadens bekostnad kunna komma att blifva på något sätt kurerade.»

Antagligen före, eller möjligen samtidigt som apotekare Johan Berendt erhöill tillstånd att inrätta apotek på Ladugårdslandet, undfick Strobel Carl XI:s privilegium å det apotek han under namnet Enhörningen inrättat i Götgatsbacken, och som han därefter innehade under sin återstående lefnad.

Död d. 9 mars 1728 i Stockholm.

Gift d. 9 febr. 1693 med URSULA DOROTHEA DOBBIN, änka efter apotekare Johan Fredric Stapenius, född . . ., död d. 16 mars 1688.

Barn: FREDRIC, född 1695, döpt d. 17 jan., död d. 30 dec. s. å.; — ANNA ELISABETH, född 1696, döpt d. 4 okt., död d. 8 febr. 1763, gift d. 16 april 1716 med handlanden i Norrköping JOHAN DELLINGHAUSEN; — CHRISTINA SOPHIA, född d. 17 maj 1698, död d. 20 juli 1743, gift d. 15 aug. 1728 med aktuarien JACOB PSILANDERHJELM, född d. 25 juni 1702, död d. 13 juni 1741; — GEORG FREDRIC, född d. 10 april 1700, död d. . . . Apotekare (se nedan); — SAMUEL, född 1701, döpt d. 8 sept., död . . . Handelsman; — JOHAN WILHELM, född 1703, döpt d. 20 aug., död 1706, begr. d. 8 aug.; — ELEONORA, född 1706, döpt d. 22 juli, död d. 9 sept. 1738, gift med öfverstelöjtnanten vid Nylands regemente till fot HENRIC MATHIAS VON SEULENBURG, död d. 17 mars 1747 i Helsingfors; — DANIEL, född 1709, döpt d. 5 febr., död 1724, begr. d. 15 dec.

8 — Sveriges Apotekarhistoria.

STROBEL, GEORG FREDRIC d. y. Född d. 10 april 1700 i Stockholm.

Föräldrar: Apotekaren därstädes GEORG FREDRIC STROBEL och URSULA DOROTHEA DOBBIN.

Hade på faderns apotek erhållit farmaceutisk utbildning och företog därefter en utrikes resa. Under en längre tid uppehöll han sig på skilda platser i utlandet och säges därunder hafva förvärfvat medicine doktorsgrad. Återkommen till Stockholm öfvertog han 1730 apoteket Enhörningen, hvilket efter faderns död dittills innehafts af dennes änka.

Apoteket, som redan då han tillträdde det, befann sig i mindre godt stånd, sköttes af honom på ett föga tillfredsställande sätt, beroende såväl på bristande förmåga som svag hälsa. En bidragande orsak var nog den långvariga och för honom säkerligen kostsamma process, hvilken inledts mot faderns stärbhus och, sedan sonen tillträdde apoteket, fortsattes mot honom. Stärbhusets borgenärer framställde däri det yrkandet, att apoteksprivilegiet skulle, jämte apotekets varor och inventarier, försäljas till gäldandet af deras fordran. I sitt svaromål häfdade S. kraftigt det personliga i privilegiet och framhöll, att i händelse skulden finge anses vidlåda apoteket, ingen apotekare skulle vara hågad att på sådana villkor öfvertaga det samma. Yrkandet blef ej heller af rätten bifallet. Snart nog måste han dock på grund af tilltagande sjuklighet och sin alltjämt försämrade affärsställning frånträda apoteket, hvilket, då han 1740 försålde det, var i ett ytterst bristfälligt skick.

Död på 1740-talet.

Uppgiften om hans i utlandet förvärfvade medicine doktorsgrad är föga trovärdig. I de mantalslängder, som äro bevarade från denna tid, står han 1730 antecknad som »doktor medicus», men benämnes 1731 »medicine licentiat». I en svarskrift återigen, som modern 1731 ingaf i ofvannämnda process, talar hon om sin son, »studiosus medicine» Georg Fredric, och i kungl. brefvet 1740, hvori öfverlåtelsen af apoteket på J. M. Wirrwachs stadfästes, kallas han endast »apotekaren här i staden».

WIRRWACHS, JOHAN MICHAEL. Född d. 10 dec. 1710 i staden Olau i Schlesien.

Föräldrar: Godsägaren WIRRWACHS och hans hustru.

Antogs 1716 till elev på rådhusapoteket i staden Brieg i Schlesien och blef 1722 pharmacie studiosus. Tjänstgjorde som sådan dels å nämnda apotek, dels å apotek i Kalisch, Breslau, Halberstadt och Wollfenbüttel till 1735 samt därefter å apoteket Markattan i Stockholm under ett år och å apoteket i Gäfle under ett halft år. Vistades 1737—39 i Riga som tjänstgörande å apotekare P. Voss' apotek. Efter återkomsten till Stockholm 1739 erhöll han anställning å apoteket Svanen och tjänstgjorde där till maj påföljande år, då han inköpte apoteket Enhörningen i Stockholm. Aflade d. 3 maj 1740 apotekar-examen inför Collegium Medicum och undfick stadfästelse af öfverlåtelsen d. 19 i samma månad. Den 2 påföljande juni utfärdades för honom särskildt apotekarbref.

Det var ett till ytterlighet vanskött och förfallet apotek W. mottog, och hans duglighet samt stora praktiska erfarenhet kommo väl till pass vid dettas omdaning. Snart nog lyckades han också återvinna det förtroende för apoteket, som hans företrädare förverkat.

Efter sitt giftermål 1741 med en dotter till handlanden J. E. Betulin flyttade W. apoteket från n:r 9 Götgatan till svärfaderns egendom, huset n:r 12 vid samma gata, beläget i samma kvarter och intill det hus, hvori apoteket 1692 anlades.

Vid den stora eldsvådan på Södermalm 1759 nedbrann Betulinska huset delvis, och under den tid, som reparationen af huset pågick, måste W. inrätta apoteket i stadshuset i en lokal vid Peder Myndes backe.

År 1769 antog han till kompanjon Joh. Chr. Senckpiehl, hvilken varit hans medhjälpare sedan 1760 och som särskildt bistått honom i allt det arbete och det besvär eldsvådan förde med sig. Genom köp blef denne 1782 ensam ägare af apoteket.

För medicinalväxtodling visade W. stort intresse och anlade härför en trädgård af rätt betydande storlek vid sin i »Hornskroken» belägna malmgård. Wirrwachs malmgård finnes ännu kvar, stundom, ehuru felaktigt, kallad »Drottning Kristinas jakt-slott».

Några år före sin bortgång träffades W. af ett slaganfall, som bröt hans dittills goda hälsa.

Död d. 9 mars 1783 i Stockholm.

Gift d. 30 aug. 1741 i Stockholm med CHRISTINA ELISABETH BETULIN, född 1722, döpt d. 29 april, död d. 28 jan. 1797,

dotter till viktualiehandlaren och kyrkovärden JONAS E. BETULIN och CATHARINA GRIES. Efter sin makes och samtliga sina barns död upprättade hon d. 12 april 1788 ett testamente, däri hon till Maria Magdalena församling öfverlämnade ett belopp af 5,555 rdr 26 sk. 8 rst., hvaraf räntan årligen skulle fördelas mellan elfva ofrälse mäns änkor, intagna å församlingens fattighus.

Barn: ANNA CATHARINA, född 1742, döpt d. 13 juni, död d. 13 aug. 1746; — LOVISA FREDRIKA, född 1745, döpt d. 31 mars, död d. 10 juli 1758; — MICHAEL, född d. 3 sept. 1748, död d. 22 i samma månad; — JOHAN, född d. 19 maj 1751, död d. 1 juni 1765 i Uppsala, begrafd d. 4 s. m. Student af Stockholms nation. Hans kista fördes i jan. följande år till Stockholm och nedsattes i Wirrwachs familjegrav i Maria kyrka.

Apotekare Wirrwachs var af naturen utrustad med ett lifligt och gladt lynne, hvilket han i det sista bibehöll.

SENCKPIEHL, JOHAN CHRISTIAN. Född d. 13 juni 1725 i Wismar.

Föräldrar: Skeppsbyggmästaren JOHAN JOACHIM SENCKPIEHL och ANNA MARGARETHA WULFF.

Hade vid allmänna läroverket i Wismar inhämtat erforderliga kunskaper för inträde på apotekarbanan och antogs d. 1 april 1741 till elev å apoteket i staden Revel i Mecklenburg. Vid elevtidens slut fortfor han att tjänstgöra å samma apotek till okt. 1749 samt var därefter anställd å apoteket i Wismar till samma tid påföljande år. Från Wismar for han öfver till Stockholm och tjänstgjorde först på apoteket Morianen till april 1753, därefter å akademiapoteket i Uppsala till okt. 1756 samt ånyo å apoteket Morianen i Stockholm till okt. 1760.

Det var då hans bestämda afsikt att omedelbart återvända till Tyskland och där söka erhålla ett apotek. Men på apotekare Wirrwachs enträgna framställningar åtog S. sig att vara honom behjälplig vid apoteket Enhörningens iordningställande efter den apotekshuset föregående året öfvergångna eldsvådan. Ehuru från början endast af tillfällig art utsträcktes denna hans tjänstgöring år efter år, och från 1769 års början inträdde han som delägare i apoteksrörelsen, då Wirrwachs upptog honom till kompanjon.

Genom den 21 nov. 1782 afslutadt köp blef han ensam

ägare af apoteket och, sedan han s. å. inför Collegium Medicum aflagt apotekarexamen, öfvertog han detsamma vid 1783 års ingång.

Hans höga ålder och tilltagande svaghet nödgade honom att 1805 afyttra apoteket.

Död d. 25 sept. 1810 i Stockholm.

Gift d. 31 okt. 1783 med BEATA MÜLLER, född d. 26 mars 1740, död d. 2 febr. 1825, dotter till stadskirurgen i Stockholm ERNST FREDRIK MÜLLER och CATHARINA ELISABETH WOLFF samt änka efter regementskirurgen vid K. Lifgardet Carl Fredrik Pfeiffer, född d. 22 dec. 1734, död d. 19 nov. 1761. Äktenskapet var barnlöst.

SVAHN, JOHAN. Född d. 5 jan. 1775 i Muhos socken, Österbottens län, i Finland.

Efter skolstudier vid läroverket i Uleåborg antogs han i jan. 1790 till elev å därvarande apotek, hvarest han kvarstannade till 1796. Som farmacie studiosus for han sistnämnda år öfver till Stockholm och tjänstgjorde på apoteken Hjorten, Morianen och Lejonet till 1801, då han återvände till Finland för att tillträda plats å provinsialapoteket i Åbo.

Sedan han d. 20 aug. 1802 i Stockholm aflagt apotekarexamen, inrättade han 1803, enligt d. 29 mars s. å. för honom utfärdadt privilegium, ett apotek i staden Kajana i Finland, hvilket han 1805 försålde. Samtidigt inköpte han apoteket Enhörningen i Stockholm och tillträdde det s. å. Under den tid han innehade apoteket flyttades det tvenne gånger, först till n:r 3 vid motsatta sidan af Götgatan och därefter till n:r 10 Mariagatan, en mellan Götgatan och Maria kyrkogata gående kort tvärgata.

År 1814 försålde han apoteket Enhörningen, flyttade följande år öfver till Finland samt bosatte sig i Nykarleby i Österbotten. Han idkade här handelsrörelse och blef sedermera äfven rådmän i staden.

Död d. 23 juni 1852 i Nykarleby.

Gift d. 3 jan. 1804 i Sotkamo prästgård, Kajana härad med SUSANNA ELISABETH SCHRODERUS, född d. 30 jan. 1786, död . . ., dotter till kapellänen i Sotkamo, sedermera kyrkoherden i Pyhäjoki, prosten ISAK SCHRODERUS och SUSANNA MAGDALENA BOHM.

Barn: SUSANNA KAROLINA, född d. 19 nov. 1804 död . . . gift 1) 1820 med handlanden i Nykarleby NILS HAMMARIN, död 1826, 2) 1831 med en broder till denne, rådmannen i Nykarleby ADOLF HAMMARIN, död d. 12 aug. 1857; — JOHAN ISAAC, född d. 17 juni 1806, död d. 30 dec. 1849, Fil. mag., midshipsman vid flottan (finska sjö-ekipaget); — EDVARD, född 1808, död s. å.; — EDVARD, född d. 18 aug. 1809, död d. 18 jan. 1849. Fil. mag., kapellan i Purmo; — CARL, född d. 14 juli 1811, död d. 14 jan. 1818; — ANNA SOFIA, född d. 30 juni 1813, död d. 16 jan. 1852; — JOHANNA, född d. 1 sept. 1815, död d. 4 mars 1895, gift 1836 med provinsialläkaren, stadsläkaren i Nykarleby ABRAHAM FROSTERUS, född d. 29 april 1805, död d. 27 juli 1863; — GUSTAF, född d. 22 maj 1817, död s. å.; — SVANTE, född d. 14 sept. 1818, död 1842. Sjöman (omkom genom drunkning); — ABRAHAM, född d. 26 april 1821, död 1863. Kofferdikapten.

LINDBERG, MATHIAS PETTER. Född d. 28 dec. 1790 i Stockholm.

Föräldrar: Kamreraren i K. krigskollegium OLOF LINDBERG, född 1742, död d. 29 sept. 1810, och JOHANNA MARIA SUTTHOFF, född d. 23 aug. 1767, död . . .

Var elev på apoteket Ängeln i Stockholm och blef efter fullgjord elevtid farmacie-studiosus. Inköpte 1814 apoteket Enhörningen i Stockholm, och ägde han, för att få öfvertaga apoteket, att inför Collegium Medicum undergå stadgadt apotekarförhör.

Då han emellertid ej lyckades aflägga denna examen, tillbjöd han apotekare C. F. Plageman som 1812 sålt det af honom innehafda apoteket i Södertälje och vid denna tid ägnade sig åt kemisk-teknisk fabriksverksamhet i Stockholm, att ingå såsom delägare i apoteksrörelsen, hvilken därefter skulle drivas under hans ansvar. Plageman, antog tillbudet, men redan efter halfannat år såg han sig föranlåten att, ej utan förlust, utgå ur firman. I jan. 1816 måste L. försälja apoteket. Han flyttade på hösten s. å. till Ösmo socken, där han bodde i två år, men bosatte sig därefter ånyo i Stockholm.

Död d. 1 juni 1819 genom drunkning. Liket återfanns först efter två månader, och han begrofs den 11 aug. på Katarina kyrkogård.

Gift d. 6 aug. 1814 i Stockholm med sin kusin JOHANNA LOVISA SUTTHOFF, född d. 16 dec. 1793, död d. 9 juli 1825, dotter till sjökaptenen JOHAN PETER SUTTHOFF och REBECCA TILLROTH.

Barn: EMILIE JEANETTE MATHILDA, född d. 10 nov. 1815, död . . .; — EUPHROSYNE MARIA LOUISE, född d. 7 dec. 1818, död den 3 juni 1819.

PRIPP, ALBRECHT. Född d. 3 sept. 1783 i Landskrona.

Föräldrar: Handlanden därstädes HANS BERENDT PRIPP, född d. 29 juni 1736, död d. 10 mars 1805, och BOTHILDA CHRISTINA PRIPP, född d. 24 maj 1756, död d. 29 maj 1829.

Antogs i maj 1798 till elev å apoteket Ugglan i Stockholm och blef 1803 farmacie studiosus. I nära tretton år var han härefter anställd å samma apotek och aflade under tiden 1812 provisorsexamen. Den 30 jan. 1816 inköpte han apoteket Enhörningen i Stockholm. Enligt Collegii Medici beslut erhöill han härvid befrielse från att undergå den för öfvertagande af apotek stadgade särskilda apotekarexamen, i det han d. 5 febr. s. å. förklarades berättigad att utan vidare examen emottaga eget apotek. Öfverlåtelsen stadfästes i privilegiebref af d. 6 påföljande mars, och han innehade apoteket under sin återstående lefnad.

Tillsammans med apotekare N. W. Lychou anlade han Mosebacke brunnsinrättning å Södermalm.

Inom apotekarsocietetens direktion, hvilken P. 1816—51, eller i 35 år, oafbrutet tillhörde, var han 1816—21 sekreterare och skötte 1821—51 såsom kassaföreståndare societetens ekonomi. Var 1831—46 societetens taxerevisor och 1846—53 ledamot af farmaceutiska institutets styrelse.

Såsom delegerad för apotekarsocieteten deltog han 1827 vid revisionen af 1819 års medicinaltaxa, och 1832 blef han ledamot i den af Kungl. Maj:t tillsatta kommittén för utarbetande af förslag till såväl nytt apotekarreglemente som ny medicinaltaxa samt 1839 i kommittén för utarbetande af förslag till ny farmakopé, Pharmacopoea Suecica, Editio VI.

Tilldelades d. 18 aug. 1819 assessors n. h. o. v. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1824. R. V. O. 1842.

Död d. 11 sept. 1853 i Stockholm. Han angreps af kolera och afled efter några timmars sjukdom.

Gift 1) d. 3 sept. 1819 i Stockholm med ANGELIQUE WILHELMINA MASRELIEZ, född d. 31 juli 1796, död d. 17 aug. 1825, dotter till ornamentsbildhuggaren JEAN BAPTIST MASRELIEZ och SOFIA MAGDALENA MALM.

Barn: ALBRECHT WILHELM, född d. 31 juli 1820, död d. 6 febr. 1860. Apotekare (se nedan); — JEAN BAPTIST, född d. 3 aug. 1821, död d. 25 febr. 1822; — SOFIA CHRISTINA, född d. 20 nov. 1823; — ANGELIQUE ROSALIE, född d. 19 juni 1825, död d. 4 okt. 1861.

2) d. 23 juni 1827 i Stockholm med AUGUSTA EUPHROSYNE GROTH, född d. 20 dec. 1802, död d. 5 maj 1828, dotter till stadsmäklaren LORENTZ LORENTZSON GROTH och CAROLINA FREDRIKA GREWESMÜHL.

Barn: CARL AUGUST, född d. 18 april 1828, död d. 18 mars 1859. Godsägare.

3) d. 26 sept. 1829 med sin föregående hustru äldre syster EMILIE AURORA GROTH, född d. 11 maj 1801, död d. 24 mars 1874.

Barn: LORENS EMIL, född d. 5 nov. 1830, död d. 19 juli 1865. E. o. kammarskrifvare i riksbanken; — AURORA EUPHROSYNE, född d. 19 april 1833, död d. 4 dec. 1834; — LUDVIG THEODOR, född d. 23 sept. 1839, död d. 8 aug. 1847.

Assessor Pripp var obestriddligen en af apotekarkårens mest aktade och ansedde representanter i hufvudstaden under adertonhundratalets förra hälft. Det energiska och oegennyttiga arbete han ägnade yrkets och kårens angelägenheter vann tidigt erkännande från såväl högre ort, då han redan efter tre år som apoteksinnehafvare erhöll assessorstiteln, som från societetens sida.

Vid hans afgang som societetens kassaföreståndare 1851 framförde vid årssammankomsten s. å. ordföranden societetens djupa tacksamhet till »Hr Assessorn och Riddaren, som under 30 år oafbrutet och på ett berömvärdt sätt förvaltat societetens kassa». Och i det eftermäle, som årsberättelsen af 1854 lämnar om honom, framhålles, hurusom han »med sitt ungdomliga sinne ofta kunde muntra äfven den yngste kamraten och aldrig undandrog sig något arbete, då det gällde societetens bästa». Vid sin bortgång lämnade han också ett stort tomrum efter sig.

PRIPP, ALBRECHT WILHELM. Född d. 31 juli 1820 i Stockholm.

Föräldrar: Apotekaren i Stockholm, assessor ALBRECHT PRIPP och ANGELIQUE WILHELMINA MASRELIEZ.

Blef efter avslutade skolstudier d. 6 nov. 1837 antagen till elev på sin faders apotek, Enhörningen i Stockholm, och undergick d. 15 maj 1841 farmacie studiosi-examen inför apotekarsocietetens direktion.

Efter fortsatt tjänstgöring å samma apotek började han sina studier för apotekarexamen och aflade denna d. 30 maj 1846.

Vid faderns frånfälle i sept. 1853 blef P. föreståndare för apoteket Enhörningen. Till d. 1 jan. 1856 drefs apoteket för stärbhusets räkning, men från denna dag och till d. 1 april 1857 för apotekare W. A. Freundts, som d. 31 dec. 1855 inköpt detsamma, dock utan att officiellt uppgifvas som dess ägare.

Apoteket kom nu åter i stärbhusets ägo, då assessor Pripps broder, grosshandlaren i Stockholm Johan Georg Pripp, återköpte detsamma för stärbhusets räkning.

På grund af sjukdom afgick A. W. Pripp 1859 från föreståndarskapet, hvarefter apoteket försålles d. 1 april påföljande år.

Under senare hälften af år 1854 var P. sekreterare i apotekarsocietetens direktion.

Död d. 6 febr 1860 i Stockholm. Ogift.

PRIPP, JOHAN WILHELM. Var 1860—63 ägare af apoteket Enhörningen i Stockholm. (Om honom se nedan under apoteket i Norrtälje.)

HOLMSTRÖM, ERIK AXEL. Född d. 14 okt. 1836 i Gäfle.

Föräldrar: Grosshandlaren därstädes ERIK HOLMSTRÖM, född d. 21 nov. 1795, död d. 16 dec. 1839, och MARIA EMILIA JERNBERG, född d. 27 dec. 1811, död d. 20 dec. 1839, båda aflidna vid en tyfusepidemi, hvilken då benämndes »svarta febern».

Åtnjöt undervisning vid Athenæum i Gäfle och afgick 1854 från detta läroverks högre afdelning. Under skoltiden voro botanik och kemi de ämnen, för hvilka han särskildt intresserade sig. På sina förmyndares önskan ägnade han sig först åt bruksverksamhet och var ett halft år elev vid Maråkers bruk i Hälsingland, men öfvergick 1855 till den farmaceutiska banan

och antogs i början af året till elev å apoteket i Söderhamn. Med anledning af kolerans utbrott i Hudiksvall flyttade han, på därom framställd begäran och med sin principals samtycke, hösten s. å. dit och fortsatte sedan sin elevtjänstgöring på Hudiksvalls apotek. Aflade d. 29 dec. 1858 farmacie studiosi-examen och tjänstgjorde fortfarande å sistnämnda apotek till maj 1860. Under sommaren s. å. företog han först en resa till London för att studera dess naturvetenskapliga samlingar äfvensom landets apoteksväsen.

På såväl bort- som hemresan gjorde han uppehåll i Danmark och besökte härunder flera olika platser. Efter hemkomsten bedref han förberedande studier för inträde vid farmaceutiska institutet. Inskrefs höstterminen s. å. vid detta och aflade d. 28 maj 1864 apotekarexamen. Var sedan 1863 års slut anställd å apoteket Morianen i Stockholm och tjänstgjorde där till juni 1867, då han inköpte och d. 1 juli s. å. tillträdde apoteket Enhörningen i Stockholm. Undfick privilegium därå d. 17 i samma månad.

Under en lång följd af år nedlade apotekare Holmström ett om sällspord energi och intresse vittnande arbete på kårens angelägenheter och var därvid verksam på samtliga yrkets områden.

Sitt första officiella uppdrag mottog H. 1868, från hvilket år han till 1876 var examinator i apotekarexamen. Vid farmaceutiska institutet, af hvars styrelse han 1874—76 var ledamot, innehade han läsåren 1874—75 samt 1877—85 förordnande som lärare i författningskunskap och uppehöll 1876—77 lärarbefattningen i naturalhistoria och farmakognosi. Äfven sedan han med vårterminen 1885 lämnade sin lärarbefattning vid institutet, har han med intresse följt arbetet vid detsamma, och det var på hans initiativ, som apotekarsocieteten vid årssammankomsten 1895 beviljade nödiga medel för anordnande af undervisning i bakteriologi vid institutet. Genom de gåfvor af värdefull bakteriologisk litteratur, som han öfverlämnat till institutet, har han i hög grad gagnat undervisningen i detta ämne.

I apotekarsocietetens direktion var H. 1874—77 samt 1883—85 sekreterare och tillhörde 1878—83 samt 1886—87 som ledamot densamma. Var 1881—82 apotekarsocietetens taxerevisor.

När 1860 frågan om en sammanslutning mellan tjänstgörande farmaceuter börjat på allvar diskuteras, tillsattes en kom-

mitté för utarbetande af förslag till stadgar för en farmaceutisk förening. I denna kommitté insattes H. som representant för elevkåren vid farmaceutiska institutet.

På grundval af kommittérades förslag, närmare formuleradt af H., antogs d. 11 dec. 1861 stadgar för farmaceutiska föreningen. I den samma dag utsedda styrelsen ingick H. som bibliotekarie och kvarstod på denna post till 1864. Sedermera har han varit föreningens sekreterare 1866—68 och dess ordförande 1878—80.

Såsom varande en af dess stiftare har farmaceutiska föreningen städse legat H. varmt om hjärtat. Ett varaktigt minne af honom äger föreningen i dess 1893—94 nyuppsatta samlingar af droger m. m., hvars anskaffande möjliggjordes genom hans frikostighet och det stora intresse han ägnade saken. De gåfvor, hvarmed han i öfrigt ihågkommit föreningen, äro betydande. Sålunda öfverlämnade han 1904 till föreningens stipendiefond för apotekares fortsatta studier ett belopp af 5,300 kronor, och till föreningens bibliotek har han, förutom de kontanta medel, han tid efter annan öfverlämnat till inköp af litteratur, senast i mars 1911 200 kronor, skänkt åtskilliga dyrbara bokverk. Bland dessa märkas: Nordisk familjebok, 2:a upplagan 1902 —, Realencyclopedie der gesammten Pharmacie, Uppfinningarnes bok 1898—1907, m. fl.

Genom att dels 1894 kalla honom till hedersledamot, dels 1904 gå i författning om uppsättandet i föreningens lokal af ett porträtt af dess minnesgode och frikostige gynnare, har föreningen gifvit uttryck för sin erkänsla af hans synnerligen stora förtjänster om densamma.

För bildandet af apotekarkårens lifränte- och pensionskassa var H. mycket verksam och nedlade ett betydande arbete på denna sak såsom ledamot i den af apotekarsocietetens direktion 1883 tillsatta kommittén, hvilken hade i uppdrag att utreda frågan och uppgöra förslag till stadgar.

Sitt intresse för kassan och dess verksamhet har han äfven sedermera visat prof på, då han d. 10 dec. 1894 öfverlämnade 1,000 kronor till kassans förstärknings- och understödsfond.

På anmodan af medicinalrådet Wawrinsky, till hvilken föredragande medicinalråd för apoteksärenden i Preussiska ministeriet vändt sig för erhållande af en redogörelse öfver amorteringsfrågans lösning i Sverige, uppsatte H. en sådan. Den korrespondens, som härigenom uppstod mellan nämnda preus-

siska medicinalråd och H., hade till följd, att han efter hand skref fyra artiklar, hvilka under åren 1897—99 infördes uti den tyska tidskriften »Vierteljahresschrift für öffentliche Gesundheitspflege». I dessa lämnar H. inför utlandet en klar och uttömmande framställning af apoteksväsendets i Sverige organisation samt redogör utförligt för de säljbara apoteksprivilegiernas ombildning till personliga genom deras inlösande af den härför bildade amorteringsfonden äfvensom för de former, enligt hvilka denna fonds verksamhet är ordnad.

Utom vid farmaceutiska institutet har H. äfven varit lärare vid Frans Schartaus handelsinstitut, i hvars högre afdelning han 1870—76 meddelade undervisning i handelsvarukännedom och naturalhistoria. Sedan år 1896 åtnjuter H. tjänstledighet.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1878.

Gift d. 14 dec. 1867 i Stockholm med HILDA EUGENIA AURORA WIKSTRÖM född d. 17 juni 1847, dotter till apotekaren i Stockholm ZACHARIAS WIKSTRÖM och JOHANNA CHARLOTTA WILHELMINA GIMBERG.

Barn: HILDA MARIA CHARLOTTA, född d. 13 okt. 1868; — GUNNAR SAKARIAS, född d. 11 maj 1876. Jur. utr. kand., amanuens i K. ecklesiastikdepartementet.

Apoteket Hvita Björnen.

1692.

Ungefär samtidigt med att Södermalm fick sitt första bestående apotek, Enhörningen, erhöll äfven Ladugårdslandet, förut benämndt Östra Malmen samt numera Östermalm, ett eget sådant. På ansökan af apotekare Johan Berendt förlänade Carl XI d. 4 okt. 1692 honom privilegium å inrättande af ett apotek därstädes. Genom k. resolutionen af d. 10 dec. 1694 ålades innehafvaren af apoteket att framgent bibehålla detta inom anvisadt område samt ej flytta detsamma in i staden.

Apoteket anlades under namnet Hvita Björn vid Ladugårdslandsbron, äfven kallad Nybron, i hörnet af Nybrogatan och dåvarande Smala gränd. Efter en eldsvåda 1701, som ödelade apotekshuset, flyttades apoteket till n:r 14 B Nybrogatan, där det kvarlåg till 1873. Sistnämnda år förlades det af dess dåvarande innehafvare, apotekare G. Lundell, till n:r 15 B vid samma gata, strax nedom Östermalms torg. Sitt nuvarande läge erhöll apoteket 1907, då apotekare A. W. Södermark flyttade det till n:r 21 Nybrogatan i nordöstra hörnet af nämnda torg.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 110,000 kronor.

BERENDT, JOHAN. Född i Tyskland.

Redan som barn synes B. hafva inkommit i Sverige, ty enligt de uppgifter han själf lämnat i sin 1692 till Carl XI ingifna ansökan, hade han alltifrån barndomen erhållit utbildning i apotekaryrket, icke allenast här i Sverige utan äfven i utlandet, där han under några års uppehåll sökt förvärfva ökade kunskaper och erfarenhet. Då han nu var sinnad att på Ladu-

gårdslandet inrätta ett apotek, anhöll han hos konungen om nådigt privilegium därå. Hans ansökan bifölls af Carl XI genom kungl. brefvet d. 4 okt. 1692.

Apoteket inrättades af B. vid Ladugårdslandsbron, äfven kallad Nybron, i hörnhuset vid Nybrogatan och den tvärgata, som då benämndes »Smala gränd». Vid en eldsvåda 1701 nedbrann detta hus, och apoteket flyttades då till n:r 14 B Nybrogatan.

I enlighet med B:s i lifstiden gjorda bestämmelse, öfverlämnades apoteket efter hans död till hans mångårige medhjälpare Samuel Malmén.

Död d. 24 juli 1723 i Stockholm.

Gift 1) d. 26 april 1693 i Göteborg med REBECCA VON ACKERN, född 166 .; död d. 13 okt. 1715, dotter till apotekaren därstädes JACOB VON ACKERN och ANNA OSTERMAN.

Barn: JOHAN ALBRECHT, född 1694, döpt d. 12 okt., död . . . DIEDRICH BARTHOLD, född 1695, döpt d. 27 okt., död . . .; — ANNA ELISABETH, född 1698, döpt d. 23 april, död d. 19 dec. 1705.

2) d. 12 juli 1716 med MARIA AMALIA WEDDERKOPP, född 1693, död d. 14 jan. 1757, dotter till pastor primarius i Kiel GABRIEL WEDDERKOPP och URSULA BURCHARDI. (Maria Amalia W. blef efter Berendts död gift *2)* 1725 med öfverstelöjtnant Carl Magnus von Spängen, född 1675, död d. 3 nov. 1729; *3)* d. 9 okt. 1733 med lagmannen i Västmanland och Dalarne Christian König, född d. 4 mars 1678, död d. 6 mars 1762, en dotterson till apotekaren Georg Christian Daurer och Maria von Schoting.)

Barn: AUGUSTA MARIA, född 1717, död d. 5 juli 1738, gift den 16 mars 1736 med kaptenen vid Karelska dragonerna, sedermera öfversten i Holsteinsk tjänst PER CEDERSPARRE, född 1691, död 1749.

Genom sitt glädtiga sinnelag och tillgängliga väsen säges apotekare Berendt hafva gjort sig allmänt afhållen.

MALMÉN, SAMUEL. Född 1694, döpt d. 28 maj i Floda socken i Södermanland.

Föräldrar: Kyrkoherden i Floda församling CARL ANDREAS MALMENIUS, född 1656, död 1703, och MARIA ELIASDOTTER JACOBSSON, född . . ., död 1708, begr. d. 6 febr.

Antogs 1706 till elev på apoteket Hvita Björnen i Stockholm och tjänstgjorde därstädes i många år, de senaste åren i egenskap af föreståndare. På grund af förre ägaren apotekare Johan Berendts förordnande öfvertog han apoteket d. 29 mars 1726, sedan han förut aflagt apotekarexamen inför Collegium Medicum.

Efter hustruns död säges han hafva hemfallit åt religionsgrubbel och sålde redan 1734 apoteket. Han inköpte sedermera en landtegendom på Värmdön, hvarjämte han var ägare af huset nr: 2 vid Norra Smedjegatan i Stockholm.

Död d. 15 juli 1760 i Stockholm.

Gift d. 24 april 1726 med HELENA MARGARETA BONDE, född 1709, död d. 20 juni 1732, dotter till bryggaren ANDERS BONDE och ANNA DOROTHEA HANSEN.

Barn: ANNA MARGARETHA, född d. 12 jan. 1727, död d. 31 maj 1775; — ANDREAS, född 1728, död d. 30 april 1783; — MARIA CATHARINA, född d. 9 okt. 1729, död d. 24 febr. 1785.

SCHULTZ-LORENTZSON, HINDRICH. Född 1703.

Föräldrar: Kaptenen LORENTZ CREMER och ANNA ELISABETH SCHULTZ, född . . . , död d. 26 juli 1742.

Antogs i mars 1717 till elev å apoteket Svanen i Lund, som ägdes af apotekare Daniel Kehler, gift med en moster till honom. Efter sju års lärotid lämnade han 1724 Lund och bortlade då fädernens namnet Cremer, som han utbytte mot moderns släktnamn Schultz, med det därvid fogade namnet Lorentzson. De följande åren tjänstgjorde han på olika platser och från 1730 i Stockholm, där han erhöll anställning å apoteket Ängeln. Den 21 dec. 1734 blef han genom köp ägare af apoteket Hvita Björnen i Stockholm och undfick d. 15 juli följande år privilegium därå. Han innehade sedan apoteket till d. 15 nov. 1768, då han öfverlät det på sin son Henric.

Tillsammans med kyrkoherden i Hedvig Eleonora församling i Stockholm Johan Gustaf Hallman och brunnsintendenten, assessor Märten Reef upptog S. 1750 den starkare källan vid Djurgårdsbrunn, och han tog därefter verksam del i arbetet och kostnaderna för att sätta brunnsinrättningen i godt stånd och för dess vidare underhåll.

Schultz-Lorentzson var säkerligen den förste Stockholmsapotekare, som bedref odling af medicinalväxter för sitt apoteks behof, åtminstone i någon större skala.

Enär Ladugårdslandet vid denna tid saknade egen läkare, blef han af befolkningen ofta rådfrågad vid sjukdomsfall och tillvann sig härigenom i hög grad allmänhetens förtroende och vänskap.

Jämte apoteket öfverlät han i nov. 1768 äfven dispositionen öfver Djurgårdsbrunn med åtföljande rättighet att hålla brunnsapotek på sonen Henric och drog sig tillbaka till privatlivet.

Död d. 16 mars 1773 i Stockholm. Begraven i familjegravven å Maria kyrkogård.

Gift d. 27 nov. 1737 i Stockholm med ANNA MARGARETHA MOLITOR, född 1717, döpt d. 24 juli, död d. 6 sept. 1755, dotter till apotekaren därstädes CHRISTOPHER MOLITOR d. y. och ANNA BRIGITTA ZACHAU.

Barn: CHRISTOPHER, född d. 10 dec. 1738, Farmacie studiosus, var 1756 anställd å akademiapoteket Kronani Uppsala, reste 1759 utomlands och uppehöll sig 1763 i Amsterdam; afhördes ej sedermera; — ANNA MARGARETHA, född 1740, döpt d. 16 aug., död d. 15 juli 1793, gift d. 9 jan. 1759 med apotekaren i Norrköping HIERONYMUS HOFFLER, född i febr. 1728, död d. 13 dec. 1806; — LUCIA, född d. 16 jan. 1742, död d. 8 aug. 1747; — HENRIC, född d. 22 nov. 1743, död d. 25 aug. 1808. Apotekare (se nedan); — ANNA ELISABETH, född d. 5 jan. 1750, död d. 24 mars s. å.

SCHULTZ-HENRICSSON, HENRIC. Född d. 22 nov 1743 i Stockholm.

Föräldrar: Apotekaren därstädes HINDRICH SCHULTZ-LORENTZSON och ANNA MARGARETHA MOLITOR.

Erhöll först undervisning i hemmet af enskilda lärare och vistades sedan två terminer i Uppsala för att där inhämta förberedande kunskaper i de läroämnena, som ingå i den farmaceutiska undervisningen. Antogs 1759 till elev å apoteket i Mariestad och kvarstannade där till hösten 1763. Han återvände då till Stockholm och tog en tid undervisning i bokhålleri. Samtidigt åhörde han de föreläsningar i kemi, som denna tid höllos af examinatorn vid apotekar- och provisors-examina i Collegium Medicum, förste lifmedikus Anders Hedenberg. Vårterminen 1765 började han åter idka studier vid universitetet i Uppsala och åhörde där professorerna von Linnés och Wallerius' föreläsningar samt försvarade 1765 under

den senares inseende en afhandling »De differentia et examina Oleorum».

Efter att de två följande åren hafva tjänstgjort på faderns apotek, anträdde han i april 1767 en utländsk studieresa. Från Köpenhamn, där han gjorde sitt första uppehåll, for han landvägen öfver Hamburg och Hannover till Amsterdam och besåg under resan flere af de apotek och laboratorier, hvilka ansågos vara de modernaste och bäst utrustade på denna tid. Hösten s. å. återkom han till Stockholm och trädde åter i tjänstgöring på apoteket Hvita Björnen. Den 15 nov. följande år blef han genom köp ägare af apoteket och fick samtidigt på sig öfverlåten dispositionen af Djurgårdsbrunn äfvensom rättigheten att där idka medikamentsförsäljning.

Af änkedrottning Lovisa Ulrika erhöll S. 1780 uppdrag att å Svartsjö lustslott, ett af hennes änkesäten, inrätta ett apotek, samt upprätthålla det under de tider hon vistades på nämnda slott. Genom en af änkedrottningen egenhändigt undertecknad fullmakt af d. 14 febr. 1781 utnämndes han till hennes hofapotekare.

Som änkedrottningen redan 1782 afled, inköpte han af apotekare Anton Brun det privilegium denne 1780 undfått på anläggande af ett apotek i Södertälge och uppsatte där med de från Svartsjö dittförda inventarierna och lagret ett nytt apotek. Han dref det några år genom provisorer men försälde det 1787.

På Djurgårdsbrunnsinrättningens förbättring och utveckling arbetade S. med kraft och intresse. Bl. a. uppförde han ett badhus, hvilket väckte mycken tillfredsställelse, och han erhöll då såsom en slags belöning enligt kungl. resolution rättighet att från Loka brunn hämta gyttja till användning vid bad. Djurgårdsbrunn hade dittills ägts af ett 1748 bildadt bolag, i hvilket S., likasom fadern, var störste delägaren, men 1784 blef han genom köp af öfriga intressenters lotter ensam ägare af densamma.

Samma år öfverlät Serafimerlasarettets direktion på honom att under tio år utöfva den åt lasarettet förbehållna rättigheten att införa och försälja de s. k. Halliska hus- och reseapoteken. Dessa, som under 1700-talet stodo högt i anseende, men bevingade ett oskäligt pris, innehöllo en del hemliga läkemedel jämte en diger bok med titeln »Erkenntniss der Menschen».

Schultz var en af apotekarsocietetens i Stockholm stiftare och utsågs 1782 till dess »Correspondent» med uppdrag att

ombesörja brefväxlingen med ledamöterna, och från 1801 var han societetens ordförande.

Den af fadern påbörjade odlingen af medicinalväxter fortsattes och utvidgades afsevärdt af honom.

Var ledamot af sällskapet *Utile Dulce* sedan 1768 och af Patriotiska sällskapet.

Död d. 25 aug. 1808 i Stockholm.

Gift d. 28 mars 1769 i Stockholm med MARGARETHA CHRISTINA SIMMERSTRÖM, född d. 1 okt. 1750, död d. 3 febr. 1809, dotter till bagaren JOHAN SIMMERSTRÖM och MARGARETHA LUND.

Barn: HENRIC, född d. 24 maj 1770, död d. 4 juli 1837. Grosshandlare i Stockholm; — MARGARETA SOFIA, född d. 30 okt. 1771, död d. 15 nov. 1800; — JOHAN CHRISTOPHER, född d. 29 jan. 1773, död d. 11 juli s. å.; — GUSTAF FREDRIK, född d. 3 febr. 1774, död d. 13 maj s. å.; — CARL HIERONYMUS, född d. 9 sept. 1775, död d. 2 jan. 1776; — FRANS ULRIK, född d. 14 febr. 1778, död d. 6 dec. 1800. Farmacie studiosus; — AXEL WILHELM, född d. 19 mars 1779, död d. 28 april 1780; — BRITA CHRISTINA, född d. 2 maj 1780, död d. 31 okt. 1787; — ANNA LOVISA, född d. 29 juli 1781, död d. . . . — ANNA HENRICA, född d. 28 dec. 1782, död d. 10 okt. 1787; — ADOLPH WILHELM, född d. 7 mars 1784, död . . . Sjöman i Karlskrona; — CARL GUSTAF, född d. 9 sept. 1785, död . . . Sergeant vid K. flottan; — OLOF DANIEL, född d. 6 dec. 1786, död d. 1 april 1787; — CHRISTINA CHARLOTTA, född d. 22 sept. 1790, död d. . . .

MAGDELO, MARTIN. Född d. 10 nov. 1773 vid Tunafors bruk i Klosters församling, Nyköpings län.

Föräldrar: Smidesmästaren vid Tunafors, MÄRTEN MAGDELO, född 1743, död d. 28 dec. 1802, och EVA FLODBERG, född 1748, död d. 20 sept. 1795.

Antogs 1791 till elev å apotek och blef 1798 farmacie studiosus. Tjänstgjorde 1798—1800 å apoteket Morianen och 1801—05 å apoteket Lejonet i Stockholm samt aflade 1805 apotekarexamen. Var från s. å. föreståndare för apoteket Lejonet till 1809, då han inköpte och tillträdde apoteket Hvita Björnen i hufvudstaden samt erhöll s. å. privilegium därå.

Från 1828 hade M. apoteket utarrenderadt till examinerade apotekaren C. W. Bonté, men återtog detsamma vid dennes fränfalle 1832.

Vid den årsvisitation, som förrättades å apoteket d. 2 dec. 1835, gjordes af visitator en del synnerligen grava anmärkningar mot sammansatta läkemedels beskaffenhet, och då M. redan förut gjort sig saker till samma förseelse och därför blifvit tilldelad varning, beslöt sundhetskolegium att vid detta tillfälle lagligen beifra saken. Han ställdes därför under åtal vid Stockholms Norra förstads östra kämnärsrätt. Dessförinnan hade M. dock skyndat att den 12 dec. 1835 försälja apoteket till apotekare C. F. Hornung, och därigenom åt sig räddat det belopp apoteksprivilegiets representerade.

Genom kämnärsrättens utslag af d. 5 juli 1836 dömdes M. sitt erhållna apoteksprivilegium förlustig, och detta utslag fastställdes af såväl Svea hofrätt som högsta domstolen.

Magdelo utsågs till ledamot af den utaf apotekarsocieteten i Stockholm 1816 tillsatta kommittén (direktionen) och blef 1824 ledamot af Svenska läkarsällskapet.

Död d. 6 jan. 1846 i Stockholm.

Gift d. 7 april 1810 med SARA CHRISTINA BJÖRKMAN, född d. 1 juni 1789, död d. 28 mars 1837, dotter till slaktarmästaren och handlanden i Stockholm SVEN BJÖRKMAN och CHRISTINA RYLANDER.

Barn: EVA CHRISTINA, född d. 29 nov. 1810, död d. 15 aug. 1870, gift d. 7 april 1828 med kaptenen vid Svea artilleriregemente GEORG CARL AF TROLLE, född d. 9 jan. 1792, död d. 27 okt. 1870; — CARL MARTIN, född d. 7 juni 1812, död d. 4 nov. 1814; — SOFIA ANTOINETTA, född d. 18 sept. 1813, död d. 8 sept. 1846, gift d. 29 mars 1835 med regementspastorn vid K. lifgardet till häst, sedermera prosten och kyrkoherden i Ölme, Karlstads stift, fil. d:r FREDRIK ARRHENIUS, född d. 1 maj 1796, död d. 18 mars 1870; — JOHAN MARTIN, född d. 2 nov. 1815, död d. 25 okt. 1844. Farmacie studiosus d. 3 juni 1835; — CLARA WILHELMINA, född d. 3 sept. 1817, död d. 11 mars 1819.

HORNING, CARL FREDRIK. Född d. 31 jan. 1804 i Lidköping.

Föräldrar: Regementsläkaren vid d. v. Västgöta dragonregemente CHRISTIAN GOTTLIEBEN HORNING, född d. 4 okt. 1747, död d. 24 april 1820, och ANNA CHRISTINA LIDBECK, född d. 15 juli 1774, död d. 16 maj 1839.

Efter föregående skolstudier blef han 1817 antagen till elev å apoteket Ängeln i Stockholm och aflade d. 23 mars 1822 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde å samma apotek till hösten 1826, då han började sina studier för apotekarexamen, hvilken han undergick d. 12 dec. 1827. Var sedan anställd å apoteket Lejonet i Stockholm till 1830 och å apoteket Lejonet i Gäfle till dec. 1835. Han inköpte och öfvertog då apoteket Hvita Björnen i Stockholm, hvilket ägare M. Magdelo, var ställd under åtal för felaktigheter vid apotekets skötsel. Genom kungl. brevet af den 13 febr. 1836 gaf Kungl. Maj:t, på ansökan af Magdelo, denne tillstånd att öfverlåta sitt apoteksprivilegium på Hornung, dock utan att det mot M. väckta åtalet finge inställas. Först sedan målet genomgått alla instanser och M. därigenom dömts sitt privilegium förlustigt, erhöill Hornung sedvanlig stadfästelseresolution å privilegiet. Han innehade apoteket till 1856, då han afyttrade detsamma.

I den kommitté, som 1845 utsågs af apotekarsocietetens direktion för utarbetande af förslag till handköpstaxa, utsågs H. till ledamot. Tillhörde 1840—42 samt 1851—56 såsom ledamot direktionen och var 1847—48 sekreterare i densamma.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1842.

Död d. 31 okt. 1862 i Stockholm.

Gift d. 20 maj 1841 i Stockholm med ANNA MAGDALENA BOVALLIUS, född d. 26 sept. 1806, död d. 12 dec. 1893, dotter till öfveringenjören vid generallandtmäterikontoret NILS CHRISTOFFER BOVALLIUS och CATHARINA SCHRÖDER.

Fosterdotter: LOVISA ADOLFINA, född d. 17 dec. 1852.

DORPH, JACOB LEONARD BROR. Född d. 28 juli 1823 i Stockholm.

Föräldrar: Kommendörkaptenen JACOB JOHAN DORPH, född d. 6 okt. 1771, död d. 14 nov 1827, och ELEONORA CHRISTINA SCHREIL, född d. 16 juni 1784, död d. 1 jan. 1854.

Genomgick Maria skola i Stockholm och antogs i febr. 1839 till elev å apoteket Ängeln därstädes samt blef d. 7 april 1843 farmacie studiosus. Var därefter anställd å apoteken Lejonet, Gripen och Korpen i hufvudstaden till hösten 1846, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet och aflade d. 17 maj 1848 apotekarexamen. Förestod sommaren s. å. brunnsapoteket vid Porla samt somrarna 1849 och 1850 brunnsapoteket vid Ram-

lösa. Tjänstgjorde 1850—51 ånyo å apoteket Korpen och 1851—55 å apoteket Lejonet. Följande år blef han genom köp ägare af apoteket Hvita Björnen i Stockholm, tillträdde detsamma d. 1 april och undfick privilegium därå d. 1 nov. s. å. Genom bytesköp med apotekaren J. F. O. Holmberg i Mariefred blef han 1867 ägare af apoteket därstädes, å hvilket han d. 22 mars s. å. erhöill privilegium, och som han innehade till 1869. Dorph var därefter bosatt i Stockholm och förestod 1870—75 en af en del Stockholmsapotekare uppsatt mineralvattenfabrik. Samtidigt biträdde han vid recepturgöromålen å apoteket Lejonet. Sedermera innehade han under några år en kemisk-teknisk fabrik å d. v. Ladugårdslandet i förening med kafferosteri och kryddmalning.

Död d. 9 febr. 1883 i Stockholm.

Gift 1) d. 15 okt. 1856 i Ystad med ULRIKA MARIA SOFIA LUNDH, född d. 14 dec. 1836, död d. 13 mars 1866, dotter till källarmästaren PETER LUNDH och ANNA CHARLOTTA BERLIN.

Barn: PETER JAKOB ULRIK WILHELM, född d. 28 sept. 1860. F. d. stadsmäklare, chef för aktiebolaget Stockholms handelsbanks fondafdelning; — SOFIA CHARLOTTA ELEONORA, född d. 29 mars 1862, gift d. 19 nov. 1893 med veterinären HENNING JOSEF ENANDER, född d. 9 maj 1863, död d. 27 sept. 1897.

2) i Stockholm med JOHANNA ALFRIDA CARLSSON, född d. 20 febr. 1849, dotter till byggmästaren i Norrköping ANDERS CARLSON och MATILDA HAGSTRÖM.

Barn: CARL HJALMAR LEONHARD, född d. 19 juli 1873.

HOLMBERG, JOSEF FRANS OSCAR. Född d. 10 jan. 1827 i Stockholm.

Föräldrar: Borstbindare-åldermannen JOHAN DANIEL HOLMBERG, född d. 24 jan. 1788, död d. 14 juni 1828, och MARIA LOVISA BOUSCH, född d. 25 april 1797, död d. 11 jan. 1875 (omgift d. 5 febr. 1832 med diversehandlaren JOHAN FREDRIK WASSBERG, född d. 31 maj 1791, död d. 1 okt. 1845).

Efter föregående skolstudier blef han 1842 antagen till elev å apoteket Morianen i Stockholm och undergick d. 10 febr. 1847 farmacie studiosi-examen inför apotekarsocietetens direktion. Tjänstgjorde därefter till hösten 1850 å apoteket i Falun, inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 28 febr. 1852 apotekarexamen. Under de följande åren

var han först anställd å apotek i landsorten samt från 1856 å apoteket Hvita Björnen i Stockholm. Den 28 mars 1859 förordnades han till föreståndare för apoteket i Umeå, hvilket han s. å. inköpte tillika med det därunder lydande filialapoteket i Nysätra.

På grund af köpeafhandlingens lydelse, hvaraf framgick, att äganderätten till apoteksprivilegiet ej skulle öfverflyttas på H., förrän denne inbetalat $\frac{2}{3}$ af öfverenskomna köpesumman, och detta åter, enligt ett mellan säljaren och köparen upprättadt kontrakt, först 1868 skulle äga rum, vägrade sundhetskollégium att anmäla honom till undfående af privilegium å apoteket, förr än nämnda villkor fullgjorts. Han erhöll därför endast fortsatt förordnande som föreståndare, först för apoteket i Umeå till aug. 1860 och därefter för filialapoteket. Då den vid stamapoteket tillörordnade föreståndaren, exam. apotekaren C. G. A. Sjöberg, i juni 1861 afled, återtog H. värden om detsamma, men följande år var han under juni—nov. månader ånyo föreståndare för filialapoteket. I dec. s. å. blef han ännu en gång förordnad att förestå Umeå apotek.

Genom köpebref af d. 2 febr. 1863 blef H. ägare af apoteket i Umeå med därunder lydande filialapotek i Nysätra. Köpebrefvet blef dock d. 7 i samma månad transporteradt på annan person, hvarvid köpesumman höjdes från 50,000 till 62,500 kronor.

År 1866 tillhandlade H. sig apoteket i Mariefred, hvarå han d. 2 nov. s. å. undfick privilegium, och 1867 blef han genom köp, hvarvid Mariefreds apotek ingick i likviden, ägare af apoteket Hvita Björnen i Stockholm. Å sistnämnda apotek erhöll H. d. 22 mars 1867 privilegium, och han innehade detsamma till 1870, då han åter sålde det. Han bosatte sig sedan å egendomen Ön i Ludgo socken i Södermanland, hvilken han själf brukade, men flyttade 1878 åter till Stockholm.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1868.

Död d. 22 april 1879 i Stockholm. Begravnen å Stockholms Norra kyrkogård.

Gift d. 26 april 1868 i Stockholm med HEDVIG AUGUSTA WILHELMINA BERGSTRÖM, född d. 31 aug. 1833, död d. 5 aug. 1889, dotter till verkmästaren vid Rörstrands porslinsfabrik, farmacie studiosus SVEN ADOLF BERGSTRÖM och INGA MATHILDA WILHELMINA ÖHMAN.

Barn: EMMA AUGUSTA, född d. 4 sept. 1870, död d. 24 okt.

s. å.; — ELLEN MATHILDA ADOLFINA, född d. 7 okt. 1873, gift d. 17 nov. 1894 med direktören vid aktiebolaget Lina tegelbruk och aktiebolaget Kiholm GUSTAF BERGENZAUN, född d. 4 nov. 1867.

Fosterbarn: FRANSISKA JAKOBINA (FANNY), född d. 18 sept. 1863, Folkskollärarynna vid Stockholms stads folkskolor, ledamot af styrelsen för Adolf Fredriks församlingsbibliotek; — FRANS GUSTAF JOHAN, född d. 23 sept. 1866, död d. 20 mars 1901. Reste 1886 öfver till Argentina och var vid sin död stationsinspektör i staden Empedrado i Argentina.

LUNDELL, GUSTAF. Född d. 22 april 1836 i Styrestads socken i Östergötland.

Föräldrar: Klädesväfvaren, sedermera landtbrukaren CARL LUNDELL, född d. 5 juni 1795, död d. 23 april 1865, och ANNA PERSDOTTER, född d. 12 aug. 1800, död d. 21 sept. 1867.

Erhöll undervisning vid Norrköpings högre elementarläroverk och antogs d. 20 mars 1853 till elev å apoteket Kronan i samma stad samt undergick d. 21 maj 1857 farmacie studiosi-examen därstädes. Tjänstgjorde från sept. s. å. å apoteken Gripen och Hjorten i Stockholm till okt. 1859 samt inskrefs höstterminen sistnämnda år vid farmaceutiska institutet. Af-lade d. 20 maj 1861 apotekarexamen och hade under sommaren förordnande att förestå apoteket Nordstjärnan i Gäfle. Tjänstgjorde från okt. 1861 till samma tid 1863 å apoteket i Falun och från 1864 till den 1 febr. 1870 å apoteket Ugglan i Stockholm. Tillsammans med apotekare Fr. Munthe inköpte han sistnämnda dag apoteket Hvita Björnen därstädes, hvarå privilegium utfärdades för honom d. 17 mars 1870.

Apoteket, som sedan början af 1700-talet varit förlagdt på samma ställe, Nybrogatan 14, flyttades af L. till ett nyuppfördt hus längre upp på gatan, n:r 15 B, där apoteket öppnades hösten 1873. Jämte Munthe innehade han detsamma till d. 1 mars 1875, då det af dem försålles. L. var därefter fortfarande bosatt i Stockholm.

Ledamot af apotekarsocietetens direktion 1874—75.

Död d. 13 juli 1893 i Södertälje, där han vistades som bad-gäst. Han ligger begrafven på Stockholms Norra kyrkogård.

Adoptivdotter: ANNA MARIA SOFIA, född d. 15 maj 1862, gift d. 29 okt. 1897 med disponenten för Nitroglycerinaktiebolaget

i Stockholm, f. d. generalkonsuln THORSTEN ERLING CASPERSSON, född d. 21 okt. 1858.

MUNTHE, MARTIN ARNOLD FREDRIK. Född d. 17 mars 1816 på Winketomta säteri i Vimmerby socken.

Föräldrar: Öfverjägmästaren i Kalmar län, ryttmästaren JAKOB LUDVIG MUNTHE, född d. 26 dec. 1770, död d. 18 april 1822, och ELISABETH CATHARINA REGNELL, född d. 2 aug. 1780, död d. 29 maj 1869.

Genomgick Vimmerby lägre elementarläroverk och fortsatte sedan studierna vid Linköpings högre läroverk till höstterminen 1831. I jan. följande år antogs han till elev å apoteket Vasen i Linköping samt blef d. 20 juli 1834 farmacie studiosus därstädes. Tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek i ett år, å apoteket Lejonet i Malmö till mars 1838 samt under kortare tider å apotek i bl. a. Köpenhamn, Göteborg och Norrköping. Påbörjade därefter sina studier för apotekarexamen och aflade densamma d. 29 jan. 1840, vid hvilket tillfälle Berzelius för sista gången presiderade. Var sedan anställd å apoteket Kronan i Göteborg till okt. 1842, förestod apoteket i Borås från okt. 1842 till dec. 1843, tjänstgjorde 1844 å apoteket i Eksjö och 1845—46 å apoteket Ängeln i Stockholm samt blef 1846 föreståndare för filialapoteket i Karlsborg.

År 1850 blef han genom köp ägare af apoteket i Döderhultsvik (nu Oskarshamn) och erhöll privilegium därå d. 7 maj 1851. Sålde detsamma d. 28 maj 1861 och inköpte d. 31 aug. s. å. apoteket i Vimmerby. Undfick privilegium d. 15 nov. 1861 och innehade det till d. 1 juli 1866. Flyttade följande år till Stockholm och inköpte där d. 4 febr. 1870 tillsammans med apotekare G. Lundell apoteket Hvita Björnen, hvarvid privilegiet utfärdades för Lundell. Sedan de d. 1 mars 1875 afyttrat apoteket var Munthe såsom husägare fortfarande bosatt i Stockholm.

Död därstädes d. 6 nov. 1877.

Gift 1) d. 30 nov. 1851—29 nov. 1852 med MATILDA CHRISTINA ASCHAN, född d. 24 juli 1822, död d. 27 nov. 1907, dotter till garfvaren i Eksjö NILS MARTIN ASCHAN och ANNA CHRISTINA LUND.

2) d. 28 okt. 1853 i Mörlunda med LOVISA AURORA UGARPH, född d. 17 mars 1819, död d. 10 april 1880, dotter till lands-

fiskalen och undersalpetersjuderistyresmannen i Kalmar län, advokatfiskalen CARL AUGUST UGARPH och JOHANNA FREDRIKA MEURLING.

Barn: ANNA KATARINA FREDRIKA, född d. 28 juli 1854. Konstnärinnan vid K. akademien för de fria konsterna, stillebensmålarinna. Gift d. 21 juni 1875 med landskapsmålaren JOHAN REINHOLD NORDSTEDT, född d. 1 juli 1843, död d. 15 dec. 1911; — CARL LUDVIG ARNOLD, född d. 10 jan. 1856. Kommendörkapten af 1:a gr. vid K. flottan; — AXEL MARTIN FREDRIK, född d. 31 okt. 1857. Medicine doktor vid universitetet i Paris d. 2 juni 1880, förste lifmedikus, H. M. Drottningens läkare.

Apotekare Munthe, hvars intresse för kemien och dess studium väckts och underhållits af hans lärare Berzelius, hade genom fortsatta studier förskaffat sig synnerligen goda kunskaper i detta ämne. Äfven åt medicinska studier ägnade han rätt mycken tid. Anspråklös i sitt uppträdande gjorde han sig genom sitt lifliga och glada lynne samt sin mindre vanliga begåfning som sångare mycket omtyckt och eftersökt i sällskapslifvet. Hans porträtt i olja, måladt af dottern, finnes i äldste sonens ägo.

BÆCKMAN, MARTIN AUGUST MÄRTENSSON. Född d. 4 okt. 1841 i Hudiksvall.

Föräldrar: Köpmannen och skeppsredaren i Hudiksvall MÄRTEN BÆCKMAN, född d. 26 febr. 1804, död d. 7 sept. 1855, och MARIA JULIANA ALEXANDRA SANDMANN, född d. 28 aug. 1800, död d. 9 juli 1867.

Efter föregående undervisning i hemmet och i stadens lancasterskola intogs B. 1850 i högre elementarläroverket därstädes, från hvilket han 1857 afgick, men fortsatte ännu ett år studierna under privat ledning. Antogs 1858 till elev å apoteket Gripen i Stockholm samt aflade d. 4 sept. 1861 farmacie studiosi-examen. Redan samma höst började han sina studier vid farmaceutiska institutet och undergick d. 17 dec. 1862 apotekarexamen. Till denna hade B. utarbetat en afhandling »om Helsinglands fanerogamer i botaniskt och farmaceutiskt hänseende». B. hade nämligen städse förfäktat den åsikten, att afläggandet af apotekarexamen borde föregås af författande och försvar utaf en afhandling öfver något ämne, som inginge

i den farmaceutiska undervisningen. Något försvar af densamma ägde dock ej rum.

Efter tre års tjänstgöring å apoteket Enhörningen i Göteborg flyttade B. i slutet af 1865 åter till Stockholm och påbörjade där utgifvandet af »Æsculap, tidskrift för pharmacie och närförvandta fack». I april 1866 blef han föreståndare för apoteket i Strängnäs, hvilket han i maj 1867 inköpte och i okt. s. å. tillträdde. Han fortsatte därifrån utgifvandet af tidskriften till 1867 års utgång, då den upphörde. År 1871 afbrann en stor del af Strängnäs, däribland äfven apoteksgården. Då endast apotekets varulager var försäkradt, men ej vare sig B:s lösörebo eller lager af inhemska droger, hvarmed han föregående år börjat idka partihandel, led han härvid stor ekonomisk förlust. Vid branden gingo äfven de betydande samlingar, som B. skall hafva gjort i och för utgifvandet af en ny svensk apotekarhistoria, förlorade. Apoteket inrymdes först i en tillfällig lokal, men flyttades följande år till en därtill förhyrd lämplig egendom. I dec. 1873 försälde B. apoteket i Strängnäs och inköpte 1874 instruktionsapoteket Nordstjärnan i Stockholm. Hans framställda begäran om stadfästelse af öfverlåtelsen blef dock af Kungl. Maj:t afslagen, och han tillhandlade sig då apoteket Hvita Björnen, det enda i hufvudstaden, som ännu, sedan amorteringsfonden trädte i verksamhet, var säljbart, tillträdde detsamma d. 1 mars 1875 och undfick privilegium därå d. 12 i samma månad.

Enligt 1876 meddeladt tillstånd anlade B. vid Åkersberg inom Österåkers socken i Södra Roslagen ett medikamentsföråd, som i sept. s. å. öppnades för allmänheten.

I förening med apoteket bedref B. en omfattande drog- och kemikaliehandel samt förbandsvaruaffär.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1875.

Död d. 22 jan. 1897 i Stockholm. Jordfästningen ägde d. 28 jan. rum i Östermalms (Hedvig Eleonora) kyrka. I enlighet med B:s i lifstiden meddelade föreskrift blef kroppen balsamerad, och kistan fördes efter en tid till Åkersberg för att ned sättas i en å Österåkers kyrkogård murad graf.

SÖDERMARK, AXEL WILHELM. Född d. 2 nov. 1849 i Umeå.

Föräldrar: Handlanden och rådmannen i Umeå NILS SÖDER-

MARK, född d. 22 maj 1812, död d. 10 nov. 1865, och CHRISTINA CAROLINA EKSTRÖM, född d. 7 juni 1817, död d. 26 jan. 1901.

Genomgick fem klasser vid högre elementarläroverket i Umeå och antogs 1864 till elev å apoteket Lejonet i Norrköping, där han d. 30 april 1868 undergick farmacie studiosi-examen. Var 1868—69 anställd å apoteket Hvita Björnen i Stockholm och 1870—71 å apoteken i Mariefred och Nordstjärnan i Gäfle. Inskrefs höstterminen 1871 vid farmaceutiska institutet och aflade d. 31 jan. 1873 apotekarexamen. Förestod 1874—79 filialapoteket i Finspong och tjänstgjorde därefter å apoteket Lejonet i Jönköping, för hvilket han 1885—97 var t. f. föreståndare. Den 25 sept. sistnämnda år erhöill han personligt privilegium å apoteket Hvita Björnen i Stockholm, hvilket han 1907 flyttade från dess dåvarande läge, Nybrogatan n:r 15 B, till n:r 21 vid samma gata, och öppnades apoteket i dess nya lokal efter d. 17 och 18 juli förrättad, godkänd afsyning.

Blef 1902 ledamot af apotekarsocitetens direktion och utsågs 1907 till ledamot af den utaf direktionen s. å. tillsatta löne-kommittén. Ledamot af farmaceutiska institutets styrelse 1900—01 och af styrelsen för farmaceutiska föreningen 1899—1900. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1908.

Död d. 2 dec. 1908 i Stockholm af hjärnblödning. Han ligger begrafven på Stockholms Norra kyrkogård.

Gift d. 18 maj 1886 i Uppsala med ANNA SOFIA MAGDALENA RYDIN, född d. 10 sept. 1858, dotter till professorn vid Uppsala universitet HERMAN LUDVIG RYDIN och ELEONORA WILHELMINA GENBERG.

Barn: CAROLINA ELEONORA, född d. 16 mars 1887; — HEDVIG SOFIA ELISABETH, född d. 12 dec. 1888; — NILS AXEL HERMAN, född d. 15 juni 1890. Reservunderlöjtnant vid K. fortifikationen; — KARL AXEL, född d. 6 sept. 1891. Elev vid K. sjökrigsskolan.

AHLBERG, KARL ABRAHAM. Född d. 13 juni 1861 vid Malingsbo bruk i Dalarne.

Föräldrar: Bruksingeniören CARL GUSTAF FREDRIK AHLBERG, född d. 14 juni 1825, död d. 12 febr. 1861, och EMMA LOVISA AWELIN, född d. 25 aug. 1837, död d. 28 juli 1892.

Åtnjöt 1872—75 undervisning vid Uppsala högre allmänna läroverk och antogs sistnämnda år till elev å apoteket Kronan

i Uppsala. Aflade den 25 maj 1880 farmacie studiosi-examen och tjänstgjorde därefter dels å samma apotek, dels å apoteket Hjorten i Västerås till 1883. Inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 5 dec. 1885 apotekar-examen.

Redan i jan. 1885 hade A. förordnats till assistent i kemi vid farmaceutiska institutet, och åt detta har han sedan under 25 år ägnat sitt arbete, eller till d. 15 sept. 1909, då han afgick från sina befattningar vid institutet för att tillträda apoteket Hvita Björnen i Stockholm, hvarå han d. 18 juni s. å. undfått personligt privilegium.

År 1887 blef han assistent äfven i fysik och från 1894 innehade han, med undantag af vårterminen 1896, lärarebefattningen i författningskunskap samt blef 1902 lärare i teknisk farmaci och farmaceutisk författningskunskap. Antogs s. å. till bibliotekarie vid institutet. Därjämte tjänstgjorde han 1899—1909 såsom biträdande i medicinalstyrelsen för granskning af medicamentsräkningar och erhöll 1908 styrelsens uppdrag att verkställa de undersökningar, som voro nödiga med anledning af nya farmakopéns (Ed. IX) bestämmelse om införande af normaldroppräknare vid dispensering af flytande läkemedel droppvis. Biträdde åren 1900 och 1902 professor N. L. Stahre vid visitation af hufvudstadens apotek.

Af apotekarsocietetens direktion erhöll A. 1896 ett resestipendium med uppdrag att studera 2:dra internationella farmaceutiska utställningen i Prag, och 1904 fick han af farmaceutiska institutets styrelse sig tillerkändt årets Schéelepris för en afhandling: »Om identifiering och pröfning af tinkturer, särskildt enligt kapilläranalytisk metod».

Inom farmaceutiska föreningen, hvars bibliotekarie och styrelseledamot han var 1886—97, har A. utöfvat en nitisk och af varmt intresse präglad verksamhet. Det var nämligen på hans initiativ, som föreningens samlingar af droger m. m. 1893—94 fullständigt omdanades, och det var äfven han, som hufvudsakligen utförde det omfattande arbetet med samlingarnas ordnande.

Var 1891—1903 fullmäktig i apotekarkårens lifränte- och pensionskassa samt valdes 1909 till suppleant och 1911 till ordinarie ledamot af apotekarsocietetens direktion.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1899. Utsågs 1908 till ledamot i en af nämnda sällskap, för firandet af dess hundra-

årsfest, tillsatt kommitté och ordnade som sådan den farmaceutiska afdelningen af sällskapets medicinsk-historiska utställning s. å.

Apotekare Ahlberg har utvecklat en rätt liflig verksamhet som författare och utgifvit flere arbeten dels ensam, dels tillsammans med andra personer. Förutom talrika artiklar, såsom uppsatser i kemi och farmaci, utställningsreferat m. m., införda i åtskilliga facktidskrifter och delvis utkomna i separatträck, har han utgifvit: *Farmaceutisk teknik*, Stockholm 1898; 8:o, 371 s. och *Den svenska farmaciens historia*, Stockholm 1907—08; 8:o, 668 s., båda dessa arbeten använda som läroböcker vid farmaceutiska institutet. Tillsammans med *W. Breitholtz*: *Reseberättelse*, omfattande redogörelse för den 2:dra internationella farmaceutiska utställningen i Prag 1896 samt apoteksförhållanden i Dresden, Österrike-Ungern och Venedig, Stockholm 1897; 8:o, 55 s., med *C. F. V. Schimmelpfennig*: *Författningar m. m. angående apoteksväsendet i Sverige*, omfattande tiden från och med år 1683 till och med den 2 okt. 1903, Stockholm 1903; 8:o, 440 s., med *Algot Key-Åberg*: *Apoteksvisitationer och därmed jämförliga apoteksförrättningar ur författningssynpunkt*, Stockholm 1910; 8:o, 111 s.

Gift d. 8 juni 1897 i Stockholm med ANNA AMALIA CONSTANTIA JASTROW, född d. 28 aug. 1860, dotter till slaktarmästaren JOHAN FERDINAND JASTROW och MATHILDA GUSTAFVA NYMAN.

Apotekare Ahlberg visade sig som lärare mycket intresserad och duglig samt har genom utgifvandet af såväl *Farmaceutisk teknik* som *Farmaciens historia* för eleverna i hög grad underlättat studierna i ämnet *teknisk farmaci*.

Apoteket Kronan.

1693.

Närmaste anledningen till upprättandet af detta apotek var ej, att något behof däraf gjort sig gällande, utan den, att änkedrottningen Hedvig Eleonora, som till hofapotekare antagit Casper Ziervogel, en äldre son till änkedrottning Maria Eleonoras hofapotekare, Samuel Ziervogel d. ä., önskade förhjälpa honom till erhållandet af ett eget apotek.

Genom kungl. brefvet af d. 12 april 1693 meddelade Carl XI Ziervogel tillstånd att »inrätta här uthi staden, på något honom lägligit ställe, et fullkommeligit, beständigt apothecue». Följande år, d. 17 juli, blef apoteket Kronan äfven konungens hofapotek, då det hittillsvarande, Lejonet, som efter Daniel Robergs död för ankans räkning föreståtts af en utländsk provisor, skötts på ett otillfredsställande sätt.

Apoteket anlades först till vänster i Storkyrkobrinken, n:r 3, men flyttades efter slottsbranden 1697 till Svartmannagatan, snedt emot apoteket Svanen och i ett Tyska kyrkan tillhörigt hus, beläget på samma plats som nuvarande församlingshuset. Det kvarläg där till 1719, då det förlades till Mynttorget och i den lokal, som dittills innehafts af apoteket Morianen. Af apotekets dåvarande föreståndare, J. Chr. Georgii, flyttades det 1763 till ett af honom inköpt hus, Myntgatan n:r 5, och 1891 erhöll apoteket sitt nuvarande läge i n:r 27 Stora Nygatan.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 60,000 kronor.

ZIERVOGEL, CASPER. Född 1663 i Stockholm, döpt d. 20 april.

Föräldrar: Hofapotekaren SAMUEL ZIERVOGEL d. ä., född d. 16 sept. 1616, död d. 29 jan. 1672, och hans andra fru BIRGITTA ROTHLÖBEN, född d. 10 nov. 1626, död d. 16 april 1665.

Ägnade sig efter föregående skolstudier åt apotekaryrket och erhöll sin första utbildning på apoteket Svanen i Stockholm. Tjänstgjorde sedan å apoteket Morianen, hvilket han under lifmedikus och hofapotekare Heræi sista lefnadsår innehade på arrende. Då Z. 1692 blifvit antagen till hofapotekare hos änkedrottningen Hedvig Eleonora, ingaf han till konungen en ansökan att få inrätta ett apotek i staden och därvid komma i åtnjutande af samma privilegier och förmåner, som förunnats öfriga hofapotekare. Hans ansökan bifölls genom kungl. brefvet af d. 12 april 1693, och han inrättade s. å. apoteket i n:r 3 Storkyrkobrinken. Den 7 juli 1694 erhöll Z. fullmakt att äfven vara konungens hofapotekare och fick samtidigt på sig öfverlåten leveransen af medikamenter till hofstaten, hvilken leverans hittills innehafts af apoteket Lejonet.

Efter Carl XI:s död blef Z. hof- och fältapotekare hos Carl XII. I den senare egenskapen medföljde han vid det stora Nordiska krigets utbrott 1700 konungen till armén i Skåne och hösten s. å. till Livland. Under vistelsen på riddarslottet Lais i Livland, dit konungen 1701 förlagt sitt högkvarter, insjuknade Z. hastigt.

Död d. 21 febr. 1701 därstädes.

Gift d. 19 sept. 1689 i Stockholm med ANNA ELEONORA HERÆUS, född d. 5 april 1672, död d. 6 juli 1746, dotter till änkedrottning Hedvig Eleonoras lifmedikus och hofapotekare d:r CHRISTIAN HERÆUS och METTA SOPHIA STÖLTING.

Barn: METTA SOPHIA, född d. 28 okt. 1690, död 1774; — BRIGITTA ELEONORA, född d. 3 nov. 1691, död den 1(4) juli 1757, gift 1) d. 21 sept. 1714 med hofapotekaren PETTER EBERHARD GEORGII (se nedan); 2) d. 16 febr. 1727 med apotekaren AUGUST CHRISTIAN COGELL (se nedan); — HEDVIG ELEONORA, född d. 6 dec. 1692, död d. 1 maj 1778, gift d. 24 maj 1719 med grosshandlaren JOACHIM SASSE, född d. 9 sept. 1688, död d. 23 juli 1750; — ANNA BENEDICTA, född d. 26 jan. 1694, död d. 3 dec. 1700; — JOHAN CHRISTIAN, född d. 21 febr. 1695, död d. 22 mars s. å.; — JOHAN SAMUEL, född d. 23 mars 1696, död d. 25 juni 1717 i Göteborg. Kirurgie studiosus; — CASPER, född d. 18 mars 1697, död 1747. Kirurg, bosatt på Nederländska ön Texel; — CHARLOTTA SOPHIA, född d. 30 juni 1698, död d. 11 febr. 1766, gift d. 31 okt. 1731 med köpmannen EMANUEL CHRISTIAN SPALCHAYER, född 1704, död 1751, begr. d. 4 juli; — CARL, född d. 13 nov. 1699, död d. 17 juli 1700.

Apoteket sköttes till 1715 af änkan genom provisorer med undantag af åren 1705—10, då det innehades af hofapotekare Johan Burmeister.

BURMEISTER, JOHAN. Född 1667, döpt d. 7 nov., i Stockholm. *Föräldrar*: Handelsmannen DIDERIK BURMEISTER, född ..., död 1672, begr. d. 2 april, och ELISABETH BENEDICTA SCHEPS, född omkring 1653, död ... (omgift d. 30 april 1674 med f. d. italienske språkläraren vid Uppsala universitet BLASIUS LUDVIG TEPPATI).

Han hade som Carl XII:s vice hof- och fältapotekare under flera år medföljt armén, men återvände 1705 till Sverige. Vid sin hemkomst öfvertog han hösten s. å. apoteket Kronan i Stockholm, hvilket efter hofapotekare Casper Ziervogels död 1701 drifvits af änkan genom provisorer.

Något privilegiebref för B., hvarigenom öfverlåtelsen stadfästes, synes ej hafva utfärdats. Att han dref apoteksrörelsen för egen räkning framgår dock däraf, att det mellan Tyska församlingen och Casper Ziervogel 1698 upprättade hyreskontraktet å apotekslokalen 1707 transporterades på B., äfvensom af de upplysningar mantalsförteckningar från denna tid lämna. Han står i dem antecknad som »H. Maj:ts Apothekare Hr Johan Burmeister med Intressent, som är sahl. Hr Casper Ziervogel änka».

Under det svåra peståret 1710 blef B. ett af böldpestens talrika offer, och Casper Ziervogels änka måste då återtaga apotekets skötsel.

Död ... 1710 (själaringning d. 10 april) i Stockholm. Ogift.

GEORGII, PETTER EBERHARD. Född i Hamburg.*

Flyttade 1709 öfver till Sverige och var först en kort tid anställd å apoteket Enhörningen i Stockholm samt från 1710 å apoteket Kronan. Efter Burmeisters död blef han föreståndare för sistnämnda apotek, hvilket han 1715, efter sitt föregående år ingångna äktenskap med aflidne hofapotekare Casper Ziervogels dotter, öfvertog som ägare.

Af drottningen Ulrika Eleonora utnämndes G. 1722 till hofapotekare. Han innehade apoteket under sin återstående lefnad.

* I Hamburg döptes d. 17 april 1686 i »St. Kathrinen» Petter Eberhard Jürgens, son af fiskbensfabrikören Nicolaus Jürgens och Anna Margareta Stolz. Vid de undersökningar, som stadsarkivarien i Hamburg dr Hagedorn vidtagit, meddelas, att den ende bäraren af namnet Petter Eberhard från 1629—1695 är ofvannämnde Jürgens, hvilket med stor sannolikhet talar för att 1686 är apotekaren Petter Eberhard Georgiis födelseår.

Död d. 9 juni 1725 i Stockholm.

Gift d. 21 sept. 1714 med BRIGITTA ELEONORA ZIERVOGEL, född d. 3 nov. 1691, död d. 1 juli 1757, dotter till hofapotekaren CASPER ZIERVOGEL och ANNA ELEONORA HERÆUS.

Barn: CARL FREDRIK, född d. 26 aug. 1715, död d. 12 april 1795. Professor i historia vid Uppsala universitet; — CASPER, född 1716, döpt d. 29 juli, begr. d. 18 febr. 1734. Kirurgie kandidat; — NICOLAUS, född d. 16 aug. 1717, död d. 6 april 1790. K. Preussisk medaljgravör, ledamot af Målare- och bildhuggareakademien i Stockholm och professor; — JOHAN HUBERT, född d. 18 dec. 1718, död d. 9 juni 1779. Rådman i Stockholm; — ANNA ELEONORA, född d. 6 april 1720, död d. 14 maj 1804, gift d. 16 dec. 1756 med K. bibliotekarien, kansli-rådet MAGNUS VON CELCE, född d. 6 jan. 1709, död d. 21 juli 1784; — JOHAN CHRISTIAN, född 1721, döpt d. 2 sept., död d. 14 febr. 1781. Hofapotekare; — BRIGITTA SOPHIA, född 1724, döpt d. 12 febr., död d. 4 febr. 1794, gift 1) d. 24 maj 1746 med upphandlingskommissarien CARL MÜLLERN, född 1711, död d. 22 febr. 1751; 2) d. 5 nov. 1755 med kanslärsekreteraren vid Uppsala universitet, protokollssekreteraren JAKOB LARSSON ARRHENIUS, född d. 19 jan. 1721, död d. 10 juli 1791.

Hofapotekare Georgii förvärfvade sig genom kunskaper och duglighet ett stort anseende som apotekare i Stockholm.

COGELL, AUGUST CHRISTIAN. Född 1695 i Königsberg.

År 1726 ankom C. till Stockholm för att efter hofapotekare Georgii död förestå apoteket Kronan därstädes för änkans räkning. Genom sitt följande år med henne ingångna äktenskap blef han ägare af detsamma. Liksom företrädaren, P. E. Georgii, gjorde C. sig känd för goda kunskaper i kemi och framstående yrkesduglighet, och han skötte sitt apotek på ett erkännansvärdt sätt. Hans verksamhet blef dock af jämförelsevis kort varaktighet, då han redan efter 10 år och i sin bästa ålder borttrycktes.

Död d. 26 maj 1737 i Stockholm. Begrafd i Tyska kyrkans graf.

Gift d. 16 febr. 1727 i Stockholm med BRIGITTA ELEONORA ZIERVOGEL, född d. 3 nov. 1691, död d. 1 juli 1757, dotter till hofapotekaren CASPER ZIERVOGEL och ANNA ELEONORA HERÆUS samt änka efter hofapotekaren PETTER EBERHARD GEORGII.

10 — Sveriges Apotekarhistoria.

Barn: MARGARETA ELISABETH, född d. 29 febr. 1728, död d. 27 maj 1798, gift d. 24 maj 1746 (samma dag som halfsystern Brigitta Sophia Georgii) med notarien, sedermera stadssekreteraren PETER LEVEL, född d. 9 april 1717, död d. 1 nov. 1781; — AUGUST FREDRIK, född 1730, döpt d. 17 juli, död d. 2 juni 1795. Kommissarie vid lasarettslotteriet i Stockholm; — HEDVIG DOROTHEA, född 1731, döpt 21 aug., död s. å., begr. d. 25 nov.; — PETER EBERHARD, född 1734, döpt d. 7 sept., död d. 21 jan. 1812. Porträttmålare, bosatte sig i början af 1770-talet i Lyon och blef 1779 antagen till »peintre ordinaire» för staden Lyon samt 1796 till professor vid Rhonedepartementets centralskola i samma stad. Ledamot 1804 af Målare- och bildhuggareakademien i Stockholm; — SAMUEL, född 1735, döpt d. 6 nov., död 1776. Löjtnant vid amiralitetet.

GEORGII, JOHAN CHRISTIAN. Född 1721, döpt d. 2 sept., i Stockholm.

Föräldrar: Hofapotekaren PETTER EBERHARD GEORGII och BRIGITTA ELEONORA ZIERVOGEL.

I likhet med sina äldre bröder hade Johan Christian erhållit en mycket vårdad uppfostran, och för hans undervisning sörjdes på bästa sätt. Han afbröt dock studierna för att ägna sig åt faderns yrke och anställdes som elev å apoteket Kronan i Stockholm, som då innehades af hans styffader Aug. Chr. Cogell.

Efter genomgångna läroår lämnade han Sverige och uppehöll sig flera år i utlandet, hvarunder han tjänstgjorde å apotek i bl. a. Berlin och Dresden. Han återvände 1748 till Stockholm och var under två år anställd å moderns apotek som medhjälpare utan lön, men blef 1750 föreståndare för det samma och undergick därför inför Collegium medicum provisorsexamen. Den 8 okt. 1753 utfärdade Serafimerlasarettets direktion konstitutorial för G. som lasarettapotekare med rätt för honom att leverera all för lasarettet erforderlig medicin. Denna förmån hade året förut vid lasarettets inrättande uttryckligen lofvats ägaren af det närmast belägna apoteket Morianen, amiralitetsapotekaren Joh. Julius Salberg. Såväl Salbergs son och efterträdare, Casten Julius S., som apotekarsocieteten i Stockholm anförde, hvar för sig, besvär däröfver, den förre yrkande att erhålla leveransen, och societeten med anhållan, att

densamma skulle succesivt fördelas på societetens medlemmar. Genom beslut af d. 17 maj 1754 ogillade Kungl. Maj:t besvären och stadfäste lasarettsdirektionens åtgörande.

Efter moderns död 1757 drefs apoteksrörelsen för arfvinnarnes räkning till dess G. d. 2 febr. 1768 genom köp blef ensam ägare af apoteket. Han erhöll s. å. fullmakt som kronprins Gustafs hofapotekare och blef 1774 äfven antagen till änkedrottning Lovisa Ulrikas. Med vederbörligt tillstånd inrättade G. 1779 ett för de kungliga lustslotten Drottningholm och Gripsholm gemensamt transportabelt apotek.

För apotekets behof bedref G. en rätt omfattande odling af medicinalväxter. Äfvenså bidrog han med en årlig afgift till underhållet af den å Serafimerlasarettets område anlagda botaniska trädgården. Från sin tjänst som lasarettapotekare afgick G. 1780 och upptog samtidigt sin äldste son Georg Eberhard till kompanjon.

Död d. 14 febr. 1781 i Stockholm.

Gift 1) d. 15 dec. 1754 i Stockholm med FREDRIKA REGINA SOTH, född d. . . . 172 , död d. 30 mars 1769, dotter till borgmästaren i Stockholm GEORG SOTH och MARIA PAULSSON.

Barn: GEORG EBERHARD, född d. 23 okt. 1755, död d. 25 mars 1816. Hofapotekare och hofmedikus; — GUSTAF, född d. 27 mars 1757, död i aug. s. å.; — JOHAN, född d. 10 april 1758, död d. 30 dec. 1787. Kanslist i Kungl. Maj:ts nedre justitierevision; — CARL, född d. 9 okt. 1760, död d. 27 mars 1779. v. notarie vid Stockholms rådstufvurätt.

2) d. 16 nov. 1769 i Stockholm med JOHANNA NEOSTADIUS, född d. 20 febr. 1752, död d. 12 maj 1798, dotter till grosshandlaren JOHAN HENRIK NEOSTADIUS och ULRICA HAMMARLUND (Johanna Neostadius blef d. 17 nov. 1782 omgift med kammarrådet Petter Ljung, född 1740, död d. 20 mars 1791).

Barn: HENRIK CHRISTIAN, född d. 13 aug. 1770, död d. 7 nov. 1829. Kapten vid Hälsinge regemente med majors afsked 1799, sedan major vid Gottlands nationalbeväring; — FREDRIK ULRIK, född d. 19 juli 1774, död d. 15 juni 1819. Major vid Jämtlands regemente; — GUSTAF LUDVIG, född d. 8 sept. 1777, död d. 6 april 1779.

I utöfvandet af sitt yrke ådagalade hofapotekare Georgii både energi och duglighet samt förenade därmed ett ovanligt godt affärshufvud. Apotekets framåtgående under den tid han innehade detsamma visar ökningen af den å apoteket anställda

personalen, hvilken 1754 utgjordes af två farmaceuter och två elever, men 1780 var till antalet fördubblad och större än å något annat Stockholmsapotek vid samma tid. G. lämnade äfven en betydande förmögenhet efter sig.

En af G. inlämnad uppsats, angående citronsafvs koncentrerung och förvaring genom frysning, finnes införd i K. Vetenskapsakademiens handlingar för år 1774.

GEORGII, GEORG EBERHARD. Född d. 23 okt. 1755 i Stockholm.

Föräldrar: Hofapotekaren JOHAN CHRISTIAN GEORGII och hans första fru FREDRIKA REGINA SOTH.

Erhöll sin första undervisning såväl enskildt som vid Stockholms realskola samt fortsatte därefter studierna under informators handledning i Uppsala, vid hvars universitet han mycket tidigt blef inskrifven som student af Stockholms nation. Från 1771 idkade han på egen hand studier vid universitetet och lät 1774 anteckna sig som studerande inom medicinska fakulteten. Samtidigt var han sedan 1772 inskrifven som s. k. ämneshän vid K. Vetenskapsakademien. Sedan han 1775 under Carl v. Linnés præsidium försvarat en afhandling »de Opio», lämnade han universitetet, vid hvilket han då hade tillbragt 10 terminer.

G. hade redan under de föregående årens mellan terminer deltagit i göromålen på apoteket Kronan och började nu utslutande ägna sig åt apotekaryrket, i hvilket han under faderns ledning erhöll fortsatt utbildning.

Kort före sin död hade fadern antagit G. till sin kompanjon och d. 20 jan. 1781 blef han af Serafimerlasarettets direktion utsedd till lasarettapotekare, från hvilken befattning fadern begärt entledigande. Efter dennes död drefs apoteket en kortare tid för stärbhusets räkning.

Den 14 febr. 1781, eller samma dag fadern afled, blef G. utnämnd till hofapotekare, hvarmed äfven följde rättigheten att vid Drottningholms och Gripsholms lustslott hålla apotek. Aflade d. 24 febr. 1781 apotekarexamen och tillträdde d. 1 juli s. å. apoteket Kronan, hvilket han genom uppgörelse med de öfriga arftagarne blifvit ensam ägare utaf.

Den 16 sept. 1782 erhöll han stadfästelse å hofapotekarsysslan och tilldelades samtidigt hofmedikus' n. h. o. v.

På grund af obestånd måste G. i jan. 1804 afträda såväl

apotek som öfrig egendom till sina borgenärer, och apoteket försålles s. å för deras räkning. Följande år lyckades han åt sig utverka privilegium på inrättande af ett nytt apotek i Gäfle, hvilket öppnades s. å. under namnet Kronan. Efter sex år utarrenderade han detta och återflyttade 1811 till Stockholm, där han sedan dess alltjämt var bosatt. Apoteket Kronan i Gäfle innehades efter G:s död af hans änka till 1822, då det försålles till innehafvaren af apoteket Lejonet därstädes, Johan Luth, och af honom förenades med sistnämnda apotek.

Af Collegium Medicum erhöll G. 1778 i uppdrag att tillsammans med apotekare D. Fr. Görges granska de nya läkemedelskompositioner, som voro afsedda att införas i en andra upplaga af farmakopen, — Pharmacopoea Suecica Ed. II. Inom apotekarsocieteten i Stockholm valdes han 1782 till bibliotekare, ehuru societeten då helt och hållet saknade bibliotek, och hans efter valet uttalade förhoppning, att med första få en början därtill, sveks. Var ledamot af sällskapet Utile Dulce sedan 1774 och af K. Patriotiska sällskapet från 1781.

Död d. 25 mars 1816 i Stockholm. Begravnen å Nikolai församlings kyrkogård.

Gift 1) d. 26 sept. 1782 i Stockholm med MARIA ELEONORA CHAPMAN, född d. 12 sept. 1766, död d. 6 aug. 1788, dotter till skeppsbyggmästaren vid varfvet å Djurgården i Stockholm WILHELM CHAPMAN och HEDVIG MARGARETHA KREBS.

Barn: FREDRIK WILHELM, född d. 18 nov. 1783, död d. 25 maj 1837. Kapten vid Västerbottens regemente; — JOHAN ALEXANDER, född d. 17 juni 1786, död d. 5 sept. 1787.

2) d. 24 april 1789—1793 med GUSTAVA CAROLINA HERPEL, född d. 5 mars 1772, död d. 3 nov. 1839, dotter till grosshandlaren CARL GUSTAF HERPEL och MARIA HELENA STEINMEYER.

Barn: CARL GUSTAF, född d. 17 febr. 1790, död d. 23 maj 1828. Farmacie studiosus; — ADOLF EBERHARD, född d. 6 nov. 1791, död d. 20 jan. 1809.

3) d. 7 april 1795 i Löts kyrka i Östergötland med ULRIKA CHARLOTTA SKYTTE, född d. 13 sept. 1767, död d. 31 jan. 1846, dotter till godsägaren, major CARL BENGT SKYTTE och grefvinnan MARGARETA CATHARINA GYLDENSTOLPE.

Barn: NILS LUDVIG, född d. 20 dec. 1796, död d. 29 juni 1809; — MARGARETA FREDRIKA, född d. 5 april 1798, död d. 31 jan. 1801.

BYLUND, ERIK OLOFSSON. Född d. 10 jan. 1769 i Medelpad.

Han hade idkat skolstudier vid läroverk i Sundsvall och antogs 1788 till elev å apoteket Morianen i Stockholm. Aflade farmacie studiosi-examen 1793 och var fortfarande anställd å samma apotek till 1798, då han antog plats å apoteket Kronan därstädes. Inköpte sistnämnda apotek d. 1 april 1804 och tillträdde det d. 15 maj, sedan han inför Collegium Medicum aflagt apotekarexamen. Samma år undfick B. äfven fullmakt som konungens hofapotekare. Han innehade apoteket under sin återstående lefnad.

Död d. 18 juli 1818 i Stockholm. Begrafd å Nikolai kyrkogård. Ogift.

Af sin efterlämnade förmögenhet donerade B. till Uppsala universitet 1,000 rdr banko, hvars årliga afkastning skall som stipendium tilldelas en medicine studerande från Medelpad eller Jämtland.

DITZINGER, JACOB FREDRIK. Född d. 9 april 1793 i Stockholm.

Föräldrar: Bokbindaråldermannen JOHAN GOTTLIEB DITZINGER, född d. 24 aug. 1740, död d. 3 april 1797, och ANNA CHRISTINA SCHNEIDLER, född d. 26 nov. 1755, död d. 3 aug. 1822.

Erhöll efter i landsorten genomgångna elevår och aflagd farmacie studiosi-examen 1815 anställning å apoteket Hjorten i Stockholm, och följande år å apoteket Kronan därstädes, hvilket han vid hofapotekare Bylunds fränfalle tillhandlade sig af stärbhuset. Aflade 1820 apotekarexamen och undfick s. å. stadfästelse af öfverlåtelsen.

Efter D:s död måste boet afträdas till konkurs och apoteket drefs därefter för konkursmassans räkning, till dess den af änkefru Ditzinger mot kreditorerna inledda processen angående apoteksprivilegiet 1831 blifvit afgjord till deras förmån, då apoteket s. å. försålades.

Var från 1821 sekreterare i apotekarsocietetens direktion och blef 1824 ledamot af Svenska läkarsällskapet.

Död d. 19 jan. 1826 i Stockholm. Begrafven i Tyska kyrkans graf.

Gift d. 18 dec. 1825 med SELMA FREDRIKA AMALIA ORTMAN, född d. 18 dec. 1802, död d. 29 juni 1863, (gift 2) d. 19 febr.

1831 med löjtnant SAMUEL HENRIK VON STAHL, född d. 11 sept. 1802, död d. 17 juli 1833), dotter till hofpredikanten, kyrkoherden i Muskö CARL FFEDRIK ORTMAN och ANNA MARIA HERRJANDER.

Under den relativt korta tid apotekare Ditzinger tillhörde apotekarsocietetens direktion, hade han genom sin duglighet och det varma intresse han ägnade kårens angelägenheter lyckats förvärfva sig societetens fulla förtroende. I det eftermäle, som societetens handlingar lämna om D., heter det, att han var »en älskvärd umgängesvän, men ock grundelig vetenskapsidkare och derjemte en nitisk och ordningsfull sekreterare».

FRITZ, JOHAN CHRISTIAN. Född d. 21 nov. 1799 i Lübeck.

Föräldrar: Byggnadssnickaren PHILIPP KONRAD FRITZ, född..., död d. 27 okt. 1814, och JOHANNA MARIA SCHMIDT, född 1771, död d. 19 okt. 1843.

Sedan han i sin födelsestad erhållit nödig skolunderbyggnad, flyttade han 1814, under då rådande krigsoroigheter i Nord-Tyskland öfver till Sverige och blef i Kristinehamn antagen till elev å därvarande apotek. Undergick 1820 farmacie studiosi-examen och tjänstgjorde fortfarande å Kristinehamns apotek samt 1823—24 å apoteket Nordstjärnan i Stockholm. Började hösten 1823 sina studier för apotekarexamen, som han aflade d. 30 juni 1824. Erhöll s. å. anställning å apoteket Kronan i hufvudstaden och var från febr. 1826 till 1831 års utgång apotekets föreståndare, under hvilken tid processen angående apoteksprivilegiet pågick mellan apotekare Ditzingers änka och hans kreditorer.

Efter afslutadt köp tillträdde han d. 1 jan. 1832 apoteket som ägare och erhöll privilegium därå d. 31 mars s. å. I juli 1837 försålde han apoteket, men skötte det för den nye ägarens räkning till påföljande år. Han innehade sedermera en brunnsinrättning i Humlegården, hvarjämte han på öfre Norrmalm uppsatte och dref en fabrik för tillverkning af artificiella mineralvatten.

Var 1836—37 ordförande i apotekarsocieteten och erhöi i dec. 1836, med anledning af en utaf apotekare J. H. Forshæll utgifven broschyr i amorteringsfrågan, societetens uppdrag, att

tillsammans med apotekare P. O. Almström verkställa en utredning däraf och utarbete ett förslag till apoteksprivilegiernas amortering. Redan den 1 mars 1837 inkommo kommitterade till societeten med ett, hufvudsakligen på det af Forshæll förut framlagda, baserad förslag. Detta väckte dock en häftig opposition hos de flesta af hufvudstadens apotekare och gaf anledning till bittra stridigheter inom societeten. Förslaget förkastades helt och hållet vid societetens följande allmänna sammankomst d. 3 juli 1837.

Fritz afgick då från ordförandeposten, men invaldes som ledamot af direktionen. Då han samma månad försålde apoteket Kronan, lämnade han kort därefter sin plats i direktionen.

Blef 1832 ledamot af Linnéska samfundet och 1835 af Svenska läkarsällskapet.

Död d. 28 juli 1849 i Norrtälje och begrafven därstädes. Ogift.

HELLEDAY, UNO OTTO. Född d. 7 april 1805 i Ärnäs prästgård i Kärnbo socken, Södermanland.

Föräldrar: Hofpredikanten, prosten och kyrkoherden i Mariefred, Kärnbo och Taxinge HENRIK GUSTAF HELLEDAY, född d. 29 maj 1756, död d. 16 mars 1818, och FREDRIKA WESCHAU, född i Stockholm d. 8 mars 1769, död d. 14 jan. 1850 (förut gift med slottspastorn och kyrkoherden i Lofö, hofpredikanten CARL PETER STÅHLÉN, född d. 27 april 1756, död d. 27 juli 1791).

Hade genomgått Strängnäs katedralskola och i Uppsala åtnjutit enskild undervisning, då han hösten 1819 antogs till elev å apoteket Hvita Björnen i Stockholm. Aflade 1824 farmacie studiosi-examen och tjänstgjorde 1824—25 å apoteket Hjorten i Västerås, 1825—26 å apoteket Morianen och 1826—28 å apoteket Nordstjärnan i Stockholm. Började hösten 1828 sina studier för apotekarexamen och aflade denna d. 21 nov. 1829.

Följande år inköpte han apoteket Svanen i Lund och erhöll, på hemställan af universitetskanslern, d. 27 nov. s. å. privilegium därå samt tillträdde det d. 25 mars 1831. I maj 1834 försålde han apoteket Svanen i Lund och tillhandlade sig 1835 apoteket Upplands Vapen (numera Lejonet) i Uppsala. Undfick d. 16 maj s. å. privilegium å apoteket och innehade det till

mars 1837, då han blef ägare af apoteket Kronan i Stockholm med privilegium af d. 1 sept. s. å. Samtidigt var H. 1839—41 ägare af apoteket i Säter, men hade detta utarrenderadt.

Apoteket Kronan synes H. aldrig hafva tillträdt, då det till 1838 sköttes af dess förre ägare, J. Chr. Fritz, och sistnämnda år inköptes samt öfvertogs af apotekare J. M. Engström, ehuru denne först 1840 erhöill privilegium å apoteket.

Efter frånträdandet af apoteket ägnade H. sig åt landtbruk och var ägare af flere egendommar i Södermanland och Uppland.

Död d. 23 april 1864 på Stora Vilunda säteri i Hammarby socken af Stockholms län. Begrafven på Taxinge kyrkogård.

Gift d. 3 sept. 1832 i Hedemora med BEATA SOFIA RUTH, född d. 2 april 1810, död d. 12 dec. 1857, dotter till apotekaren därstädes ANTON ARVID RUTH och LOVISA BARBARA KIHLMAN.

Barn: HENRIK, född d. 26 jan. 1840. F. d. landtbrukare; — BEATA, född d. 13 juli 1843, gift d. 18 okt. 1860 med borgmästaren i Stockholm ARVID ERIK ULRICH, född d. 16 april 1820, död d. 21 jan. 1893; — JULIA FREDRIKA, född d. 3 april 1845, gift den 28 mars 1864 med godsägaren, sedermera rådmannen i Sigtuna VICTOR EDVARD SUCKSDORFF, född d. 5 maj 1833, död d. 6 okt. 1902; — OTTO FREDRIK, född d. 15 juli 1849. Kassör vid Höganäs-Billesholms aktiebolag, Billesholm.

ENGSTRÖM, JOHAN MAGNUS. Född d. 6 maj 1812 i Solna socken af Stockholms län.

Föräldrar: Fältväbeln vid krigsskolan å Karlberg ANDERS ENGSTRÖM, född d. 30 sept. 1764, död d. 9 sept. 1828, och ANNA BRITA WALLENBERG, född d. 27 juli 1769, död d. 18 aug. 1842.

Blef 1828 antagen till elev å apoteket Morianen i Stockholm och undergick d. 7 dec. 1831 farmacie studiosi-examen inför apotekar societetens direktion. Tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek till 1834 och aflade d. 10 juni 1835 apotekarexamen. Under sommaren förestod han för assessor Plagemans räkning en brunnsinrättning vid Karlberg och erhöill hösten s. å. anställning å apoteket Lejonet i Stockholm, där han tjänstgjorde till 1838. Inköpte och tillträdde sistnämnda år apoteket Kro-

nan i Stockholm och undfick d. 28 aug. 1840 privilegium å detsamma. Han innehade apoteket till 1850, då han afyttrade det, samtidigt lämnande apotekarbanan för att ägna sig åt annan verksamhet.

Den 11 april 1853 förordnades E. till direktör vid länsfängelset i Mariestad och innehade denna befattning till 1862. Han började då åter tjänstgöra på apotek och var från aug. 1865 till juli 1866, under vakans, tillförordnad föreståndare för apoteket i Karlskoga, där han sedermera äfven tjänstgjorde.

Tillhörde 1842—44 apotekarsocietetens direktion och var 1839—44 samt 1848—50 examinator vid såväl de inför direktionen anställda farmacie studiosi-examina som i apotekarexamen. Blef 1839 ledamot af Svenska läkarsällskapet och erhöll 1849 serafimermedaljen i guld.

Död d. 19 maj 1868 i Karlskoga.

Gift 1) d. 21 nov. 1840 i Stockholm med CHARLOTTA AUGUSTA LINDMAN, född d. 21 nov. 1812, död d. 1 juli 1850, dotter till assessorn CHRISTIAN ADOLF LINDMAN och SOFIA MAGDALENA AVÉN.

Barn: CAROLINA AUGUSTA, född d. 9 nov. 1843. Lärarinna vid Högre lärarinneseminarium i Stockholm 1864—1906; — SVANTE WILHELM MAGNUS, född d. 10 juni 1848, död d. 16 sept. 1904. Civilingenjör.

2) d. 26 nov. 1853 i Stockholm med ANNA LINDBLAD, född d. 16 jan. 1805, död d. 19 juni 1890, (gift 1) med grosshandlaren i Stockholm JOHAN HENRIK MEIJERSSON, född d. 14 febr. 1794, död 1844) dotter till hemmansägaren DANIEL DANIELSSON i Skinnskatteberg och CHRISTINA ANDERSDOTTER (född i Linde). Äktenskapet var barnlöst.

SCHMIDT, CONRAD AUGUST.

Var 1850—56 ägare af apoteket Kronan i Stockholm (se nedan under apoteket Lejonet i Kalmar).

LINDMAN, CARL SALOMON BLECKERT. Född d. 19 dec. 1823 i Motala.

Föräldrar: Ryttmästaren vid dåvarande Mörnerska husarerna, numera Kronprinsens husarregemente, SALOMON LINDMAN, född d. 11 febr. 1779, död d. 1 sept. 1834, och SOPHIA LOUISE DO-

ROTHEA VON RÖPER, född i Mecklenburg-Schwerin d. 18 aug. 1790, död d. 18 juli 1882.

Efter erhållen enskild undervisning antogs han 1837 till elev å akademiapoteket i Uppsala och aflade d. 23 okt. 1841 farmacie studiosi-examen därstädes. Tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek till hösten 1842, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet, och undergick den 17 jan. 1844 apotekar-examen. Tjänstgjorde under sommaren 1843 å filialapoteket i Motala samt blef 1844 föreståndare för detsamma. Vid filialapotekets förändring till själfständigt frånträdde L. på hösten 1850 föreståndarskapet, men biträdde å apoteket till årets slut. Under sin vistelse i Motala anordnade han en mindre brunnsdrickningsanstalt, hvarjämte han sysselsatte sig med insamling af medicinalväxter och med ättikfabrikation.

Hösten 1851 förestod L. några månader apoteket Gripen i Stockholm, under hvilken tid apotekets ägare företog en utrikes resa. Iddade vintern 1851—52 kemiska studier å Karolinska institutets laboratorium samt studerade 1853—54 kemi under professor Mosander å dennes laboratorium vid K. Vetenskapsakademien. På hösten 1854 ingick han vid Telegrafverket, som då var under uppsättning, och befordrades under första året till assistent och kommissarie. Han afgick dock efter två år ur nämnda verks tjänst. Vårterminen 1856 meddelade L. undervisning åt och examinerade eleverna vid generallandtmäterikontoret i kemi, mineralogi och geologi, hvilket uppdrag sedermera förnyades 1869—72. Samtidigt med dessa studier och tjänstebefattningar lämnade L. 1851—56 enskild undervisning, särskildt i kemi och farmaci, åt studerande vid farmaceutiska institutet samt bedref tillverkning af gelatinkapslar.

Efter afslutadt köp tillträdde L. 1856 apoteket Kronan i Stockholm och erhöll privilegium därå d. 1 nov. s. å. Medel därtill hade han förskaffat sig genom lån af enskilda personer, och då den ene långifvaren inom kort afled nödgades han, på grund af därigenom uppkomna svårigheter med förkortad återbetalningstid, 1863 afhända sig apoteket.

Enligt förordnande uppehöll L. 1858—61 lärarebefattningen i kemi och farmaci vid farmaceutiska institutet och utvecklade under denna tid en ifrig verksamhet för reformering af undervisningen vid detta. På grund af det motstånd och oförstående, som ett af institutets styrelse afgifvet förslag, i hvars

utarbetande L. tagit den största delen, mötte från sundhetskolllegii sida, afgick L. 1861 från sin lärarebefattning.

Som lärare var L. sedermera anställd vid Slöjdskolan i Stockholm (numera Tekniska skolan), där han 1868—70 innehade lärarebefattningen i allmän varukännedom, och vid Sjökrigsskolan, vid hvilken han enligt förordnande uppehöll lärartjänsten i kemi 1868—78.

Vid dåvarande mynt- och kontrollverket antogs L. redan i jan. 1855 till e. o. tjänsteman och förklarades 1856 af Kungl. Maj:t kompetent att söka och innehafva amanuensbefattning samt 1864 äfvenledes kontrollörstjänst vid nämnda verk. Han förordnades 1856 till amanuens och erhöi d. 30 dec. 1866 fullmakt å kontrollörstjänsten. Sedan mynt- och kontrollverken från 1877 skilts från hvarandra, var L. 1877—78 t. f. kontrolldirektör och utnämndes d. 30 dec. 1878 till ordinarie innehafvare af tjänsten, från hvilken han 1891 afgick med pension.

Från 1866 års början öfvertog L. redigerandet af den sedan 1860 i Stockholm utkommande Farmaceutisk tidskrift och fortsatte därmed till 1897 års utgång, då tidskriften nedlades. Denna utkom först med ett nummer i månaden, men från 1870 med två. Under sin 32-åriga verksamhet som tidskriftens redaktör och utgifvare utöfvade L. en rätt omfattande författarverksamhet, hufvudsakligast bestående i en mångfald artiklar i tidskriften, såväl af vetenskapligt innehåll som i yrkesfrågor. Han utgaf därjämte 1870—79 den s. k. extemporetaxan.

Af apotekarsocietetens direktion var L. 1857—63 ledamot och 1875—93 tillhörde han, med undantag af åren 1878—80, farmaceutiska föreningens styrelse, i hvilken han 1875—78 och 1882—85 beklädde ordförandeposten. R. V. O. 1878.

Död d. 28 juli 1909 i Stockholm. Begrafven å Stockholms norra begravningsplats.

Gift d. 19 okt. 1851 i Motala med ULRIKA APOLONIA HENRIKA LINDSTRÖM, född d. 27 mars 1823, död d. 4 dec. 1895, dotter till läkaren vid Motala verkstad CARL OLOF LINDSTRÖM och ULRIKA LOVISA KINNANDER.

Barn: AUGUSTA MARIA LOVISA, född d. 4 aug. 1852; — RÖTA HELENA, född d. 17 juni 1854, gift d. 27 mars 1880 med grosshandlaren, f. d. apotekaren NUMA PETERSON, född 25 maj 1837, död d. 30 maj 1902; — JOHN BIRGER, född d. 19 juni 1856. Sjökapten; — SIGRID SOFIA, född d. 11 maj 1858, gift d. 25

maj 1881 med statsgeologen, fil. d:r LENNART EUGÈNE SVED-MARK, född d. 7 aug. 1847; — ELIN ULRIKA, född d. 27 april 1861, gift d. 16 aug. 1891 med gymnastikdirektören i Köpenhamn VALDEMAR MOLLERUS, född d. 6 april 1862; — EDVARD ALEXANDER, född d. 4 juni 1862. Redaktör af Ny tidning för idrott och af Nordiskt idrottslif; — PER ARVID, född d. 27 juni 1863. Pappersmästare.

Sin praktiska verksamhet inom det af honom först valda lefnadskallet avslutade kontrolldirektör Lindman tidigt, men hans intresse för detsamma kvarstod alltjämt oförminskadt. Utrustad med stor energi och arbetsförmåga, utvecklade han under en lång följd af år en liflig verksamhet, af hvilken en betydande del kom farmacien till godo. I afsevärd grad har Lindman bidragit till den svenska farmaciens utveckling.

SÖDERMAN, JOHAN EDVARD. Född d. 5 april 1826 i Snaflunda socken, Örebro län.

Föräldrar: Mönsterskrifvaren vid Närkes regemente, vice auditören ANDERS GUSTAF SÖDERMAN, född d. 3 mars 1800, död d. 30 okt. 1874, och KARIN ERIKSDOTTER, född d. . . 1786, död d. 18 aug. 1876.

Erhöll undervisning vid Örebro läroverk och antogs d. 1 april 1842 till elev å apoteket i Askersund, där han d. 17 aug. 1846 blef farmacie studiosus. Tjänstgjorde från febr. 1847 till aug. 1848 å apoteket i Malmköping, hvarefter han inskrefs vid farmaceutiska institutet och aflade d. 20 maj 1853 apotekar-examen. Förestod under sommaren filialapoteket i Järfös och var från hösten s. å. till febr. 1857 anställd å apoteket Hjorten i Västerås samt tjänstgjorde 1858—62 å apoteken i Kungälf, Eskilstuna och Nora.

Våren 1863 inköpte han apoteket Kronan i Stockholm, erhöll privilegium därå d. 2 okt. s. å. och innehade detta apotek till 1869, då han åter försälde detsamma. Han inköpte och bosatte sig därefter på egendomen Björnholmen i Muskö socken, Stockholms län.

Vid 1866 års industriutställning i Stockholm erhöll S., som fortsatt den af företrädaren igångsatta tillverkningen af gelatinkapslar, pris för kemiska preparat, med särskildt afseende på af honom utställda kapslar. Dessa blefvo äfven föremål för export till England.

Söderman var 1864—68 sekreterare i apotekarsocietetens direktion och blef 1865 ledamot af Svenska läkarsällskapet.

Död d. 2 mars 1892 på sin egendom Björnholmen.

Gift d. 12 dec. 1877 i Stockholm med DOROTHEA WILHELMINA WENNERLUND, född d. 6 nov. 1827, död d. 8 okt. 1900, dotter till skomakarmästaren i Stockholm CARL WENNERLUND och ANNA ANDERSSON. Äktenskapet var barnlöst.

PETERSON, NUMA WILHELM. Född d. 25 maj 1837 i Kristinehamn.

Föräldrar: Handlanden och fabrikören därstädes JONAS PETERSON, född d. 26 mars 1802, död d. 3 nov. 1867, och CARIN SVENSSON, född d. 29 nov. 1801, död d. 4 okt. 1874.

Genomgick läroverket i Kristinehamn och antogs d. 1 okt. 1854 till elev å apoteket i Örebro. Aflade samma dag 1858 farmacie studiosi-examen och tjänstgjorde från jan. 1859 till sept. 1860 å apoteket i Filipstad. Höstterminen sistnämnda år inskrefs P. vid farmaceutiska institutet och undergick d. 10 febr. 1862 apotekarexamen. Var därefter anställd å apoteket Kronan i Stockholm till juni 1865, då han inköpte och d. 1 okt. s. å. tillträdde apoteket i Vadstena. Erhöll privilegium å apoteket d. 20 april 1866 och innehade det till april 1869. Den 27 april s. å. tillträdde han efter afslutadt köp apoteket Kronan i hufvudstaden, å hvilket han d. 11 juni 1869 undfick privilegium. Han försälde 1874 detta apotek och upphörde samtidigt med utöfvandet af apotekaryrket för att ägna sig åt affärsverksamhet. Han grundade då en affär för särskildt kemiska, farmaceutiska samt fotografiska apparater och utensilier, hvilken d. 1 dec. 1894 ombildades till »Numa Petersons handels och fabriksaktiebolag». Han var dock till sin död fortfarande affärens hufvudsaklige ledare och chef.

I apotekarsocietetens direktion utsågs P. 1870 till suppleant och 1873—74 var han ledamot i densamma. Tillhörde 1870—72 såsom vice ordförande farmaceutiska föreningens styrelse och var 1872—73 styrelsens ordförande. Sitt intresse för föreningen har P. sedermera visat genom den rikhaltiga kollektion af recepturredskap och laboratorieutensilier, som han 1893 skänkte till föreningen. R. V. O. 1890.

Död d. 30 maj 1902 i Wiesbaden, där han vistades som

badgäst. Stoffet hemforslades till Sverige för att nedsättas i familjegravnen å Stockholms norra kyrkogård.

Gift 1) d. 15 sept. 1865 i Stockholm med HANNA TINGSTRÖM, född d. 23 april 1836, död den 23 maj 1877, dotter till magistratssekreteraren i Karlstad, sedermera häradskrifvaren i Östersysslets fögderi i Värmland ERIK TINGSTRÖM och LOVISA ULRIKA BERGGREN (en dotter till apotekaren i Kristinehamn Christoffer Berggren).

Barn: INGEBORG, född d. 4 aug. 1866, gift d. 8 okt. 1890 med vinhandlaren och konsuln BROR CARL HESEKIEL WALLIN, född d. 10 april 1853; — MORTIMER, född d. 29 dec. 1867. Civilingenjör, verkställande direktör i aktiebolaget Numa Petersons handels- och fabriksaktiebolag.

2) d. 27 mars 1880 i Stockholm med ROTA HELENA LINDMAN, född d. 17 juni 1854, dotter till kontroldirektören CARL SALOMON BLECKERT LINDMAN och ULRIKA APOLLONIA HENRIKA LINDSTRÖM.

Barn: ASTRID, född d. 21 april 1881, gift d. 14 dec. 1902 med kaptenen vid K. kustartilleriet NILS GÖSTA EMIL ÅKERLUND, född d. 3 febr. 1877; — HARALD född d. 16 maj 1884. Löjtnant vid K. flottan; — ROLF, född d. 3 nov. 1894. Studerande.

(Sönerna i andra äktenskapet hafva antagit slägtnamnet Peterson-Numa.)

Genom affärsduglighet samt redbarhet och tillmötesgående mot kunder lyckades Numa Peterson upparbeta sin från början tämligen oansenliga affär till den stora, vidt kända och ansedda firma, för hvilken han vid sitt frånfalle var ledare. Hans gladlynta och angenäma sätt samt vänfasta väsen gjorde honom omtyckt af alla, som kommo i närmare beröring med honom.

DAHLANDER, AXEL ESAIAS. Var 1874—80 innehafvare af apoteket Kronan i Stockholm. (Se nedan under apoteket i Uddevalla).

TILLANDER, HENRIK THEODOR. Var åren 1880—90 innehafvare af apoteket Kronan i Stockholm. (Om honom se under apoteket Leoparden i Stockholm sid. 46).

ENGELBRECHT, KNUT HJALMAR CONSTANTIN. Född d. 16 maj 1847 i Stockholm.

Föräldrar: Kamreraren i Statskontoret FREDRIK GUSTAF ENGELBRECHT, född d. 28 maj 1807, död d. 5 sept. 1861, och AUGUSTA AURORA SANDTMAN, född d. 22 maj 1815, död d. 11 juni 1891.

Efter avslutade skolstudier vid Klara elementarläroverk i Stockholm antogs E. d. 30 april 1862 till elev å apoteket Hjorten därstädes och undergick d. 7 dec. 1865 farmacie studiosi-examen inför apotekarsocietetens direktion. Tjänstgjorde å apoteken Engeln i Stockholm samt Kronan och Lejonet i Göteborg till hösten 1869, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet, och aflade d. 27 jan. 1872 apotekarexamen. Tjänstgjorde under studietiden å apoteket Ugglan i Stockholm från aug. 1870 till okt. 1871 samt därefter å apoteket Svanen i Kristianstad och å Kronan i Göteborg till 1880. Var från sistnämnda år tillförordnad föreståndare för apoteket Gripen i Nyköping till 1890. Undfick d. 19 aug. 1890 personligt privilegium å apoteket Kronan i Stockholm och tillträdde det d. 1 okt. s. å. Apoteket, hvilket sedan 1763 varit inrymdt i samma lokal, Myntgatan n:r 5, flyttades af E. till Stora Nygatan 27, där det d. 1 jan. 1892 öppnades för allmänheten.

Var 1902—09 suppleant i apotekarsocietetens direktion och är från sistnämnda år ledamot i densamma. Fullmäktig i apotekarkårens lifränte- och pensionskassa sedan 1906 och från 1903 revisorssuppleant i amorteringsfonden för apoteksprivilegier. Åt farmaceutiska föreningen har E. ägnat mycket intresse och uppehöll från 1891 under 10 år på ett erkännansvärdt sätt den tidskräfvande och ansvarsfulla posten som föreningens kassaförvaltare.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1893.

Gift d. 16 maj 1881 i Kristianstad med FANNY ELVIRA AHLBERG, född d. 28 juli 1860, dotter till fabrikören JOHAN AHLBERG och GÖTHILDA HALLENGREN.

Barn: ELSA AUGUSTA, född d. 25 sept. 1883, gift d. 14 dec. 1906 med löjtnanten vid K. Dalregementet ERIK THURE GÖRANSON, född d. 15 aug. 1876; — GUNNAR RUTGER FREDRIK, född d. 21 maj 1887. Underlöjtnant vid K. Södermanlands regemente; — KNUT ÅKE HARRY, född d. 8 dec. 1898.

Apoteket Ugglan.

1760.

Genom apoteket Morianens förflyttning 1718 från Mynttorget i staden inom broarne till Drottninggatans nedre del (nuv. nr 15) hade den öfverklagade bristen af apotek för nedre västra delen af Norrmalm afhjälpts. Så var däremot ej fallet i fråga om hela dess öfra del. Särskildt af de vid Drottninggatans öfre del äfvensom de ofvan och intill Hötorget bosatta innevånarne gjordes upprepade framställningar om erhållandet af ännu ett apotek.

Förutom den under apoteket Morianen omnämnde Lampa hade 1715 laboranten Johan Sahlbom, hvilken 1698—1709 innehade apoteket i Nyköping, hos konungen sökt privilegium å anläggande af ett apotek vid Barnhusgränden eller Hötorget, men hans ansökan afslogs. Lika ringa framgång med sin 1725 ingifna ansökan hade Johan Gottlieben Schmiedler, sedermera apotekare i Falun, hvilken i april 1723 examinerats till apotekare för Helsingfors och d. 27 maj s. å. undfått privilegium å anläggande af apotek därstädes, men ej verkställt detta.

Såsom skäl åberopar Collegium Medicum i sitt afstyrkande utlåtande det kungl. brefvet af d. 10 dec. 1694, hvari förklaras, att staden med malmar var tillräckligt försedt med apotek genom de nio, som då funnos, samt att »inge fleere nu eller framdeles, under hwad namn eller prætext det ock wara må, här i stadhen eller på Malmarne skole inrättas eller anordnas».

På grund af stadens betydande tillväxt gjorde sig behovet af flera apotek vid midten af 1700-talet allt mer gällande, särskildt i fråga om öfre Norrmalm, Kungsholmen, som hittills saknat apotek, samt Södermalm.

När 1757 och 1759 framställningar gjordes om inrättande af nya apotek för dessa stadsdelar tillstyrkte Collegium Medicum detta, och genom k. resolutionen af d. 20 dec. 1759 förordnade Adolf Fredrik, att trenne nya apotek finge i Stockholm inrättas.

Med stöd af 1694 års kungl. bref sökte visserligen dåvarande apoteksinnehafvarne i hufvudstaden att på allt sätt hindra utförandet af dessa apoteksanläggningar, bl. a. genom vägran att deltaga i de nyutsedda apotekarnes examinerande. Den 5 aug. 1760 undfingo dessa dock sina privilegiebref.

Det för Norrmalm bestämda apoteket skulle enligt privilegiebrefvets lydelse förläggas i trakten af Hötorget, och dess första privilegieinnehafvare Lars Sandberg påbörjade apotekets inrättande i huset n:r 1 vid Hötorgets norra sida under namnet Älgen. Innan Sandberg fått apoteket fullt i ordning, nödgades han på grund af sjukdom afhända sig privilegiet till Pehr Christopher Schulzen, som avslutade inrättandet af apoteket och d. 4 juni 1761 öppnade detsamma.

Svårigheten, att som skylt uppsätta en älg af stora dimensioner, föranledde Schultzen att hos Collegium Medicum hemställa om tillåtelse att ändra apotekets namn till »Armerade Ugglan». Detta bifölls genom resolution af d. 18 dec. 1762.

Apoteket Ugglan förblef på samma plats till hösten 1798, då det af apotekare O. J. Cöster flyttades till n:r 59 Drottninggatan, där det alltsedan dess legat utom åren 1892—93, under hvilken tid det i anledning af egendomens ombyggnad var inrymdt i en tillfällig lokal i n:r 68 å motsatta sidan af Drottninggatan.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 90,000 kronor.

SANDBERG, LARS. Född d. 25 jan. 1724 i Gäfle.

Föräldrar: Kronobåtsmannen ERIK SANDBERG, död d. 16 april 1731, och hans hustru INGRID.

S. var elev å apoteket i Gäfle och tjänstgjorde såsom farmacie studiosus å apotek i Linköping och Göteborg till 1746 samt därefter å apoteket Svanen i Stockholm till 1750. Följande åren uppehöll han sig i utlandet och hade en tid anställning å apotek i Hamburg, men återvände 1754 till Stockholm, där han i fem år tjänstgjorde å apoteket Lejonet. Antogs 1759 till föreståndare för apoteket Ängeln i hufvudstaden och blef därför d. 30 mars s. å. inför Collegium Medicum examinerad till provisor.

Då den till innehafvare af apoteket på Norrmalm först anmälde fältapotekare Abraham Dahl (född i Norrköping 1707,

död i Stockholm 1773), på grund af sin ålder och de med ansökan förenade stora kostnaderna, afsade sig sin rätt med förbehåll, att den fick transporteras på Sandberg, undergick denne d. 5 mars 1760 apotekarexamen och erhöll d. 5 aug. s. å. privilegium å nämnda apotek.

Inrättandet af apoteket påbörjades af honom s. å., och gaf han det namnet Älgen, efter det landskaps vapen, i hvilket han var född.

Af sjukdom blef han urståndsatt att avsluta uppsättandet af apoteket utan nödgades att d. 4 maj 1761 afyttra privilegium och materialer till apotekare Pehr Christopher Schulzen.

Död d. 30 juli 1761 i Stockholm. Ogift.

SCHULZEN, PEHR CHRISTOPHER. Född d. 22 maj 1736* på Brusala militieboställe i Stora Tuna socken, Dalarne.

Föräldrar: Fältkirurgen, regementskirurgen vid Kungl. Dalregementet JACOB SCHULTZ, född d. 12 april 1681, död d. 24 maj 1766, och MARIA MAGDALENA VON HUSUM, född d. 21 sept. 1705, död d. 28 aug. 1778 (enda dottern till apotekaren i Falun JOHAN VON HUSUM).

Sedan han erhållit såväl enskild som offentlig undervisning i vanliga skolämnen, språk samt dәрjämte i bokhålleri, tog han de första stegen på den farmaceutiska banan å apoteket i Falun, som ägdes af hans mors styffader Gottlieben Schmiedler. Från april 1751 fortsatte han sin utbildning på apoteket Svanen i Stockholm till 1756, då han anträdde en utrikes resa, för att såväl teoretiskt som praktiskt idka fortsatta studier i yrket. Efter någon tids uppehåll i Danzig for han till Königsberg, där han i ungefär ett år åhörde de föreläsningar, som höllos vid därvarande universitet i skilda grenar af naturvetenskaperna äfvensom i anatomi. Samtidigt tjänstgjorde han tidvis på ett af stadens apotek, hvilket ägdes af hofapotekaren doktor Hagen.

I juni 1757 lämnade S. Königsberg och reste öfver Pillau tillbaka till Stockholm. Återstående delen af sommaren tillbragte han på resor i Västmanlands och Dalarnes bergslag, till dess han i okt. s. å. ånyo tog anställning å apoteket Svanen

* Släktens medlemmar skrefvo sig då Schultz, men vid ett släktmöte d. 27 aug. 1771 beslöts, för att undvika olägenheterna med att bära ett vid denna tid så vanligt namn, att ändra det till Schulzen, och underskrefs detta beslut till orygglig efterlefnad af samtliga närvarande.

i Stockholm. Efter halfannat års tjänstgöring reste han 1759 öfver till Uppsala, åhörde föreläsningarna i kemi och botanik samt inskrefs mot slutet af vårterminen i medicinska fakulteten. Samtidigt nämndes han till kungl. stipendiat.

Under påföljande sommar gjorde han studieresor till en del grufvor och bruk samt företog botaniska exkursioner. Återvände på hösten till Uppsala och tog under höstterminen enskild undervisning i mineralogi och metallprobering. Vårterminen 1760 undergick han examen »in jure publico».

I aug. 1760 blef han efter apotekare Lars Sandberg antagen till föreståndare för apoteket Ängeln i Stockholm och därtill examinerad. Han fortsatte likväl sina universitetsstudier under höstterminen och aflade före dess slut »examen teologicum».

Sedan S. d. 28 febr. 1761 under professor Johan Gotschalk Wallerii presidium försvarat en afhandling med följande titel: »Analysis et Synthesis Pulveris Laxantis D'Ailhaud» — han var den förste farmaceut, som offentligen disputerat på latinska språket vid Uppsala universitet — lämnade han Uppsala och tillträdde sin plats som föreståndare för apoteket Ängeln.

Då apotekare Lars Sandberg på grund af sjukdom ej var i stånd att själf afsluta inrättandet af det apotek, hvarå han 1760 undfått privilegium, försålde han i maj 1761 detta jämte de af honom anskaffade varor och inventarier till Schulzen, och denne blef sålunda hans efterträdare äfven som apoteksinnehafvare.

Apoteket öppnades d. 4 juni 1761* och vid den å samma dag af Collegium Medicum verkställda afsyningen utlofvade han, att de å Norrmalm anställda »fattigläkarne» skulle äga rätt att från hans apotek utan betalning föreskrifva medikamenter åt fattiga personer till ett värde af 600 daler kmt. Den 28 aug. s. å. aflade S. inför Collegium Medicum apotekarexamen, och d. 26 maj 1762 undfick han förnyadt privilegium å apoteket.

Efter eget åtagande ålåg det S. enligt privilegiebrevet att förse staden Norrtälje och dess omnejd med medikamenter, särskildt vid epidemiska sjukdomars uppträdande. Då sedermera en provinsialmedikus blef stationerad i Norrtälje, gjorde magistraten framställning hos Kungl. Maj:t om att erhålla en

* Personalen utgjordes till årets slut af tre »lärlingar utan lön» men redan följande år voro två farmaceuter och två elever anställda å apoteket.

under något Stockholmsapotek lydande apoteksinrättning och att S. måtte blifva utsedd till dess innehafvare. Genom k. bref af d. 14 mars 1775 erhöll S. rättighet att anlägga och tillsvidare hålla apotek i Norrtälje, dock med villkor att detta förestodes af examinerad provisor. Samma år hade äfven magistraten i Östhammar gjort liknande hemställan angående upprättande af filialapotek därstädes, men då det i ansökan afgifna löftet om bidrag från staden till föreståndarens aflöning ej vidhölls, fransade S. sig anbudet. Filialapoteket i Norrtälje innehade han till 1786, då det enligt k. resolution af d. 6 april s. å. förändrades till själfständigt.

Sedan han i 25 år innehaft och personligen skött apoteket Ugglan, försålde han detta 1786. I ett tiotal år var han fortfarande bosatt i Stockholm, därefter hos sin måg sekreteraren Falk på Lida gods i Södermanland. Han flyttade sedan till sin son, öfversten Joh. Chr. von Schulzen på Torreby säteri i Bohuslän och tillbragte där sina återstående dagar.

När de på 1700-talet förekommande s. k. reseapoteken, hvilka en del provinsialläkare voro ålagda att medföra på sina tjänstesor, skulle revideras i afseende på innehållet, utförde S. 1771 och 1772 detta uppdrag tillsammans med hofapotekare J. Chr. Georgii och tvenne läkare, och 1773 blef han af Collegium Medicum anmodad, att tillika med hofapotekare Fr. Ziervogel och tvenne läkare granska och praktiskt pröfva de Galeniska läkemedelskompositioner, som voro afsedda att intagas i den 1775 utgifna första svenska farmakopén.

S. var en af apotekarsocietetens i Stockholm stiftare och under en lång följd af år dess verksamaste samt mest initiativrike ledamot. Han var societetens andre ordförande och åtog sig 1782 att därjämte vara dess arkivarie. Vid societetens sammankomst d. 2 jan. 1782 hade beslut fattats att från årets början upplägga trenne matriklar, en öfver disciplar, anställda å apotek i hufvudstaden, den andra öfver farmacie studiosi, såväl därstädes utbildade som de, hvilka ankommit till och då tjänstgjorde i Stockholm. Den tredje åter skulle omfatta alla apotekare i Sverige och därunder lydande provinser, med undantag af Pommern och Wismar. S. åtog sig att upplägga och föra dessa matriklar, hvilket arbete han utförde med stor omsorg och pietet.

För att underlätta studierna för i Stockholm tjänstgörande farmacie studiosi samt där anställda elever beslöt societeten

1781, att föreläsningar skulle hållas en gång i månaden — sedermera hvarje onsdag — till hvilka äfven andra farmacie studiosi, som mera tillfälligt eller i och för studier vistades i Stockholm, ägde tillträde. På hans eget erbjudande uppdrogs detta åt S., som några år framåt höll dessa föreläsningar.

Odling af moderväxter till droger bedrefs vid denna tid i rätt stor skala af en del apotekare i hufvudstaden, och främsta rummet i detta afseende intogs af S. Han hade för apotekets behof anlagt vidsträckta plantager och särskildt vinnlagt sig om odling af rabarber. Enligt en till Collegium Medicum 1768 lämnad uppgift hade S. sedan 3 à 4 år odlat 178 olika medicinalväxter.

För ådagalagda förtjänster undfick han d. 29 maj 1787 assessors n. h. o. v.

Död d. 22 febr. 1822 på Torreby.

Gift d. 5 maj 1762 i Stockholm med ANNA ELISABETH VON BREHMER, född d. 27 febr. 1732, död d. 13 juli 1822, dotter till öfverauditören, häradshöfding CARL VON BREHMER och ELISABETH ZIERVOGEL.

Barn: JACOBINA CAROLINA, född d. 10 maj 1763, död d. 26 febr. 1813, gift d. 9 febr. 1792 med sekreteraren, sedermera godsägaren JOHAN PETTER FALK, född d. 2 mars 1767, död d. 18 dec. 1816; — JOHAN CHRISTOPHER, född d. 10 sept. 1765, död d. 24 mars 1849. Öfverstelöjtnant vid Bohusläns regemente, öfverste i armén. Adlad 1815 med namnet von Schulzen och introducerad på riddarhuset under n:r 2247.

Assessor P. Chr. Schulzen efterlämnar minnet af en sin tids mest upplyste och framstående apotekare. Genom studier hade han förvärfvat gedigna samt rätt omfattande kunskaper. Han förenade därmed en stor fond af praktisk duglighet och det varmaste intresse för sitt yrkes förbättring och framåtskridande. En varaktig hågkomst har han beredt sig genom de anteckningar han efterlämnat öfver Sveriges apotek, deras uppkomst och innehafvare samt dessas öden i Sverige. Ehuru ofullständiga äro de för forskaren af stort värde, särskildt i fråga om Sveriges apoteksväsendes tidigare skede, och de artiklar i den af Sacklén utgifna apotekarhistorien, som mera utförligt lämna uppgifter om tjänstgöringsorter och tider äro fotade på dessa anteckningar.

Tillsammans med de af Schulzen utarbetade matriklarna för-

varas dessa anteckningar i apotekarsocietetens arkiv under den gemensamma titeln »Schulzenska papperen».

Hans valspråk lydde »e tenebris lumen».

Apotekarsocieteten saknar något större porträtt af Schulzen, då hittills intet originalporträtt af honom kunnat anskaffas. En mindre bild af S., en fotografisk siluett, har tillställts societeten och finnes uppsatt i dess lokal.

LEANDER, EMANUEL. Född d. 1 juli 1743 i Källerstad socken i Småland.

Föräldrar: Kyrkoherden i Ås församling, Växjö stift, JONAS LEANDER, född d. 10 mars 1708, död d. 26 april 1757, och BRITA CATHARINA BJURBECK, född d. 29 maj 1704, död d. 18 jan. 1769.

Hade vid Växjö katedralskola inhämtat nödiga förkunskaper, då han 1759 antogs till elev på apoteket Ängeln i Stockholm, där han efter 1763 afslutad lärotid kvarstannade som farmacie studiosus till okt. 1764. Han antog då plats på apoteket Lejonet, hvarest han utan afbrott tjänstgjorde till 1786. Från 1780 var han föreståndare för apoteket och undergick i febr. nämnda år provisorsexamen inför Collegium Medicum.

År 1786 inköpte han och öfvertog apoteket Ugglan samt aflade samma år apotekarexamen. På grund af sjukdom måste han från 1795 öfverlämna skötseln af apoteket åt en tillförordnad föreståndare.

Död d. 15 mars 1797 i Stockholm.

Gift d. 3 nov. 1787 i Solna med CHRISTINA CATHARINA FLITZ, född d. 14 mars 1769, död d. 13 maj 1799 (gift 2) d. 22 maj 1798 med apotekare O. J. Cöster. Se nedan.), dotter till bryggaren i Stockholm OLOF FLITZ och CHRISTINA STRAS.

Barn: EMANUEL, född d. 17 maj 1794, död d. 10 okt. 1836. Led af sinnessjukdom.

CÖSTER, OLOF JOHAN. Född d. 15 okt. 1768 å Pålsjö egendom nära Hälsingborg.

Föräldrar: Vice häradshöfdingen, sedermera borgmästaren i Växjö MICHAËL ANDERS CÖSTER, född d. 5 febr. 1729, död d. 13 juli 1786, och JULIANA MEURLING, född d. 15 april 1738, död d. 22 febr. 1808.

Åtnjöt undervisning vid Växjö katedralskola och antogs, efter

afslutade skolstudier, 1784 till elev å apoteket i Simrishamn. Blef 1788 farmacie studiosus och lämnade då Simrishamn för att tillträda plats å apoteket Kronan i Stockholm. Han tjänstgjorde där till 1790 års början, då han aflade provisorsexamen för att som fältprovisor tjänstgöra vid hufvudfältapoteket i Lovisa under kriget mot Ryssland. Efter avslutad fred återvände C. till Stockholm och var 1792—95 föreståndare för apoteket Lejonet. Tjänstgjorde därefter å apoteket Kronan till dess han efter apotekare Leanders död 1797 blef föreståndare för apoteket Ugglan i Stockholm. Genom sitt giftermål med dennes änka blef han 1798 ägare af apoteket, hvilket han efter aflagd apotekarexamen s. å. tillträdde. Hans första åtgärd som apotekets innehafvare var att anskaffa en ny lokal för detsamma, och redan samma höst öppnades apoteket i huset nr 59 Drottninggatan. Han innehade apoteket Ugglan till 1837, och då han i och med dettas försäljning drog sig tillbaka från yrket, var det efter en nära 40-årig verksamhet som apoteksinnehafvare.

I apotekarsocietetens i Stockholm förhandlingar tog C. verksam del, och när societeten 1809 beslöt tillsättandet af en kommitté (= direktion), som ägde att besluta å dess vägnar, blef C. en af direktionens ledamöter. År 1816 valdes han till societetens ordförande och kvarstod på denna post till 1821, då han afsade sig densamma. I den taxekommitté, som societeten, på anmodan af sundhetskollegium, 1816 tillsatte, var C. ledamot, och vid utarbetandet af femte upplagan af farmakopén uppdrog Collegium Medicum åt honom att som apotekarkårens representant deltaga i arbetet. Såsom ett erkännande för det han »med utmärkt nit och skicklighet biträdt Collegium Medicum vid utarbetandet af en ny edition af »Pharmacopoea suecica», undfick han d. 23 maj 1813 assessors n. h. o. v.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1824 och af Linnéska samfundet 1832.

Död d. 15 mars 1838 i Stockholm.

Gift 1) d. 22 maj 1798 i Stockholm med CHRISTINA CATHARINA FLITZ, född d. 14 mars 1769, död d. 13 maj 1799 (gift 1) med apotekaren Emanuel Leander), dotter till bryggaren i Stockholm OLOF FLITZ och CHRISTINA STRAS. Äktenskapet var barnlöst.

2) d. 21 maj 1801 i Stockholm med MARIA ELISABETH LUHR, född d. 29 april 1780, död d. 27 juni 1820, dotter till grosshandlaren GEORG ANDERS LUHR och ANNA ELISABETH HASSENBALCK.

Barn: GEORG JOHAN ANDERS, född d. 23 nov. 1808, död d. 9 mars 1832 i S:t Ybes genom olyckshändelse; — ELISABETH JULIANA CHARLOTTA, född d. 5 nov. 1811, död d. 7 aug. 1873, gift d. 8 nov. 1828 med grosshandlaren i Stockholm EDVARD ADRIAN MASRELIEZ, född d. 18 maj 1797, död d. 6 dec. 1857; — CAROLINA WILHELMINA, född d. 22 jan. 1814, död d. 20 febr. 1870, gift d. 16 nov. 1839 med grosshandlaren i Stockholm PER LUDVIG DINTLER, född d. 4 nov. 1803, död d. 21 juli 1868.

3) d. 24 febr. 1821 i Stockholm med MARIE LOUISE MASRELIEZ, född d. 10 sept. 1790, död d. 26 febr. 1848, dotter till ornamentsbildhuggaren JEAN BAPTIST MASRELIEZ och SOPHIA MAGDALENA MALM.

Barn: JEAN BAPTIST, född d. 26 maj 1824. Grosshandlare; — MARIA LOVISA, född d. 4 febr. 1826, död d. 30 april 1892, gift d. 23 jan. 1850 med kaptenlöjtnanten vid K. flottan, sedermera postmästaren i Skeninge CARL GERHARD GUSTAF STUART, född d. 31. maj 1806, död d. 6 maj 1881; — CARL OLOF, född d. 2 juni 1827, död d. 21 febr. 1845. Kontorist; — AXEL EDVARD, född d. 23 aug. 1828, död d. 22 okt. 1864. Arkitekt; — JULIUS LUDVIG, född d. 24 mars 1833, död d. 26 mars 1895. Kansliråd.

Assessor Cöster åtnjöt mycket anseende såväl inom kåren som i allmänna lifvet. I egenskap af societetens ordförande visade han stor duglighet och erhöll vid sin afgang det vitsord, att han under denna tid, »ymnig på bekymmersamma händelser för societeten, gjort densamma stora tjänster samt ådagalagt odelad omtanke och outtröttlig nit, och hembar societeten honom sin utmärkte aktning och erkänsla för den osparda möda Hr Assessorn alltid ådagalagt för societeten och hela pharmaceutiska corpsens gemensamma väl».

MARTELLEUR, FREDIK THEODOR. Född d. 15 aug. 1808 i Stockholm.

Föräldrar: Grosshandlaren, sedermera stadsmäklaren LORENZ GUSTAF MARTELLEUR, född d. 3 april 1778, död d. 19 jan. 1859, och MARGARETA JULIANA BERGENSTEN, född d. 29 sept. 1783, död d. 27 febr. 1857.

Efter afslutade skolstudier antogs M. 1824 till elev å apoteket Kronan i Stockholm och aflade d. 13 dec. 1827 farmacie studiosi-examen. Var fortfarande anställd därstädes till 1829 och å apo-

teket Ugglan i Stockholm till 1830. Tjänstgjorde åter på apoteket Kronan till 1833 och var sedan anställd å apotek i landsorten till 1835. Inskrefs sistnämnda år vid farmaceutiska institutet och aflade d. 29 juni 1836 apotekarexamen. Följande år inköpte han apoteket Ugglan i Stockholm, tillträdde det d. 27 juli samt erhöll privilegium därå d. 18 okt. s. å. Försålde apoteket 1841 och afträdde det d. 1 jan. 1842.

Han ägnade sig därefter åt annan verksamhet och var bl. a. en tid föreståndare för en pressjästfabrik i närheten af Stockholm samt kontrollör vid Skultuna bränneri.

Utsågs 1839 till ledamot af apotekarsocietetens direktion och valdes 1840 till societetens ordförande. Var 1840—41 dess taxerevisor.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1838.

Död d. 13 jan. 1859 å Serafimerlasarettet i Stockholm.

Gift d. 21 okt. 1840 i Landskrona med HEDVIG CATHARINA CHRISTINA BEÉN, född d. 6 okt. 1818, död d. 14 jan. 1875, (gift 2) d. 23 aug. 1861 med kaptenen i armén, postmästaren och telegrafkommissarien å Dalarö Wilhelm Hjalmar Lagerheim, född d. 12 juli 1818, död d. 13 aug. 1899), dotter till handlanden i Hälsingborg PAUL MAGNUS BEÉN och CECILIA MAGDALENA WERLIN.

Barn: LAURA CECILIA JULIANA, född d. 9 juli 1841. Telegrafist.

EKDAHL, FREDRIK MAURITZ. Född d. 8 nov. 1804 i Stockholm.

Sin elevtid hade E. fullgjort å Ängelholms apotek och undergick därstädes d. 30 mars 1826 farmacie studiosi-examen. Han fortsatte sin tjänstgöring å samma apotek till 1827 och var 1827—29 anställd å apoteket Korpen i Stockholm. Höstterminen sistnämnda år började han sina studier för apotekarexamen och aflade denna d. 29 maj 1830. Erhöll samma år anställning på apoteket Enhörningen i Stockholm och tjänstgjorde där till aug. 1836, då han efter afslutadt köp tillträdde apoteket i Köping. Han erhöll privilegium därå d. 25 nov. s. å. och innehade apoteket till 1841 års utgång. Den 1 jan. 1842 tillträdde han apoteket Ugglan i Stockholm, erhöll privilegium å apoteket d. 11 juli s. å. samt innehade det till 1855. Efter sitt afträdande af apoteket uttog E. burskap som grosshandlare i Stockholm.

Sedermera inköpte han och var från 1880 bosatt å Finsta egendom i Vänge socken i Uppsala län.

Ekdahl var 1846—52 ledamot af apotekarsocietetens direktion, 1852—55 societetens kassaföreståndare samt 1846—55 dess taxarevisor. Utsågs af direktionen till ledamot i den kommitté, som 1845 tillsattes för utarbetande af förslag till handköps-taxa, och var 1851 en af direktionens delegerade vid de af sundhetskollegium beslutade öfverläggningarne angående nytt apotekarreglemente. Utsågs 1853 till ledamot af farmaceutiska institutets styrelse.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1846.

Död d. 23 nov. 1887 å sin egendom Finsta.

Gift d. 1 dec. 1838 i Arboga med WILHELMINA SILFVERLING, född d. 2 mars 1819, död d. 10 jan. 1879, dotter till garfvaren JOHAN ERIK SILFVERLING och CATHARINA HAGSTEDT.

Barn: ALBRECHT MAURITZ WILHELM, född d. 1 sept. 1839, död d. 2 mars 1894. Revisor i generalpoststyrelsen.

ANDERBERG, CARL WILHELM. Född d. 3 juli 1827 i Riseberga socken, Kristianstads län.

Föräldrar: Regementssadelmakaren vid Skånska dragonregementet ISAK WILHELM ANDERBERG, född d. 21 mars 1790, död d. 13 jan. 1854, och JOHANNA RISBERG, född d. 19 dec. 1804, död d. 21 okt. 1834.

Efter afslutade skolstudier antogs A. 1845 till elev å apoteket i Ängelholm och blef d. 25 nov. 1848 farmacie studiosus. Han fortsatte sin tjänstgöring å nämnda apotek till april 1849, då han i Stockholm började sina studier för apotekarexamen, som han d. 26 mars 1851 aflade. Under sin studietid hade A. ådragit sig dåv. läraren i kemi vid farmaceutiska institutet professor Mosanders uppmärksamhet genom de anlag han visade, och denne, hvilken önskade ytterligare utbilda dessa för en mera vetenskaplig verksamhet utan att därför vilja draga honom bort från yrket, gaf honom tillträde till sitt privata laboratorium vid vetenskapsakademien.

Den anställning A. i sept. 1851 erhöll vid Klefva nickelverk som proberare af malmer och hyttprodukter ledde hans häg till bergsvetenskap och mineralogi. Hösten 1853 lämnade A. Klefva och bosatte sig i Stockholm, där han åter erhöll professor Mosanders tillstånd att begagna sig af dennes privata laboratorium, och utförde till sommaren 1854 fortfarande analyser för nämnda bergverks räkning.

Under denna tid hade A. äfven fått medfölja Mosander på en af denne företagen studieresa till Dalarne och några andra landskap.

Under sommaren 1854 uppehöll A. sig vid Klefva och anträdde i sept. en tämligen vidsträckt resa till utlandet, hvarunder han besökte England, Frankrike, Sachsen, Österrike, Preussen samt Holland för att studera dessa länders hyttväsen och bedrifva mineralogiska studier.

Med särskildt tillstånd af bergsamtet inskrefs A. höstterminen 1854 vid bergsakademien i Freiberg, men kunde vid vårterminens början förete studentbetyg af d. 2 dec. 1854 och blef då formligen antagen till elev. Vid terminens slut återvände han till Sverige.

Fortgåendet på bergsmannabanan afbröts då han på professor Mosanders inrådan hösten 1855 inköpte apoteket Ugglan i Stockholm. Han undfick först 1863 privilegium å apoteket, försålde det 1866 och afträdde det vid årets slut. Den 8 maj 1868 erhöill han personligt privilegium å apoteket Hjorten i Lund och tillträdde detta under årets lopp.

Samma år A. blef apoteksinnehafvare i Stockholm invaldes han i apotekarsocietetens direktion och var 1856—59 dess sekreterare. Åren 1860—63 samt 1864—67 var han societetens taxerevisor och 1856—61 samt 1864—66 ledamot af farmaceutiska institutets styrelse. I den af sundhetskollegium 1857 beslutade kommittén för utarbetande af förslag till ny laborationstaxa var A. direktionens ene representant, och i 1865 års farmakopékommitté utsågs han af sundhetskollegium till ledamot. Var 1856—57 examinator i apotekarexamen och 1858—61 lärare i mineralogi samt geologi vid farmaceutiska institutet. Vid naturforsarmötet i Stockholm 1865 var A. den farmaceutiska sektionens sekreterare.

Utom vid farmaceutiska institutet var A. verksam som lärare i kemi vid slöjdskolan (nuv. tekniska) i Stockholm 1863—67, och sagda tid meddelade han äfven undervisning i kemi, mineralogi och geologi åt eleverna vid generallandtmäterikontoret samt i varukänedom vid Frans Schartaus handelsinstitut.

Sommaren 1858 företog A. med understöd af allmänna medel en utrikes studieresa.

Anderberg uppsatte 1863 i Stockholm en affär för försäljning af mineralier, den första i sitt slag i Sverige, och vid 1866 års industriutställning i Stockholm erhöill han pris för en där exponerad instruktiv och billig »mineraliesamling för folkskolor», hvilken sedermera utgick i öfver 600 exemplar till dessa

skolor. SjälF ägde han en synnerligen rik mineraliesamling, då troligen den största, som befunnit sig i enskild mans ägo i Sverige.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1858 och af Fysiografiska sällskapet i Lund 1870.

Död d. 6 maj 1871 i Lund. Han ligger begrafven på Stockholms norra kyrkogård.

Gift d. 11 nov. 1856 i Skirö inom Jönköpings län med IDA SOFIA ADOLFINA PÅHLMAN, född d. 30 sept. 1832, död d. 31 dec. 1891, dotter till ryttmästaren vid Skånska dragonregementet ADOLF OTTO PÅHLMAN och SOFIA ELEONORA VON BAUMGARTEN.

Barn: ANDERS WILHELM, född d. 22 nov. 1858. Kamrerare vid Rörstrands porslinsfabrik i Stockholm; — EVA MARIA, född d. 23 jan. 1860, gift d. 12 aug. 1882 med disponenten vid Rörstrand ADOLF FREDRIK ROBERT ALMSTRÖM, född d. 19 aug. 1834, död d. 17 sept. 1911; — ANNA IDA, född d. 31 jan. 1864, gift d. 20 sept. 1888 med materialförvaltaren vid Rörstrand CARL FREDRIK HOFFSTEN, född d. 26 sept. 1863; — PAMELA WILHELMINA, född d. 22 juni 1865; — EVA ELEONORA, född d. 18 nov. 1867; — HILDA ELISABET, född d. 11 april 1869; — SVEN ISAK, född d. 14 nov. 1870. Bosatt i Nord Amerikas förenta stater.

Apotekare Anderbergs verksamhet under sin tolfåriga vistelse i Stockholm har för den farmaceutiska undervisningen varit af särskildt stor betydelse, och han uträttade under denna tid mer till dess fromma än kanske någon före honom. I den nekrolog, som finnes intagen i n:r 9 af farmaceutisk tidskrift för 1871 och hvarur nedanstående till en del är hämtadt, har en hans samtida synnerligen kraftigt framhållit hans förtjänster i detta afseende. Då professor Mosander 1858 afgick från sin lärarebefattning vid farmaceutiska institutet, hade A. genom ett i apotekarsocieteten väckt och af densamma bifallet förslag redan beredt plats för ämnena mineralogi och geologi vid institutet, och han erhöU äfven uppdrag att meddela undervisning i dessa. Att A. så snart afgick från sin lärartjänst, föranleddes af det mottagande, som ett af institutets styrelse till sundhetskollgium 1860 öfverlämnadt förslag till undervisningens reformerande, rönte. I utarbetandet af detsamma hade han en mycket stor del. Fullkommandet af denna läroanstalt låg honom varmt om hjärtat.

Icke blott i egenskap af ledamot i såväl institutets styrelse som i direktionen och som sekreterare vid societetens allmänna sammankomster, utan äfven såsom den enskilde ledamoten,

till hvilkens både väl befogade och öfvertänkta samt väl sagda och skickligt försvarade framställningar societeten gärna lyssnade, verkade han oafslätligt, än vid penninganslags beviljande, än på undervisningens utvidgande och på lärarkrafternas förstärkande. Det mål han kämpade för var läroanstaltens fullständigande i så pass hög grad, att den högre farmaceutiska undervisningen kunde i sin helhet försiggå därstädes och helt och hållet skiljas från den för läkare afsedda vid Karolinska institutet. Före sin afflyttning från Stockholm fick han äfven se detta sitt mål förverkligadt, då 1867 apotekarexamen för första gången anställdes vid farmaceutiska institutet. Jämväl efter sin bosättning i Lund visade han fortfarande intresse för institutet, och kort före hans död fick detta från honom mottaga en ganska värdefull gåfva — en samling regulinska metaller.

Såsom lärare utmärkte A. sig genom den planmässiga gång, hvori hans undervisning rörde sig, och i synnerhet för det ovanligt vackra, rent af eleganta föredraget.

Anderberg led af nästan fullständig färgblindhet, ett fel som för honom i hög grad försvårade arbetet med att igenkänna och rätt bestämma en del mineralier. Hans maka var härvid för honom till en ovärderlig hjälp, och hon deltog mer och mer samt med stegradt intresse i mannens arbete.

TISELL, GUSTAF WILHELM. Född d. 21 maj 1818 å Kölbäcks egendom i Skeppsås socken, Östergötland.

Föräldrar: Godsägaren, f. d. löjtnanten vid Andra lifgrenadiärregementet CARL JOHAN TISELL, född d. 24 mars 1786, död d. 20 aug. 1865, och MARIE CATHRINE SOLDEZ, född d. 6 febr. 1790, död d. 20 maj 1855.

Han intogs 1828 i Linköpings lärdomsskola och fortsatte från 1830 studierna vid stadens gymnasium, från hvilket han afgick 1833. I dec. s. å. antogs han till elev å apoteket i Lidköping och blef d. 25 jan. 1840 farmacie studiosus. Tjänstgjorde fortfarande därstädes till maj 1841 och å apoteket Enhörningen i Göteborg till dec. s. å. Vårterminen 1842 inskrefs T. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 29 april 1843 apotekarexamen. Under studietiden blef han af läraren i kemi och farmaci, dåv. adjunkten vid Karolinska institutet N. J. Berlin, anmodad att under läsåret 1842—43 assistera vid dennes föreläsningar i kemi.

Efter afslutadt köp tillträdde T. d. 1 okt. 1843 apoteket i Sköfde och undfick privilegium därå d. 26 mars 1846. Han afyttrade apoteket 1851 och frånträdde det d. 1 sept. s. å. Den 1 okt. s. å. öfvertog han som ägare apoteket i Lidköping, undfick privilegium d. 21 april 1852 och innehade det till okt. 1860. Följande år inköpte han apoteket i Strängnäs med tillträde d. 1 april, erhöll d. 27 sept. s. å. privilegium å apoteket, hvilket han redan året därpå afhände sig. Han lämnade för en tid apotekarbanan men ingick 1867 åter på densamma, då han d. 1 jan. tillträdde apoteket Ugglan i Stockholm. Han erhöll privilegium därå d. 22 febr. s. å., försålde det 1873 och öfverlämnade det till dess nye ägare d. 1 jan. 1874.

Efter af Kungl. Maj:t erhållen dispens från afläggande af bergsexamen uppehöll T. åren 1863—64 enligt förordnande en amanuensbefattning vid mynt- och kontrollverket i Stockholm, och, när amorteringsfonden för apoteksprivilegier 1874 trädde i verksamhet, antogs han till kamrer i densamma. Sistnämnda uppdrag innehade han till d. 1 april 1877.

Tisell var till 1881 bosatt i Stockholm, därefter i Linköping till 1890, då han inköpte Vedåsa egendom i Småland. Från 1893 åter bosatt i Linköping framlefde han där sina återstående dagar.

Året efter det han tillträdde apoteket Ugglan invaldes T. i apotekarsocietetens direktion och tillhörde densamma till 1874, från 1870 i egenskap af sekreterare. Såsom apotekarsocietetens representant bevistade han 1867 års internationella farmaceutiska kongress i Paris. Kallades 1868 till korresponderande ledamot af »Société de pharmacie de Paris» och af »Société des pharmaciens de Seine et Marne».

Död d. 18 nov. 1909 i Linköping.

Gift 1) d. 1 okt. 1843 i Fredsbergs församling i Västergötland med GUSTAVA MARIA HASSELSTRÖM, född d. 2 jan 1813, död d. 7 maj 1876, dotter till landtränmästaren GUSTAF HASSELSTRÖM och SARA HELENA BREDBERG.

Barn: ALFHILD VALBORG MARIA, född d. 1 mars 1846, död d. 24 juli 1879, gift d. 6 april 1872 med majoren i armén AUGUST EMIL SEBASTIAN ANDERSON, född d. 17 mars 1843, död d. 28 jan. 1910. (En son till dem är den framstående skulptören Carl Milles).

2) d. 6 nov. 1881 i Köpenhamn med EMILY DELIA HENLEY, född d. 18 sept. 1827, i Chelsea, London, död den 25 jan. 1893, dotter till kirurgen JOHN HENLEY och AMELIA HENLEY. (gift 1),

d. 18 sept. 1847 med kronometermakaren i Helsingfors BERNARD WILLIAM PIHL, född d. , död d. 10 dec. 1860.

Det senare äktenskapet var barnlöst.

Apotekare Tisell var på sin tid en mycket verksam och framstående medlem af apotekarkåren. »En man af den gamla stammen, var och förblef han en älskvärd representant för en svunnen tid, då sirliga later och minutiös noggrannhet i fråga om klädedräkt och umgängesformer ännu stodo högt i kurs, och genom sitt gammaldags cirklade uppträdande afstack han bjärt från nutidens jäktade höflighet.»

Under den tid T. innehade apoteket Ugglan vann han vid ett tillfälle en viss »historisk» ryktbarhet. Det var nämligen i hans armar, som August Blanche aftonen d. 30 nov. 1868, efter aftäckandet af Carl XII:s staty, utandades sin sista suck.

WÆRNBAUM, ALFRED THEODOR. Född d. 18 juni 1831 i Jörlanda socken i Bohuslän.

Föräldrar: Kronolänsmannen CARL MAGNUS WERNBOM, född d. 7 febr. 1781, död d. 19 maj 1839, och BETTY WESTERBERG, född d. 17 sept. 1785, död i Kungälf d. 25 maj 1861.

Sedan han genomgått läroverket i Kungälf antogs W. 1844 till elev å apoteket i samma stad samt undergick d. 17 juli 1849 farmacie studiosi-examen. Han tjänstgjorde därefter 1849—59 samt 1861—67 å apotek i Ljungby, Västervik, Stockholm, Göteborg, Varberg, Umeå och å filialapoteket i Nysätra. Höstterminen 1859 inskrefs W. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 31 maj 1861 apotekarexamen.

Efter afslutadt köp tillträdde W. d. 1 april 1867 apoteket i Smedjebacken och undfick privilegium därå d. 29 nov. s. å. Enligt af Sundhetskollegium 1870 utfärdadt tillstånd inrättade han ett medikamentsförråd i Grangärde socken i Dalarne, hvilket 1871 öppnades för allmänheten. Apoteket i Smedjebacken innehades af W. till 1873, då han afyttrade det och samtidigt inköpte apoteket Ugglan i Stockholm med tillträdesrätt d. 1 jan. 1874. Han undfick privilegium å sistnämnda apoteksinrättning d. 23 jan. s. å.

På grund af sjukdom åtnjöt W. sedan 1885 befrielse från skötseln af apoteket, och han afflyttade då från Stockholm samt bosatte sig i Strängnäs.

Blef ledamot af Svenska läkarsällskapet 1876.

Död d. 23 april 1894 i Strängnäs.

Gift d. 24 nov. 1867 i Uppsala med SOFIA WESTRÖM, född d. 17 jan. 1842, dotter till rådmannen och handlanden därstädes ERIK WESTRÖM och CHARLOTTA WILHELMINA BERG.

Barn: ATHOS, född d. 2 aug. 1868. Disponent; — ELLEN, född d. 2 aug. 1868, död d. 10 i samma månad; — ALFRED, född d. 3 dec. 1869. Affärsman, bosatt i Bolivia; — EPHRAIM, född d. 6 juni 1871. Kassör; — GERDA, född d. 2 aug. 1872, död d. 12 april 1873; — GERDA, född d. 14 mars 1874; — ARAMIS, född d. 13 febr. 1877. Examinerad apotekare.

LEHMAN, RICHARD REINHOLD AUGUST. Född d. 7 febr. 1842 i Söderhamn.

Föräldrar: Apotekaren därstädes CARL LEHMAN, född d. 27 juni 1798, död d. 4 mars 1845, och MARGARETA LOVISA WALLSTRÖM, född d. 31 maj 1801, död d. 2 mars 1868.

Idkade 1852—58 studier vid Hudiksvalls högre elementarläroverk och anställdes från 1861 års början på speditionskontor i Gäfle. Denna plats lämnade han med juli månads utgång för att inträda på apotekarbanan och antogs d. 11 aug. s. å. till elev å apoteket i Umeå, där han d. 11 aug. 1865 undergick farmacie studiosi-examen. Han tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek till d. 7 aug. 1867. Under denna tid uppehöll han, enligt förordnande, höstterminen 1866 lärarebefattningen i kemi i sjette och sjunde klasserna af Umeå högre elementarläroverk. Höstterminen 1867 inskrefs L. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 29 maj 1869 apotekarexamen.

Under studietiden tjänstgjorde han 1868 såsom t. f. amanuens vid kontrollverket från d. 1 maj till d. 11 juni samt från d. 15 aug. till årets slut. Förklarades d. 22 jan. 1869 af Kungl. Maj:t kompetent till ordinarie amanuensbefattning vid kontrollverket och uppehöll enligt förordnande nämnda befattning under 1869 års förra hälft. Därjämte skötte han läsåret 1868—69 en amanuensbefattning vid veterinärinstitutet i Stockholm. Tjänstgjorde från d. 15 juni till d. 1 aug. 1868 å filialapoteket i Järfös, från nov. 1869 till febr. 1870 å apoteket Enhörningen i Stockholm samt därefter å apoteket Lejonet till mars 1874.

I april samma år öfvertog han det af honom i dec. föregående år inköpta apoteket Gripen i Stockholm och undfick pri-

vilegium därå d. 17 april 1874. Detta apotek innehade L. till 1895, då han d. 1 april tillträdde apoteket Ugglan i hufvudstaden, till hvilket han genom privilegium af d. 20 dec. 1894 vunnit transport.

Åren 1880—1909 tillhörde L. apotekarsocietetens direktion och var under denna tid 1880—83 samt 1885—1906 dess sekreterare. Sistnämnda år valdes han till societetens ordförande och kvarstod på denna post till sin afgång ur direktionen. Var 1874—78 examinator i de inför direktionen anställda farmacie studiosi-examina och 1889—1909 af societeten utsedd ledamot i styrelsen för farmaceutiska institutet. Utsågs 1896 samt 1902 till kontrollant för om- och tillbyggnadsarbeten vid institutet. Åren 1890—1905 var han societetens taxerevisor och 1900 ledamot af den utaf apotekarsocieteteten s. ä. tillsatta taxekommittén. Förordnades 1902 af Kungl. Maj:t till ledamot i kommittén för utarbetande af ny giftstadga och 1908 till sakkunnig i kommittén för medicinalstyrelsens omorganisation att deltaga vid dess behandling af frågor rörande apoteksväsendet, hvilket senare uppdrag han på grund af sjukdom måste afsäga sig. Förordnades 1909 att, i egenskap af sakkunnig, i medicinalstyrelsen deltaga i förnyad granskning af dess förslag till förordning angående apoteksvaror och i upprättande af förslag till erforderliga förteckningar. Är ledamot af styrelsen för apotekarkårens lifränte- och pensionskassa sedan 1890 och af styrelsen öfver amorteringsfonden för apoteksprivilegier sedan 1897. Vice ordförande i farmaceutiska föreningens styrelse 1875—76.

Lehman har äfven innehaft flere kommunala uppdrag. Han var 1889—1895 ledamot af Katarina församlings fattigvårdsstyrelse och 1889—1896 af styrelsen för Rosenlunds älderdoms hem. Stadsfullmäktig i Stockholm 1891—95.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1878. R. V. O. 1899; R. N. O. 1905.

Gift d. 15 aug. 1874 å Elgå bruk i Värmland med ANDRIETTA CATARINA BEDA OLIVIA RHODIN, född d. 29 juni 1849, dotter till bruksägaren CARL RHODIN och OLIVIA JOSEFINA NORDSTRÖM.

Barn: THYRA MARGARETA BEDA OLIVIA, född d. 10 aug. 1875, gift d. 21 maj 1908 med apotekaren i Stockholm ARVID NATHANËL BLOMQUIST, född d. 24 sept. 1859. (Se nedan under apoteket S:t Erik.)

Apotekare Lehmans insats i arbetet å kårens angelägenheter

har varit betydande, såväl kvalitativt som kvantitativt sedt. Det sätt, hvarpå han i nära ett kvartsekel skött den ansvarsfulla och arbetsamma sekreterarbefattningen har i särskildt hög grad gjort honom förtjänt af societetens tacksamhet. Genom den grundlighet och sakkunskap, hvarmed han utfört alla utredningar, samt den klarhet och reda, som känneteckna alla af honom affattade protokoll och skrivelser, har han blifvit allmänt erkänd såsom en verkligt framstående förmåga i detta afseende, det icke minst af de högre myndigheter, med hvilka han i sin egenskap af societetens sekreterare kommit i beröring. Äfven bör framhållas den stora del han som taxarevisor från början tagit i arbetet på apotekarsocietetens taxa å icke officiella läkemedel.

Såsom ett erkännande af hans stora förtjänster och ett tack för hans oegenyttiga verksamhet har apotekarsocieteten låtit i sin lokal uppsätta hans i olja utförda porträtt. Därjämte beslöt societeten vid sin allmänna sammankomst d. 15 sept. 1910 att afsätta ett belopp af 5,000 kronor till en fond bärande hans namn, och hvaraf räntan skall utdelas till en behöfvande elev vid farmaceutiska institutet, som fullgör sina studier för afläggande af apotekarexamen.

Apoteket Hjorten.

1760.

Längst af alla Stockholms stadsdelar eller förstäder fick Kungsholmen vänta på att erhålla en egen apoteksinrättning. Efter upprepade till Kungl. Maj:t gjorda framställningar, och sedan Collegium Medicum d. 15 sept. 1758 afgifvit tillstyrkande utlåtande, förordnade Adolf Fredrik, genom resolution af d. 20 dec. 1759, att ett apotek skulle inrättas å Kungsholmen.

Till erhållande af privilegiet blef farmacie studiosus Gottfried Hahr af Collegium Medicum anmäld, och efter aflagd apotekar-examen undfick denne d. 5 aug. 1760 privilegium »att på Kungsholmen få inrätta och hålla ett nytt Apotheque, samt derwid åtnjuta de fri- och rättigheter, hwaraf Apothekarne i Riket i allmänhet hafwa sig att hugna».

Apoteket inrättades af Hahr i hörnhuset vid Handtverkargatan och Glasbruksgränden (nu Owengatan) och öppnades 1760 under namnet Stående Hjorten. (Han hade först för sig att benämna det efter landskapet Upplands vapen som är ett äpple, men öfvergaf denna tanke.) Redan följande år förflyttade han apoteket till en lokal i församlingens nybyggda fattighus, n:r 6 vid samma gata. Med undantag af åren 1818—34, under hvilken tid det var förlagdt i n:r 4 Handtverkargatan kvarlåg apoteket på samma plats till 1889, då det af apotekare R. Norselius flyttades till sitt nuvarande läge n:r 14 Schéelegatan.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 60,000 kronor.

HAHR, GOTTFRIED. Född 1730, döpt d. 26 nov., i Stockholm.

Föräldrar: Grosshandlaren HENRICH HAHR, född d. 18 aug. 1693, död d. 12 juni 1747, och ANNA CHRISTINA KÜSEL, född d. 4 nov. 1704, död d. 28 dec. 1778.

Han antogs 1744 till elev å apoteket Markattan i Stockholm och blef 1749 farmacie studiosus. Tjänstgjorde ännu ett år på nämnda apotek och sedan å apotek på skilda platser i Sverige samt äfven i utlandet, däribland i Hannover och Hamburg. I slutet af 1750-talet återvände han till Stockholm.

På uppmaning af en del Kungsholmsbor ingaf Hahr 1759 en ansökan till konungen att å Kungsholmen få inrätta ett apotek. Efter inhämtande af Collegii Medici utlåtande förordnade Kungl. Maj:t att Hahr jämte de, som anmält sig till erhållande af privilegium å de två andra vid samma tillfälle beslutade apoteksanläggningarne (Ugglan och Gripen), skulle, tillika med öfriga eventuella sökande, inför Collegium Medicum undergå apotekarexamen, och de tre mest förtjänte därefter anmälas till erhållande af privilegium å respektive apotek. Hahr blef då, efter d. 5 mars 1760 aflagd apotekarexamen, af Collegium Medicum anmäld till erhållande af apoteket å Kungsholmen, hvarefter privilegium utfärdades för honom d. 5 aug. s. å.

Han inrättade apoteket i nr 3 Handverkargatan och öppnade det före 1760 års utgång under namnet Stående Hjorten. Redan följande år flyttade han apoteket till motsatta sidan af gatan i församlingens nybyggda fattighus. År 1778 blef han, på grund af sin mindre goda affärställning, nödsakad att försälja apoteket. Han var fortfarande bosatt å Kungsholmen och synes äfven efter frånträdandet af apoteket hafva sysselsatt sig å detta med beredning af en del »patentmedicin», som enligt af honom undertecknade annonser i Stockholmstidningar funnes till salu hos apotekare Hellman på Kungsholms apotek, men utlämnades under hans sigill.

Död d. 15 maj 1786 i Stockholm.

Gift d. 26 jan. 1764 i Stockholm med CHRISTINA REGINA ZETHELIUS, född 1744, döpt d. 5 febr., död d. 2 dec 1778, dotter till garfvaren och kyrkovärden LARS ZETHELIUS och CHRISTINA MARIA ÅKERMAN.

Äktenskapet var barnlöst.

Apotekare Hahr lär, enligt uppgift af assessor P. Chr. Schulzen, ha lidit af någon hudsjukdom, som gjorde att hans ansikte blef vanställdt af utslag och bulnader, hvarigenom han förhindrades att i vidare mån själf öfvervaka apotekets skötsel samt deltaga i göromålen. Detta skall äfven ha varit en medverkande orsak till hans iråkade obestånd.

De af honom införda annonserna om hans »suveräna re-

meder», såsom »Gift emot råttor», »Veritabelt Parisermandelkli, utmärkt genom sin delikata parfym», »Härbalsam» etc. ge, i fråga om rosandet af dessas framstående egenskaper, föga efter för nutida braskande »läkemedelsannonser».

HELLMAN, CARL CHRISTOFFER. Född d. 17 maj 1745 i Stockholm.

Föräldrar: Kämnären CARL HELLMAN, född 1715, död d. 13 april 1785, och ELISABETH CHRISTINA SCHARENBERG, född d. 24 april 1716, död d. 12 okt. 1797.

Sedan han erhållit nödig skolunderbyggnad tog han först anställning på brukskontor vid Loos koboltverk i Hälsingland. Då grufdriften på grund af minskad malmtillgång upphörde, återvände han 1761 till Stockholm och blef s. å. antagen till elev å apoteket Korpen, som då ägdes af hans morbroder, apotekaren Johan Scharenberg. Efter avslutad elevtjänstgöring var han från sept. 1767 till mars 1768 anställd å apoteket Hjorten i Västerås, tillträdde därpå plats å apoteket Kronan i Stockholm, hvarest han tjänstgjorde till 1778 års början. Han inköpte då apoteket Hjorten i Stockholm, aflade d. 31 maj 1778 apotekar-examen och öfvertog s. å. apoteket, hvilket han innehade till 1811. Bosatte sig efter apotekets försäljning å en egendom på landet och tillbringade där sin återstående lefnad.

Han erhöll 1809 assessors n. h. o. v.

Död d. 25 jan. 1818.

Gift d. 31 mars 1780 med ELISABETH HJORTZBERG, döpt d. 12 febr. 1743, död d. 7 maj 1812, dotter till prosten, kyrkoherden i Kjula och Sundby i Södermanland JONAS LORENTZ HJORTZBERG och ANNA MARIA HULTSTEDT. Äktenskapet var barnlöst.

STAHERE, JOHAN SVEN NILSSON. Född d. 10 april 1782 i Enköping.

Föräldrar: Handlanden och rådmannen i Enköping NILS SVENSSON STAHERE, född i Eksjö d. 9 jan. 1750, död d. 3 juni 1815 i Enköping, och HEDVIG JOHANNA BRANDER, född d. 12 maj 1765, död d. 14 mars 1829.

Han hade i födelsestaden idkat skolstudier och antogs d. 22 sept. 1793 till elev å apoteket Morianen i Stockholm, där han tjänstgjorde i något öfver ett år. Sin återstående elevtid full-

gjorde han från oktober 1795 å apoteket i Marstrand och blef 1799 farmacie studiosus. Han tjänstgjorde 1801—02 å apoteket Enhörningen i Stockholm, och var 1802—03 föreståndare för apoteket å Drottningholm. Sistnämnda år öfverflyttade han till Finland och antog plats på apoteket i Brahestad, hvilket han i juni 1804 inköpte och erhöll, efter d. 5 juli s. å. aflagd apotekarexamen, privilegium å detsamma.

Vid en eldsvåda, som d. 6 okt. 1810 lade större delen af staden i aska, uppbrann äfven apoteket och all Stahre tillhörig löseegendom. Han försålde då privilegiet å apoteket i Brahestad och tillhandlade sig följande år apoteket Hjorten i Stockholm. Genom d. 1 maj 1826 afslutad bytesshandel med förre ägaren af apoteket i Wasa J. C. Kantzau, som 1822 öfverflyttat till Sverige och inköpt Risslinge säteri i Roslagen, blef S. ägare af nämnda säteri samt öfverlät apoteket Hjorten på Kantzau. År 1832 afyttrade han Risslinge och inköpte samtidigt apoteket i Borgholm, som han innehade till d. 1 febr. 1837. I sept. s. å. flyttade han åter till Stockholm och var sedan bosatt därstädes.

Stahre undfick 1814 hofapotekares n. h. o. v.

Blef ledamot af Svenska läkarsällskapet 1824 och af Linnéska samfundet 1832.

Död d. 13 febr. 1852 i Stockholm.

Gift d. 21 juli 1805 på Drottningholm med BRITA ULRIKA AULIN, född d. 1 juli 1777, död d. 28 nov. 1860, dotter till handlanden i Stockholm LARS FREDRIK AULIN och BRITA MARIA CARLSBERG.

Barn: MATHILDA THERESIA, född d. 3 juni 1806, död d. 6 dec. 1887; — NILS JACOB, född d. 26 april 1808, död d. 13 mars 1811; — JULIANA FREDRIKA MARIA, född d. 5 juni 1810, död d. 28 maj 1889. Var under en lång följd af år till 1875 föreståndarinna vid Philipsenska skolinrättningen å Södermalm i Stockholm; — NILS JACOB, född d. 22 mars 1812, död d. 21 april 1890. Komminister i Jakobs och Johannes församlingar i Stockholm; — CARL JOHAN, född d. 14 dec. 1815, död d. 30 nov. 1900. Apotekare i Stockholm (se sid. 58).

KANTZAU, JOHAN CHRISTIAN. Född d. 31 mars 1774 i Vasa i Finland.

Föräldrar: Provinsialapotekaren JOACHIM CHRISTIAN KANTZAU,

född d. 28 mars 1732, död d. 30 sept. 1809, och BRITA MAGDALENA BRINCK, född d. . . . 1744, död d. 20 okt. 1784.

Genomgick lärdomsskolan i födelsestaden och antogs i juni 1789 till elev å apoteket Enhörningen i Stockholm. Han återvände dock redan före slutet af året till Finland för att å faderns apotek i Vasa fortsätta sin elevtjänstgöring samt undergick i maj 1794 farmacie studiosi-examen. På hösten s. å. reste han till Uppsala och inskrefs d. 4 okt. som student vid universitetet, där han under två terminer bevistade de kemiska föreläsningarne. I juni 1795 lämnade han Uppsala för att tillträda plats å apoteket i Karlstad, å hvilket han tjänstgjorde till 1801. Han aflade sistnämnda år provisorsexamen inför Collegium Medicum för att i egenskap af provisor biträda fadern vid skötseln af dennes apotek i Vasa.

Den 25 juni 1808 utkämpades i Vasa en häftig strid mellan landstigna svenska trupper och ryska ockupationstrupper under general Demidoffs befäl, efter denna strid följde en tre dagars våldsam plundring af staden af de ryska trupperna. Äfven stadens apotek blef därunder plundradt och i grund förstördt, och då fadern redan uppnått sitt 76:te år, öfverlämnade han åt sonen att åter iståndsätta apoteket. Denne aflade därför d. 30 aug. s. å. i Stockholm apotekarexamen och öfvertog därefter apoteket såsom ägare.

I april 1822 försålde K. apoteket, öfverflyttade s. å. till Sverige och inköpte Risslinge säteri i Roslagen samt sysselsatte sig i några år med landtbruk. Han återinträdde 1826 på apotekarbanan såsom ägare af apoteket Hjorten i Stockholm, hvilket han förvärfvat af apotekare J. S. Stahre genom byte med Risslinge säteri. På grund af misslyckade spekulationer kom han på obestånd och måste 1836 afträda sin egendom till konkurs. Af sysslomännen i denna blef apoteket såldt i sept. s. å.

Kantzau var till 1849 fortfarande bosatt i Stockholm, men flyttade sistnämnda år till Karlstad, där han i små omständigheter tillbragte sina återstående dagar.

Vid assessor Göranssons afgang från ordförandeposten i apotekarsocieteten d. 3 dec. 1828, utsågs K. till hans efterträdare och kvarstod på denna post under det följande året.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1826.

Död d. 20 april 1855 i Karlstad.

Gift d. 26 juni 1804 i Karlstad med KATRINA MAGDALENA RADELOFF, född d. 21 juli 1784, död d. 31 mars 1849, dotter

till apotekaren därstädes DAVID DANIEL RADELOFF och ELISABETH SOFIA ANDERSSON. Ätenskapet var barnlöst.

Till apotekarsocietetens samlingar skänkte K. 1826 ett exsiccatorverk lafvar, bestående af 9 volymer. Vid statsverkets öfvertagande af den farmaceutiska undervisningen öfverlämnades denna samling till farmaceutiska institutet, i hvars botaniska museum den nu förvaras.

ALMSTRÖM, PER OLOF. Född d. 18 juni 1802 i Stockholm.

Föräldrar: E. o. stadstjänaren och tullvaktmästaren LARS OLOF ALMSTRÖM och MARIA CHARLOTTA EKMAN, född 1771, död 12 febr. 1853.

Almström hade genomgått Tyska national-lyceum i Stockholm, då han i febr. 1815 antogs till elev å apoteket Lejonet i Stockholm. Från våren 1817 fortsatte han sin elevtjänstgöring på det under uppsättning varande apoteket Nordstjärnan därstädes hvilken tjänstgöring var af synnerlig lärorik art för A., då han därvid fick, under den skicklige och framstående apotekare Plagemanns omedelbara handledning, deltaga i alla de laborationer, som voro erforderliga till apotekets öppnande. Den 25 april 1818 undergick han med utmärkt vackra vitsord farmacie studiosi-examen. Han erhöll s. å. anställning vid Vena koboltgrufva i Närke för att biträda vid anläggandet af en fabrik för tillverkning af »chaux metallique». Till följd af ogynnsamma konjunkturer måste denna snart nedläggas, och han antogs då till proberare vid Gladhammars på nytt upptagna koboltgrufva i Småland, och 1822 utförde han, på enskild persons uppdrag, undersökningar vid Loos ödelagda koboltgrufva i Hälsingland.

Följande år aflade han d. 16 april apotekarexamen och erhöll därvid af examinatorerna, J. J. Berzelius samt apotekarne Plagemann och P. A. Gillberg, högsta betygsgraden.

Efter tjänstgöring å apotek i landsorten inköpte och tillträdde A. d. 1 juli 1829 apoteket i Åmål, hvarå han d. 4 sept. s. å. undfick privilegium. Han afyttrade detsamma d. 21 aug. 1836 och öfvertog d. 6 i följande månad apoteket Hjorten i Stockholm samt erhöll privilegium d. 11 okt s. å. Af ekonomiska skäl blef han 1839 nödsakad att försälja sistnämnda apotek och afträdde det d. 1 april s. å. Under de följande åren meddelade han i Stockholm enskild undervisning i farmaceutisk

kemi åt ett större antal farmacie studiosi och utöfvade samtidigt en rätt liflig författarverksamhet.

Då 1846—47 en fullständig omorganisation af teknologiska institutet ägde rum, förordnades A. d. 1 febr. 1846 till föreståndare för institutets laboratorium och till lärare i kemisk teknologi samt uppehöll under höstterminen s. å. professuren i allmän kemi och kemisk teknologi. När sistnämnda befattning 1847 tillsattes på ordinarie stat blef A., som sökt densamma, förbigången. Från 1846 var han äfven anställd som lärare vid Stockholms slöjdskola.

Till det 1848 beslutade nya apoteket i Gäfle anmälde A. sig äfven som sökande, men, trots sin obestriddliga öfverlägsenhet i meriter, blef han ej af sundhetskollegium föreslagen därtill. Detta på grund af kollegii då strängt vidhållna åsigt, att apotekare, som försålt sitt innehafda apotek, ej borde komma i åtanke vid tilldelande af personligt privilegium å nyinrättade apotek.

När farmaceutiska institutet med 1837 års början trädde i verksamhet, uppehöll A. under vårterminen s. å. utan ersättning lärarebefattningen i farmaceutisk kemi. Läsåren 1837—39 var han af apotekarsocieteten utsedd till examinator i apotekar-examen samt hade 1838—39 på societetens uppdrag inseende öfver institutet. Var 1838—39 apotekarsocietetens taxerevisor.

Frågan angående de säljbara apoteksprivilegiernas afskaffande genom deras amortering debatterades vid denna tid mycket ifrigt, särskildt med anledning af en utaf apotekare Forshæll utgifven skrift med förslag till frågans lösning.

Apotekarsocieteten, som af statssekreteraren von Hartmannsdorff under hand blifvit uppmanad att taga hans förslag under öfvervägande, lämnade i dec. 1836 Almström i uppdrag att tillsammans med apotekare J. C. Fritz utreda frågan samt utarbete ett fullständigt förslag till amortering af apoteksprivilegierna. Ett sådant afgafs af dem redan d. 1 mars 1837, men det väl uttänkta förslaget väckte hos en stor del af societetens medlemmar i Stockholm den häftigaste opposition och föranledde en mängd stridigheter inom societeten. Särskildt voro angreppen riktade mot Almström, och han ådrog sig härvid mycken ovilja från sina yrkeskamraters sida. Förslaget blef vid apotekarsocietetens allmänna sammankomst i juli s. å. förkastadt.

Af de talrika arbeten, som A. under loppet af ett 10-tal år utgaf, märkas särskildt: *Apotekarkonstens Elementer. Lärobok*

för apotekselever (1841); *Kemisk teknologi*, del 1, 2 (1844—45); *Supplement till Kemisk teknologi* (1847); *Handelsvarukännedom* (1845); *De första grunderna i naturläran i allmänhet och kemien i synnerhet* (1848). Därjämte utgaf han 1837 i Stockholm *Farmaceutiskt notisblad* (1 årg.), 1847—48 *Teknokemisk journal* (2 årg.) samt redigerade 1845—49 de naturhistoriska, tekniska och kemiska uppsatserna i det 1845—52 af P. G. Berg utgifna *Svenskt konversationslexikon*.

Död d. 23 febr. 1849 i Stockholm.

Gift d. 25 juli 1830 i Karlstad med SOFIA CHARLOTTA GJÖRCKE, född d. 12 sept. 1804, död d. 9 april 1846, dotter till hospitalssysslomannen, löjtnant CARL GUSTAF GJÖRCKE och SARA MARIA BOSTRÖM.

Barn: SOFIA MARIA CHARLOTTA, född d. 8 juni 1831, död d. 14 dec. 1837; — CARL ROBERT FRIDOLF, född d. 22 aug. 1832, död d. 28 aug. 1834; — ADOLF FREDRIK ROBERT, född d. 19 aug. 1834, död d. 17 sept. 1911. Civilingeniör. Disponent för Rörstrands porslinsfabrik i Stockholm. Riksbanksfullmäktig och mångårig ledamot af riksdagens första kammare; — SOFIA LOVISA AUGUSTA, född d. 21 mars 1838, död d. 26 nov. 1863.

Apotekare Almström var en af apotekarkårens kunnigaste och mest framstående medlemmar. Såsom lärare utmärkte han sig genom sitt intressanta och lättfattliga föredrag och de tydliga samt aldrig misslyckade experiment, hvarmed han lät sina föreläsningar åtföljas. Såsom skriftställare ådagalade han en ovanlig flit, och hans skrifter vittna om grundliga sakkunskaper samt ett skarpsynt urval af det för vårt land vid dess dåvarande industriella ståndpunkt mest angelägna. Bland hans skrifter intager säkerligen det af honom utgifna, vidtomfattande arbetet kemisk teknologi främsta rummet, och länge var detta snart sagdt oundgängligt såsom uppslagsbok för tekniska yrkesidkare och såsom lärobok. Han var äfven den förste, som med någon framgång införde beredning af artificiella mineralvatten i Sverige, äfvensom använde metoden att eftergöra de varma hälsokällornas vatten i koncentrerad form, för att genom deras utspädning med kokhett vatten erhålla hälsovatten i normalt tillstånd, både i afseende på styrka och temperatur. Hans allt för tidiga bortgång var för såväl farmacien som den kemisk tekniska industrien i Sverige till stor förlust.

HAMBERG, NILS PETER. Född d. 4 nov. 1815 i Stockholm.

Föräldrar: Kofferdikapten NICLAS HAMBERG, född d. 8 okt. 1785, död d. 14 aug. 1830, och MAGDALENA LOVISA LÖVENBERG, född d. 19 sept. 1791, död d. 18 mars 1863.

Efter att hafva genomgått Maria skola i Stockholm och i juni 1829 aflagt afgangsexamen till gymnasium antogs han d. 13 febr. 1830 till elev å apoteket Gripen i Stockholm samt undergick d. 3 dec. 1834 farmacie studiosi-examen inför apotekarsocietetens direktion. Han tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek 1835—36 och aflade den 2 maj 1838 apotekarexamen. Den 1 april 1839 tillträdde han, efter avslutadt köp, apoteket Hjorten i Stockholm, erhöll privilegium därå d. 28 maj s. å. och innehade detsamma till april 1850. Hambergs apotekarbana var därmed lyktad, men han fortfor likväl att stå apotekarkåren ganska nära dels som lärare, dels som inspektor vid farmaceutiska institutet.

Året efter sitt öfvertagande af apoteket beslöt H. att utbilda sig till läkare. Sedan han inhämtat förberedande kunskaper aflade han höstterminen 1841 studentexamen i Uppsala och inskrefs som studerande af Stockholms nation vid universitetet. Han blef hösten 1842 mediko-filosofie kandidat och fortsatte därefter studierna dels i Uppsala, dels i Stockholm, där han 1843—44 studerade anatomi, fysiologi och kemi vid Karolinska institutet, samt aflade d. 20 juni 1846 i Uppsala medicine kandidat-examen. För vinnande af medicine doktorsgraden ventilerade han d. 15 juni 1848 under professor Göran Wahlenberg en afhandling: Om vegetabiliska drogers insamling och förvaring. Han aflade d. 4 nov. s. å. medicine licentiat-examen, blef d. 21 febr. 1849 kirurgie magister och d. 1 juni s. å. medicine doktor utan promotion.

Hambergs verksamhet som praktiserande läkare var i hufvudsak begränsad till några kortare förordnanden som karantänsläkare m. m., hvarjämte han 1850—53 innehade befattningen som fattigläkare å Kungsholmen.

Det var åt lärarkallet H. ägnade större delen af sitt verk samma lif. Från jan. 1848 till 1854 var han t. f. adjunkt i kemi och farmaci vid Karolinska institutet och samtidigt laborator vid farmaceutiska institutet. Han förordnades 1858—59 att under vakans bestrida professuren i kemi vid Karolinska institutet och 1860 till extra lärare vid veterinärintitutet med

föreläsningsskyldighet i kemi, farmakologi och toxikologi. Följande år blef han lärare i kemi vid farmaceutiska institutet och var från 1863 till sin afgang 1873 jämväl inspektor för det samma. Sistnämnda uppdrag innehade han ännu en gång läsåret 1876—77.

År 1868 utnämndes H. till lektor vid veterinärinstitutet. Han förordnades 1872 att vara rättskemist och bestred denna tjänst till juli 1874. Sistnämnda år var han t. f. medicinalråd i sundhetskollegium.

När befattningen som rättskemist 1875 uppfördes på ordinarie stat, med professors benämning för innehafvaren, utnämndes H. d. 31 dec. s. å. därtill. Han kvarstod som sådan till 1883, då han afgick med pension.

Såsom innehafvare af riksstatens större stipendium för civile läkare uppehöll H. sig 1851—52 i 15 månader utomlands och idkade därunder studier i fysiologisk och patologisk kemi i Tyskland, Belgien och England. Med understöd af allmänna medel besökte han 1862 års exposition i London för att taga kännedom om där utställda hälso- och sjukvårdsartiklar.

Åren 1843—48 utgaf H. en medicinsk farmaceutisk drog-samling, väl bekant och uppskattad af forna tiders läkare och farmaceuter, för hvilket arbete han 1848 af sundhetskollegium tilldelades en belöning af 20 dukater. Under sin studieresa 1851—52 hade han hopbragt en större samling naturalster, fabrikater, instrumenter och konstsaker, med hvilka han i aug. 1853 anordnade en utställning å Karolinska institutets lokal. Genom bidrag af allmänna medel vidmakthöllos och förökades dessa samlingar, så att ett museum för naturvetenskap, slöjd och konst 1854 inrättades i Stockholm och upprätthölls till 1864, då samlingarna dels försålles, dels bortskänktes till skolor.

Såsom kommittéledamot deltog H. i utarbetandet af sjunde editionen af den svenska farmakopén samt af tredje upplagan af veterinärfarmakopén. Äfvenså deltog han verksamt i 1873 och 1879 års taxekommittéers arbete. Vid såväl 1866 års industriutställning i Stockholm som vid allmänna landtbruksmötet därstädes 1868 och i Norrköping 1876 var H. utsedd till juryman, och under 4 år inspekterade han, enligt uppdrag af sundhetskollegium, apoteksinrättningar i riket.

Hamberg utöfvade en stor litterär verksamhet, och förteckningen å hans tryckta skrifter, sträckande sig till 1879, upp-

tager fem sidor i Bruzelii apotekarhistoria, hvartill kommer ett ej obetydligt antal af senare datum. Hans talrika afhandlingar äro intagna i Hygiæa, Svenska läkarsällskapets förhandlingar, Farmaceutisk tidskrift jämte flere andra in- och utländska tidskrifter. H. var en flitig och samvetsgrann analytiker, särskildt på de tidsödande vattenundersökningarnas område. Ett betydande arbete nedlade han på undersökning af luften i boningsrum, beklädda med arsenikhaltiga tapeter, och af de flyktiga arsenikföreningarnas inverkan på människokroppens olika organ.

Hamberg sysslade äfven med bibliografi och har i Farmaceutisk tidskrift 1861—62 skrivit rätt omfattande uppsatser öfver: Svensk farmaceutisk bibliografi.

Hans verksamhet vid farmaceutiska institutet var till stort gagn för detsamma. Jämte d. v. inspektorn, professor L. Stenberg erhöll han 1863 uppdrag att anordna och inreda de af apotekarsocieteten nybyggda lokalerna för institutet, hvilket uppdrag utfördes till allmän belåtenhet. Det var äfven under H:s tid såsom inspektor, som institutet erhöll examensrätt, och förslaget till 1867 års examensstadga är uppgjort af honom.

Genom sin donation af 10,000 kronor till farmaceutiska institutet, företrädesvis afsedd till främjandet af undervisningen i mikroskopisk anatomi, och sin donation af samma belopp att lägga till den af K. Vetenskapsakademien förvaltade Schéele-fonden, hvars afkastning hvar 3:dje år utdelas af farmaceutiska institutet, bevisade H., äfven efter sin afgang som lärare och inspektor, sitt varma intresse för detsamma.

Hamberg blef ledamot af Svenska läkarsällskapet 1839, var arbetsåret 1864—65 sällskapets ordförande samt kallades 1889 till dess hedersledamot. Hedersledamot af Pharmaceutical Society of Great Britain 1856, ledamot af Norska läkarsällskapet 1863; ledamot af K. Landtbruksakademien 1872; hedersledamot af Philadelphia College of Pharmacy 1875; ledamot af K. Vetenskapsakademien 1878. R. V. O. 1861; R. N. O. 1872.

Död d. 13 febr. 1902 i Stockholm. Begraven å Stockholms norra kyrkogård.

Gift d. 21 maj 1854 i Norrköping med EMMA AUGUSTA CHRISTINA HÄRNSTRÖM, född d. 23 mars 1833, dotter till bruksinspektoren CARL MAGNUS HÄRNSTRÖM och ANNA ULRIKA JURINGIUS.

Barn: ANNA, född d. 2 april 1855, gift d. 4 nov. 1880 med sedermera kaptenen vid Värmlands regemente ERNST ERIK DANIEL ÖMAN, född d. 25 febr. 1850, död d. 12 sept. 1906; — LOUISE, född d. 21 aug. 1856, gift d. 26 april 1887 med grosshandlaren i Stockholm JOHANNES JOACHIM DANIELSEN, född d. 10 aug. 1847; — EMMA, född d. 27 juni 1859, död d. 22 jan. 1862; — HILDA, född d. 2 maj 1861, död d. 5 jan. 1866; — AXEL, född d. 17 jan. 1863. Fil. doktor, professor vid Uppsala universitet; — ULRIKA, född d. 10 okt. 1865.

Ur den sympatiska, af Doktor E. G. Johnson författade minnesteckningen öfver Hamberg (i Hygiæa 1902, sid. 51) må nedanstående anföras: »Hamberg var en man af reslig kroppsbyggnad, goda kroppskrafter och stor energi. Han var till sitt väsen blid och älskvärd mot hög och låg, ung och gammal. Han hade ett lifligt intresse för människor och olika lifsförhållanden, påverkades lifligt af personlig beröring med människor och handlade alltid kraftigare genom direkta impulser från personer än genom inverkan af rena sakförhållanden. I hans världsliga handlande följde honom den vetenskapliga skarpsinnigheten och opartiskheten, och för en god sak var han beredd att offra hvad han förmådde. Hans lifsgärning och hans lifsförhållanden vittna därom. Uti hans historia finnas flera olika tidsmoment, under hvilka han alltid rastlöst arbetade, icke för pekuniär vinning, utan för att förbättra samtida förhållanden. Han lämnade succesivt de sannolikt fördelaktigare positionerna såsom apotekare och läkare för att kunna odeladt offra sin tid åt vetenskapligt arbete. Hans verksamhet vid farmaceutiska institutet var mycket betydelsefull, och finnas från denna tid äfven talande bevis på hans kärlek till både undervisning och lärjungar. Han var en faderlig vän för sina lärjungar och ej få voro de, som han med lock och pock dref till studier. Det hände till och med, att senfärdiga och liknöjda fingo inackordera sig i hans familj för att jämte studier på institutet samtidigt åtnjuta hans privata handledning, hvarigenom de slutligen tvingades att aflägga examen. I sitt eget arbete var han ytterst flitig, ordentlig och noggrann och ville helst arbeta alldeles ensam och fullkomligt ostörd.

Sitt angenäma hem öppnade han med största älskvärdhet för sina vänner, och många läkare och apotekare af äldre och yngre generationer hafva i hans familj åtnjutit mycken gästfrihet och tillbragt oförgätliga stunder.

Vid 67 års ålder började H. lida af en ögonsjukdom, som tvang honom att upphöra med vetenskapligt arbete. Tvenne försök att på operativ väg förbättra hans ögonsjukdom (grå starr) lyckades ej, och från år 1889 var Hamberg fullkomligt blind. —

Hamberg gaf ur sin fulla själ, hvad han ägde, utan hänsyn till person eller sak, och stora voro de gåfvor han skänkte.»

LEFFMAN, CARL RUDOLF. Född d. 12 maj 1819 i Stockholm.

Föräldrar: Handlanden RUDOLF LEFFMAN, född d. 14 dec. 1780 i Schwerin i Mecklenburg, död d. 7 maj 1832, och DEBORA SCHLESINGER, född d. 16 mars 1788, död d. 20 juni 1846.

Vid 13 års ålder antogs L. till elev å apoteket Markattan i Stockholm och aflade d. 4 okt. 1838 farmacie studiosi-examen inför apotekarsocietetens direktion. Han tjänstgjorde därefter å apoteken i Sigtuna, Södertelje, Arboga, Norberg och Säter samt å apoteken Bäfvern i Västerås och Kronan i Norrköping, biträdde en tid vid vattenfabrikationen vid Djurgårdsbrunn och var under en sommar anställd å den af apotekare C. J. Fritz drifna vattenfabriken i Stockholm. Höstterminen 1847 inskrefs L. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 29 mars 1849 apotekarexamen. I april påföljande år inköpte och tillträdde han apoteket Hjorten i Stockholm, hvarå han först d. 23 juni 1857 undfick privilegium, och hvilket han i okt. 1858 åter afyttrade. Han var under sin återstående lefnad fortfarande bosatt i Stockholm.

*Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1850.

Genom testamentarisk bestämmelse af d. 4 april 1877 förordnade L., att, sedan några i testamentet angifna personer, hvilka ur afkastningen af en honom tillhörig fastighet i Stockholm skulle erhålla vissa årliga legat, till fullo bekommit dessa eller med döden afgått, densamma skulle försäljas och af köpeskillingen en stipendiefond bildas. Af räntan å fonden, som förvaltas af farmaceutiska institutets styrelse, skall utdelas årliga stipendier å 500 kronor till obemedlade farmaceuter, hvilka studera till apotekarexamen. Sedan den siste donations-tagaren 1911 aflidit, kommer stipendiefonden nu att träda i verksamhet.

Af L:s boksamling skulle den del däraf, som berörde farmacien och dess hjälpvetenskaper, öfverlämnas till farmaceutiska föreningens bibliotek. Flertalet af dessa böcker fick föreningen emottaga redan under L:s lifstid.

Död d. 18 juni 1881 i Stockholm.

Apotekare Leffman var en rätt kunnig och bildad man. Vid 46 års ålder bröts på en gång hans dittills ovanligt goda hälsa, och han återvann sedermera aldrig sin fulla arbetskraft. Hans tillstånd förbättrades dock i sådan mån, att han kunde sysselsätta sig med läsning, och han tog rätt lifligt del af nyare litteratur, särskildt farmaceutisk.

Leffmans föräldrar tillhörde båda den mosaiska trosbekännelsen, och han uppfostrades själf i densamma. Under sin elevtid öfvergick han till den evangelisk-lutherska läran och lät 1835 döpa sig. I dopet erhöll han namnen Carl Rudolf, och han bortlade då namnet Semmi, som han dittills burit.

NORDGREN, GUSTAF ROBERT.

Var 1858—63 ägare af apoteket Hjorten i Stockholm. (Se ofvan under apoteket Morianen, sid 91.)

NORSELIUS, CARL AUGUST RUDOLF. Född d. 10 sept. 1839 i Askersund.

Föräldrar: Rådmannen i Askersund GUSTAF NORSELIUS, född d. 11 sept. 1802, död d. 26 dec. 1875, och MARIA CATARINA LUNDBERG, född d. 25 dec. 1802, död d. 24 maj 1886.

Erhöll undervisning vid elementarläroverken i Askersund och Örebro samt antogs d. 2 febr. 1855 till elev å apoteket i förstnämnda stad. Den 5 maj 1858 undergick han i Stockholm farmacie studiosi-examen inför apotekarsocietetens direktion, hvarefter han under två år tjänstgjorde å apoteket Lejonet därstädes. Höstterminen 1860 inskrefs N. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 7 maj 1862 apotekarexamen. Var från d. 8 maj s. å. anställd å apoteket Hjorten i Stockholm, till dess han 1863 inköpte detsamma och undfick privilegium därå d. 25 sept. s. å.

Från sitt dåvarande läge, Handtverkargatan n:r 8, flyttades apoteket d. 1 okt. 1889 af N. till nya tidsenliga lokaler i n:r 14 Schéelegatan.

I apotekarsocietetens direktion inträdde N. 1863 såsom societetens kassaföreståndare, på hvilken post han kvarstod till 1879, och 1879—82 samt 1891—96 var han ledamot af direktionen. Han var därefter examinator i farmacie studiosi-examen 1863—66.

Såsom kommunalman har N. varit mycket verksam och har han innehaft följande uppdrag: Ledamot af öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor och af kyrkofullmäktige, ledamot af Kungsholms församlings skolråd. Dessutom hade han 1882—94 det maktpåliggande uppdraget som verkställande direktör i Kungsholms församlings fattigvårdsstyrelse.

R. V. O. 1888. Erhöll 1901 Serafimermedaljen för förtjänstfull verksamhet inom fattigvården.

Gift d. 6 nov. 1863 i Stockholm med AUGUSTA SOFIA TEODOLINDA SANDAHL, född d. 19 nov. 1842, dotter till rustmästaren PER SANDAHL och SOFIA WILHELMINA NYSTRÄND.

Barn: CARL GUSTAF, född d. 26 dec. 1864. Kommendörkapten af 2:dra gr. vid K. flottan; — RUDOLF, född d. 5 okt. 1865, död d. 24 dec. 1892; — PER ERIK, född d. 2 okt. 1874. Artist; — STEN AUGUST, född d. 26 febr. 1876. Gymnastikdirektör; — ELSA SOFIA, född d. 24 juli 1882, gift d. 14 dec. 1911 med kaptenen vid Södermanlands regemente OSKAR WILHELM GREVESMÜHL, född d. 12 juli 1870.

Apoteket Gripen.

1760.

På grund af folkmängdens ökning å Södermalm och stadsdelens utsträckning, särskildt i öster, gjordes mot 1700-talets midt upprepade framställningar om erhållandet af ännu ett apotek därstädes. Genom resolution af d. 20 dec. 1759 förordnade Adolf Fredrik, att ett nytt apotek skulle anläggas inom Katarina församling å Södermalm »till såväl de uti senare tider derstädes till anseelig myckenhet sig förökta innewånarnes som äfwen det omkringliggande landets bättre nytta och bequämlighet».

Till erhållandet af privilegiet hade ursprungligen anmält sig farmacie studiosus Lars Collin. Denne afsade sig dock sin rätt till förmån för farmacie studiosus Carl Magnus Bonge, för hvilken privilegium å apotekets inrättande utfärdades d. 5 aug. 1760.

Apoteket öppnades s. å. under namnet »Gripen» i n:r 17 Götgatan, hvarifrån det i okt. 1768 flyttades till n:r 33 och 1781 till sitt nuvarande läge i n:r 21 vid samma gata.

Sitt namn erhöll apoteket efter Södermanlands vapen, inom hvilket landskap det är beläget. Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 75,000 kronor.

BONGE, CARL MAGNUS. Född d. 26 sept. 1737 i Stockholm.

Föräldrar: Kamreraren i manufakturkontoret MAURITZ BONGE, född d. 19 maj 1701, död d. 17 (eller 18) jan. 1747, och CHRISTINA SERENIA, född 1710, död d. 25 okt. 1752.

Efter avslutade skolstudier antogs B. 1751 till elev å apoteket Enhörningen i Stockholm och blef 1756 farmacie studiosus.

Han tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek till aug. 1760, då han efter aflagd apotekarexamen d. 5 aug. s. å. undfick privilegium å inrättandet af ett nytt apotek på Södermalm.

Enligt privilegiebrevet skulle apoteket ligga i Katarina församling, och det inrättades af B. i n:r 17 Götgatan, dåvarande politieborgmästare Falks hus, där det 1760 öppnades under namnet »Gripen». I okt. 1768 flyttade han det till n:r 33 Götgatan, i hörnhuset mot Högbergsgatan. Han innehade apoteket under sin återstående lifstid.

Död d. 20 nov. 1770 i Stockholm. Begrafven å Maria kyrkogård.

Gift d. 9 dec. 1762 i Stockholm med FREDRIKA ELISABETH KÜSEL, född 1744, döpt d. 20 aug., död d. 20 maj 1796 (gift 2) d. 26 dec. 1771 med apotekaren Arvid Ithimæus, född d. 5 sept. 1743, död d. 27 mars 1811, se nedan), dotter till stadsmäklaren och fabriksägaren CARL FREDRIK KÜSEL och ELISABETH KÜSEL.

Barn: FREDRIKA CAROLINA, född d. 14 sept. 1763, död d. 19 nov. 1771; — CARL FREDRIK, född d. 24 nov. 1764, död d. 18 febr. 1765.

ITHIMÆUS, ARVID. Född d. 5 sept. 1743 på Nordansjö bruk i Norbergs socken, Västmanlands län.

Föräldrar: Bruksinspektoren ABRAHAM ITHIMÆUS, född i Finland, död . . . , och CHRISTINA ROLOFF, född d. 30 jan. 1706, död 1765 (före d. 7 juni) i Stockholm.

Sedan han erhållit nödig skolunderbyggnad, antogs I. i april 1757 till elev på apoteket Lejonet i Stockholm, där han kvarstannade till aug. 1759. Han fortsatte då sin elevtjänstgöring på apoteket Enhörningen i samma stad, blef 1763 farmacie studiosus samt var fortfarande anställd å sistnämnda apotek till hösten 1765. Tjänstgjorde därefter i fem år på apoteket Upplands Vapen i Uppsala och undergick den 13 febr. 1771 inför Collegium Medicum provisorsexamen för att efter apotekare Bonges död förestå apoteket Gripen i Stockholm. Genom sitt samma år ingångna äktenskap med änkefru Bonge blef I. ägare af apoteket och aflade därför d. 6 dec. 1771 apotekar-examen. Öfverlåtelsen af apoteket på honom stadfästes genom privilegiebrevet af den 15 febr. 1780.

Till 1796 skötte I. själf sitt apotek, men från nämnda år var hans måg Carl Fredrik Ringqvist, i egenskap af provisor, honom behjälplig därvid, och 1808 öfverlämnade han apoteket till denne.

Ithimæus var en af stiftarne af den 1778 inrättade apotekarsocieteten i Stockholm, inom hvilken han jämte apotekare Görge var utsedd till ekonomiförvaltare. Han var ledamot af direktionen öfver Muhrbeckska fattiginrättningen och af fattigvårds-kommittén i Stockholm.

Död d. 27 mars 1811 i Stockholm.

Gift d. 26 dec. 1771 i Stockholm med FREDRIKA ELISABETH KÜSEL, född 1744, döpt d. 20 aug., död d. 20 maj 1796 (gift 1) d. 9 dec. 1762 med apotekare C. M. Bonge, född d. 26 sept. 1737, död d. 20 nov. 1770), dotter till stadsmäklaren och fabriksägaren CARL FREDRIK KÜSEL och ELISABETH KÜSEL.

Barn: CLAES ARVID, född d. 18 nov. 1772, död d. 20 febr. 1779; — JUSTINA ELISABETH, född d. 24 sept. 1774, död d. 27 okt. 1832, gift d. 11 dec. 1796 med apotekare CARL FREDRIK RINGQVIST, född d. 6 dec. 1770, död d. 29 okt. 1853 (se nedan).

RINGQVIST, CARL FREDRIK. Född d. 6 okt. 1770 i Börrum, Östergötlands län.

Föräldrar: Kronolänsmannen SVEN RINGQVIST, född . . . , död . . . , och MARIA KATARINA GREFBERG, född . . . , död . . .

Antagen 1786 till elev å apoteket Gripen i Stockholm blef R. 1792 farmacie studiosus. Han tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek och var från 1796 t. f. föreståndare för det samma till dess han 1808, efter aflagd apotekarexamen, öfvertog det som ägare. År 1833 försålde R. apoteket. Han var under sin återstående lefnad alltjämt bosatt i hufvudstaden.

Ringqvist utsågs 1809 till en af ledamöterna i den inom apotekarsocieteten i Stockholm först tillsatta direktionen, hvilken han sedan under en följd af år tillhörde. Af societeten utsågs han äfven till ledamot i den kommitté, som 1816 tillsattes för utarbetande af ny medicinaltaxa.

Genom sitt bidrag af 500 rdr b:o bidrog R. kraftigt till bildandet af den utaf apotekarsocieteten i Stockholm förvaltade kassafonden, som erhöll sitt af Kungl. Maj:t fastställda reglemente d. 16 juli 1821.

Död d. 29 okt. 1853 i Stockholm; efterlämnande 133,664 rdr b:o, som tillföll hans arvingar.

Gift d. 11 dec. 1796 i Stockholm med JUSTINA ELISABETH ITHIMÆUS, född d. 24 sept. 1774, död d. 27 okt. 1832, dotter till apotekaren ARVID ITHIMÆUS och FREDRIKA ELISABETH KÜSEL. Äktenskapet var barnlöst.

NORDVALL, OLOF LEONARD. Född d. 13 aug. 1802 i Linköping.

Föräldrar: Sämiskmakaren OTTO LEONARD NORDVALL, född d. 7 sept. 1755, död d. 16 juni 1815, och MARGARETA CHARLOTTA NORRBOM, född d. 2 jan. 1768, död d. 9 nov. 1834.

Hade genomgått skolan i Linköping och två klasser af stadens gymnasium, då han 1818 antogs till elev på apoteket Lejonet i Norrköping samt undergick den 7 nov. 1822 farmacie studiosi-examen. Han aflade den 22 nov. 1826 apotekar-examen och var därefter anställd å apoteket Gripen i Stockholm, hvilket han 1832 inköpte och erhöll privilegium därå d. 7 okt. 1833.

Jämte apoteksrörelsen, som af honom betydligt uppdrefs, idkade N. äfven en rätt omfattande droghandel. Han innehade apoteket till 1841, då han försålde detsamma.

Nordvall var 1839—40 utsedd till apotekarsocietetens taxerevisor.

Död d. 2 maj 1844 i Stockholm.

Gift d. 6 febr. 1842 i Stockholm med LOVISA AUGUSTA LITKE, född d. 26 okt. 1820, död d. 1 mars 1874 (*gift* 2) d. 17 mars 1846 med direktören i Maria församlings fattigvårdsstyrelse JOHAN OTTO ABRAHAMSSON, född d. 6 maj 1816, död d. 22 okt. 1894), dotter till hofslagaräldermannen JOHAN JAKOB LITKE och ELISABET CHARLOTTA ÖHRLING.

Barn: OTTO AUGUST LEONARD, född d. 19 dec. 1842. Rote-man i Stockholm.

WIKSTRÖM, ZACHARIAS. Född d. 1 maj 1819 i Östersund.

Föräldrar: Handlanden, ekonomidirektören PEHR WIKSTRÖM, född d. 12 jan. 1782, död d. 25 mars 1859, och MAGDALENA CATHARINA SPARRMAN, född d. 24 aug. 1791, död d. 20 nov. 1874 i Stockholm.

Efter studier vid Frösö skola och afgangsexamen till gymnasium antogs W. d. 1 maj 1835 till elev å apoteket Upplands

Vapen i Uppsala och undergick därstädes farmacie studiosi-examen d. 26 okt. 1838. Följande år inskrefs han vid farmaceutiska institutet och aflade d. 6 maj 1840 apotekarexamen. Efter afslutadt köp tillträdde han d. 1 maj 1841 apoteket Gripen i Stockholm och erhöll den 8 juni s. å. privilegium därå. Han öfvertog jämväl den af apotekets förre ägare började drog-handeln, som han i betydlig grad utvidgade. W. försålde apoteket 1862 och afträdde det d. 1 juni, hvarefter han ägnade sig åt industriell verksamhet. Redan 1860 hade han å Södermalm anlagt en pulveriseringsinrättning, drifven af kalorikmaskin efter mönster af Mennier i Paris och Zeise i Altona. Under några år bedref han fabriksmässig tillverkning af eter samt anlade 1869, likaledes å Södermalm, den första fullständiga och, en längre tid framåt, enda konservfabrik i riket.

Wikström blef 1843 ledamot af apotekarsocietetens direktion och var 1851—52 samt 1855—62 societetens kassaföreståndare. Han var 1858—63 ledamot af styrelsen för farmaceutiska institutet och 1855—57 apotekarsocietetens taxerevisor.

Som kommunalman var W. mycket verksam, och hans duglighet och stora arbetsförmåga togs i anspråk för en mångfald uppdrag. Han var sålunda stadsfullmäktig sedan 1867, ledamot af Stockholms stads hälso- och fattigvårdsnämnder, ordförande i Katarina församlings fattigvårdsstyrelse, ledamot af styrelsen för Maria sjukhus och ordförande i styrelsen för Södermalms fattighus. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1842. R. V. O. 1869.

För farmaceutiskt ändamål gjorde W. flera studieresor och besökte därvid England, Frankrike, Belgien, Tyskland äfvensom Danmark och Norge.

Död d. 3 aug. 1889 i Strömstad genom olyckshändelse.

Gift d. 5 okt. 1844 i Stockholm med JOHANNA CHARLOTTA WILHELMINA GIMBERG, född d. 11 febr. 1824, död d. 11 juni 1877, dotter till trädgårdsmästaren JOHÅN PETTER GIMBERG och CHRISTINA CHARLOTTA LINDSTRÖM.

Barn: HILMA MAGDALENA CHARLOTTA, född d. 14 maj 1845, död d. 15 maj s. å.; — ALICE AUGUSTA WILHELMINA, född d. 2 aug. 1846, död d. 13 aug. s. å.; — HILDA EUGENIA AURORA, född d. 17 juni 1847, gift d. 14 dec. 1867 med apotekaren i Stockholm ERIK AXEL HOLMSTRÖM, född d. 14 okt. 1836, död d. 24 mars 1912 i Stockholm (se ofvan sid. 121); — IDA AMELIE CHARLOTTA, född d. 25 maj 1848; — KARL ARVID, född d.

17 febr. 1850. Litteratör; — JOHN WILLIAM, född d. 9 mars 1851, död d. 25 jan. 1911; — HERTHA MARIA MAGDALENA, född d. 12 juni 1852, gift d. 16 dec. 1879 med sekreteraren i öfverståthållareämbetets kansli, fil. d:r JAKOB BERLIN, född d. 18 jan. 1841, död d. 5 april 1908; — PER ZACHARIAS, född d. 2 nov. 1855, död d. 4 mars 1891. Grosshandlare i Paris; — SIRI HELENA, född d. 12 nov. 1860, gift d. 28 maj 1893 med kronofogden i Falun HENRIK ADOLF BOHM, född d. 8 juli 1864; — ELLEN HEDVIG SOFIA, född d. 1 nov. 1862, gift d. 1 dec. 1884 med landshöfdingen öfver Västerbottens län HENNING THEODOR BIÖRKLUND, född d. 16 juni 1849.

ÅMAN, ERIK GUSTAF ALBERT. Född d. 28 jan. 1828 i Godegårds socken uti Östergötland.

Föräldrar: Kronolänsmannen CARL FREDRIK ÅMAN, född d. 16 aug. 1788, död d. 13 okt. 1835, och ANNA ELISABETH FORSBERG, född d. 9 sept. 1791, död d. 28 mars 1878.

Erhöll undervisning vid lärdomsskolan i Linköping och antogs den 1 sept. 1844 till elev å apoteket Vasen därstädes, å hvilket han d. 8 sept. 1848 undergick farmacie studiosi-examen. Han tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek till maj 1849 och å apoteket Markattan i Stockholm till samma tid 1850. Sommaren sistnämnda år förestod han en Karlsbaderinrättning i Linköping samt var från dec. 1850 till juni 1852 anställd å apoteket Lejonet i Gäfle. Höstterminen 1852 inskrefs Å. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 8 mars 1855 apotekar-examen.

Den 1 april s. å. förordnades Å. till föreståndare för apoteket Lejonet i Gäfle och förestod detsamma till dec. 1861. Han undfick den 16 april 1858 personligt privilegium å en ny apoteksinrättning i Lenhofda, men afsade sig privilegiet innan apoteket blifvit inrättadt. Efter afslutadt köp tillträdde han d. 1 juni 1862 apoteket Gripen i Stockholm och undfick privilegium därå d. 24 juli s. å.

Sedan Å. i dec. 1873 försålt apoteket Gripen och d. 1 april 1874 afträdt detsamma inköpte han 1875 en landtegendom i Fellingsbro socken, Örebro län, och ägnade sig under en lång följd af år åt landtbruk. Till följd af lidna förluster nödgades han frånträda egendomen, och han anmälde sig då som sökande till det apotek, hvartill dittillsvarande medikamentsförrådet

vid Löfsta bruk 1888 skulle förändras. Ehuru underlägsen flere af de medsökande i afseende på tjänstår blef han dock, på grund af det förtjänstfulla arbete han nedlagt på kårens angelägenheter såsom ledamot af apotekarsocietetens direktion under den tid han innehade apoteket Gripen i Stockholm, af direktionen uppförd i första förslagsrummet. Medicinalstyrelsen hade hos Kungl. Maj:t anmält den i andra rummet föreslagne, men ärendet afgjordes i enlighet med direktionens hemställan, och den 16 nov. 1888 undfick Å. personligt privilegium å nämnda apoteksinrättning, som han sedan innehade under sin återstående lefnad.

Åman tillhörde hela den tid han var apoteksinnehafvare i Stockholm apotekarsocietetens direktion och var 1862—66 societetens kassaföreståndare. Han var 1867—74 ledamot af farmaceutiska institutets styrelse och utsågs 1870 af direktionen till ledamot i den kommitté, som fått i uppdrag att utarbete förslag till amortering af de säljbara apoteksprivilegierna.

Äfven för kommunala uppdrag var Å. under sin vistelse i Stockholm mycket anlitad. Han var stadsfullmäktig, ledamot af kyrko- och skolråd inom Katarina församling, af styrelsen öfver hufvudstadens arbetsinrättning samt af öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1864.

Död d. 4 dec. 1908 i Stockholm.

Gift d. 29 dec. 1862 i Gäfle med FANNY WILHELMINA HELENA ENGSTRÖM, född d. 17 juni 1842, död d. 8 maj 1884, dotter till grosshandlaren LARS PETER ENGSTRÖM och KATARINA CHARLOTTA WESTERBERG.

Barn: ANNA CHARLOTTA HELENA, född d. 16 nov. 1863, gift d. 30 okt. 1886 med kassören i Stockholms stads sparbank och kamreraren vid Almska stiftelsen GOTTFRIED WALLBERG, född d. 22 aug. 1858; — PER LUDVIG, född d. 22 jan. 1865. E. o. hofrättsnotarie, f. d. vice auditör vid Gottlands infanteriregemente, advokat i Stockholm; — ANNA MATHILDA, född d. 6 nov. 1867, död d. 24 jan. 1869; — FRITZ GUSTAF AUGUST, född d. 28 maj 1870. Redogörare vid Drottninghuset i Stockholm, banktjänsteman; — ERIK WILHELM, född d. 29 april 1884. E. o. hofrättsnotarie.

LEHMAN, RICHARD REINHOLD AUGUST. Var åren 1874—94 innehafvare af apoteket Gripen i Stockholm. (Om honom se ofvan under apoteket Ugglan sid. 177).

LUNDAHL, FREDRIK. Född d. 19 sept. 1850 i Bara församling af Malmöhus län.

Föräldrar: Orgelbyggaren JÖNS OLOF LUNDAHL, född d. 24 okt. 1821, död d. 9 aug. 1875, och HANNA JACOBSSON, född d. 22 okt. 1821, död d. 19 juli 1889.

L. genomgick sex klasser af Malmö högre elementarläroverk och antogs d. 1 juli 1868 till elev å apoteket Fläkta Örnen i Malmö samt blef d. 16 febr. 1872 farmacie studiosus. Var fortfarande anställd å nämnda apotek till sept. s. å. och å apoteket i Ystad till aug. 1873. Höstterminen s. å. inskrefs L. vid farmaceutiska institutet, aflade d. 22 maj 1875 apotekarexamen samt tjänstgjorde till slutet af året å apoteket Ugglan i Stockholm, till nov. 1876 å apoteket Fläkta Örnen i Malmö, från jan. 1877 till juni 1878 ånyo å apoteket Ugglan och å apoteket Enhörningen i Göteborg till april 1880. Han var därefter anställd å apoteket Gripen i Stockholm, undfick i april 1895 personligt privilegium å nämnda apotek och tillträdde detsamma d. 1 aug. s. å.

Apotekare Lundahl har sedan 1898 utöfvat en omfattande verksamhet i olika grenar af Stockholms stads fattigvård och under denna tid mottagit följande befattningar och uppdrag: Ordförande och verkställande direktör i Katarina fattigvårdsstyrelse, ledamot och kassaförvaltare i fattigvårdsnämnden, ordförande i styrelsen öfver Stockholms stads arbetsinrättning, vice ordförande i styrelserna öfver Rosenlunds ålderdomshem och asylerna för husvilla samt ledamot och kassavårdare i styrelsen öfver Stockholms uppfostringsanstalt för flickor. Han är därjämte ledamot af Katarina församlings skolråd samt suppleant i taxeringsnämnden. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1897. R. V. O. 1901.

Gift d. 24 april 1889 i Stockholm med AGNES LYON, född d. 12 okt. 1848, dotter till grosshandlaren CARL LEOPOLD LYON och MARIA CHARLOTTA LINDBERG.

Barn: KARIN MARGARETA, född d. 4 sept. 1900.

Apoteket Nordstjärnan.

Instruktionsapotek.

1817.

Öfver femtio år hade förflutit efter inrättandet af de senaste, samtidigt beslutade apoteken Ugglan, Hjorten och Gripen, då hufvudstaden erhöll ett nytt sådant. Ansökningar om tillstånd att anlägga nya apotek hade visserligen under denna tid flere gånger gjorts, bl. a. 1805 af hofapotekare G. E. Georgii och 1809 af dåvarande apotekaren i Södertälje C. F. Plagemann, men dessa afslogos. När Plagemann 1815 förnyade sin ansökan, afstyrkte apotekarsocieteten densamma. Beslutet var dock ej enhälligt, då tre af societetens medlemmar, i anseende till sökandens stora insikter och nitiska arbete i yrket, uttalade sig för bifall. I infordradt utlåtande tillstyrkte sundhetskollégium äfvenledes Plagemanns ansökan, »på grund af dennes synnerligen väl vitsordade insikter i farmaceutisk kemi och utmärkta färdighet äfven i svårare kemiska operationers anställande, hvarigenom han kunde blifva nyttig för de farmacie studerande, som i Stockholm beredde sig till undergående af provisors- och apotekarexamen». Genom Kungl. brefvet af d. 14 aug. 1816 erhöll Plagemann, såsom en personell rättighet, tillstånd att i Stockholm anlägga ett apotek, utan att privilegiet finge på någon annan transporteras. Vid ansökningens beviljande fästades äfven det af nämnda kollégium föreslagna villkoret, att Plagemann skulle utan ersättning meddela nödig praktisk undervisning åt de yngre farmaceuter, som anmält sig till examen och därom anlidade honom.

Enligt Kungl. brefvet ägde öfverståhållaren att, efter inhämtande af sundhetskollégii yttrande, föreslå läge för det nya apoteket, och på dennes hemställan bestämdes genom Kungl. brefvet af d. 13 nov. 1816, att apoteket skulle förläggas å Norrmalm i den trakt ofvanför Hötorget, som innefattas i väster af Norra Badstugatorna och i söder af en linie, dragen ifrån

Adolf Fredriks södra kyrkomur. Plagemann lyckades dock ej anskaffa någon lämplig lokal inom det sålunda anvisade området, hvarför han hos Kungl. Maj:t anhöll om tillstånd att få inrätta apoteket i dåvarande Westmanska huset, Drottninggatan 96. Bifall härtill lämnades äfven genom kungl. brefvet af d. 27 mars 1817, »dock med uttryckligt förbud för Plagemann att vidare besvära med någon ytterligare underdånig ansökning om ändring af det nya apotekets anläggningsställe», och apoteket öppnades därstädes d. 13 okt. 1817 under namnet »Nordstjärnan» samt kallades, i anseende till den innehafvaren åliggande undervisningsskyldigheten, »instruktionsapotek».

År 1829 inköpte K. Vetenskapsakademien det Westmanska huset, hvarvid Plagemann uppsades till afflyttning. Äfven nu visade sig svårigheter att inom det bestämda området erhålla en passande lokal. SjälF vågade Plagemann, till följd af det erhållna förbudet, dock ej vända sig till Kungl. Maj:t, utan anmälde professor Berzelius förhållandet hos sundhetskollegium med tillkännagifvande, att Plagemann uppgifvit, det han utom den för apoteket anvisade gränsen, på obetydligt afstånd därifrån, kunde erhålla apotekslokal i n:r 84 Drottninggatan vid den s. k. Skvalbänken. På hemställan af sundhetskollegium biföll Kungl. Maj:t d. 28 mars 1829 instruktionsapotekets flyttning till den föreslagna lokalen.

Apoteket kvarlåg på denna plats till april 1858, då det, efter d. 7 jan. 1854 meddeladt tillstånd, förflyttades till en af direktionen öfver Allmänna barnhusinrättningen för apotekets räkning särskildt uppförd byggnad å barnhusets tomt, n:r 71 Drottninggatan. Sedan 1911 är apoteket inrymdt i nya lokaler i ett nytt hus, beläget å samma tomt och invid det förra.

Det för Plagemann utfärdade privilegiet var, som ofvan nämnts, personligt, men genom kungl. brefvet af d. 26 okt. 1833 erhöU han tillstånd att öfverlåta apoteket, dock endast till den person som sundhetskollegium pröfvade innehafva erforderliga egenskaper för att blifva instruktionsapotekare. Genom kungl. resolution af d. 22 juni 1859 förklarades äfven följande innehafvare af apoteket eller hans rättsinnehafvare berättigad att, med samma förbehåU, i vanlig ordning försälja apoteket Nordstjärnan.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 175,000 kronor:

PLAGEMANN, CARL JOHAN FREDRIK. Född d. 3 maj 1779 i Stockholm.

Föräldrar: Rektorn vid Tyska nationallyceum i Stockholm JOHAN JOACHIM FREDRIK PLAGEMANN, född d. 29 april 1740 i byn Spornitz i Mecklenburg-Schwerin, död d. 11 sept. 1806, och DOROTHEA MARGARETA LANGE, född d. 27 febr. 1741 i Kiel, död d. 20 febr. 1788.

Efter såväl enskild undervisning af fadern, en ansedd och kunskapsrik skolman, som nio års studier vid Tyska nationallyceum i Stockholm antogs P. i maj 1795 till elev å apoteket i Karlstad, där han 1799 blef farmacie studiosus. Han flyttade därifrån i okt. s. å. till Stockholm och tjänstgjorde i två år å apoteket Ugglan samt därefter å apoteket Enhörningen. År 1803 aflade P. apotekarexamen och inköpte i april s. å. apoteket i Södertälje, med hvilket han förenade fabriksmässig tillverkning af bensvärta, salmiak och andra kemiska preparat. Han afytttrade 1812 detta apotek, men behöll sin fabrik, som han flyttade till Stockholm på Bergsunds bruks ägor samt levererade därifrån 1813 under då pågående krig en betydlig mängd kemisk-tekniska preparat för arméns behof. Följande år blef han af farmacie studiosus Mathias Petter Lindberg, som inköpt apoteket Enhörningen i Stockholm, men ej lyckats aflägga apotekarexamen, anmodad att ingå som delägare i apoteksrörelsen, hvilken därefter skulle drivas under P:s ansvar. Detta erbjudande blef af honom antaget, men redan efter ett och ett halft år såg han sig nödsakad att, ej utan förlust, utträda ur bolaget.

Plagemanns grundliga kunskaper och praktiska duglighet voro redan då bekanta, hvilket föranledde en anmodan till honom från kanslärämbetet vid universitetet i Åbo att uppgöra en plan för inredning af ett kemiskt laboratorium därstädes och att i Stockholm beställa alla erforderliga apparater och utensilier för detsamma, äfvensom att öfverresa till Åbo för att själf leda och öfvervaka arbetet med laboratoriets iordningställande. Han utförde detta uppdrag i aug. och sept. 1814 till vederbörandes fulla belåtenhet.

Den 23 maj 1815 undergick P. i Uppsala studentexamen, inskrefs i Stockholms nation och anmälde sig s. å., på uppmaning af professorerna Gadolin och Bonsdorff, som sökande till adjunkturen i kemi vid Åbo universitet. Han uppfördes äfven i första rummet på förslaget, men blef ej utnämnd till

tjänsten. Åren 1815 och 1816 biträdde P. professor Berzelius vid de föreläsningar i experimentalkemi, denne höll för dåvarande arfprinsen Oskar samt 1817 och 1818 vid professor Sefströms föreläsningar i samma ämne. Sistnämnda år höll han själf, på uppdrag och bekostnad af några medlemmar af diplomatiska kåren i Stockholm, föreläsningar i samma vetenskap, och under vintermånaderna 1819 och 1820 höll han i sitt hem föreläsningar i farmaci för farmacie studiosi och elever.

Plagemann hade redan 1809 sökt tillstånd att vid Adolf Fredriks torg å Södermalm i Stockholm få inrätta ett nytt apotek, men hans framställning motarbetades ifrigt af apotekarsocieteten och blef ej bifallen. Hans 1815 ånyo ingifna ansökan afstyrktes visserligen af apotekarsocieteten, dock ej enhälligt, men förordades kraftigt af sundhetskollegium i anseende till hans väl vitsordade grundliga insikter i farmaceutisk kemi och utmärkta färdighet äfven i svårare kemiska operationers anställande samt den nytta han därigenom kunde blifva till för de farmacie studerande, som i Stockholm beredde sig till undergående af provisors- och apotekarexamen. Genom kungl. brefvet af d. 14 aug. 1816 erhöll P., såsom en personell rättighet, tillstånd att i Stockholm anlägga ett apotek mot skyldighet att utan arvode under kemie professors ledning meddela nödig praktisk undervisning åt de yngre farmaceuter, som anmälde sig till examen och därom anlidade honom. Enligt det för honom d. 13 nov. s. å. utfärdade privilegiebrefvet skulle apoteket förläggas å Norrmalm i den trakt ofvanför Hötorget, som innefattas i väster af Norra Badstugatorna och i söder af en linie, dragen ifrån Adolf Fredriks kyrkas södra kyrkomur. Då det var omöjligt för honom att inom det anvisade området anskaffa lämplig lokal, öppnade han, med därtill lämnadt tillstånd, d. 13 okt. 1817 apoteket i dåvarande Westmanska huset, n:r 96 Drottninggatan under namnet »Nordstjärnan». I anseende till den undervisningsskyldighet, som ålåg innehafvaren, kallades det därjämte instruktionsapotek.

Plagemann förordnades 1823 att under Dr Carl Gustaf Retzii tjänstledighet och utrikes resa bestrida lärarebefattningen i kemi vid krigsakademien på Karlberg och uppehöll utan lön denna tjänst i två år, till dess han 1825 blef ordinarie lärare därstädes. Såsom ett slags ersättning erhöll P. redan 1824 konungens tillstånd att i Karlbergs trädgård anlägga en brunnsinrättning för artificiella hälsovatten jämte besittningsrätt å det

därtill upplåttna området för sig och arvingar under 35 år. Från 1825 höll han i flere år föreläsningar i geologi och mineralogi för landtmäterieleverna, och 1826 förordnades han af sundhetskollegium att i egenskap af instruktionsapotekare vara ständig examinator i provisors- och apotekarexamen. Genom riksmarskalkens fullmakt af d. 13 jan. s. å. uppdrogs åt honom apotekshållningen vid Drottningholm, hvarmed han upphörde 1830.

Plagemann utarrenderade 1831 apoteket Nordstjärnan samt erhöll d. 26 okt. 1833 tillstånd att under vissa villkor öfverlåta det på annan behörig apotekare. Han behöll dock apoteket till 1852, då han försålde det till sin måg, apotekare F. R. Kindstrand.

På uppdrag af grosshandlaren i Stockholm Carl Fredrik Liljevalch, hvilken på grund af sin förtjänstfulla verksamhet för Västerbotten och Norrbotten blifvit kallad »Norrlands välgörare», anlade P. 1833 i Skellefteå en fabrik för tillverkning af harts, terpentinjula och kimrök af grankåda. Detta företag fäste regeringens uppmärksamhet på den nytta de norra provinserna kunde hämta genom ett bättre tillgodogörande af skogarnes afkastning, och åt P. beviljades ett anslag för att under fem år meddela allmogen i Norrland och Dalarne undervisning i detta ämne samt särskildt i beredning af pottaska. Också utfördes 1834—40 från de norra provinserna denna vara till ett värde af 534,547 kronor. I Skellefteå inrättade P. 1839 äfven en fabrik för tillverkning af gelatin utaf renhorn, den första i sitt slag i Sverige.

År 1843 utnämndes P. till direktör för salpetersjuderiverket i Norrland och bosatte sig då i Umeå. Han flyttade 1856 åter till Stockholm och tog 1858 afsked från direktörsbefattningen, hvarvid han erhöll en årlig pension å 2,000 kronor, som rikets ständer beviljat honom vid 1856—58 års riksdag.

Af trycket har P. utgifvit såväl öfversättningar som egna skrifter. De förra äro: *Lärobok uti farmaceutiska experimentalkemien, efter nyare systemet för läkare och apotekare*, af J. B. Tromsdorff, Stockholm 1802; — *J. A. Büchner, om farmaciens vårdande i statsvetenskapligt hänseende, jemte förslag till dess förbättrande*, Stockholm 1823. De senare utgöras dels af åtskilliga uppsatser i kemi och farmaci, intagna i Svenska läkar-sällskapets *Handlingar och Årsberättelser* under åren 1810—30, dels af en del handböcker, hvilka han utgaf i samband med

sin undervisningsverksamhet bland allmogen och som salpetersjuderidirektör.

Plagemann var 1830—33 sekreterare i apotekarsocietetens direktion. Han blef 1824 ledamot af Svenska läkarsällskapet och 1832 af Linnéska samfundet samt tilldelades 1831 assessors n. h. o. v. R. V. O. 1838, R. N. O. 1860.

Död d. 3 jan. 1864 i Stockholm. Han ligger begravnen på Solna kyrkogård.

Gift 1) d. 8 mars 1803 med HEDVIG CHARLOTTA ÅSLUND, född d. 23 nov. 1776, död d. 16 maj 1816 genom olyckshändelse (explosion under beredning af knallsilfver), dotter till kommissarien och organisten i Folkärna ANDERS PERSON ÅSLUND och EVA CHARLOTTA CARLMAN.

Barn: JOHAN OTTO, född d. 9 jan. 1804, död . . .; — CARL GUSTAF, född d. 2 april 1805, död d. 2 febr. 1868 i Rom. Historiemålare. Ägnade sig först åt farmacien och aflade farmacie studiosi-examen samt studentexamen. Efter vistelse vid Falu bergsskola 1824—25 var han en tid anställd å apoteket i Kristianstad, men lämnade snart för alltid farmacien och blef elev vid konstakademien. Han uppehöll sig 1831—54 i utlandet och deltog därunder 1849 såsom sergeant under Garibaldi i Roms försvar mot fransmännen. Hemkommen till Sverige blef han ledamot af konstakademien, var lärare i teckning vid Stockholms gymnasium och Karlberg samt utförde en del målningar, särskildt altartaflor. I okt. 1867 lämnade han åter Sverige; — EVA CHARLOTTA, född d. 27 aug. 1807, död d. 5 maj 1840, gift d. 19 dec. 1826 med bryggaren i Stockholm ISAK ULRIK ABRAHAMSSON WESTMAN, född d. 21 dec. 1798, död d. 13 maj 1835; — FREDRIK, född d. 7 sept. 1809, död d. 24 maj 1878. Konditor i Umeå; — ANNA SOFIA, född d. 22 juli 1813, död d. 9 maj 1906, gift d. 31 juli 1839 med bergmästaren i Nya Kopparberget ADOLF FREDRIK BAER, född d. 24 maj 1807, död d. 19 jan. 1882.

2) d. 3 maj 1822 i Stockholm med förra hustruns syster EVA SOFIA ÅSLUND, född d. 2 nov. 1785, död d. 5 febr. 1853.

Barn: EVA DOROTHEA FREDRIKA CHARLOTTA, född d. 5 nov. 1826, gift d. 19 aug. 1851 med apotekaren i Stockholm FABIAN REINHOLD KINDSTRAND, född d. 10 april 1821, död d. 8 maj 1894.

Assessor Plagemanns lefnadshistoria kan sammanfattas i ett långt och sällspordt verksamt lif. Den visar, hurusom han icke allenast intar en framstående plats som apotekare och

vetenskapsman utan jämväl, att han alltid stod villig att ställa sina vidtomfattande kunskaper och ovanliga praktiska duglighet till det allmännas tjänst samt därvid bland annat med stor hängifvenhet arbetade på bildandet af en allmogeindustri inom våra nordliga landskap, hvilken den tiden var till stort gagn. Hans verksamhet inom den farmaceutiska undervisningen under 1820-talet var af största betydelse, och han bidrog kraftigt till höjandet af den farmaceutiska kunskapsnivån i vårt land.

Apotekarsocieteten har hedrat minnet af sin forna sekreterare och synnerligen framstående ledamot genom att i sin lokal uppsätta hans i olja utförda porträtt.

KINDSTRAND, FABIAN REINHOLD. Född d. 10 april 1821 på Görsharfva egendom i Västra Hargs socken i Östergötland.

Föräldrar: Löjtnanten vid Södra skånska infanteriregementet SAMUEL LEONARD KINDSTRAND, född d. 29 juli 1788, död d. 22 aug. 1833, och BRITA CATHARINA WALLMAN, född d. 15 mars 1781, död d. 6 dec. 1825.

Han hade genomgått lärdomsskolan i Linköping, då han 1836 antogs till elev å apoteket i Skara, där han d. 22 dec. 1840 undergick farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde sommaren 1843 å apoteket i Söderhamn och inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet samt aflade d. 14 dec. 1844 apotekarexamen. Följande år var han anställd å apoteket i Åmål, förestod 1846 apoteket Hjorten i Stockholm och tjänstgjorde därefter å apoteket Lejonet i Gäfle till dess han d. 1 juli 1847 blef föreståndare för apoteket Nordstjärnan i Stockholm. Han innehade apoteket på arrende till 1852, då han öfvertog det som ägare jämte instruktionsapotekarbefattningen och undfick d. 13 febr. 1856 privilegium å apoteket.

På en af K. därom gjord framställning lät direktionen för Allmänna barnhusinrättningen uppföra en till apotek inredd byggnad å barnhusets tomt vid Drottninggatan (n:r 71), i hvilken han, efter af Kungl. Maj:t meddeladt tillstånd, inflyttade apoteket 1858. Enligt kontraktet ägde K. eller hans rättsinnehafvare att mot en årlig hyra af sex procent å hela byggnadskostnaden förhyra egendomen under 30 år.

Då K., som i likhet med föregående innehafvare af apoteket endast erhållit personligt privilegium därá, begärde sådant förtydligande af den för honom utfärdade privilegii-resolutionen,

att han och blifvande innehafvare måtte vara oförhindrade att i vanlig ordning försälja apoteket, förklarade Kungl. Maj:t genom beslut af d. 22 juni 1859 det vara ägaren till apoteket Nordstjärnan eller hans rättsinnehafvare tillåtet att öfverlåta det samma till annan person, »dock endast till den, som af sundhetskollegium pröfvas innehafva de egenskaper, hvilka för fullgörande af den vid privilegiet fästade undervisningsskyldigheten erfordras».

År 1874 afyttrade K. apoteket Nordstjärnan till apotekare Aug. M:son Bäckman. Denna öfverlåtelse blef dock ej af sundhetskollegium godkänd, och han försälde det då till apotekare G. Piltz (för 375,000 kronor, af hvilka 175,000 beräknades för privilegiet samt återstoden för lager och inventarier). Med köpet följde äfven rättigheten att till d. 1 april 1888 på oförändrade villkor förhyra den egendom, hvori apoteket var inrymdt.

Kindstrand afträdde apoteket med 1874 års utgång och var därefter bosatt dels å sina egendomar i Västerhaninge socken af Södertörn, dels i hufvudstaden.

Under åren 1856—63 och 1874—75 tillhörde K. apotekarsocietetens direktion och var 1847—74 i egenskap af instruktionsapotekare examinator i farmacie studiosi- och apotekar-examina. Jämte apotekare C. V. Anderberg fick han sig anförtrodt att uppgöra plan för de undervisningslokaler, som 1859 blefvo inredda för institutets räkning i societetens egendom, Vallingatan 20. Han var 1869—75 stadsfullmäktig i Stockholm och senare landstingsman för Sotholms härad, ledamot af direktionen för Stockholms sjukhem och af styrelsen för Prins Carls inrättning på Gälön. Af direktionen för sällskapet Pro Patria var K. i nära 40 år ledamot och beklädde från 1856 utan ersättning den maktpåliggande befattningen som intendent vid sällskapets barnbördshus. Som ett erkännande åt hans 37-åriga förtjänstfulla verksamhet på denna post öfverlämnade sällskapet 1893 till honom Pro Patrias större medalj i guld »för medborgerliga dygder», en ovanlig utmärkelse, då ifrågavarande medalj ytterst sällan utdelas.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1847. R. V. O. 1867.

Död d. 8 maj 1894 i Stockholm.

Gift d. 19 aug. 1851 i Umeå med EVA DOROTHEA FREDRIKA CHARLOTTA PLAGEMANN, född d. 5 nov. 1826, dotter till apotekaren i Stockholm, sedermera direktören vid salpetersjuderiverket,

assessor CARL JOHAN FREDRIK PLAGEMANN och EVA SOFIA ÅSLUND.

Barn: EVA HELENA DOROTEA, född d. 3 juni 1852, gift d. 3 juni 1874 med intendenten vid Nationalmuseum, fil. d:r GUSTAF HENRIK WILHELM UPMARK, född d. 29 febr. 1844, död d. 29 maj 1900; — IDA CHARLOTTA CECILIA, född d. 3 nov. 1854, gift d. 28 aug. 1876 med tjänstemannen i Royal Courts of Justice i London PERCY RICHARDS, född d. 6 jan. 1849, död d. 4 febr. 1905.

Flit och ordningssinne, företagsamhet och praktisk duglighet i förening med redbarhet och välvilja voro utmärkande drag i K:s karaktär. Såsom apotekare var han mycket framstående, och apoteket Nordstjärnan var, sedan det vid dess förflyttning till ny lokal helt och hållet nyinredts af honom, säkerligen det mest ändamålsenligt inrättade i Sverige och stod i denna egenkap länge utan medtäflare. Äfven som jordbrukare visade han sig mycket dugande och försatte de af honom dels arrenderade, dels ägda gårdarna Nedersta och Håga i ett prydligt och välordnadt skick.

PILTZ, JAKOB CHRISTIAN GOTTLIEB. Född d. 15 april 1837 i Lund.

Föräldrar: Handlanden AUGUST EDVARD PILTZ, född d. 4 aug. 1807, död d. 10 nov. 1857, och MÄRTA ELISABET LUNDSTEN, född d. 14 aug. 1809, död d. 4 jan. 1843.

Erhöll 1845—49 undervisning vid katedralskolan i Lund och antogs d. 21 jan. 1850 till elev å apoteket Svanen i samma stad, hvarest han d. 25 nov. 1854 blef farmacie studiosus. Efter fortsatt tjänstgöring å nämnda apotek till aug. 1855 och å apoteket Kärnan i Hälsingborg till okt. 1856 inskrefs P. höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 2 febr. 1859 apotekarexamen. Han var därefter anställd å apoteket Upplands Vapen i Uppsala till 1865, då han vid dåvarande ägarens fränfalle inköpte apoteket och undfick privilegium därå d. 16 sept. s. å. Detta apotek, hvars namn han efter d. 2 okt. 1868 erhållet tillstånd förändrade till »Lejonet», försålde P. 1873 och frånträdde det vid utgången af året. Den 30 dec. 1874 inköpte han instruktionsapoteket Nordstjärnan i Stockholm och erhöll privilegium å detsamma d. 29 jan. 1875.

Jämte apoteksrörelsen bedref P. tillverkning af artificiella hälsovatten och anlade för detta ändamål 1878 en större välutrustad fabrik i samma egendom, hvari apoteket var inrymdt. Denna af honom igångsatta och alltjämt utvidgade mineralvattenfabrik har sedermera, efter P:s död, öfvertagits af ett därför bildadt aktiebolag, som under namnet »Aktiebolaget Nordstjärnans Mineralvattenfabrik» bedrifver rörelsen på annan plats i hufvudstaden. Det redan förut stora och välutrustade laboratoriet utvidgades af P., och han anskaffade för detsamma åtskilliga med ångkraft drifna maskiner för pulverisering, skärning, extinktion af kvicksilfver m. m., och 1877 lade han grunden till den omfattande droghandel, som till 1910 varit förenad med apoteket Nordstjärnan, men numera skilts därifrån och öfvertagits af apoteket Vasen i Stockholm. Från 1892 åtnjöt P. på grund af sjuklighet ledighet från apotekets skötsel.

Piltz blef ledamot af apotekarsocietetens direktion 1875, af styrelsen för farmaceutiska institutet 1878 och af styrelsen för amorteringsfonden för apoteksprivilegier 1879, hvilka samtliga uppdrag han 1892 afsade sig. I egenskap af instruktionsapotekare var han 1875—92 examinator i apotekarexamen, hvarjämte han från 1881 hade att pröfva den praktiska dugligheten hos dem, som ämnade undergå farmacie studiosi-examen vid farmaceutiska institutet. Han utsågs af apotekarsocieteten till ledamot af den 1883 tillsatta kommittén för utarbetande af ny laborationstaxa och var 1882—84 societetens taxerevisor.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1875 och af Academie National i Paris 1877.

Död d. 12 maj 1894 i Stockholm. Han ligger begrafven på Stockholms Norra kyrkogård.

Gift d. 2 dec. 1871 i Uppsala med AUGUSTA CAROLINA WILHELMINA LINDGREN, född d. 10 april 1850, dotter till grosshandlaren CARL ERIK LINDGREN och JOHANNA WILHELMINA BUHRMAN.

Barn: AUGUST EDVARD, född d. 30 juni 1876; — HJALMAR, född d. 26 okt. 1877; — CARL AXEL, född d. 25 april 1881. Examinerad apotekare.

Fosterdotter: ANNA MARIA SÖDERBERG, född d. 10 sept. 1867, gift d. 16 nov. 1897 med apotekaren i Stockholm JOHAN OTTO THOMAS BJURLING, född d. 27 dec. 1870. (Se nedan under apoteket Vasen).

Apotekar Piltz gjorde sig känd både för praktisk duglighet

och för solida kunskaper. Såsom ledamot af farmaceutiska institutets styrelse visade han vid flere tillfällen sitt varma intresse för den farmaceutiska undervisningen och möjliggjorde införandet af de praktiska öfningarna i fysik vid institutet genom att de första åren de existerade försträcka nödiga medel till aflönande af den vid dessa öfningar anställda assistenten.

REUTERSKIÖLD, ERNST GERHARD CASIMIR. Född d. 12 dec. 1844 i Norra Sandsjö församling, Jönköpings län.

Föräldrar: Löjtnanten CASIMIR REINHOLD MARCELLUS REUTERSKIÖLD, född d. 16 jan. 1800, död d. 16 nov. 1875, och JEANETTE BEATA CAROLINA BLOHM, född d. 22 mars 1816, död d. 6 mars 1892.

Efter afslutade skolstudier antogs R. d. 8 nov. 1859 till elev å apoteket i Söderköping samt blef d. 19 aug. 1864 farmacie studiosus därstädes. Han tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek till aug. 1867, inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 31 maj 1869 apotekarexamen. Från aug. s. å. var R. föreståndare för det under apoteket i Söderköping lydande filialapoteket i Valdemarsvik till nov. 1876 och tjänstgjorde därefter å apoteket Nordstjärnan i Stockholm. Han förordnades den 1 jan. 1892 till apotekets föreståndare och är sedan d. 5 okt. 1894 innehafvare af personligt privilegium å nämnda apotek samt instruktionsapotekare. Därjämte innehar han från samma tid apotekshållningen å Sabbatsbergs sjukhus i Stockholm.

Reuterskiöld var examinator i apotekarexamen 1892—94, hvilket senare år den instruktionsapotekaren åliggande examensskyldigheten upphörde, och sedan 1892 har han haft att pröfva den praktiska dugligheten hos dem, som ämna undergå farmacie studiosi- resp. kandidatexamen.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1895.

Gift d. 26 sept. 1885 i Åtvidaberg med JENNY OLIVIA LINDBERG, född d. 31 mars 1848, dotter till postmästaren och organisten i Åtvidaberg JOHAN LINDBERG och KRISTINA CRANS.

Apoteket Fenix.

1824.

Vid förut bifallna ansökningar om nya apoteks inrättande i hufvudstaden hade, om man bortser från instruktionsapoteket Nordstjärnan och de förhållanden, under hvilka detta apotek tillkom, alltid ett särskildt behof ansetts föreligga på grund af folkmängdens ökning och stadens utvidgning. Äfvenså hade de gjorda ansökningarna kraftigt understöds af befolkningen på den trakt, dit en beviljad ny apoteksinrättning förlagts. Så var dock ej fallet med ifrågavarande apotek, hvars tillkomst utslutande är att tillskrifva den ynnest apotekets anläggare åtnjöt hos Carl XIV Johan personligen, och konungens önskan att fästa denne som apoteksinnehafvare vid hufvudstaden.

Med åberopande att, oaktadt den betydliga folkmängd, som finnes å Södermalm, därstädes endast vore två apoteksinrättningar, då däremot inom själfva staden med en vida mindre folkmängd finnes fem, hvilkas innehafvare likväl ägde tillräcklig bergning, begärde 1824 förre apotekaren i Vadstena P. U. Huldberg att där få inrätta ett nytt apotek samt helst inom Katarina församling. I infordradt utlåtande afstyrktes Huldbergs ansökan såväl af apotekarsocieteten som församlingarna å Södermalm och där praktiserande läkare samt af sundhetskollégium. Endast t. f. öfverståthållaren förmålde sig icke hafva något mot ansökan att invända, då någon skada icke kunde tillskyndas hufvudstadens innebyggare genom en ny apoteksinrättning och en dymedelst ökad täflan i detta yrke. I sitt utlåtande anförde sundhetskollégium »huruledes på 1760-talet apoteken i Stockholm, som förut utgjort 9, ökades till ett antal af 12; att sedan 1805 flere sökte apoteksinrättningar blifvit afslagne och under den tiden apoteksprivilegium allenast Apotekaren Plagemann tilldelats, på grund af hans utmärkta skicklighet såsom vetenskapligt bildad farmaceuticus och med uttryckligt vilkor att lemna undervisning åt de farmaceutici, som

honom derom anlita; dock hade Södermalm icke ansetts för den trakt af staden, der den nye apotekaren egde hopp om säker utkomst; i anseende hvartill och då Sundhets-kollegium, som vid apotekare-taxornas reglerande tagit närmare kännedom af apotekare-yrkets ekonomiska del, befunnit, att den vinst, som af nämnda rörelser i hufvudstaden erhålles, icke vore större, än hvad en omtänksam och idog näringsidkare borde för sin bergning ega att påräkna, samt då, enligt gällande reglementen och föreskrifter, nya apoteksprivilegier böra beviljas endast när ortens behof sådant påkallar eller en privilegierad apotekare visar fortfarande försumlighet, Kollegium, med vitsordande af de nu å Södermalm befintliga apoteks goda skick, den ifrågavarande ansökningen afstyrkte».

Genom resolution af d. 17 mars 1824 förklarade Kungl. Maj:t, med gillande af sundhetskollégii åsikt, att apotekens antal icke må utöfver behofvet utsträckas, att »som Stockholms södra förstad eger blott två apotek och Kungl. Maj:t i anseende till denna förstads betydliga folkmängd, samt jemförelsevis med det större antal apoteksinrättningar, som på Norrmalm och i den egentliga s. k. staden finnas, ansett ännu ett apotek för Södermalm icke vara öfverflödigt, så vill Kungl. Maj:t på grund häraf hafva i nåder tillåtit sökanden att inom sistnämnde förstad anlägga ett nytt eller tredje apotek».

Åt sundhetskollégium uppdrogs att gemensamt med öfverståthållaren bestämma läget för det nya apoteket, och den förra myndigheten föreslog då, att apoteket skulle förläggas öster om Katarina kyrka med Stadsträdgårdsgatan som gräns i väster. I sina häremot ingifna påminnelser förklarade Huldberg detta förslag vara så olämpligt, att det honom beviljade privilegiet därigenom skulle blifva onyttigt, hvarför Kungl. Maj:t d. 25 april s. å. bestämde, att apoteket i enlighet med öfverståthållarens förslag finge anläggas på Högbergsgatan ifrån och med hörnet af Götgatan till och med hörnet af Björngårdsgatan.

Nyårsdagen 1825 öppnade Huldberg i huset n:r 34 Götgatan, något bortom Högbergsgatan, det nya apoteket — det fjortonde i hufvudstaden — under namnet »Phœnix.»

Med vederbörligt tillstånd flyttades apoteket 1838 till sitt nuvarande läge, Götgatan n:r 30, i hörnet mot Högbergsgatan.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 70,000 kronor.

HULDBERG, PER ULRİK. Född d. 6 dec. 1784 i Sigtuna.
Föräldrar: Handlanden i Sigtuna, förut underofficeren vid Lätta dragonerna med löjtnants afsked, PEHR HULDBERG, född d. 13 febr. 1749 i Greifswald, död d. 17 dec. 1824, och CHRISTINA ULRİKA BJÖRKMAN, född d. 8 maj 1757, död d. 5 aug. 1840.

Huldberg åtnjöt först undervisning vid Sigtuna skola och sedan vid katedralskolan i Uppsala, hvars tredje och fjärde klasser han 1796—98 genomgick, samt antogs med 1799 års början till elev å apoteket Gripen i Stockholm, där han d. 1 juni 1805 blef farmacie studiosus. Aflade 1807 apotekarexamen och förestod 1808 akademiapoteket i Lund. Följande år upprättade han det sedan 1806 nedlagda apoteket i Sigtuna och undfick d. 8 jan. 1810 privilegium å detsamma. Från 1812 dref han nämnda apotek genom föreståndare och öfvertog själf på arrende det af hofapotekaren G. E. Georgii 1805 anlagda apoteket Kronan i Gäfle, som han innehade till 1817. Sistnämnda år försålde han apoteket i Sigtuna och inköpte apoteket i Vadstena, hvilket han tillträdde d. 26 april 1817. Han handhade därjämte under brunnstiden apotekshållningen vid Medevi brunn samt erhöll 1820 burskapsrätt såsom källarmästare och vinhandlare i Vadstena. Vid riksdagen 1823 utsågs H. till stadens representant i borgarståndet.

Apoteket i Vadstena försålde han redan i juli 1823. Under sin verksamhet som riksdagsman kom H. vid flere tillfällen i personlig beröring med Carl XIV Johan och lyckades genom sin snarfyndighet, hvarom riksdagens protokoll bära vittnesbörd, samt genom ett godt och angenämt sätt, äfvensom sina i hög grad utpräglade rojalistiska åsikter, tillvinna sig konungens synnerliga bevägenhet. Antagligen på en mer eller mindre direkt uppmaning af konungen, hvilken önskade fästa H. vid hufvudstaden som apoteksinnehafvare, sökte och erhöll han 1824 Kungl. Maj:ts tillstånd att å Södermalm i Stockholm inrätta ett nytt apotek. Detta tillstånd gafs H. oaktadt såväl apotekarsocieteten, församlingarne å Södermalm och därstädes tjänstgörande läkare som sundhetskollegium enstämmigt afstyrkte H:s ansökan. Endast t. f. öfverståthållaren förklarade sig icke hafva något att invända mot densamma.

I kungl. brefvet af d. 25 april 1824 bestämdes, att apoteket skulle förläggas på (eller nedom) Högbergsgatan ifrån och med hörnet på Götgatan till och med hörnet af Björngårdsgatan, och nyårsdagen 1825 öppnade H. apoteket i huset n:r 34 Göt-

gatan, något bortom Högbergsgatan, under namnet »Phœnix». Genom att införa rabatt i priset å läkemedel, som levererades till allmänna inrättningar, erhöll H. snart förmånen att få lämna medicinalier till ett flertal af hufvudstadens sjukhus. Detta hans åtgörande ådrog honom mycken ovilja från kollegernas sida och framkallade på apotekarsocietetens egen begäran en kungl. förordning (som sedan 1870 dock är upphäfd) om rabatt i priset å läkemedel, som af allmänna medel betalas.

I juni 1829 försålde H. apoteket Fenix och slutade därmed sin verksamhet som apotekare. Han sysselsatte sig därefter hufvudsakligen med litterära arbeten, synnerligast för kungl. teatern. Äfvenså uppsatte han i aug. 1829 en tidning »Axplockaren», af hvilken han ämnade utgifva två nummer i veckan, men upphörde redan i april 1830 därmed. Vid kolerafarsoten i Stockholm 1834 åtog H. sig en underläkarbefattning inom Ladugårdslands (Hedvig Eleonora) församling. Under utöfningen häraf angreps han af sjukdomen och föll själf ett offer för farsoten.

Död d. 22 sept. 1834 i Stockholm.

Gift 1) d. 26 dec. 1809 å Svartsjö kungsgård, Sänga socken, med ANNA MARIA HANE, född d. 22 dec. 1788, död d. 23 febr. 1811, dotter till sjökapt. CORNELIUS HANE och NANCY MORRISSON.

Barn: ANNA CHRISTINA, född d. 10 jan. 1811, död d. 25 febr. s. å.

2) d. 23 dec. 1813 i Gäfle med SARA CATHARINA ELISABET NORDBLAD, född d. 24 sept. 1794, död d. 10 maj 1860, dotter till provinsialläkaren i Gäfleborgs län, assessor ERIK NORDBLAD och ELISABET MARIA STRÖMBÄCK.

Barn: AURORA CHRISTINA ELISABET, född d. . . . 1821, död d. 10 nov. 1827.

Mera än som apotekare gjorde H. sig bemärkt såsom riksdagsman och genom sina litterära arbeten. Som ofvan nämnts utsågs han vid 1823 års riksdag till representant i borgarståndet för Vadstena och samtidigt för städerna Askersund och Södertälje samt insattes af ståndet i allmänna besvärs- och ekonomiutskottet. Han deltog lifligt i debatterna, och hans yttranden, som ofta voro kryddade med infall och skämt, ähördes alltid med nöje. Äfven vid 1828 års riksdag valdes H. till representant för Vadstena, Askersund och Sigtuna. Ehuru han ej uppsagt sin 1820 vunna burskapsrätt som källarmästare

och vinhandlare i Vadstena och hvarje år betalat de honom som sådan påförda utskylderna, förklarade dock borgarståndet, efter omröstning med 21 röster mot 17, att H., såsom mantals- och skattskrifven i Stockholm, ej kunde antagas till fullmäktig för nämnda städer. Vid ånyo anställdt val lämnade de tre städerna åter riksdagsmannaupdraget åt H., men ståndet vidblef sitt förut fattade beslut.

För kungl. teatern utförde H. ett flertal såväl öfversättningar som bearbetningar af franska och tyska pjäser. Han författade äfven ett treakts-skådespel på vers »*Birger Jarl eller Stockholms grundläggning*» med musik af Berwald, hvilket först efter H:s död, eller d. 14 mars 1835, uppfördes å kungl. teatern i operahuset. Stycket gafs ett tiotal gånger, men gjorde ingen särskild lycka.

Huldberg ägde stor lätthet att behandla modersmålet äfven i bunden stil och var en lyckad tillfällighetsskald samt visdiktare. Han saknade ej musikalisk bildning och trakterade med stor färdighet piano liksom han ägde ett stort språkgeni, hvarigenom han med lätthet tillägnade sig främmande språk.

FRIBERG, ANDERS JAKOB. Född d. 28 april 1802 i Lidköping.

Föräldrar: Borgmästaren därstädes JONAS FRIBERG, född d. 22 febr. 1773, död d. 18 maj 1830, och ELSA MARIA LIDBECK, född d. 12 juni 1777, död d. 16 maj 1848.

Efter skolstudier vid Lidköpings läroverk antogs F. 1819 till elev å apoteket Ugglan i Stockholm samt fortsatte från 1820 sin elevtjänstgöring å apoteket Morianen därstädes. Han aflade d. 8 dec. 1821 farmacie studiosiexamen samt d. 3 maj 1826 apotekarexamen, och tjänstgjorde därefter å apoteket Kronan i Stockholm till 1829. Sistnämnda år inköpte han apoteket Fenix i hufvudstaden, hvarå han den 2 juni s. å. undfick privilegium. Med tillstånd af Kungl. Maj:t förflyttade han 1838 apoteket till sitt nuvarande läge, n:r 30 Götgatan i hörnet af Högbergsgatan.

Friberg försålde 1838 apoteket Fenix och var därefter fortfarande bosatt å Södermalm i Stockholm. Tillhörde flera år Katarina församlings fattigvårdsstyrelse.

Död d. 25 dec. 1878 i Stockholm. Ogift.

Fosterson: CARL ALBERT, född d. 4 dec. 1832, död d. 21 mars 1874 i Stockholm. Blef 1848 elev å apoteket Fenix och aflade d. 7 april 1852 farmacie studiosi-examen.

KEIJSER, ABRAHAM ADOLF JAKOB. Född d. 4 nov. 1813 i Stockholm.

Föräldrar: Brukspatronen JAKOB KEIJSER, född d. 9 dec. 1783, död d. . . . 1831, och ERIANA MARGARETA AF EKENSTAM, född d. 18 juli 1796, död d. 12 maj 1875.

Han erhöll undervisning vid Linköpings läroverk och antogs 1828 till elev å apoteket Östgöta Lejon i Norrköping, där han d. 3 febr. 1834 undergick farmacie studiosi-examen. Sedan K. d. 21 dec. 1836 aflagt apotekarexamen tjänstgjorde han å apoteket Morianen i Stockholm till 1838 samt inköpte sistnämnda år apoteket Fenix därstädes, å hvilket han d. 11 april 1838 undfick privilegium. Han innehade apoteket till 1871, då han försålde detsamma. Åren 1855—68 innehade K. jämväl medicamentsförsäljning i Dalarö.

Efter afträdandet af apoteket var K. fortfarande bosatt i Stockholm. Han var under de senare åren af sitt lif lam.

Keijser tillhörde 1840—43 samt 1851—62 apotekarsocietetens direktion och var 1857—60 societetens taxerevisor. Var åren 1847—63 vice ordförande i Katarina församlings fattigvårdsstyrelse.

Led. af Svenska läkarsällskapet 1843. R. V. O. 1862.

Död d. 21 maj 1889 i Södertälje.

Gift d. 26 okt. 1843 i Stockholm med ANNA ULRIKA RHODIN, född d. 3 april 1821, död d. 1 jan. 1907, dotter till lagmannen LARS JOHAN RHODIN och ANNA ULRIKA EBERSTEIN.

Barn: GUSTAF JAKOB, född d. 21 okt. 1844. Fil. dr, lektor vid Högre lärarinneseminarium i Stockholm; — ERNST JAKOB, född d. 25 jan. 1846, död d. 26 mars 1905. Fil. och teol. dr, biskop i Skara; — ANNA EBBA ERIKA, född d. 2 april 1847, död d. 24 okt. 1852.

Såsom ledamot af apotekarsocietetens direktion framlade K. vid dennas sammankomst d. 27 april 1857 ett förslag till nya stadgar för societeten. Förslaget var i det afseendet märkligt, att det medgaf rätt till säte och stämma i societeten äfven för icke apoteksinnehafvare. Apotekarsocietetens skulle nämligen utgöras af hedersledamöter samt ledamöter af första och an-

dra klassen. Till ledamöter af första klassen voro själfskrifna alla apoteks innehafvare och apoteks föreståndare, under det att ledamöterna af andra klassen skulle väljas. Valbara voro alla examinerade apotekare men äfven andra för den farmaceutiska vetenskapen nitälskande personer eller i allmänhet farmaciens gynnare. Vid ett följande sammanträde beslöt direktionen, att förslaget skulle remitteras till det i maj s. å. församlade apotekarmötet, hvilket i sin tur hänsköt frågan till den kommitté, som då tillsattes för utarbetande af ett nytt apotekarreglemente. Kommitténs arbete ledde dock ej till något resultat, vare sig i fråga om nytt reglemente eller nya stadgar för societeten.

GULLBRANSSON, GILLIS EMANUEL. Född d. 5 mars 1839 i Varberg.

Föräldrar: Handlanden JOHAN OLOF GULLBRANSSON, född d. 11 juli 1796, död d. 18 april 1869, och ELISABET CECILIA SANTESSON, född d. 25 aug. 1808, död d. 28 febr. 1895.

Efter att hafva genomgått elementarläroverket i Varberg antogs G. d. 1 maj 1852 till elev å apoteket i samma stad, som då ägdes af hans morbroder, apotekare B. Th. Santesson, samt aflade d. 20 maj 1856 farmacie studiosi-examen. Från juli s. å. var han anställd å apotek i Stockholm, dels å Enhörningen till april 1857, å Hvita Björnen till okt. s. å. samt å Nordstjärnan till juli 1858, tjänstgjorde därefter å apoteket i Kisa till nov. 1858, å apoteket i Norberg till maj 1860 och å apoteket i Köping till d. 24 sept. 1861. Höstterminen s. å. inskrefs G. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 29 maj 1863 apotekar-examen, hvarefter han tjänstgjorde å apoteket Svanen i Kristianstad till maj 1865.

Föregående år hade G. inköpt apoteket i Mönsterås, hvilket han d. 1 juni 1865 tillträdde och erhöll privilegium därå d. 11 aug. s. å. Han försälde d. 1 maj 1871 nämnda apotek och inköpte apoteket Fenix i Stockholm, å hvilket han d. 10 maj s. å. undfick privilegium.

Sedan 1896 åtnjuter G. befrielse från skötseln af apoteket.

Gullbransson var 1877—83 samt 1886—90 ledamot af apotekarsocietetens direktion och blef 1873 ledamot af Svenska läkarsällskapet.

Gift 1) d. 5 sept. 1865 i Kisa med EMMA AUGUSTA CHRISTINA GEGERFELT, född d. 29 april 1839, död d. 2 febr. 1878, fosterdotter till fanjunkaren GUSTAF FREDRIK VON GEGERFELT och KATARINA MAGDALENA REENSTIerna.

Barn: ANNA AUGUSTA ELISABET, född d. 15 nov. 1866, gift d. 26 mars 1910 med sekreteraren i arméförvaltningen AXEL RUDOLF VILHELM GÖRANSSON, född d. 14 jan. 1854; — HILDUR, född d. 22 sept. 1869, gift d. 9 dec. 1893 med grosshandlaren i Stockholm CARL JOHAN IHLSTRÖM, född d. 24 febr. 1861, död d. . . . juli 1902 i Amerika.

2) d. 20 juli 1879 med ELIN ANDRIETTA LOVISA HARDIN, född d. 21 okt. 1840 (gift 1) med fiskeriintendenten, fil. dr HJALMAR ABRAHAM TEOFIL WIDEGREN, född d. 9 febr. 1838, död d. 16 mars 1878), dotter till domkyrkosysslomannen i Karlstad, fil. dr SVEN HARDIN och MARIA SOFIA RHODIN.

Barn: INGRID, född d. 6 dec. 1881. Handarbetslärarinna vid Göteborgs högre samskola.

Apoteket Vasen.

1868.

Sedan flere på Djurgården boende personer därom gjort framställning och sundhetskolegium tillstyrkt det, bestämde Kungl. Maj:t genom resolution af d. 17 juli 1868, att ett apotek med personligt privilegium skulle inrättas på sydvästra delen af Kungl. Djurgården eller i närheten af den s. k. Djurgårdsstaden.

Privilegium å anläggandet af detta apotek tilldelades d. 13 nov. 1868 apotekaren i Trosa R. E. Luhr, och denne inrättade apoteket i huset n:r 4 vid allmänna landsvägen, där det i juli 1869 öppnades för allmänheten under namnet »Vasen». Då det område, hvarå apoteket var beläget, måste aförjas för att bereda plats åt 1897 års allmänna konst- och industriutställning i Stockholm, erhöll apoteket ny lokal vid den s. k. Järnvågen i huset n:r 3 Allmänna gränden, dit det d. 8 febr. 1896 förflyttades af apotekare J. A. Chrysanter, och där det fortfarande är beläget.

LUHR, ROBERT EMANUEL.

Erhöll d. 13 nov. 1868 personligt privilegium å den i juli s. å. beslutade apoteksinrättningen på Kungl. Djurgården i Stockholm, hvilken han i juli 1869 öppnade under namnet »Vasen». Han innehade apoteket till 1877, då han erhöll personligt privilegium å apoteket Hjorten i Göteborg (se vidare om honom under sistnämnda apotek).

CHRYSANDER, JONAS AUGUST.

Var 1877—95 innehafvare af apoteket Vasen i Stockholm (se under apoteket Hjorten i Örebro).

BUNTH, JUSTUS HENNING.

Undfick d. 7 nov. 1895 personligt privilegium å apoteket Vasen i Stockholm. Han tillträdde dock ej apoteket utan afsade sig privilegiet d. 15 maj 1896 (se under apoteket Gripen i Malmö).

LUNDBÄCK, NILS OLOF.

Innehade 1896—1909 personligt privilegium å apoteket Vasen i Stockholm (se under apoteket Bäfvern i Härnösand).

BJURLING, JOHAN OTTO THOMAS. Född d. 27 dec. 1870 i Ystad.

Föräldrar: Köpmannen JOHAN OTTO BJURLING, född d. 18 okt. 1841, och FREDRIKA ULRIKA BRÜDIGAMM, född d. 18 april 1846, död d. 20 april 1875.

Genomgick läroverket i Ystad och därefter sjetten klassen vid högre allmänna läroverket i Lund samt antogs d. 18 juli 1887 till elev å apoteket Göta Lejon i Karlskrona. Efter avslutad elevtid blef han d. 19 jan. 1891 farmacie studiosus. Han tjänstgjorde från april s. å. till febr. 1892 å apoteket Kronan i Göteborg, å apoteket i Arvika till d. 15 juni 1892 samt därefter å apoteket Nordstjärnan i Stockholm med undantag af studietiden för apotekarexamen, hvilken han aflade d. 19 maj 1897.

Sedan 1902 var B. ledare af den med apoteket Nordstjärnan förenade drogaffären, i hvilken han äfven var ekonomiskt intresserad. Under 1908 inflyttades denna i nya tidsenliga lokaler i ett närbeläget nybyggt hus, som inköpts af B. för detta ändamål.

Bjurling erhöll d. 22 okt. 1909 personligt privilegium å apoteket Vasen i Stockholm och tillträdde det d. 2 febr. 1910. Han förenade s. å. med apoteket den stora drogaffären, som af honom då helt öfvertogs.

Gift d. 16 nov. 1897 med ANNA MARIA SÖDERBERG, född d. 10 sept. 1867, fosterdotter till apotekaren i Stockholm JAKOB CHRISTIAN GOTTLIEB PILTZ och AUGUSTA CAROLINA WILHELMINA LINDGREN.

Barn: GÖSTA, född d. 31 maj 1899; — BERTIL, född d. 24 jan. 1901; — ELSA, född d. 13 juli 1903.

Apoteket Elefanten.

1883.

Uti trenne på våren 1882 till Kungl. Maj:t ingifna ansökningar anhöllo åtskilliga inom Hedvig Eleonora församling å Östermalm i Stockholm bosatta personer, att ytterligare ett apotek skulle anläggas inom nämnda församling med Nya Kvartersgatan (Linnégatan) som sydligaste gräns. Med anledning af denna anhållan begärde dels innehafvaren af apoteket Kronan i Stockholm att få förflytta nämnda apotek från staden inom broarne till den för ett nytt apotek föreslagna trakt på Östermalm, äfvensom anhöll innehafvaren af apoteket Hvita Björnen därstädes, att med frågan om tillstånd till ett nytt apoteks anläggande måtte tillsvidare under hans besittning af sagda apotek anstå, samt att en filialafdelning af apoteket Hvita Björnen finge inrättas vid den s. k. Esplanaden (Karlavägen).

Båda dessa hemställanden blefvo dock af Kungl. Maj:t afslagna och genom beslut af d. 2 mars 1883 förordnades, att ett nytt apotek med personligt privilegium skulle anläggas i nordvästra delen af Östermalm, norr om eller invid Norra Humlegårdsgatan, men icke längre åt öster än Grefturegatans östliga gräns.

Privilegium å anläggandet af apoteket tilldelades d. 3 mars 1884 apotekaren i Södertälje N. W. Ahlström, och efter godkänd afsyning öppnade denne d. 30 okt. s. å. apoteket i huset n:r 21 vid Esplanaden, numera Karlavägen, under namnet »Elefanten».

Det privilegievärde, efter hvilket apoteket skulle utgöra bidrag till amorteringsfonden, bestämdes till 50,000 kronor för de första 5 åren och därefter till 65,000 kronor.

Apoteket Elefanten är det första, som inrättats i hufvudstaden efter amorteringsfondens trädande i verksamhet och samtidigt det sista, vid hvilket anläggaren ägde att bestämma apotekets namn.

AHLSTRÖM, NIKLAS WILHELM EMANUEL. Född d. 5 juli 1835 i Varberg.

Föräldrar: Handlanden därstädes JOHAN PETER AHLSTRÖM, född d. 4 aug. 1793, död d. 19 dec. 1864, och AUGUSTA WILHELMINA MALMSTEDT, född d. 8 april 1798, död d. 21 febr. 1887.

Han åtnjöt undervisning vid elementarläroverket i Varberg och antogs d. 1 juni 1848 till elev å apoteket i Vstad, där han d. 17 dec. 1853 blef farmacie studiosus. Höstterminen 1855 inskrefs A. vid farmaceutiska institutet, aflade d. 6 maj 1857 apotekarexamen och tjänstgjorde 1857—58 på apoteket Fläkta Örnen i Malmö. Han var därefter föreståndare för filialapoteket i Vrigstad från nov. 1858 till d. 15 maj 1859, för filialapoteket i Höganäs från okt. 1863 till aug. 1865 och för apoteket Nordstjärnan i Gäfle från nov. 1866 till okt. 1869 samt tjänstgjorde under mellanliggande tider å apoteket Kärnan i Hälsingborg och apoteket Korpen i Stockholm, hvilket senare då ägdes af hans broder, apotekare J. A. Ahlström.

År 1869 inköpte A. apoteket i Södertälje, tillträdde det d. 1 dec. s. å. och undfick privilegium därå d. 4 mars 1870. Under åren 1874—84 innehade han därjämte medikamentsförrådet i Tumba, som förstnämnda år uppsattes af honom.

Den 3 mars 1884 erhöll A. personligt privilegium å det apotek, som enligt kungl. brefvet af d. 2 mars 1883 skulle inrättas i nordvästra delen af Östermalm i Stockholm, norr om eller invid Norra Humlegårdsgatan, men icke längre åt öster än Grefturegatans östliga gräns, och ålåg det honom enligt privilegiebrefvet att inom ett år hafva apoteket i ordning. Redan d. 30 okt. 1884 öppnade han apoteket, efter godkänd afsyning, i det af honom s. å. inköpta huset n:r 21 vid Esplanaden, numera Karlavägen, under namnet »Elefanten.» År 1887 erhöll han tillstånd att hålla brunnsapotek vid Furusund.

Sedan 1897 åtnjöt A. tjänstledighet.

Ahlström var 1884 af apotekarsocieteten utsedd till ledamot af den kommitté, som hade att utreda frågan om bildandet af en pensionskassa inom apotekarkåren och uppgöra förslag till stadgar.

Under sin vistelse i Södertälje var A. mycket anlitad i kommunala värf och var bl. a. ledamot af stadsfullmäktige och vice ordförande i hälsovårdsnämnden. Han var äfven ordförande i styrelsen för Södertälje badaktiebolag.

Genom testamente af d. 24 sept. 1900 donerade A. 5,000

kronor till Farmaceuternas understöds-kassa för sjukdoms- och olycksfall att under namnet »N. W. Ahlströms fond för sjuka farmaceuter» förvaltas af nämnda kassa.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1885. R. V. O. 1898.

Död d. 25 okt. 1903 i Stockholm.

Gift d. 28 sept. 1868 i Gäfle med SELMA MARIA HAVERMAN, född d. 7 dec. 1847, dotter till tullkontrollören i Gäfle, f. d. kaptenen CARL GUSTAF HAVERMAN och MARIA LIDELL.

Barn: GUSTAF WILHELM, född d. 18 mars 1870, död d. 1 nov. 1909. Kamrerare; — OSKAR WILHELM, född d. 17 febr. 1871. Examinerad apotekare. Föreståndare för apoteket Älgen i Stockholm; — MARIA AUGUSTA CHARLOTTA, född d. 7 dec. 1873, död d. 3 mars 1874.

KAIJSER, ARTHUR HUMPREY GEORG. Född d. 4 jan. 1850 i Hälsingborg.

Föräldrar: Apotekaren i Landskrona, sedermera i Karlstad LORENTZ KAIJSER, född d. 26 febr. 1822, död d. 26 juli 1891, och BEATA KROOK, född d. 28 april 1828, död d. 1 jan. 1890.

Han genomgick femklassiga läroverket i Landskrona och sjätte klassen af Karlstads högre elementarläroverk samt antogs d. 1 dec. 1866 till elev å apoteket i Karlstad. Från maj 1867 fortsatte han sin elevtjänstgöring på apoteket Lejonet i Stockholm och aflade d. 8 dec. 1869 farmacie studiosi-examen inför apotekarsocietetens direktion. Efter en kortare tids anställning å apoteket i Karlstad tjänstgjorde han från febr. 1870 till juni 1871 å apoteket i Lindsberg samt därefter ånyo å apoteket i Karlstad till sept. 1871. Höstterminen s. å. inskrefs K. vid farmaceutiska institutet, vid hvilket han d. 30 maj 1873 aflade apotekarexamen. Under studietiden tjänstgjorde han på mellanterminerna å apoteket i Karlstad och apoteket Fenix i Stockholm.

Sommaren 1873 företog K. en utrikes studieresa hufvudsakligast med ändamål att taga kännedom om drogaffärer, kemiska fabriker och apotek i utlandet. Efter hemkomsten tjänstgjorde han till årets slut dels å apoteket i Karlstad, dels i Borås, var från jan. till maj 1874 anställd å apoteket Lejonet i Uppsala och till nov. s. å. på apoteket i Karlstad, där af som föreståndare för apoteket från maj till sept. Den 1 jan. 1875 tillträdde K., efter afslutadt köp, apoteket i Enköping och und-

fick privilegium därå d. 19 febr. s. å. Jämte apoteksrörelsen bedref han därstädes en rätt omfattande tillverkning af artificiella mineralvatten och läskdrycker.

En af K. gjord ansökan, att för sitt privilegium å apoteket i Enköping, som 1874 ej blifvit inlöst af amorteringsfonden, få ingå i densamma, blef d. 22 mars 1889 af Kungl. Maj:t afslagen. Samtliga innehafvare af apotek med säljbara privilegier ingingo då, på hans uppmaning, till regeringen med ansökan, att en själfständig amorteringsfond för dessa apotek skulle få bildas. Genom kungl. brevet af d. 16 sept. 1892 bifölls detta, hvarefter nya amorteringsfonden för apoteksprivilegier s. å. trädde i verksamhet.

Apoteket i Enköping innehade K. till 1904, då han tillträdde apoteket Elefanten i Stockholm, å hvilket han sedan d. 3 juni s. å. innehar personligt privilegium.

Apotekare Kaijsers har ställt sin stora energi och ovanliga arbetsförmåga till såväl kårens som det allmännas förfogande för en mångfald förtroendeuppdrag.

Inom apotekarsocieteten har han sedan 1893 varit utsedd till revisor, blef 1905 suppleant i direktionen och valdes 1909 till societetens kassaföreståndare, hvilket uppdrag han 1911 afsade sig. Fullmäktig och revisor i apotekarkårens lifränte och pensionskassa ifrån dennas trädande i verksamhet; ledamot från 1892 i styrelsen för den på hans initiativ s. å. bildade nya amorteringsfonden för apoteksprivilegier. Ledamot af 1900 års taxekommitté och af 1902 års s. k. lönekommitté; ordförande i kommittén för utredning af frågor rörande antagandet af elever m. m. och i kommittén för utredning i fråga om ordnandet af tjänstgöring och löneförhållanden för å apotek anställd personal; ordförande i Stockholms apotekarförening; af Kungl. Maj:t utsedd att som sakkunnig biträda kommittén för medicinalstyrelsens omorganisation vid behandling af frågor rörande apoteksväsendet.

Under sin vistelse i Enköping innehade K. följande förtroendeuppdrag: Ordförande i fattigvårdsstyrelsen 1877—98; ledamot af hälsovårdsnämnden från 1879 och dess ordförande 1886—90; ledamot af drätselkammaren från 1889 och ordförande i densamma 1891—1904; ledamot af skol- och kyrkoråd; stadsfullmäktiges vice ordförande 1887—1900 och dess ordförande 1900—04; hufvudman och ledamot i styrelsen för Enköpings sparbank; ledamot af taxerings- och pröfningsnämnd

samt landstingsman. Han var dessutom ordförande i åtskilliga för stadens angelägenheter tillsatta kommittéer, bl. a. för anläggande af aflöpss- och vattenledning i Enköping.

Af länsstyrelsen i Uppsala utsågs K. till ledamot af länskommittén för utställningarne i Stockholm 1897 och i Gäfle 1901.

I Stockholm har han utsetts till kyrkovård i Engelbrekts församling och till ordförande i dess kyrkobyggnadskommitté.

Af enskilda uppdrag i hufvudstaden märkes ledamotskap i centralstyrelsen för aktiebolaget Stockholms Köpmannabank.

Vid allmänna konst- och industriutställningen i Stockholm 1897 erhöll K. bronsmedalj för af honom framställt »köttpulver».

Kaijser har, förutom sommaren 1873, företagit flera studieresor till Danmark, Norge och Tyskland, hvarjämte han 1910 deltog i internationella farmaceutiska kongressen i Bryssel.

Af trycket har K. utgifvit dels berättelser öfver af honom 1877—79 utförda undersökningar af de mest använda käll- och brunnsvatten i Enköping och öfver beredningen af mineralvattnen och läskdrycker vid apotekets i Enköping mineralvattenfabrik, dels åtskilliga uppsatser i olika ämnen, införda i Farmaceutisk tidskrift.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1891. R. V. O. 1897, R. N. O. 1911. Skytte G. M.

Gift d. 21 maj 1875 i Karlstad med INGEGERD ELVIRA LINROTH, född d. 10 juli 1852, dotter till bruksägaren CLAËS CARL AXEL LINROTH och LAURA ELVIRA DAHLGREN.

Barn: INGE, född d. 10 april 1876, död d. 1 april 1880; — MATS, född d. 26 juni 1878, död d. 15 april 1880; — EVA, född d. 20 mars 1880, gift d. 16 juni 1904 med praktiserande läkaren i Stockholm, med. lic. JOHAN THEODOR (THOR) STENBECK, född d. 5 juli 1864; — ÅKE, född d. 1 april 1883. Löjtnant vid Kustartilleriet; — ELSA, född d. 22 juni 1884, död d. 14 okt. 1890; — GERD, född d. 25 jan. 1886, gift d. 12 okt. 1907 med löjtnanten vid Kustartilleriet RAGNAR GUSTAF HJALMAR ENGSTRÖM, född d. 23 jan. 1883.

Apoteket Bäfvern.

1886.

Med anledning af en från åtskilliga personer, bosatta i Maria och Brännkyrka församlingar, i jan. 1886 till Kungl. Maj:t ingifven ansökan om ett nytt apoteks anläggande inom Maria församling å Södermalm i Stockholm, vid Hornsgatan och så långt västerut, som omständigheterna kunde medgifva, hemställde medicinalstyrelsen i skrifvelse af d. 10 dec. 1886, att ett nytt personligt privilegieradt apotek måtte få anläggas i västra delen af Maria församling på någon plats därstädes, dock icke sydligare än järnvägen eller östligare än invid Ringvägen och så att, om apoteket förlades i östra husraden vid Ringvägen, dettas försäljningslokal skulle ligga invid nämnda väg.

I sitt utlåtande anförde medicinalstyrelsen äfven, att det sedan lång tid tillbaka varit vanligt, att apotek i stad betecknats med något af innehafvaren valdt namn, hvarmed man i tal och skrift skilde det ena från det andra i städer med flere än ett apotek. Men äfven vid annonsering af ett nytt apotek eller vid skriftväxling om detsamma under anläggningstiden vore det för myndigheterna önskvärdt att kunna beteckna ett beslutadt men ofullbordadt apotek med särskildt namn, isynnerhet om så skulle inträffa, att två apotek samtidigt vore under anläggning i samma stad, och hemställde styrelsen, att det föreslagna apoteket måtte betecknas med namnet »Bäfvern».

I enlighet med medicinalstyrelsens hemställda förordnade Kungl. Maj:t d. 31 dec. 1886, att ett nytt apotek med namnet Bäfvern skulle inrättas i Maria församling inom de af styrelsen föreslagna gränserna.

Privilegium å anläggandet af det nya apoteket, hvilket enligt privilegiebrevet skulle vara färdigt före 1888 års utgång, tilldelades d. 11 aug. 1887 föreståndaren för Garnisonssjukhusets apotek i Stockholm A. J. Schillberg, och denne öppnade d. 15 dec. 1888 apoteket i huset n:r 75 B, numera 79, Hornsgatan.

Det privilegievärde, efter hvilket apoteket hade att utgöra bidrag till amorteringsfonden, bestämdes till 38,000 kronor under de första 10 åren och därefter till 50,000 kronor.

SCHILLBERG, AXEL JACOB. Född d. 1 mars 1844 i Västra Eneby församling, Östergötlands län.

Föräldrar: Kronolänsmannen JACOB FREDRIK SCHILLBERG, född d. 27 april 1800, död d. 26 maj 1885, och CHARLOTTA MALMBERG, född d. 19 sept. 1809, död d. 23 juli 1866.

Genomgick fyra klasser af högre elementarläroverket i Linköping och antogs d. 4 nov. 1858 till elev å apoteket i Kisa, där han d. 11 april 1862 undergick farmacie studiosi-examen. Han tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek till juli 1863 och å apoteket Fenix i Stockholm till d. 15 aug. 1864. Höstterminen s. å. inskrefs S. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 3 maj 1866 apotekarexamen. Under sommaren s. å. biträdde han å apoteket i Kisa och var därefter anställd å apoteket Gripen i Stockholm till sept. 1874. Sistnämnda år utsågs han af direktionen för Allmänna garnisonssjukhuset i Stockholm till föreståndare för därvarande apotek, hvilken befattning han innehade från d. 26 sept. 1874 till d. 1 aug. 1888.

Den 11 aug. 1887 erhöll S. personligt privilegium å anläggandet af det d. 31 dec. 1886 beslutade nya apoteket Bäfvern inom Maria församling i Stockholm, hvilket enligt privilegiebrevet skulle vara afsynadt och för allmänheten tillgängligt före 1888 års utgång. Då någon lämplig lokal inom de för apotekets läge bestämda gränserna ej kunde erhållas, inköpte S. af Stockholms stad en tomt vid Hornsgatan i hörnet mot Ringvägen, å hvilken han lät uppföra ett särskildt med hänsyn till apotekslokalernas ändamålsenlighet inredt hus, n:r 75 B, numera 79, Hornsgatan. Ehuru tomtköpet ej blef definitivt afgjort förr än d. 1 dec. 1887, var arbetet med husets uppförande och lokalernas inredning afslutadt så tidigt, att apotekets afsyning kunde äga rum d. 13 och 14 dec. 1888, hvarefter apoteket följande dag öppnades för allmänheten.

Sedan 1909 åtnjuter S. ledighet från skötseln af apoteket.

Schillberg var 1892—1909 ledamot af apotekarsocietetens direktion. Han utsågs 1901 af medicinalstyrelsen till ledamot af

kommittén för utarbetande af förslag till ny militärfarmakopé och erhöll 1904 af nämnda styrelse uppdrag att jämte professorn vid Uppsala universitet greve C. Th. Mörner och civilingenjören dr Klas Sondén afgifva utlåtande angående hvad som är att till apoteksvara hänföra.

Inom farmaceutiska föreningen, af hvilken S. varit en mycket intresserad och verksam ledamot, uppehöll han 1875—77 och 1883—86 sekreterarbefattningen, var 1886—90 samt 1902—03 föreningens ordförande och tillhörde 1890—1902 såsom ledamot dess styrelse. Vid föreningens sammankomster har S. ett flertal gånger uppträdt som föredragshållare.

Behöfvet af en särskild sammanslutning mellan hufvudstadens apoteksinnehafvare, dels för åstadkommande af likformighet i expeditionen af läkemedel, dels för afskaffandet af rabatter med flere viktiga frågor, hade alltmer gjort sig gällande, och på S:s initiativ bildades Stockholms apotekarförening, hvilken, efter utarbetande af godkända stadgar för densamma, hade sitt första sammanträde d. 16 dec. 1899. Han var dess sekreterare 1899—1904 och därefter dess ordförande till 1909. Är sedan 1902 ledamot af styrelsen för barnsjukhuset Samariten i Stockholm.

Af trycket har S. utgifvit ett flertal såväl egna uppsatser som referat, intagna i den farmaceutiska litteraturen.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1875. Hedersledamot af Farmaceutiska föreningen vid dess 50-års-jubileum d. 9 dec. 1911. R. V. O. 1904.

Gift d. 28 jan. 1888 i Stockholm med ANNA WILHELMINA EUGENIA SVENSSON, född d. 3 okt. 1863, dotter till arkitekten och byggmästaren ANDERS MAGNUS SVENSSON och ANNA WILHELMINA CATARINA CHARLOTTA ANDERSSON.

Apotekare Schillberg har visat sig besitta en ovanlig praktisk duglighet i sitt yrke. Under den tid af 7 år han såsom laborant var anställd å apoteket Gripen i Stockholm, framställde han å dess laboratorium för den med apoteket förenade droghandels räkning ett icke obetydligt antal kemiska preparat, hvilka dittills uteslutande hämtats från utlandet. Särskildt erkännande har han vunnit för af honom beredda medikamentösa gelatinbougirer äfvensom för den af honom förbättrade metoden att påvisa minimala kvantiteter kvicksilfver i organiska sekretioner efter kvicksilfverbehandling.

Apoteket Örnen.

1889.

I anledning af en i mars 1888 hos Kungl. Maj:t gjord ansökan utaf personer bosatta i den s. k. Vasastaden om anläggande af ett nytt apotek inom öfre Norrmalm i Stockholm, hvilken ansökan förordats af i saken hörda myndigheter, hemställde medicinalstyrelsen i afgifvet utlåtande i mars 1889, att ett nytt apotek med personligt privilegium finge anläggas invid eller norr om Odengatans södra gatulinie samt invid eller väster om Norrtullsgatan under namnet »Örnen». Med afslag på de ansökningar, som ingifvits dels af innehafvaren af apoteket Kronan och dels af innehafvaren af apoteket Markattan i Stockholm, att få förflytta sina respektive apotek till den för det begärda apoteket föreslagna platsen, bestämde Kungl. Maj:t d. 28 juni 1889, att ett nytt apotek med namnet »Örnen» skulle inrättas inom de af medicinalstyrelsen föreslagna gränserna.

Privilegium å anläggandet af nämnda apotek tilldelades d. 18 april 1890 föreståndaren för apoteket i Alingsås H. G. O. Enell, hvilken d. 23 sept. 1891 öppnade detsamma i huset n:r 10 Karlbergsvägen.

Det privilegievärde, efter hvilket apoteket Örnen skall utgöra bidrag till amorteringsfonden, bestämdes för de första 5 åren till 50,000 kronor och därefter till 65,000 kronor.

ENELL, HENRIK GUSTAF OLOF. Född d. 13 sept. 1850 å Vallby fidekommiss i Skirö socken af Jönköpings län.

Föräldrar: Regementsskrifvaren vid Kalmar regemente ANTON GUSTAF ENELL, född d. 19 dec. 1812, död d. 17 aug. 1862, och HEDVIG JAQUETTE NORDENSKJÖLD, född d. 6 jan. 1821, död d. 1 sept. 1868.

Efter föregående undervisning dels i hemmet, dels 1860—62 vid Heléns privatskola i Vimmerby, idkade E. en kortare tid studier vid Eksjö läroverk och därefter vid högre elementarläroverket i Falun till dec. 1867, då han afgick från öfre afdelningen af läroverkets sjätte klass. Den 1 dec. s. å. antogs han till elev å apoteket i sistnämnda stad, aflade d. 12 dec. 1870 farmacie studiosi-examen därstädes och var fortfarande anställd å samma apotek till sept. 1872. Under tiden efter studiosi-examen biträdde E., hvilken tjänstgjorde å apoteket som laborant, detsammans ägare, den kunskapsrike apotekaren F. W. Helleday, vid utförandet af analyser å järn, järnmalmer m. m. Höstterminen 1872 inskrefs E. vid farmaceutiska institutet, vid hvilket han läsåren 1873—75 tjänstgjorde som amanuens i kemi. Han biträdde sommaren 1874 professor O. Sandahl med ordnandet af en exotisk (brasiliansk) växtsamling, tjänstgjorde under öfriga mellanterminer å apoteken Vasen och Enhörningen i Stockholm och i Falun samt aflade d. 30 jan. 1875 med höga betyg apotekarexamen. Till vårterminens slut bestred E. sin amanuensbefattning vid institutet, hvarjämte han biträdde å apoteket Morianen i Stockholm. Han var därefter anställd som laborant å apoteket Nordstjärnan i Stockholm från juli 1875 till d. 15 mars 1882 och förestod från d. 1 april 1882 till samma dag 1891 apoteket i Alingsås, där han äfven bedref en ganska betydande odling af medicinalväxter.

Den 18 april 1890 undfick E. personligt privilegium å anläggandet af det apotek, som under namnet Örnen skulle inrättas å öfre Norrmalm i Stockholm, och d. 23 sept. 1891 öppnade han detta i ett af honom inköpt hus, n:r 10 Karlbergsvägen.

Enell tillhörde 1896—1911 apotekarsocietets direktion och var 1909—11 societets ordförande. Han utsågs 1894 af medicinalstyrelsen till ledamot af den för utarbetande af svenska farmakopéens 8:de upplaga tillsatta kommittén och är sedan 1902 ledamot af den s. å. inrättade permanenta farmakopé-kommittén. Af apotekarsocieteten erhöll han 1893 uppdrag att tillsammans med apotekarne C. G. H. Thedenius och R. Luhr utarbete en ny upplaga af *Pharmaca composita*, och 1909 att tillsammans med apotekarne C. F. V. Schimmelpfennig och E. L. Hyltén utarbete ett 2:a supplement till densamma. Supplement i styrelsen för amorteringsfonden för apoteksprivilegier 1897 och ledamot af densamma sedan 1904.

Inom farmaceutiska föreningen har E. varit mycket verksam och där innehaft följande uppdrag: sekreterare 1873—75, ordförande 1891—1902 och vice ordförande 1904—05, hvarjämte han 1880—82 samt 1903 var ledamot af föreningens styrelse.

Vid Nordiska farmaceutmötet i Stockholm 1897 var E. utsedd till vice ordförande och 1910 var han Sveriges officiella representant vid internationella apotekarkongressen i Bryssel.

Såväl under sin vistelse i Alingsås som sedermera i Stockholm har E. tagits i anspråk för åtskilliga kommunala uppdrag. På förstnämnda plats var han 1886—91 ledamot af stadens hälsovårdsnämnd och af dess fattigvårdsstyrelse. I Stockholm har han under flere år varit ledamot af bevillningsberedning och taxeringsnämnd, ledamot af Adolf Fredriks församlings kyrko- och skolråd samt det senares kassaförvaltare. Efter nämnda församlings delning har han oafbrutet varit ledamot af den nya församlingens, Gustaf Vasa, kyrkoråd och kyrkivård samt kassaförvaltare för dess skolråd. Stadsfullmäktig 1900—1912, ledamot af hälsovårdsnämnden sedan 1906 samt ordförande i dess upphandlingskommitté, kassadirektör sedan flere år vid Stockholms stads epidemisjukhus och ledamot af styrelsen för sjukhuset S:t Göran samt sedan 1912 sistnämnda styrelses ordförande och kassadirektör.

Bland uppdrag af mera enskild art äro: ledamot af styrelsen för aktiebolaget Nordstjärnans mineralvattenfabrik samt af styrelsen för Rydö bruks- och fabriksaktiebolag.

Enell har utöfvat en rätt betydande författarverksamhet och utgaf redan 1880—81 sitt den svenska apotekarsocieteten tillägnade arbete: *Framställning och pröfning af de Skandinaviska farmakopéernas preparater*, 824 s. 8:o, hvilket, i afsevärd mån grundadt på af förf. gjorda erfarenheter och rön under hans tjänstgöring som laborant å apoteket Nordstjärnan i Stockholm, på sin tid var till stort gagn för de studerande vid farmaceutiska institutet.

I det af E. M. Ekbohrn 1877 (ny upplaga 1885) utgifna arbetet: *37,000 (resp. 40,000) främmande ord och namn i Svenska språket* har E. skrivit en stor del af däri förekommande artiklar. Dessutom återfinnes i *Farmaceutisk tidskrift* ifrån 1876, i *Meddelanden* från farmaceutiska föreningen, i *Nordisk farmaceutisk tidskrift* 1894—96, i *Svenska läkarsällskapets förhandlingar* och i *Pharmaceutische Zeitung* sammanlagdt närmare ett åttiotal uppsatser af E., till största delen originalaf-

handlingar i kemi. Tillsammans med C. G. H. Thedenius och R. Luhr utgaf han 1896 2:dra upplagan af *Pharmaca composita* och tillsammans med C. F. V. Schimmelpfennig och E. L. Hylltén 1912 ett 2:a supplement till densamma.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1892. Hedersledamot af farmaceutiska föreningen vid dess 50-års-jubileum d. 9 dec. 1911 och af Société de Pharmacie d'Anvers 1910. Ledamot af »Commission provisoire internationale» för »Federation internationale pharmaceutique», konstituerad i Bryssel 1910. Prisdömare vid internationell täflan i Bryssel 1910 angående förslag till inrättande af apotek (hvarvid Sverige tillerkändes 1:sta pris). R. N. O. 1901.

Gift d. 23 april 1883 i Falun med EMMA ADELAIDE MARGARETA ÖST, född d. 18 maj 1857, dotter till grosshandlaren ANDERS ÖST och ADELAIDE KRISTINA KATARINA WESTIN.

Barn: CARL HENRIK, född d. 15 febr. 1885, död d. 1 april 1891; — ANNA ADELAIDE WILHELMINA, född d. 22 sept. 1886, gift d. 5 jan. 1909 med löjtnanten vid K. flottan greve GÖSTA CARL ALBERT EHRENSVÄRD, född d. 15 febr. 1885; — HARALD GUSTAF HENRIKSSON, född d. 8 jan. 1888. Löjtnant vid K. flottan; — OLOF TAGE HENRIKSSON, född d. 21 april 1890, död d. 4 maj s. å.; — LILIAN MARGARETA, född d. 6 jan. 1896; — HERBERT ASSAR HENRIKSSON, född d. 28 juli 1900, död d. 4 juni 1908.

Genom såväl kunskaper som praktisk duglighet intager apotekare Enell en mycket framstående plats inom apotekarkåren. Särskildt har han visat sig som en skicklig laborant, och hans insats i arbetet på de senaste utgifna upplagorna af Svenska farmakopén har varit betydande.

Apoteket Renen.

1893.

Med anledning af en af Stockholms stadsfullmäktige hos Kungl. Maj:t därom gjord och af öfverståthållarämbetet tillstyrkt ansökan, hemställde medicinalstyrelsen i sitt utlåtande af d. 20 mars 1893, att ett personligt privilegieradt apotek finge inrättas i Katarina församling i Stockholm på någon plats därstädes invid eller öster om Renstjärnas gata samt invid eller söder om Tjärhofsgatan. Med bifall härtill föreskref Kungl. Maj:t d. 7 april 1893, att ett nytt apotek med namnet »Renen» skulle inrättas därstädes inom de af medicinalstyrelsen föreslagna gränserna.

Privilegium å anläggandet af apoteket tilldelades d. 24 nov. 1893 föreståndaren för apoteket Phœnix i Nyköping F. O. Elmström, hvilken d. 15 dec. 1894 öppnade detsamma i huset n:r 99 Folkungagatan, i hörnet mot Renstjärnas gata.

Det privilegievärde, efter hvilket apoteket Renen skall utgöra bidrag till amorteringsfonden, bestämdes till 38,000 kronor under de 10 första åren och därefter till 50,000 kronor.

ELMSTRÖM, FRANS OSCAR. Född d. 20 sept. 1848 i Karlskrona.

Föräldrar: Verkmästaren vid flottans varf i Karlskrona JOHAN GUSTAF ELMSTRÖM, född d. 19 april 1819, död d. 20 maj 1860, och MARIA CHARLOTTA NILSSON, född d. 13 mars 1822, död d. 15 april 1904.

Erhöll 1859—65 undervisning vid Karlskrona högre elementarläroverk och antogs d. 1 okt. 1865 till elev å apoteket i Sölvesborg, där han d. 11 jan. 1869 blef farmacie studiosus. Han tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek till okt. 1872, å

apoteket i Simrishamn till juni 1873 och ånyo å apoteket i Sölvesborg till d. 15 sept. 1873. Höstterminen s. å. inskrefs E. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 30 maj 1877 apotekarexamen. Under studietiden tjänstgjorde han från juli till sept. 1874, från okt. 1875 till 14 jan. 1876 och från maj till okt. s. å. å apoteket Tre Kronor i Karlskrona samt från juni till sept. 1875 å apoteket i Marstrand. Han var därefter anställd å apoteket i Karlshamn från aug. 1877 till april 1882, hvarunder han i 2½ år förestod apoteket, tjänstgjorde april—juni å apoteket Hvita Björnen i Stockholm och förestod juli—sept. s. å. medikamentsförrådet i Flen samt från okt. 1882 till juli 1894 apoteket Phoenix i Nyköping.

Den 24 nov. 1893 undfick E. personligt privilegium å apoteket Renen i Stockholm, hvilket enligt Kungl. Maj:ts beslut af d. 7 april 1893 skulle inrättas i Katarina församling invid eller öster om Renstjärnas gata samt invid eller söder om Tjärhofsgatan. Han öppnade nämnda apotek, efter godkänd afsyning, d. 15 dec. 1894 i huset n:r 99 Folkungagatan, i hörnet mot Renstjärnas gata.

Sedan 1899 har E. af apotekarsocieteten varit utsedd till revisor af societetens räkenskaper.

Under sin vistelse i Nyköping innehade han åtskilliga kommunala uppdrag och var 1889—93 hufvudman för sparbanken därstädes. Han var 1904—07 kyrkofullmäktig för Katarina församling i Stockholm samt under flera år suppleant i taxeringsnämnden.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1900.

Gift d. 1 dec. 1882 i Stockholm med AUGUSTA SANDELIN, född d. 22 nov. 1855, dotter till bruksägaren ZACHARIAS SANDELIN och SOFIA VON GEGERFELT.

Barn: EJNAR OSCAR, född d. 16 nov. 1883. T. f. stadsmäklare i Stockholm; — ALLVAR OSCAR, född d. 19 okt. 1888. Juris kandidat.

Apoteket Storcken.

1896.

På medicinalstyrelsens hemställan beslöt Kungl. Maj:t d. 6 mars 1896, att ett nytt apotek med personligt privilegium skulle inrättas i östligaste delen af Östermalm i Stockholm vid eller norr om Storgatan samt vid eller öster om Styrmansgatan, och genom kungl. brefvet af d. 8 maj s. å. bestämdes, att apoteket skulle betecknas med namnet »Storcken». Samtidigt afslog Kungl. Maj:t en af innehafvaren utaf apoteket Vasen på Djurgården i Stockholm gjord ansökan att få till Östermalm och det för ett nytt apotek föreslagna området förflytta nämnda apotek.

Privilegium å det nya apotekets anläggande tilldelades d. 4 dec. 1896 innehafvaren af apoteket i Varberg l. Kerfstedt, som d. 1 april 1898 öppnade detsamma i huset n:r 28 Storgatan, i hörnet mot Styrmansgatan.

Det privilegievärde, hvarefter apoteket Storcken skall utgöra bidrag till amorteringsfonden, bestämdes till 65,000 kronor under de 8 första åren och därefter till 80,000 kronor.

KERFSTEDT, INGEMAR. Född d. 13 mars 1845 i Häggdångers församling, Västernorrlands län.

Föräldrar: Kyrkoherden i Rödöns församling i Jämtland, prosten JONAS KERFSTEDT, född d. 12 aug. 1810, död d. 3 okt. 1887, och CARIN BRANDELL, född d. 19 nov. 1816, död d. 12 mars 1905.

Han intogs 1854 i Härnösands högre elementarläroverk och genomgick tre klasser vid detta, erhöll därefter under ett år enskild undervisning af fadern och fortsatte, efter föräldrarnes afflyttning till Jämtland, studierna vid Östersunds högre elementarläroverk, hvars 4:de t. o. m. 6:te klasser han

genomgick. Den 29 sept. 1863 antogs K. till elev å apoteket Gripen i Sundsvall samt undergick d. 29 sept. 1866 farmacie studiosi-examen. Efter fortsatt tjänstgöring å samma apotek till aug. 1868 inskrefs K. höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 25 maj 1870 apotekarexamen. Han var från juli s. å. anställd å apoteket Svanen i Lund till 1872, då han tillsammans med fil. dr F. Ewerlöf och fil. kand. Johansson anlade en fabrik därstädes för tillverkning af eter, maltextrakt, bensvärta m. m.; tjänstgjorde en kortare tid å apoteket i Kalmar och inköpte därpå apoteket Lejonet i Malmö, hvilket han tillträdde d. 1 okt. 1873 och erhöll privilegium därå d. 7 nov. s. å.

Nämnda apotek försålde K. d. 3 sept. 1878 och inköpte följande år apoteket i Varberg, hvarå han d. 1 okt. 1879 undfick privilegium. Tillsammans med doktor A. Levertin och civilingenjören, kaptan H. Holmberg öfvertog K. i Varberg på 20-årigt arrende därvarande badinrättning, men öfverlät (efter aflyttningen till Stockholm) arrendet till staden Varberg.

Sedan K. 1892 ingått för sitt privilegium å apoteket i Varberg i den s. å. bildade nya amorteringsfonden för apoteksprivilegier, erhöll han d. 4 dec. 1896 personligt privilegium å anläggandet af det nya apotek, hvilket enligt kungl. brefvet af d. 6 mars s. å. skulle inrättas å Östermalm i Stockholm under namnet »Storken». Han öppnade detta apotek d. 1 april 1898 i huset n:r 28 Storgatan i hörnet mot Styrmansgatan. Från år 1900 innehade han därjämte brunnsapoteket i Furusund.

Under sin vistelse i Varberg innehade K. åtskilliga förtroendeuppdrag. Han var sålunda 1881—91 stadens representant i landstinget och utsågs 1888 af detta till ledamot af riksdagens första kammare; stadsfullmäktig sedan 1883 och stadsfullmäktiges ordförande 1886—92; ledamot af drätselkammaren; vice ordförande i lasarettsdirektionen 1894—95; ordförande i Hallands läns fiskerikommité; ledamot af styrelsen för hypotekskassan för Västkustens städer och af styrelsen för högre elementarläroverket för flickor i Varberg samt verkställande direktör för Hallands enskilda banks afdelningskontor därstädes.

Under sin verksamhet som riksdagsman 1888—97 var K. flere år suppleant i stats- och lagutskotten, ledamot af 1891 års sjölagsutskott samt 1895—97 ordinarie ledamot af statsutskottet. Han var därjämte 1896 och 1897 statsrevisor.

Af trycket har K. utgifvit dels riksdagsmotioner, dels uppsatser i dagspressen.

Död d. 4 maj 1910 i Stockholm. Begrafven på Solna kyrkogård.

Gift d. 19 mars 1876 i Lund med ALMA MARIA CHARLOTTA HUMBLA, född d. 22 juli 1856, dotter till professorn vid Lunds universitet, jur. d:r PHILIBERT HUMBLA och ANNA CAROLINA WILHELMINA MARIA EWERLÖF.

Barn: ALMA KATARINA SELMA MARIA, född d. 25 mars 1877, gift d. 15 sept. 1897 med disponent-direktören för Sunds sågverk HANS ERIK HAMMARBERG, född d. 24 febr. 1861; — INEZ, född d. 1 okt. 1881; — INGA MARGARETA, född d. 7 maj 1897.

HUMBLA, ADOLF GOTTHARD. Född d. 13 aug. 1854 i Lund.

Föräldrar: Professorn vid Lunds universitet, jur. d:r PHILIBERT HUMBLA, född d. 14 sept. 1814, död d. 15 jan. 1891, och ANNA CAROLINA WILHELMINA MARIA EWERLÖF, född d. 12 sept. 1824, död d. 13 okt. 1902.

Efter skolstudier vid Lunds högre elementarläroverk antogs H. d. 14 mars 1872 till elev å apoteket Svanen i Kristianstad, där han d. 9 dec. 1875 blef farmacie studiosus. Han tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek och å apoteket Lejonet i Malmö till juni 1877, inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 19 maj 1881 apotekarexamen. Var därefter anställd å apoteket Lejonet i Växjö samt från dec. 1883 å apoteket i Falkenberg, för hvilket senare apotek han sedan 1898 var t. f. föreståndare.

Den 11 aug. 1911 erhöll H. personligt privilegium å apoteket Storken i Stockholm, och tillträdde detsamma d. 3 nov. 1911.

Humbla innehade under sin vistelse i Falkenberg flera kommunala uppdrag och var till sin afflyttning därifrån ledamot af stadsfullmäktige och af hälsovårdsnämnden, ordförande i stadens brandstyrelse samt ledamot af direktionen för stadens sjukvårdsinrättningar. Han har dessutom varit ledamot af fattigvårdsstyrelsen och af styrelsen för Falkenbergs samskola.

För frivilliga skytteväsendet har H. varit mycket verksam och stiftade i Falkenberg därvarande skytteförening, hvars ordförande han äfven var. Innehar Hallands skytteförbunds guldmedalj och statens skyttemärke i guld för skjutskicklighet.

Gift d. 25 aug. 1885 i Växjö med CONSTANCE ENGSTRÖM, född d. 15 april 1862, dotter till kontraktsprosten, kyrkoherden i Vissefjärda PEHR ENGSTRÖM och CONSTANCE FICHERSTRÖM.

Barn: TORSTEN ADOLF PHILIBERT, född d. 6 aug. 1886. Ingenjör; — PER IVAN, född d. 13 juni 1888. Konstnär; — AINA STANNY MARIA, född d. 11 april 1893; — CARL STURE INGEMAR, född d. 19 nov. 1897.

Apoteket S:t Erik.

1902.

Uti skrifvelse af d. 20 febr. 1901 till Stockholms hälsovårdsnämnd gjorde förste stadsläkaren i Stockholm framställning om inrättande af tvenne nya apotek i hufvudstaden, ett å Kungsholmen och ett i nordvästra delen af Östermalm, och d. 18 juni s. å. beslöto stadsfullmäktige att till Kungl. Maj:t ingifva ansökan därom. I sitt utlåtande af d. 14 febr. 1902 tillstyrkte medicinalstyrelsen denna ansökan och hemställde, att det för Kungsholmen begärda apoteket skulle förläggas vid eller väster om Polhemsgatan, dock icke västligare än S:t Eriksgatan och dess förlängning. Genom brevet af d. 14 mars 1902 gaf Kungl. Maj:t härtill sitt bifall och bestämde, att det nya apoteket å Kungsholmen skulle betecknas med namnet »S:t Erik».

Privilegium å anläggandet af detsamma tilldelades d. 8 maj 1903 examinerade apotekaren A. N. Blomquist, och d. 1 febr. 1904 öppnade denne apoteket i huset n:r 57 Fleminggatan.

Det privilegievärde, efter hvilket apoteket skall utgöra bidrag till amorteringsfonden, bestämdes till 30,000 kronor för de första 5 åren och därefter till 40,000 kronor.

BLOMQUIST, ARVID NATHANAËL. Född d. 24 sept. 1859 å Folkavi egendom, Kräcklinge socken och Örebro län.

Föräldrar: Handlanden JOHAN AUGUST BLOMQUIST, född d. 7 jan. 1830, död d. 2 mars 1875, och JOHANNA WELIN, född d. 4 juni 1836.

Han studerade vårterminen 1872 vid Köpings pedagogi och fortsatte från höstterminen s. å. skolstudierna vid Örebro högre

elementarläroverk, från hvilket han 1876 erhöll afgångsbetyg till sjätte nedre klassen. Antogs d. 15 juni s. å. till elev å apoteket i Köping och aflade d. 17 juni 1879 farmacie studiosi-examen samt var fortfarande anställd å nämnda apotek till okt. 1884. Den 23 sept. 1883 hade B. undergått godkänd examen för inträde vid farmaceutiska institutet, men började först från okt. 1884 sina studier för apotekarexamen, hvilken han aflade d. 4 dec. 1886. Det senaste året arbetade han vid institutet under professor Stahres ledning som extra laborant, sysselsatt med analytiska arbeten, och erhöll på grund af goda studier Hallengrenska belöningen.

Efter apotekarexamen tjänstgjorde B. till d. 20 jan. 1887 å apoteket i Köping, till juli s. å. å apoteket Hvita Björnen i Stockholm och till maj 1888 å apoteket i Hörby, däraf som föreståndare för apoteket från d. 23 sept. 1887 till d. 20 april 1888. Han var därefter anställd å apoteket Korpen i Stockholm till aug. 1889, å apoteket Fläkta Örnen i Malmö till juli 1891 samt å apoteken Gripen och Ugglan i Stockholm till d. 8 maj 1903.

Sistnämnda dag erhöll B. personligt privilegium å apoteket S:t Erik i Stockholm, hvilket enligt kungl. brefvet af d. 14 mars 1902 skulle inrättas å Kungsholmen, och öppnades detsamma af honom d. 1 febr. 1904 i huset n:r 57 Fleminggatan.

Af apotekarsocieteten utsågs B. 1904 till dess bibliotekarie, var 1906—11 sekreterare i direktionen och är från sistnämnda år direktionens och societetens ordförande. Han var 1905—10 apotekarsocietetens taxerevisor och utsågs 1910 af societeten till ledamot af farmaceutiska institutets styrelse. På uppdrag af civildepartementet deltog B. 1903 i metodpröfning för kvantitativ bestämning af arsenik i handelsvaror, och 1909 utsågs han af medicinalstyrelsen till ledamot af permanenta farmakopékommittén. Ledamot af kungl. kommittén för utredning af de åtgärder, som från det allmännas sida böra vidtagas för förebyggande af faran för kronisk arsenikförgiftning genom arsenikhaltiga handelsvaror 1912.

Inom farmaceutiska föreningen beklädde han ordförandeposten 1905—08 äfvensom 1911—1912, då föreningen firade sitt 50-års-jubileum. Åren 1899—1906 tillhörde B. föreningens nämnd.

Sedan 1905 är B. ledamot af taxeringsnämnden och bevillningsberedningen i Stockholm.

Apotekare Blomquist har erhållit följande belöningar och utmärkelser: utsågs 1892 till apotekarsocietetens resestipendiat för öfvervarandet af naturforskarmötet i Köpenhamn s. å.; tilldelades 1897 af farmaceutiska institutets styrelse Schéelepriset för en af honom författad afhandling och erhöll samma år vid allmänna konst- och industriutställningen i Stockholm medarbetardiplom för inlagda förtjänster om prisbelönadt utställningsföremåls tillverkning; var apotekarsocietetens representant vid 5:te Internationale Kongress für angewandten Chemie i Berlin 1903; tilldelades 1906 Svenska läkarsällskapets pris och medalj för utgifvet arbete (Kommentar till Svenska farmakopén); invaldes 1898 till ledamot af Svenska läkarsällskapet, särskildt med anledning af hans s. å. uppfunna metod att på kemisk-mekanisk väg finfördela kvicksilfver (Mercuriol 1898 och Oleum Mercurioli, 90 % Hg. 1906); ledamot af Deutsche chemische Gesellschaft 1902 och af Deutsche pharmaceutische Gesellschaft 1903; korresponderande ledamot af Société Royale de Pharmacie de Bruxelles och Société de Pharmacie d'Anvers 1910; ledamot af Société de Pharmacie de Paris 1911; är apotekarsocietetens representant i Federation internationale pharmaceutique i Haag sedan 1912. R. V. O. 1911.

Af trycket har B. utgifvit: *Reseberättelse angående 14:de Skandinaviska Naturforskarmötet i Köpenhamn samt farmaceutiska förhållanden i Danmark*, Stockholm 1892 och (tillsammans med Gust. Fr. Bergh, T. Delphin och R. Westling) *Kommentar till Svenska farmakopén*, Pharmacopœa Suecica, Ed. VIII, Stockholm 1904—06. Han har därjämte författat ett stort antal i olika facktidsskrifter intagna afhandlingar i kemi, farmaci m. m., grundade på af honom utförda arbeten å farmaceutiska institutets och apoteken Gripens, Ugglans samt S:t Eriks laboratorier. Af dessa må följande anföras: *De nyare desinfektionsmedlen och deras sammansättning* i Nordisk farmaceutisk tidskrift 1895; *Om isättikreaktionen på Aetheroleum Menthe piperitæ samt betingelserna för densamma* i Meddelanden från farmaceutiska föreningen 1897, belönad med farmaceutiska institutets Schéelepris; *Några sällsyntare kopparföreningar, framställda å apoteket Ugglans laboratorium* i Meddelanden från farmaceutiska föreningen 1897 och i Svensk kemisk tidskrift 1898; *Mercuriol. Ein neues quecksilberpräpa-*

rat aus metallischem nach einer neuen Methode fein verteiltem Quecksilber i Archiv für Dermatologie und Syphilis, Prag 1899, *Hygiea*, Stockholm 1899, Meddelanden från farmaceutiska föreningen 1899, Tidsskrift for Apothekervæsen, Kristiania 1899, Pharmaceutische Centralhalle, Berlin 1899, L'Union pharmaceutique, Paris 1899, The Lancet, London 1899, Kronika Lekarrka. Warschau 1901; *Arsenikens eliminationsförhållanden vid intravenösa arsenikinjektioner* (tillsammans med E. Welanders och J. Almqvist), i Nordiskt medicinskt arkiv, Uppsala 1900; *Ueber den Nachweis von Jod bei Anwendung organischer und unorganischer Jodverbindungen* i Archiv für Dermatologie und Syphilis, Prag 1901; *Oleum Mercurioli, 90 % Hg, ett nytt injektionspreparat för behandling af syfilis* i Farmaceutiska föreningens tidskrift, 1903; *Ueber neue Quecksilberpräparate aus metallischem, mittels der Amalgamationsmethode fein verteiltem Quecksilber* i Bericht des 5:te Internationalen Kongress für angewandten Chemie, Berlin 1903 och i Apotheker-zeitung, Berlin 1903; *Karbaminsyrans estrar och deras användning som läkemedel* i Farmaceutiska föreningens förhandlingar 1906; *Om kronisk arsenikförgiftning samt några af orsakerna till densamma* i Svenska läkarsällskapets förhandlingar 1910; *Några synpunkter i arsenikfrågan samt en kort historik öfver densamma* i Svenska läkarsällskapets förhandlingar 1911; *Untersuchungen über den Quecksilbergehalt in der Luft, dem Staub etc. von Instituten, in welchem Quecksilber für wissenschaftliche Zwecke angewandt wird* i Nordiskt medicinskt arkiv, Uppsala 1910, Berichte der Deutschen pharmaceutischen Gesellschaft, Berlin 1910. Dessutom har han publicerat en stor mängd referat i Farmaceutisk tidskrift, Nordisk farmaceutisk tidskrift, Svensk farmaceutisk tidskrift, Svenska läkarsällskapets förhandlingar, *Hygiea* m. fl.

Såsom apotekarsocietetens representant bevistade B. 10:de internationella apotekarkongressen i Bryssel 1910.

Gift d. 21 maj 1908 i Stockholm med THYRA MARGARETA BEDA OLIVIA LEHMAN, född d. 10 aug. 1875, dotter till apotekaren i Stockholm RICHARD REINHOLD AUGUST LEHMAN och ANDRIETTA CATARINA BEDA OLIVIA RHODIN.

Barn: ARVID BIRGER AUGUST, född d. 7 dec. 1909, död d. 9 dec. s. å.; — BARBRO MARGARETA OLIVIA JOHANNA, född d. 24 febr. 1912.

Apotekare Blomquist har gjort sig känd för omfattande och

gedigna kunskaper, stor praktisk duglighet och såsom en framstående analytisk kemist. Genom sitt föfattarskap har han kraftigt bidragit till befästade af den aktade ställning, den svenska farmacien intager.

Särskildt på arsenikundersökningarnes område har han vunnit erkännande och vid upprepade tillfällen på offentligt uppdrag deltagit i behandlingen af dithörande frågor.

Apoteket Älgen.

1902.

Samtidigt med föregående apotek, S:t Erik, väcktes förslag om anläggandet af detta, och båda apotekens inrättande bestämdes genom samma kungl. bref af d. 14 mars 1902, hvori föreskrefs, att ett nytt apotek med personligt privilegium skulle inrättas å Östermalm inom det område, som begränsas i öster af Villagatan, i väster af Odengatan, i söder af Karlavägen och i norr af Vallhallavägen, samt betecknas med namnet »Älgen».

Privilegium å anläggandet af detta apotek tilldelades d. 8 maj 1903 examinerade apotekaren C. F. Lundberg, hvilken d. 5 febr. 1904 öppnade detsamma i huset n:r 1 B Karlavägen, i hörnet mot Engelbrektsgatan.

Det privilegievärde, efter hvilket apoteket skall utgöra bidrag till amorteringsfonden, bestämdes till 40,000 kronor för de första 5 åren och därefter till 50,000 kronor.

LUNDBERG, CARL FREDRIK. Född d. 3 sept. 1858 i Smedjebacken.

Föräldrar: Urfabrikören ERIC GUSTAF LUNDBERG, född d. 20 febr. 1829, död d. 26 maj 1864, och ANNA JOHANSSON, född d. 11 april 1826, död d. 6 aug. 1896.

Genomgick sex klasser vid högre elementarläroverket i Falun och antogs d. 23 febr. 1873 till elev å därvarande apotek samt aflade d. 17 mars 1877 farmacie studiosi-examen. Han tjänstgjorde till aug. 1878 å apoteket Kronan i Göteborg, till juni 1879 å apoteket Hjorten i Lund och till aug. 1881 å apoteket Svanen i Stockholm. Höstterminen s. å. inskrefs L. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 24 maj 1884 apotekarexamen. Under studieåren tjänstgjorde L. på mellanterminerna å apote-

ket Lejonet i Stockholm, å apoteken i Vänersborg och Danne-mora samt å apoteket Kronan i Norrköping. Från juni till sept. 1884 var han anställd å apoteket i Piteå och därefter å apoteket Lejonet i Stockholm till d. 1 juni 1903.

Lundberg erhöi d. 8 maj sistnämnda år personligt privilegium å anläggandet af apoteket Älgen i Stockholm, hvilket enligt kungl. brefvet af d. 14 mars 1902 skulle inrättas å Östermalm, och han öppnade d. 5 febr. 1904 detta apotek i huset n:r 1 B Karlavägen.

Sedan okt. 1907 åtnjuter L. på grund af sjukdom ledighet från apotekets skötsel.

Sommaren 1897 genomgick han vid farmaceutiska institutet en kurs i bakteriologi, och 1900 deltog han i en sådan vid Karolinska institutet.

Han erhöi under studietiden för apotekarexamen Cavallis stipendium och tilldelades 1897 apotekarsocietetens resestipendium i och för studium af farmaceutiska förhållanden i Norge.

Under sin tjänstgöring å hofapoteket Lejonet nedlade L. ett synnerligen förtjänstfullt arbete vid apotekets inflyttning i nya lokaler.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1904.

Af trycket har L. utgifvit: *Några anteckningar om Norges apoteksväsende* äfvensom uppsatser, intagna i Meddelanden från farmaceutiska föreningen.

Gift d. 16 okt. 1890 å Sandvikens bruk med HILDUR AURORA KATARINA BERG, född d. 27 aug. 1854, dotter till garfverifabrikören i Hjo CARL BERG och ANNA OLSSON.

Apoteket Mården.

1906.

Med anledning af hos Stockholms stadsfullmäktige gjorda framställningar om åtgärders vidtagande för anordnande af nya apotek i hufvudstaden anhöllo stadsfullmäktige i en till Kungl. Maj:t öfverlämnad skrifvelse, att i Stockholm måtte inrättas fem nya apotek, det första vid eller i närheten af Tegnér-lunden, det andra i närheten af järnvägscentralstationen, det tredje å nordvästra Norrmalm, det fjärde å nordöstra Östermalm och det femte å Södermalm vid eller i närheten af Götgatan, begränsadt i norr af Gottlandsgatan. I sitt d. 13 dec. 1905 afgifna utlåtande häröfver hemställde medicinalstyrelsen, att trenne nya själfständiga apotek finge inrättas i Stockholm, ett under benämningen Mården å nordöstra Norrmalm inom ett område begränsadt af Döbelns-, Frej-, Birger Jarls- och Surbrunnsgatorna, ett från och med ingången af år 1910 under benämningen Falken å nordöstra Östermalm samt ett under benämningen Sälen å Södermalm. Genom beslut af d. 16 juni 1906 biföll Kungl. Maj:t medicinalstyrelsens hemställan i fråga om apoteken Mården och Sälen och föreskref, att ett nytt personligt privilegieradt apotek med namnet »Mården» skulle inrättas å nordöstra Norrmalm inom de af medicinalstyrelsen föreslagna gränserna, dock med rätt till apotekets förläggande äfven vid yttre sidorna af de gator, som begränsa apoteksområdet.

Privilegium å anläggandet af detta apotek tilldelades d. 15 mars 1907 examinerade apotekaren C. F. V. Schimmelpfennig, som d. 24 jan. 1908 öppnade detsamma i huset n:r 28 Surbrunnsgatan, i hörnet mot Tulegatan.

Det privilegievärde, efter hvilket apoteket har att utgöra bidrag till amorteringsfonden, bestämdes till 30,000 kronor under de 5 första åren och därefter till 40,000 kronor.

SCHIMMELPFENNIG, CARL FREDRIK VILHELM. Född d. 2 sept. 1859 i Linköping.

Föräldrar: Skraddarmästaren JOHAN FREDRIK EDVARD SCHIMMELPFENNIG, född d. 2 april 1823 i Wehlau i Preussen, död d. 22 dec. 1874, och JOSEFINA TRANBERG, född d. 21 maj 1824 i Stockholm, död d. 1 juni 1893.

Idkade skolstudier vid Linköpings högre elementarläroverk, vid hvilket han genomgick fem klasser, och antogs d. 4 april 1875 till elev å apoteket Korpen i Stockholm samt undergick d. 13 maj 1879 farmacie studiosi-examen inför apotekarsocietetsens direktion. Han var fortfarande anställd å nämnda apotek till sept. 1881, inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 24 maj 1884 apotekarexamen. Under studietiden var S. på mellanterminerna anställd å apoteket Korpen och fortsatte efter aflagd examen från juni 1884 sin tjänstgöring å samma apotek till d. 16 sept. 1907.

Den 15 mars sistnämnda år undfick S. personligt privilegium å det apotek, som enligt kungl. brefvet af d. 16 juni 1906 skulle inrättas å nordöstra Normalm i Stockholm under namnet »Mården», hvilket apotek han d. 24 jan. 1908 öppnade för allmänheten i huset n:r 28 Surbrunnsgatan, i hörnet mot Tulegatan.

Under sommaren 1897 genomgick S. en kurs i bakteriologi vid farmaceutiska institutet.

Schimmelpfennig var 1908—11 suppleant i apotekarsocietetsens direktion och är sedan 1911 societetens kassaföreståndare samt sedan 1910 dess taxerevisor; fullmäktig i apotekarkårens lifränte- och pensionskassa 1888—93 samt ånyo sedan 1909.

Utsågs af apotekarsocietetsens direktion d. 29 aug. 1907 att efter aflidne apotekaren Isidor Nordin jämte doktor A. Levertin utgifva *Sveriges apotekarhistoria från Konung Gustaf I:s till närvarande tid*.

Erhöll af apotekarsocietetsens direktion d. 19 febr. 1909 uppdrag att tillsammans med apotekarne H. G. O. Enell och E. L. Hyltén utarbete ett supplement till *Pharmaca composita*, andra upplagan.

Af styrelsen för farmaceutiska föreningen var S. 1889—90 samt 1891—1908 ledamot; 1890—1909 var han föreståndare för föreningens platsbyrå samt 1904—10 hufvudredaktör för *Svensk farmaceutisk matrikel*, förut under flera år utgifven af honom, men 1904 öfverlämnad till farmaceutiska föreningen.

Ledamot af styrelsen för Sveriges apotekares kreditaktiebolag från dess bildande 1906.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1908.

Af trycket har S. utgifvit: *Författningar m. m. angående apoteksväsendet i Sverige, omfattande tiden från och med 1683 till och med 1 maj 1894* (tillsammans med A. E. T. Källström) Stockholm 1894; *Författningar m. m. angående apoteksväsendet i Sverige, 2:dra upplagan, omfattande tiden från och med 1683 till och med 2 okt. 1903* (tillsammans med Karl Ahlberg) Stockholm 1903; *Kommentar till recepturtaxan af år 1884* (tillsammans med W. Breitholz) Stockholm 1899; *Svensk farmaceutisk matrikel* för åren 1887, 1890 och 1893 (tillsammans med I. Nordin) samt 1896, 1899, 1901 och 1903; *Supplement II till Pharmaca composita*, andra upplagan (tillsammans med H. G. O. Enell och E. L. Hyltén) Stockholm 1912. Därjämte har han offentliggjort åtskilliga uppsatser, föredrag och referat m. m., intagna i Svensk farmaceutisk tidskrift, Nordisk farmaceutisk tidskrift och i Meddelanden från farmaceutiska föreningen.

Apoteket Sälen.

1906.

Inrättandet af detta apotek beslöts samtidigt med föregående apotek, Mården, genom kungl. brefvet af d. 16 juni 1906, hvori föreskrefs, att ett nytt apotek med personligt privilegium under benämningen »Sälen» skulle inrättas å Södermalm i Stockholm vid eller i närheten af Götgatan inom ett område, begränsadt af nämnda gata, Södermannagatan och, i norr, Gottlandsgatan, dock med rätt till apotekets förläggande äfven vid de yttre sidorna af dessa gator.

Privilegium å anläggandet af detta apotek tilldelades d. 15 mars 1907 examinerade apotekaren E. G. F. Holm. Då det för honom visade sig omöjligt att inom det för apoteket bestämda, glest bebyggda området erhålla lämplig lokal, och Stockholms stad, som var ägare till de därstädes befintliga obebyggda tomterna, på grund af blifvande gatureglering ej ville försälja någon sådan, begärde och erhöll Holm genom kungl. brefvet af d. 21 juni 1907 tillstånd att under en tid af 10 år, räknadt från d. 1 april 1908, förlägga apoteket i huset n:r 79 Götgatan, i hörnet mot Blekingegatan, på ett afstånd af 87 meter från ofvannämnda områdes gräns.

Efter godkänd afsyning öppnades apoteket därstädes d. 22 jan. 1908 för allmänheten.

Det privilegievärde, efter hvilket apoteket skall utgöra bidrag till amorteringsfonden, bestämdes till 10,000 kronor under de första 7 åren och därefter till 15,000 kronor.

HOLM, ERNST GUSTAF FREDRIK. Född d. 28 maj 1863 i Lund.

Föräldrar: Ryttmästaren vid Skånska husarregementet BROR

NORE HOLM, född d. 21 maj 1815, död d. 20 sept. 1884, och ANNA MARIA HELENA WIHLBORG, född d. 3 juli 1831.

Efter skolstudier vid högre elementarläroverket i Lund antogs H. 1877 till elev å apoteket Hjorten därstädes samt fortsatte från 1879 sin elevtjänstgöring å apoteket Kärnan i Hälsingborg. Han aflade d. 21 sept. 1882 farmacie studiosi-examen och tjänstgjorde från nov. s. å. å apoteket i Söderåkra till aug. 1883 samt å apoteket i Skurup till d. 15 aug. 1885. Höstterminen 1885 inskrefs H. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 24 maj 1887 apotekarexamen. Under sommaren tjänstgjorde han som vikarie å apoteken i Sala och Drottningholm, var från nov. s. å. till sept. 1890 anställd å apoteket i Umeå, till sept. 1893 å apoteket i Arvika, till juli 1894 å apoteket Enhörningen i Göteborg, till juli 1896 å apoteket Bäfvern i Härnösand och till sistnämnda års utgång å apoteket i Gudmundrå. Efter ett kortare vikariat å apoteket Svanen i Lund tjänstgjorde han från febr. 1897 till okt. 1907 å apoteket Bäfvern i Stockholm.

Den 15 mars 1907 undfick H. personligt privilegium å det apotek, som enligt kungl. brevet af d. 16 juni 1906 skulle inrättas å Södermalm i Stockholm under benämningen »Sälen», och d. 22 jan. 1908 öppnade han nämnda apotek, efter därtill lämnadt tillstånd, i huset n:r 79 Götgatan, i hörnet mot Blekingegatan, 87 meter utom den för apotekets läge föreskrifna gränsen.

Holm var 1907—09 sekreterare i Stockholms apotekarförening. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1908.

Gift d. 19 jan. 1904 i Stockholm med ADÈLE SOFIA SVENSSON, född d. 27 febr. 1879, dotter till grosshandlaren AXEL FREDRIK SVENSSON och OSCARA SOFIA VON ERFAS.

Apoteket Stenbocken.

1910.

På därom af Stockholms stadsfullmäktige gjord ansökan hemställde medicinalstyrelsen i utlåtande af d. 18 maj 1910, att ett nytt apotek med personligt privilegium finge inrättas i västra delen af Vasastaden i Stockholm inom ett område, begränsadt af Uppsala-, Oden- och Torsgatorna samt Karlbergsvägen, dock med rätt till apotekets förläggande äfven vid yttersidorna af nämnda trafikleder. Med bifall härtill föreskref Kungl. Maj:t d. 10 aug. s. å., att ett nytt apotek med namnet »Stenbocken» skulle inrättas i nämnda stadsdel samt förläggas inom de af medicinalstyrelsen föreslagna gränserna.

Privilegium å anläggandet af apoteket tilldelades d. 3 mars 1911 examinerade apotekaren V. O. C. Bruce, hvilken d. 29 nov. 1911 öppnade detsamma i huset n:r 106 Odengatan.

Det privilegievärde, efter hvilket apoteket Stenbocken skall utgöra bidrag till amorteringsfonden, bestämdes för de 5 första åren till 40,000 kronor och därefter till 50,000 kronor.

BRUCE, VICTOR OLOF CHRISTIAN. Född d. 30 okt. 1862 i Fjällbacka.

Föräldrar: Sjökaptenen PETER BRUCE, född d. 19 okt. 1822, död d. 2 sept. 1882, och AURORA CAROLINA DALIN, född d. 23 dec. 1836, död d. 17 okt. 1905.

B. genomgick Uddevalla femklassiga elementarläroverk och antogs d. 8 juni 1878 till elev å apoteket i samma stad samt blef d. 21 sept. 1882 farmacie studiosus. Efter fortsatt tjänstgöring å nämnda apotek inskrefs B. höstterminen 1887 vid farmaceutiska institutet samt aflade d. 17 maj 1889 apotekar-examen. Från sistnämnda år var han till april 1911 anställd

å apoteket Morianen i Stockholm, sedan 1909 i egenskap af föreståndare för apoteket.

Den 3 mars 1911 undfick B. personligt privilegium å anläggandet af apoteket Stenbocken i Stockholm, hvilket enligt kungl. brefvet af d. 10 aug. 1910 skulle inrättas i västra delen af Vasastaden. Han öppnade detsamma d. 29 nov. 1911 i huset n:r 106 Odengatan.

Apotekare Bruce har varit en mycket flitig föredragshållare samt framträdt med närmare ett tjugotal föredrag i olika ämnen i farmaceutiska föreningen. Med goda teoretiska kunskaper förenar B. mycken praktisk duglighet, och han har riktat farmacien med åtskilliga af honom utarbetade kompositioner, beredningsmetoder o. s. v.

I Meddelanden från farmaceutiska föreningen äro af B. hållna föredrag publicerade. Därjämte har han författat ett flertal uppsatser, referat m. m., intagna i facktidskrifterna.

Suppleant i apotekarsocietetens direktion sedan 1911.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1908.

Gift d. 30 okt. 1899 i Eksjö med ANNA OLIVIA STARK, född d. 22 febr. 1870, dotter till kyrkoherden PER GEORG EUGEN STARK och HULDA LEONTINA SÖDERSTRÖM.

Barn: PER VICTOR GUNNAR, född d. 22 febr. 1903.

EFTERSKRIFT.

Med härmed nu utgifna fyra häften af Sveriges Apotekarhistoria är skildringen af Stockholmsapotekens innehafvare afslutad. Trots möjligast omfattande forskningar i tryckta källor och arkiv, har dock vid angifvandet af föräldrar, hustrur, barn och deras giften samt data en och annan ofullständighet ej kunnat undvikas. Emellertid har vid anskaffandet af nya uppgifter äfvensom vid kontrollerandet af i föregående arbeten befintliga sådana af intresserade personer lämnats oss mycken och värdefull hjälp, för hvilken det är oss en angenäm plikt att härmed frambära vår tacksamhet, särskildt till apotekare G. H. Th. Flodman äfvensom till arkivarien fil. d:r G. O. Berg, kaptan O. Bergström, kyrkoherde C. W. Bromander, arkivarien J. H. A. Flodmark, apotekare Rich. Hjorth, kontorschef G. Indebetou, f. d. revisor Otto Kugelberg, läroverksadj. fil. kand. V. Ljungfors och stadsfogden Carl Johan Sjöström.

Stockholm i juni 1912.

Utgifvarne.

REGISTER.

Apotek.

	Sid.		Sid.
Bäfvern.....	229—231	Mården.....	249—251
Elefanten	224—228	Nordstjärnan.....	203—213
Enhörningen.....	111—124	Renen	236—237
Fenix	214—221	S:t Erik	242—246
Gripen	195—202	Slottsapoteket	9—13
Hjorten.....	180—194	Stenbocken	254—255
Hvita Björnen.....	125—141	Storcken.....	238—241
Korpen	95—110	Svanen	62—78
Kronan	142—160	Sälen	252—253
Lejonet.....	14—26	Ugglan	161—179
Leoparden, förut Mar- kattan	27—50	Vasen	222—223
Markattan, numera Leo- parden	27—50	Älgen	247—248
Morianen	79—94	Ängeln	51—61
		Örnen.....	232—235

Apotekare.

	Sid.		Sid.
Ahlberg, K. A.	139	Bonge, C. M.	195
Ahlström, J. A.	106	Braconier, J. J.	74
Ahlström, N. W. E.	225	Brandt, G.	95
Allmacher, J. L.	30	Bruce, V. O. C.	254
Almström, P. O.	185	Bunth, J. H.	223
Anderberg, C. W.	171	Burmeister, J.	144
Asklöf, J. L.	73	Busenius, A.	10
Bäckman, M. A. M:son	137	Bylund, E. O:son	150
Bark, H.	32	Camin, L. M.	87
Bark, J.	31	Carlson, C.	88
Berchelt, S.	11	Chrysender, J. A.	222
Berendt, J.	125	Cogell, A. C.	145
Biewer (Bieber), A. M:son	51	Collin, L.	54
Bjurling, J. O. T.	223	Cöster, O. J.	167
Blomquist, A. N.	242	Dahlander, A. E.	159
Boberg, U. A.	59	Daurer, G. C. G:son.....	29

	Sid.		Sid.
Ditzinger, J. F.	150	Leander, E.	167
Dorph, J. L. B.	132	Leffman, C. R.	192
Dowe, H. L.	99	Lehman, R. R. A.	177, 202
Du Rées, J. J:son	29	Lilliecrona, C.	12
Ekdahl, F. M.	170	Lindberg, M. P.	118
Ekengren, T. L.	108	Lindman, C. S. B.	154
Elliot, S.	36	Lindquist, G. A.	37
Elmström, F. O.	236	Ljungberg, G. M. L.	38
Enell, H. G. O.	232	Ljungberg, K. J. L.	93
Engelbrecht, C. M.	56	Lucas, Mäster	9
Engelbrecht, K. H. C.	160	Luhr, R. E.	222
Engström, J. M.	153	Lundahl, F.	202
Ericsson, C. R.	45	Lundberg, C. F.	247
Fichtelius, G.	97	Lundberg, G. G.	89
Fintzenhagen, L.	13	Lundbäck, N. O.	223
Freundt, A. W.	57	Lundell, G.	135
Friberg, A. J.	218	Lychou, N. W.	57
Friedenreich, J. F.	64	Magdelo, M.	130
Fritz, J. C.	151	Malmén, S.	126
Georgii, G. E.	148	Martelleur, F. T.	169
Georgii, J. C.	146	Molin, A. L.	36
Georgii, P. E.	144	Molitor, C., d. äldste	52
Gillberg, P.	100	Molitor, C., d. ä.	52
Gillberg, P. A.	102	Molitor, C., d. y.	53
Gullbransson, G. E.	220	Munthe, M. A. F.	136
Göransson, C.	70	Murray, J. A. G.	76
Görges, F. D.	69	Nordgren, G. R.	91, 193
Hafström, J. A.	110	Nordvall, O. L.	198
Hahr, G.	180	Norselius, C. A. R.	193
Hamberg, N. P.	188	Peterson, N. W.	158
Helleday, U. O.	152	Petersson, C. C. V.	60
Hellman, C. C.	182	Piltz, J. C. G.	211
Henschen, E. W.	42	Plagemann, C. J. F.	205
Heraeus, C.	80	Pripp, A.	119
Holm, E. G. F.	252	Pripp, A. W.	121
Holmberg, J. F. O.	133	Pripp, J. W.	121
Holmström, E. A.	121	Reuterskiöld, E. G. C.	213
Hornung, C. F.	131	Richter, G. M. J. A.	90
Huldberg, P. U.	216	Ringqvist, C. F.	197
Humbla, A. G.	240	Roberg, D., d. ä.	16
Ithimæus, A.	196	Roberg, D., d. y.	17
Kaijser, A. H. G.	226	Robertsson, a Struan, J. R.	27
Kantzau, J. C.	183	Salberg, C. H.	34
Keijser, A. A. J.	219	Salberg, C. J.	85
Kerfstedt, I.	238	Salberg, F.	86
Kindstrand, F. R.	209	Salberg, J. J.	81
Kullgren, K. J. A.	43	Sandberg, L.	162
König, C., se äfven Lilliecrona	12	Scharenberg, J.	100

	Sid.		Sid.
Scheps, C.....	62	Thedenius, K. F.....	103
Schillberg, A. J.....	230	Thrane, S. F.	34
Schimmelpfennig, C. F. V.	250	Tillander, H. T.	46, 159
Schmidt, C. A.	154	Tisell, G. W.	174
Schmidt, P. M. C.	15	Tjeder, I. L.	40
Schultz-Henricsson, H.....	128	Törneqvist, C. P.	33
Schultz-Lorentzson, H.....	127	Utterström, C. O.....	72
Schulzen, P. C.....	163	Wærnbaum, A. T.....	176
Sebardt, C. W.....	23	Walden, S.	10
Senckpiehl, J. C.....	116	Wallin, E. G.	55
Sjöberg, J. A.....	39	Warmholz, J. C.....	31
Sjöberg, K. M.....	49	Wertmüller, C. H.....	19
Sprinchorn, C.....	22	Wertmüller, J. U., d. ä.	17
Sprinchorn, C. U.....	21	Wertmüller, J. U., d. y.	18
Stahre, C. J.....	58	Weström, R.....	44
Stahre, J. S. N:son	182	Wikström, Z.....	198
Stahre, N. L.	47	Wimermark, J. R.	108
Strandberg, N. O.....	41	Wirrwachs, J. M.	114
Strobel, G. F., d. ä.	112	Ziervogel, Aeg.	67
Strobel, G. F., d. y.	114	Ziervogel, C.....	142
Svahn, J.....	117	Ziervogel, F.....	32, 67
Swedmark, J.....	20	Ziervogel, S., d. ä.	63
Söderman, J. E.	157	Ziervogel, S., d. y.	65, 81
Södermark, A. W.....	138	Åberg, J. D.....	35
Teuchler, B.	18	Åman, E. G. A.	200
Thedenius, C. G. H.....	109		

Förändringar

inträffade efter föregående häftens utgifvande till d. 15 juni 1912 samt rättelser af och tillägg till förut lämnade uppgifter.

Apoteket Lejonet.

FINTZENHAGEN, LIBORIUS (sid. 13). Hans andra hustru REGINA GRASSMAN, död d. 26 mars 1658.

SCHMIDT, PHILIP MAGNUS CARLSSON (sid. 15). Hustruns, CATHARINA JOHANNESDOTTER REIJTER, 2:dra man, JOHAN GEORG RICHTER dog 1676, begrofs d. 24 aug. (Enligt anteckning i Storkyrkoförsamlingens räkenskaper »lät salig Philip apotekares änka denna dag begrafva sin salige 2:dra man, Herr Johan Georg Richter».)

ROBERG, DANIEL d. y. (sid. 17). Död d. 1 nov. 1710.

TEUCHLER, BASILIUS (sid. 18). Sonen ANDERS BASILIUS, född d. 10 jan. 1719.

SEBARDT, CARL WILHELM (sid. 24). Hedersledamot af farmaceutiska föreningen vid dess 50-års-jubileum d. 9 dec. 1911.

Apoteket Markattan, numera Leoparden.

DAURER, GEORG CHRISTIAN GEORGSSON. Sonen, assessor JACOB VON DAURER, död d. 10 maj 1713; — dottern JACOBINA, gift 2) d. 27 juni 1675 med assessorn LARS ANDERSSON HYLTHÉN.

SALBERG, CARL HENRIC (sid. 34). Hustruns föräldrar voro järnkramhandlaren HENRIC ROSENBERG och ULRICA ELEONORA BURGMAN.

STRANDBERG, NILS OLOF (sid. 42). Dottern HULDA GEORGINA, död d. 9 jan. 1911 och dottern AUGUSTA ELEONORA, död d. 14 aug. 1911.

Apoteket Ängeln.

MOLITOR, CHRISTOPHER d. ä. (sid. 53). Mågen, sidenkramhandlaren CARL VON DER HAGEN, död 1754 (själaringning d. 17 nov.).

MOLITOR, CHRISTOPHER d. y. (sid. 53). Sonen DANIEL var vid sin död åter bosatt i Stockholm.

COLLIN, LARS (sid. 55). Dottern EVA HENRIKA, född d. 20 sept. 1766, död d. 11 okt. 1814, gift d. 1 juli 1788 med bergsrådet OLOF ERIK KUMBLIN.

WALLIN, ERIK GUSTAF (sid. 55). Död d. 27 juni 1827 i Säter. Han var vid sitt frånfalle anställd å därvarande apotek. Äldre sonens namn: GUSTAF ROBERT.

FREUNDT, ARNOLD WILHELM (sid. 58). Mågen, kapten CLAES GUSTAF AUGUST PLANTING-GYLLENBÄGA, död d. 11 febr. 1912.

STAHRE, CARL JOHAN (sid. 59). Andra hustrun, JOHANNA WILHELMINA ELGEROS, död d. 18 okt. 1911.

Apoteket Svanen (sid. 62).

Inrättades först i huset n:r 25 Svartmannagatan, midt emot Tyska kyrkan (i kvarteret Cygnus, som erhållit sitt namn efter apoteket) och kvarlåg där till omkring 1730. Det flyttades därifrån till Svartmannagatan n:r 18.

SCHEPS, CASPAR (sid. 62). Var före sin öfverflyttning till Sverige Kristian IV:s af Danmark hofapotekare. Han inrättade 1650 apoteket Svanen i huset n:r 25 Svartmannagatan, midt emot Tyska kyrkan (se ofvan). Död d. 25 jan. 1655 (sid. 63). Gift d. 1 sept.

1645 i Glückstadt med BRIGITTA ROTHLOBEN, född d. 10 nov. 1627, död d. 20 april 1665. Dottern ELISABETH BENEDICTA var utan tvifvel född i Glückstadt före 1650. Hennes andra man BLASIVS LUDVIG TEPPATI var italiensk språkmästare vid Uppsala universitet (jmf sid. 144 under Burmeister, Johan). (Under pågående forskningsarbete hafva dessa uppgifter om apotekare Scheps erhållits, hvarigenom förut lämnade, ur Sackléns apotekarhistoria hämtade och felaktiga, rättas).

GÖRANSSON, CARL (sid. 72). Hustrun, PETRONELLA GILLBERG, född d. 14 maj 1789.

Apoteket Morianen.

NORDGREN, GUSTAF ROBERT (sid. 92). Hedersledamot af farmaceutiska föreningen vid dess 50-års-jubileum d. 9 dec. 1911.

Apoteket Korpen (sid. 95).

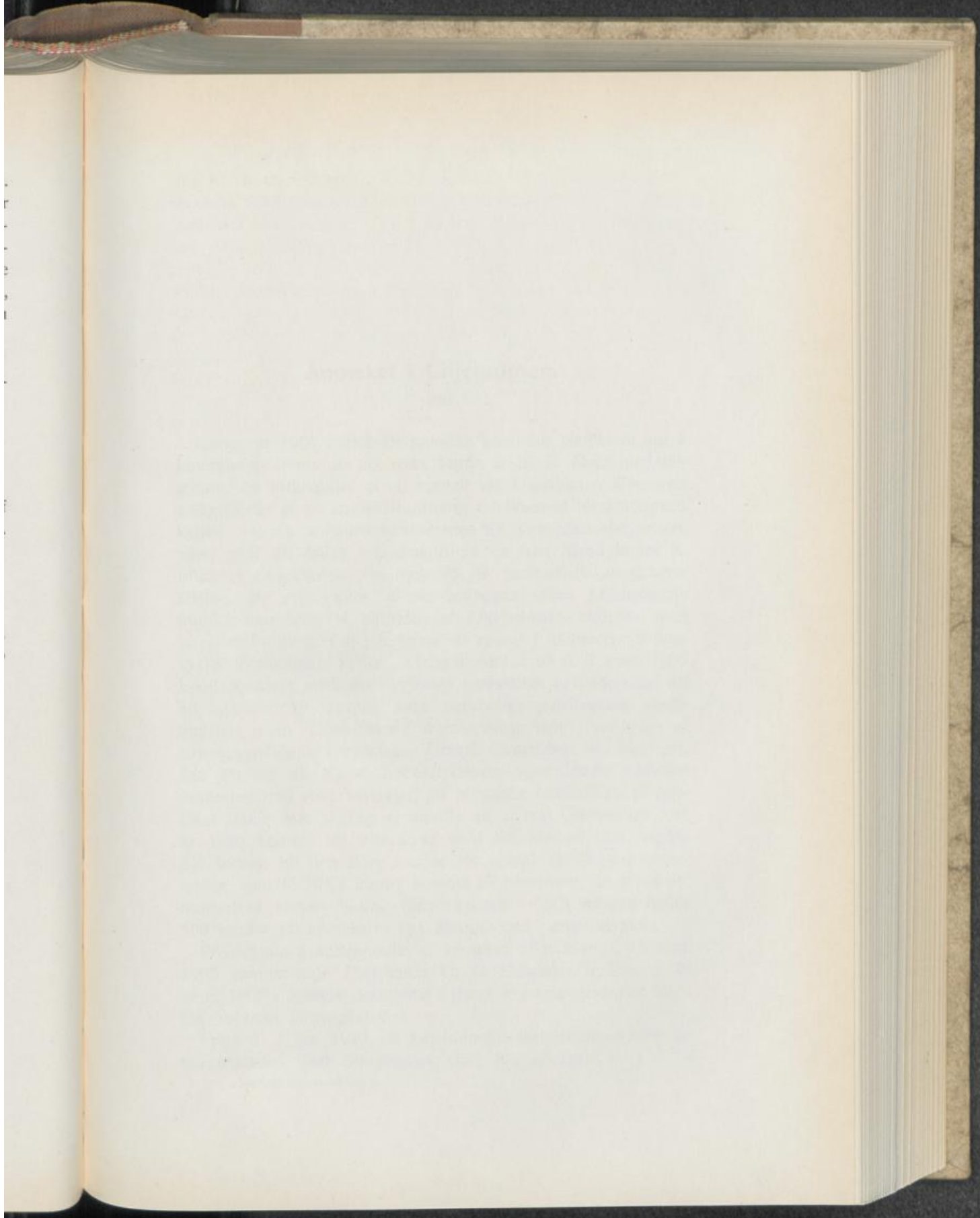
Under åren 1664—67 var apoteket, som då benämndes Örnén, beläget i kvarteret Stadsgården (rådman Hindrich Anderssons hus) å Södermalm.

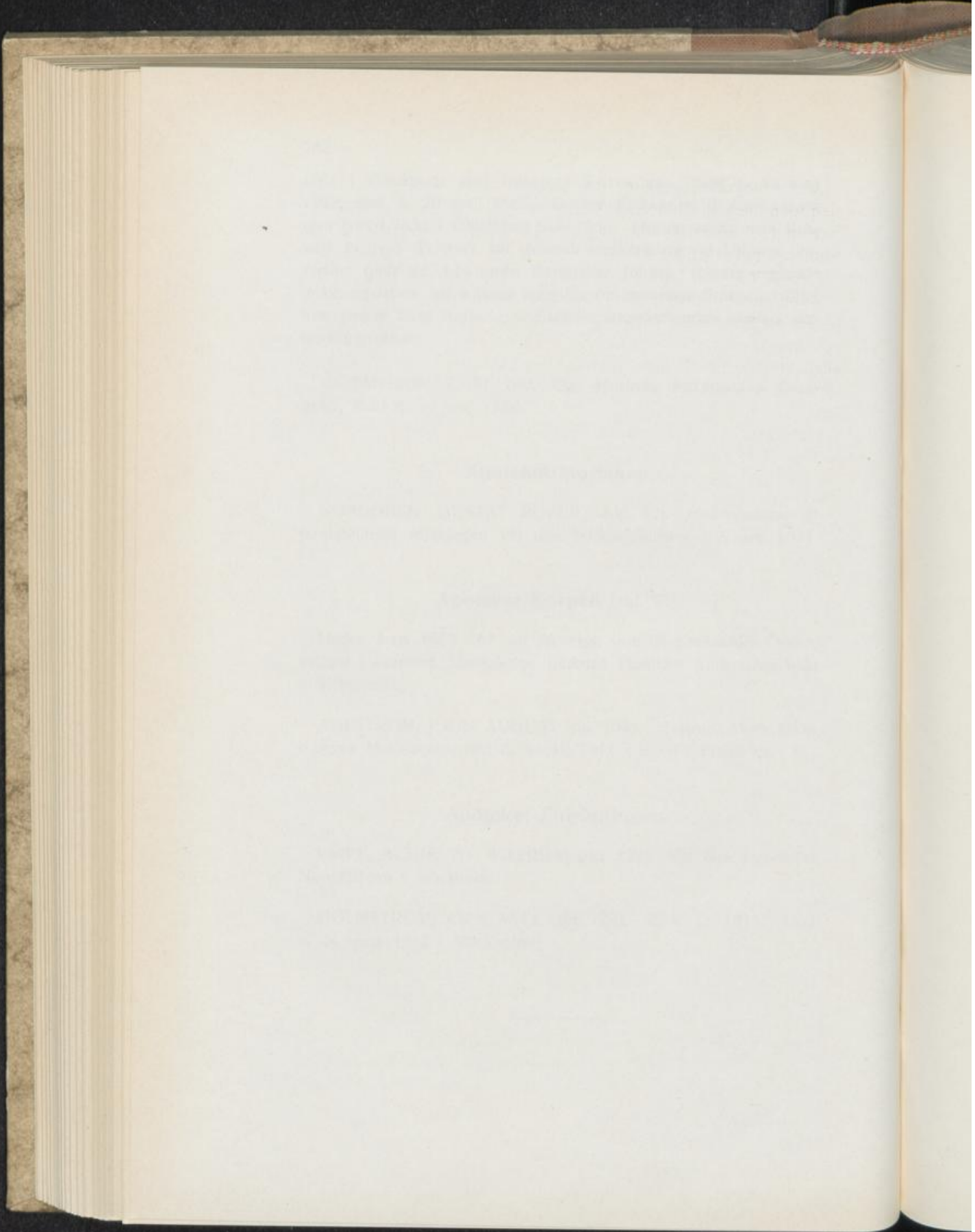
AHLSTRÖM, JOHN AUGUST (sid. 108). Hustrun, ANNA MARGARETA MALMBORG, död d. 8 okt. 1911 i Rueil i Frankrike.

Apoteket Enhörningen.

PRIPP, ALBRECHT WILHELM (sid. 121). Var elev å apoteket Nordstjärnan i Stockholm.

HOLMSTRÖM, ERIK AXEL (sid. 124). R. V. O. 1911. Död d. 24 mars 1912 i Stockholm.

Apoteket i Liljeholmen.

1905.

Under år 1904 ingick Brännkyrka kommun jämlikt beslut å kommunalstämma d. 28 mars sagda år till K. Maj:t med begäran om inrättandet af ett apotek vid Liljeholmen äfvensom anläggandet af en apoteksinrättning i trakten af församlingens kyrka. Denna anhållan remitterades till K. medicinalstyrelsen, som, efter att hafva infordrat yttranden från bland andra K. bhde i Stockholms län och förste provinsialläkaren, hemställde, att ett apotek skulle anläggas inom Liljeholmens municipalsamhälle »i närheten af Liljeholmens station», men afstyrkte inrättandet af ytterligare ett apotek i närheten af Brännkyrka församlings kyrka. Genom beslut af d. 3 mars 1905 biföll K. Maj:t medicinalstyrelsens hemställan och föreskref att ett själfständigt apotek med personligt privilegium skulle inrättas inom Liljeholmens municipalsamhälle i närheten af järnvägsstationen därstädes. Jämväl förordnade K. Maj:t enligt förslag af K. medicinalstyrelsen, som därom inhämtat yttranden från resp. styrelser, att blifvande innehafvare af apoteket skulle vara skyldig ej mindre att, därest Liljeholmen före år 1920 komme att införlifvas med Stockholms stad, utgöra det bidrag till den äldre fonden för apoteksprivilegiens amortering, som K. Maj:t kunde komma att bestämma, än äfven att, intill dess sådant bidrag blifvit apoteket åsatt, årligen betala 500 kronor till apotekarkårens lifränte- och pensionskassa.

Privilegium å anläggandet af apoteket tilldelades d. 15 sept. 1905 examinerade apotekaren G. G. Psilander, hvilken d. 29 sept. 1906 öppnade detsamma i det s. k kommunalhuset invid Liljeholmens järnvägsstation.

Från d. 1 jan. 1913, då Liljeholmens municipalsamhälle inkorporerades med Stockholms stad, har apoteket, som d. 14

febr. s. å. genom medicinalstyrelsens beslut erhöll namnet Lokatten, att utgöra bidrag till amorteringsfonden efter ett privilegievärde af 15,000 kronor.

PSILANDER, GEORG GUSTAF. Född d. 4 dec. 1856 i Öster-Löfsta församling af Uppsala län.

Föräldrar: Komministern CARL GUSTAF PSILANDER, född d. 20 juni 1815, död d. 7 aug. 1861, och dennes kusin CHARLOTTA FREDRIKA PSILANDER, född d. 12 juni 1827.

Efter skolstudier vid Falu högre elementarläroverk antogs P. d. 1 juni 1874 till elev å apoteket Nordstjärnan i Gäfle, där han d. 3 sept. 1878 aflade farmacie studiosi-examen samt fortfarande hade anställning till d. 1 juni 1880. Efter ett kortare vikariat å apoteket i Falun tog han d. 3 okt. s. å. anställning å apoteket Kronan i Norrköping, hvilken plats han lämnade d. 7 aug. 1881. Inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet samt aflade apotekarexamen d. 23 maj 1885. Under studietiden tjänstgjorde P. dels å apoteket i Falun, d. 1 juli till d. 1 dec. 1883, dels å apoteket i Filipstad, d. 2 juni till d. 3 sept. 1884. Efter tjänstgöring å apoteket Kronan i Norrköping från d. 3 juni 1885 till d. 21 jan. 1886 anställdes P. å apoteket i Falun. Tjänstgjorde därstädes till dess han d. 15 sept. 1905 erhöll personligt privilegium å det apotek, som enligt K. brevet af d. 3 mars 1905 skulle inrättas inom Liljeholmens municipalsamhälle i Stockholms län, hvilket apotek öppnades för allmänheten d. 29 sept. 1906 i det s. k. kommunalhuset invid Liljeholmens järnvägsstation.

Stockholms län.

Apoteket i Norrtälje.

1786.

Norrtälje hade redan vid midten af 1700-talet läkemedelsförsäljning ehuru ännu icke ordnad apoteksväsende. I slutet af 1740-talet höll nämligen Johan Wilhelm Olof Schneider därstädes öppet ett litet apotek, men efter dennes redan i dec. 1750 inträffade död, blef staden under en längre tid utan sådant. Sedan likväl en provinsialmedicus där blifvit stationerad, ansåg magistraten lämpligast att förena en blifvande apoteksinrättning med dylik i hufvudstaden. Alldenstund apotekaren Pehr Christoffer Schulzen på apoteket Ugglan vid Hötorget i Stockholm förut åtagit sig att under gående farsoter förse staden och dess landsbygd med läkemedel, erhöll denne genom d. 14 mars 1775 utfärdadt K. bref rättighet att i Norrtälje anlägga och tills vidare hålla apotek, dock med villkor att det skulle förestås af examinerad provisor. Själfständigt blef apoteket, då Schulzen genom K. resolution d. 6 april 1786 fick tillstånd att försälja detsamma till Abraham Salomon Ljungberg, som d. 30 jan. 1787 därpå erhöll privilegium.

Privilegiet är af nya amorteringsfonden inlöst med 95,000 kronor.

SCHNEIDLER,* JOHAN WILHELM OLOF. Född antagligen i Tyskland.

* Af Sackléns apotekarhistoria och Ahlbergs »Den svenska farmaciens historia» angifves en Stenmeijer som den förste apotekaren i Norrtälje, men hafva vi ej funnit någon apotekare med detta namn. Ett misstag föreligger härvid så mycket säkrare, som enligt Sacklén denne Stenmeijer skulle varit gift med Lundbergs dotter, hvilket däremot var förhållandet med Schneider.

S. kom 1747 till Norrtälje, där han öppnade det första, troligen helt anspråkslösa apoteket. Han odlade och samlade äfven medicinalväxter, som han afyttrade åt sina kolleger i Stockholm.

Död i dec. 1750 och begrafd i Norrtälje d. 4 jan. 1751.

Gift d. . . . med HELENA LUNDBERG, född omkr. 1724, död före 1763, dotter till inspektoren vid Jakobs trädgård i Stockholm LARS JOHAN LUNDBERG och hans andra hustru CHRISTINA CHARLOTTA SÖDERMAN, död d. 30 juli 1763.

Barn: ADOLF, nämnes i Norrtälje husförhörbok, död före bouppteckningen 1763; MARIA CHRISTINA, född d. 31 okt. 1747 i Norrtälje, död före 1763; AGNETA CHARLOTTA, lefde 1763 i Stockholm; ANNA CHRISTINA, lefde 1763 i Wismar.

SCHULZEN, PEHR CHRISTOFFER. (Se under apoteket Ugglan i Stockholm sid. 163.)

LJUNGBERG, ABRAHAM SALOMON. Född d. 7 aug. 1762 i Kalmar.

Föräldrar: Slottsvaktmästaren i Kalmar HÅKAN LJUNGBERG, född d. . . ., död d. 27 juli 1777 och ANNA BRITA EK, född 1725, död d. 17 april 1801.

Efter att hafva genomgått tre klasser af stadens trivialskola, antogs L. 1780 till elev hos apotekare J. M. Wirrwachs å apoteket Enhörningen i Stockholm. Tjänstgjorde såsom farmacie studiosus å nämnda apotek, å apoteket i Enköping samt slutligen å apoteket Hvita Björnen i Stockholm. År 1786 inköpte han af apotekaren å Ugglan i Stockholm, assessor Per Christoffer Schulzen apoteket i Norrtälje, på hvilket han, efter att hafva examinerats såsom apotekare, d. 30 jan. 1787 erhöill privilegium. Sitt apotek höll han i godt skick och inrättade ett efter tidens fordringar väl utrustadt laboratorium.

Utarrenderade apoteket åren 1832—34 till apotekaren Carl Gustaf Wetterling.

Död d. 26 febr. 1840 i Norrtälje.

Gift 1) d. 10 april 1787 med MARIA CATARINA JERLIN, född d. 20 nov. 1744, död d. 24 juni 1813 [gift 1) med apotekaren LARS NYMAN i Enköping, född 1730, död d. 4 mars 1785], dotter af kyrkoherden i Ytter-Selö af Strängnäs stift THOMAS JERLIN och ANNA CATARINA RÜCKER. Äktenskapet var barnlöst.

2) d. 5 maj 1814 med AGNETA CHARLOTTA WÄSSTRÖM, född d. 12 maj 1784, död d. 17 maj 1857 i Norrtälje, dotter af kyrkoherden i Öster-Fernebo ELOF WÄSSTRÖM och CHRISTINA WALLENIUS.

Barn: MARIA CHARLOTTA, född d. 28 jan. 1815, död d. 12 maj 1902, gift d. 8 maj 1842 med borgmästaren i Enköping LUDVIG KISTNER, född 1814, död d. 30 okt. 1865; — ELOF ABRAHAM, född d. 5 maj 1817, död d. 9 mars 1900. Apotekare i Norrtälje (se nedan); — JULIANA SOFIA, född d. 21 febr. 1821, död d. 31 dec. 1906, gift d. 18 mars 1849 med kyrkoherden i Wallentuna församling af Uppsala stift CARL AUGUST ALMQUIST, född d. 6 dec. 1813, död d. 17 maj 1881.

LJUNGBERG, ELOF ABRAHAM. Född d. 5 maj 1817 i Norrtälje.

Föräldrar: Apotekaren i Norrtälje ABRAHAM SALOMON LJUNGBERG och AGNETA CHARLOTTA WÄSSTRÖM.

L. erhöll undervisning dels vid katedralskolan i Uppsala, dels vid enskild skola i Stockholm och antogs därefter till elev å faderns apotek. Sin elevtjänstgöring avslutade han på apoteket Nordstjärnan i Stockholm samt aflade d. 2 aug. 1837 farmacie studiosi-examen inför apotekarsocietetens direktion. Konditionerade därefter på apoteket i Norrtälje samt undergick d. 17 maj 1848 apotekarexamen. Sistnämnda år i juni månad inköpte han apoteket i Norrtälje, hvilket efter faderns död i sju års tid innehafte af stärbhuset, samt erhöll privilegium därå d. 24 nov. s. å. År 1873 sålde han apoteket, hvilket då under 86 års tid varit i släkten Ljungbergs ägo; bosatte sig sedan i hufvudstaden, där han under en följd af år var kassör och räkenskapsförare å notarius publicus Sven Wessbergs kontor.

Död d. 9 mars 1900 i Stockholm.

Gift d. 23 juni 1848 i Stockholm med CHARLOTTA ELISABETH HALLSTRÖM, född d. 2 nov. 1820, död d. 26 mars 1880, dotter till hofmästaren hos konung Carl XIV Johan ERIK HALLSTRÖM och CARIN WREDTBLAD.

Barn: BEDA ANNA CHARLOTTA, född d. 27 maj 1849; — ERNST ERIK ABRAHAM, född d. 20 dec. 1850. F. d. bankokommissarie; MARIA JOSEFINA ELISABETH, född d. 23 nov. 1855, död d. 22 juli 1871; — AGNES SOFIA FREDRIKA, född d. 24 maj 1858.

PRIPP, JOHAN WILHELM. Född d. 11 febr. 1828 i Lidköping.

Föräldrar: Handlanden i Lidköping CARL JAKOB PRIPP, född d. 10 aug. 1797, död d. 3 nov. 1853, och JOHANNA CHRISTINA OTERDAHL, född d. 24 april 1804, död d. 17 juni 1896.

Efter skolstudier i Skara antogs P. d. 4 nov. 1844 till elev å apoteket Kronan i Göteborg, där han d. 13 dec. 1848 aflade farmacie studiosi-examen och sedan tjänstgjorde som laborant till hösten 1850. Efter att d. 14 maj 1853 hafva aflagt apotekarexamen tjänstgjorde han till 1857 såsom receptarie å apoteket i Söderhamn. Inköpte d. 1 juli 1857 och erhöll d. 24 nov. s. å. privilegium på apoteket i Arboga; sålde detsamma d. 16 febr. 1860 och tillträdde d. 1 april s. å. apoteket Enhörningen i Stockholm, på hvilket apotek han d. 14 dec. undfick privilegium; innehade detsamma till d. 1 april 1863. Inköpte d. 1 april 1873 apoteket i Norrtälje, å hvilket han d. 16 maj s. å. erhöll privilegium. Norrtälje apotek sålde han 1880. Var åren 1862—63 af apotekarsocieteten utsedd till examinator i apotekarexamen. Är bosatt i Stockholm.

Gift d. 22 juli 1861 i Åbo med FANNY SOFIA ARVIDSON, född d. 18 maj 1843, dotter till apotekaren i Åbo ANDERS GUSTAF ARVIDSSON och SOFIA HENRIETTA EKQVIST.

Barn: CARL WILHELM, född d. 2 okt. 1862, död d. 26 maj 1911 i Stockholm. Godsägare; — GUSTAF HJALMAR, född d. 15 juni 1865. Med. lic., extra provinsialläkare i Limhamns distrikt.

KINNMAN, GUNNO PETRUS. Född d. 26 april 1847 i Falun.

Föräldrar: Bruksägaren ERIK KINNMAN, född d. 12 sept. 1797, död d. 28 febr. 1867, och CHARLOTTA KRISTINA HEDBERG, född d. 30 nov. 1808, död d. 30 juli 1884.

K. genomgick sex klasser af högre elementarläroverket i Falun och antogs i juli 1865 till elev å apoteket i Alfta. Från april 1868 fortsatte han sin elevtjänstgöring på apoteket Enhörningen i Stockholm samt aflade d. 15 juli samma år farmacie studiosi-examen inför apotekarsocietetens direktion. Efter att sedan hafva tjänstgjort på apoteket Gripen i Sundsvall till d. 3 juni 1871 inskrefs han vid farmaceutiska institutet, där han d. 30 maj 1873 aflade apotekarexamen. Konditionerade därefter till d. 4 okt. 1873 på apoteket Gripen i Sundsvall, från

d. 12 okt. 1873 till d. 15 mars 1875 på apoteket Lejonet i Kalmar och från denna dag till d. 1 maj 1880 på apoteket Fläkta Örnen i Malmö. Den 1 juli sistnämnda år inköpte han apoteket i Norrtälje, hvarå han d. 6 aug. s. å. erhöll privilegium. Under de senare åren var han af sjukdom hindrad att förestå sitt apotek, hvilket såldes d. 16 sept. 1888 till apotekare R. J. Balkenhausen.

Död d. 28 dec. 1888 i Uppsala.

Gift d. 30 april 1879 i Hvällinge i Malmöhus län med ALMA ELISABET HALLBERG, född d. 3 aug. 1854 [gift 2) d. 30 juni 1892 med professorn i exegetik vid Uppsala universitet, teol. dr., fil. kand. ERIK STAWÉ, född d. 10 juni 1857], dotter till kronolänsmannen i Skytts härad, vice kronofogden JOHAN FREDRIK HALLBERG och ELISABET CHARLOTTA TRÄGÄRDH.

Barn: SIGRUN ELISABET, född d. 10 mars 1880; — DAGNY CHARLOTTA, född d. 3 nov. 1881, gift d. 19 juli 1913 med öfveringenjören KNUT WILHELM MÖRTSELL, född d. 3 juli 1880; — TORSTEN ERIK GUNNAR, född d. 20 dec. 1883. Fil. och juris kand., e. o. hofrättsnotarie, vice auditör vid K. Vendes artilleriregemente; — RAGNAR FRITZ GUNNO, född d. 30 dec. 1885. E. o. jägmästare, assistent å Sorsele revir.

BALKENHAUSEN, ROLF JULIUS. Född d. 20 maj 1850 i Ronneby.

Föräldrar: Grosshandlaren i Sölvesborg ANDERS WILHELM BALKENHAUSEN, född d. 26 april 1813, död d. 20 dec. 1902 och CAROLINA (CALLA) SWANLUND, född d. 11 maj 1821, död d. 19 dec. 1906.

B. gick i Sölvesborgs skola åren 1860—65, antogs d. 9 okt. 1865 till elev å apoteket i Karlshamn samt blef d. 17 aug. 1870 farmacie studiosus.

Han konditionerade därefter under sept. och okt. å apoteket i Sölvesborg, från d. 25 nov. 1870 till d. 26 aug. 1871 å apoteket Nordstjärnan i Gäfle samt från d. 4 sept. 1871 till d. 4 juli 1873 å apoteket i Västervik. Inskrefs höstterminen 1873 vid farmaceutiska institutet och aflade apotekarexamen d. 23 maj 1876, hvarefter han tjänstgjorde på apoteket Kronan i Jönköping från d. 24 nov. 1876 till d. 22 juni 1877, på apoteket Kärnan i Hälsingborg till d. 9 nov. 1877 samt på apoteket Gripen i Sundsvall till d. 15 aug. 1878. Var sedan föreståndare för medikamentsförrådet i Vifsta varf från d. 16 aug. 1878 till d. 4 okt. 1888. In-

köpte d. 16 sept. 1888 apoteket i Norrtälje för 112,000 kr. och erhöll privilegium därå d. 23 nov. 1888. Apoteket lät han genast undergå en nydaning; så försåg han apoteksrummet med ny inredning, nya kärl och inventarier, inredde nytt laboratorium och nya källare. År 1892 ingick han för 95,000 kr. i den s. å. bildade nya amorteringsfonden för apoteksprivilegier. Erhöll d. 14 mars 1902 tillstånd att hålla medikamentsförråd i Rimbo till 1912 års slut. Apoteket i Norrtälje nedbrann d. 10 april 1912 och är för närvarande inredt i provisorisk lokal.

Apotekare B. har varit mycket intresserad för sin kårs angelägenheter och nedlagt betydande arbete för densamma. B. är revisor af apotekarsocietetens räkenskaper sedan 1897, revisor i apotekarkårens lifränte- och pensionskassa från 1909 och ordförande i fullmäktige för apotekarkårens lifränte- och pensionskassa från 1906. Var åren 1892—96 suppleant i styrelsen för nya amorteringsfonden och är sedan 1897 ledamot af densamma. Genom på initiativ af B. år 1907 träffadt aftal tecknar brandförsäkringsaktiebolaget Norrland numera mot en billig premie erforderlig garanti för fullgörandet af privilegieinnehafvares betalningsskyldighet beträffande å apoteket hvilande amortering. Utsågs 1900 till ledamot af kommittén för utarbetande af förslag till nya grunder för apoteksvarors taxering och utarbetade därunder grunderna för köpvarors taxering och för recepturtaxan. Blef d. 11 sept. 1903 suppleant för apotekarsocietetens taxerevisorer. Ehuru stadgarna ej upptaga någon sådan, beslöt dock societeten att nu utse en suppleant att vid möjligen inträffande förfall för någon af de ordinarie eller eljest, när det var af nöden, biträda i taxearbetet, till hvilket B. äfven inkallades. År sedan 1906 den ene af apotekarsocietetens taxerevisorer.

För farmaceutiska föreningen har han visat sitt intresse bland annat genom att mångfaldiga gånger lämna penningebidrag för inköp af böcker. I kommunala värf har B. varit mycket anlita; så har han i Norrtälje varit ordförande i stadsfullmäktige och i drätselkammaren, v. ordf. i hälsovårdsnämnden, i styrelsen för Norrtälje elementarskola för gossar och i styrelsen för Norrtälje samskola samt inspektor för Norrtälje elementarskola för flickor. Är ordf. i taxeringsnämnden, landstingsman och revisor i landstinget.

B. är ordf. i styrelsen för Upplands enskilda banks afdelningskontor i Norrtälje äfvensom ordf. i styrelsen för

Norrtälje sparbank, i hvilken senare han är verkställande direktör.

Ledamot af Svenska läkaresällskapet 1897.

R. V. O. 1900. R. N. O. 1910.

Gift d. 27 maj 1894 med ANNA HOLMBERG, född d. 9 aug. 1865, dotter till f. d. majoren vid K. Upplands regemente GEORG FREDRIK ADOLF HOLMBERG och AUGUSTA FREDRIKA HALLMAN.

Apotekare Balkenhausen har gjort sig förtjänt af kårens stora tacksamhet genom de medicinaltaxeliggare, han uppgjort efter åttonde upplagan af svenska farmakopén och de af K. Maj:t d. 5 dec. 1901 fastställda nya grunder för apoteksvarors taxering, och hvilka han sedermera förärade både K. medicinalstyrelsen och apotekarsocieteten, hvilken senare därjämte erhöi praktiska taxeliggare för extemporetaxan.

För dessa uppoffrande insatser hafva såväl K. medicinalstyrelsen som apotekarsocietetens direktion till B. aflåtit tacksamhetsskrifvelser.

Apoteket i Södertälje.

1787.

Genom K. resolution d. 10 maj 1780 erhöll Anton Christoffer Brun privilegium på inrättandet af ett apotek i Södertälje, men begagnade sig ej däraf, utan sålde d. 9 nov. 1782 privilegiet till apotekaren å Hvita Björnen i Stockholm, Henric Schultz-Henricsson, hvilken då hitflyttade det slottsapotek, han sedan 1780 under drottning Lovisas vistelse på änkesätet Svartsjö hållit därstädes, men som nu, då änkedrottningen aflidit, ej längre behöfdes. Apoteket blef själfständigt år 1787, då provisor Pehr Ölandh, som några år förestått detsamma, inköpte det.

Klockan half tolf natten till d. 25 aug. 1887 utbröt eldsvåda i Södertälje, hvarvid sju gårdar, däribland apoteksgården, nedbrunno. Apoteket inrymdes då i provisoriska lokaler i det s. k. centralhotellet, där afsyning förrättades d. 6 nov. s. å. Enligt en bilaga till visitationsprotokoll af d. 8 jan. 1889 flyttades apoteket d. 1 okt. 1888 härifrån tillbaka till sitt gamla läge vid Stora torget i hörnet af Stora gatan och Nya Stockholmsgatan, där det fortfarande är förlagdt.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 55,000 kronor.

BRUN, ANTON CHRISTOFFER. Född d. 6 mars 1747 i Kalmar.

Föräldrar: Tullnären i Kalmar SIMON BRUN, född 1706, död d. 20 nov. 1779, och ANNA GHRISTINA WESSLINGER, född 1715, död d. 1 april 1761.

B. var åtta år elev hos Johan Fredric von Aken på apoteket Kronan i Göteborg, tjänstgjorde efter aflagd farmacie studiosi-examen först på apoteket Gripen i Stockholm, därpå under tre år i Kungälf och slutligen på apoteket Markattan,

numera Leoparden, i Stockholm. Examineras d. 9 nov. 1779 till apotekare och undfick privilegium d. 10 maj 1780 på apoteket i Södertälje. Sålde apoteket d. 9 sept. 1782 till apotekaren å Hvita Björnen i Stockholm Henric Schultz-Henricsson. Död 178 .

SCHULTZ-HENRICSSON, HENRIC. (Se under apoteket Hvita Björnen i Stockholm, sid. 128.)

ÖLANDH, PEHR. Född d. 28 sept. 1754 i Köping.

Föräldrar: Handlanden i Köping, LORENTZ PETTER ÖLANDH, född d. 14 juli 1724, död d. 27 febr. 1769, och SARA LISA WADSTEN, född d. 18 juni 1731, död d. 11 mars 1761.

Efter att hafva genomgått Köpings skola antogs Ö. 1770 till elev på apoteket Ängeln i Stockholm. Sedan han 1776 aflagt farmacie studiosi-examen, konditionerade han å samma apotek ytterligare två år, därpå under två år på akademiapoteket Kronan i Uppsala. Var därefter under 1½ år anställd, dels på apoteket Markatten, numera Leoparden, i Stockholm, dels på apoteket Hvita Björnen därstädes. År 1782 förestod han slottsapoteket å Svartsjö, och sedan detta, efter änkedrottningens död, af apotekare Schultz-Henricsson d. 1 okt. s. å. öfverflyttats till Södertälje, blef han d. 19 nov. examinerad som provisor, hvarefter han under några år förestod Södertälje apotek, hvilket han, examinerad som apotekare, 1787 inköpte. I april 1803 sålde han apoteket till Carl Johan Fredrik Plagemann.

Död d. 18 okt. 1805.

Gift d. 6 april 1788 med WILHELMINA SONDEL, född 1749, död d. 17 nov. 1808 [gift 1) med landtbrukaren CARL NETTELBLAD, född d. 14 juli 1741 död d. 1 jan. 1781], dotter till kanslibokhållaren NILS MÅRTENSON SONDEL och CHRISTINA ÖSTBERG.

Äktenskapet var barnlöst.

PLAGEMANN, CARL JOHAN FREDRIK. (Se under apoteket Nordstjärnan i Stockholm, sid. 205.)

WINBERG, PEHR JACOB. Född d. 23 febr. 1774 i Uppsala.

Föräldrar: Skräddaråldermannen ANDERS WINBERG, född d. 26 juni 1722, död d. 21 april 1812, och CHRISTINA HÖSTMAN, född d. 8 okt. 1734, död d. 24 nov. 1808.

W. var elev å apotek i Uppsala samt konditionerade sedan i Stockholm och Södertälje. Efter att år 1811 hafva aflagt apotekarexamen, inköpte han 1812 apoteket i Södertälje.

Död d. 8 okt. 1827 i Södertälje genom drunkning.

Gift med BEATA LOVISA SEGERHOLM, född d. 9 juli 1775, död d. 26 aug. 1825, dotter till komministern LARS ABEL SEGERHOLM och BEATA SJÖBERG.

Barn: SOFIA MARIA LOVISA, född d. 15 dec. 1815, död d. 23 febr. 1885, gift d. 1 jan. 1835 med dåv. stadsläkaren i Södertälje, sedermera regementsläkaren vid K. Södermanlands regemente GUSTAF ANDERS LANDGREN, född d. 14 april 1805, död d. 18 aug. 1857.

KROOK, CARL ADOLF. Född d. 16 juni 1801 i Karlshamn.

Föräldrar: Tullförvaltaren i Karlshamn CARL HANS KROOK, född d. 26 febr. 1763, död 1840 och LOVISA PETRONELLA RAMDIN, född d. 22 juni 1770, död d. 10 aug. 1836.

Efter erhållen undervisning vid Karlshamns skola, antogs K. 1816 till elev på apoteket i nämnda stad och blef d. 22 maj 1822 farmacie studiosus, hvarefter han tjänstgjorde på apotek i Stockholm. Aflade d. 1 mars 1826 apotekarexamen och konditionerade därpå till 1828 å apoteket i Ystad. Inköpte d. 1 april s. å. apoteket i Södertälje, hvilket han sålde 1835, då han bosatte sig i Stockholm.

Död d. 23 aug. 1853 i Stockholm.

Gift d. 9 dec. 1828 i Stockholm med sin kusin KRISTINA SOFIA KROOK, född d. 19 nov. 1802, död d. 6 mars 1863, dotter till öfverkommissarien HANS KROOK och HEDDA GUSTAFVA UGGLA.

Barn: HEDVIG SOPHIE LOUISE, född d. 1 okt. 1829, gift d. 12 april 1863 med handlanden i Helsingfors CARL ERHARD LINDFORS, född d. 7 april 1829, död d. 4 juni 1867; — CARL HANS NAPOLEON, född d. 21 jan. 1831, död d. 1 nov. 1912, grosshandlare och direktör i Krooks petroleum och oljeaktiebolag i Stockholm; — MAX, född d. 14 mars 1839, död d. 22 okt. 1896, grosshandlare i London; — RAGNHILD ERIKA, född 1832, död d. 11 aug. 1834; — SELMA AUGUSTA, född d. 15 april 1840,

[gift 1) d. 30 juni 1862 med engelske konsuln i Helsingfors, HENRY WOODFALL CROWE, född d. 9 april 1832, död d. 7 nov. 1865; 2) d. 3 sept. 1869 med öfverstlöjtnanten i Norska artilleribrigaden THORVALD HELLESEN, född d. 10 april 1832, död d. 19 nov. 1904;] — HULDA, född d. 8 aug. 1841, [gift 1) d. 5 maj 1869 med kaptenen vid dåv. Andra lifgardet CARL GUSTAF MAX BROMAN, född d. 13 april 1838, död d. 7 maj 1883; 2) d. 3 sept. 1884 med grosshandlaren i Stockholm KNUT FREDRIK LJUNGLÖF, född d. 30 juni 1833;] — EMMA EUGENIA, född i maj 1845, död 4 aug. 1845.

LIDMAN, CARL PETER. Född d. 11 jan. 1807 i Järlåsa socken i Uppland.

Föräldrar: Assessorn i Svea hofrätt LARS LIDMAN, född d. 26 dec. 1752, död d. 28 jan. 1835, och ANNA CHRISTINA PETRONELLA RUDBECK, född d. 11 febr. 1781, död

Efter erhållen undervisning i Söderköping och i högre elementarläroverket i Linköping antogs L. d. 24 april 1824 till elev å apoteket Korpen i Stockholm och aflade d. 15 juni 1827 farmacie studiosi-examen. Han fortsatte sin tjänstgöring å nämnda apotek till d. 1 febr. 1831 och undergick d. 7 juni 1832 apotekarexamen. Förestod sedan från d. 15 juli 1832 till d. 2 jan. 1833 apoteket Kronan i Eskilstuna, hvilket då ägdes af apotekare Johan Jacob Hultmans änka. Sedan apotekare Duroc Meinander efter afslutadt köp sistnämnda dag öfvertagit detta apotek, förestod Lidman det då underlydande filialapoteket i Torshälla. Konditionerade därefter ånyo å apoteket Korpen i Stockholm såsom laborant till d. 1 okt. 1835, då han tillträdde apoteket i Södertälje, hvarå han d. 26 aug. s. å. erhållit privilegium.

L. innehade apoteket till d. 1 okt. 1847, då han sålde det samma.

Lidman förbättrade en maskin för utbredning af häftplåster, som han införskrifvit från Tyskland och konstruerade själf 1834 en enklare dylik, hvilken sedermera blef använd å de flesta apotek i riket.

På apotekare Lidmans initiativ bildades Södertälje kallvattenkuranstalt, som öppnades d. 18 juni 1849; också väckte han år 1864 förslag om anläggandet af ett badhus för varma och gyttje-bad, hvilket förslag antogs af aktieägarne i vattenkur-

anstalten och resulterade i det i juli 1866 öppnade badhuset. Under åren 1849—70 var L. kamrerare vid nämnda vattenkuranstalt. År 1880 bosatte han sig i Märsta i Stockholms län.

Död d. 21 maj 1881 i Märsta.

Gift d. 10 nov. 1842 med JENNY ALBERTINA BENZELSTJERNA, född d. 14 sept. 1805, död d. 18 maj 1880, dotter till kommandanten på Carlshamns kastell, kaptenen JESPER ALBRECHT BENZELSTJERNA och KATARINA DOROTEA WETTERGREN.

ZAAR, CARL PETER. Född d. 1 dec. 1816 i Stockholm.

Föräldrar: Kamreraren vid kronouppbördsverket, kammarrättsrådet-HENRIK CHRISTIAN ZAAR, född d. 30 april 1770, död d. 8 nov. 1824, och MARGARETA PETRONELLA BRUHN, född 1784, död d. 27 dec. 1840.

Z. antogs 1832 till elev på apoteket Ängeln i Stockholm, aflade d. 12 jan. 1836 farmacie studiosi-examen inför apotekarsocietetens direktion samt undergick d. 23 jan. 1838 apotekarexamen. Var åren 1839—46 lärare i kemisk teknologi vid nuv. tekniska högskolan. Inköpte år 1847 apoteket i Södertälje, å hvilket han erhöll privilegium d. 11 jan. 1848.

Död d. 6 febr. 1870 i Södertälje.

Var en nitisk kommunalman och stor vän af skarpskytteväsendet. Afled ogift.

AHLSTRÖM, NIKLAS WILHELM EMANUEL. (Se under apoteket Elefanten i Stockholm, sid. 225.)

ROSÉN, JOHAN NIKOLAUS. Född d. 22 april 1833 i Linköping.

Föräldrar: Hautboisten och sergeanten vid K. Andra lifgrenadjärregementet JOHAN ROSÉN, född d. 17 okt. 1804, död d. 8 juli 1854, och ANNA SOFIA EKHOLM, född d. 9 mars 1810, död d. 1 febr. 1886.

Efter skolundervisning vid Linköping högre allmänna läroverk antogs R. hösten 1847 till elev hos morbrodern, apotekaren Nils Peter Ekholm i Smedjebacken, och undergick därstädes d. 30 dec. 1850 farmacie studiosi-examen. Konditionerade

därefter å samma apotek till d. 1 maj 1851, å apoteket i Söderköping till d. 29 maj 1853 och å apoteket Hjorten i Örebro till d. 27 sept. 1855. Höstterminen s. å. inskrefs han vid farmaceutiska institutet och aflade d. 4 mars 1857 apotekarexamen. Han var därefter anställd å apoteket Kronan i Norrköping från d. 12 mars 1857 till d. 15 nov. 1858, på apoteket Vasen i Linköping till d. 26 juli 1860 och från d. 1 aug. 1860 till d. 11 maj 1872 åter å apoteket Kronan i Norrköping såsom receptarie. Var tillika från d. 1 sept. 1866 till d. 11 maj 1872 lärare i botanik, zoologi och handelsvarukännedom vid tekniska elementarskolan i Norrköping. Tjänstgjorde maj—sept. 1872 å apoteket Kronan i Eskilstuna, förestod från d. 9 dec. 1872 till d. 3 okt. 1873 apoteket i Karlskoga; var sedan till d. 28 jan. 1874 receptarie å apoteket Kronan i Eskilstuna och från d. 4 febr. till d. 5 maj receptarie å apoteket Hjorten i Örebro; var därefter till d. 1 okt. anställd å det under apoteket Hjorten i Örebro lydande medikamentsförrådet i Edsberg. Erhöll d. 18 sept. 1874 personligt privilegium å apoteket i Ödeshög, hvilket han innehade till d. 30 aug. 1884, då han fick transport till apoteket i Södertälje. På sommaren 1887 nedbrann apotekshuset, hvarvid inredningen nästan helt och hållet förstördes och endast en del kärl räddades. Provisorisk lokal inreddes af apotekare Rosén i det s. k. centralhotellet, där apoteket var förlagdt till d. 1 okt. 1888, då det flyttades till ett å den gamla apotekstomten vid Stora torget nybyggt hus. Apoteket erhöll då äfven stora rymliga lokaler samt ny och tidsenlig inredning. Rosén tillhörde en period stadsfullmäktige i Södertälje.

På grund af hälsoskäl hade han under senare åren tjänstledighet från apoteksgöromålen.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1896.

Död d. 29 maj 1905 i Södertälje.

Gift med OLIVIA ISAKSSON, född d. 30 dec. 1836, död d. 20 febr. 1893, dotter till inspektoren LARS ISAKSSON och MARIA KATARINA PERSSON.

Barn: JOHAN BIRGER, född d. 17 okt. 1860. Apotekare i Dannemora.

JOHANSSON, CARL EMIL. Född d. 18 sept. 1851 i Westrums församling af Kalmar län.

Föräldrar: Kusken CARL JOHAN NILSSON, född d. 27 juni 1815, död d. 11 juli 1879, och CAROLINA FREDRIKA CARLSSON, född d. 26 dec. 1820, död d. 31 juli 1883.

Efter att hafva genomgått Söderköpings lägre elementarläroverk och åtnjutit privat undervisning antogs J. d. 16 juni 1866 till elev på apoteket i Söderköping samt aflade därstädes d. 14 aug. 1871 farmacie studiosi-examen. Konditionerade sedan å apoteken i Söderköping, Enhörningen i Stockholm och brunnsapoteket i Porla. Höstterminen 1876 inskrefs han vid farmaceutiska institutet, där han d. 28 maj 1878 undergick apotekar-examen. Tjänstgjorde därefter från 1878 till 1882 på apoteket i Umeå, sedan under kortare perioder i Eslöf och å Bäfvern i Västerås, från 1883 till 1884 i Falun samt under sistnämnda år å apoteken i Södertälje och Elefanten i Stockholm. Den 15 dec. 1884 anställdes han å apoteket Nordstjärnan i Stockholm och förestod det under nämnda apotek lydande sjukhusapoteket å Sabbatsberg till d. 1 febr. 1897. Undfick d. 13 nov. 1896 personligt privilegium å apoteket i Strängnäs, hvilket han innehade till dess han genom privilegiebref af d. 22 dec. 1905 erhöll transport till apoteket i Södertälje.

Under sin vistelse i Strängnäs var han ledamot af stadsfullmäktige, hälsovårdsnämnden och stadsförvaltningsrevisionen.

Är domkapitlets i Strängnäs revisor af Södertälje samskolas byggnadskassa samt hufvudman i Södertälje sparbank och hedersledamot af Södertälje skyttegille.

Apoteket i Tumba.

1884.

I Tumba i Botkyrka socken inrättades på grund af K. brefvet af d. 17 juli 1874 ett medikamentsförråd, som åren 1874—84 lydde under apoteket i Södertälje, hvilket då innehades af apotekare N. W. E. Ahlström. När denne år 1884 erhöll privilegium å apoteket Elefanten i Stockholm, föreslog K. medicinalstyrelsen hos K. Maj:t att medikamentsförrådet skulle förändras till själfständigt apotek med personligt privilegium. Genom K. brefvet d. 12 sept. 1884 beslöt också K. Maj:t att ett privilegieradt apotek skulle inrättas i stället för medikamentsförrådet. Privilegium å anläggandet af detta apotek tilldelades d. 19 dec. 1884 examinerade apotekaren Carl Gustaf Lindgren, hvilken på hösten 1885 lät afsyna detsamma.

Enligt K. brefvet af d. 10 febr. 1899 är innehafvaren skyldig att halfårsvis i förskott erlägga en årlig afgift af 250 kronor till apotekarkårens lifränte- och pensionskassa.

LINDGREN, CARL GUSTAF. Född d. 29 dec. 1843 i Kumla socken.

Föräldrar:

Efter skolundervisning vid Linköpings högre allmänna läroverk åren 1853—56, antogs L. 1856 till elev å apoteket Gripen i Stockholm. Aflade d. 5 febr. 1862 farmacie studiosi-examen, hvarefter han konditionerade på apoteken Gripen i Stockholm, i Smedjebacken och Bäfvern i Härnösand. Efter att d. 28 maj 1867 hafva absolverat apotekarexamen, blef han föreståndare för filialapoteket i Nysätra i Västerbottens län, hvilken

18 — Sveriges Apotekarhistoria.

plats han innehade till våren 1885. Undfick d. 19 dec. 1884 personligt privilegium å det apotek i Tumba, till hvilket det därstädes befintliga medikamentsförrådet enligt K. brefvet af d. 12 sept. s. å. skulle förändras. Det på ett mycket tillfredsställande sätt inrättade apoteket lät han afsyna på hösten 1885.

Död d. 9 mars 1886 i Tumba af lunginflammation.

Gift d. 11 mars 1873 med EDLA EDENQVIST, född d. 4 april 1848, död d. 19 mars 1886, dotter till majoren vid Västerbottens fältjägarbatal ZACHARIAS EDENQVIST och GUSTAVA EDELSTAM.

Barn: GUSTAF RAGNAR, född d. 18 juni 1876. F. d. kapten vid K. Svea artilleriregemente. Artilleriingenjör vid kanonverken i Betlehem, Förenade staterna; — CARL BIRGER, född d. 11 mars 1878. Civilingenjör, fil. d:r, Stockholm; — ALGOT, född d. 22 juli 1879, reservlöjtnant i Fortifikationens reserv, byråingenjör i arméns kasernbyggnadsnämnd; — YNGVE RICHARD, född d. 25 maj 1881, död 1889; — ESTER GUSTAFVA, född d. 16 mars 1886, Stockholm.

LUNDBORG, JACOB GOTTFRID. Född d. 16 nov. 1840 i Göteborg.

Föräldrar: Handlanden GUSTAF LUNDBORG, född d. 20 maj 1808, död d. 3 sept. 1881, och CECILIA MAGDALENA ÖSTMAN, född d. 4 juli 1806, död d. 5 mars 1895.

L. erhöll åren 1849—54 undervisning vid Göteborgs högre allmänna läroverk och antogs 1856 till elev å apoteket i Mönsterås samt blef farmacie studiosus d. 18 mars 1861. Han konditionerade därefter någon tid å nämnda apotek, sedan å apoteket Gripen i Stockholm samt i Trollhättan. Aflade d. 28 maj 1867 apotekarexamen. Var 1868—69 föreståndare för dåvarande filialapoteket i Gamleby samt tjänstgjorde sedermera på apoteken i Kungsbacka, Enhörningen och Lejonet i Göteborg samt Bäfvern i Borås. Undfick d. 18 mars 1887 personligt privilegium å apoteket i Tumba. Erhöll år 1890 tjänstledighet på grund af sjukdom och var därefter bosatt i Dalskogs socken i Dalsland.

Död därstädes d. 21 dec. 1898. Ogift.

FRÖGREN, CARL EMIL ABRAHAM. Född d. 20 april 1858 i Stockholm, Katarina församling.

Föräldrar: Adoptivson till handlanden ANDERS ABRAHAM FRÖGREN, född d. 18 dec. 1824, död d. 14 mars 1878, och FANNY CHARLOTTA SUNDQVIST, född d. 16 okt. 1825, död d. 28 april 1894.

F. åtnjöt undervisning först vid Maria sedan vid Klara elementarläroverk med afgangsbetyg till Stockholms gymnasium 1873. Antogs d. 6 juni 1873 till elev å apoteket Enhörningen i Göteborg samt aflade farmacie studiosi-examen d. 17 okt. 1876. Han konditionerade sedan i Marstrand till d. 14 nov. 1877, på apoteken Tre Kronor i Karlskrona till d. 30 nov. 1878, Svanen i Stockholm till d. 31 aug. 1879, Enhörningen i Stockholm till d. 2 febr. 1880 samt, efter en månads tjänstgöring på apoteket Kronan i Stockholm, å apoteket i Varberg från d. 1 mars 1880 till d. 14 sept. 1884. Hade så plats på apoteket Vasen i Stockholm till juni 1885, hvarefter han höstterminen s. å. inskrefs vid farmaceutiska institutet, där han d. 21 jan. 1888 aflade apotekarexamen. Efter vikariat å medikamentsförrådet i Flen från d. 1 febr. 1888 till d. 31 mars s. å. tjänstgjorde F. från d. 1 april 1888 till d. 30 juni 1899 å apoteket i Tumba, däraf från 1890 som föreståndare. Undfick d. 30 juni 1899 personligt privilegium å apoteket i Tumba.

F. har företagit studieresor i farmaceutiskt syfte till grannländerna Danmark, Norge, Finland och Ryssland, samt, lifligt intresserad kärmedlem, tagits i anspråk bl. a. inom farmaceutiska föreningen såsom klubbmästare, styrelse- och revisors-suppleant, för kommittéarbeten o. a. Han har äfven hedrats med uppdrag inom Botkyrka kommun; är sålunda f. n. vice ordförande i hälsovårdsnämnden, ledamot af municipalnämnden m. m.

Apoteket i Sigtuna.

1792.

Den urgamla och ända till 1500-talet betydande staden Sigtuna försågs antagligen, liksom fallet var med länets öfriga städer under äldre tider, efter Stockholms anläggning, med läkemedel från denna stad. Så fortgick det till 1792, då apotek anlades i Sigtuna af förre apotekaren i Enköping, Fredric Wilhelm Mannercrantz. Nedlagdt omkring 1806, upprättades det ånyo 1809.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 12,000 kronor.

MANNERCRANTZ, FREDRIC WILHELM. Född d. 19 febr. 1756 i Stockholm.

Föräldrar: Hofjunkaren, sedermera landsfiskalen CARL GUSTAF MANNERCRANTZ, född d. 7 maj 1721, död d. 16 juni 1794, och HEDVIG SOFIA INGMAN, född 1732, död d. 9 sept. 1758.

Efter avslutade skolstudier antogs M. 1773 till elev hos apotekare Arvid Ithimæus på apoteket Gripen i Stockholm, där han kvarstannade till 1776, då han flyttade till apoteket i Strängnäs. Efter aflagd farmacie studiosi-examen konditionerade han ett år på apoteket Kronan i Eskilstuna, sedan hos apotekaren J. M. Wirrwachs å apoteket Enhörningen i Stockholm samt från 1779 å apoteket i Enköping. År 1781 blef han student i Uppsala, disputerade 1782 under professor Bergman, »de Antimonialibus sulphuratis» samt aflade s. å. medico-filosofie kandidatexamen. Tog därefter under en kort tid ånyo anställning på apoteket i Enköping, hvarefter han 1783 återvände till Uppsala för att fortsätta sina medicinska studier.

Förordnades 1784 af Collegium medicum att bestrida provinsialläkare-adjunktssysslan i Strömstad, hvilken tjänst han

skötte till 1785, då han inköpte apoteket i Enköping och undergick apotekarexamen. Detta apotek sålde han 1792 till apotekare S. A. Forslund, hvarefter han anlade apotek i Sigtuna, hvilket han innehade till sin död. Därefter skötte hans änka detsamma genom provisor till år 1800.

Död d. 20 sept. 1796.

Gift d. 8 mars 1786 med AGNES ELISABET KLOTH, född 1765, död d. 6 juni 1839, dotter till kyrkoherden i Skee, Bohus län, OLOF KLOTH och BRITA LISA ECKMAN.

Barn: OLOF WILHELM, född d. 8 juli 1788, död d. 9 april 1790; — SOFIA ELISABET, född d. 23 okt. 1790, död d. 16 febr. 1860, gift d. 10 nov. 1811 med fil. d:r OLOF VINCENT BILDT, född d. 24 febr. 1787, död d. 22 jan. 1863; — WILHELM, född d. 8 sept. 1792, död d. 26 jan. 1842.

HEDIN, FREDRIK MAGNUS. Född d. 1 juni 1770 i Växjö.

Föräldrar: Bruksinspektoren på Husaby bruk i Skatelöfs socken, Kronobergs län, FREDRIK HEDIN, född d. 24 maj 1717, död d. 5 okt. 1776, och dennes hustru i 2:a giftet MARY LOVISA RÖNNBERG, född d. . . . 1733, död d. . . .

Efter skolstudier i Växjö antogs H. till elev på apoteket Lejonet i nämnda stad samt fortsatte sin elevtjänstgöring på apoteket Kronan i Stockholm till 1789. Sedan han d. . . . 1800 absolverat apotekarexamen, inköpte han sistnämnda år apoteket i Sigtuna, hvilket apotek han dock nedlade år 1806. Var sedan d. 26 mars 1803 tillika postmästare i staden, hvilken tjänst han innehade till sin död.

Död d. 18 dec. 1820 därstädes.

Gift d. 11 nov. 1800 i Sigtuna med MARIA MARGARETA ADLERZ, född d. 20 juli 1770 i Linköping, död d. 3 april 1840 i Sigtuna, dotter till skraddarmästaren ADOLF FREDRIK ADELGREN (ADLERZ) och MARIA DAHLBERG.

Äktenskapet var barnlöst.

HULDBERG, PEHR ULRIC. Upprättade 1809 det sedan 1806 nedlagda apoteket och undfick d. 8 jan. 1810 privilegium å detsamma. Från 1812 skötte han apoteket genom föreståndare och sålde det 1818. (Se under apoteket Fenix i Stockholm sid. 216.)

WAHLBERG, JACOB ALBRECHT. Född d. 16 okt. 1788 i Enköping.

Föräldrar: Komministern därstädes JACOB WAHLBERG, född d. 18 maj 1757, död d. 30 aug. 1808, och ANNA MARGARETHA JÄDERHOLM, född d. . . . 1761, död d. 13 maj 1829.

W. åtnjöt först till 1797 enskild undervisning i föräldrahemmet, hvarefter han intogs i Västerås lärdomsskola samt 1803 på gymnasium, där han studerade till våren 1805. I nov. s. å. antogs han till elev på apoteket i Enköping, där han 1808 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek till april 1815, då han erhöll anställning på apoteket Markattan, nu Leoparden, i Stockholm. Aflade d. 18 dec. s. å. apotekarexamen. Konditionerade därefter på apoteket Kronan i Stockholm från april 1817 till 1 aug. 1818, då han inköpte apoteket i Sigtuna. Blef d. 20 nov. 1830 t. f. postmästare därstädes och erhöll den 19 jan. 1833 fullmakt å postmästartjänsten. År 1836 sålde han apoteket men bibehöll sin postmästartjänst.

R. V. O. 1865.

Död d. 4 febr. 1877 i Sigtuna.

Gift d. 17 dec. 1830 i Sigtuna med ANNA CHARLOTTA FOLCKER, född d. 19 dec. 1790, död d. 14 febr. 1859 i Sigtuna [gift 1) med handlanden därstädes LARS G. BERGDAHL, född d. . . ., död d. . . .], dotter till kronolänsmannen ANDERS FOLCKER och CATARINA ELEONORA QVECK.

Äktenskapet var barnlöst.

Apotekare Wahlberg var vid sin död senior såväl inom landets apotekarkår som inom svenska poststaten. En mer än vanligt lång, af plikttrohet präglad verksamhet på tvenne sträfsamma banor, berättigar honom till ett högt aktadt minne.

GRANSTRÖM, ARVID. Född d. 7 mars 1803 i Grisslehamn i Wäddö socken af Stockholm län.

Föräldrar: Postmästaren därstädes sedermera i Östersund CARL ERIK GRANSTRÖM, född d. 31 dec. 1759, död d. 17 juli 1828, och FREDRIKA REGINA WESTERMAN, född d. 30 april 1770, död d. 1 april 1844.

G. fullgjorde sin elevtid å apoteket Gripen i Sundsvall samt tjänstgjorde efter 1826 undergången farmacie studiosi-examen på apoteket Korpen i Stockholm. Aflade d. 21 dec. 1831

apotekarexamen, efter hvilken han någon tid förestod apoteket i Strömstad. D. 6 juni 1836 inköpte han apoteket i Sigtuna, å hvilket han erhöill privilegium d. 16 dec. s. å. Utarrenderade detsamma d. 1 jan. 1852 mot en årlig arrendesumma af 349 rdr banko samt sålde det 1856.

Död d. 25 okt. 1863 i Sigtuna.

Gift d. 9 dec. 1837 i Sigtuna med ANNA LOVISA ÖBERG, född d. 24 april 1813, död d. 6 nov. 1876, dotter till kyrkoherden i Västra Ryd och Näs församlingar i Stockholms län LARS JOSEF ÖBERG och MAGDALENA MARGARETA WAHLBERG.

Barn: SELMA CHARLOTTA, född d. 10 sept. 1838, gift d. 17 okt. 1871 med ingenjören, sedermera disponenten vid Limmared EMIL VERNER EDLING, född d. 3 okt. 1844, död d. 8 dec. 1908; — AXEL JAKOB ARVID, född d. 20 mars 1852, död d. 15 maj 1865 i Sigtuna.

KALMBERG, EDVARD REINHOLD JULIUS. Född d. 6 juli 1825 i Stockholm.

Föräldrar: Majoren i armén, kaptenen vid K. Svea artilleriregemente ADAM ERIK KALMBERG, en af hjältarne från Wirta bro och Sijkajoki under 1808—09 års finska krig, född d. 23 juni 1790, död d. 21 aug. 1864, och ELISABET MARIA GARDELL, född d. 8 jan. 1792, död d. 3 jan. 1840.

K. var elev på apoteket Markattan, numera Leoparden, i Stockholm och aflade d. 20 dec. 1845 farmacie studiosi-examen inför apotekarsocietetens direktion. Undergick d. 16 maj 1849 apotekarexamen. Arrenderade från d. 1 jan. 1852 Sigtuna apotek, som han 1856 inköpte och å hvilket han d. 23 juli s. å. erhöill privilegium. Sålde apoteket 1866, hvarefter han bosatte sig i Stockholm.

Död d. 31 dec. 1887 i Stockholm.

Gift 1) d. 27 maj 1855 i Sigtuna med EMILIA FRANCISKA OTTILIA HALLERSTRÖM, född d. 31 aug. 1824, död d. 3 dec. 1875 i Stockholm, dotter till komministern i Roslagsbro i Stockholms län GUSTAF LUDVIG HALLERSTRÖM och SARA CATARINA FOLCKER. Äktenskapet var barnlöst.

2) d. 6 okt. 1877 i Stockholm med KAROLINA VÄNNBERG, född d. 26 sept. 1831, [gift 1) d. 6 juni 1855 med destillatorn i Stockholm FREDRIK RUDOLF THORSELL, född d. 12 sept. 1827, död d. 26 jan. 1870].

STRÖMBERG, CARL KNUT. Var ägare af apoteket i Sigtuna åren 1866—73. (Se under apoteket i Berg, Hofverberg.)

DRAKE, JOHN CARL VICTOR. Innehade apoteket i Sigtuna 1873—74. (Se under apoteket i Nora.)

SCHARTAU, JOHAN FREDRIK. Inköpte d. 27 juli 1874 apoteket i Sigtuna, å hvilket han d. 11 sept. s. å. erhöill privilegium. Befriades från privilegiet d. 7 febr. 1879. (Se under apoteket Storken i Malmö.)

NILSSON, JOHAN OLOF. Född d. 3 okt. 1836 i Kristianstad.

Föräldrar: Lasarettsvaktmästaren SVEN NILSSON, född d. 3 mars 1805, död d. 8 sept. 1881, och PETRONELLA HALLONLÖF, född d. 22 juli 1807, död d. 30 nov. 1884.

Efter genomgångna sex klasser af högre allmänna läroverket i Kristianstad antogs N. d. 7 juli 1853 till elev å apoteket i Sala samt fortsatte från 1854 elevtjänstgöringen å apoteket i Enköping, där han aflade farmacie studiosi-examen d. 30 okt. 1856. Konditionerade från d. 1 jan. till d. 3 nov. 1857 å apoteket i Alingsås, från d. 16 mars till d. 16 sept. 1858 å apoteket Kronan i Göteborg samt från d. 1 maj till d. 1 nov. 1860 och från d. 1 maj till d. 1 okt. 1861 å apoteket Hvita Björnen i Stockholm. Förestod under en del af sommaren 1861 brunnsinrättningen å Kungl. Djurgården; hade från d. 11 juni till d. 11 sept. 1862 anställning å apoteket Bäfvern i Härnösand, från d. 15 sept. till d. 1 nov. s. å. å apoteket i Söderhamn samt under åren 1863—64 å apoteket i Lidköping. Biträdde under sommaren 1865 vid brunnsinrättningen i Berzelii park i Stockholm. Aflade d. 1 juni 1866 apotekarexamen och tjänstgjorde aug. månad 1866 å apoteket Nordstjärnan i Gäfle under den svåra koleraepidemien i denna stad. Förestod från d. 3 juni 1867 till d. 1 nov. s. å. apoteket i Strängnäs, hvarefter han till d. 1 aug. 1868 tjänstgjorde på apoteket Lejonet i Växjö samt från d. 1 dec. s. å. till d. 1 aug. 1869 på apoteket i Grythytted. Var sedermera från 1869 föreståndare för det under apoteket Kronan i Eskilstuna lydande filialapoteket i Torshälla till d. 20 okt. 1875, då detsamma

indrogs. Var därefter anställd från d. 24 okt. 1875 till d. 6 juli 1876 å apoteket i Mariefred, till d. 28 april 1877 å apoteket i Leksand samt från d. 1 april 1878 till d. 26 juli 1879 å apoteket i Grythytted. Förestod under sommaren sistnämnda år läkemedelsförrådet vid Loka hälsobrunn. Erhöll d. 23 maj 1879 personligt privilegium å apoteket i Sigtuna, hvilket han tillträdde d. 1 aug. s. å. Apotekare Nilsson var under de senare åren sjuklig och nästan blind.

Död d. 30 nov. 1887 i Sigtuna. Ogift.

WESTERMAN, FRANS LUDVIG. Var innehafvare af apoteket i Sigtuna åren 1888—97. (Se under apoteket i Vingåker.)

LÖFBERG, JOHAN RUDOLF. Var innehafvare af apoteket i Sigtuna åren 1898—1906. (Se under apoteket i Strängnäs.)

RUDÉN, KARL TEODOR. Född d. 4 okt. 1859 i Nors socken i Värmland.

Föräldrar: Landtbrukaren TORSTEN PERSSON, född d. 14 mars 1825, död d. 2 mars 1906, och ANNA KATARINA ANDERSSON, född d. 28 okt. 1828, död d. 4 mars 1909.

Efter studier vid högre allmänna läroverket i Karlstad åren 1876—81 antogs R. d. 13 juli 1881 till elev på apoteket Enhörningen i Göteborg samt aflade d. 23 sept. 1884 farmacie studiosi-examen. Efter vikariat under okt. och nov. s. å. på nämnda apotek tjänstgjorde han å apoteket i Varberg från dec. 1884 till april 1886, sedan i Undersåker till i juni 1888 samt ånyo å Enhörningen i Göteborg aug. 1888 till i sept. 1890. Inskrefs höstterminen 1890 vid farmaceutiska institutet och undergick apotekarexamen d. 24 maj 1893. Hade under tiden plats å apoteket i Mariestad från juni 1891 till aug. 1892. Tjänstgjorde så under sommaren 1893 på apoteket i Hjo, från nov. 1893 till mars 1897 i Trelleborg, därefter till d. 1 mars 1899 i Hvetlanda och från denna dag i tre år på apoteket Svanen i Göteborg. Förestod från d. 1 mars 1902 till d. 1 mars 1907 apoteket

i Bengtstorp. Personligt privilegium å apoteket i Sigtuna erhöill han d. 21 dec. 1906, samt fick det efter genomgående reparation afsynadt d. 21 aug. 1907.

R. har i Sigtuna varit ledamot af stadsfullmäktige, kyrko- och skolråd samt hälsovårdsnämnd.

Gift d. 9 nov. 1901 i Karlstad med KAROLINE NILSSON, född d. 3 dec. 1874, dotter till godsägaren JOHANNES NILSSON på Framnäs, Frykeruds socken i Värmland, och BRITA HÅKANSSON.

Barn: INGA BRITA KATARINA, född d. 25 okt. 1902; — BO TORSTEN, född d. 14 april 1904; — KARIN ASTA, född d. 7 juli 1905.

Apoteket i Vaxholm.

1820.

Enligt beslut af d. 2 mars 1818 lät magistraten i Vaxholm i Allmänna tidningen kungöra stadens och den omkringliggande skärgårdens behof af, att ett apotek inrättades i Vaxholm och att en apotekare, som hade håg och tillgångar att slå sig ned där, härtill söktes. På ett sammanträde hållet år 1820 förenade sig stadens äldste med magistratens förut fattade beslut, och då examinerade provisorin Olof Forsström anmält sig som sökande, vände man sig till K. bhde i Stockholms län samt till K. sundhetskollegium, hvilken senare myndighet i ett utlåtande af d. 24 juli 1820 tillstyrkte apotekets inrättande. En månad senare, eller d. 25 aug. 1820 utfärdade också K. Maj:t för nämnde Forsström, som därtill af vederbörande blifvit i underdånighet anmäld, privilegium att vara apotekare i Vaxholm.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 15,000 kronor.

FORSSTRÖM, OLOF. Anlade enligt erhållet privilegium af d. 25 aug. 1820 apoteket i Vaxholm. Sålde detsamma år 1824. (Se under apoteket i Strängnäs.)

CORIN, NILS SAMUEL. Innehade apoteket i Vaxholm åren 1824—27. (Se under apoteket i Umeå.)

HORTUNDAHL, CARL ADOLF. Född d. 30 juni 1792 i Stockholm.

Föräldrar: Regementskommissarien CARL FREDRIK HORTUNDAHL, född d. 20 juli 1758, död d. 11 juni 1830, och ANNA CATHARINA RAMDIN, född d. 1 juni 1764, död d. 1 juni 1818.

H. var elev på apoteket Korpen i Stockholm, blef farmacie studiosus 1813 samt aflade eden d. 28 april s. å. Tillträdde genom köp apoteket i Vaxholm i febr. 1827, men sålde det redan i dec. s. å. Hade förut varit fältapotekare.

NYSTRÖM, PETER ULRIC. Född d. 21 april 1795 i Stockholm, Nikolai församling.

Föräldrar: Skräddarmästaren ANDERS NYSTRÖM, född d. . . . 1758, död d. 21 febr. 1804, och ANNA SOFIA WINDELBOHM, född d. 21 april 1752, död d. 3 jan. 1820.

N. blef elev på apoteket Korpen i Stockholm 1810 och aflade farmacie studiosi-examen 1814. Konditionerade därefter å apoteket i Norrtälje till 1818 och å apoteket Morianen i Stockholm till 1819, hvilket år han började studera på apotekarexamen, som han dock aldrig aflade, då han på grund af ekonomiska skäl, ånyo måste taga anställning på apotek. Biträdde 1824 med anläggandet af apoteket Fenix i Stockholm och konditionerade sedermera å nämnda apotek till 1827. Sistnämnda år inköpte han apoteket i Vaxholm, som han, utan att hafva aflagt apotekarexamen med K. sundhetskollégii tillstånd innehade till 1836, då han sålde det till farmacie studiosus G. W. Georgii.

Död d. 9 okt. 1868 i Vaxholm.

Gift d. 16 okt. 1829 med LOVISA WILHELMINA LUNDBERG, född d. 16 maj 1802, död d. . . ., dotter till skräddarmästaren OLOF LUNDBERG och CATARINA HELENA EKLÖF.

Äktenskapet var barnlöst.

GEORGII, GUSTAF WILHELM. Född d. 12 aug. 1805 i Delsbo, Gäfleborgs län.

Föräldrar: Majoren vid K. Hälsinge regemente FREDRIK ULRIC GEORGII, född d. 19 juli 1774, död d. 15 juni 1819, och MARGARETA GUSTAFVA FORSSIUS, född d. 30 okt. 1777, död d. . . .

Efter skolstudier i Söderhamn antogs G. till elev å apoteket i nämnda stad och aflade där d. 29 dec. 1828 farmacie studiosi-

examen. Inköpte d. 12 mars 1836 apoteket i Vaxholm samt erhöll genom K. sundhetskollégii resolution d. 28 mars s. å. tillstånd att tillsvidare, under läkarens tillsyn, på eget ansvar förestå detsamma. Apotekets skötsel föranledde emellertid K. sundhetskollégium att 1853 genom sin ombudsman verkställa inspektion, vid hvilken grava anmärkningar gjordes. Till följd af dessa gick G. i författning om apotekets försäljande och frånträdde detsamma d. 1 jan. 1855.

Död d. 22 sept. 1858 i Vaxholm.

Gift 1) d. . . . 1837 i Söderhamn med CHRISTINA FREDRICA LANG, född d. 30 maj 1807, död d. 4 aug. 1842.

Äktenskapet var barnlöst.

2) d. 28 april 1844 i Vaxholm med GUSTAFVA MALMSTEDT, född d. 14 okt. 1807, död d. 31 dec. 1891 [gift 1) med klockaren FUNDELIUS, född d. . . ., död d. . . .], dotter till hemmansägaren PER MALMSTEDT och ANNA MARGARETA LIDING.

Barn: GUSTAF WALDEMAR, född d. 20 dec. 1847, död d. 18 april 1849.

KULLGREN, KARL JOHAN ALEXANDER. Innehade apoteket i Vaxholm åren 1855—62. (Se under apoteket Markattan, numera Leoparden, i Stockholm sid. 43.)

ÖHMAN, JOHAN ROBERT. Född d. 7 april 1829 i Solna inom Stockholms län.

Föräldrar: Ekonomidirektören vid Ulriksdal JOHAN WILHELM ÖHMAN, född d. 31 jan. 1791, död d. 27 april 1876, och ANNA CHARLOTTA LJUNGBERG, född d. 22 jan. 1805, död d. 20 april 1892.

Efter att hafva åtnjutit undervisning vid Klara trivialskola under åren 1841—46, antogs Ö. d. 1 april sistnämnda år till elev å apoteket Nordstjärnan i Stockholm, där han d. 9 jan. 1850 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter dels såsom laborant, dels såsom receptarie å apoteket Vasen i Linköping, tills han höstterminen 1853 inskrefs vid farmaceutiska institutet. Under sommaren 1855 förestod Ö. brunnsapoteket vid Porla brunn. Aflade d. 16 april 1856 apotekar-examen. Hade efter sin examen anställning till maj 1857 å

apoteket Nordstjärnan i Gäfle, till d. 16 jan. 1860 å apoteket Ugglan i Stockholm samt till d. 20 febr. 1863 å apoteket i Eksjö. Inköpte d. 24 jan. 1863 apoteket i Vaxholm med vasa och instrumenter för 12,000 kr., och undfick d. 17 april s. å. privilegium å detsamma. D. 1 okt. 1870 måste han för gäld afstå apoteket samt förestod sedermera 1871—81 filialapoteket i Ljusnarsberg i Örebro län. Under åren 1865—70 var Ö. ordförande i drätselkammaren i Vaxholm samt direktör för därvarande sparbank.

Död d. 6 febr. 1901 i Tjörnarp i Kristianstads län. Ogift.

BOKLUND, JOHAN GUSTAF. Född d. 17 nov. 1840 i Västra Karaby församling i Malmöhus län.

Föräldrar: Landtbrukaren JOHAN CHRISTOFFER BOKELUND, född d. 30 nov. 1808, död d. 13 febr. 1849, och BENEDIKTA CHRISTINA EKBERG, född d. 16 maj 1806, död d. . . . 1882.

Efter erhållen undervisning dels enskildt, dels vid högre elementarläroverket i Lund, antogs B. d. 1 febr. 1857 till elev å apoteket Svanen i Lund; fortsatte från maj 1861 elevtjänstgöringen på apoteket Enhörningen i Göteborg, där han d. 11 aug. 1863 aflade farmacie studiosi-examen. Undergick d. 8 april 1866 apotekarexamen. Tjänstgjorde sedan dels som laborant, dels som receptarie april—okt. 1866 å apoteket i Kungsbacka, från 1866 till d. 1 febr. 1867 på Enhörningen i Göteborg och från d. 22 juli 1867 till d. 29 juli 1868 å apoteket i Hessleholm; därefter från d. 1 aug. 1868 till d. 24 okt. 1869 i Sköfde och från d. 5 okt. 1869 till d. 21 jan. 1870 å apoteket i Falun. Var så anställd febr.—april 1870 å apoteket Enhörningen i Stockholm, därefter ett par månader i Skänninge samt från d. 1 aug. 1870 till d. 7 maj 1871 å apoteket Korpen i Stockholm. Inköpte d. 15 maj 1871 apoteket i Vaxholm af apotekare J. R. Öhmans konkursmassa och undfick privilegium å detsamma d. 9 febr. 1872. Sålde d. 20 sept. 1873 nämnda apotek för 16,000 kronor, hvarvid privilegiet beräknades till 11,000 kronor. Efter denna tid tjänstgjorde B. på apotek dels i Stockholm dels i Göteborg, i hvilken senare stad han en längre följd af år var bosatt.

Död d. 13 mars 1899 i Göteborg. Ogift.

STRÖMBERG, CARL KNUT. Var innehafvare af apoteket i Vaxholm åren 1873—86. (Se under apoteket i Berg, Hofverberg.)

ALMGREN, ANDERS GUSTAF LEONARD. Innehade apoteket i Vaxholm åren 1886—95. (Se under apoteket i Nordmaling.)

THOMSON, AXEL THEODOR. Född d. 14 sept. 1853 i Smedjebacken.

Föräldrar: Postmästaren i Smedjebacken CARL THEODOR THOMSON, född d. 19 dec. 1826, död d. 21 febr. 1868, och EMMA AUGUSTA HULTING, född d. 22 juni 1829, död d. 4 sept. 1896.

Efter skolundervisning vid högre allmänna läroverket i Falun åren 1865—69 antogs T. 1870 till elev på apoteket i nämnda stad och aflade farmacie studiosi-examen d. 8 dec. 1873. Tjänstgjorde så i Söderhamn från sept. 1875 till aug. 1876, därefter i Falun till i sept. 1877. Efter d. 30 maj 1879 aflagd apotekar-examen hade T. anställning på apoteket Svanen i Stockholm från d. 1 juni s. å. till d. 8 okt. 1882, sedan å apoteket i Falun från denna dag till d. 21 aug. 1895. Erhöll d. 31 maj 1895 personligt privilegium å apoteket i Vaxholm.

Död d. 12 april 1901. Ogift.

LAGERSTEDT, CARL GUSTAF VALDEMAR. Född d. 17 nov. 1853 i Karlstad.

Föräldrar: Provinsialläkaren i Karlstads distrikt JAKOB WILHELM LAGERSTEDT, född d. 21 jan. 1810, död d. 21 mars 1863, och SOFIA MARIA CHARLOTTA JULIN, född d. 12 maj 1826.

Efter skolstudier vid läroverket i födelsestaden åren 1862—69 antogs L. d. 5 maj 1869 till elev å apoteket Lejonet i Göteborg, där han aflade farmacie studiosi-examen d. 3 mars 1873. Han tjänstgjorde därefter å nämnda apotek samt å apoteken i Eslöf och Askersund från i okt. 1873 till i febr. 1875, Gripen i Nyköping och Lejonet i Stockholm från i sept. 1875 till febr. 1879. Förestod från d. 1 april 1879 till d. 26 nov. s. å. apo-

teket i Vara. Inskrefs vid farmaceutiska institutet d. 1 okt. 1880 och undergick apotekarexamen d. 19 maj 1881. Efter föreståndareskap för medikamentsförsäljningen vid Porla brunn under sommaren s. å. biträdde L. från och med sept. 1881 till mars 1882 apotekare J. Waller med kem. analytiska undersökningar. Hade sedan anställning å apoteken i Karlshamn, Svanen i Stockholm från d. 1 juli 1882 till d. 23 febr. 1884, samt efter kortare vikariat å Lejonet i Uppsala, medikamentsförrådet i Dannemora, apoteken i Simrishamn, Gripen i Nyköping, Torp och Hvita Björnen i Stockholm, från d. 5 juni 1885 till d. 4 april 1890 å apoteket i Hedemora, där han, efter att hafva förestått medikamentsförrådet i Avesta från sistnämnda dag till d. 1 mars 1895, åter tjänstgjorde till i juni 1896. Förestod så ånyo under kortare tid nämnda medikamentsförråd samt tjänstgjorde å bland andra platser Arvika, Karlstad, Karlskoga samt å apoteken Bäfvern och Ängeln i Stockholm. Erhöll d. 27 sept. 1901 personligt privilegium å apoteket i Vaxholm, men åtnjöt från 1902 på grund af sjukdom tjänstledighet.

Död d. 16 mars 1912 i Ekshärads prästgård i Värmland.
Ogift.

EKEDAHL, ERNST HERMAN. Född d. 25 juni 1862 i Tolgs socken, Kronobergs län.

Föräldrar: Kontraktsposten därstädes fil. jubeldoktorn JONAS GUSTAF EKEDAHL, född d. 9 okt. 1820, död d. 13 jan. 1899, och EVA MATHILDA KRISTINA SJÖSTRAND, född d. 30 maj 1821, död d. 31 maj 1897.

E. intogs höstterminen 1873 vid högre elementarläroverket i Växjö, från hvilket han afgick hösten 1881, då han d. 20 sept. s. å. antogs till elev å apoteket Lejonet i Växjö. Undergick farmacie studiosi-examen därstädes d. 22 jan. 1885. Konditionerade sedan å apoteket Lejonet i Uppsala från d. 28 febr. till d. 5 juni s. å. och å apoteket Lejonet i Växjö från d. 8 juni 1885 till d. 9 juli 1886. Inskrefs höstterminen 1886 vid farmaceutiska institutet och aflade d. 17 jan. 1889 apotekar-examen. Tjänstgjorde därefter från d. 27 febr. 1889 till d. 11 dec. s. å. i Filipstad och från d. 12 jan. 1890 till d. 31 aug. s. å. på apoteket Kärnan i Hälsingborg, därunder såsom föreståndare för Ramlösa brunnsapotek under tre mån. Var sedan anställd på apoteken Bäfvern i Stockholm från d. 1 okt. 1890 till

d. 15 dec. s. å., Nordstjärnan i Stockholm från d. 17 dec. 1890 till d. 20 febr. 1893, Kronan i Eskilstuna från d. 22 febr. 1893 till d. 1 sept. 1894 samt Kronan i Uppsala från sistnämnda dag till d. 1 juni 1902. Förestod apoteket i Vaxholm från d. 1 juni 1902 till d. 1 okt. 1907, hvarefter han hade plats å apoteket i Lindesberg, till d. 31 dec. 1912, därvid under närmare 2½ år som föreståndare för apoteket. Undfick personligt privilegium å apoteket i Vaxholm d. 1 nov. 1912 och tillträdde han detta efter godkänd afsyning d. 3 febr. 1913.

Gift d. 4 nov. 1902 med ELLEN THERESIA HOLMSTRÖM, född d. 18 okt. 1869, dotter till civilingenjören BROR JOHAN IVAR HOLMSTRÖM och AGNES LOVISA LINDAUR.

Åkersberg, Åkersberga.

1904.

År 1874 gjorde K. befallningshafvande i Stockholms län framställning om inrättandet af ett medikamentsförråd vid Åkersberg inom Österåkers socken i södra Roslagen, och, sedan K. sundhetskollegium tillstyrkt bifall därtill, bemyndigade K. Maj:t genom K. brefvet d. 24 april 1874, K. sundhetskollegium att uppdraga åt lämplig apoteksinnehafvare att under för medikamentsförråd vanliga villkor tillhandahålla ett sådant vid läkarstationen å nämnda plats. Tillståndsbrief utfärdades för innehafvaren af apoteket i Vaxholm C. K. Strömberg, som 1874 anlade medikamentsförrådet, men redan i dec. 1875 i skrifvelse till K. sundhetskollegium anhöll om befrielse från skyldighet att hålla detsamma öppet längre än till d. 1 juni 1876. Efter att från denna dag hafva varit stängdt öppnades det ånyo i sept. 1876 af den nye tillståndsinnehafvaren, apotekaren M. A. M:son Bäckman på apoteket Hvita Björnen i Stockholm.* Efter dennes 1897 inträffade död erhöill så i dec. s. å. innehafvaren af apoteket Vasen i Stockholm N. O. Lundbäck kungl. medicinalstyrelsens tillstånd att med nämnda apotek förena medikamentsförrådet i Åkersberg, som han innehade till 1904. Genom skrifvelse till K. Maj:t d. 22 aug. detta år anmälde K. medicinalstyrelsen, att genom beslut af d. 30 nästl. maj styrelsen från och med d. 1 okt. 1904 entledigat apotekaren N. O. Lundbäck från det honom lämnade uppdraget att tillhandahålla nämnda medikamentsförråd, samt att styrelsen infordrat yttrande från K. befallningshafvande, 1:ste prov.-läkaren i länet och extra prov.-läkaren i Österåkers distrikt angående förändring af förrådet till själfständigt apotek, hvilken af dessa tillstyrkts. K. befallnings-

* Å sid. 138 lämnad uppgift att B. anlagt detta förråd kompletteras och delvis beriktigas härigenom.

hafvande öfverlämnade därvid dels uppgifter om den årliga omsättningen vid med.-förrådet, dels utdrag af protokollet, hållet vid styrelsens för Österåkers läkardistrikt sammanträde d. 7 juli 1904, af hvilket framgick att styrelsen beslutit att för minst 10 år fr. o. m. d. 1 juli 1904 kostnadsfritt upplåta lokal för apoteksinrättningen. För egen del anförde K. medicinalstyrelsen, att det på senare tiden visat sig vara med svårighet förenadt att med bibehållandet af apoteksinrättningen vid Åkersberg såsom medikamentsförråd få densamma skött på ett sätt, som kunde anses vara fullt tillfredsställande, samt att omsättningen vid förrådet ej vore lägre än vid flera själfständiga apoteksinrättningar i riket och syntes tillräckligt stor att bereda en apotekare på platsen nödig utkomst. Genom K. brefvet af d. 9 sept. 1904 föreskref också K. Maj:t att ett själfständigt apotek med personligt privilegium skulle så snart ske kunde efter utgången af september månad 1904 inrättas vid Åkersberg.

Privilegium å anläggandet af detta apotek tilldelades d. 21 dec. 1904 examinerade apotekaren A. C. V. Olbers, som öppnade detsamma efter d. 20 och 21 mars 1905 verkställd afsyning.

OLBERS, AXEL CHRISTIAN VILHELM. Född d. 7 mars 1861 i Adolf Fredriks församling i Stockholm.

Föräldrar: Lärftskramhandlaren därstädes RUDOLF OLBERS, född d. 18 febr. 1823, död d. 21 dec. 1909, och JOHANNA JÄRNBERG, född d. 6 aug. 1835.

Efter att hafva genomgått Östermalms femklassiga elementarläroverk anställdes O. som elev först en kortare tid å apoteket Svanen i Stockholm sedan från d. 16 nov. 1879 å apoteket i Borgholm. Aflade d. 20 jan. 1883 farmacie studiosi-examen, efter hvilken han tjänstgjorde först å apoteket i Karlstad, sedan å apoteket Fläkta Örnen i Malmö från nov. 1885 till juli 1887 samt därpå å apoteket i Uddevalla till hösten 1889, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Under studietiden dels vikarierade han å Tanums apotek dels förestod han under två månader sommaren 1891 apoteket i Vrigstad. Aflade apotekarexamen d. 23 maj 1892, hvarefter han under sommaren förestod brunnsapo-

teket vid Sätra brunn samt under hösten s. å. för kortare perioder apoteket i Sotholm, medikamentsförrådet vid Dalarö och apoteket i Norrtälje. Efter föreståndareskap för medikamentsförrådet vid Gustafsberg och för apoteket i Sotholm under våren 1893 antog O. plats å apoteket i Lysekil d. 1 juli 1893. När innehafvaren af detta apotek erhöll tillstånd inrätta ett medikamentsförråd vid Grafvarne, uppdrogs åt O. att iordningsställa detsamma, hvilket skedde sommaren 1894, hvarefter han under två år förestod det. Vikarierade hösten 1896 å apoteket Gripen i Nyköping samt förestod under år 1897 apoteket i Malmköping. Biträdde under början af år 1898 vid upprättandet af apoteket Storcken i Stockholm, hvarefter han tjänstgjorde å apoteket Lejonet i Kalmar. Förestod från febr. 1901 till febr. 1902 apoteket i Bengtstorp, tjänstgjorde sommaren 1902 å Ljungby apotek samt därefter på apoteken Kronan i Gäfle och Vasen i Stockholm. O. erhöll d. 21 dec. 1904 personligt privilegium å det apotek, till hvilket förutvarande medikamentsförrådet vid Åkersberg inom Österåkers socken i södra Roslagen enligt K. brefvet af d. 9 sept. 1904 skulle förändras, hvilket apotek efter d. 20 och 21 mars 1905 förrättad godkänd afsyning öppnades för allmänheten.

Gift d. 1 juni 1901 i Kalmar med ANNA AUGUSTA PETTERSSON, född d. 3 nov. 1879, dotter till handlanden därstädes C. J. PETTERSSON och AUGUSTA STRANDBERG.

Barn: GRETA AUGUSTA, född d. 19 april 1902; — RUT ANNA HILDUR, född d. 6 sept. 1903; — ERNST JOHAN VILHELM, född d. 22 febr. 1905; — YNGVE AXEL GUSTAF, född d. 20 sept. 1906; — BENGT RUDOLF MAURITZ, född d. 22 okt. 1909.

Östhammar.

1779.

Af magistraten i Östhammar, som hos K. Maj:t hemställt om inrättande i denna stad af ett under något hufvudstadens apotek lydande filialapotek, med utfäst löfte om bidrag till lön åt en föreståndare, erhöll innehafvaren af apoteket Ugglan i Stockholm, assessorn Pehr Christopher Schulzen 1776 kallelse att upprätta ett sådant. Denne afsade sig emellertid uppdraget, då ofvan nämnda löfte ej uppfylldes, hvarefter magistraten d. 24 okt. 1778 utfärdade kallelse för Nils Nydahl, som också d. 12 april 1779 erhöll privilegium å Östhammars apotek.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 14,000 kronor.

NYDAHL, NILS. Född d. 24 okt. 1753 i Östhammar.

Föräldrar: Postmästaren därstädes PETER NYDAHL, född 1716, död d. 16 jan. 1786, och MARGARETA JÖNNING, född 1718, död d. 30 juni 1799.

N. var elev på apoteket Uplands Vapen, numera Lejonet, Uppsala, i 5 år, hvarefter han konditionerade hos hofapotekare Lars Collin på apoteket Ängeln i Stockholm samt hos apotekare Gustaf Åberg i Lovisa i Finland. Sedan assessorn Pehr Christopher Schulzen afsagt sig magistratens i Östhammar kallelse att därstädes upprätta apotek, erhöll och emottog Nydahl d. 24 okt. 1778 sådan. Efter d. 17 febr. 1779 undergången apotekarexamen utfärdades d. 12 april s. å. privilegium för honom. Jämte apoteksrörelsen idkade han för sin utkomst någon handel.

Död d. 27 febr. 1814.

Gift d. 24 aug. 1780 med EVA MARGARETA SEBENIUS, född d. 13 aug. 1758, död d. 11 maj 1806, dotter till bruksinspektoren på Skebo, SAMUEL SEBENIUS och ELISABETH GLOCKS.

Barn: ELEONORA, född d. 11 juni 1790, död d. 24 maj 1795; — CHRISTINA CHARLOTTA, född d. 1 aug. 1791, död d. . . .; — SVEN, född d. 26 febr. 1793, död d. 22 maj 1795; — SOFIA, född d. 21 juni 1797, död d. . . .

HANSTEDT, JACOB FREDRIK. Född d. 27 juni 1769 i Nyköping.

Föräldrar: Mältaren JACOB HANSTEDT född 1730, död d. 16 april 1772 och STINA NYMAN, född 1732, död d. 27 nov. 1790.

Efter skolstudier vid Nyköpings läroverk antogs H. 1781 till elev hos apotekare Lars Nyman i Enköping och konditionerade därefter dels i Stockholm dels i Nyköping. Inköpte 1796 efter aflagd examen apoteket i Östhammar, hvilket han innehade till 1824, då han sålde detsamma till apotekaren Lars Erik Sundberg.

Död d. 10 april 1827.

Gift 1) d. 9 nov. 1797 med CATARINA LINDMAN, född d. 26 dec. 1774, död d. 28 mars 1808, dotter till sjökaptenen i Öregrund ANDERS LINDMAN och

Barn: JAKOB FREDRIK, född d. 17 mars 1799, död d. 27 maj 1824. Var 1813—14 elev å apoteket Korpen i Stockholm, sedermera rustmästare vid K. Uplands regemente; — CATHARINA FREDRIKA, född d. 7 okt. 1801, död d. 24 dec. 1801.

2) d. 18 okt. 1808 med ULRIKA VILHELMINA HULDT, född d. . . . 1767, död d. 30 okt. 1847, dotter till rådmannen och handlanden i Hedemora ERIK HULDT. Äktenskapet var barnlöst.

SUNDBERG, LARS ERIK. Född d. 25 april 1793 i Nyköping.

Föräldrar: Mältaren LARS SUNDBERG och MARIA BERG, född 1762.

S. var elev på apoteket Gripen i Nyköping, aflade farmacie studiosi-examen 1813 och apotekarexamen d. 14 juli 1817. Konditionerade dels i Stockholm, dels i Gäfle till 1822, då han blef landtbrukare i närheten af Nyköping. År 1824 inköpte han apoteket i Östhammar, hvilket han innehade till sin död.

Död d. 30 aug. 1826.

Gift d. 3 jan. 1823 med HEDVIG CHRISTINA WESTERGREN, född d. . . ., dotter till . . .

Barn: ERIKA MARIA CHRISTINA, född d. . . . 1824.

FORSBERGER, FREDRIK LUDVIG. Född d. 18 febr. 1800 i Enköpings Näs församling, Uppsala län.

Föräldrar: Pastorsadjunkten, sedermera komministern i Börstils församling i Stockholms län PEHR FORSBERGER, född d. 24 mars 1766, död d. 18 mars 1830 och SOFIA FREDRIKA HALLERSTRÖM, född d. 13 jan. 1783, död d. . . .

F. var elev å apoteket i Enköping och tillträdde efter aflagd farmacie studiosi-examen 1826 apoteket i Östhammar, som han, oaktadt han ej aflagt apotekarexamen, innehade till 1842, då han sålde detsamma. Idkade sedermera under några år handel i Östhammar, hvarefter han konditionerade å flera apotek, såsom i Västervik, Örnköldsvik, Lindesberg och Stockholm. Var åren 1847—53 föreståndare för filialapoteket i Gamleby och 1861—62 för filialapoteket i Nysätra samt förestod under sommaren 1869 apoteket i Östhammar.

Död d. 18 dec. 1869 på Alfredshem, nära Örnköldsvik.

Gift d. 16 maj 1832 med ELISABETH TIWANDER, född d. 6 aug. 1806, död d. 29 april 1852, dotter till handlanden i Skara PER TIWANDER och CHRISTINA WENNLUND.

Barn: FREDRIK JOHAN, född d. 18 juni 1833, död d. 2 mars 1898. Förvaltare vid Hömkborgs sågverk i Själevad; — FREDRIKA ELISABETH BETTY, född d. 19 mars 1835, gift med handlanden och landtbrukaren C. A. Fahlgren, född d. 27 april 1832, död på 1890-talet; — MATILDA MARIA, född d. 25 mars 1841, död d. 22 febr. 1913 i Visby, gift med landtbrukaren FRANS HILMER BAGGE, född d. 19 dec. 1849; — EMANUEL CARL, född d. 19 febr. 1843, död d. . . .

ERICSSON, ANDREAS. Född d. 7 sept. 1805 i Österhaninge församling, Stockholms län.

Föräldrar: Landtbrukaren ERIK NILSSON, född d. 18 dec. 1763, död d. 22 nov. 1824, och ANNA NILSDOTTER, född d. 7 nov. 1773, död d. . . .

E. antogs i mars 1821 till elev å apoteket Kronan i Uppsala och fortsatte från nov. 1824 elevtjänstgöringen på apoteket Nordstjärnan i Stockholm. Aflade farmacie studiosi-examen d. 6 april 1825. Konditionerade därefter under två år i Skara och förestod sommaren 1828 brunnsapoteket vid Sabbatsberg. Aflade d. 29 april 1829 apotekarexamen, hvarefter han i två år tjänstgjorde på hofapoteket Lejonet i Stock-

holm. Förestod från d. 21 april 1831 under sex år apoteket Svanen i Kristianstad. Tjänstgjorde sedermera under fyra års tid på apoteket Kronan i Göteborg och skötte under denna tid apotekets tillverkning af mineralvatten. I jan. 1842 inköpte han apoteket i Östhammar, hvarå han den 23 okt. 1854 erhöll privilegium. Den 30 april 1874 sålde han apoteket och var sedan under flera år bosatt i Stockholm.

Död d. 14 juni 1888 på Berga i Bäckseda socken, Jönköpings län.

Gift d. . . . med MARIA CHRISTINA CARLSSON, född d. 21 april 1822 i Odensala, död d. 20 april 1886, dotter till inspektoren CARL CARLSSON och MARIA CATARINA CARLSSON.

Barn: CARL ROBERT, född d. 7 juni 1844, död d. 21 sept. 1889. Apotekare i Stockholm (se sid. 45); — ANNA AMANDA, född d. 6 juni 1847; — ANDERS VICTOR, född d. 23 maj 1849. Med. lic. Stadsdistriktsläkare i Stockholm; — ALMA MARIA, född d. 10 april 1854, gift d. . . . 1875 med landtbrukaren Carl Herman Eichhorn, född d. 14 sept. 1845.

WANNBERG, CARL GUSTAF. Född d. 17 juli 1848 i Nora.

Föräldrar: Rådmanen och skräddaremästaren CARL JOHAN WANNBERG, född d. 2 febr. 1813, död d. 20 maj 1874 och JOHANNA ÖSTLUND, född d. 5 febr. 1812, död d. 9 aug. 1873.

W. var elev i Nora och aflade därstädes d. 14 nov. 1867 farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter till sept. 1869 å apoteket i Falun och från d. 1 maj 1871 till d. 1 nov. s. å. i Söderhamn. Aflade d. 18 maj 1872 apotekarexamen. Var från sept. 1872 till juni 1873 anställd å apoteket i Lidköping, därefter till årets slut i Nora. Tjänstgjorde sedan å apoteket Hjorten i Örebro till d. 30 april 1874, då han inköpte apoteket i Östhammar, å hvilket han d. 30 dec. s. å. undfick privilegium.

Död d. 13 juni 1875 i Östhammar. Ogift.

JONASSON, JONAS DANIEL. Född d. 26 juni 1835 i Kvarntorp i Eds socken, Värmlands län.

Föräldrar: Mjöl'naren JONAS CHRISTOFFERSSON, född d. 10 mars 1794, död. d. 26 febr. 1866; och BRITA SVENSDOTTER, född d. 11 febr. 1802, död d. 27 juli 1878.

Efter skolstudier vid Åmåls läroverk, antogs J. till elev å apoteket Ugglan i Stockholm, hvarest han d. 6 sept. 1854 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter från aug. 1855 till nov. 1856 å apoteket i Åmål, sedan till sept. 1857 å apoteket Kärnan i Hälsingborg. Efter att d. 2 april 1859 hafva aflagt apotekarexamen, tjänstgjorde J. till okt. 1860 å apoteket Fläkta Örnen i Malmö, därefter till aug. 1861 å apoteket i Ystad samt från sept. 1861 till aug. 1868 å apoteket Kronan i Göteborg. Undfick d. 26 febr. 1864 personligt privilegium å apoteket i Tanum, men erhöll d. 9 dec. s. å. på begäran befrielse från privilegiet. Var från d. 1 nov. 1868 till d. 22 maj 1871 receptarie å apoteket Hjorten i Lund, där han efter apotekare Vilhelm Anderbergs död förordnades att förestå apoteket, hvilket föreståndarskap fortfor till d. 1 jan. 1873. Var sedan anställd på samma apotek till mars 1875 och därefter på apoteket Lejonet i Växjö. Erhöll d. 29 okt. 1875 personligt privilegium å apoteket i Östhammar.

Död d. 17 mars 1880 i Östhammar.

Gift d. 1 sept. 1876 i Lund med ANNA PETTERSSON, född d. 24 dec. 1854 [gift 2) d. . . . med folkskolläraren och redaktören af tidningen »Nya Land» NILS FREDRIK CARLSTRÖM, född d. 4 april 1852], dotter till källarmästaren NIKLAS TEODOR PETTERSSON och CORNELIA RUDOLFINA TIDEMAN.

Barn: RUDOLF THEODOR ANCKER, född d. 7 nov. 1877. Tandläkare i Malmö.

WINGÅRD, JOHAN ALFRED. Var 1880—90 innehafvare af apoteket i Östhammar. (Se under apoteket Lejonet i Sundsvall.)

FALEIJ, THURE ABRAHAM. Innehade åren 1891—1903 personligt privilegium å apoteket i Östhammar. (Se under apoteket Lejonet i Eskilstuna.)

VON SCHÉELE, GÖSTA STURE HJALMAR. Född d. 8 febr. 1861 i Arby socken, Kalmar län.

Föräldrar: Vice pastorn GUSTAF AUGUST OSCAR VON SCHÉELE, född d. 7 nov. 1815, död d. 5 dec. 1861, och INGA MATHILDA ANDERSSON, född d. 28 okt. 1835, död d. 15 jan. 1895

Efter studier vid Kalmar högre elementarläroverk antogs von S. d. 22 nov. 1875 till elev å apoteket Lejonet i samma stad. Aflade farmacie studiosi-examen d. 22 okt. 1879, efter hvilken han tjänstgjorde å nämnda apotek till hösten 1884, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet; aflade apotekarexamen d. 18 maj 1886. Var under mellanterminen 1885 anställd å apoteket Lejonet i Jönköping samt under sommaren 1886 på apoteket Vakteln i Halmstad. Tillträdde hösten s. å. plats å apoteket Hvita Björnen i Stockholm, å hvilket apotek han sedan tjänstgjorde, tidvis som föreståndare såsom under vakansen efter apotekaren Bäckmans död, tills han d. 4 juni 1904 erhöll personligt privilegium å apoteket i Östhammar, hvarjämte han s. å. erhöll tillstånd att hålla medikamentsförrådet i Öregrund.

Under sin tjänstgöringstid i Stockholm var von S. åtskilliga år revisor i farmaceutiska föreningen samt ledamot af dess styrelse åren 1892—94 och 1902—04, sista året äfven vice ordförande. Var initiativtagare och en af stiftarne af »Farmaceuternas sparkassa», hvars förste direktör han var. Beklädde under ett par år ordförandeposten i Stockholms farmaceutklubb.

von S. innehar i Östhammar åtskilliga kommunala uppdrag, så är han vice ordf. i drätselkammaren, ordf. i hälsovårdsnämnden, ledamot af kyrko- och skolråd m. m. Är ordf. i Uppl. ensk. banks lokalstyrelse, verkst. direktör i aktieb. Svenska tranfabriken från 1912 samt var åren 1905—12 verkst. direktör i Östhammars badhusaktiebolag.

Gift d. 21 nov. 1891 med ALMA MARIA LUNDIN, född d. 9 juli 1863, dotter till sjökaptenen CARL LUNDIN och JOSEFINA KIMSTRAND.

Barn: GRETA GERTRUD KATARINA, född d. 28 nov. 1893; — KARIN DAGMAR MATILDA, född d. 15 okt. 1895.

Sotholm.

1868.

De elfva socknar, som utgöra Sotholms härad eller den östligaste delen af Södertörn, hade före 1868 medikamentsförsäljning vid Dalarö. Innehafvaren af apoteket Fenix i Stockholm Abr. A. J. Keijser innehade nämligen åren 1855—1868 ett medikamentsförråd därstädes. Men då Sotholms apotek sistnämnda år inrättades i Västerhaninge socken, dit provinsialläkarstationen är förlagd, indrog K. sitt förråd, då han ej ville frantaga nämnda apotek den lilla kundkrets, det hade att påräkna i Dalarö. På denna plats öppnades 1871 ånyo ett medikamentsförråd, nu lydande under apoteket i Sotholm, under hvilket äfven lagts det 1912 inrättade medikamentsförrådet i Nynäshamn.

Apoteket var först förlagdt till förhyrd lokal i Östnora invid stora landsvägen mellan Stockholm och Ösmo-Nynäs, $\frac{1}{4}$ mil från Sotholms läkarstation, men fick d. 15 sept. 1877 egen sådan i ett för detsamma af apotekaren J. A. V. Rosén å samma plats uppfördt hus. Härifrån flyttades det år 1902 af apotekaren C. H. F. Eneroth till Västerhaninge järnvägsstation vid Stockholm—Nynäsbanan, där det d. 29 dec. s. å. afsynades.

Genom K. bref d. 10 aug. 1907 till medicinalstyrelsen förordnade K. Maj:t, att det genom innehafvarens vunna transport ledigblifna apoteket i Sotholm, hvars omsättning under de fem sistförflutna åren i medeltal uppgått till något mer än 10,500 kr., skulle åsättas en årlig afgift till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond af 200 kronor att halfårsvis i förskott erläggas af blifvande innehafvare af apoteket.

HÆFFNER, HERMAN. Född d. 6 nov. 1820 i Uppsala.

Föräldrar: Director Musices vid Uppsala universitet JOHAN CHRISTIAN FRIEDRICH HÆFFNER, född d. 2 mars 1759, död d. 28 maj 1833, och ANNA MAGDALENA SCHYLANDER, född d. 24 aug. 1778, död. d. 20 nov. 1848.

H. genomgick lyceum i Uppsala och antogs 1840 till elev å apoteket i Södertälje; fortsatte elevtjänstgöringen från 1842 på apoteket Kronan i Uppsala, där han 1844 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter å apoteken i Strängnäs och Filipstad samt inskrefs höstterminen 1850 vid farmaceutiska institutet, där han d. 19 maj 1852 aflade apotekarexamen. Var s. å. från d. 19 maj receptarie å apoteket Svanen i Kristianstad, samt därefter till 1853 anställd å apoteket Lejonet i Växjö. På våren 1853 företog H. en utländsk resa, under hvilken han till d. 1 sept. s. å. hade anställning på apoteket i Holbeck i Danmark. Efter hemkomsten på våren 1854 tjänstgjorde han först som receptarie å apoteket i Sölvesborg, sedan från 1856 på apoteket Göta Lejon i Karlskrona. Idkade från juli 1857 fabriksrörelse i Karlskrona, hvarmed han fortför till 1866, hvilket år han d. 5 jan. erhöll privilegium å inrättandet af apoteket i Sotholm. Som emellertid H., oaktadt han två gånger erhållit förlängning af tiden för apotekets anläggande, ej kunde få apoteket färdigt till afsyning till utsatt tid, gick han privilegiet förlustig.

Död d. 15 april 1875 i Stockholm.

Gift d. 17 nov. 1859 med SIGRID PETRONELLA BJERSTEDT, född d. 20 aug. 1820, död d. 10 febr. 1869 i Karlskrona, dotter till kronolänsmannen SVEN BJERSTEDT och BEATA HELENA OLIN.

Barn: FRITZ HERMAN, född d. 1 april 1864. Med. licentiat.

ROSÉN, JARL AMAL WALLENTIN. Innehade apoteket i Sotholm åren 1868—81. (Se under apoteket Lejonet i Gäfle.)

LUNDBERG, JOHAN OSCAR LEOPOLD. Var 1882—86 innehafvare af apoteket i Sotholm. (Se under apoteket i Borlänge.)

PETTERSSON, GUSTAF THEODOR. Var innehafvare af personliga privilegiet å apoteket i Sotholm åren 1886—93. (Se under apoteket i Katrineholm.)

FRANZÉN, NILS AUGUST. Född d. 18 dec. 1851 i Mållilla, Kalmar län.

Föräldrar: Landtbrukaren NILS FRANZÉN, född d. 14 juli 1819, död d. 1 febr. 1901, och BRITA KRISTINA ANDERSSON, född d. 21 sept. 1824, död d. 2 sept. 1892.

Efter skolstudier först i Söderköping, sedan vid Norrköpings högre allmänna läroverk åren 1862—67, antogs F. 1868 till elev hos sin farbroder, apotekaren i Söderköping, Carl Franzén.

Efter att den 24 febr. 1873 hafva aflagt farmacie studiosi-examen fortsatte han tjänstgöringen i Söderköping. Apotekar-examen undergick F. den 26 maj 1877, efter hvilken han åren 1882—93 var föreståndare för dåv. filialapoteket i Valdemarsvik. Erhöll personligt privilegium å apoteket i Sotholm d. 8 sept. 1893 och innehade därjämte från 1894 medikamentsförrådet å Dalarö.

Död d. 31 mars 1896 i Sotholm i lunginflammation. Ogift.

ENEROTH, CARL HUGO FRITHIOF. Innehade personliga privilegiet å apoteket i Sotholm 1896—1907. (Se under apoteket i Skellefteå).

WIKNER, SIGFRID WALDEMAR. Född d. 24 sept. 1865 på Södervik i Öfre Ulleruds socken, Värmlands län.

Föräldrar: Possessionaten ALBERT WIKNER, född d. 9 jan. 1821, död d. 20 mars 1876, och GÖTHILDA JOSEFINA GRÖNQVIST, född d. 15 sept. 1825, död d. 4 okt. 1865.

Efter åtnjuten undervisning vid högre allmänna läroverken i Uppsala 1875—78 och Karlstad 1878—80 antogs W. d. 4 juni 1880 till elev å apoteket Örnen i sistnämnda stad samt aflade farmacie studiosi-examen d. 22 jan. 1884. Tjänstgjorde där-efter å apoteken Enhörningen i Stockholm, Enhörningen och Lejonet i Göteborg, samt i Enköping; sedan efter några kortare vikariat å apoteket Lejonet i Göteborg från i jan. 1888 till hösten 1891, då han inskrefs vid farmaceutiska

institutet. Konditionerade under sommaren 1892 å apoteket i Hjo. Aflade apotekarexamen d. 23 maj 1893, efter hvilken han ånyo var anställd å apoteket Lejonet i Göteborg från d. 24 maj 1893 till d. 1 sept. 1897, därefter å apoteken Kronan i Göteborg till i okt. 1898 och Enhörningen i samma stad till i nov. 1899. Tjänstgjorde sedan åren 1899—1908 å bl. andra, apoteken i Askersund, Torsby, Byske, Hede, Sköfde, Luleå och medikamentsförrådet i Dorotea. Erhöll d. 6 dec. 1907 personligt privilegium å apoteket i Sotholm, d. 10 juli 1908 rättighet att tillhandahålla medikamentsförrådet i Dalarö samt d. 20 sept. 1912 enahanda rättighet i Nynäshamn.

Under tjänstgöringstiden i Göteborg fungerade W. åren 1893—98 som ordförande i Göteborgs farmaceutklubb och deltog såsom sådan vid bildandet af »Farmaceuternas understöds-kassa för sjukdoms- och olycksfall», hvilken trädde i verksamhet år 1895, och hvars förste ordf. W. var.

Hammarby.

1866.

År 1866 gjordes af flera kommuner i trakten omkring Löwenströmska lasarettet i Hammarby socken i Uppland en underd. framställning till K. Maj:t om inrättandet af ett apotek vid eller i närheten af nämnda lasarett, hvilken framställning af K. sundhetskollégium efter infordradt utlåtande tillstyrktes. Genom K. brefvet d. 14 dec. 1866 föreskrefs också, att ett apotek med personligt privilegium skulle anläggas i Hammarby socken i närmaste grannskap af därvarande Löwenströmska lasarettet, hvilket privilegium d. 10 sept. 1867 tilldelades examinerade apotekaren J. G. V. Cederholm. Af lasarettsdirektionen erhöll apotekare C. mot 100 Rdr årlig hyra till apotekslokal fyra nyreparerade och för ändamålet inredda rum en trappa upp i hufvudbyggnaden af till lasarettet hörande egendomen Pickhus samt rymliga vindslägenheter.

På grund af sjukdom befriades C., på därom gjord ansökan, genom K. brefvet d. 29 sept. 1871 från skyldigheten att hålla nämnda apotek, hvilket stängdes hösten s. å.

I sammanhang därmed bifölls K. sundhetskollégii hemställan om inrättande af ett medikamentsförråd därstädes, för den händelse icke inom ansökningstidens utgång anmälde sig sådan kompetent sökande, som kollégium ansåg sig kunna föreslå till privilegiets erhållande. Denna åtgärd behöfde emellertid icke vidtagas, utan erhöll examinerade apotekaren J. G. Hjelmström genom K. brefvet d. 19 jan. 1872 personligt privilegium å apoteket i Hammarby socken, och förrättades afsyning d. 11 maj s. å.

CEDERHOLM, JOHAN GOTTHARD VICTOR. Född d. 12 juli 1832 i Stockholm.

Föräldrar: Hoflakejen PETTER CARLSSON CEDERHOLM, född d. 28 okt. 1797, död d. 19 juni 1833, och BRITA CATHARINA BJÖRKSTEDT, född d. 25 maj 1782, död . . .

C. erhöill undervisning vid Klara högre lärdomsskola och vid tyska lyceum samt antogs d. 15 jan. 1846 till elev å apoteket Kronan i Stockholm, där han d. 21 okt. 1850 aflade farmacie studiosi-examen. Därefter konditionerade han från d. 24 nov. 1850 till d. 1 april 1852 å apoteket Vasen i Linköping samt därpå under ett halft år på apoteket Enhörningen i Stockholm. Höstterminen 1852 inskrefs han vid farmaceutiska institutet och aflade d. 7 april 1855 apotekarexamen. Under studietiden innehade han kortare vikariat i Köping, å garnisonssjukhusets apotek i Stockholm samt å apoteken Kronan i Stockholm och Kronan i Uppsala. Sommaren 1855 hade han plats å apoteket Nordstjärnan i Gäfle; var från d. 13 sept. s. å. till d. 1 maj 1857 receptarie å apoteket Morianen i Stockholm samt från d. 26 juli 1857 till d. 26 maj 1861 laborant å apoteket i Karlshamn. Tjänstgjorde sedan tre år på apoteket Bäfvern i Västerås, därefter på apoteket Enhörningen i Göteborg. Undfick d. 10 sept. 1867 personligt privilegium å nya apoteket i Hammarby socken, hvilket af honom öppnades på sommaren följande år. I följd af sjukdom afsade sig C. 1871 privilegiet, hvarefter apoteket stängdes på hösten s. å. Apotekare C. intogs å serafimerlasarettet i Stockholm, där han afled.

Död d. 5 dec. 1871.

Gift d. 20 aug. 1870 med TEKLA ELISABETH ÅSLANDER, född d. 23 sept. 1853, död d. 26 aug. 1872, dotter till landtbrukaren HANS FREDRIK ÅSLANDER och GUSTAVA ELISABETH BRELIN.

Barn: YNGVE, född d. 22 april 1871 i Hammarby. Ingenjör och verkmästare på en gummifabrik i Connecticut i Amerika.

HJELMSTRÖM, JOHAN GUSTAF. Var innehafvare af personliga privilegiet å apoteket i Hammarby åren 1872—87. (Se under apoteket Kronan i Malmö.)

LINDQUIST, AXEL THURE. Innehade apoteket i Hammarby åren 1887—98. (Se under apoteket Lejonet i Sundsvall.)

LJUNGKRANTZ, EDUARD AUGUSTINUS. Född d. 20 okt. 1854 i Ljungby, Kalmar län.

Föräldrar: Handlanden JOHAN NILSSON LJUNGKRANTZ, född d. 28 juni 1819, död d. 5 sept. 1881, och GUSTAVA PETTERSSON, född d. 20 okt. 1821, död d. 28 april 1899.

L. erhöill skolundervisning vid Kalmar högre allmänna läroverk åren 1866—71 och antogs d. 6 juni 1871 till elev å apoteket Hvita Björnen i Stockholm. Aflade d. 12 maj 1875 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter å nämnda apotek, samt å apoteken Enhörningen i Stockholm, Vasen i Linköping och Kronan i Stockholm. Inskrefs höstterminen 1878 vid farmaceutiska institutet, där han d. 19 maj 1881 aflade apotekarexamen. Efter en kortare tids anställning å apoteket Lejonet i Stockholm, tjänstgjorde han å apoteket Svanen därstädes 1881—82, å apoteket i Eksjö 1882—83, å apoteket Hjorten i Västerås 1883, å apoteket Lejonet i Malmö 1883—89 samt å apoteket i Eslöf 1889—99. Erhöill d. 22 dec. 1898 personligt privilegium å apoteket i Hammarby.

Intresserad för allmänna värf liksom för kårens angelägenheter, togs hans kraft ofta i anspråk för olika uppdrag såväl utom som inom kåren. Så var han ledamot af kommunalnämnden i Hammarby från 1900 och ledamot af styrelsen för Sveriges apotekares kreditaktiebolag från dess bildande 1906.

Död d. 31 dec. 1907.

Gift d. 10 juni 1903 med JENNY LINDMARK, född d. 23 maj 1862, dotter till skomakarmästaren i Stockholm AUGUST LINDMARK och MARGARETA KRISTINA HALLGREN.

Barn: MARGIT JENNY KRISTINA, född d. 1 mars 1905.

HALLBERGSON, JOHAN ERIK. Född d. 6 juli 1863 i Norra Varalöf, Ströfvelstorp, Kristianstads län.

Föräldrar: Kronolänsmannen JOHAN EMIL HALLBERG, född d. 5 nov. 1826, död d. 20 april 1911, och ADELAIDE MATHILDA THULIN, född d. 8 mars 1838, död d. 18 jan. 1891.

H. idkade skolstudier vid läroverket i Ängelholm och vid högre allmänna läroverket i Hälsingborg. Antogs d. 21 jan. 1880 till elev å apoteket i Ängelholm, där han d. 24 maj 1883 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade sedan å samma apotek till d. 14 sept. 1884. Inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet samt aflade d. 4 dec. 1886 apotekarexamen. Under

studietiden innehade H. vikariat på apoteket Gripen i Nyköping från d. 22 maj 1885 till d. 31 aug. s. å. och från d. 1 dec. 1885 till d. 27 jan. 1886 samt på apoteket Vakteln i Halmstad från från d. 1 juli 1886 till d. 31 aug. s. å. Efter aflagd apotekarexamen tjänstgjorde han å apoteket i Köping från d. 10 jan. 1887 till d. 31 aug. 1897 samt å apoteket i Ängelholm från d. 1 sept. 1897 till d. 24 okt. 1908. Erhöll d. 17 juni 1908 personligt privilegium å apoteket i Hammarby.

Gift d. 14 okt. 1899 med farmacie kandidaten MÄRTHA AUGUSTA ELISABET LETH (var, i egenskap af Sveriges första kvinnliga farmaceut, banbryterska för kvinnans inträde på apotekarbanan), född d. 15 nov. 1877, dotter till apotekaren FREDRIK BARTHOLIN LETH och ANNA HELENA AUGUSTA ENGSTRÖM.

Barn: JOHAN ERIK, född d. 21 aug. 1901; — BENGT OLOF, född d. 27 nov. 1903; — KARIN, född d. 29 april 1908; — INGRID, född d. 31 dec. 1909; — RAGNAR, född d. 14 maj 1912.

Sundbyberg.

1901.

Under år 1900 anhöll hälsovårdsnämnden i Sundbybergs köping, på uppdrag af dess kommunalstämma, uti en till K. Maj:t ingifven underd. skrivelse om inrättande inom köpingen af ett själfständigt apotek eller af ett medikamentsförråd, om ett sådant skulle befinnas lättare att åstadkomma. I skrivelsen framhölls att folkmängden i själfva köpingen uppginge till 2,000 personer och i dess närmaste omnejd icke kunde antagas understiga 1,000 personer samt att två läkare vore bosatta på platsen. Ansökningen remitterades till K. medicinalstyrelsen, som infordrade dels uppgifter från innehafvarne af apoteken Ugglan och Morianen i Stockholm rörande värdet af den från nämnda apotek under senare år genom s. k. medikamentslådor till Sundbyberg utlämnade medicinen, dels yttranden i ärendet af extra provinsialläkaren i Sundbybergs distrikt, 1:ste provinsialläkaren och K. bhde i Stockholms län, hvilka samtliga tillstyrkte inrättandet af ett själfständigt apotek i Sundbyberg. K. medicinalstyrelsen anmodade därefter styrelsen för apotekarkårens lifränte- och pensionskassa att inkomma med yttrande, huruvida denna, för den händelse ett själfständigt apotek skulle komma till stånd, ansåge afgift till kassans förstärknings- och understödsfond böra utgå och föreslog kassans styrelse att en årlig afgift af 400 kronor borde åsättas apoteket.

Genom K. brefvet d. 1 febr. 1901 föreskref K. Maj:t i enlighet med medicinalstyrelsens hemställan, att ett själfständigt apotek med personligt privilegium skulle inrättas i Sundbybergs köping, samt att detta skulle åsättas en årlig afgift af 400 kr. till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond.

Privilegium å anläggandet af apoteket tilldelades d. 12 aug. 1901 innehafvaren af apoteket i Valdemarsvik A. G. Ljunggren, som d. 24 juli 1902, efter skedd afsyning, öppnade detsamma.

LJUNGGREN, AUGUST GOTTHARD. Född d. 15 febr. 1845 i Lund.

Föräldrar: Snickarmästaren därstädes PETER HENDRIK LJUNGGREN, född d. 3 mars 1810, död d. 9 april 1885, och HELENA SOFIA LUNDSTEN, född d. 3 mars 1808, död d. 13 juni 1875.

Efter åtnjuten undervisning vid Lunds katedralskola samt dess realläroverk antogs L. d. 20 dec. 1861 till elev på apoteket Svanen i samma stad. Aflade d. 4 mars 1867 farmacie studiosi-examen, efter hvilken han tjänstgjorde på apoteket i Anderslöf i tre år, och från april 1870 till sept. 1871 på apoteket i Trelleborg. Hade under studietiden vikariat på apoteket Lejonet i Uppsala från juli 1875 till april 1876. Efter d. 27 maj 1876 undergången apotekarexamen tjänstgjorde L. i Kristianstad från juni s. å. till aug. 1878, på Kronan i Stockholm från d. 1 sept. 1878 till d. 1 sept. 1885, samt från denna dag till d. 1 okt. 1890 på apoteket i Borgholm. Innehade sedan plats på apoteket Hjorten i Stockholm till d. 10 febr. 1893. Erhöll d. 16 dec. 1892 personligt privilegium å den självständiga apoteksinrättning i Valdemarsvik, till hvilken därstädes befintliga filialapoteket, hörande till apoteket i Söderköping, skulle förändras. Härifrån förflyttades L. 1901, då han d. 12 aug. erhöll privilegium å det apotek, som enligt K. brefvet af d. 1 febr. s. å. skulle upprättas i Sundbybergs köping, hvilket apotek öppnades i juli 1902.

Gift d. 26 sept. 1885 med EBBA VILHELMINA HENRIETTA WOCKATZ, född d. 20 mars 1861, dotter till körsnären i Stockholm CARL JOHAN WILHELM WOCKATZ och CHARLOTTA MARGARETA ODIN.

Djursholm.

1902.

Sedan Djursholm under år 1900 erhållit köpingsrättigheter ingingo vederbörande till K. Maj:t med framställning om inrättandet därstädes af en själfständig apoteksinrättning eller ett medikamentsförråd. Genom K. bref d. 15 nov. 1901 föreskref också K. Maj:t, att ett själfständigt apotek med personligt privilegium skulle inrättas inom Djursholms köping i närheten af Djursholms slott, hvarjämte blifvande innehafvaren skulle vara skyldig att, därest K. Maj:t framdeles funne afgift till apotekarkärens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond böra från apoteket utgå, betala densamma med belopp, som af K. Maj:t bestämdes. Sedan styrelsen för nämnda kassa med förmälan, att, enligt uppgift från innehafvaren, omsättningen vid apoteket år 1905 uppgått till 17,850 kronor, anhållit, att K. medicinalstyrelsen måtte göra framställning om en årlig afgift af 300 kronor, hemställde denna i underd. därom. Såväl apotekets innehafvare som förste provinsialläkaren och K. bhde förklarade sig i infordrade yttranden ej hafva något att erinra mot den föreslagna afgiften. Medicinalstyrelsens hemställan bifölls ock af K. Maj:t, som genom K. brefvet d. 27 juli 1906 föreskref, att apoteket skulle från och med år 1907 åsättas en årlig afgift till nämnda fond af 300 kronor att betalas halfårsvis i förskott.

Privilegium å anläggandet af apoteket tilldelades d. 25 april 1902 examinerade apotekaren V. B. Ewerlöf, som inrättade detsamma i den öfver 300 år gamla västra slottsflygeln, där det öppnades för allmänheten d. 18 aug. 1902.

EWERLÖF, VIKTOR BERNHARD. Född d. 25 maj 1860 å Rönnås i Kjerrstorps församling af Malmöhus län.

Föräldrar: Drätselkamreraren i Landskrona BERNHARD POMMER EWERLÖF, född d. 7 juli 1834, död d. 6 jan. 1900, och SOFIA ANNA CORNELIA VICTOIRE MEISSNER, född d. 24 juli 1837.

Efter skolstudier i Landskrona antogs E. d. 25 juni 1876 till elev på apoteket i Hälsingborg, samt aflade farmacie studiosi-examen därstädes d. 9 jan. 1880. Tjänstgjorde sedan å sistnämnda apotek, apoteket Hjorten i Lund och å apoteket i Sotholm till hösten 1882, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Aflade apotekarexamen d. 23 jan. 1885. Innehade under studietiden vikariat å apoteken i Landskrona och Kungälf, å hvilket senare han äfven var anställd under våren 1885. Erhöll d. 1 juni s. å. plats å apoteket Hjorten i Lund, där han fortfor att tjänstgöra till dess han d. 25 april 1902 undfick personligt privilegium å nya apoteket i Djursholm.

Ledamot af styrelsen för Sveriges apotekares kreditaktiebolag 1908. Suppleant i apotekarsocietetens direktion 1911.

Gift d. 4 sept. 1889 i Stockholm med HILDA CHARLOTTA SVENSSON, född d. 16 dec. 1860, dotter till entreprenören vid K. slottet i Stockholm CARL JOHAN SVENSSON och CATHARINA MARGARETHA LUNDQUIST.

Barn: CARL BERNHARD, född d. 18 juli 1891. Kadett vid K. sjökrigsskolan.

Rimbo.

1913.

En af styrelserna för Rimbo extra prov.-läkardistrikt och Rimbo veterinärdistrikt gjord underd. ansökan om anordnande af en apoteksinrättning vid Rimbo järnvägsstation fann K. Maj:t genom beslut af d. 31 jan. 1896 icke skäl bifalla, då till nämnda distrikt hörande socknar förklarade sig icke vilja bidra till fritt upplåten och underhållen lokal för en sådan.

I från samma styrelser sedermera ingifven skrifvelse med förnyad anhållan framhölls dels, att en ny kommunikationsled sedan nämnda år tillkommit inom orten genom Rimbo—Sunds järnväg med station vid Skebo bruk, där såväl läkare som veterinär funnes fast anställda, samt med slutstation vid Häfverösund, i hvars närhet en praktiserande läkare på sista tiden bosatt sig, dels, att en apoteksinrättning i Rimbo kunde påräkna försäljning af medicin enligt recept äfven af prov.-läkaren i Sigtuna distrikt, då denne hade mottagningar i till Rimbo distrikt angränsande Skepptuna socken. Beträffande lokal skulle uppföras i Rimbo en till apotek afsedd byggnad hufvudsakligen på bekostnad af innehafvaren af apoteket i Norrtälje. Denne ingick till K. Maj:t med begäran att, då en apoteksinrättning i Rimbo enligt hans beräkning torde få en omsättning af 9,000 kronor och apotekets i Norrtälje följaktligen skulle betydligt minskas, den eventuella apoteksinrättningen erhöles formen af ett medikamentsförråd med rätt för innehafvaren af Norrtälje apotek att tillhandahålla detsamma. Styrelsen för Stockholms farmaceutklubb åter anhöll i underd. skrifvelse, att K. Maj:t måtte besluta inrättandet af ett själfständigt apotek med personligt privilegium vid Rimbo. Sedan K. medicinalstyrelsen jämte eget utlåtande öfverlämnat yttranden i ärendet af bl. a. K. bfhde, förste prov.-läkaren samt styrelsen för nya amorteringsfonden för apoteksprivilegier bemyndigade K. Maj:t

genom K. brevet d. 21 febr. 1902 medicinalstyrelsen att uppdraga åt lämplig apoteksinnehafvare att under vanliga villkor tillhandahålla ett medikamentsförråd vid Rimbo järnvägsstation, dock ej längre än till 1912 års utgång, efter hvilken tid förrådet skulle förändras till själfständigt apotek med personligt privilegium.

Genom K. bref d. 23 sept. 1910 förordnade K. Maj:t på anhållan af innehafvaren af Norrtälje apotek och efter utlåtande af medicinalstyrelsen jämte yttranden af styrelsen för nya amorteringsfonden för apoteksprivilegier och förste prov.-läkaren i Stockholms län, att det blifvande apoteket i Rimbo skulle från och med år 1913 åsättas ett årligt bidrag till nämnda fond att utgå efter ett värde af 30,000 kronor, samt att privilegievärdet å apoteket i Norrtälje från och med samma år skulle nedsättas med motsvarande belopp.

COLLIN, CARL OTTO LORENS. Född d. 17 aug. 1864 i Lyngby församling af Malmöhus län.

Föräldrar: Godsförvaltaren TAGE ALFRED COLLIN, född d. 24 febr. 1833, död d. 13 nov. 1908, och EMMA BOTILDA ELISABET NORRSELL, född d. 18 sept. 1837.

Efter skolstudier vid Lunds högre allm. läroverk åren 1874—79 var C. elev å apoteket i Landskrona från d. 1 juli 1879 till d. 1 juli 1882 samt å apoteket Svanen i Lund från d. 5 juli s. å. till jan. 1884. Efter d. 24 jan. s. å. undergången farmacie studiosi-examen fortsatte han sin tjänstgöring å sistnämnda apotek till i maj 1885. Var därefter anställd å medikamentsförrådet i Skurup från d. 1 juli 1885 till d. 1 aug. 1889, hvilket år han på hösten inskrefs vid farmaceutiska institutet, där han aflade apotekarexamen d. 22 maj 1891. Tjänstgjorde under sommaren 1890 å apoteket i Hofva samt efter examen som föreståndare för medikamentsförrådet i Öregrund från d. 10 juni till d. 1 okt. 1891. C. hade sedan plats å apoteken Lejonet i Sundsvall från sistnämnda dag till okt. 1893, Nordstjärnan i Stockholm till d. 6 mars 1894, Örnsköldsvik till i sept. 1895, Luleå till i juli 1896, Storcken i Malmö till jan. 1897, Lejonet i Göteborg till juni s. å., Nybro som föreståndare under sommaren 1897 samt Lejonet i Malmö från d. 1 sept.

1897 till d. 15 april 1905. C. tilldelades d. 31 mars 1905 personligt privilegium å apoteket i Brösarp, Malmöhus län, samt erhöll d. 29 juni 1912 transport till det självständiga apotek i Rimbo, hvartill därvarande medikamentsförråd hörande till apoteket i Norrtälje fr. o. m. d. 1 jan. 1913 skulle förändras.

Gift d. 5 maj 1900 med ANNA LARSSON, född d. 3 juni 1874, död d. 7 okt. 1912, dotter till handlanden i Skurup NILS LARSSON och ANNA SOFIA SVENSSON.

Drottningholm.

Slottsapotek.

Af konung Gustaf III erhöill hofapotekaren J. Chr. Georgii 1779 tillstånd att för hofvets räkning å Drottningholm inrätta ett »transportabelt apotek». Efter dennes 1781 inträffade död blef sonen G. E. Georgii hofapotekare, hvarmed följde befattningen som apotekare å Drottningholm, från hvilken han dock 1794 på egen begäran entledigades.* Dävarande föreståndaren för apoteket därstädes Svante Johan Nolleroth antogs då genom konstitutorial af d. 4 mars s. å. till apotekare vid Drottningholms kungl. lustslott samt för Drottningholms omnejd och Svartsjö. Liknande konstitutorial utfärdades sedermera d. 7 sept. 1802 för F. Salberg och d. 24 sept. 1824 för Chr. G. Henning.

D. 13 jan. 1826 blef apotekaren å instruktionsapoteket Nordstjärnan i Stockholm C. J. F. Plagemann af riksmarskalken genom fullmakt förordnad att vara ansvarig för apoteket vid Drottningholm, hvilket förestods af farmacie studiosus Lars August Berg. - Då emellertid Berg 1830 lämnade denna plats, begärde och erhöill apotekare P. entledigande från förordnandet. Hofapotekaren C. U. Sprinchorn fick då s. å. på ansökan öfvertaga apotekshållningen, och anställdes farmacie studiosus Lars Gustaf Lundqvist som föreståndare. Från Sprinchorns död 1841 till 1847 synes L. hafva på egen hand skött apoteket. D. 18 juni sistnämnda år förordnades af riksmarskalks-ämbetet examinerade apotekaren L. A. Böttiger till apotekare å Drottningholm, hvilken befattning han innehade till 1879, då hofapotekaren C. W. Sebardt d. 8 juli s. å. fick i uppdrag att bestrida apotekshållningen därstädes. Sedan dess har detta apotek som filial tillhört hofapoteket Lejonet i Stockholm.

* Denna uppgift enligt Sacklén. I Nordin anger H. Chr. Gersonius såsom under en kortare tid innehafvare af Drottningholms apotek, hvarom se det följande.

Ända till 1879 kan alltså, som af ofvanstående framgår, Drottningholms slottsapotek sägas hafva utgjort en på sätt och vis mer eller mindre själfständig apoteksinrättning.*

GEORGII, JOHAN CHRISTIAN. Innehade apoteket åren 1779—81. (Se under apoteket Kronan i Stockholm sid. 146).

GEORGII, GEORG EBERHARD. Innehade apoteket åren 1781—94. (Se under apoteket Kronan i Stockholm sid. 148.)

GERSONIUS, HANS CHRISTOPHER. Född d. 18 okt. 1762 i Landskrona.

Föräldrar: Stadsnotarien därstädes CHRISTIAN GERSONIUS, född 1732, död före 1778, och PETRONELLA CATHARINA PALM, född d. 6 juli 1742, död d. 7 nov. 1779.

G., som vid moderns död var anställd hos apotekare Peter Sjöqvist i Landskrona, där han troligen fick sin farmaceutiska utbildning, erhöll 1790 riksmarskalksämbe- tets fullmakt att i det för apotek å Drottningholm enligt K. brefvet d. 8 jan. 1788 nybyggda huset inrätta ett med lämpliga kärl och dugliga medikamenter försedt apotek. Redan 1792 lämnade han dock Drottningholm samt reste utomlands efter att en tid hafva varit anställd som provisor på apoteket Markattan, numera Leoparden, i Stockholm. I Tunis, dit han begifvit sig, arbetade han så i två år vid de spanska sjukhusen samt inrättade, enligt hvad han själf meddelar i bref till arkiatern Abr. Bäck, i eget stenhus ett »ganska vackert» apotek, det första i landet. Samtidigt, eller år 1795, var han äfven regerande beyens svärfaders läkare på stat. G., som ämnat återvända till Sverige öfver Alexandria, Surinam, Konstantinopel och Ryssland, kom af någon orsak att kvarstanna i Tunis.

* Enligt Ahlbergs »Den svenska farmaciens historia» skulle apoteket å Drottningholm alltsedan C. U. Sprinchorn öfvertog detsamma hafva utgjort filialapotek till hofapoteket Lejonet i Stockholm, men såväl de närmaste åren efter dennes död som ännu mera under L. A. Böttigers tid intog Drottningholms apotek, som af dess historik framgår, en själfständig ställning.

Död d. 4 febr. 1810 på Tabarque.

Tryckt arbete: *Bref till Archiater Abr. Bäck*, dat. Tunis 1 mars 1795. Tryckt i *Läkaren och Naturforskaren*, Del. XII, sid. 64.

NOLLEROTH, SVANTE JOHAN. Innehade Drottningholms apotek åren 1794—1802. (Se under apoteket i Sölvesborg.)

SALBERG, FREDRIC. Innehade apoteket å Drottningholm åren 1802—24. (Se under apoteket Morianen i Stockholm, sid. 86.)

HENNING, CHRISTIAN GOTTLIEB. Född d. 14 nov. 1796 i Ystad.

Föräldrar: Husaren JOHAN GOTTLIEB HENNING, född d. . . ., död d. . . ., och SVENBORG PRÄSING född d. . . ., död d. . . .

H. hade undergått provisorsexamen, då han d. 24 sept. 1824 konstituerades till apotekare på Drottningholm. Därifrån afvek han på grund af skuld påföljande år. Angående hans vidare öden känner man, att han öfvergaf apotekarbanan och en tid som veterinär hade anställning vid Öfveds kloster i Skåne. Antagligen genom bemedling af fideikommissarien där blef H., som hade musikaliska anlag, slutligen klockare i Höxeröd i Skåne.

Död d. . . . 1885 därstädes.

Gift 1) med ANNA CECILIA LUNDBERG, född d. 11 nov. 1798, död d. 20 jan. 1863.

2) med LAURA EKERHOLM, som utvandrade till Amerika och dog där.

PLAGEMANN, CARL JOHAN FREDRIK. Innehade apotekshållningen vid Drottningholm åren 1826—30. (Se under apoteket Nordstjärnan i Stockholm, sid. 205.)

SPRINCHORN, CARL ULRIK. Innehade apotekshållningen vid Drottningholm åren 1830—41. (Se under hofapoteket Lejonet i Stockholm, sid. 21.)

LUNDQVIST, LARS GUSTAF. Född d. 22 febr. 1787 i Nyköping.

Föräldrar: Postiljonen LARS LUNDQVIST, född d. . . ., död d. . . ., och BRITA ELISABET SÖDERSTRÖM, född d. . . ., död d. . . .

Efter skolstudier vid Nyköpings trivialskola, antogs L. till elev å apoteket Gripen i Nyköping samt aflade farmacie studiosi-examen d. 13 okt. 1806. Konditionerade därefter å apoteket Markattan, numera Leoparden, i Stockholm, hos assessor A. R. Apiarie å apoteket Lejonet i Växjö samt år 1829 ånyo å apoteket Markattan. Sedan hofapotekare C. U. Sprinchorn 1830 öfvertagit apotekshållningen vid Drottningholm, anställdes L. såsom föreståndare för densamma. Vid Sprinchorns död 1841 synes Lundqvist hafva själf öfvertagit apoteket. Blef 1832 ledamot af Linnéska samfundet i Stockholm.

Död d. 18 april 1847 å Drottningholm.

Gift d. 12 sept. 1832 med CATARINA CHARLOTTA APIARIE, född d. 4 nov. 1788, död d. . . . 1852 i Stockholm, dotter till innehafvaren af apoteket Lejonet i Växjö, assessor MAGNUS REINHOLD APIARIE och JULIANA CHRISTINA LENGQVIST.

BÖTTIGER, LUDVIG AUGUST. Född d. 5 aug. 1810 i Västerås.

Föräldrar: Apotekaren därstädes CARL FRIDRICH BÖTTIGER, född d. 18 juni 1752, död d. 6 jan. 1819 och hans hustru i tredje giftet SOFIA WILHELMINA HÜLPHERS, född d. 20 maj 1777, död d. 15 okt. 1849.

Efter erhållen skolundervisning i Västerås antogs B. i juni 1822 till elev å apoteket Ängeln i Stockholm samt fortsatte från sept. 1823 elevtjänstgöringen å apoteket i Sala. Undergick d. 27 aug. 1829 farmacie studiosi-examen i Västerås. Konditionerade sedan i Stockholm, från d. 25 nov. s. å. till d. 25 juni 1831 å hofapoteket Lejonet, från d. 1 okt. 1831 till d. 1 sept. 1835 å apoteket Morianen och från d. 20 nov. 1835 till d. 20 sept. 1838 å apoteket Ängeln. Aflade d. 23 mars 1842 apotekarexamen, efter hvilken han från d. 4 jan. 1843 till d. 1 maj 1847 tjänstgjorde å apoteket Korpen i Stockholm. Förordnades d. 18 juni 1847 af riksmarskalksämberet till apotekare å Drottningholm, hvilken befattning han innehade till 1879. Var sedan d. 20 maj 1858 tillika postmästare därstädes.

Död d. 18 maj 1888 å Drottningholm.

Gift d. 23 juni 1849 med HILMA SOFIA AMALIA HOLM, född d. 7 april 1828, död d. 22 sept. 1903, dotter till justitieborgmästaren i Stockholm LARS GUSTAF HOLM och SOFIA LOVISA BLOMBERG.

Barn: HILMA LOVISA VILHELMINA CLARA FREDRIKA, född d. 10 maj 1850, gift d. 24 nov. 1886 med agenten FRITZ GEORG THEORIN, född d. 14 mars 1849; — SELMA SOFIA CHARLOTTA AUGUSTA EMILIA, född d. 10 maj 1850, gift d. 20 okt. 1877 med landskamreraren i Västernorrlands län, AXEL ARNELL, född d. 21 nov. 1846; — CARL GUSTAF LUDVIG, född d. 3 juni 1855. Bankkamrer i Arvika; — ANNA MARIA, född d. 4 nov. 1857, död d. 24 aug. 1858.

SEBARDT, CARL WILHELM. Innehar sedan 1879 apotekshållningen vid Drottningholm. (Se under hofapoteket Lejonet i Stockholm sid. 23.)

Uppsala län.

Uppsala.

Akademiapoteket Kronan.

1628.

Under Gustaf II Adolfs regering torde Uppsala hafva erhållit sitt första apotek, nuvarande akademiapoteket Kronan.* Den 24 jan. 1628 fick nämligen Simon Wolimhaus tillstånd att inrätta ett apotek under Uppsala akademi. Med detta apotek förenades vissa af drottning Kristina d. 18 juni 1648 förnyade privilegier; så befriades innehafvaren i likhet med öfriga akademistatens medlemmar från erläggande af skatt, erhöll tullfrihet å de varor, han för apotekets räkning behöfde införskrifva från utländsk ort samt fick ensamrätt att vara apotekare i Uppsala. Om någon jämte honom sålde sådana materialier eller species, som funnes uti apoteket i U., skulle dessa vara förverkade till Uppsala hospital och försäljaren straffas för förbudets öfverträdande. Samma privilegier skulle Wolimhaus' söner åtnjuta, om dessa komme att efterträda sin fader.

Angående apotekets läge är detta för de tre första innehafvarnes tid okänt, men enligt en karta öfver staden sådan den var före branden 1702 var apoteket då beläget där nuvarande rådhuset står, och är det troligt, att detsamma ganska tidigt blef förlagd till denna plats. Efter nämnda brand förvärfvades apotekshuset af staden, som där uppförde rådhus. Hvar apoteket då inrättades har ej kunnat utrönas, men man vet att apotekaren Andreas Möllenhoff enligt kronouppbördslängden 1764 var upptagen såsom boende i gården n:o 7, kvarteret Råd-

* Sacklén uppgifver, att Simon Berchelt troligen varit apotekare i Uppsala, där i så fall ett apotek skulle funnits omkring 1583. Så torde dock ej varit förhållandet, då B. åren 1580—92 var hofapotekare hos konung Johan III (jmf. sid. 11).

huset. Först från denna tid, eller d. 20 nov. 1766, då M. erhöill sitt privilegium, fick akademiapoteket namnet Kronan. Uppsala hade då fått sitt andra apotek, det år 1756 beslutade stads- och provinsialapoteket Upplands vapen, numera Lejonet. Möllenhoffs efterträdare Hans Henric Harder köpte d. 29 aug. 1801 gården n:o 2 i kvarteret S:t Per, med nuvarande adress Svartbäcksgatan 7, där apoteket sedan denna tid varit beläget. Genom K. brefvet d. 22 dec. 1911 föreskrefs att apoteket Kronan skulle vara förlagdt inom det område af Svartbäcksgatan i Uppsala, hvilket i sydost begränsades af S:t Persgatan och i sydväst af Svartbäcksgatan, med rätt till apotekets förläggning äfven vid yttersidorna af de delar af nämnda gator, som begränsade ifrågavarande område.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 120,000 kronor.

WOLIMHAUS, SIMON.* Född d. . . . 1601 i staden Königsee i Thüringen.

Föräldrar: JOHANNES WOLIMHAUS, borgmästare i Königsee, död 1620, och ELISABETH KIRCHNER, död 1614.

Efter att i barndomen hafva besökt fädernestadens skola och omkring 1614 kommit till gymnasiet i Gotha, måste W. vid sin moders död afbryta studierna. Han ägnade sig då åt apotekaryrket och kom först i lära hos Erasmus Bone i Saalfeld år 1616. Därefter skickades han af sin fader två år senare till Meissen till Christian Beck, doktor och »medicamentarius» åt hertigen af Sachsen. Hos denne Beck vistades han några år, men flyttade efter faderns död till Frankfurt an der Oder och ett år senare till Danzig. Då man där från Stockholm efterfrågade någon som kunde bistå konungens lifapotekare begagnade W. det erbjudna tillfället och kom så öfver till Sverige. År 1626 bosatte han sig i Uppsala, och var den förste som där, enligt konung Gustaf II Adolfs önskan, upprättade ett apotek.

* Uppgifterna om S. Wolimhaus från dennes tidigare år äro hämtade ur det eftermäle om honom, som återfinnes i rektor Joannes Scheffers tryckta papper, efter ett af lektor Joh. Bergman från den latinska texten verkställt sammandrag.

Af tryckta arbeten, som W. utgifvit, märkas bland andra dels en »Läkarebok för alla dem som hästar hafva till att sköta», dels åskilliga skrifter i religiösa, särskildt kyrkohistoriska ämnen, hvarmed han gärna sysselsatte sig.

Död d. 16 okt. 1658 i Uppsala.

Gift 1) d. 24 juni 1626 i Stockholm med HELENA NILSDOTTER, född 1607, död d. 28 april 1645, dotter till kaptenen NILS JONASSON i Göteborg, och ELISABETH . . .

Barn: JOHAN — — —; — NILS, född d. . . ., död 1665 eller 1666, apotekare, se nedan; — FREDRIK — — —; — NIKOLAUS — — —; de båda senare finnas upptagna i Uppsala universitets matrikel för åren 1640—41; — två döttrar, af hvilka MARGARETA, gift med majoren CHRISTOFFER BRUN, adlad Brunschöld, född 1652, död 1722.

2) d. . . . 1647 med CATARINA ANDERSDOTTER BRANDT, dotter till kyrkoherden i Börstil ANDERS BRANDT.

Barn: JAKOB, född d. 1 mars 1648, död d. 11 mars 1701, adlad GYLLENBORG, grefve; — ANDERS, född d. . . . 1649, död d. 10 okt. 1725, adlad LEJONSTEDT, grefve, riksråd.

ROBERG, DANIEL. D. 6 mars 1659 uppdrogs åt R. befattningen som akademiapotekare i Uppsala på villkor, å hvilka han dock ej reflekterade, utan s. å. återflyttade till Stockholm. (Se under apoteket Lejonet i Stockholm, sid. 16.)

WOLIMHAUS, NILS. Innehade akademiapoteket i Uppsala åren 1659—63. (Se under apoteket Lejonet i Gäfle.)

GOTTFRED, PETTER.* Efter kallelse från Uppsala akademi köpte G. 1663 akademiapoteket af N. Wolimhaus, samt erhöi d. 10 febr. s. å. fullmakt af änkedrottning Hedvig Eleonora, försedd äfven med K. rådets underskrift. På grund af mellan Gottfred och Wolimhaus sedermera uppkommen tvist angående köpet, salubjöd den senare 1664 ånyo apoteket men stannade det härvid, då öfverenskommelse mellan parterna träffades. År 1687 tilläts G. som kompanjon med sig förena Johan Höcker (se nedan).

* Om denne liksom om Johan Höcker hafva uppgifter ej kunnat erhållas på grund af det mycket bristfälliga skick, i hvilket Uppsala kyrkoarkiv och andra handlingar från den tiden nu befinna sig.

HÖCKER, JOHAN. Född i Hamburg, Tyskland.

Föräldrar: Juris doktor URBAN HÖCKER och ELISABETH MARGARETA EBELINGK.

H. kom att öfverflytta till Sverige därigenom, att en sväger till hans fader, med. dr. Johann Albrecht Huswedel, kallades till Stockholm som kunglig lifläkare. Från 1687 var H. kompanjon med apotekaren Petter Gottfred på akademiapoteket i Uppsala.

Död 1696 i Uppsala.

VOIGTLENDER, SIEGFRID HARTVIG. Född i Tyskland.

V., som inflyttade till Sverige, blef 1697 innehafvare af akademiapoteket i Uppsala.

Död d. . . dec. 1716 i Uppsala och begrafven d. 20 i samma månad.

Gift 1) d. 24 okt. 1697 med ANNA MARGARETHA HÖCKER, född d. . . ., död d. . . . 1708, begrafd d. 13 dec., dotter till juris doktor URBAN HÖCKER i Hamburg och ELISABETH MARGARETHA EBELINGK och syster till Voigtlanders företrädare, apotekaren Johan Höcker.

Barn: JOHAN EBERHARD, född d. 9 sept. 1698, död den 11 sept. 1759, regementsfältskär vid K. Upplands reg.-te; — MARIA ELISABETH, född d. . . ., död d. . . ., gift d. 1 aug. 1723 med handlandén i Uppsala JOHAN SIVERTZ d. y.

2) d. 20 juli 1709 med CATHARINA HOLTZBOM, född d. . . ., död d. 6 dec. 1730, (gift 2) med apotekaren JOHAN LAMBERT (se nedan).

Barn: GUSTAF FREDRIK, döpt d. 17 april 1711, död d. . . . 1754. Doktor i Uppsala 1739. »Stadsfysikus» i Gäfle.

Genom testamente af d. 9 dec. 1716, förvaradt i universitetsarkivet i Uppsala, förordnade V., att hans maka Cath. Holtz-bom skulle såsom erkänsla för det besvär, hans långa sjukdom förorsakat henne, så länge hon förblefve i ensamt stånd »hugna sig af hela apoteket med allt hvad därtill hörer». Äfven testamenterade V. apoteket åt sonen i andra giftet, Gustaf Fredrik, om denne när han komme till de åren skulle vilja blifva apotekare, öfver hvilket förordnande de äldre halvesyskonen, som ansågo sig hafva närmare rätt, besvärade sig. Emellertid innehade Voigtlanders änka apoteket till år 1721, under hvilken tid detsamma förestods af provisorin Gottlob Altman.

LAMBERT, JOHAN. Född i Nyköping d. . . . 1676.

Föräldrar: Vallonsmeden JOHAN LAMBERT och

Båda föräldrarna döda 1692.

L. gick i Nyköpings skola samt kom sommaren 1692 till Stockholm, där han var sju år i lära hos apotekaren Gottlieb Fichtelius på Korpen (Örnen). Efter tre års kondition som gesäll å samma apotek, blef emellertid reslusten, som tidigt ingjutits hos Lambert, honom öfvermäktig. Han reste så 1703 öfver till Lübeck, samt därifrån öfver Hamburg till Trondhjem, där han trefjärdedels år hade anställning å stadens apotek, hvilket han äfven, efter examen inför stadsfysikus, förestod som provisor. Sedan han här måst lämna plats för en nära anförvandt till konungens apotekare i Köpenhamn, återvände han till Hamburg, där han snart fick anvisning på en plats å apoteket i Reval, dit han också begaf sig. Efter en tids vistelse här, och sedan L. lärt fältskärsyrket, kom han på uppmaning af den konung Karl XII åtföljande fältmedicus, arkiatern Skraggenstjerna till det svenska lägret i Polen. Följde sedan som fältapotekare konung Karl till Poltava och Bender, hvarifrån han företog en resa till Mindre Asien och Egypten.* Hemkommen till Sverige omkring år 1717, gifte han sig d. 26 sept. 1721 med apotekaren S. H. Voigtlanders änka, Catharina Holtzbom, hvarigenom han sistnämnda år blef ägare af akademiapoteket i Uppsala. Under en brand 1727 förstördes apoteket betydligt, men bragtes af L. åter i godt skick.

En af L. författad utförlig redogörelse för hans resor finnes i manuskript förvarad i Uppsala universitets bibliotek.

Död d. 30 maj 1738.

Gift 1) d. 26 sept. 1721 med CATHARINA HOLTZBOM, född d. . . ., död d. 6 dec. 1730 (gift 1) med apotekaren S. H. VOIGTLANDER, se ofvan).

2) d. 18 juli 1732 med ANNA MARGARETA GOLLNITZ, född 1710, död d. 11 aug. 1757 (gift 2) d. 28 dec. 1740 med juris professorn DANIEL SOLANDER i Uppsala, född 1707 i Härnösand, död d. 2 april 1785).

Ofvannämnda manuskript, som äfven utgör ett slags af apotekare Lambert författade memoirer, äger, ehuru ofullständigt och ej sträckande sig längre än till tiden för L:s inträffande i Bender, dock ett visst kulturhistoriskt värde, hvarför det här in extenso återgifves.

* Gustaf II Adolfs konstkåp i Uppsala universitet innehåller flera gåfvor af apot. L. från hans resor. Så finnes där ett kors å fot i päronträ med inläggningar i pärlemor och ebenholts, en modell af Kristi graf m. m.

At begynna för den gunstige Läsaren någorstådes med berättelsen om min ringa kan ock hända pusslerliga åtminstone korta pilgrimsfärd, wil jag förtälja något om orterne, så der Far min frånkommen war, så ock för än han stadnade i Nykiöping första sit tilhåld en tid haft hade.

I Östergöthland äro följande märkwärdige Städer, Norrkiöping, Lindkiöping, Söderkiöping, Wastena, så Scheninge, sist ock Sundhets Källorne wid Medewi, en berömd ort för många siukes också andras årlige besöken dit, ej mindre än fordom varit hos oss och än på flere ställen i werlden äre de Påfwise wallfarterne til Helgonens och Patronorum regni grafwar, ben och reliqwier.

Far min, Johan Lambert, war en Brabandare införskrefwen af Mumorne så kallade, som bland fiere förmögne Swenske män Fabriker och mässingsbruk i Norrkiöping förnämligast och deromkring inrättat hade och drefwe, bland dem en Wellam Mumma bekom sina privilegier i Drottning Christinae tid, då oaktandes det swåra Tyska kriget påstod, de Swenske likafult sine manufacturer och siöfart waksamligen så godt de förmådde skjötte.

Sedermere blefwo desse Herrar adlade til Renstiernor och alt så dessa handtwärken länge sedan öfwer gifwit.

Far min wardt gift straxt han ankom med et Swenskt qwinfolk och derefter til Nykiöping flyttat därest hans Patroner et ståltrås bruk begynna låtit, och honom deröfwer til Inspector satte, som dessutom ock derjämte sin egen wärkstad egde, och mådde wäl.

Konung Carl den elfte låg då i fält i Skåne och Sverige war råkat i krig med sine grannar på flere ställen tillika, men der wiste wi op uti landet litet utaf. Dock begyntes den tiden först om aftorne bönestunderne, som än i bruk äre.

1676. wardt jag född och wil nu berätta hwad jag sedermera hördt Far min som tidast berätta, i fall min gunstige Läsare wännar der något om.

Han war ifrån Aken, Aqvisgranum på Latin, der Keiser Carl hin store, i sin tid en gång wid ridande på jagt i willa skogarna råkar på siudheta watn, springande up utur jorden, som ock warma baden än i dag der äre, watnet så hett, som i någon badestuga hos oss, ock altså i ett beständigt bruk ej allenast til badande för lame och giktige patienter; utan ock til drickande: oaktandes några mil allenast derifrån emellan sandbergen, en annan stor stad nu för tiden ligger, Spa kallad, med fyra kall-watns eller surbrunskällor, dem ock, som berättades Plinius aquas ferrugineas nämner, hvilka surbrunswatn äfwen ock än i dag än i sine liusgrå stenbutelljer med kitt wälförvarade alt ända hit in til Sverige öfwersändes och dyrt betalas, ty detta watnet med Renskt win och säcker gäser och fräs, som annat buttelbier från Dantzig det jag en gång och annan sedt, ehuru mineral watn hos oss nu mera mindre nödige äre än de för detta varit, sedan ock wåre Doctores Medici, ära ware Gud, hälsobrunnar weta at upsöka nästan i hwar buske dem at probera, angifwa och wederbörande derved betiena. Ty hela Sverige säges vara en järnhaltig jord och terra martialis. Men jag mins meer hwad jag hördt om Carl-Magnus. Han war en Herre i sin tid

rådande öfwer Italien, Frankrike och Tyskland. Som ock Frankerne äfwen Tyskar wore, och Tyskan taltes då af håfmännerne i Städerna och så brukades uti Cantzlierne allmogen eller Galli höllo sit råbråkade Latin, efter de Romares tider, hwilket språk dock sedermera är så uparbetat blifwit, at nu mera det Fransöska Språket i Europa öfwer alt et Herre språk är, så at jämwäl hos oss Borgaredöttrar Fransöska Språkmästare ästunda. Än har jag mer at säja nämligen i denna Carl-Magni tid och des söners sändes Påfwiska Präster ifrån Tyskland utur et Corbeja Clöster in i Swerige. Ty då war ingen annan gudstienst hos vårt folk än det stora offerande och blotande de kallade wid Upsala högar åt de 3. Krönte, Thor, Oden och Frigga, deraf wi namnen än behålla af Thores dag Odens dag och Frejedag; Weckorne, och så 3 Cronor i Sweriges wapen. Men desse nykomne hade sin instruction at jämte döpelse och kyrkiogång inrätta hos våra förfäder, Påfwiska religionen och den Romerska myndigheten; som de ock med våra Konungars tilhielp för sina wissa orsaker skull, det efter hand tågeligen och oförmärkt wäl underbyggt hafwa. Ty förr än som Konungarne wåre handen bödo åt desse ultramarino apostlarna wågade de sig intet gärna hit til de Skandinawiske warje-öjarne, derest härnadsfärder årligen och siöröfwerier utur wikarne allestans i Balthe sjön en loflig näring och adelig öfning war.

Det hafwa ju alla konster och wettenskaper, som jag hörde dem språka, förtdts och flytts ifrån den ena orten i werlden til den andra, och sedan förstördt blifwit och undergådt i Öster, åter kommit sig före i Wäster, sidst ock i Norr.

Bergwärken här i landet i synnerhet, ty det hörde jag våra handtwärkare gärna tala om hafwa ingalunda wariti de fordna tider i sådant stånd som de nu äre, då Finnarne til exempel hwässade sina pilar med fiskben, och i stället för mussqweter och bajonetter brukade Bondedrängarne rönnepäkar och kullersten, som nu för tiden wildmännen i America och Pensylwanien göra pläga. Nu mera få de Swenske bergskarlarne giöra wäl och så weta de och förmå de smida stång- och skampelunjärn, och så ankrar, och så bora Canoner och styckepipor stämpla Kopparplåtar, och bränna stål, distillera swafwel, och koka wittril, också potaska åt sina grannar alt omkring. De främmande wallonerne wi kalla förskrefwes in skutetals i Konung Gustaf Adolfs tid. Sådan en war ock far min, och landsmännen kommo tillsammans hos hwarandra en gång om weckan åtminstone, ty det war et roligt och sins emellan godt omgängesfolk.

Jag bekom af alt detta efter hand en förträffelig lust at ock få fara kring i werlden, och se något af alt detta widunder jag hördt hade diskursas om.

I Nykiöping skole lärde jag läsa och skrifwa, något räkna, litet latin efter wanligheten, deklinera och konjugera. Jag blåste på basun, fast det gick derefter. Hade mina soknar, dem jag intet försummade, och war altså wan wid landswägarne. Nykiöping war jag nu mera ledsen wid, det hade jag nogsamst sedt, jag wiste at det war en stapelstad, och at det hade sin Landshöfdinge, också sin Trivialscole, ty den hade jag försökt ock så at der woro 2:ne Borgmästare i staden. Men jag wiste och hade läst mer at Nykiöping war ingen ny stad utan en ibland de

gamla Städerne i Sverige at köpa kom af kauffen, och kauffen af caupo, och at cauponari war Latin. At öfwer åen, som går mit ige-
nom staden och kommer ur siön Långhalsen, är en stenbro, så god
som någon annorstads. At staden ligger 11. mil från Stockholm, och
orten är så hälsosam, at i Pestetider Kongl. Personer och Collegierne
flydt tit. At Nykiöpings slätt brunnit af 1665. fast det fordom warit
et Södermanlands kunga säte och så fast, at det utstådt belägringar. Än
mer om Nykiöpings gamla slätt, at en kung Waldemar dödt där i fän-
gelse 1293. at 2:ne Kungabarn och Prinsar, Hertig Eric och Hertig
Waldemar der swälts ihjäl 1317. at Konung Carl den nionde hållit der
sit bröllop med Prinsess Christina von Hollstein; och så bägge der
aflidit, den förre 1611, den senare 1625. och så at Konung Carl den
tionde der födder worden 1622. Alt på detta slättet, hwar af nu för
tiden af murarne litet allenast är behållit.

En gång wi skolelof hade finge wi Cameraterne lust at wandra wä-
ster åt i städerne ofwannämde. Wi lade råd poikarne oss emellan
togo allmanacker med oss och böndagstexter och wisor allehanda slag;
Kämpawisor, Ramunder den unga, och Trulls med bågen, giljewisor
Stälts Signill i Sigtuna buren, alt begärligit gods och godt köp. Wi
ärnade siunga dem först för bondefolket och sälja dem sen, och taga
betalning sådan som falla kunde. Wi wille skiutsgossarne åt, när de
redo hem igen, eller ock skumpa gienwägar til fots.

Från Nykiöping kommo wi til Wreta Krog först och främst, der be-
gynnes Kårlmårn en lång, bred och ohyggelig skog, därest i fordna ti-
der då de inbördes Krigen i riket påstodo, många mord begåds.
Kommo så vidare til Krokek, derest wärdarne fordom giömdt liken
under stugugolfwen i diupa gropar, men detta alt läte wi ingen ting
bekomma oss, så foro wi fram til lilla Åby och der är ändan på Korl-
mårn. Och sedan kommo wi till Norrkiöping, der blefwe wi et par
dagar, den ligger $7\frac{1}{2}$ mil från Stockholm, derest siön Wettern som
wid Motala har sit utlopp faller i Bråwiken. Der är ett mässingsbruk,
dit jag åt en af brännarena hälsning hade i från far min, och med mina
Camerater wäl fågnades, är ock der en papersqwarn et boktryckeri, fär-
geri på ylle och linne: gewärs manufaktur, Tysk församling, kostligt
mjöl och et ömningt Laxfiske, det undrade wi gässarna förnämligast
uppå.

Anno 1604 hölts i Norrkiöping den riksdagen, då Hertig Carl wardt
Sweriges Konung. Alt de der skrefwo wi op än mer. En fierndels
mil från staden wid Borgo et silfwerstrek, två mil från staden wid
Bråwiken et marmorbruk, grönsputug sten fyra mil derifrån i Finspång
i Risinge sokn et styckebruk mera intet.

Wi wille fram til Lindkiöping är $3\frac{1}{2}$ mil från Norrkiöping, kommo
så til Norsholmen därest et nedbrändt Herrehus syntes, som warit op-
bygd med Holländsk klint, äre små liusgåle tegelstenar, dem köpmän-
nerne i Norrkiöping för ro skul låtit hämta ändå ifrån Amsterdam. Der
har bodt i fordna dagar en mäktig Påfwisk Biskop Braxen benämnd, en
ibland de sidsta som måste ge ifrån sig de rika godsen Sweriges
Konungar och andra höga herrar til siälemässor fordom åt Biskoparne
skänkt hade. Wår lustiga gästgiware förtälgde oss huru denne Bisko-

pen setat i sin ekelund en gång wid siöstranden, och wäntat på folket skulle komma hem med färsk fisk. Kom ock en fiskare med båten til lands något sent, ty det hade blåsit mot den dagen. Gaf sig likafult tid ensam där han satt och allena, som han mente, att sortera fiskarna förr än de op i herre köket anammades. Du giers läcker bisk, sade han, du ska komma på Biskopens disk. Du sarf silfweröga, kan ock wara Bispens höfwa. Du Lukas Lerbak (war den enda laxen han bekommit den gången) du blir hos mej i mit träfat. Biskopen alt detta hörande råmade til med höga röst: Jag swär wid min Biskopshatt, du skall i tornet i denna natt. Fiskaren kände igen målet, fast han intet såg husbond, wände straxt om båten, och stötte från lands. Walmar segel, Herre, och ekebåt, skilja ska wår träta åt, kom så ut på siön, och aldrig såg Bispem honom mer här i världen.

Wi kommo vidare fram til Lindkiöping, ligger wid floden Stång, deraf Stångebro slag bekommit sit namn, är en Upstad men har sit Biskopssäte, sin Landshöfdinge, sit Gymnasium sedan 1628. sin Triwialskole, et boktryckerie, en borgmästare, der wore öfwer et hundrade Gymnasister, dem voro wi rädda före. De hafwa sina soknar som til deras underhåld förslår hwad det kan. Detta biskopsstiftet har sina 22. Probsterier, Pastorater 148. Församlingar 219. Capeller 4. det skrefwo wi op. Kyrkan är en ibland de största i Sverige, opbygd af telgsten, som brutits wid siön Råxen i fordöm tid. A:o 1600. hölts den Riksdagen i Lindkiöping då Konungen i Påland, Sigismundus, wardt afsatt ifrån Sverige, och några förnämne Herrar som satte sig deremot, miste lifwet, också detta skrefwe wi op.

Wi foro derifrån til Scheninge en ringa upstad, men dock en ibland de äldsta i Landet, ligger $6\frac{3}{4}$ mil från Norrkiöping wid strömmen Skena eller Skeneåen, der finge wi wår del af de berömde Scheninge hwe-tekringlorne i ring, men intet i kors lagde. Här i staden äro wid höste tiden 2:ne de största oxemarknaderne i landet, dädan Kreaturen drifwas dels til Bruken, derest grofwa handtwärkare och flinka köttätare finnes, den öfriga delen går til Stockholm der alt åtgår. Vi hade bref med oss och hälsningar till Borgmästaren, ty det ärendet glömde wi intet, hwar wi ock färdade fram. Han war en bra man, gaf oss mat och såg på våra plånböcker, uti en af dem skref han följande: År 1248. lät Påfwen i Rom Jnnocentius IV. ankunna sit förbud i Scheninge, at aldrig några Clerker i Sweriges rike, Prelater, Prostar, Präster, Abboter, Munkar, icke en undantagande, skulle efter den dagen få ega hustru eller barn, eller ligga när något qwfolk wid timmelig och ewig förbannelse. Gåssar mins det. Wi sungo våra wisor blåste på basun, togo wårt afsked ställandes wår marshruta vidare til Wastena wid Wettern belägen, räknas $9\frac{1}{2}$ mil från Norrkiöping, är en upstad och har en Borgmästare, der har bygdts et Chloster i fordna tider år 1337. der är S. Brita blefwen begrafwen. Hon har skrifwit prophetier också wistats i Rom, och der en renlefnadsorden Brigittiner kallade, af bägge könen instiktat. Wardt derföre til et helgon giordt af S. Peders successorer, och liket hemsändt til Sverige och hennes orden hafwa sina goda boställen och Closter skaffat sig i landet, endera än somligstands behåldne. Men drottning Christina, som ock war Swensk har detta

Closter förwandlat til et Krigsmanshus, derest wi ock nu såge några gamla blesserade Officerare der woro. S. Britas reliqwier och helgedomar nu mera förglömde, dock i stora Chloster Kyrkan äro åtskillige fordne Kongl. personer begrafne och epitaphia behåldne. A:o 1523. på Riksdagen som hölts i Wadstena wardt Gustaf Ericsson, som war Sten Stures den äldres Systerson för Sweriges Gouverneur af Ständerna förklarad, och honom trohet swuren.

Men wi lagade oss samt. hem tillbaka igen dock en annan wäg mäst öfwer bruken ej hållandes, som ordstäfvet lyder, för någon krok i ärtäkern eller rofwetäppan.

Men wid min hemkomst mötte mig den sorgen att jag fant bägge både fader och moder swära siuka liggande af en hätsig feber, barberaren war der som öppnade ådran också kyrkioherden och bekante grannarne, men til min hiertans häpenhet och sorg, afled min K. moder först och några dagar derefter min fader, hwarwid vårt hushåld och wärkstad riktigt öfwer ända gick. Ty sedan mine sal. Föräldrar blefwit begrafne bägge på en dag, kom Bruks Bokhållaren i huset, hwad där fans inwenterades, wärderades sequestrerades, för upburne materialier och proviant. Til wärkstäderna sattes en annan, som hos far min hade lärdd. Hade jag wäl då hos honom kunnat komma i lära, och lära träsmidet, men jag wille intet. At lära handtwärket i wärkstaden det fick far mig intet til, och nu war det för sent, dock jag feck bli qwargående j Skolen, men lika rädlös, hwad det med mig staadna skulle.

År 1692 en tid der efter hände sig medan wi lupo et partie pojkar och stimmade på torget, at några främmande ankommo med skiuts til Stadskällaren at få sig mat medan de wäntade på friska hästar. Stod då en och såg på oss, och ropade mig på Swensk-Tyska. Min gäss, jag är främmand, wet ni hwar hållkarl håller til, så hjelp mej. Jag wände mig om, kastade bort sältran tog af hatten och sade; Herre, jag wet hwar han bor, och så borgaren, den ordningen i dag kommer på. In om en half fierdedels timme skal Herren ha dem bägge här. Skedde också. Hiulen smordes och kamparna leddes fram. Den främmande sade åt mig, jag har hördd af wården, hur edra wilkor äro, och at ni rår om eder sielf. Jag heter Fictelius, wil i följa mig til Stockholm, så skal ni få lära på mit Apotek, men inom en timme wi gå att bese staden, måste ni wara färdig att följa med. Jag war beredd och glad och tackade, lopp i mit qwarter, och alt mit bagasche blef en kasse, der i låg min rena siorta, min salmbok, vestibulum, orbis pictus, Æsopi Sagor, Kyriesångboken och plånboken, medan jag wäntade de främmande tillbaka skref jag op namnet och miltalen wid gästgifwaregårdarna tit wi komma skulle. Swärbro, Pilkrog, Söder-Telje, Stora Åby, Fittja Krog och Stockholm, der jag wäl wiste at jag nu andra ögon få skulle än jag härtills haft, som jag dem ock i sanning bekom. Wi satte oss på wagnen, jag ropade åt Camraterne, gässar farwäl, sältran min ska Lasse ha, hälsa mormor, när gumman kommer i staan, och sej at gästgifwaren wet hwem jag har följt åt, nu far jag min wäg, och sidst se ni mej bak. Resan wår gick i flygande, min syssla war att låta op grindar, och wäxla skiutspenningar. Min nya husbonde war med mig nögd, jag också på mitt sätt med honom.

Nu woro wi komna til Söder Tull och medan Herren min kändes igen af Jnspectoren och besökarena wisiterade wagnen wår, klef jag op på skantsberget at skåda Stockholms stad jag nu för ögon hade. En gålblå barnhusgässe wardt min wijse. Han nämde för min *S. Maria Kyrkia på höger, Cathrina på wänster. S. Gertrud neder i sielfwa staden mit före S. Frants på wänster, Stora S. Niclas på höger, så slåttskyrkan med sina 3. Cronor, så höga S. Clara torn bak om Brunkeberg, S. Ulrika på wänster, S. Jacob på höger Carl Gustaf längre bort, S. Olof, S. Johannes än längre bort, förutan guds Församlingar, som inga torn hade. Min Camerat pekade på Danwiken ner under oss låg, på Ladugårdslandet, på Holmen, så Fransöska Församlingen, Finska församlingen, Ryska Församlingen, men min husbonde saknade mig, och ropade på Tyska. Junge, Junge, wår skiutsgässe hade tagit fram hö ur en slarfwug säck bak på wagnen åt de fläsande lödrande hästarne, der såg besökaren på, jag lemnade min besiktning af staan, och stälde mig wid wagnen, gässen tog ut ur sin matsäckspåse et stycke spiskakebröd åt kreaturen, det är rätt min gässe, at du är ömer om dem, sade wår opsyningsman, och gick bort men en femton döda åkerhöns nyss tagne i nät, dem min husbonde feck i Nykiöping märkte opsyningsmannen intet. Honom bød min husbonde på et glas aqwa wit någon gång han kommit til Apoteket, han tackade derföre, och wi foro så fort Backarne utföre öfwer slussen och strömmen genom trånga gator fram til stora torget, der stadnade wi. War missommarafton 1692. Nog mins jag den dagen. Ty der wore wäl en 6. dagar å rad wälkom öl och gästebod i huset, Min husbonde hade en stor släkt och en flere wänner, och dageligit besök. War då kommen ifrån Amsterdam, derest han ärf, ock så opköpt nog materialier om dem han de glada tidningarne erhöit, at de just desse dagarne äfwen til siös ankommit, och redan på packhuset inbragte. Han hade skildts ifrån skepparen sin i Helsingör. Jag war på min sida hiertans glad öfwer mit fribröd och glömde snart nog bort ståltrådsbruket i Nykiöping, men längtade för al ting få gå kring i staden, det jag ock feck lof til.

Jag fick då gapa och se på torg och skepsbroar, på siön på bägge sidor om staden, på strida strömmar malmarna emellan åt söder och norr; på slätt och kungshus, och det mig mer rörde bagarbodar och nålestokar öfwer alt, de senare stälte efter blåswädret och compassen, slaktarhus och fiskarhus oxar som slås och flås emellan biörnar som råma, Toflor och skor som af hudarna redan äro beredda til kiöps i waningarna der op öfwer. Wedhöggar som wälkasar gröna gångs gummor och sylte förwalterskor och linkläders twäterskor halfwe när i watten och bönder med skägg och båtsmän, wedbärare och järnbärare från norr til söder. Strömmande folk i gator och grändor, åkare kärror med köreswenner stående i balance, kortescher kareter och kuskar med skäggwax och mustascher, skyldrande stadswakter, gardiskarlar marscherande op marscherande ner håbouserande och trumetserande, granna qwinfolk brokota manfolk, pigor med byttor och karsar med mat, och korgar med frukt poikar och hundar utan all ända. Kläckor som klämta och

* Otydlig bokstaf. Möjl. ett ord uteglömdt.

slå alt jämt och samt, som spela menuetter, då ingen man dansar, som ringa dageligen för lik, ängsligt för andra, men roligt för dem som swepa, som gräfwa och mulla och ärfwa. Sorl och lort öfwer alt, som i förstone gjorde mig båd yr och galen, dock allenast i förstone.

Nu blef alware med min tjenst, jag war lätt sagd och tystlåten, bekom nya söndagskläder ock så andra sämre kläder om hwardagarne, han höll mig mäst uti sit Laboratorio at sitta wid små ugnar och elda så at glasen intet spruche sönder. Til handköpet i boden kom jag sällan ej eller wännade jag derom, fast än handteringen mig anstod ty min husbonde gaf mig en talrik kall mat då och nu emellan målen. Wi hade i huset en gammal afskedad Tysk man i fribröd, han som jag, för detta Bibliothecarius på slottet, Falck benämnd, en snäll Botanicus och allmän Jnformator för alla Apotekargesällerna at göra Herbaria viva af den ock jag mit gagn hade, som herr Fictelii barn uti Latinen dageligen och troligt informerade. Så fick jag ock om somrarna gå ärenden efter plantor och gräs i Stockholms örtegårdarne hwar något fans, Kungstrågård, hummelgården, Fredrikshof och andre på söder och norr hälst wid surbrun dit jag gärna gick, och så utom staden Carlberg, Ulriks dal och flere stands.

Men gunstiga läsare, hwart wil det stadna med detta här journalet? Jag ser det wäl förut, ty bryter jag twärt af. Berättar allenast en 7. fulla år i Läran warit, och min husbonde til gagn och nöje, deröfwer jag des wittnesbörd erhållit, och honom som en from man tackar.

Jag wardt gesäll mit gunst, jag nöt min lön och continuerade således en 3. år, dermed så kom resewurmen at mig med alfwar. Det låg mig alt i sinnet hwad jag hört berättas om Tyskland hoc est magna Germania, och låg mig i hufwudet alt hwad jag hört om kommande och farande gesällerne hos oss, det jag ock at erfara hogsen war. War då år 1703. och hade jag jemwäl i Stockholm i min tid sedt förändringar nog. 1693 i November drottning Ulrica Eleonoras Kongl. och präktiga begrafning, hört sal. Kung Carl XI död 1697. den 15. April och några dagar därefter Stockholm härliga slått i liusande brand och störtning. Jag hade sedt derpå vår unga K. Carl den XII taga sin Crona på hufwudet. Jag hade hört The Deum siungas öfwer det korta och lyckliga Fäldtoget på Seeland 1700. uti Augusti äfwen ock Te Deum 1700. och sidst i November öfwer den faseliga, dock lyckliga victorien wid Narwa, Öfwer den underliga transporten wid Riga 1701. öfwer Konungens snälla ingång i Påländ; öfwer slaget vid Clissou år 1702. i Julio, då Försten af Hollstein, Konungens Swåger miste sit Lif. Altid victorier, altid rekruter och wäxlar ut.

Min utresa altså besluten och faststæld ärnar jag wäl här intet som med små städer jag sedt här at beskrifwa Stockholm, der til en annan hörer än sådan jag då war. Jag wet det är en stapelstad, at det har sin Landshöfdinge, har sin Trivial Skole så på Swenska som Tyska sina Borgmästare 4. och i et för alt at det är en mäktig Konungs samt Kongl. Collegiernes residence först Swea Häf Rätt, så Krigs Collegium, så Cancellie Collegium, så Camar Collegium och Stads Contoirtet och Bergs Collegium och Commerce Collegium och Camar Revision och Kongl. Slotts Cancelliet och annat som jag vet litet eller intet utaf, men

desse förflutne mina år bortåt många gånger ärenden gådt och svar afhämtadt.

Dock om Stockholms Apoteken ett par ord dem jag nu skiljes ifrån, dock alltid wördar, och här til afsked kortel. efter sina insignia opräkna wil. Lejonet först är gamla Götha wapnet så innom Sverige som utom. Cronan der näst, Sweriges gamla wapen alt från hedenhös. Så ängelen med wingen, et ibland den älste Apoteken i Stockholm, så Æthiop med bågen ett ibland de yngre, så hwita Swanen derest än kärilen finnas med danska wapnet, så swarta Korpen, jag wille säja förgylte Adler mit hemwist, mit i staden, mit för Rådstugan, mit för stora Köpmansgatan, så Markattan et kreatur utomlands, så Biörnen et Creatur innom lands, så Enhörningen, derom Bibelen at berätta wet.

Flere Apotek behöfwer Stockholm intet fast än at Tyska Qwacksalfware i landet förbudne äre. Lefwerancerne wid hofwet och friheter i tullen går jag förbi. Taxan derpå mycket talas och litet åtgiores den stiger och faller som ebb och flod, och det med rätta. Ty en tro at följa åt är nödigt, men intet nödigt alltid et köp.

Nu wille wäl min husbonde hålla mig qwar, den jag i sanning älskade och mera efterlystnade än matmodren min, fast hon i huset war mera rådande än min gode Patron, men afskedet wardt dock på alla sidor godt och förnöjligt.

Jag tog mig före förr än affärden skedde besiktiga Stockholms högder och Kyrkor, Zu gute Letste än en gång. Wi läte wisa oss flere i följe wi woro och drickspenningarne utdelte, Kunge- och Herregrafwar och epitaphier alt som oss Kläckarne föresade. Wi foro Cameraterne med båt til den liufwa Diuregården, til fiskaretorpet, til långholmen, och Kungshatt til Drottningholm och til Carlberg och Kungshusen flere. Wi redo ordenteligen ut til Brahelund til Järfwa krog, til Ulriksdal och flere ställen jag ej kommer ihog.

Därföre jag här Stockholms tomt och omägor i denna min lilla resebeskrifning aftecknad infördt, som jag den af en min wän, den gud glädie, bekomit har*; önskande at en gång få se Stockholm i sin härlighet ej sämre än det då war, då fångar hulpo at arbeta på des härliga slåttsbyggnad, då handel och sjöfart, penningar och säkerhet war ibland folket, oakandens Kriget som häftigast påstod. Och som en devise lyder: *crescat occulto velut arbor ævo.*

Mina geselle Camerater gåfwo mig des geleite med Rodarebåt til Waxholms skants, den besåge vi, och köpte af soldaterna någre lefvande Caniner i en bur til förfriskning på min siöresa. Wi gingo i badstugu i staden fyra styfwer til mans, och de skänkte mig en kappe insyltad wassbuk på wägen. Wi åto oss et godt mål af et fullt fat färska simpor der wankas som bäst med et behörigt Matthioli derpå, Bröderna hade med sig, och derpå skildes wi åt.

Wår skeppare war en Lybsk man Jan Kornelissen lastad med järn och dessutan en 50 passascherare som allena war ängsligit nog, snön låg på Klipporna då wi afforo från Dalarö skants och passlig god wind somliga af folket såfwo och de hade roligast somliga åto,

* Fastsatt härvid en helt liten, ungefär 15 cm. stor karta af Stockholm, svagt tecknad.

somliga spydde med förlof, och ibland dem war jag som såg då mera watn kring om mig på alla sidor än jag nonsin sedt hade tilföre. Denna siösjuka, som alla främmande siöfarare få til ett wälkomme kännas wid, menar jag, det hijsnandet är, när man tänker på afgrunden man har under sig der man flyter och så gungandet af skeppet och slingrandet hit och dit, som en swindel förorsakar, den står wäl i hufwudet, men och magen får kännas wid det, som medan wi gå på fasta jorden sit slem och myckna drägel utan wämjelse tåla kan. Wi sågo på wänster Gottlands hwita kalkstrand, en hel dag, men kommo det dock intet för när. Dagen der på war en dimba så tiock at wi näppeligen på öfwerloppet sågo hwarandra; men skepparen sittande wid sin kompass, och litande på sit bestik swarade oss han wiste wäl hwar han wore. Wi blefwo glade alle då det klarnade op, och hade då Öland ut med oss, wisande längst i rad sina Bondkyrkiotorn. En fiskarbåt kom til oss med några pund färsk fisk om den wi trätte för än mannen kom om bord. Skepparen tog halfparten först, det öfriga betalte wi som i följe woro. Änteligen ankommo wi til Trawemünde, sedan wi just 8. dagar warit på wägen. Der kastade skepparen ankare at afbida en Liktare.

Jag med några andra läto sätta oss til lands, och foro så fram til Lybek. Kirsbärsträden hade då allaredan blommat ut det mig sällsamt förekom. Jag klädde mig grann, tog mig en, som mig mina adresser wisa skulle, och jag mina testimonia och recommendations bref förete kunde, Men med min lilla koffert och bylten war jag utkommen för et slag de der Lützenbrüders kalla, som det opbära wille och jag ej fick sielf röra derwid, sades mig det wore så maner, och hwad de begära bör man ge dem utan dispute. Hos mit folk feck jag det obehageliga swaret, att jag wore utom tiden ankommen, och den i Stockholm bortsinkat hade, ty den wid de Tyska siöstäderna condition hawa will måste med aldräförsta öppna watnet resa från Swerige, och så komma snart öfwer. Jag bestälte, at mina recommendationsbref til Hamburg öfwersändes, och på swar wäntande loscherade jag en 6. weckor hos skepparens swäger. Mina dubbla Caroliner jag i Stockholm opwäxlat hade började at träna, och på Stadsherberget Ängelen war gar nicht wol fejl, i synnerhet för mig, en ung karl på främmande ort utan hopp at der någonstands, som de säja pläga, anzukommen. Herr Basilius Teuchler, som sedan kallad wardt til Stockholm på Apoteket Lejonet, det Apotekaren Wertmüller af framledne Daniel Robergs änka och barn sig tillhandlat hade, men äfwen ock afleden war, och sin unga änka Juliana Brandt tillika med officinen lämnat, denna Teuchler war nu provisor i Lybek på det lilla Stads Apoteket så kallat hos fru Edlerin, til honom hade jag Fichtelii och andres recommendationer från Stockholm. Men swar ifrån Hamburg skulle afbidat, gick så omkring om dagarna och såg hwad wanor der gälde och hade wäl haft lust bli en köpman rent af och flacka Östersiöstäderna emellan, ty något blondt hår jag med mig ifrån Norrkiöping hade, bekom jag för skålpundet 6. Riksd. onekandes, gaf mig ock tid at fråga efter och besiktiga Lybek, Lubeka. En fordom mäktig Hansestad i Östersiön liggande wid floden Trawe uti Hollsteniska Landskapet Wagria. År 1226. har Kejsar Fredrik II. giordt dem til en fri Riks Stad, ty de tyske Herrarne hafwa styrkt sina Siöstäder på de

Östersjöiske Konungarne ej allena om fahrwatnet råda skulle. Hafwa ock Lybeckarne sielfwa hulpt sig i synnerhet år 1320. då de af grefwe Hans den III. von Hollstein köpte Trawemünde för 40000 Marker-Lybsk, som skrifwes, och en 7. byar derwid liggande, dem de torp el. dörffer kalla, et annat slag än våra. Och dermedelst bekommit en god och wälbälägen hamn, den de ock befästigt. Jag besåg deras Rådhus med sina 8. små torn, Zeuchshaus, wasserthurn, Börse, år 1673. opbygd, den tid, då Sverige et swårt krig på armarna hade, och så Dom kallad och et Johannis Closter, dock utan munkar och nunnor med förlof. År 1519 war i Lybek en Borgmästare Nils Broms en from man, den Gustaf Ericsson hemligen rymmande ur Danemark, och sin tilflykt til honom tagande ej utlefwererade åt K. Christians folk, som honom efterföljde utan halp honom undan och hem til Sverige. Än et ord om Lybek. De hafwa i sina hus op i windarne små contoir kring oin korssten, på den et hål är med kakelugnsdörr före, och röken, när de wilja, släppes ut, då contoiret med skinkor och metwurstar hänger fullt, som då i kall rök wäl beredas, ty der i kring staden hålles mäktaste store swinhiordar, som ock i Westphalen, ty bok och ållonskogar hafwa de planterat som förslår til mäskningen.

Doch H Teuchler bekom swar, och jag änteligen bekom condition, neml. 30. Rdr lön, dock at fara ifrån Hamburg siöledes til Drontheim bort i Norge. Jag skyndade nu mig, lemnade Lybek och fick se Hamburg wid slutet af Julii månad. Derom hur brott om jag hade, jag dock följande opteknade: ty kan tro der i staden wore Tyskar, platte och höge öfwer alt. En stad stor och rik på folk och egenom, äfwen ock en Hanse- Riks- och Handelsstad, liggande på Förstendömet Hollstens grund, hwarföre ock Dannemark då och då tomtören kräfwere. Har die Elbe och flere watn om sig; belägit 7. mil från Lüneburg 10. mil från Lybek och 18. från öppna Wäster siön. Har 5. hufwudkyrkor, en Domkyrka, 7. stycken nebenkirchen 84. broar, dock intet sådana som Munklägers ock Skepsbron i Stockholm, 38. watnqwarnar 3. watnkonster 4. Borgmästare, 20. Rådsherrar. hälften Literati, hälften Handelsmän delas uti alt- och neustadt, har wallar omkring sig, 23. bolwärc, dem de bastioner eller påstejer kalla, djupa wattungrafwar der ingen torr skodd öfwerkommer. Skeppen har sin hamn i staden innom bomar. Har sit Rådhus sin Börse, sit tyghus, sin Banco, derest långwäga främmande säjas göma undan sparpennigar, sina provianthus, sina tukthus, sina barnhus. Församlingar af åtskilligt slag: Lutherska först, så Reformerade, men också Mennonister kallade, item Påfwiske, dem de intet äro rädde före. De hafwa sit Dom Capitel och Gymnasium Jllustre kallat och öppna Bibliotek. Rådet eger sin stora egna winkällare, och förnämsta Apotek i staden, som för deras räkning hålles, och ej tryter dagelig åtgång. Har händt der i staden några gånger wattungflod, som gådt öfwer källrar och jordstugor, och giordt på deras handelsgods öfwermåttan stor skada.

Men jag måste innom en 3 dagar med min nordfarare til siös, som der i Landet hemme war, lastad med allehanda materialier enkannerligen med winer och brännewiner. Mina wänner hade betingat för mig resan fri och kåst hos skepparen, ty jag hans folk skiöta skulle, och med

medicamenter jag sades hafwa med mig dem betiena. Wid munningen af elfwen, den ock de Elbe kalla el. Albis fick jag se wästerhafwets fluxus et refluxus, et mirakel derom wi i Östersiön intet weta utaf, utom Helgeland derest mången farkost lagt sig neder i blötan lerwälling och saltwatnshwilorum mit leut und gut, lade oss en Fransk Capare om bord, tog allenast en äreskänk af oss, nemligen Franskt brännewin et par ankare, dem han profwade ut och smakade på, et stop med brödren, tog ock ett par korgar tobak och behörige pipor dertil, vidare intit. mina silfwerknappar hade jag gömt undan förut, då jag såg desse griphomines ankomma i spishärilen under en sten, jag i hast optog, lade aska deröfwer och gjorde eld ofwanuppå, detta hade jag lärdt utur chemien, neml. at göma silfwer i askmörjan. Wi tackade för wisiten och seglade vidare fort. Men hwad hände? par dagar efter kom en annan en, en engelsk Capare om bord pro hospite. Han wille allenast se efter, sade han, om wi contrabande waror hade, men gjorde ingen skada. Wi gofwo honom några butellier Spanskt win och en korg Lybska skorpor. Äntel. fingo wi se det fula och farliga inloppet til Drontheim, der låg snö uppå bergen, lade ock skepparen sit ankar utan före, det mig då berättades, teknade jag op, nemligen, at Drontheim heter på latin Nidorosi'a, wet ej hwarföre, är en handels stad med sin hamn, så heter ock provinsen der det ligger uti Drontheim, sträcker sig söder ut emot staden Bergen, norr ut emot Wardhus, wäster ut emot Septentrionalem Oceanum, öster ut emot fiällen, som Norige och Sverige skiljer åt. Här residerar Arki Biskopen i Norige. Har emot saltsiösidan et slätt, Munkholmen benämdt, och på landssidan en Citadelle. Äntel. kommo wi til lands och jag trädde in hos Madame Apotekar änkan i condition först opwisande mina bref.

I Drontheim blef jag en 3. fierdedels år för gesäll. Der i huset woro följande förändringar förefallne. Gesällen, som undan för mig kom war ifrån Anclam i Pommern, war hastigt siuk blefwen, och hel galen, och måste sättas i band i därhuset, förgifwen af et Norskt qwinfolk, som sades, den han lofwat at äkta men öfwer gifwit. War ock kort derefter husbonden siäl i gården afleden. Jag examinerades af Stads Physico Doctor Georgens, efter jag dock som provisor för Apoteket stå skulle.

Jag war tjänstaktig, nykter och trogen, det min wärdinna wäl såg, men wi råkade uti process med en säckerbagare, en Tysk, som satt sig i staden, och wille nu jämwäl hålla Apotek efter den rätta Apotekaren war död. Men wi erhöillo genom resolution, at des förskrifne gods arresterade blefwe och confiscerade i tullbodas och war ej liten bitterhet husen emellan. Så wardt ock wärt Apotek visiterat, huru dermed mände tilstå, ty det erhöill hos Borgmästare och Råd wår Contrapart. Jag skyndade med defecten til utsattan dag, och tiente min matmoder med alt alfware. Jag billade mig in, at kunna wäl bli husbonde i gården. Dock utslag kom ifrån Köpenhamn och Konungens resolution war, at et Apotek allenast i staden wara skulle, och böter lades på säckerbagaren wår wederdeloman, oakandes hwad korgar confekt han här och der spenderat hade. Så sändes ock en annan i mit ställe från Tyskland dock dansk född, och Konungens Apotekare i Köpenhamn Bechers, Bror Son. Jag fick afsked, packade in

mina saker, och seglade til Hamburg igen, bekom af Råds- och Stads Apotekaren H. Kirckhoff straxt anwising på en codition til Apoteket i Revel hos H*.

I sanning i Hamburg och Lybek är det stora Dispensatorium Gesellorum, Asellorum eller Selavorum som flygande fiskarna kallas i Mosie Bok, jag ock en sådan då war, och det perpetuella indelningswärdet öfwer Betienterna wid läkedoms officinerne kring Östersiön, som dessa Bewindthebbers til god correspondence wid materiale lefweranze och annan underhandling tienar och gagnar. Jag förärde Herr Kirckhoff en half tunna med orafinerat Sperma ceti, jag i Drontheim öfwerkommit, och nu för tran med mig öfwerfört hade, hwarmed H. Kirckhoff at vidare umgås wäl förstod sig uppå. Försummade nu mera intet mina fatalia, utan gaf mig åter til Lybek, och så vidare til siös. War då sommaretid, och jag en 6. dagar allenast på wägen. For fram emellan Ösel och Dagö, och fick se Revel är hufwudstaden i en Lifländsk provins, Estland kallad, hwilket folkslag, som en Student med oss på wägen war berättade, Tacitus för några hundrade år sedan i sin gamla Germania nämner. Har et fast slätt, liggande på en rund klippa, derest Swenska Gowerneuren residerar, en förträffelig hamn, trånga och krokota gator och gränder, dock hållas de renliga. Der är en Swensk Biskop också et Consistorium. 1684. har det händt sig, at åskan slog i Domkyrkan, och elden kom lös och ruinerade öfwer en 200. hus der om kring.

Revel har ock fordom warit en ibland de Tyska Hansestäderne men sedan de farit danske, Ryske och Swänske händer emellan, är Köpmans handelen inrättad worden på annan fot. Här kom jag wäl an och blef der år och dag, men farsoten kom åt mig, och jag längtade alt at få se werlden närmare innan til, som bonden gjorde med globen, han skar op för Studenten den han skiutzade, och ursäktade sig der med.

Wår unga makalösa Konung förde då sina krig i Päländ, med seger och hela werldenes förundran. Jag bad mig lof hos min gode husbonde böd Revel farwäl och for til Pernou, det jag sen wil tala om. Gaf mig nu til Stads Barberaren at få lära Chirurgien, ty den tyckte jag om. Accorderade om 30. plåtar, inskrifnings penningarne a part, som der så wäl som i Riga och annorstands uti ämbets lådan inlefwereras skulle. Jag wille nu änteligen lära at handtera lanzett och rakeknif, plåsterduk och plumaså, bandasche och binnetyg, korntång och bisturi, ty at umgås med Chlister, har jag allaredan fådt handlaget i Stockholm. Hos min Patron hade jag betingat för alt at få behålla min wärja, och så med de andre gesellerne at ligga i kammar, ty wid barbere Lärjungeläxan wille jag ingalunda wara bunden, fast hon hank der på wäggen. Jag war ock gamla fullwuxna karlen, förskref mig knifwar och rakefoder ifrån Lybek, som flinke wore, och det in duplo, stälde mig in, och wart snart bekant med de Swenske Fältskärrarne der i staden lågo. Jag stämde soldater til mig på kammaren, och rakade dem för Guds skul. Altså inom några weckor kunde jag utan rädd-

* Tomrum lämnadt för namnet.

hoga tvåla in och taga af et fullkomligt, fast än mustascherat skägg, jemwäl och öppna en ådra, när jag såg mig wäl före.

Denna exercicen warade $\frac{1}{4}$ år, Herr Jochim Benzin ifrån Pommern, som wardt sedan Stads Fältskär här i Upsala der jag honom sedermera råkat, och wi våra äfwentyrer hwarandra förtälde, han som der gifte sig med Madame Rode's Caffé kokerskans dotter och der afled år... War då för tiden Regements Fältskär wid Beckers Regemente, hos honom blef jag antagen för gesäll, ty det hände sig, at den han hade hastigt dog bort. Konungen lönte gesällerna, de hade sina 5. plåtar månads gasche, och fri inqwartering i städerna de ligga. Regimentet bröt då up, och gick til Riga, derest Generalen Lewenhaupt war. Jag tog emot 80 siuka Knechter qwarlemnade mäst skiörbiugguge, dem gaf jag tallstrunt och Klee-blad kokat med öl i stora bryggekittlar, öfwersten lät mig få til dette mit decoct 3. tunnor godt öl. Species som silades af lade jag på deras sullna ben, som annat omslag, inom par månader genom flitig skötzel och spisning blefwe de mästen-dels friske. Jag ledsagade med mig till Riga en Lettisk soldat allenast, som sig altid mycket ynkelig ställa kunde, och haltade, den rymde oförseendes på wägen från oss i flygande sin kos. Jag hade mäst at disputera med siukowaktarena, dem wille jag, at de mig hwar morgon lefwerera skulle riktige rapporter. Der blef jag enständigt påstående och så blef det at Capitenerna til Barberare stugun komma wille, och sig der rasera låta, men ej hemma i sina hus kring om i staden af mig opsökas. Öfwersten war så from, och regulerade alt detta. Hände sig at General Lewenhaupt kallade Jochim Benzin til sig, och til Regimentet kom i des ställe en annan Fältskär, Dill benämd, en Tysk man, en stor Musicus i sång och Lutenist. Han hade fordom warit hos Hertigen i Curland Camartienare. Hos honom blef jag wintern öfwer, som min nya Prints de kalla eller Commendeur. Ty jag war wan wid folket och älskades af dem. De begärte alt, at den Swenske gesällen med hwita råcken dem betiena skulle, men jag wardt ledsen wid desse flytteqwarteren och Knektedieten stod mig intet längre an. Jag tog mit ödmiuka afsked, bekom mit tilbörliga testimonium, och for tillbaka, först til Pernou, der jag lärdt, och der tog jag der Barbierer Lerjungerolle und Richt schnur med mig från wäggen at förswänka den förro, som härhos följer For så vidare til Revel til min Aptekare, den tog mig emot, ty med des goda lof war jag ifrån honom afrester. Blef altså hos honom sommaren. Och fast än Apotekaregesäll prakticerade jag dock något frimodigare än förr. Wardt ock bekant i staden. Om kwallarne sedan wi stängt wår officin, suto wi ibland träden i en liten lustgård min husbonde hade wid huset, ty han en liefhabber war af Botanik, och derhos et nätt drefhus, ritningen här hos gående för främmande frön och lökar han bekom från Lybek, ranunkler och animoner. Han hade ock följt fordom armén åt år 1678. då General Horn gick genom Curland in i Preussen emot Brandenburg. Jag mins hwad han en sommarnatt språkade om: at skiöta siuka sade gubben är et fromt wärk, det Gud befalt, och guds son på jorden öfwat har. Är en ädel

* Tomrum i manuskriptet

profession. Menniskian lærer derwid känna sin skröplighet och all werldenes fåfänglige oppetåg, men med bokläsandet allena erhålles den kundskapen ingalunda. Ein Artzt, säger Theophrastus, muss ein landfarer seyn und kein nudeldrucker. Men som ock Hippocrates säger. Experimentum periculosum. Våra unga Doctorer på sina resor kring Academierna i Europa wilja alt lära at resonnera, der at promowera för dem kostar föräldrarnas penningar, och sedan tråta arfwingarna om studiegälderne. Unga Chirurgi bära sig wid sin praxis bättre åt de hälsa sig fram som gesäller, och lärebrefwet är dem en öpen wäxel, och hwar de komma finna de dukade bord. Men hwad menar ni, sade han, är det icke wid Apoteken än wigare, mindre ränn, och mera tack, patienten kommer sielf wid disken, och receptorbordet til förhör, och förr än han går utur dörren, betalar han lagen. Efter assignation på er lön slipper ni att löpa, för contagion bär ni ingen fara. Wi se ock gamla sluga Doctorer ej wåla om at wara operatörer, men wäl at de ega sina egna Chymiska medikamenter, och arcana at handla med, fruktandes intet för taxan.

Förslaget war at gifta mig i Revel och så lystnade jag derefter arrectis auribus, som haren på trumman. Men hwad hände? ifrån Kongl. Archiater Skraggenstierna — — — dock innan jag ännu går vidare til et mit alfwarsammare företagande wil jag sluta denna § med mit förswenskade carmen och et litet siökort öfver Mare Balthicum, ty här-efter kommer jag at tiena til lands.

Lärjunge Läxan.

Tag först guds ord af hjärtat an
Så blir I en beskedlig man.
    Dernäst lyd åt Eer matfars lära
    Det länder er til gagn och ära:
Och fölg' hans wilja villigt åt
Så förekommes kif och lät
    Så förebygges mången banna
    Den på Eer sielf wäl törde stanna.
Hwad fordom husbond giöra bordt
Lät ock af Eer bli gjärna gjordt:
    Wäck op Eer sielf, der annan wäcker,
    Er op så ligg ej kvar och sträck Eer
War snar i klär och skynd Eer så
Til wärkstan in, dit I bör gå.
    Fyll pannan full med watnet klara
    Alt jämt det rent och warmt lät wara
Håll stufwan städelig och täck
Och rakebäcknen utan fläck
    Ja jemwäl dem som hänga ute
    Til tekn skura flint wid slutet
Af veckan, och see til derhos
Om något flugit är sin kos.

Bindtygen fyll håll stålen blanka,
 Lät ingen ha på dem at klanka.
 Skär. Spadel. Korntång. Instrument
 Hwart til sit bruk wigt, rent behändt
 Nähl, korpí, pinsel plåster, wara
 Lät på sit rum. Dem wäl förvara
 Håll kammarne stora och små
 Til reds och rena. Lika så
 Putsdukar: märk det, å samla
 Dem grant ihop nya och gamla
 Och lät förargelse ej skje
 I fall de woro smutsige
 I bör dem jämwäl sammanbinna
 At min gesäll dem wigt må finna
 När han ur huset ärend' går
 Se till att I dem återfår
 Då när han kommer hem om kwällen
 Eer wårdslöshet i sielf umgiällen.
 Ty som, Gud bättre, finnes marg
 I desse tider tiufwer arg
 Som listigt stiäl, mins hwad jag talar
 Det som förkoms, får I betala.
 Eljes när dwärges nät och dam
 Betäcker glas och fönsterram
 Så stig I til ræds ingen fara,
 Gör I man rent, det rent bör wara.
 När I wil weed och watn ha
 Ej rådlös war, gå sielf åstad
 Och I, a det behöfs så laga
 Må bäras in, men än är dager
 Löp intet kring med Lius i hand
 Bevar oss gud för eld och brand
 War snygg och ren om skor och fötter
 Och putza dem, fast wor I trötter.
 Gesällens å Eer Herres med
 Ty så är hos oss gammal sed.
 Lät se när I Eer frukost tagen
 I med sångfåglarne så lagen
 At de få sin beskeddan del.
 Förglömma dem wore et fel
 Kom sielf ihog hwad i bör göra.
 Godt lofwe ord i då få höra.
 När som i på beställning går.
 War qwick och snäll, rör fot och lår
 Med godt besked i later sedig
 Kom hem med swar, i tal war redig
 Ty ränner I med ras och flas
 Tro säkert då wankar det baas

När i Eer middagsmål har ätit,
 Så lät det ej blifwa förgätit
 At sopa gålfwet, damba af
 Bord, stolar och all omsorg haf
 At I med lust och håg uträtta
 Det som er Herr Eer föresätter
 Ty sådan yngling älskar man,
 Den sielfmant sysslan griper an.
 För all ting lät mig intet höra
 I gärna mot wil disputera
 Aldrig den råda bör som karl,
 Den först ej androm lydig war.
 Med hot mot far och moder sträfwa
 Det gör en stursk owettig skräfwa
 Men j med höflig ödmiukhet
 Säj ut Eer tarf och ändring bed
 Ty den genstörtigt fram wil fara
 Den får hos wackert folk ej wara.

Hwad här nu kort beskriwit står
 Om er plikt och Läro år
 Tag det i akt, samt hwad som mera
 Eer länder och Eer släkt til ära
 Befall Eer gud, Eer tid går fort
 Och ställ Eer wäl, det blir wäl sport
 För all ting efter hand så laga
 At när I Lärbrefwet skal taga
 J Edra stycken då så Lärdt
 Med godan grund och utan flärd
 At i går trygt under examen
 När Ämbetet det träder samman
 Som wanlig är och billig sned
 Lik andra förr I också med
 Då låter see hur edra stunder
 I användt har at lägga grunden
 I handläkningekonst, som kan
 Förlossa mången usel man
 Der det sig nu så hända torde
 At en wardt afwist med de orden
 Min wän j har med flit och id
 Ej som sig bort wändt an er tid
 Så lät det till en warning lända
 At Eder sådant ej må hända.

Härmed farwäl och frukta Gud
 Bed om dess nåd, tänk på des bud
 Wijs Christendom i fromma seder
 Skiöt hälsan Eer: sörg för Eer heder

Ej omgås der I intet Lär
 Läs aldrig bok den god ej är
 Och fast om motgång kom i färde
 Med dygd blir den dock i sit wärde.

Måst tro, min gunstige läsare, det intet kostat uppå mig innan jag dessa Tyska rimmen innom sin Swenska gärdesgård störat. Men slutar här, med mit lilla siökort som sagt är, och än mindre lika plantedrefhus.*

Jag ärnar nu berätta något om Pernou, förr än jag skiljes derifrån, som jag giordt wid de förrige Städerna, straxt jag kom til dem. Pernou, Pernovia ligger uti det Estländiska Landskapet Wikia i Lifland, derest floden Pernå uti det Rigiske siöriken infaller. Har et fäst slätt, och sin hamn och en stark spanmåls handel. Academien som war tilförene wid Dorpt wardt 1699 då det målnade til ofred i desse Österländerne ifrån Dorpt hitflyttad. Dorpt, Derpatum på Ryska Jurgegorod är en hufwudstad uti den Estniska Cretzen, liggandes wid floden Embeck en 30. mil från Riga, war befästad och har sit citadelle. Universitetet war der af Swenska Regeringen anlagd 1632. men som redan sagt är, 1699. til Pernou förlagt, war ock der Cantzlie eller högsta Tribunalet i Lifland. De hållendske skeppen, som om Pingst tiden dit komma efter bränwed, stockar, bräden, ekeplanker, säd, nemligen råg, malt och korn, hafwer och linfrö, och deremot föra med sig win och Specerier komma på en half mil när til staden, och kunna ej löpa in i bäcken de kalla, men farkoster, som allena passascherare föra gå in til staden, derest äre watuporten, Rewelska och Rigiska Porten. Delas uti nya och gamla staden. I den nya är Tyska kyrkan: den Estniska i den andra. En Swensk Kyrka är på Academien inrättad, dit gingo Professorerne och de af Artilleriet. Ligger lågt lik som i en puss, och berättas en forman en gång drunknat på gatan; dock nu mera är torget stenlagt. Trägårdarne sina hafwa de i hackelwäcket eller utom staden, en härlig frukt, äplen och päron mäkt store; men b(l)omorne 1708 och 1709. genom stora kölden aldeles förlorade. Denne tiden war på all ting godt kjøp, en tunna korn, råg malt 3. Caroliner el. 60 styfwer. En hierpe 1. hwitten. 1. orre 2., en hare 3. 6. ägg för en hwitten. Det fina miölet kalla de gebudelt mähl. Rietorra rågen gier swart miöl, och rior äre der öfwer alt, men soltorkad råg gjer hwitt miöl. Landet är slätt der omkring, och skiöna åkrar hwar man sig wänder, dock 1709. slog alt felt. En tunna säd kostade då 4. plåtar. Jag wil räkna op Professorerne, dem jag haft den äran at se och känna. General Superintendenten Skragge, en gammal man, Ståthållaren Strömfelt Öfwersten och Commendanten von Schwengeln, Öfwerst Lieutenanten Wollfeldt, Majoren Adercass, alt Lifländske Herrar, men Swenske woro följande, Theologi, Wolcker Professor Bröms Prof. Wiræus Medicinæ Doctor Braum hade et eldmärke på sit kinben, och litet låghalt. Warit

* Ritning af drifhuset finnes ej.

Professor i Dorpt för än han kom til Pernou, och undan fienden flytt, han som några andra för rädsla skul, det onådigt optogs, kom dock sedan til tjenst. Dau war ock Professor i Dorpt, och sedan Justitiæ Borgmästare i Pernou. 1707. fingo på en gång sine fullmakter 3. Professorer, Andreas Palmrot Moraliū, Jngemund Bröms Theologiæ och Falenius Lingvarum, men höllo rang sin emellan, som de woro gamle til. Då jag ditkom war Rector Eloquentiæ Professoren H. Wilde men Mathematicum Professor H. Qvensel Schultin kom sedan och wardt historiæ Pastor i den Estniska Kyrkan war Probsten Westring en Lifländsk man. Hade ock Academien sin Landt Rântmästare och så sin Academiæ Rântmästare, och aflöningsstaten nästan som i Upsala, dock lönerna kommo från Stads Contoriet genom växel men Professor Primarius H. Folcker hade 600. Plåtar. Än mera om Pernou. Der är oändelig färsk fisk, giers, aborrar, torsk, gäddor, sik, giös, den de sandart kalla, ål, abondans färska flundror, rökta butten för Ösel och Dagö och lax från Riga, kräfwetor op i landet, stör stundom ur hafwet, kawiar från Ryssland, oxkiött och fårkiött en hwitten marken, en höna hwitten stycke en gås byter bonden mot et fårskin. När de mäska til öl lägga de glödande stenar deruti, ock således koka det, kan bli klart om de wilja, dock gemenligen biskt som drägg, dock folket mår der wäl af. De Swenske får der strangulia, Colik och sten efter, och bryga derföre på sit sätt. Jag glömde at berätta om strömming, at den wid Pernou wiken i sådan abondantz och ymnighet wankar, när den leker, och har sin tid, som wi säja, så at wid wattuporten högar lägges ner på stranden, som hölass, et ämbar 2. a 3. styfwer, den salta de sielfwa in i hushällen och en tunna kommer dem således mäktä litet.

Så låta de ock ej el. sin myckna fogel rutna bort. Hierpe och Orrebrösten förvälla de och sylta dem in i ättika och miöd, med några neglickor i köttet. Hafwa dem året öfwer, försända dem ock öfwer hafwet til sina bekante. Vingar och halsar, lår och rygg kokas med gryn kittlar fulla åt folket och går åt, som insyltade lingon på wår ort, kokade i watgröt eller beredda til mos. Jemtlänningen kostar mindre på sin fogel. Han låter honom ligga benfrusen til des han kommer til Stockholm, och fastän töwäder kommer emellan skänker han honom derföre intet bort åt mångelskan, eller hon dem i herreköken. Der en wille för ro skul collationera och jemföra alla werldenes priscuranter på ätwaror til exempel sins emellan deras stigande och fallande, skulle man billigt undra sig, huru Gud, som föder alla, dock spisen åt sina Creatur olika utdelar, den ena med smör på barkbröd, och är dermed nögd den andra har råd at bränna op sin säd til win åt sörplare och til mäsk åt swin. Derföre är fred i landet, och obehindrad siöfart et stort ting, som människorna ihopbinder, dem hafwet skiljer åt.

Kommer nu til Herr Archiatern och Kongl. Fält Medicus Skraggenstiernas bref, och min kallelse söder åt i werlden. Han war kommen i Doctor Micranders ställe, som dog kort innan konungen gick in i Sachsen, en glad och skämtsam man, det ock Hans M:t sielf tälde. Han war Stads Physicus i Stockholm, der jag honom ofta hördt skrifta patienter och sedt skrifwa recept på Apoteket.

Brefwet förbemälte war til General-Superintendenten i Pernou des Broder, at han en Swensk ung karl hafwa wille, den Chirurgien något förstode jämte sit latin också Apotekeriet, och så Archiatern hos sig hafwa kunde, eftersom konungens Apotekare, Samuel Ziervogel wid fälttågandet och kringströfwandet ofta afskild wore. Superintendenten rådfrågade sig med Professoren Doct. Braun, den mig kände, hos den jag Osteologien och menniske benranglet sedt demonstreras åt den jag också några gånger preparerat hade sal mirabile Glauberi, det mig Fictelius bereda lärdt, och wiste at jag lust hade at peripateticera, dertil styrkte och Barberaren i Pernou, hos den jag lärdt hade, och wiste hwar jag war. Jag fick til mig et höfligt bref ifrån Herr Superintendenten til Rewel, der jag var, anordnade resepenningar, och löften mer än jag väntat, det jag strax beslöt at taga emot, och wiste sen brefwet åt Apotekaren. Han teg först, men önskade mig sen deruppå mycken lycka och wälsignelse. Jag begick Herrans Nattward hos vår Tyska Pastor, och bad honom skrifwa i min Stambok til walet, det han ock gjorde, Apotekaren också, den i sanning mig älskade. Den senare skref följande. Liebe zum Dinge macht arbeit geringe. Det den förre skref war latin: si funera ante oculos in Comitibus forent furiata bello non periisset Græcia. Wid min ankomst til Pernou war jag wälkommen, fägnades med et ölglas Spanskt win, och Contractet i en fierdedels tima slutet. 25. Albertus Riksdaler bekom jag til resepenning, et par hästar, en resewagn, en bra dräng, som Swenska kunde, Lättska och Pålska. Hade den äran vara kallad til en stor måltid, der Professorer wore, då jag hörde talas om Konungen och Krigets tilstånd, och alla glädde sig at Konungen med heder och seger kommit ur Sachsen, och nu nalkade sit Lifland för det han sit lif ifrån begynnelsen wägat hade. En relation om alt detta fick jag skrifwa af härhos följande, fast än hwad Konungen uträttat i alla språk beskrifwit finnes.

Natten använde jag hos et par mina enskylte vänner. War i sanning något ängslig, och såg då först hwart det med mig skulle bära på. Fast det kältnade i hiertat, woro dock nu mera hiulen smorde, och bar nu först af til Riga, der jag för mig fann åtskillige Swenske Officerare samlade, til en af dem jag bref hade. Dessa skyndade sig at resa til A méen, och med dem wille jag komma i följe. 1708. i Herrans namn bröto wi op i Junii månad, men hålla litet nu. Först förer jag in något om Riga Stad, som om andra Städer, där jag warit.

Nu följer det jag lofwat om Konungen och Kriget, fast än en sådan wäf af någon annan oprännas borde, dock, min gunstiga läsare, lystna på, hur jag bär mig åt.

År 1706. d. 12. 13. Februarii wälsignade Gud Konungen med en härlig seger wid Fräuenstadt, der General Rhenskiöld den spillerste nya Sachsiska arméen under general Schulemburg i grund förderfwade, fast än der wid ock blefwo brafwa Swenske män Buchwalt, Creutz, Wrangel, Snolski, Loo och flere, ty hwem räknar de gemenare. De sättas ändå hemma op igen. De Swenske finge 32. metfall stycken, mussqweter, kärror fulla och pagasche förutan. Dessa hade fienden i hastighet lemnat efter sig 2. mil ifrån Fräuenstadt. Efter deras egna

awiser blefwo en 7,000 människor mördade, Tyskar och Ryssar. Ty alle stands wille Ryssen wara med, och hielpa lagga pa oss. Dermed war nu porten öpen, och på widande gafwel in åt Sachseland der utur oss alla åren bortåt så mycken sorg och skada war påförd worden. Hade ock konungen imedlertid på sin sida 1706. i Januario gådt ifrån Bloni öfwer frusna kärr och åar, och hade sina Pålska Herrar och wänner Sapieha och Potocki med sig. Gick öfwer frusna Weichseln wid Warsou, så öfwer Bug, ty då war, som Swenska ordspråket lyder: Iis bro bredast, så til Tykkosin, så åter öfwer isen och floden Nijmen så til Grodno, der hela Ryska makten stod i sit förskantzade läger 20,000. man. På grodno tände han elden til Wälkomme åt de wåre, som togo sina qwarter der emellan och Willna. De instängde Ryssarna ledo stor nöd af hunger, köld, siukdom. Ty slåss wille de intet. Drogo sig altså dädan in åt sit land, dock fågeligen, allestands förskantsande sig, der pass wore, at de Swenska swårt hade komma efter. Isen öfwer floden Nimen blef falsk och tinade op, och war intet nu mera för de Swenska slädeföre. Den 14. april hinte Konungen först til floden lasolda, der ginge de Swenska öfwer med sin Konung, doch intet torrskodde; De Ryske ginge undan; Konung Stanislaus och Konungen följdes åt. De lågo wid Pingsk, imedlertid wardt Litthowen purgerat och ränsat af Cossakerna. I det stackars Päländ fore Krigshärarne kring som måln på himmelen, el. biswärmar i skogarne deras, när de flere wisa(r) än en hafwa. Ty den olyckelige Kung August wille i all sin motgång intet lemna riket sit. Men som ju en gång slut på detta eländet blifwa måste så gick Konungen i följe med Kung Stanislaus och General Renschiöld öfwer Oder flod 1706. den 6 Sept. Konungen war då stark 24,000. man, förskräckelsen gjorde, at folket flydde, som kyklingar, när höken synes. Men et Konungens placat, tryckt i Bauditz gjorde at i landet wardt lugnt igen. Det lydte så at Ständerne och allmogen, som blefwe i sina hus, som betalte contributionerna til knekternas underhåld de skylle ega beskydd både til folk och egendom. Men de som satte sig til motvärn, som gömde undan sit gods, flytte och flydde och pålagorne ej betalade skulle handterade warda som fiender. Folket trodde, städerne öppnade sina portar, och Konungen hölt sit ord. Det Sachsiska Krigsfolket i landet woro, drogo sig Regementets til Thüringerwalt til Frankenland, til Böhmen. Inga swärdsmän, som Sachsawapnet boro, woro der mer än de som i Dresden lågo. Derpå följde Trewen induciæ på latin, eller stillståndet på 10. weckor, och derom slöts d. 12. Septembr. Med de deputerade af Städerne och ifrån landet wardt slutet och afgjordt, och der på kom en annan Fältpredikan fram, eller placat trykt med Carolus under, en alfwarssam sparlakans lexa för Swenska soldaten. At Officerare eller gemen aldrig togo något utan betalning, der han inhyst war, aldrig det ringaste förutan foder åt hästen, aldrig utan betalning at taga skiuts, aldrig wälja sig härberge, ej handtera världsfolket illa, ej på någon i staden eller gatorna göra öfwerwäld, ej på bygden, ej på landswägen. Aldrig at hindra resande folk, hwem de ock wore; akta och wårda eld och lius, at af deras förseende ingen brand förorsakades, sidst at upwisa, besked ifrån wårdsfolket, huru de sig der förhållit hade.

Mina Herrar i Regensburg Romerska Rikets Senat presenterande wille nu resservera Konungens ingång i Sachseland, men Kejsaren sielf lade sig ej deruti, altså blef som det war.

Men Konung August stående än i Påländ beslöt med sine Sachsar och Pälär och Printz Mentzikoff med sine ryssar, Cosaker och Tartarer at angripa Marderfeldt, den Konungen med någre Swänske bak om sig i Påländ lemnat hade. Detta slaget skedde den — — —. De Päläckar våra hade hos sig låta drifwa sig ifrån dem och derpå blefwe de Swenske omringade och ängslade med stadig eld, at de måste lägga ner gewär. De fingo qwarter, hoc est, blefwo fångar. General Major Crasso allenast kom undan til Posen med Femhundra man, dagen efter slaget wardt bekant at Konung August sjelf underskriwit stilleståndet Konungen slutet hade i Sachsen och så at han wäl wetat sielfwa freden den stunden wara sluten, men likfult blef detta godnatskål för de våra, ursäktandes K. August sig, at han måst göra detta, Printz Mentzikott til behag, ty de Ryske woro honom öfwermåktige. Men freden, som slötts emellan bägge fränderna gick så tyst til, som stundom ske plägar wid förlofningar, at det i en trågård utom Leipsig af Commissarierna underskrefs nattetid, och derpå den 24. Septembr. publi. erades och blåstes ut i Konungens läger, i Leipsig och Dresden, då språkade många Herrar derom, om Förstar med Guds nåde, men saken war bestäld, och puncterna woro följande, dem jag hoppas, min gunstiga Läsare ej ledsnas wid at läsa, sedan jag ej tröttnas wid at skrifwat.

1:o. Emellan K. Carl XII. K. Stanislaus I. och K. Friedrich August skulle nu mera i Herrans namn wara frid.

2. Skada leden på ömse sidor skulle härmed wara glömd. 3. K. Fridrich August för freden skul, afböjer sig härmed allan rätt på Riket Påländ och erkänner för Påländs Konung Konung Stanislaus I. dock behåller K. Fridrich August Konungs namn, men lemnar titul och wapn. 4. Innom 6. weckor låter han detta Republiken i Påländ weta, eftergifwer dem deras för detta gjorde undersåte trohets ed. Lofwar och tillsäjer ej at hålle med eller hos sig tilflykt och hielp lemna några K. Stanislai fiender, hemlige eller uppenbarlige. 5. Afsäjer sig härmed sine fordne alliancer ingångne mot K. Carl och K. Stanislaus, förnämligast med Czaren i Muskowien. Honom ej widare at hielpa, utan sina Sachser der tienande at återkalla. 6. Alla Päliske riksdagsbesluter här emot stridande härmed dödade. Tienst, andeliga och werldslige nu mera Republiken hemställande at tillsättia efter sit behag. 7. Rikets Spira, Crona, Juweler, samt Republikens Archiwer, som i Sachsen äre, skola Republiken återställas. 8. Printzarne Jacob och Sobieski ställas på fri fot, sedan de utlofwat, at alt dem wederfarit, skal här efter wara glömt, dock penningarne til Prints Jacob skyldige at utbetala. 9. De i Sachsen arresterade Polackar och Lithower at ställa på fri fot, och så utlofwar K. Fridric August at erhålla hos Påfwen förlåtelse för Biskopen i Posen. 10. Swenske och Päliske Soldater och Office-rare tilfångatagne i Kriget släppas frie utan rantzon och lösen, och allsingen twinga at taga tienst. 11. Alla öfwerlöpare och förrådare ifrån Sverige och i Sachsen fundne at utlefwerera, enkannerligen Jan Rein-

hold Patkull som ifrån denna stund i noga akt hållas skal. 12. Alla i Sachsen återstående Muskowite såldater at utlefwerera såsom Konungen i Sverige tillhörande Krigsfångar. 13. Alla fanor, standarer, pukor, Cannoner, mörsare och Krigsgewär, som til trofeer tjena kunde och de Swenske blifwit aftagne skola opletas och återställas, och inga, under hwad förewändning det ske må, at undanhålla. 14. Colonell Gödtz den frånwarande är dömd blefwen från ära, lif och gods, men Konungen i sit försvar tagit, skal frikallas, och til sin heder återställas. 15. Som nödwändigt med denna fredens ratificerande någon tid kommer at dragas ut, så är Hans M:t Konungen i Sverige efterlätit, at låta sin armée hålla winterqwarter i Sachseland, och warande tid upbära vivres och contributions. Och så blifwa de Swenske trupperne stående i Påländ, der utan hinder til des Sachserne der uttågade äre. 16. Crakou och Tykossin skola ock med detsamma evacueras af Sachsiske Krigsfolket, och förenämnde städer til Konungen i Påländs Commissarier med alt Artillerie och munition, som de då äre, återställas. 17. Staden och fästningen Leipsig och Wittenberg skola sina Swenska Garnizoner de emottagit, slippa, när wilkoren af denne tractat fullbordade äre. Då ock de Swenske trupperne sig utur Sachsen tillbaka draga på dagen man derom kommer öfwerens. 18. Ifrån den dag Commissarierne slutet och undertecknat denna tractat skal wara et stillestånd emellan de Swenske och Chur Furstendömet Sachsen, som ock i Påländ och Litt-howen ifrån det, tidningarne om bemälte tractat ditkommandes warder, hwilket inom en 20. dagar ske skal. 19. Är ock öfwerenskommit och faststaldt emellan Konungarne at de concurrera och samwärka wilja bägge at beskydda uti riket den Ewangeliska religion, så wäl des säkerhet i Sachsen som Lautznitz och Hans Durchleutigkeit Chur Fursten så för sig som sine efterföljare ej at införa el. efterlåta någon förändring eller dem af Romerska Församlingarne lemna några Kyrkor, Skolor, Academier Collegier, eller Closter, eller efterlåta förbemälte Romerske Församlingar några tomter sådant at upbygga på. 20. I fall Konungen, Chur Fursten af Sachsen skulle för denna tractat skul antastad blifwa af Czaren i Muskow eller af någon annan så utlofwa härmed Konungarne af Sverige och Påländ, honom, at komma til hielps, som ock innesluta honom i alla de förbundene de hädanefter kunna komma med Czaren at ingå. 21. At denna tractat desto fastare och ståndaktigare wara må, så åtager och förbinder sig Konungen, Churfursten at förmå såsom garanc inom en 6 månaders förlopp den at biträda den Stormäktigaste drottningen af Stora Brittanien och de hög mogne Staterne general förbehållandes Hans M:t Konungen i Sverige sin rätt at låta samma garantie sådana makter biträda, som man tienlige hållandes warder. 22. Denna förbemälte tractat skal ratificeras inom en 6. weckor, och skal deraf förfärdigas et exemplar på Konungens sida i Sverige och et exemplar, på Konugens sida i Påländ, och twänne andre dessutom på Hans M:ts Konungens Chur Furstens sida, af Commissarierne at utbytas, straxt efter ratification. Förutan desse articlar war ock en särskilt, så lydande. Ehuruwäl Hans Durchleutigkeit Konungen Churfusten utlofwat inom 6. månader anskaffa de acter af garantien som bemälte; äre men icke desto mindre, der sig så tildroge, at hinder

emellan kommo och en act eller annan ej anskaffades på föreskrefwen dag, så är dock af wederbörande beslutit, at lika fult detta fredsfördraget sin kraft och styrka hafwa skall sin execution och fullbordan erhålla.

Detta war altså den freden Sverige för alt det blod och skada K. August sedan 1700. Han grep först efter Riga och sedan Dünamünde intog, det han til Augustusburg omdöpte och alt sedan spilt och försakadt genom onödigt krig, det hans undersätare ej welle kännas wid, också troligit är honom mången gång ångrat, det gehör han gaf åt de 2:ne olycklige foglarne Paikull och Patkull, hwilken sednare han Konungen 1705. oförmodeligen fängslade i Königsstein oaktandes geheime Råd Hans han war, som ock Czarens dem emellan han wänskapen skiftat hade, och oaktandes Augusti allierade Hans Czariske Maj:t denne sin Ambassadeur häftigt återbegärte utan i arrest likfult [satte] och 1707. d. 7. April honom utlefwererade åt 4 Swenska Office-rare, som med några dragonor förde honom til Swenska lägret, derest han sedan wid Casimir den 11 Octobr. lefwandes rådbråkad wardt, mera qwidande öfwer K. August den honom öfwer gifwit, än K. Karl som honom döma lät.

Litet mera än om K. Carls Crönika. Konungen gick ej ur Sachsa-land förr än alt war bestält, som aftalt blifwit d. 1. Sept. underskrefs öfwer inkomsten om Protestanternas religion i Schlesien, ock så om Försten af Holsten Gottorp possession af Biskopsdömet i Lybeck, d. 4. derpå bröt Konungen op ifrån Alt-Ranstadt dagen efter genom Lausnitz och som K. August budit honom fara genom Dresden, red och Konungen den 6. med några få Officerare ibland dem en war som sin siuka blesserade arm i skärp förde der han några timar blef, följandes K. August fästningswärk omkring och tog så afsked. Chur Fursten fölgde honom till Neusdorff, höflige och wänlige på bägge sidor, och såge cusinerna sedermera aldrig hwarandra. Arméen kom til Pålska gränsen med den Konungen öfwer Odern gick, war då så härlig, så folkrik, så munterad som nånsin en armé af kött och blod nyl. varit hade. Detta war det Sverige här wid wunnit, men för öfrigt icke så mycket som et tunland åker, dock detta, som die gerechtz Gelehrten zu rätteligen skrifwa: quos in bello sumtus par slaudent causata est, ad hos refundendos tenetur. Och så war denna refusion och bestod i Sachsen som de sielfwa skrifwa.

Et må jag sättja til, det en min wän uppå detta conceptet mit i bredden satt: Sachsa land har fordom varit en stor del af Germania eller Härnadsmännaland. Deras Creitz räknas än alt in til Öster siön. Svevicum mare. Ja de öfwerboerne Lapparne kalla än i dag wårt folk Sachsa mesar, hoc est Sachse män. Dem och wi med blå ögon och gula hår bättre likna än som Asarne med sina sotögon, och bruna knorlehår. Men märkwärdigt är, at som en ChurFurste af Sachsen år 1500. en Kejsar Crona den honom böds afslog, förrän han det då uprinnande Ewangeliska liuset at släcka hielpa wille, så har 1700. funnits en annan Chur Furste af Sachsen, den detta Ljuset först i sit hjerta släckte ut, sen ock sina knän böjde för den som honom til en mäktä ostadigan Crona på hufwudet hulptit, och som fordom i wår historia märkwärdigt varit den

Pragiska Freden Sachsen emot oss slöt år — — —* så får i framtiden den Ranstadska Freden de Swenska gjorde med Sachsen lika märkwärdighet behålla, och der wid hogkommas Virgilie ord: *Discite justitiam moniti*, med mera. Men jag lofwar härmed i denna min pilgrims saga inga *locos communes* vidare at inflicka.

1708. i Januario kom konungen til Thorn, gick så öfwer Weichseln, wände sig åt Lithowen derest Czaren war tillika med sin Printz Menzikoff, som wek ur Grodno. Konungen red in, ty der ingen garnizon war men om midnatten kommo en 1,500. til häst i tiocka mörkret. Doch wåra Dragoner, som höllo wakt, gjorde allarm och til guds lycka försvarade bron, och fienden dref af.

d. 30. Februarii kom K. till Radoskowitz, elaka wägar, ingen prowi-ant, stadigt sniöglop, falsk is. Då saknade en del af Officerarne, som sades, Koffehusen i Leipsig und den Herren Keller, men så kom ock hit god tillförsel, och der hwilade arméen några månader. De talte muskowitzerne wistades alt i nejden framman före. De oroade wåre hwad de hinde och gjorde skada hwad de förmädde, då började bistra Kriget åter igen. I Junio 1708. kom K. til floden Beresina, der låg Ryskt krigsfolk i staden men de drefwos ut, Alla gissade då, at för bägge arméerna skulle det bära til slags; men Czaren hade dermed intet så brott om. Des stora armée gick tågel'gen undan, fördärfwade wägarne, bröt af broarna, fälte skogarna, och alt hwad som dugeligt wara kunde, ruinerade de.

Den Ryska arméen förskantzade sig och sit lägre wid floden Wid Holofzin. Dessa tidender woro de senaste wi bekommo til oss til Riga, och altså kommer jag mit gunst nu en gång at hålla min egen postilla och journal får nu se hur det går. Ty som jag skrifwer så blir det, när Buchtrucker manar uppå.

Begynner med Riga, innan jag skils derifrån. Grundritning af fästning samt omägor och stora floden och Cobron skantz och Dünamunde och öpna hafwet, äfwen prospekt af Kyrkor och hus finnas i Kopparstycken i alla K. Carls Fälttogs böcker, Tyska och Fransöska. Hit föres allenast at det i Lifland en hufwudstad är, i Letteland belägen wid Düna å, en handelsstad, folkrik och fast, god hamn och mycken tillförsel med båtar och fartyg långt op ur landet. Har sit citadelle af 6. bastioner, der håller han til Swenska General Gouverneuren. Har et berömdt Kongl:t Gymnasium, sina Ewangeliske kyrkor ifrån första Reformations tiden, hwilken mistning dem Påfwiskom mäktä til sinnet gådt, och derföre dem mäktä anfäktat, och all den tid det än under Påland låg plågat, til des de Swenske togo sig före under sine Gustawianiske Konungar at fäkta om Lifland och frälsa et undertrykt folk ifrån de Ryske bojorne, och Romerske oken. All tid sedan har Riga kostat Sverige blodiga skiortor. Der miste K. Carl IX sin hatt, då grefwar Wrede finge sin adelwapp, men hatten far sins tog K. Gustaf Adolf igen. Han fick nycklarna af staden, och det skedde år 1621. Han wiste Jesuiterna hem igen, och dit derifrån de komne woro. Är et slags Påfwiske andelige, ogifte swartklädde, ringkragade män. Sedan 1540. sit Closter Löfte gjort på armod, hörsam- och Kyskhet, samt at

* Tomrum lämnadt i manuskriptet.

låta bruka sig til missionarier, och des emellan läsa för barn. De hafwa intet annat namn än at de heta Jesuiter, hafwa dock sina Jesuifinnor eller så kallade Jesuitisser, dem Påfwe Urban VIII cassetat, men finnas dock som skrifwes i Cölln wid Rhein och i Nederland eller Paisbas hopetals. Staden har warit Sverige trogen alt jämt, fast Ryssar dem under Helmfelt och Saxar under Dalberg ängslat, wet ock gud hwad dem ännu förestår. När isen bryter i Düna, och stäckar sig blifwer en watufloed öfwer gatorna i staden jämmerligen. Farwatnet deras är emellan Ösel, Dagö och Curland.

1708. i Junii månad bröto wi op, togo wår wäg Curland igenom Curonia på Latin, et jämt och fruktbart land, det de Tyske Herremästarne och Kors Herrarne, som Christendom och commerce det inrättat, ifrån Brehmen, en mäktig Hansestad den tiden, ock så än: en tid bortåt ägt, men sedan måst släppa i Påländs händer då en Konung i Påländ Ladislaus Jagello uti et blodigt nederlag en 50,000 man af denna Ordens armée, och 600. Riddare deribland aflifwade, och sedan den tid hafwa folket i landen, de Ryske, Palske, Swenske krigstogen fådt giöra wäl at wara med i leken, så långt det räkt. Wårt partie sände en sin qwartermästare förut, som beställa skulle qwarter, forasche och prowi- ant för hästar och folk, de satte sig der ingenstands emot. Städerna gofwo oss hus. Stundom läto wi ock Judarna regalera oss med Litt- howisk miöd, öl och win, som då föreföll, dock med beskedelighet, och allenast til lifs uppehälle. Wi kommo til Willna in Palatinatu Vilnensi, et Woiwodskap i Litthowen, Staden Willna eller Wildau ligger wid flo- den Willna, en handelsstad af trähus. Har ock et Castell, et tribunal, et Biskopsdöme, et Universitet. Fult med Pålackar, Judar och Ryssar, men intet just då wi woro der. Sedan kommo wi til Minski in Pala- tinatu Minsciensi et Woiwodskap uti Litthowiska Reussen wid en flod der flyter igenom, derest ock många Judar bo i sina lortiga gränder. Wi skulle fram til Mohilo wid Niepern i Litthowen i Woiwodskapet Siss- lau på Ryska gränsen, der finge wi se huru Konungen färdades fram. Han war gången öfwer en brygga at slås med Ryssarna. Bryggan hade han kastat af efter sig, men kan tro då woro wi förlägne. Än- teligen fingo wi bönder för goda ord och penningar, som förde oss öf- wer med pråmar. Officerarne wåre märkte hwad klockan hade slagit, och hwad som förestod, skyndade sig fram, rede från sina wagnar, ba- gasche, tält, kittlar, med mera, och oss lemnade de. Jag bad dem at de mig det de lemnade skänka wille, ty mina hästar wore uttrötte, det gjorde de, och så blef jag efter. Jag gaf mig i bland Judarna och Mar- ketenterna och tingade mig in at få åka med dem, delte ut mina bylten, litet åt hwar och gaf dem derföre Officerarne mines qwarlätenskap. De lofwade föra mig fram och togo det emot, ty wägarne wiste de, och tala med folket kunde de, men hör på hur det gick. En dagsreda gick wår cawalcade så tågeligen för sig, om natten deruppå wi hwila- de lupo skiutsbönderna från Judarna sin kos och stulo 15. hästar bort med sig. Bättre wakt höllo wi intet. Judarna kommo kring om mig och klagade sin nöd alt leider. Men jag war modstulen ej mindre än de, gjorde mig ärende til min lilla fältcasten, tog en skifwa miukt lim- pebröd och en sats Mattioli. Steg alfwarsamt til Judarna, god wänner

sade jag, I måste skaffa mig bönderna igen, eljest för Gud tar det intet lag, sände så några til häst efter dem at spana. De råkade på, der bönderna höllo en half mil derifrån i skogsbacken och frukostera, wore intet förskräckte, när de sågo våra komma de kände sina hästar igen, och gäfwö spionerna huden full med stryk, och hästarne togo de af dem, och foro så flängande sin kos. En af våra kom tillbaka som rapportera. Då war gut rath theur. Judarna kallade mig sin Capten ty jag war blåklädd. Wi konsulterade och beslöto at taga blå räcker på oss så många wi woro, ty kläder hafwa Judarna och Marketenterna alltid ibland sina waror. Våra wagnar och kärror förde wi in i skogen, de flinkaste rede med hästarne wi hade op til nästa by wi såge et stycke framför oss eller Dorff de kalla. Der rede wi in och togo med wäld några hästar hwar wi finge eller sågo. Wände så om och släpade wårt bagasche et par mil längre bort så långt wi kunde åter til en by, då jag åter med mina Israeliter in i gårdarna och leta op hästar. Jag tror mina Cammerater hade wäderkorn af kamparne, der de woro, och woro så flinke, som hade de aldrig annat lärdt än stiåla hästar.

Der funne wi på en Svensk Ryttare liggande nyss ihjelslagen der han låg, med sin blå kappa än på sig. Böndren kommo ock fram med hästen hans, de hade funnit gå på wägen, och så munteringen, och så 2:ne kor, dem mina karlar togo ock så en bonde den gofwe wi något penningar allenast at föra oss på rätta wägen. War då ryktet öfwer alt, at Konungen wunnit, och fienden gådt undan. Wi lögo för böndern, och sade flera af våre blåräcker kommo efter, som ock våre utskickade Spioner åter til oss komme, och wi marscherade omiskundsamligen med vår fria skiuts fort och fram. Efter par dagar hinde wi på 2:ne Regementen, som skulle fram och ej biwistat slaget, Albedyl och Gyllenstierna. Jag gaf mig an hos Öfwer Officerarne, at jag hade medicamenter med mig och skulle til Skraggenstierna. Bekom altså wid Commissariatet fri disk för mig och drängen min. War altså i deras följe en 4. dagar, då stannade Regementerne efter ordres de fingo, men några Officerare reste fram til Konungen, då jag åter med min dräng ej hinte mera följa åt. Ty mine Judæi hade med sina kärror jag wet ej för hwad afsikter och giöremål äfwen och från mig tagit afsked, dock fram wille jag med några andra jag nu kom i sällskap. Bönder lågo i buskarna, som då och då skiöto på folket. Ingen wäg wiste jag, eller hwart det nu bar på. Kom dock fram til strömmen, der slaget stådt hade. Der war än en bro behållen. Wi frestade på om hon höll och foro så öfwer, och kommo fram på ängarna, släta och wida woro de. Så wore der ock än några retranschementer behållne bak om dem Ryssarna stådt hade. Liken än lågo der öfwer alt, oswepta må ni weta, spillersta nakne, opsulna, och stank i luften, ty då war Julii månad. Syntes ock hundar här och där som slete på kropparna. Våre, som den gången nog slagne blifwit, eftersom Konungen befalt dem hålla ut fiendens salwor, och gå så med wärjorna fram, woro ned gräfne; men de Ryske liken den gången obegräfne af våre lemnade, eftersom de Ryske en gång tillörene förbudit at begrafwa våra lik. Ack Gud! hwad spektakel war detta. Hwad såg det annorledes

ut än då jag första gången kom poike från Nykiöping, och ifrån Danwicksberget betraktade kyrkiotornen med sina förgylta tuppar, och folket krällande på gatorne i Agnefit.* Detta war det slaget, der ock Boltenhagen miste sit lif Fältskären wid Konungens garde, den jag i Stockholm mången gång sedt hade, och med honom på Apoteket talat. Han wardt skuten ej långt ifrån Konungen, der han lutandes stod och förbant en blesserat Officer, på samma ställe han ock sedan nedergrofs.

Wi frågade som då fölgdes åt, och funne änteligen öpning på den der långa wallen, den Ryssarna för sig til bröstewärn opkastat, och altså på stora landswägen til Mohilo, som war en mil derifrån. Men jag menar Ryssarne hade då tygat til Mohilo, den hade de mot de wäras ankomst utplundrat och opränt ty de tänkte ändå intet få behållan.

Der såg jag et par Caméler utan före gå och dr fwa, som trötnat och blifwit efter. Sådana underliga diur hade jag aldrig sedt tilföre, jag gick fram til en med wärjan i näfwen; men skummen steg ur munnen på honom, han krökte sin hals och sputade mig med en tuggat höwälling, den han drog op ur magen så öfwerfull i ansiktet, at jag måste tvätta hatt och perruk i Nieper strömmen, derföre jag ock til åminnelse des portrait här införer, och denna mit enskylta fälttogs S. lyktar så länge och til vidare.

Jag kom fram til lägret, derest arméen stådt sedan den 8. Julii wid Niepern och hwilade några weckor, ty prowiant war der nog och tilförsel. Der lagades om de blesserade, der wille Konungen stå, som sades, och afwakta general Lewenhaupt. Jag fann på Doctor Skraggenstierna, wiste mina bref och alt mit pagasche, jag riktigt frambragte. Han war ock dermed så ock med min person hel nögd. Hos honom fick jag mat och lön. Wi lågo under tält, och när så hände något fattades, hade wi wåre goda prowiantwagnar at lita uppå. Doctorn hade 2. drängar och en Camartienare. War Konungens Lif Medicus, och tillittes dessutan af alla förnäma siuka. Alla Fältskär examina biwistade han, och förtiente stora penningar.

Jag såg Konungen som oftast, och Gud wet första gången de mig honom wiste, ty han ingalunda ökänd war, kolnade det i mit hierta. Jag såg honom gå långsamt, klädd i blå råck mässingsknappar uti, och lädergehång derutanpå, stöflor och sporrar som en annan underofficer, stor förgylt knapp i hatten. Undersbittida om mårnarne red han kring om arméen och lägret, stal sig in på Officerarne som sades, ibland. Men woro de lustige for han dem förbi. Grefve Piper gick gråklädd en fet tiocker herre. Många cavaillierier och Öfwerstar buckade sig för honom diupt, då han sin hatt ej rörde. Cant[s]lierådet Hermelin, Möller, Bång, Hulthén, Düben såg jag dageligen och fick lära känna dem efter hand. War då wid Julii månads slut, folket begynte at siukna, ty det begynte bröd och godt öl at tryta, fast Judarna lofwat at rikeigen skaffa alt hwad behöfdes, men stod oss före, det dem hände i öknen, när de fölgde Moses åt. Der brygdes honingwatn, kosta garnitzen h. e. en kanna 3. R.dr och gick åt medan brygget än war warmt. Men

* Gammalt namn på Stockholm.

detta halv ock til siukdomen. Öfwer Officerarne hade sina egna kockar, läte sielfwa brygga och baka. Doctorn hade mat wid Cawallier bordet, och när han reste någor stands fick han sit kallkök. Biskop Malmberg och Hofprästerne läte hämta hem i sina tält 2. 3. sina Rätter ur Konungens kök. Konungens kök war på fältet under bar himmel, emellan opslagne bräder, spetten lågo på korspålar eller korsjärn nedsatte i jorden.

Men som jag kom i förtrolig bekantskap med en Officer den mig behöfde, och en liten flaska opriktig balsamus Jndicus albus han af mig hafwa wille til någon liten incommodité han dragits med sedan han ur Sachsen kom, och hos den jag stundom om nätterna satt, dicterade han mig, som alt minnas wille, hwad jag hörde och såg, om denna sidsta expedition, det som följer:

1708. efter Pingsthögtiden begynte Konungens marscher den 8. 9. 12. 13. 15. Wi kommo til Staden Beresina uti Litthowiska Woiwodskapet Minski kommande, och sig wid en liten upstad, Rohakzo Reciza in uti Niepern löper. Der drefwes 600. Ryssar undan. Konungen lät göra brygga öfwer strömmen, det Ryssarne ej wännade at hindra. Konungen gick deröfwer den 18. 21. 22. 23. slogs åter en brygga öfwer strömmen, derest hade Ryssarne nederlagt et otroligt [arbete] at försvara passet, men gingo nu ock derifrån at blifwa, som sades, ej stängde från Niepern. Konungen kom til Holofzin den 30. Här stod det Ryska lägret emellan strömar, moraser, bröstwärn och stycken. Generalerna deras woro Rönnou, Pflug, Goltz, Repuin, Hessen-Darmstadt, Mentzikott. Konungen låg der hel stilla, wäntandes på sit folk och artillerie. Recognoscherade dageligen och besiktigade passen på bägge sidor om staden. Den 3. Julii skedde action. Om aftonen förut, lät Konungen opkasta et batterie wid watnet i et tiokt moln, och så tyst, at Officerarne och Soldaterne allenast hwiskades wid. Dit fördes sen om natten 8. swära Canoner, som planterades at betryka fiendens lägre. Der war lemnat af Ryssarna emellan deras wänstra och högra flygel en öfning, som otillgängelig war, neml. et diupt moras 300. fot långt. I gryningen gick Konungen öfwer med gardet. Dal-Regementet, Westmanlands Regementet, och Östgöta Regementet. När solen gick op, begynte Canonerna spela på Ryska lägret, då Konungen såg, at Ryska battalionerne begynte röra sig, och draga sig undan, fast pontonerne ännu ej ankomne woro, gick han med folket genom watnet; Kapporne på axlarna wärjan och muskweten öfwer hutwudet, men sedan återstod moraset, der måste de också igenom. Konungen skyndade sig fram, och satte sig mit i wägen emellan fiendens bägge flyglar. Kläc-, kan war mellan 4. och 5. då Konungen grep dem an med sit garde men befalte Regementerna skynda sig efter. Ryssarna gjorde en Städialwa, hwars like de, som flere batalljer bewistat, sade sig näppeligen hafwa hört. Den warade utan ringaste uphör fullkomligen half annan tima. Hade hwar hundrade kula träffat, säkert af de Swenske hade ej många blifwit behåldne. Kläderna på Konungen woro fulla af watn och lera at han måste sättia sig til häst, men steg åter af, och gaf den åt en illa blesserad Capten af gardet han såg, Eric Gyllenstierna, och gick sedan för gardet. Man kunde wäl finna hwar Ko-

nungen war, ty han war der elden som starkast war. Men jag lemnar här at copiera min relation. Fienden drog sig undan genom skogar och kärr, och nog af dem blefwo nedgiorde. Fältmarskalken Rhenskiöld kom med Rytteriet, och skyndade sig til Infanteriet, och så kom konungen tillbaka ifrån fiendens fotfolk han fullfölgt hade, och Gud gaf en fullkomlig seger, Största förlusten för fienden war de många som och rymde, hopetals stucko sig undan, och begowfo sig in åt Litthowen.

Så hwila min berättelse, och dermed war nu Påländ sluppit från sina gäster de länge nog dragits med. Men deremot begynte der pesten gå starkt, J Warschow wore öfwer 16000. döde innan några weckor, ehuruwäl Doctorerne så hemma der i landet som ifrån andra orter dithämtade enhälligt utsagt, at ingen luft smittat eller inficerat wåre, utan de doge menniskiorna af hungers nöd, och onaturlig spis, derom hade Doctorn, som jag hörde, fådt säker efterrättelse. Til lägret wårt kommo ock med awisorne ritningar och medalljer, som nyss slagne blifwit med Konungens bild, och på andra sidan Vabissa vado transita et Moschi fusi. d. 4. Julii 1708. också ändå en medallie med följande; Sylva, paludes, aggeres, hostes victi. Moschi ad Holofzin 1708. victi ⁴/₁₄ Julii, men sådana der pralereij hwarken wännade Konungen om eller tackade han därföre.

De Swenske Herrarne och Officerarne såge wäl hwad som målnade til och förestod med en så folkrik och oförsonlig bister fiende, som helt wäl wiste också hwad honom ärnades, der wåra öfwerhanden finge. Jag kommer ihog, och förer nu hit det en af wåre Präster, min gynnare, skref i min stambok, den jag länge sedan mist, öfwer Konungens portrait: Di tibi dent annos, ex te nam cetera sumes, sint modo virtuti tempora longa tuæ. Ty alla hade et oförlikneligit förtroende hwar han gick före, så ginge de efter willigt och gärna. Nu wil jag berätta vidare det jag mins, och sedan rätta det jag höra får. Kan intet skada imedlertid, at det skrifs.

Konungen bröt op och fölgde den Ryska arméen efter, den brände och härjade landet jemmerlig, at Konungen ingen ting för sig finna skulle som ock skedde.

Om qwällarne sågo wi elden brinna kring om oss. Fienden twingade folket at bekänna hwar de hade sina sädesgropar, ty de gräfwa neder sin Ritorra råg, den måste de taga op och förbränna den, det wi ej hindra kunde. Han hade et maner med löpareldar, at bränna op säden och gräset på marken, der han stod. Konungen wände sig åt Smolänsko, är et Woiwodskap i Litthowen: med berg och skogar och staden Smolescium ligger wid Nieper floden och kärr deromkring med sina murar och torn, med sin greska religion och Biskop, då discurrerade wi som åte ibland oss marketenterna de woro rätta wägen at twinga fienden til fred. En gång tänkte man fienden wille slå, och sades, at några generaler rådt man skulle afwakta morgonen och den angripa, men morgonen kom och fienden war åt skogen förswunnen. Detta skedde på Gl. Ryska gränsen en tolf mil ifrån Smälänsko då än hade wi ingen efterrättelse om General Lewenhaupt, den frågades altjämt efter, som från Riga komma skulle, för den ock i Curland och öfwer alt wagnar med hiul och nya selyg och prowiant war bestält, men gud wet, det drögde,

war dock, som sedan sades, ej många dagsresor ifrån oss. Men hade Cossacker, Calmucker och Ryssar allastands kring om sig, ty fienden fruktade, och det med rätta, ingen ting högre, än at bägge arméerne conjungera skulle. Mazeppa hade då begynt genom sina bud at handla med Konungen. Den 15. Septembr, fölgde Konungen deras råd, som rådde at gå in i Ukraine och ej wänta längre på General Lewenhaupt, der Konungen stod war intet til mats, dit han ärnade sig, hoppades man få både folk och prowiant. Den 16. gick General Lagercrona förut, at taga in Staradup war ock Ryssen i anmarsche til denna Staden. Han kom ock om midnatten dit in. Wåra kommo in fyra timar försent. Den 11. Octobr. fick Konungen tidningar om Lewenhaupts action med Ryssarna, som skedde den 29. Septembr. Om denna händelsen har jag ringa dräng hört tida språkats om ej allenast hos Marketenterne, dem jag umgiks med, som flere, qui castra seqvuntur, utan ock hos Archiatern, der officerarne suto hela timarne, och när de intet rökte, intet drucko, intet spelte, så resonnerade de, det jag nu skrifwer op, stryk ut hwem som will.

Adam Ludwig Lewenhaupt wardt 1706. i Decembr. af Hans Maj:t Konungen giord til General och Gouverneur i Riga efter gref Frölich, af den wi än stundom se des stämplade Caroliner, en afritning* här hos gående. Det han kunnat lärdt af Ryssarne, som inwenterat at stämpla Riksdalrar en ritning af dem jemwäl här hos gående. Samma gång 1706 i December wardt äfwen ock af hans Maj:t Gref Magnus Stenbock förklarad för general och Gouverneur i Skåne, efter gref Rhenschiöld och Generalen Carl Gustaf Rhenschiöld en tre heders Cronor i Konung Carl XII. kämpaskiöld och så vidare bortåt med fleres och ringares aucunement. I Martio 1706. antog han, gref Lewenhaupt, Regementet i Riga. Tropparna lät han marschera under Öfwerst Jöran Knorring in i Curland och taga det åter i possession. I Aprili reste han med Konungens til Stockholm, och erhöil der betalning för försträckningar han gjordt til Tropparnas prowiant och beklädning. Kom innom 6. weckor tillbaka, gjorde sig til reds, och in mot hösten gick längre in i Lithowen. 1708. i Martio fick Gr. Lewenhaupt tilstånd at upwakta Konungen, som war då i Radockzowi är en stad i Woiwodskapet Minski i Lithowen. Konungen war honom nådig och han blef där några weckor, twifwels utan öfwerwägandes då, hwarut Konungen sig med sit swåra förestående krig wända och det wältra skulle. Glunkades då om twehogsenhet emellan generalerna. Den 7. Maji reste Gr. Lewenhaupt til Riga, at göra all anstalt til opbrott och bägge arméernas sammanfogande, som lærer warit ärnat. I sanning, och efter åt som Rådman sade har man sedt, at Gr. Lewenh. olyckeliga action, som sedermera wid Lesina skedde, grunden lade til all Sweriges olycka. Men som ordstäfwet lyder och står i min stambok: accidit in puncto.

Til den 11 Octobr. stod Konungen stilla i Ukrainen, der woro så stora byar at i en by rymdes en 4 Swenska Regementer. Då kom kunskap om Gr. Lew. action med Ryssarna, som passerat den 29. Septembr. men tågeligt in. Den 7 Maji reste Gr. Lewenhaupt ifrån Konungen och högqwarteret Radizkowi, innom 7 dygn kom han til Riga. Den

* Denna afritning finnes ej.

26. Maji bekom han ordres, at bryta up och marschera in åt Litthowen och Beresina, och förwänta der vidare ordres. Samma bref kom ej fram för än 26 Junii en månad efter. Då Konungen redan förut en 11. dagar wid Beresina varit. Gr. Lewenhaupt berättade, hur med brefwet tilgångit war, och huru swårt det falla wille gjöra et så hastigt opbrott. Nagra Regementer kommo i marsch wid slutet af Julii månad. De kommo til Doldinhoff medio Augusti. Från Wilna hämtadest kläde, strumpor, sämskade skin, beslagne wagnshiul etc. Hela arméen bröt den 1. Septembr. op wägen til Zercia, kommo den 19. til Sklo. Hadn det varit möjeligit, at Konungen då kunnat dröja en 5. dagar i Torskin för prowiant, så hade bägge arméerne varit conjungerade, men Konungens positiv ordres hade kommit en 3. dagar at dröjas med, och altså hade, som efter åt sades, Czaren anledning fådt at wärkställa det han så högeligen önskade.

Wid Sklo Gr. Lewenhaupt öfwer Niepern den 21. 22 Septembr. Den 23. til Assine, den 25 til Mosaredo d. 26. wid Brelise alt fienden på sidan ut med sig. Der war ett swårt pass och fienden både fram och bak. Gr. L. lät trässen med sin betäckning gå förut, och Regementerne fölgde. Den 27. efter sluten gudstienst fans fiendens hela Cawallerie wid handen. Gr. L. satt op sit Rytteri 2:ne linier, men fotfolket betäckt, som rykte fram i luckorna, just då fienden analkade. Gr. L. förde den högra och Stackelberg den Swenska flygelen. Fienden förföljdes en half mil, af fångarna fick man [weta] at Mentzikott och Pflug ginge förut, och at Czaren kommo efter. Gr. L. fortsatte sin wäg, och stod natten på fältet. Den 28. hängde fienden alt efter, dock brachtes trässen i säkerhet, och kom til Lesina kläckan 4. om afton. Natten öfwer lagades wäg genom moraset til Proposk. Den 29. i gryningen marscherade wåre, och funno då fienden för sig opställd det bar ihop, och fienden drefs ur skogen, men fienden undsattes af nytt folk, och wåra drefwes på slätten. Ryssarne kommo i fyra linier fram ur skogen, drefwes tillbaka. Detta warade alt in til aftonen. I sanning de som varit med sade det hafwa varit lik som 3. hufvud träfningar. De Swenska stodo på fältet til mörkret, fienden drog sig in i skogen. Generalen lät Regementerne hwart efter annat draga sig öfwer passet; fiendens högra flygel såg det, men rörde sig intet. Wid passet woro wagnarne wåre i wägen, at järnstyckenen ej kommo fram, ty sänktes de neder. In emot Proposk hinte Regementerna pagaschet. Staden war afbränd af fienden, och fans til broar intet wärke. Gr. Lewenhaupt gick längre utföre, och befalte, at det som kunde, uttagas skulle af pagaschet, och det andra förstöras. Wagnshästarna deltes ut på Infanteriet. Fyra mil från Proposk wid Glesna gingo wåre öfwer Leströmen. 500. man Cawallerie summo än samma afton öfwer, de andra på lika sätt om morgonen d. 1. Octobr. marschen gick öfwer långa skogen.

På slätta bygden wid Sibirien hwilade Regementerna. Skulle så gå, at upsöka Konungens lägre. Ryska generalen Island följde oss efter in til et pass, der wardt han afdrefwen af Creutz och Hamilton. Wid Tokanowa om aftonen fant Gr. L. et Swenskt parti för sig, och lät berättä Konungen sin ankomst.

BÖTTIGER, DANIEL WILHELM. Född d. . . . 1700 i Sachsen-Voigtland.

Föräldrar: *

B., som under konung Fredriks regering inflyttade från Tyskland, konditionerade först på apoteket i Visby, hvarefter han 1739 köpte akademiapoteket i Uppsala för 4 000 daler kpmt. Antogs till akademiapotekare d. 7 febr. 1741. Nära vän till Linné anlade han en medicinalväxtodling, som han skötte lika omsorgsfullt som sitt apotek, hvilket han innehade i 25 år. Sedan anläggandet af ett andra apotek i Uppsala 1757 blifvit verklighet, sålde nämligen B. år 1764 akademiapoteket till Andreas Möllenhoff, samt flyttade 1767 till Stockholm, efter att vid den stora eldsvåda, som året förut öfvergick Uppsala, hafva förlorat icke blott hus och hem, utan äfven köparens reverser samt med dem allt hvad han ägde. Utarmades ytterligare genom en långvarig och kostsam process, hvars slut han ej upplefde.

Död d. 10 april 1777 i Stockholm.

Gift d. . . . 1743 med MAGDALENA CATHARINA LOTHIGIUS, född d. 29 juli 1722, död d. 30 mars 1786 i Vesterås, dotter till landssekreteraren i Gottlands län, sedermera borgmästaren i Visby HANS LOTHIGIUS och CLARA AURORA ESBERG.

Barn: JOHAN CHRISTIAN, född d. 20 juni 1744, död d. . . . sjökaptén; — AURORA MAGDALENA, född d. 21 aug. 1745, begrafven d. 8 dec. s. å.; — MAGDALENA CATHARINA, född d. 23 okt. 1746, död d. . . . 1793, gift 1768 med prosten OLOF ENEROTH, född d. 24 april 1744, död . . . 1808; — WILHELMINA CHARLOTTA, född d. 27 dec. 1747, begrafven d. 14 mars 1748; — DANIEL WILHELM, född d. 13 april 1749, död d. 15 sept. 1807. Fil. magister. Rektor vid Enköpings skola; — ANNA LOVISA, född d. 22 juni 1750, död d. . . .; — CARL FRIEDRICH, född d. 9 juni 1752, död d. 6 jan. 1819. Apotekare i Västerås.

D. W. BÖTTIGER uppgifves vara af samma släkt som den kände alkemisten och uppfinnaren af det sachsiska porslinet JOHAN FREDRIK BÖTGER, död i Dresden 1719.

MÖLLENHOFF, ANDREAS. Född d. 6 april 1736 i Hamm i grefskapet Mark i Westfalen.

* Enligt en familjetradition skulle fadern varit myntmästare i Magdeburg.

Föräldrar: Handlanden BERNHARD MÖLLENHOFF, född d. . . . , död d. . . . och

M. var i sex år elev hos apotekaren Curtzius i Libstadt, hvarefter han i ytterligare två år konditionerade på samma plats och därpå i två år i Hamburg. Reste sedan till Sverige, där han efter en kortare anställning på apoteket Hjorten i Stockholm under två år hade plats på apoteket Ängeln därstädes, hvilket apotek då ägdes af apotekare Christopher Molitors änka.

År 1764 köpte M. akademiapoteket i Uppsala, antogs af akademiska konsistoriet till akademiapotekare samt examinerades d. 10 dec. s. å. Privilegium å apoteket, som nu fick namnet Kronan, erhöll han d. 20 nov. 1766, hvilket år han äfven såsom akademiapotekare fick rättigheten att under brunnsterminerna hålla apotek vid Sätra brunn.

Död d. 9 okt. 1791 i Uppsala.

Gift 1) d. . . . med ANNA CATHARINA HÅF, född d. . . . , död d. 19 juli 1770. Äktenskapet var barnlöst.

2) d. 20 nov. 1776 med ANNA GUSTAVA BERGSTRÖM, född d. . . . 1754, död d. 24 okt. 1788.

Barn: JONAS GUSTAF, född d. 6 okt. 1777, död ung.

HARDER, HANS HENRIC. Född d. 5 okt. 1754 i Hälsingborg.

Föräldrar: Handlanden CARL HARDER, född d. . . . 1713, döpt d. 27 jan. 1714, död d. 22 sept. 1775, och ANNA CATHARINA HELLMAN, född d. . . . 1718, död d. 3 aug. 1790.

H. var åren 1768—75 elev på apoteket Svalan i Halmstad samt konditionerade i två år å samma apotek efter därstädes aflagd farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde sedan på apoteket Vasen i Linköping från 1777—81, hvilket år han efter en kort tids anställning på apoteket Enhörningen i Stockholm blef examinerad provisor. Förestod så i sju år apotekaren P. Chr. Schulzens apotek i Norrtälje, hvarefter han 1788 vid ryska krigets utbrott reste till Finland, der han, så länge kriget varade, med utmärkt skicklighet förestod fältapoteket i Lovisa. År 1791 inköpte H. af professor J. G. Acrel, såsom förmyndare för apotekare Andreas Möllenhoffs son, studeranden Jonas Gustaf Möllenhoff, akademiapoteket Kronan i Uppsala, undergick examen inför medicinska fakulteten samt erhöll 1792

fullmakt som akademiapotekare. På anmälan af universitetskansleren erhöil Harder d. 30 aug. 1793 K. Maj:ts privilegium å apoteket. År 1809 sålde H. apoteket men var fortfarande bosatt i Uppsala.

Död d. 9 febr. 1821 i Uppsala.

Gift 1) d. 28 okt. 1792 på Wiby, Vestmanland, med SARA MARIA ERICSSON född d. . . . 1767, död d. 12 sept. 1799, dotter till pastor ERICSSON och ANNA ELISABETH BERG.

2) d. 11 nov. 1800 på Ekbolanda med CLARA CATHARINA NYBLEUS, född d. . . dec. 1776, död d. 21 mars 1840, dotter till ekonomidirektören JONAS FREDRIK NYBLEUS och CLARA NEVELIUS.

Båda äktenskapen voro barnlösa.

CARLSON, CARL. Innehade akademiapoteket Kronan i Uppsala åren 1809—20. (Se under apoteket Morianen i Stockholm, sid. 88.)

ENGELBRECHT, CLAËS WILHELM. Född d. 13 febr. 1794 i Stockholm.

Föräldrar: Kommissarien vid generalassistentkontoret CARL JOHAN ENGELBRECHT, född d. . . . 1742, död d. 2 jan. 1809, och ANNA CATARINA NORDIN, född 1766, död d. 26 dec. 1808.

Efter skolstudier vid Stockholms katedralskola började E. 1808 studera medicin, hvarvid han bevistade medicinalrådet Hagströmers, professorerna Berzelii och Gadelii samt assessor Kreij's föreläsningar. Efter på hösten s. å. undergången tentamen tjänstgjorde han på K. serafimerlasarettet samt beordrades att som underläkare biträda assessor Westman, först på sjukhuset vid Barnängen sedan vid det s. k. Jägerskiöldska sjukhuset vid Nytorget i Stockholm. Tillfrisknad från en sex veckors svår febersjukdom, under hvilken tid hans föräldrar aflidit, fann han ej någon utväg att kunna fortsätta de medicinska studierna, hvarför han d. 1 mars 1809 antog plats som elev på apoteket Svanen i Stockholm. Sedan han 1813 blifvit farmacie studiosus, aflade han d. 14 juni 1816 provisorsexamen. Förestod från sistnämnda år apoteket Svanen i Stockholm till dess han d. 1 okt. 1820 inköpte akademiapoteket Kronan i Uppsala. Undergick sedan inför medicinska fakulteten den enligt K. brefvet

af d. 14 juli 1792 för akademiapotekare föreskrifna examen, hvarefter han erhöll akademiska konsistoriets konstitutorial till apoteksprivilegiernas öfverlåtande på sig. År 1843 sålde E. apoteket; var fortfarande bosatt i Uppsala.

Ledamot af Uppsala läns hushållningssällskap. R. V. O. 1854.

Död den 25 sept. 1868 i Uppsala.

Gift d. 1 aug. 1829 i Uppsala med GUSTAVA ERIKA SCHILLING, född d. 8 sept. 1802 i Uppsala, död därstädes d. 28 dec. 1845, dotter till astronomie observatorn vid Uppsala universitet OLOF GUSTAF SCHILLING och BRITA CATARINA FORNMARK.

Barn: OLIVIA WILHELMINA GUSTAVA, född d. 5 nov. 1830, död d. 16 dec. 1854 i Söderköping, gift d. 19 aug. 1852 med dåv. stadsläkaren i Söderköping, sedermera i Norrköping, med. d:r CARL WILHELM ENGELBRECHT, född d. 7 dec. 1824, död d. 19 april 1905; — JOHAN WILHELM, född d. 5 nov. 1831, död d. 16 april 1890 i Köln. Kontrollör vid tullverkets nederlagskontor i Stockholm; — SOFIA LOVISA CATHARINA, född d. 5 febr. 1834, död d. . . ., gift d. 14 aug. 1857 med sin sväger, förste stadsläkaren med. d:r CARL WILHELM ENGELBRECHT (se ofvan); — CARL GUSTAF, född d. 30 aug. 1838, död d. . . . Landtbrukare; — EUGENIA AUGUSTA MATHILDA, född d. 10 febr. 1841, gift d. 12 dec. 1870 i Stockholm med byråchefen i generaltullstyrelsens kammarkontor JOHAN REINHOLD BERG LUND, född d. 23 juli 1828, död d. 4 aug. 1892.

WIMERMARK, CLAËS BERNDT. Född d. 15 juni 1817 i S:t Lars församling i Linköping.

Föräldrar: K. hofpredikanten, dåv. komministern därstädes, sedermera kontraktsprosten och kyrkoherden i Askeby af Linköpings stift CLAËS WIMERMARK, född d. 24 sept. 1768, död d. 26 jan. 1834, och EVA CATHARINA DUBB, född d. 2 april 1784, död d. 28 jan. 1841.

Efter nära fyra års elevtid å akademiapoteket Kronan i Uppsala aflade W. d. 29 aug. 1837 därstädes farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter å apoteken Örnen i Karlstad och Vasen i Linköping. Aflade d. 20 jan. 1841 apotekarexamen. Inköpte d. 1 maj 1844 akademiapoteket Kronan i Uppsala samt antogs d. 14 juni s. å. af akademiska konsistoriet till akademiapotekare. D. 11 aug. 1853 sökte och erhöll W. K. maj:ts privilegium å apoteket, sedan den akademiska jurisdiktionen d. 3 april 1852 blifvit af

K. majt upphäfd. Sålde detsamma i april 1859 och ägnade sig en tid åt jordbruk; innehade så egendomarna Hesselby och Claëstorp i Uppland. Bosatte sig 1861 i Stockholm.

Död d. 19 dec. 1865 i Stockholm. Begraven i Uppsala.

Gift d. 6 mars 1845 i Karlstad med LOUISE ELISABETH LUNDBERG, född d. 5 aug. 1819, död d. 10 nov. 1898, dotter till handlanden därstädes PER LUNDBERG och ANETTE FRYKMAN.

Barn: LOUISE CHARLOTTE, född d. 23 nov. 1846 i Uppsala, gift å Leckeby i Åby socken i Kalmar län d. 29 dec. 1874 med apotekaren i Stockholm JOHAN REINHOLD WIMERMARK, född d. 31 juli 1835, död d. 11 febr. 1887; — CLAËS ISRAEL, född d. 2 maj 1848. Sjökapten, f. d. generalkonsul för Paraguay; — HJALMAR, född d. 17 juni 1851, död d. 17 juni 1856 i Uppsala; — ARVID HJALMAR, född d. 28 mars 1857, död i Chicago d. 7 maj 1902. Farmacie studiosus d. 9 juni 1876, apotekare i Cambridge i Norra Amerika, sedermera praktiserande läkare i Chicago; — JOHN HARALD, född d. 20 juli 1858, död d. 19 febr. 1908 i Stockholm. Disponent för Ångkvarnsaktiebolaget Victoria i Stockholm.

ANDBERG, EDVARD AUGUST. Född d. 14 mars 1819 i Torshälla.

Föräldrar: Borgmästaren i Torshälla och Eskilstuna JOHAN ABRAHAM ANDBERG, född d. 16 sept. 1777, död d. 2 mars 1832 och MARIA SOFIA HOLM, född d. 19 okt. 1791, död d. . . . 1872.

Efter skolstudier vid Strängnäs elementarläroverk antogs A. d. 14 mars 1836 till elev å apoteket Korpen i Stockholm, hvar est han jämväl efter d. 6 maj 1840 aflagd farmacie studiosi-examen tjänstgjorde till okt. 1842, då han började bereda sig på apotekarexamen. Saknande medel för studiernas fortsättande måste han ånyo konditionera; förestod så sommaren 1843 brunnsapoteket i Porla, tjänstgjorde sedan på apoteket i Sala från 21 sept. 1843 till nov. 1845 samt på apoteket Gripen i Nyköping till sommaren 1848. A. var sedermera anställd å under apoteket i Malmköping lydande filialapoteket i Daga härad. Återkom till Stockholm hösten 1849 för att fortsätta studierna samt aflade d. 18 maj 1851 apotekarexamen. Tjänstgjorde sedan som receptarius på apoteket Hjorten i Västerås från juli till okt. 1851, därefter på apoteket Upplands vapen, numera Lejonet, i Uppsala till 1856. D. 6 mars s. å. fick Andberg K. sund-

hetskolligii förordnande att förestå akademiapoteket Kronan i samma stad, hvilket apotek af ägaren, apotekaren C. B. Wimmermark utarrenderades till A. på en tid af 10 år, räknadt från d. 1 jan. 1856. I april 1859 inköpte A. apoteket, å hvilket han d. 19 aug. 1861 erhöill privilegium. Innehade detsamma till jan. 1866, då han sålde det till apotekaren Fr. Westerdahl, hvarefter han under en lång följd af år var verkställande direktör för Uppsala brännvinsminuthandels och utskänkningsbolag.

Andberg var hedersledamot af Södermanlands-Närkes och Gästrik-Hälsinge Nationer i Uppsala. Ifrig trädgårdsvän var A. från stiftelsen af Uppsala trädgårdssällskap, med undantag af två år, detta sällskaps skattmästare. För befrämjande af trädgårdsodling erhöill han nämnda sällskaps guldmedalj samt innehade äfven Svenska trädgårdsföreningens och Stockholms läns hushållningssällskaps medaljer i silfver. Genom sin originalitet var Andberg en af Uppsala märkligare personligheter; slagfärdig och kvick ägde han en flytande talemått och äro massor af anekdoter i gång om honom. Var en i grunden hjärtegod man, hjälpsam mot alla.

Död d. 28 maj 1900 i Uppsala.

Gift d. 9 sept. 1856 i Tumba inom Botkyrka församling, Stockholms län, med HILMA EMELINA CAROLINA AUGUSTA BRUZELIUS, född d. 24 dec. 1818 i Uppsala, död d. 30 dec. 1877 därstädes, dotter till bokhandlaren och boktryckaren i nämnda stad, EMANUEL BRUZELIUS och CHRISTINA ELISABET ENVALLSSON.

Barn: HILMA HELENA SOFIA (ELLEN), född d. 8 okt. 1858 i Uppsala, gift d. 24 aug. 1878 med grosshandlaren i Stockholm CARL GEORG BLANCK, född d. 23 jan. 1849.

Har af trycket utgifvit »Om Radix Ratanhiæ». Farm. tidskr. 1863. 8:o.

WESTERDAHL, FRANÇOIS JONAS FERDINAND. Född d. 2 april 1829 i Lund.

Föräldrar: Skomakaren JAKOB WESTERDAHL, född d. 10 dec. 1804, död d. 21 dec. 1890, och HEDVIG MARIA NYSTRÖM, född d. 9 sept. 1802, död d. 19 jan. 1870.

W. erhöill åren 1842—47 undervisning i katedralskolan i Lund samt antogs d. 22 juni 1847 till elev å apoteket Svanen i samma stad, där han d. 27 sept. 1850 aflade farmacie studiosi-examen. Efter denna konditionerade han å nämnda apo-

tek samt undergick d. 17 dec. 1859 apotekarexamen. Tjänstgjorde sedan på akademiapoteket Kronan i Uppsala, hvilket apotek W. inköpte år 1866; tillträdde detsamma d. 1 jan. 1867, samt erhöll privilegium d. 15 febr. s. å. Innehade dessutom brunnsapoteket i Sättra och medikamentshållningen å akademiska sjukhuset i Uppsala samt från 1870 medikamentsförrådet i Dannemora.

Åren 1869, 1873 och 1876 företog W. i farmaceutiskt ändamål resor till Frankrike, Tyskland och Österrike. I Uppsala erhöll W. under den långa tiden af mer än fyra decennier, han där verkade, en hel del kommunala uppdrag. Så ägnade han under mer än ett kvarts sekel ett intresserat arbete åt stadens fattigvård. Nästan lika lång tid var han medlem af stadsfullmäktige. Vidare var han under en följd af år ledamot af byggnadsnämnden och städernas brandstodskommitté.

R. V. O. 1896.

Död d. 5 mars 1907 i Uppsala och begrafd därstädes.

Ogift.

LINDSTRÖM, ANTIMUS HJALMAR GUSTAF. Född d. 27 april 1851 i Landskrona.

Föräldrar: Skomakarmästaren SVEN JOHAN LINDSTRÖM, född d. 6 juni 1829, död d. 12 okt. 1879 och MARIA PERSSON, född d. 17 juni 1825, död d. 19 nov 1901.

Efter skolstudier vid Landskrona läroverk, antogs L. 1867 till elev å apoteket Hjorten i Lund, där han aflade farmacie studiosi-examen d. 15 aug. 1871. Konditionerade därefter å apoteken i Värnamo och Ängeln i Stockholm. Efter att d. 30 maj 1879 hafva absolverat apotekarexamen tjänstgjorde han på apoteket Bäfvärn i Härnösand till 1880, därefter på akademiapoteket Kronan i Uppsala till 1898. Erhöll d. 10 dec. 1897 personligt privilegium å apoteket Kronan i Landskrona, hvilket apotek af honom inrättades. D. 13 dec. 1907 fick L. transport till akademiapoteket Kronan i Uppsala, på hvilket han fullgjort största delen af sin farmaceutiska tjänstgöring.

L. var synnerligen intresserad för tillvaratagandet af våra inhemska medicinalväxter och har genom undervisning sökt intressera landtbefolkningen härför. Därjämte har han verksamt bidragit vid anläggningen af medicinalväxtodlingen Esperanza vid Landskrona.

Död d. 21 jan. 1911 i Uppsala.

Gift d. 14 febr. 1895 med HILMA KRISTINA HEDLUND, född d. 22 maj 1864, dotter till skräddarmästaren CARL OLOF HEDLUND och ALBERTINA EDMAN.

Barn: TORSTEN OLOF HJALMARSSON, född d. 19 juni 1897.

DELPHIN, THEODOR (THORE). Född d. 19 juni 1868 ä egendomen Stubbegården i Örslösa socken, Skaraborgs län.

Föräldrar: Godsägaren VICTOR THEODOR DELPHIN, född d. 22 mars 1823, död d. 29 febr. 1912, och EMMA GUSTAVA OTTERSTRÖM, född d. 5 juni 1834, död d. 10 dec. 1890.

Efter studier vid allmänna läroverket i Skara åren 1878—83 antogs D. d. 17 juli sistnämnda år till elev å apoteket i Ängelholm samt aflade farmacie studiosi-examen d. 24 jan. 1887. Tjänstgjorde därefter på samma apotek till sept. 1893, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Efter d. 17 maj 1895 aflagd apotekarexamen förestod D. sommaren s. å. apoteket i Nora och tjänstgjorde därefter på apoteket i Höganäs till mars 1897. Den 1 april d. å. mottog han anställning som analytiker på instruktionsapoteket Nordstjärnan i Stockholm, hvilken plats han bibehöll tills den med nämnda apotek förenade drogaffären år 1910 öfvergick till apoteket Vasen darsammastädes, å hvilket D. fortsatte sin tjänstgöring till sept. 1912. D. 24 maj sistnämnda år erhöll D. personligt privilegium å akademiapoteket Kronan i Uppsala och tillträdde detsamma efter d. 29 nov. s. å. godkänd afsyning; innehar därjämte brunnsapoteket vid Sätra brunn.

Under åren 1907—1912 var D. redaktör för Svensk farmaceutisk tidskrift.

Delphin har varit verksam medlem af Farmaceutiska föreningen och tillhörde några år dess styrelse; 1906—07 var han dess vice ordförande samt åren 1902—07 och 1911—13 ledamot af dess nämnd. År 1903 deltog han på uppdrag af civildepartementet i den då anordnade metodpröfningen för kvantitativ bestämning af arsenik i handelsvaror.

Under studietiden tilldelades D. Wallerska stipendiet. År 1906 erhöll han Carl Wilhelm Sebardts stipendium för deltagande i VI internationella kongressen för tillämpad kemi, som då hölls i Rom, samt tilldelades s. å. Svenska läkarsällskapets jubileumspris för »Kommentar till Svenska farmakopén». År 1909 åtnjöt han understöd af statsmedel för deltagande i

den då i London sammanträdande VII internationella kongressen för tillämpad kemi.

Från trycket har Delphin utgifvit (tillsammans med Gust. Fr. Bergh, A. Blomqvist och R. Westling): *Kommentar till Svenska farmakopén, Pharmacopoea Suecica, Ed. VIII, 1904—06*. Af hans öfriga arbeten, som, fränsedt ett par reseberättelser, skildrande förloppet af de ofvan nämnda kemistkongresserna, väsentligen röra sig på den farmaceutiska analysens område och i hufvudsak grunda sig på egna rön, gjorda på apoteket Nordstjärnans, resp. Vasens laboratorium, märkas följande: *Bestämning af brytningsindices såsom pröfningsnorm för flyktiga oljor* i Meddelanden från farmaceutiska föreningen 1900; *Om bestämning af svafvelhalten i Hepar sulfuris* i Farmaceutiska föreningens förhandlingar 1905, belönad med Farmaceutiska föreningens Scheelepris; *En ny metod för pröfning af tolubalsam* i Svensk farmaceutisk tidskrift 1907; *Om pröfning af perubalsam* i Svensk farmaceutisk tidskrift samma år; *Konstgjord kamfer* i Svensk farmaceutisk tidskrift 1910; *Om värdebestämning af formalinsåpa* i Svensk farmaceutisk tidskrift 1910; *En obeaktad förorening i ättiksyra* i samma årgång; *Om naturlig och konstgjord honung* i Svensk farmaceutisk tidskrift 1911 m. fl. Härtill kommer ett antal referat, litteraturanmälningar samt uppsatser i yrkesfrågor, hufvudsakligen införda i Svensk farmaceutisk tidskrift.

Ledamot af Svenska läkaresällskapet 1907.

Gift d. 26 okt. 1904 i Stockholm med SIGRID MARIA EKMAN, född d. 23 febr. 1871, dotter till rektorn vid läroverket i Borgholm fil. doktorn ERNST LEONARD EKMAN och MARIE ASCHIER.

Barn: ELSA MARIA, född d. 29 juni 1905.

Stads- och provinsialapoteket Upplands vapen, numera apoteket Lejonet.

1756.

Sedan på vederbörandes begäran genom K. resolution d. 30 nov. 1756 tillstånd meddelats till anläggande af ett andra apotek i Uppsala under namn af stads- och provinsialapoteket, erhöll Christjan Ludvig Lökk d. 3 mars 1757 af konung Adolf Fredrik privilegium å detsamma. Apoteket kallades först Upplands vapen, men på anhållan af apotekaren J. C. G. Piltz ändrades dess namn genom K. resolution d. 2 okt. 1868 till Lejonet.

Beträffande apotekets läge torde detsamma alltifrån anläggandet hafva varit förlagdt till en och samma plats, hörnet af Stora torget och Kungsängsgatan, med adress Kungsängsgatan 2. Af gamla äganderättshandlingar framgår nämligen, att apotekaren Chr. L. Lökk varit ägare till denna gård. Enligt visitationsprotokoll, som finnas förvarade blott sedan 1850-talet, undergingo apotekslokalerna utvidgning och förbättring dels 1877, dels ytterligare 1895.

Sommaren 1897 lät K. vetenskapssocieteten i Uppsala enligt beslut af d. 14 mars föreg. år på apoteket Lejonets hus uppsätta en minnestafila af granit öfver Carl Wilhelm Scheele. Genom vidtagna undersökningar kan nämligen anses bevisadt, att nuvarande apotekshuset funnits på Scheeles tid, hvadan med all sannolikhet dennes upptäckter af syrgas, klor, mangan, m. fl. element därstädes ägt rum. Minnestafilan är försedd med följande inskrift: »I detta hus bodde Carl Wilhelm Scheele 1770—1775. Här upptäckte han syre och andra naturens grundämnen».

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 82,000 kr.

LOKK, CHRISTJAN LUDVIG. Född 1718 i Stuttgart i Hinter-Pommern.

Föräldrar:

L., som i Königsberg i Preussen erhållit sin farmaceutiska utbildning, hade då han kom till Sverige först anställning som farmaceut hos J. W. Wertmüller d. y. på hofapoteket Lejonet i Stockholm, där han stannade i tio år. Var sedan under ett år anställd hos hofapotekare F. Ziervogel på apoteket Svanen i Stockholm och slutligen ett år hos amiralitetsapotekaren J. E. Ferber i Karlskrona. Efter att 1756 hafva undfått vederbörlig kallelse att i Uppsala upprätta ett nytt apotek under namn af stads- och provinsialapoteket, aflade han d. 26 jan. 1757 apotekarexamen och erhöll d. 9 mars s. å. privilegium. Innehade äfven till 1766 apoteksinrättningen vid Sättra brunn.

Anlade för apotekets behof en stor medicinalväxtodling. År 1796 upptog han sin son, Carl Ludvig, till kompanjon.

Död d. 20 dec. 1800 i Uppsala.

Gift 1) d. 12 juli 1759 med MARIA CHRISTINA HÄGG, född d. 3 dec. 1738, död d. 17 jan. 1765, dotter till handelsmannen och rådmannen i Uppsala LARS HÄGG och MARIA BERG.

Barn: JOHAN LAURENTZ, född d. 4 april 1760, död d. 14 febr. 1798. Kornett; — SAMUEL, född d. 6 dec. 1761, död d. 26 maj 1821. Kapten vid K. Vesterbottens regemente; — CHRISTJAN, född d. 3 juli 1763, död d. 15 juni 1823. Kapten vid f. d. Savolax regemente; — LUDVIG, född d. 6 dec. 1764, död d. 14 dec. s. å.

2) d. 8 sept. 1765 med SOPHIA LUCRETIA HINRICHSSON, född d. . . . 1729, död d. 24 april 1800, dotter till kronfogden HERMAN HINRICHSSON och MARGARETHA SÄFSTRÖM.

Barn: SOPHIA, född d. 4 juli 1766, död d. . . .; — CARL LUDVIG, född d. 2 jan. 1768, död d. 30 maj 1829. Apotekare (se nedan); — FRIEDRICH, född d. 11 dec. 1769, död d. 12 dec. s. å.

LOKK, CARL LUDVIG. Född d. 2 jan. 1768 i Uppsala.

Föräldrar: Apotekaren CHRISTJAN LUDVIG LOKK, född d. . . . 1718, död d. 20 dec. 1800, och SOPHIA LUCRETIA HINRICHSSON, född d. . . . 1729, död d. 24 april 1800.

Efter erhållen enskild undervisning antogs L. 1781 till elev på apoteket Svanen i Stockholm, och var efter aflagd farmacie studiosi-examen anställd å faderns apotek Upplands vapen, numera Lejonet, i Uppsala till 1796, då han upptogs som kompanjon och undergick apotekarexamen.

Efter faderns död öfvertog L. d. 3 febr. 1801 apoteket, men sålde det redan d. 20 okt. s. å. samt flyttade till Stockholm, där han blef lotterikollektör.

Död d. 30 maj 1829. Ogift.

GÖRGES, CARL FREDRICH. Född d. 10 mai 1778 i Stockholm.

Föräldrar: Apotekaren FREDRICH DAVID GÖRGES, född d. 16 jan. 1741 i Wismar, död d. 4 febr. 1818 och CHARLOTTA GERT-RUD WILCKE, född d. 3 juli 1740, död d. 21 dec. 1794.

Efter erforderliga skolstudier antogs G. till elev hos sin fader på apoteket Svanen i Stockholm, samt erhöll vidare utbildning i yrket på apotek i Köpenhamn. Tillträdde efter aflagd apotekarexamen genom köp stads- och provinsialapoteket Upplands vapen, numera Lejonet, i Uppsala d. 20 okt. 1801. Sålde det samma 1835.

Var ledamot af Uppsala läns hushållningssällskap. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1825.

Död d. 28 juli 1843 på Dalbyö i Västerljungs socken i Södermanland.

Gift d. . . . 1802 med EVA MARGARETA HOLM, född d. 1 mars 1778 i Gysinge i Österfernebo socken i Gäfleborgs län, död d. 20 juni 1856 på Grönsö i Västerljungs socken, dotter till . . .

Barn: SOFIA CHARLOTTA, född d. . . . 1802 i Uppsala, död d. 9 febr. 1864 på Grönsö; — EVA WILHELMINA, född d. 23 mars 1804, död d. 25 april 1898, gift d. 24 juli 1835 med dåv. extra ordinarie bataljonspredikanten vid K. Lifregementets husarkår, sedermera öfverintendenten fil. d:r CARL LUDVIG DAHLFELT, född d. 2 febr. 1807, död d. 26 jan. 1884; — FREDRIK DAVID, född d. 20 juli 1807, död d. 1 nov. 1862 på Grönsö i Västerljungs socken. Landtbrukare; — CAROLINA FREDRIKA, född d. 13 juni 1812, död d. 6 okt. 1841 i Stockholm; — GERTRUD ADOLFINA, född d. 8 aug. 1817, död d. 5 mars 1871 i Stockholm.

HELLEDAY, UNO OTTO. Innehade apoteket Upplands vapen, numera Lejonet, i Uppsala åren 1835—37. (Se apoteket Kronan i Stockholm, sid. 152.)

SWARTZ, JOHN JAKOB. Född d. 6 mars 1805 i Norrköping.

Föräldrar: Lagmannen JOHN SWARTZ, född d. 29 sept. 1759, död d. 25 dec. 1812, och ANNA SOFIA SKOGE, född d. . . . 1778, död d. 28 juni 1825.

S. antogs 1820 till elev å apoteket Ugglan i Stockholm, aflade d. 3 sept. 1824 farmacie studiosi-examen samt undergick efter tjänstgöring å flera apotek d. 6 juni 1829 apotekarexamen. Förordnades 1830 att förestå apoteket Lejonet i Jönköping. Inköpte d. 18 febr. 1837 stads- och provinsialapoteket Upplands vapen, numera Lejonet, i Uppsala och erhöll d. 17 mars s. å. privilegium därå.

Död d. 6 febr. 1865 i Uppsala. Ogift.

PILTZ, JAKOB CHRISTIAN GOTTLIEB. Innehade apoteket Lejonet i Uppsala åren 1865—73. (Se under apoteket Nordstjärnan i Stockholm, sid. 211.)

SUNDBLAD, ADOLF WILHELM. Född d. 15 mars 1837 i Askersund.

Föräldrar: Handlanden ADOLF SUNDBLAD, född d. 19 mars 1809, död d. 9 nov. 1867, och CLARA SOFIA FOGELSTRÖM, född d. 2 maj 1810, död d. 5 okt. 1859.

S. antogs d. 8 mars 1853 till elev å apoteket i Malmköping och aflade d. 4 sept. 1857 farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter å apoteken i Askersund, Hjorten i Örebro, och Lindesberg samt förestod sommaren 1859 brunnsapoteket vid Porla; tjänstgjorde sedan å apoteket Lejonet i Göteborg till hösten 1860. Inskrefs höstterminen sistnämnda år vid farmaceutiska institutet, där han d. 10 maj 1862 aflade apotekarexamen. Tjänstgjorde sedan till hösten 1865 å apoteket Enhörningen i Göteborg, därefter å apoteken Hvita Björnen i Stockholm och Örnen i Karlstad. Förestod från d. 15 okt. 1867 medikamentsförrådet i Sunne och inköpte d. 23 aug. 1873 apoteket Lejonet i Uppsala, hvilket han tillträdde d. 1 jan. 1874. Erhöll privilegium å detsamma d. 23 jan. s. å. År

1875 fick S. rättighet att hålla medikamentsförråd vid Söderfors, sedermera flyttadt till Älfkarleö. År 1877 utvidgade S. apoteket Lejonets lokaler samt försåg dem med ny inredning; 1895 förbättrades laboratoriet, och försattes härigenom apoteket i det skick, i hvilket det för närvarande i hufvudsak befinner sig. På grund af sjuklighet åtnjöt S. från okt. 1899 befrielse från skötseln af sitt apotek.

Död d. 17 april 1902 i Stockholm.

Gift d. 21 sept. 1869 med ELLIDA GEORGINA KAIJSER, född d. 4 nov. 1847 i Söderhamn, dotter till apotekaren i Karlstad LORENTZ KAIJSER och BEATA KROOK.

Barn: ELIN MARIA, född d. 11 maj 1871 i Sunne, gift d. 25 okt. 1893 med godsägaren ARTHUR LILJEDAHL, född d. 19 maj 1869; — HENRIK WILHELM, född d. 14 mars 1873 i Sunne. Extra jägmästare, landtbrukare; — ARVID WERNER, född d. 16 juli 1877 i Uppsala, död d. 20 maj 1909. Artist.

WESTGREN, ANDERS. Född d. 13 okt. 1848 i Äls socken, Kopparbergs län.

Föräldrar: Grufarbetaren ANDERS WESTGREN, född d. 14 jan. 1826, död d. 29 dec. 1911, och SARA ANDERSSON, född d. 22 mars 1826, död d. 11 april 1895.

Efter åtnjuten undervisning vid högre allmänna läroverket i Falun åren 1858—63 antogs W. d. 27 juli 1863 till elev på apoteket i samma stad samt aflade farmacie studiosi-examen d. 24 april 1867. Tjänstgjorde därefter å nämnda apotek till d. 2 mars 1868, hvarefter han konditionerade å apoteken Lejonet i Gäfle från d. 4 mars 1868 till d. 27 juni 1871, Nordstjärnan i Stockholm från d. 1 juli 1871 till d. 1 juni 1873 samt, efter ett kort vikariat å apoteket Lejonet i Göteborg, å apoteken Vakteln i Halmstad från d. 25 juli 1873 till d. 5 juni 1875, Söderhamn från d. 10 juni 1875 till d. 28 mars 1876 och Korpen i Stockholm från d. 1 april till d. 15 sept. 1876. Höstterminen sistnämnda år inskrefs W. vid farmaceutiska institutet samt aflade d. 25 maj 1878 apotekarexamen. Tilldelades under studietiden Cavallis stipendium. Innehade under samma tid kortare vikariat å apoteket i Söderhamn, där han sedan var anställd från d. 29 maj 1878 till d. 26 sept. 1883; förestod så från d. 29 sept. 1883 till d. 6 aug. 1884 apoteket i Årjäng, å hvilket han efter tjänstgöring på apoteket Nord-

stjärnan i Stockholm från d. 17 aug. 1884 till d. 1 juni 1886, d. 21 april 1886 fick personligt privilegium. Erhöll d. 17 febr. 1893 transport till dåvarande apoteket i Björnlunda, hvilket enligt K. Maj:ts beslut af d. 9 sept. 1892 skulle flyttas till Gnesta; denna flyttning verkställdes hösten 1893 och ägde afsyningen därstädes rum d. 12 mars 1894. Transport till apoteket Lejonet i Uppsala fick W. d. 5 dec. 1902.

Åren 1903—12 var Westgren fullmäktig i apotekarkårens lifränte- och pensionskassa. Var under sin vistelse i Gnesta v. ordf. i municipalstyrelsen och ledamot af skolrådet äfvensom kontrollant vid Södermanlands enskilda banks afdelningskontor därstädes.

Gift d. 11 juni 1887 i Årjäng med SELMA MARIA HAMMAR, född d. 28 maj 1862, dotter till handlanden ANTON FREDRIK HAMMAR och MARIA CHRISTINA BIESERT.

Barn: TORBORG MARIA, född d. 10 juni 1888, död d. 16 juli 1912; — ARNE FREDRIK, född d. 11 juli 1889. Fil. mag., amanuens vid Uppsala universitets kemiska institution, underlöjtnant i K. Upplands infanteriregementes reserv; — GURLI ELISA, född d. 23 sept. 1890. Fil. stud. vid Uppsala universitet; — ANNA, född d. 1 okt. 1891. Skolkökslärarinna.

Apoteket Hägern.

1903.

Då privilegiet å apoteket Lejonet i Uppsala i början af år 1902 blef ledigt, begärde en del innevånare i den väster om Fyrisån belägna Fjärdingsroten i petition till K. Maj:t, att antingen ettdera af stadens tvenne apotek skulle flyttas till nämnda stadsdel eller ock ett nytt apotek förläggas dit. Sedan vederbörande myndigheter blifvit hörda, hemställde K. medicinalstyrelsen i und. skrivelse af d. 13 mars 1903, att någon flyttning af de äldre apoteken icke skulle ifrågakomma, men att ett nytt själfständigt apotek med personligt privilegium skulle inrättas inom Uppsala stad, väster om Fyrisån och norr om St. Johannisgatan, då för detsamma kunde påräknas en kundkrets af bortåt 8,000 personer från stadsdelarna Fjärdingen, Luthagen och Nya Svartbäcken äfvensom från förstäderna. Genom K. brefvet af d. 5 juni 1903 föreskref också K. Maj:t, att ett personligt privilegieradt apotek med namnet »Hägern» skulle inrättas i enlighet med K. medicinalstyrelsens hemställan.

Privilegium å anläggande af detta apotek tilldelades d. 5 febr. 1904 examinerade apotekaren J. G. V. Liljenström, som d. 5 dec. s. å. öppnade detsamma i inköpta hörnhuset Syslomansgatan 13—Skolgatan 31.

Det privilegievärde, efter hvilket apoteket har att utgöra bidrag till amorteringsfonden, bestämdes till 25,000 kronor under de fem första åren och därefter till 35,000 kronor.

LILJENSTRÖM, JOHAN GOTTFRIED VALENTIN. Född d. 5 febr. 1860 i Landskrona.

Föräldrar: Handlanden och portugisiske vice konsuln där-

städes JOHAN PETTER LILJENSTRÖM, född d. 3 aug. 1829, död d. 10 nov. 1888 och AURORA ASKELÖF, född d. 1 Juli 1837.

L. genomgick högre allmänna läroverket i Kristianstad t. o. m. sjätte klassen samt antogs d. 26 maj 1875 till elev på apoteket Svanen i samma stad. Efter d. 14 okt. 1879 undergången farmacie studiosi-examen fortsatte han till d. 30 juni 1880 sin tjänstgöring å nämnda apotek, hvarefter han var anställd å apoteket Göta Lejon i Karlskrona från d. 15 juli 1880 till d. 1 maj 1881 samt från denna dag till d. 15 juli samma år å apoteket Tre Kronor i samma stad. Inskrefs höstterminen 1881 vid farmaceutiska institutet och aflade apotekarexamen d. 26 jan. 1884. Bevistade under studietiden en del föreläsningar och praktiska öfningar vid Stockholms högskola. Tjänstgjorde sedan i Eslöf till d. 15 febr. 1885, å apoteket Kronan i Kristianstad till d. 30 dec. s. å. samt, efter kortare kondition å apoteken Lejonet i Kalmar och Grenna, å apoteket i Seffle från d. 5 aug. 1886 till d. 5 aug. 1890. Tillträdde sistnämnda dag plats å apoteket i Ulricehamn, hvilken plats L. innehade till dess han d. 5 febr. 1904 undfick personliga privilegiet å det genom K. brefvet d. 5 juni 1903 föreskrifna nya apoteket Hägern i Uppsala. Detta apotek öppnades för allmänheten d. 5 dec. 1904. Erhöll d. 10 okt. 1913 transport till apoteket S:t Erik i Stockholm.

L. erhöll af apotekarsocietetens direktion »för analytiska studier vid farmaceutiska institutet läsåret 1882—83» Hallengrenska belöningen, tilldelades 1894 af farmaceutiska institutets styrelse Scheelepriset för af honom författad afhandling; innehade s. å. ett apotekarsocietetens resestipendium för att studera apoteksförhållandena i Berlin, hvarvid han i samma syfte besökte bland andra orter äfven Budapest och Wien; företog år 1899 en studieresa genom Holland, Tyskland och Österrike.

Väckte 1882 i farmaceutiska föreningen förslag om bildande af en pensionskassa och deltog i den först tillsatta kommitténs behandling af denna fråga.

Under sin vistelse i Ulricehamn innehade L. en del kommunala uppdrag; var bl. a. stadsfullmäktig samt ledamot af hälsovårdsnämnden och drätselkammaren. Var äfven medlem af åtskilliga kommittéer samt upprepade gånger utsedd att granska stadens räkenskaper och förvaltning. Är ordförande i Uppsala skyttegille, vice ordförande i Uppsala läns försvarsförening och ledamot af öfverstyrelsen för Sveriges landsstormsföreningars centralförbund.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1907; medlem af Deutsche pharmaceutische Gesellschaft 1894.

Af trycket har L. utgivit: *Öfver en ny metod att ur extrakt afskilja alkaloider*, i Farmaceutisk tidskrift och i Pharmaceutische Zeitung 1893; *Studier öfver alkaloidbestämning i extrakter* i Nordisk farmaceutisk tidskrift 1894, belönad med farmaceutiska institutets Scheelepris; *Studier öfver Tysklands apoteksförhållanden etc., Reseberättelse*, 1895; *Alkaloidbestämning i extrakter* i Meddelanden från farmaceutiska föreningen 1899; *Studier öfver värdebestämning af Secale cornutum* (tillsammans med G. Sundstedt) i Svensk farmaceutisk tidskrift 1900. Dessutom har L. i såväl in- som utländska fackskrifter publicerat flera artiklar öfver af honom gjorda undersökningar äfvensom referat och uppsatser i frågor af kärintresse.

Gift d. 21 maj 1888 i Stockholm med ELIN VILHELMINA WAHLBERG, född d. 3 april 1865, dotter till klädeshandlaren ROBERT WILHELM WAHLBERG och SELMA VICTORIA LINDBLOM.

Barn: EBBA CHARLOTTA, född d. 11 maj 1889 i Seffle, död d. 11 juli 1891 i Ulricehamn; — JOHAN ÅKE ROBERT, född d. 2 juni 1891 i Ulricehamn, liksom de följande barnen. Underlöjnant vid K. fortifikationen; — GUSTAF ROBERT, född d. 16 juli 1892. Medicine studerande; — GERDA, född d. 1 dec. 1893; — SVEN ERIK, född d. 13 okt. 1896, död d. 2 juni 1897; — ELSA MARGARETA, född d. 26 maj 1901; — NILS ERIK HUGO, född d. 25 okt. 1903.

Apoteket i Dannemora.

1907.

Innan någon apoteksinrättning fanns i Dannemora, ombesörjde läkaren på platsen tillredning och distribuering af behöfliga läkemedel. Då emellertid en läkare S. ej ville befatta sig med dylikt, ingick Dannemora grufbolag till K. Maj:t med begäran om inrättande af apotekshållning å nämnda plats. Genom K. brefvet d. 3 dec. 1869 bemyndigades då K. sundhetskollégium att uppdraga åt någon närboende lämplig och därtill villig apoteksinnehafvare att tillhandahålla ett medikamentsförråd vid Dannemora grufvor. Detta blef det första i Sverige inrättade medikamentsförrådet. Tillståndsbref att tills vidare tillhandahålla detsamma utfärdades efter ansökan d. 30 jan. 1870 för innehafvaren af akademiapoteket Kronan i Uppsala F. J. F. Westerdahl. Sedan denne d. 5 mars 1907 aflidit, lät K. medicinalstyrelsen jämlikt K. brefvet d. 16 nov. 1906 verkställa utredning rörande medikamentsförrådets förändring till själfständigt apotek och infortrade i sådant afseende yttranden från K. bhde och förste prov.-läkaren i Uppsala län äfvensom från styrelsen för apotekarkårens lifränte- och pensionskassa. Genom K. brefvet d. 28 juni 1907 föreskref så K. Maj:t att medikamentsförrådet i Dannemora skulle, så snart ske kunde, förändras till ett själfständigt apotek med personligt privilegium, samt att detta skulle halfårsvis i förskott erlägga en årlig afgift af 400 kronor till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond.

Privilegium å anläggande af apoteket tilldelades d. 18 okt. 1907 examinerade apotekaren A. S. Andersson, som d. 29 dec. 1908 efter skedd afsyning öppnade detsamma i förhyrd lokal, belägen i ett af grufbolaget nyuppfördt hus.

ANDERSSON, AUGUST SVANTE. Född d. 9 april 1862 i Ystad.

Föräldrar: Spannmålshandlaren AUGUST EDVARD ANDERSSON, född d. 17 dec. 1835, död d. 10 dec. 1880, och SVANTINA SJÖGREN, född d. 23 febr. 1831, död d. 20 dec. 1891.

A. antogs 1877 till elev å apoteket i Ystad, där han d. 14 dec. 1880 blef farmacie studiosus. Tjänstgjorde sedan å nämnda apotek till hösten 1883, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Efter d. 19 maj 1885 aflagd apotekarexamen antog A. anställning på apoteket i Karlshamn, hvilket han förestod åren 1887—94. Från sistnämnda år till 1906 var han föreståndare för apoteket Lejonet i Hälsingborg, hvarefter han tjänstgjorde å apoteken Hvalen i Göteborg och Klippan. Erhöll d. 18 okt. 1907 personligt privilegium å det apotek, till hvilket förutvarande medikamentsförrådet i Dannemora enligt K. brevet d. 28 juni 1907 skulle förändras. Då uppsättandet af detta genom nödvändigheten att anskaffa nya lokaler drog ut på tiden, fick A. först några månader före sin död eller d. 29 dec. 1908 apoteket afsynadt.

Död d. 29 mars 1909 i Dannemora.

Gift d. 19 jan. 1890 med JENNY ELISABETH NORDSTRÖM, född d. 13 okt. 1868, dotter till sjökaptenen CARL JULIUS NORDSTRÖM och EMMA MARIA WILHELMINA KROSS.

Barn: RUTH HELFRID, född d. 6 jan. 1891.

ROSÉN, JOHAN BIRGER. Född d. 17 okt. 1860 i Norrköping.

Föräldrar: Apotekaren i Södertälje JOHAN NIKOLAUS ROSÉN, född d. 22 april 1833, död d. 29 maj 1905, och OLIVIA ISAKSSON, född d. 30 dec. 1836, död d. 20 febr. 1893.

Efter att hafva genomgått sex klasser vid Norrköpings högre elementarläroverk antogs R. d. 1 juni 1877 till elev å apoteket i Ödeshög och aflade därstädes d. 24 sept. 1880 farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter å apoteken i Grenna och från 1882 i Askersund; förestod sedan under åtta månader medikamentsförrådet i Åmmeberg, hvarefter han var anställd å apoteket Nordstjärnan i Stockholm från 1883 till hösten 1885, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Aflade d. 18 jan. 1889 apotekarexamen. Tjänstgjorde sedermera å medikamentsförrådet i Flen s. å., på apoteken Lejonet i Upp-

sala 1890—92, Visby 1892—94, Söderhamn 1894—95, Ängeln i Stockholm 1895—98, Södertälje 1898—99, Högsby 1901—05 och ånyo å apoteket Ängeln i Stockholm från 1905 till d. 18 sept. 1909, då han erhöll personligt privilegium å apoteket i Dannemora.

Är sedan 1912 till följd af sjuklighet ledig från apotekets skötsel och bosatt i Uppsala.

Gift d. 4 april 1901 med EDLA SOFIA EKSTRÖM, född d. 12 jan. 1867, dotter till fanjunkaren FRITHIOF EKSTRÖM och BIRGITTA LARSDOTTER.

Barn: AGNES MARGIT ELEONORA, född d. 19 dec. 1902; — WILHELM FRITHIOF, född d. 26 nov. 1904.

Apoteket i Älfkarleö.

1902.

Genom K. brevet d. 19 dec. 1873 bifölls gjord hemställan om inrättande vid Söderfors bruk af ett medikamentsförråd, hvilket efter ansökan tilldelades innehafvaren af apoteket Lejonet i Uppsala A. W. Sundblad. Denne inrättade detsamma i nedre våningen af en brukets f. d. kontorsbyggnad och fick det efter anmälan afsynadt d. 15 febr. 1875.

Sedan Uppsala—Gäfle järnväg färdigbyggts, ingingo emelertid de bruk, som aflönade läkaren, till K. Maj:t med begäran om tillstånd till flyttning af läkarstationen och medikamentsförrådet från Söderfors till Älfkarleö, hvilken anhållan, tillstyrkt af K. bhde och K. medicinalstyrelsen, också genom K. brevet d. 19 jan. 1883 beviljades. Flyttningen verkställdes under de sista dagarna af sept. 1883, och ägde afsyning därefter rum d. 10 okt. s. å. Lokal var då anskaffad i ett nära järnvägsstationen beläget nytt hus, hvilket förutom lokaler för förrådet och bostad för föreståndaren innehöll mottagningsrum för läkaren, som då hade sin bostad c:a 2 km. därifrån nära Älfkarleö bruk. Från detta hus flyttades medikamentsförrådet d. 14 aug. 1890 till en i närheten af Karl XIII:s bro invid allmänna landsvägen mellan Uppsala och Gäfle för detsamma uppförd nybyggnad, där lokalerna afsynades d. 22 dec. 1890. Hit har sedan denna dag medikamentsinrättningen i Älfkarleö varit förlagd.

Efter apotekare A. W. Sundblads död d. 17 april 1902 infortrade K. medicinalstyrelsen yttrande från K. bhde i Uppsala län, huruvida medikamentsförrådet i Älfkarleö borde förändras till själfständigt apotek samt i så fall, huruvida en årsafgift af 1,000 kronor borde, på sätt styrelsen för apotekarkårens lifränte- och pensionskassa föreslagit, äsättas detta apotek. Sedan K. bhde och förste prov.-läkaren tillstyrkt förändringen, hemställde K. medicinalstyrelsen hos K. Maj:t, att medikamentsförrådet i Älfkarleö skulle förändras till själfständigt apotek och att

detta, i likhet med hvad K. bifhde och förste prov.-läkaren föreslagit, skulle åsättas en årlig afgift af 800 kronor till apotekarkårens lifrän- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond. Genom K. brevet d. 18 juli 1902 föreskref också K. Maj:t, att ett själfständigt apotek med personligt privilegium skulle inrättas i Älfkarleö i stället för dåvarande medikamentsförrådet därstädes och att blifvande innehafvare skulle halfårsvis i förskott erlægga en årlig afgift af 800 kronor till apotekarkårens lifrän- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond.

Privilegium å anläggande af apoteket tilldelades d. 28 nov. 1902 innehafvaren af apoteket i Stugun A. T. Scholander, som d. 12 och 14 juli 1903 lät afsyna detsamma.

SCHOLANDER, AXEL THOMAS. Född d. 19 april 1849 i Ängelholm.

Föräldrar: Provinsialläkaren, med. d:r och kirurg. magist. LARS SCHOLANDER, född d. 20 aug. 1802, död d. 9 maj 1884, och ANNA APPELTOFFT, född d. 13 jan. 1813, död d. 30 sept. 1875.

Efter skolstudier vid högre elementarläroverket i Hälsingborg antogs S. 1864 till elev å apoteket i Ängelholm, där han aflade farmacie studiosi-examen d. 5 juli 1869 och därefter tjänstgjorde som laborant till d. 1 maj 1871. Inskrefs höstterminen d. å. vid farmaceutiska institutet, där han d. 28 maj 1874 aflade apotekarexamen. Tjänstgjorde sedan å apoteken i Enköping från d. 1 okt. 1874 till d. 4 dec. 1876, Lejonet i Växjö från d. 12 dec. 1876 till d. 25 april 1879, Örnen i Karlstad från d. 6 maj 1879 till d. 30 juni 1880, i Vingåker från d. 1 juli 1880 till d. 7 jan. 1881 och i Eksjö som vikarie från d. 20 april 1881 till d. 20 juni s. å. Var sedan anställd på apoteket Gripen i Sundsvall från d. 1 juli 1881 till d. 4 okt. 1886 och å apoteket i Ragunda från d. 15 febr. 1887 till d. 1 okt. s. å., då han började inreda medikamentsförrådet i Stugun, hvilket han sedan forestod till d. 7 juli 1893, då han erhöll personligt privilegium på det då nyinrättade apoteket därstädes. Erhöll d. 28 nov. 1902 transport till det till själfständigt apotek förändrade medikamentsförrådet i Älfkarleö, hvilket apotek S. lät afsyna d. 12 och 14 juli 1903.

Död d. 15 april 1905 i Älfkarleö.

Gift d. 25 aug. 1889 med ANNA LISA ERIKSON STEN, född d. 28 april 1860, dotter till hemmansägaren och handlanden ERIK ERIKSSON STEN och MARIA ELISABET NICKLASSDOTTER.

Barn: AXEL, född d. 22 nov. 1890; — ANNA, född d. 3 jan. 1892; — DAGMAR född d. 27 juni 1893; — CARL, född d. 24 okt. 1894; — ERIK, född d. 9 mars 1896; — GRETA, född d. 13 april 1897; — SVEN, född d. 16 sept. 1899.

ERIKSON, JOHAN AUGUST WILHELM. Född d. 11 dec. 1858 i Funbo socken, Uppsala län.

Föräldrar: Landtbrukaren JOHAN OLOF ERIKSON, född d. 6 okt. 1836, och JOHANNA MARIA CARLSDOTTER, född d. 21 mars 1834, död d. 30 nov. 1860.

Efter åtnjuten undervisning vid Uppsala högre allmänna läroverk åren 1867—75 antogs E. d. 1 okt. 1875 till elev å apoteket Kronan i Uppsala samt aflade d. 26 sept. 1879 därstädes farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter en tid å samma apotek samt sedermera å apoteken i Enköping, Eslöf, Söderköping, Lindesberg, Kronan i Norrköping, Järfös och Delsbo. Inskrefs höstterminen 1885 vid farmaceutiska institutet, där han d. 23 maj 1887 absolverade apotekarexamen. Tjänstgjorde efter denna å apoteken i Boden, Örnen i Östersund, Laholm, Västervik, Hjorten i Lund, Skellefteå, Umeå, Gripen i Sundsvall, Slite, Kronan i Jönköping, Storvik och Varberg.

Erhöll d. 27 okt. 1905 personligt privilegium å apoteket i Älfkarleö, hvilket han förestod från d. 1 jan. 1906 och fick för egen räkning afsynadt d. 6 och 7 juni s. å.

Apoteket i Enköping.

1761.

År 1760 anhöll magistraten i Enköping hos K. bhde i Uppsala län, att till apotekare i staden skulle utnännas apotekargesällen Lars Nyman, som ägde den »skicklighet och kunskap som fordrades till apotekets förvaltande». Efter erhållet instämmande af K. sundhetskollegium i denna magistratens anhållan vände sig då K. bhde i skrifvelse till K. Maj:t med begäran, att privilegium å ett apotek i Enköping skulle utfärdas för N., hvilken också d. 24 april 1761 erhöll sådant.

Hvad beträffar apotekets läge före den eldsvåda, som 1799 förödde en stor del af staden, är detta ej känt. Sannolikt är att apoteket vid detta tillfälle nedbrann, men att det inom kort ånyo uppsattes, förlagdt till sin nuvarande plats i hörnet af Kungs- och Rådmansgatorna, på krönet af den s. k. apoteksbacken.

Privilegiet är af nya amorteringsfonden inlöst med 110,000 kronor.

NYMAN, LARS. Född d. 12 febr. 1732 i Nyköping.
Föräldrar: Trädgårdsmästaren

N. åtnjöt undervisning vid Nyköpings trivialsskola samt antogs som elev å apoteket Gripen i samma stad, där han ock aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter å apotek i Norrköping och Stockholm samt på akademiapoteket Kronan i Uppsala. Erhöll d. 24 april 1761 privilegium å inrättande af ett apotek i Enköping, hvilket han, d. 28 juni examinerad som apotekare, s. å. uppsatte.

Död d. 4 mars 1785 i Enköping.

Gift d. 2 juni 1765 med MARIA CATHARINA JERLIN, född d. 20 nov. 1744, död d. 24 juni 1813, [gift 2) d. 10 april 1787 med apotekaren i Norrtälje ABRAHAM SALOMON LJUNGBERG, född d. 8 aug. 1762, död d. 26 febr. 1840], dotter till kyrkoherden i Ytter-Selö af Strängnäs stift THOMAS JERLIN och ANNA CATHARINA RÜCKER.

Barn:

MANNERCRANTZ, FREDRIC WILHELM. Innehade åren 1785—92 apoteket i Enköping. (Se under apoteket i Sigtuna sid. 276.)

FORSLUND, SAMUEL NIKLAS. Född d. 1 juni 1766.

Föräldrar: Kyrkoherden i Sparsätra i Uppland, ANDERS FORSLUND, född d. . . . 1710, död d. 14 april 1772, och EVA MARIA SAMUELSDOTTER ENANDER, född d. 2 maj 1744, död d. 4 maj 1768.

Efter avslutad skolgång antogs F. 1779 till elev hos apotekare Lars Nyman i Enköping, där han äfven blef farmacie studiosus. Reste sedan till Finland, där han konditionerade å tvenne apotek i Åbo, hvarpå han återvände till Sverige och tog anställning hos apotekare C. C. Hellman å apoteket Hjorten i Stockholm. Köpte 1792 apoteket i Enköping och examinerades d. 15 april s. å. till apotekare.* Innehade Enköpings apotek till 1803, hvilket år N. sålde detsamma och slog sig ned å egendomen Ståholm i Västmanland.

Död d. . . . 1812 å Ståholm.

Gift d. 21 juli 1796 i Stockholm med JOHANNA GUSTAVA CAROLINA HELLMAN, född d. . . ., död d. 25 dec. 1832, dotter till . . .

Barn: LISA GRETA, född d. 7 maj 1797 i Enköping, död d. 24 febr. 1812 å Ståholm; — CAROLINA CHARLOTTA, född d. 14 febr. 1800 i Enköping, död d. . . .

LINDSTRÖM, ISRAËL. Född d. 16 juli 1763 i Stockholm.

Föräldrar: Muraren JOHAN LINDSTRÖM, född d. . . ., död d. . . ., och ANNA RYBERG, född d. . . . död d. . . .

* Som mantalslängder för åren 1795 och 96 upptaga apotekare Mannercrantz med familj såsom boende i Enköping, och apot. Forslund förekommer i sådan först år 1797, är möjligt, men har ej kunnat fastställas, att årtalet 1792, uppgifvit af Sacklén, är felaktigt.

L. erhöill skolundervisning vid Stockholms katedralskola samt antogs 1780 till elev å hofapoteket Lejonet i Stockholm, där han efter aflagd farmacie studiosi-examen stannade till början af år 1800. Efter kondition å ett par apotek samt å apoteket i Enköping inköpte L. 1803 detta. Undergick s. å. apotekar-examen. Skötte till sin död på ett utmärkt sätt sitt apotek.

Död d. 13 nov. 1822.

Gift d. 27 juli 1810 med ULRIKA CHRISTINA HALLERSTRÖM, född d. . . 1785, död d. 3 juli 1859 [gift 2) d. 3 dec. 1823 med apotekaren ISAK TIWANDER, se nedan], dotter till kyrkoherden i Enköpings-Näs församling inom Uppsala stift, ANDERS LUDVIG HALLERSTRÖM och ANNA CATHARINA GRUNDEL.

Barn: JOHAN LUDVIG, född d. 2 aug. 1811, död d. . . .188... Handlande; — ISRAËL GUSTAF, född d. 7 dec. 1814, död d. 2 juli 1879. Apotekare i Sala; — CAROLINA MATHILDA, född d. 3 sept. 1816, död d. . . . 1892; — AMALIA CHRISTINA ALBERTINA, född d. 24 april 1818, död d. 1 okt. 1896, gift d. 25 mars 1840 med provinsialläkaren i Enköpings distrikt, med. d:r PAUL AUGUST MARTIN, född d. 12 april 1806, död d. 11 juni 1848; CHARLOTTA SOFIA, född d. 5 okt. 1819, död d. 16 maj 1893, gift d. . . . 1848 med kronofogden, sedermera räntmästaren i Uppsala CARL ERIK WALLIN, född d. 11 okt. 1817, död d. 1 juni 1880; — CARL AXEL, född d. 13 mars 1821, död d. 16 maj 1841 i Filipstad. Farmacie studiosus.

TIWANDER, ISAK. Född d. 19 dec. 1794 på Forstena i Tunhems socken i Västergötland.

Föräldrar: Handlanden i Skara PER TIWANDER, född d. . . . 1763, död d. 20 sept. 1806, och ULRIKA FRÖBERG, född d. . . ., död d. . . . 1802.

Efter skolundervisning vid läroverket i Skara antogs T. 1808 till elev å apoteket Kronan i Borås, där han 1813 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade sedan från juni 1813 till dec. 1816 å akademiapoteket Kronan i Uppsala, därefter till 1821 å apoteket Fläkta Örnen i Malmö samt från sistnämnda år till febr. 1823 som laborant å apoteket Morianen i Stockholm. Aflade d. 16 april 1823 apotekarexamen och blef omedelbart därefter föreståndare för apoteket i Enköping, af hvilket han i dec. s. å. blef ägare. Erhöill d. 5 maj 1824 privilegium å apoteket, och innehade han detsamma till d. 26

maj 1861, då han sålde det till apotekare C. J. H. Hornberg, hvarefter han bosatte sig i Stockholm.

T. blef ledamot af Linnéska samfundet 1832 och erhöll 1860 af Svenska Trädgårdsföreningen medalj för trädgårdsodlingens befrämjande.

Död d. 12 juni 1880 i Stockholm. Var vid sitt fränfalle senior inom landets apotekarkår.

Gift d. 3 dec. 1823 med ULRIKA CHRISTINA HALLERSTRÖM, född d. . . 1785, död d. 3 juli 1859 [gift 1) d. 27 juli 1810 med apotekaren i Enköping ISRAËL LINDSTRÖM, se ofvan], dotter till kyrkoherden i Enköpings-Näs församling inom Uppsala stift, ANDERS LUDVIG HALLERSTRÖM och ANNA CATHARINA GRUNDEL.

Barn: AURORA EUFROSYNA, född d. 13 sept. 1824, död d. 6 maj 1899, gift d. 24 aug. 1850 med apotekaren CARL JOHAN HENRIK HORNBERG, född d. 5 nov. 1819, död d. 11 febr. 1894; — ULRIKA JOSEFINA, född d. 24 mars 1826, död d. 27 sept. 1907, gift d. . . . med examinerade apotekaren HANS HENRIK ROGH, född d. . . ., död d. 28 jan. 1861. (Rogh blef farmacie studiosus i Göteborg d. 1 aug. 1846, aflade apotekarexamen d. 26 mars 1851 och arrenderade apoteket i Enköping från 1860); — SOFIA DOROTEA, född d. 5 sept. 1829, död d. . . . 1886, gift d. 10 mars 1850 med kaptenen vid K. flottan HÅKAN AUGUST LILJEBLAD, född d. 12 juli 1810, död d. 26 juni 1880.

HORNBERG, KARL JOHAN HENRIK. Född d. 5 nov. 1819 i Nors socken i Värmland.

Föräldrar: Gästgifvaren JONAS HORNBERG, född d. 29 dec. 1795, död d. . . , * och EMILIA SOFIA HABICHT, född d. 9 dec. 1793, död d. 11 mars 1851.

H. antogs efter undervisning vid trivjalskolan i Borås i jan. 1833 till elev å apoteket i Enköping samt aflade därstädes d. 30 maj 1838 farmacie studiosi-examen. Inskrefs värterminen 1839 vid farmaceutiska institutet och aflade d. 30 maj 1840 apotekarexamen.

Konditionerade därefter under tre månader å apoteket Morianen i Stockholm och från d. 1 okt. 1840 å hofapoteket Lejonet i samma stad, därvid från början af 1841 som föreståndare för K. serafimerlasarettets apotek. Från hösten s. å. till d. 1 jan. 1844 tjänstgjorde H. på apoteket Gripen i Nyköping, därefter till d. 1 maj 1850 å apoteket i Enköping. Inköpte sistnämnda år

* J. Hornbergs dödsår har ej kunnat utrönas; hustrun omgift d. 11 aug. 1844 med klockaren i Nor. Gustaf Hamberg, död d. 20 febr. 1849.

apoteket i Nätra inom Västernorrlands län, hvilket H. med K. Maj:ts tillstånd år 1852 flyttade till Örnsköldsvik. Inköpte d. 26 maj 1861 apoteket i Enköping, hvarefter han d. 1 okt. s. å. sålde apoteket i Örnsköldsvik till apotekare A. N. Borgström. Enköpings apotek, å hvilket han erhöill privilegium d. 20 febr. 1863, innehade H. till d. 1 jan. 1875, då han sålde detsamma till apotekare A. H. G. Kaijser och bosatte sig i Stockholm.

Var sedan under en följd af år föreståndare för Industri-kreditaktiebolagets i Stockholm afdelningskontor vid Arsenalsgatan.

Död d. 11 febr. 1894 i Stockholm.

Gift d. 24 aug. 1850 i Enköping med AURORA EUFROSYNA TIWANDER, född d. 13 sept. 1824, död d. 6 maj 1899, dotter till apotekaren i Enköping ISAK TIWANDER och ULRIKA CHRISTINA HALLERSTRÖM.

Barn: AURORA ULRIKA, född d. 3 nov. 1851 i Nätra, död d. 9 okt. 1910 i London, gift d. 2 juni 1877 i Stockholm med dåvarande svensk-norske vice konsuln och konsulatssekreteraren i Håvre, numera f. d. svenske generalkonsuln i London, fil. kand. DANIEL DANIELSSON, född d. 18 febr. 1846; — ISAK CARL, född d. 14 okt. 1852 i Örnsköldsvik, död d. 29 nov. 1910. Student i Uppsala 1873. Tandläkare i Paris; — AXEL JOHAN, född d. 1 okt. 1854, död d. 3 april 1856; — HARALD PAULUS, född d. 5 maj 1857 i Örnsköldsvik. Bankdirektör, Stockholm; — KNUT, född d. 7 febr. 1859, död d. . . . 1864; — ULTIMA, född d. 23 jan. 1861, död d. 15 april 1895, gift 1) d. 24 nov. 1880 med franske läkaren, med. d.r, förste lifmedicus, H. M. drottning Viktorias af Sverige läkare, AXEL MARTIN FREDRIK MUNTHE, född d. 31 okt. 1857, i hans första gifte, 2) d. . . . 1892 med bryggaren CARL GUSTAF WILHELM RICHTER, född d. 25 sept. 1863; — VERA ULTIMA, född d. 9 juli 1868 i Enköping, gift d. 2 mars 1901 med köpmannen i Hamburg friherre KNUT GUSTAF SIGFRID ÅKERHJELM AF BLOMBACKA, född d. 1 okt. 1873.

KAIJSER, ARTHUR HUMPHREY GEORG. Innehade apoteket i Enköping åren 1875—1904. (Se under apoteket Elefantén i Stockholm, sid. 226.)

BÄCKSTRÖM, ANDERS HELMFRID. Född d. 21 nov. 1856 i Ulricehamn.

Föräldrar: Garfveriidkaren PER ANDERS BÄCKSTRÖM, född d. 27 juli 1818, död d. 20 nov. 1872, och ANNA CHRISTINA LUNDGREN, född d. 17 nov. 1818, död d. 30 april 1876.

B. erhöll åren 1865—69 undervisning vid Arvika lägre elementarläroverk, därefter åren 1869—71 vid Jönköpings och 1871—72 vid Karlstads högre elementarläroverk. Antogs d. 8 juni 1872 till elev på apoteket Örnen i Karlstad, där han undergick farmacie studiosi-examen d. 27 jan. 1876. Tjänstgjorde sedan å nämnda apotek till d. 26 april s. å. samt å apoteket i Hörby från d. 28 maj 1876 till d. 23 aug. 1878, hvilket år han på hösten inskrefs vid farmaceutiska institutet. Tjänstgjorde under ferierna sommaren 1879 å apoteket i Ängelholm samt aflade apotekarexamen d. 25 maj 1880. Var därefter anställd på apoteket Örnen i Karlstad från d. 28 maj s. å. till d. 21 juni 1893 samt som föreståndare för med.-förrådet i Molkom från nämnda dag till d. 1 febr. 1900. Erhöll d. 6 okt. 1899 personligt privilegium å apoteket i Brösarp, Kristianstads län, samt d. 11 nov. 1904 transport till apoteket i Enköping.

Apotekshuset därstädes lät B. år 1912 till det yttre fullständigt renovera, hvarjämte lokalerna tid efter annan undergått smärre förbättringar.

B. var åren 1906—12 fullmäktig i apotekarkårens lifrän- och pensionskassa samt under samma tid revisor i Sveriges apotekares kreditaktiebolag; var ledamot af den af apotekarsocieteteten år 1907 tillsatta s. k. löne- och tjänstgöringsregleringskommittén samt arbetsåret 1908—09 ledamot af farmaceutiska föreningens styrelse. Är sedan hösten 1905 suppleant i styrelsen för nya amorteringsfonden för apoteksprivilegier samt sedan år 1909 ledamot af apotekarsocietetens direktion. Sedan år 1910 ledamot af styrelsen för svenska medicinalväxtföreningen.

Äfven åtskilliga kommunala uppdrag hafva anförtratts B.; så är han sedan 1905 revisor af Enköpings stads räkenskaper och förvaltning samt fr. o. m. år 1909 stadsfullmäktig i nämnda stad. Är sedan 1908 hufvudman i Enköpings sparbank och sedan 1910 ledamot af styrelsen för Västerås m. fl. städers hypoteksförening.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1907.

Gift d. 15 juli 1893 i Karlstad med BERHTA THERESIA HALLBERG, född d. 4 maj 1866, dotter till kamreraren BERNDT ELIS HALLBERG och ANNA FREDRIKA LIDBERG.

Barn: VERA, född d. 26 maj 1894 i Molkom; — ELSA, född d. 8 febr. 1903 i Brösarp.

Apoteket i Tibble.

1866—1912.

Genom K. brevet d. 8 mars 1864 till K. sundhetskolegium föreskrefs att ett apotek med personligt privilegium, på prov-läkarens anmälan om behovet däraf, framdeles skulle inrättas i närheten af prov-läkarens i Tibble distrikt bostad. Ett sådant förklarades också 1866 till ansökan ledigt, samt erhöi examinerade apotekaren J. H. Wikblad d. 13 juli s. å. privilegium å inrättandet af detsamma. Sedan afsyning ägt rum öppnades det för allmänheten i maj 1867.

Efter tredje innehafvarens, apotekaren O. A. Sandbergs, död d. 13 febr. 1912 uppstod fråga om apotekets bibehållande eller eventuella förändring till medikamentsförråd, enär dess omsättning var så obetydlig, att den med svårighet beredde innehafvaren en knapp bärgning, och då såväl medicinalstyrelsen som prov-läkaredistriktkommittén föreslagit indragning af Tibble prov-läkaredistrikt eller alternativt läkarstationens förflyttning till Grillby. I skrifvelse till K. bhde i Uppsala län anhöi därför K. medicinalstyrelsen, att K. bhde måtte dels från apotekaren O. A. Sandbergs stärbhus infordra uppgift angående omsättningens storlek under de senaste fem åren, dels jämte eget utlåtande inkomma med yttranden från prov-läkaren i Tibble och förste prov-läkaren i länet öfver väckt förslag om apotekets förändring till med.-förråd tillsvidare och så länge läkare finnes på platsen, dock för högst fem år för hvarje gång. I sitt afgifna yttrande framhöi prov-läkaren, att, för den händelse indragning af distriktet ej komme att ske, apoteksinrättningen borde i form af medikamentsförråd jämte läkarstationen flyttas till antingen Bro eller Bålsta järnvägsstation. K. bhde och förste prov-läkaren tillstyrkte obetingadt detta förslag. Sedan emellertid genom fastställd ny prov-läkaredistriktsreglering i Uppsala län Tibble distrikt indragits och då apotekets omsättning under den senaste femårsperioden utgjort i medeltal endast 6,260

kronor om året, hemställde K. medicinalstyrelsen hos K. Maj:t, att apoteket i Tibble måtte indragas. K. styrelsen förmälde tillika, att den under vakansen förordnade apoteksföreståndaren af styrelsen erhållit begärdt entledigande, samt att fru S. vore i tillfälle att till apotekare försälja lager och inventarier. Genom K. brefvet d. 3 aug. 1912 föreskref också K. Maj:t, att apoteket i Tibble skulle omedelbart upphöra.

WIKBLAD, JOHAN HERMAN. Född d. 31 mars 1817 i Vårdsnäs socken, Östergötlands län.

Föräldrar: Prosten och kyrkoherden i Vårdsnäs, sedermera i Säby, teol. dr ANDERS WIKBLAD, född d. 14 jan. 1770, död d. 4 jan. 1836, och HEDVIG ELISABET CHARLOTTA CNATTINGIUS, född d. 21 sept. 1781, död d. 9 sept. 1852.

Efter skolundervisning vid Linköpings lärdomsskola och gymnasium antogs W. den 11 nov. 1832 till elev å apoteket Vasen i Linköping samt aflade d. 10 aug. 1835 farmacie studiosi-examen. Konditionerade sedan till juni 1836 å nämnda apotek och från juli s. å. till aug. 1838 å apoteket i Skara. Hösten 1838 påbörjades studierna till apotekarexamen, som W. aflade d. 6 maj 1840. Tjänstgjorde därefter till aug. 1842 å apoteket i Vimmerby och från sept. s. å. till febr. 1843 på apoteket Kronan i Göteborg. Var från mars 1843 till d. 1 okt. 1845 föreståndare för dåvarande filialapoteket å Karlsborg. Efter avslutadt köp tillträdde W. d. 1 okt. 1845 apoteket i Hjo med därunder lydande filialapoteket å Karlsborg samt erhöll d. 29 april 1846 privilegium å detsamma. Undfick genom K. brefvet d. 17 nov. 1859 befrielse från skyldigheten att hålla filialapoteket å Karlsborg samt sålde år 1863 apoteket i Hjo, som af den nye ägaren tillträdde d. 1 jan. 1864. Erhöll d. 13 juli 1866 personligt privilegium å en apoteksanläggning i Tibble i Uppsala län, hvilket apotek efter afsyning öppnades i maj 1867. Fick år 1888 tjänstledighet på grund af hög ålder och bosatte sig i Boxholm.

W. har skrivit smärre uppsatser i farmaceutisk tidskrift.

Död d. 15 dec. 1900 i Boxholm och begrafven å därvarande kyrkogård.

Gift 1) d. 21 aug. 1846 på Tollarp i Jönköpings län med KATARINA SOFIA VILHELMINA MUNTHE, född d. 29 dec. 1817, död d. 12 okt. 1857, dotter till öfverjägmästaren i Kalmar län, f. d. löjtnanten vid Kungl. Smålands husarregemente LUDVIG MUNTHE och KATARINA ELISABET REGNELL.

Barn: HILDUR CHARLOTTA KATARINA, född d. 21 okt. 1847 i Hjo. Lärarinna vid Norrköpings östra läroverk för flickor; — ANDERS HERMAN FREDRIK, född d. 26 juni 1850, död d. 12 okt. 1905. Student vid universitetet i Uppsala 1871. Kontorist hos firman Lucien Bellot & C:ni i Cognac, Frankrike; — LARS HERMAN FILIP, född d. 15 maj 1852, död d. 4 okt. 1855; — ÅKE HERMAN LUDVIG, född d. 15 mars 1854, död d. 14 juli 1881. Student vid universitetet i Uppsala 1872. Kontorist; — LARS HERMAN SIXTEN, född d. 3 mars 1856, död d. 14 april 1857.

2) d. 29 sept. 1859 i Hjo med EMMA KAROLINA HJELM, född d. 25 april 1835, död d. 27 mars 1863, dotter till f. d. kaptenen vid Kungl. Västgöta regemente GUSTAF HJELM och ..

Barn: KARIN EMMA INGEBORG, född d. 3 aug. 1860. Lärarinna vid högre läroverket för kvinnlig ungdom i Norrköping; — GUSTAF HERMAN JAKOB, född d. 12 nov. 1862, död d. 27 febr. 1907. Apotekare (se nedan).

3) d. 17 juli 1888 i Stockholm med ELISABET ANDERSSON, född d. 15 dec. 1844 i Alsen i Jämtland, dotter till hemmansägaren ANDERS BENGTSSON och MARIT OLOFSDOTTER.

WIKBLAD, GUSTAF HERMAN JAKOB. Född d. 12 nov. 1862 i Hjo.

Föräldrar: Apotekaren JOHAN HERMAN WIKBLAD, född d. 31 mars 1817, död d. 15 dec. 1900, och EMMA KAROLINA HJELM, född d. 25 april 1835, död d. 27 mars 1863.

W. genomgick fem klasser af Uppsala högre elementarläroverk samt antogs till elev först på apoteket i Tibble d. 1 juli 1877, därefter på apoteket i Nora d. 18 mars 1879. Aflade i Stockholm d. 26 maj 1882 farmacie studiosi-examen, efter hvilken han tjänstgjorde å apoteket i Tibble från d. 1 juni 1882 till d. 20 dec. s. å., å Gripen i Nyköping från d. 27 dec. 1882. till d. 26 maj 1884 samt ånyo i Tibble från d. 15 juni till d. 25 sept. 1884, hvilket år han höstterminen inskrefs vid farma-

ceutiska institutet, där han d. 19 maj 1888 undergick apotekar-examen. Förestod sedan från d. 1 juli 1888 apoteket i Tibble, å hvilket han d. 10 maj 1901 erhöll personligt privilegium.

Död d. 27 febr. 1907 i Tibble.

Gift d. 8 okt. 1893 i Uppsala med LISEN MARIA HALLSENIUS, född d. 11 aug. 1862, dotter till borgaren i nämnda stad KARL GUSTAF HALLSENIUS och VILHELMINA ÅBERG.

Barn: ÅKE HERMAN, född d. 24 febr. 1895 i Väst-Tibble. Student vid universitetet i Uppsala 1913; — KARIN VILHELMINA, född d. 13 mars 1896; — SVEN GUSTAF HERMAN, född d. 9 mars 1898.

SANDBERG, OSCAR AUGUST. Född d. 21 nov. 1865 i Landskrona.

Föräldrar: Hattmakaren FRANS SANDBERG, född d. 12 mars 1836, död d. 16 april 1904, och CHARLOTTA APELQUIST, född d. 12 juni 1840, död d. 11 aug. 1908.

Efter skolstudier i Landskrona och vid Helsingborgs högre allmänna läroverk t. o. m. öfre sjetten klassen, antogs S. d. 8 juni 1882 till elev på apoteket Enhörningen i Göteborg samt aflade d. 29 jan. 1886 farmacie studiosi-examen, hvarefter han tjänstgjorde å nämnda apotek till d. 1 april 1887. Var därefter anställd å apoteket i Marstrand från d. 1 maj 1887 till hösten s. å., då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Efter att d. 18 jan. 1890 hafva aflagt apotekarexamen var han en kortare tid anställd å apoteket Lejonet i Göteborg, därefter å apoteket i Hjo 1890—91 samt å apoteket Kronan i Kristianstad 1891—1907. Privilegium å apoteket i Tibble erhöles d. 4 juni 1907.

Död d. 13 febr. 1912 i Tibble och begravnen å Norrköpings kyrkogård.

Gift d. 8 juni 1908 med TVRA MARIA HALLIN, född d. 24 sept. 1875, [gift 2) d. 17 dec. 1913 med examinerade apotekaren HJALMAR NYBERG, född d. 6 juni 1869] dotter till snickarmästaren ANDERS HALLIN och STINA GUSTAFVA JANSSON.

Apoteket i Tierp.

1870.

Genom K. brevet d. 24 mars 1868 bifölls gjord hemställen, att en af de senast beviljade sex prov.-läkarelönerna måtte anvisas åt en prov.-läkare inom norra delen af Uppsala län med station inom Tierps socken nära Gryttjoms by eller Husbyborg, samt att, sedan denne läkare blifvit tillsatt, ett apotek med personligt privilegium, då anmälan om behofvet däraf hos K. sundhetskollegium komme att ske, finge anläggas i närheten af prov.-läkarstationen och privilegiet i vanlig ordning kungöras till ansökan.

Uti en till K. Maj:t ingifven, d. 23 mars s. å. utfärdad förbindelse utfäste sig grefve von Platen att med de af kommunerna beviljade bidragen besörja läkarbostadens underhåll samt att i närheten af läkarens bostad upplåta byggnadsplats för apotek, om ett sådant framdeles skulle visa sig vara af behofvet påkalladt.

Den 31 mars 1870 kungjordes också till ansökan privilegium å anläggandet af ett själfständigt apotek vid prov.-läkarstationen vid Gryttjoms by i Tierps läkardistrikt, och tillades detta privilegium d. 17 juni s. å. examinerade apotekaren E. H. H. Wikander, som efter verkställd afsyning öppnade apoteket d. 7 febr. 1871.

År 1898 ingingo Tolfta och Wesslands till Tierps prov.-läkardistrikt hörande socknar, jämlikt å kommunalstämma fattadt beslut, till K. Maj:t med underdånig anhållan, att prov.-läkarstationen i nämnda distrikt äfvensom apoteket skulle flyttas från Gryttjom till Tierps järnvägsstation eller dess närhet. Som skäl för denna begäran anfördes Tierps centrala och genom järnvägsförbindelser tillgängliga läge i distriktet; äfven funnes därstädes att tillgå bostäder för läkare och apotekare samt för apotekslokal lämplig byggnad. I ett ansökningen bifogadt yttrande förklarade sig apotekets innehafvare

A. Hollander icke hafva något att invända mot den föreslagna flyttningen, därest, på sätt Strömbergs bruks ägare utlofvat, lämplig lokal för apoteket jämte bostad för apotekaren anskaffades och upplätes mot en hyra ej öfverstigande den, han nu erlade för motsvarande lokaler i Gryttjom. Efter det K. medicinalstyrelsen inhämtat yttranden af Tierps och Vendels socknars kommunalstämmor, prov.-läkaren i distriktet samt förste prov.-läkaren och K. bfhde i Uppsala län, hvilka samtliga, med undantag af Vendels socknemän, tillstyrkte den ifrågakvarande flyttningen, afgaf K. styrelsen d. 21 okt. 1898 eget underdånigt utlåtande, hvori den förordade flyttning af såväl prov.-läkarens i Tierps distrikt bostad som apoteket i Tierp till närheten af Tierps järnvägsstation. Genom K. brefvet d. 11 nov. 1898 förordnade också K. Maj:t, att prov.-läkarbostaden och apoteket i Tierps distrikt skulle samtidigt förläggas från Gryttjom till närheten af Tierps järnvägsstation, apoteket å plats, belägen på högst en kilometers afstånd från läkarens bostad, samt att flyttningen skulle vara verkställd före utgången af år 1899. Som emellertid de behöfliga nya lokalerna ej blefvo färdiga inom nämnda tid, erhöll apotekare Hollander uppskof med flyttningen till d. 1 febr. 1900, och blef apoteket afsynadt d. 13 febr. s. å.

Genom K. brevet d. 4 aug. 1904 äsattes apoteket en årlig afgift af 300 kronor att erläggas halfårsvis i förskott till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond.

WIKANDER, ERNST HJALMAR HUGO. Innehade apoteket i Tierp åren 1870—86. (Se under apoteket Hjorten i Östersund).

ANDERSSON, NIKLAS AUGUST. Var innehafvare af apoteket i Tierp åren 1887—92. (Se under apoteket i Storvik).

HOLLANDER, ARVID. Innehade apoteket i Tierp åren 1893—1903. (Se under apoteket Lejonet i Växjö).

HELLBOM, HJALMAR AUGUST TEODOR. Född d. 3 febr. 1859 i Örebro.

Föräldrar: Läroverksadjunkten, fil. d:r PER JOHAN HELLBOM, född d. 26 sept. 1827, död d. 26 febr. 1903, och AUGUSTA SOFIA BORIN, född d. 27 nov. 1830, död d. 11 febr. 1904.

Efter erhållen skolundervisning vid Karolinska högre allmänna läroverket i Örebro antogs H. i okt. 1874 till elev å apoteket i Söderhamn och aflade därstädes d. 13 dec. 1878 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde sedan å filialapoteket i Bollnäs till d. 26 aug. 1879, å apoteken Hjorten i Örebro till d. 22 maj 1880 och Nora till d. 5 juni s. å., hvarefter han under sommaren förestod brunnsapoteket vid Porla brunn. Var därefter anställd å apoteket Kronan i Borås till d. 31 maj 1881 samt i Svenljunga till d. 12 sept. s. å. Inskrifven vid farmaceutiska institutet höstterminen 1881, aflade H. d. 18 maj 1883 apotekarexamen. Tjänstgjorde därefter å apoteken Svanen i Kristianstad från d. 9 juli 1883 till d. 31 okt. s. å., Söderhamn från d. 5 nov. 1883 till d. 7 dec. 1887, Kronan i Kristianstad från d. 1 maj 1888 till d. 1 aug. 1890, Fläcka Örnen i Malmö till d. 28 sept. 1891, Sala från d. 1 okt. s. å. till d. 21 sept. 1899 samt Falun från d. 1 okt. 1899 till d. 24 sept. 1904. H. erhöll d. 4 aug. 1904 personligt privilegium å apoteket i Tierp.

Gift d. 21 april 1912 på Fredriksborg i Wäsby, Stockholms län, med STINA ORLING, född d. 10 nov. 1877, dotter till fotografen JOHAN WILHELM ORLING och BRITA KRISTINA BORIN.

Barn: EBBA SOFIA KRISTINA, född d. 14 juli 1912; — PER HJALMAR VILHELM, född d. 21 mars 1914.

Apoteket i Löfsta.

1887.

I Löfsta fanns åren 1837—71 ett s. k. bruksapotek, som försågs med sitt behof af läkemedel från akademiapoteket Kronan i Uppsala. Från detta Löfsta bruks husapotek erhöll brukets personal fri medicin, och ombesörjdes utlämnandet af denna först af brukets läkare, sedermera af å platsen anställd farmaceut. Så småningom uppstod emellertid här en olaglig medikamentshandel, då äfven bruket utomstående erhöillo medicin från dess förråd. K. sundhetskollegium, som fick kännedom härom, men till fullo insåg ortens behof af en apoteksinrättning, tillstyrkte då en af innehafvaren af Löfsta fideikommiss frih. C. E. de Geer hos K. Maj:t gjord anhållan om inrättandet af ett medikamentsförråd vid Löfsta bruk, hvilken begäran genom K. brefvet d. 14 febr. 1871 bifölls. Åt innehafvaren af apoteket i Tierp E. Hj. H. Wikander uppdrogs d. 30 maj s. å. att inrätta detsamma.

Genom K. brefvet d. 5 aug. 1887 föreskref K. Maj:t, att medikamentsförrådet skulle förändras till själfständigt apotek, hvar till det visat sig äga bärighet. Under återopande af att apoteksinrättningen vore belägen inom fideikommissets bruksområde samt åtnjöte fri lokal m. m., äfvensom att bruket ägde de flesta inventarierna, gjorde dåvarande fideikommissarien därvid anspråk på patronatsrätt vid tillsättandet af apotekets innehafvare. Utan att afseende fästes vid denna fordran tilldelade K. Maj:t d. 19 mars 1888 examinerade apotekaren V. E. Zetterholm personligt privilegium å det själfständiga apotek, till hvilket medikamentsförrådet vid Löfsta bruk skulle förändras. Denne afsade sig emellertid privilegiet utan att hafva tillträdtt detsamma, och erhöil då förutvarande ägaren af apoteket Gripen i Stockholm E. G. A. Åman d. 16 nov. 1888 detta privilegium.

På und. hemställan af K. medicinalstyrelsen d. 17 mars 1909 föreskref K. Maj:t genom nåd. brefvet d. 2 april s. å., att blifvande innehafvare af apoteket skulle till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond årligen erlägga 200 kronor att halfårsvis utgå.

ZETTERHOLM, VIKTOR EMANUEL. Född d. 4 jan. 1840 i Sigtuna.

Föräldrar: Organisten och skolläraren därstädes JOHAN HERMAN ZETTERHOLM, född d. 14 april 1811, död d. 28 juni 1866, och LAURA FREDRIKA PALM, född d. 19 sept. 1816, död d. 27 mars 1857.

Z. antogs d. 23 jan. 1852, tolf år gammal, till elev på apoteket i Sigtuna samt fortsatte från d. 1 okt. 1856 sin elevtjänstgöring på apoteket Svanen i Stockholm. Aflade farmacie studiosi-examen d. 5 dec. 1860. Tjänstgjorde sedan å sistnämnda apotek till d. 10 okt. 1863, samt från d. 16 okt. s. å. till d. 6 maj 1865 på apoteket i Västervik. Inskrefs höstterminen d. å. vid farmaceutiska institutet samt undergick d. 30 maj 1868 apotekarexamen. Förestod så under sommaren s. å. brunnsapoteket vid Medevi samt innehade under vintern 1868—69 vikariat på apoteken i Tibble, Kronan, Lejonet och Gripen i Stockholm. Efter tjänstgöring å apoteket i Västervik från d. 12 maj till d. 1 juli 1869 blef han sistnämnda dag föreståndare för det under detta apotek lydande filialapoteket i Gamleby. Erhöll d. 19 mars 1888 personligt privilegium å det apotek, hvartill medikamentsförrådet vid Löfsta bruk enligt K. brefvet d. 5 aug. 1887 skulle förändras. Då emellertid innehafvaren af Löfsta fideikommiss, hvilken till apotekare önskat få föreståndaren för medikamentsförrådet därstädes, förklarade, att han ej ärnade bevilja Z. några förmåner utöfver i skrifvelse till K. medicinalstyrelsen utlofvad fri byggnadstomt, äfvensom att Tobo, Carlholms och Forsmarks bruk komme att taga sin medicin från annat håll, anhöll denne hos K. Maj:t i underdånig skrifvelse d. 6 april 1888 att blifva befriad från skyldigheten att anlägga och hålla apotek i Löfsta, hvilken begäran genom K. brefvet d. 14 juni s. å. beviljades.

Innehade i Gamleby en del kommunala uppdrag, var bl. a. vid sin död ordförande i hälsovårdsnämnden och vice ordf. i kommunalnämnden.

Död d. 22 dec. 1888 i Gamleby. Ogift.

ÅMAN, ERIK GUSTAF ALBERT. Innehade apoteket i Löfsta åren 1888—1908. (Se under apoteket Gripen i Stockholm, sid. 200).

HULTGREN, ADAM REINHOLD. Född d. 9 jan. 1866 i Nyköping.

Föräldrar: Skräddarmästaren CARL ALEXANDER HULTGREN, född d. 15 mars 1823, död d. 18 sept. 1881, och JOHANNA VILHELMINA BJÖRKMAN, född d. 17 jan. 1830.

H. erhöll skolundervisning vid Nyköpings högre allmänna läroverk åren 1878—83 samt antogs d. 5 juli 1883 till elev å apoteket Fenix i Nyköping. Aflade farmacie studiosi-examen d. 22 sept. 1886, hvarefter han fortsatte sin tjänstgöring å nämnda apotek till d. 26 sept. 1888. Inskrefs höstterminen d. å. vid farmaceutiska institutet och undergick d. 17 maj 1890 apotekarexamen. Efter kortare vikariat å apoteken Bäfvern i Stockholm samt Fenix och Gripen i Nyköping tjänstgjorde han å apoteket Tre Kronor i Karlskrona från d. 22 dec. 1890 till d. 27 febr. 1894, därefter å Gripen i Nyköping till d. 31 dec. 1897 samt å apoteket i Skara från d. 1 jan. till d. 1 dec. 1898. Var från denna dag till d. 30 aug. 1899 anställd å apoteket Kronan i Landskrona samt från d. 1 sept. 1899 till d. 15 sept. 1909 å apoteket Hjorten i Stockholm. Erhöll personligt privilegium å apoteket i Löfsta d. 27 aug. 1909 och tillträdde detsamma d. 14 okt. s. å.

Död d. 13 mars 1911 i Löfsta. Begravnen å Uppsala kyrkogård.

Gift d. 6 okt. 1899 med ANNA CHARLOTTA HELLSTRÖM, född d. 12 okt. 1867, dotter till landtbrukaren ANDERS HELLSTRÖM och BRITA KRISTINA LARSSON.

Adoptivbarn: MÄRTA HELENA, född d. 7 april 1903.

SWAN, EDVIN HERBERT NICOLAUS. Född d. 13 sept. 1867 i Lidköping.

Föräldrar: Köpmannen och rådmannen därstädes SVANTE AUGUST SWAN, född d. 15 mars 1835, död d. 7 sept. 1907, och ELEONORA MARTINA MÆSTOSO, född d. 13 febr. 1839, död d. 26 okt. 1868.

S., som erhöll skolundervisning i Lidköping och vid Växjö högre allmänna läroverk, antogs till elev på apoteket i Uddevalla d. 15 juni 1883 samt aflade farmacie studiosi-examen d. 24 sept. 1886. Konditionerade så å apoteket i Värnamo från d. 4 okt. s. å. till d. 22 mars 1887, å apoteken Fläkta Örnen i Malmö från d. 24 mars till d. 15 dec. 1887 samt Kronan i samma stad under år 1888. Efter anställning å apoteket i Söderåkra från d. 25 sept. 1889 till d. 1 sept. 1890, inskrefs S. hösten d. å. vid farmaceutiska institutet. Undergick apotekar-examen d. 17 maj 1892. Tjänstgjorde sedan å apoteket Hvita Björnen i Stockholm från d. 1 juni 1892 till d. 24 sept. s. å., i Skara från d. 1 okt. 1892 till d. 12 jan. 1893, å Gripén i Nyköping till d. 30 jan. 1894, Vasen i Göteborg till d. 18 okt. s. å., Kronan i Borås till d. 29 sept. 1895, i Varberg till d. 15 okt. 1898 samt i Göteborg å Kronan till d. 15 aug. 1902, Lejonet till d. 1 april 1903 och Enhörningen till d. 16 aug. 1911. Erhöll d. 11 aug. 1911 personligt privilegium å apoteket i Löfsta, hvilket han tillträdde d. 1 sept. s. å.

Gift d. 1 juli 1899 med FANNY CONSTANTIA SCHMIDT, född d. 23 april 1880 å Sundholmen, Västergötland, dotter till possessionaten JAMES ALGOT SCHMIDT och ANNA ELVIRA CONSTANTIA LINDEMAN.

Barn: JAMES AUGUST HÅKAN, född d. 22 juni 1901 i Göteborg.

Södermanlands län.

Nyköping.

Apoteket Gripen.

1681.

Omkring år 1630, då en svår pest uppgifves hafva härjat i Nyköping, lefde den förste kände läkaren därstädes, stadsbarberaren Jacob Grassman. Denne, som förut varit lifbarberare hos konung Gustaf II Adolf, erhöll d. 14 maj 1634 privilegium å ett apotek i Nyköping. Privilegiet förnyades i sept. 1641 för »badaren och stadskirurgen» Valentin Viereck, men torde staden sedermera någon tid saknat apotek till dess apotekaren Christjan Wolluhn på apoteket Kronan i Norrköping af konung Karl XI d. 5 okt. 1681 erhöll tillstånd att inrätta ett sådant. W. fick äfven rätt att årligen tullfritt införskrifva medicinalier till ett värde af 100 daler smt.

När apoteket fick namnet Gripen kan ej uppgifvas, men kallades det så före tillkomsten af apoteket Fenix. I en notis från 1825 års brand benämnes det stads- och provinsialapoteket.

Beträffande dess läge är känt att det år 1770 var förlagdt till västra stadsdelen, nämligen till en gård i 2:a kvarteret vid Västra Storgatan, samt att apotekare P. E. Bergström efter branden 1825 flyttade detsamma till en gård i 1:a kvarteret, snedt emot förut nämnda. Af apotekare A. Huldborg förlades apoteket 1850 till dennes i östra stadsdelen vid Östra Storgatan och Stadsbron belägna gård, hvarifrån apotekare A. E. Sandberg i mars 1869 flyttade detsamma tillbaka till västra stadsdelen och inrättade apoteket å dess nuvarande plats, Västra Storgatan 27. Genom K. brefvet d. 22 maj 1908 föreskrifves att apoteket Gripen, efter uppkommen ledighet å detsamma, skall förläggas till den del af staden Nyköpings planlagda område, som ligger

väster om Kapellgatans och Brunnsgatans gatulinie och denna linies förlängning.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 35,000 kronor.

WOLLUHN, CHRISTJAN. Var ägare af apoteket Gripen i Nyköping åren 1681—92. (Se under apoteket Kronan i Norrköping).

SKRAGGE, SAMUEL. Född omkring 1660 i Stockholm.
Föräldrar: Hofpredikanten, kyrkoherden i Hedemora, ELOF ANDRÆ SKRAGGE, född d. 21 sept. 1617, död d. 23 aug. 1692, och CATHARINA WALLENIA, född d. . . . 1626, död d. 6 maj 1675.

Student i Uppsala d. 4 okt. 1677 idkade S. studier såväl därstädes som vid utländska universitet samt blef 1684 med. doktor i Franecker. Erhöll följande år befattning som provinsialläkare i Västmanland. Inköpte 1692 apoteket Gripen i Nyköping, hvilket han innehade till 1698. Åtföljde därefter som lifmedikus konung Karl XII samt uppehöll sig i fem år hos denne i Bender. Under återresa härifrån upptäckte och undersökte Skragge en mineralkälla vid Lünekkloster vid Lüneburg, där han sedan verkade som brunnsläkare. Adlades 1710 under namnet Skraggenstjerna.

Död d. . . . 1718 i Hamburg.

Gift d. 16 dec. 1685 med MARGARETHA KRUBBENHÖRTZ.

Barn: ANNA CATHARINA, född d. . . . 1694, död ung.

SAHLBOM, JOHAN. Född d. . . .

Föräldrar:

D. 30 jan. 1689 student af Upplands nation vid Uppsala universitet studerade S. sedan vid Dorpats akademi, där han under professor Lars Micranders d. 22 april 1691 försvarade en afhandling med titel: *Dissertatio Medica exhibens Spiritus corporis humani pathologiam*. Öfvertog år 1698 apoteket Gripen i Nyköping och fick d. 27 juni s. å. på borgmästares och

råds anhållan samma rättighet till tullfrihet för medicinalier som hans företrädare, hvilken rättighet ytterligare stadfästes genom K. resolution d. 6 maj 1702, men indrogs 1767.

Död omkring år 1709. Ogift.

ROTHSCHÜTZ, JACOB MARTIN. Född d. . . . 1668.

Föräldrar:

R., som var af tysk härkomst, tillträdde apoteket Gripen i Nyköping d. 18 sept. 1709 samt innehade detsamma i omkring 25 år eller till 1735.

Död d. 10 jan. 1740 och begrafven i Nikolai kyrka i Nyköping.

Gift d. . . . med MARGARETHA CATHARINA TÖRNBOM, född d. . . ., död d. 22 jan. 1740.

REICHENBACH, ANDERS HINDRICH JOACHIM.* Född d. 26 febr. 1707 i Parchim i Mecklenburg.

Föräldrar: Med. dr., Hofgerichts medicus JOHANN PAUL REICHENBACH, född d. . . ., begrafven d. 14 sept. 1733, och CATHARINA MARGARETHA GRAPENGIESSER, född d. . . ., död d. . . .

R. var elev hos apotekare J. C. Grapengiesser å apoteket Svanen i Kristianstad samt tjänstgjorde som provisor på apoteket Gripen i Nyköping. Inköpte 1735 detta apotek och aflade s. å. apotekarexamen. Öfverlät 1769 apoteket åt sin son Johan Hindrich, som en tid biträdt vid skötseln af detsamma.

Död d. 10 okt. 1776.

Gift d. 15 juni 1736 med ANNA CATHARINA HOFFLER, född d. 7 febr. 1717, död d. 6 maj 1791, dotter till bagareåldermannen och rådmannen i Nyköping BALTZAR HOFFLER och ANNA MARIA LUND.

Barn: JOHAN HINDRICH, född d. 29 aug. 1740, död d. 18 maj 1817. Apotekare (se nedan); — BALTZAR PHILIP, född d. 9 jan. 1744, död d. 20 mars 1817. Assessor och lasarettsläkare i Södertälje; — CARL FREDRIC, född d. 28 mars 1748, död d. . . . 1828. Handlande och rådman i Nyköping; — ANDERS GUSTAF, född d. 15 nov. 1751, död d. 26 nov. 1838. Landt-

* R. var ättling af en syster till Martin Luthers hustru Catharina von Bora.

brukare; — EVA MARIA, född d. . . . 1755, död s. å. — BEATA SOPHIA, född d. 6 febr. 1757, död d. 5 nov. 1844, gift med tullskrifvaren i Nyköping, kommissarien CARL FOLKE ARVIDSSON, född d. . . . 1747, död d. . . . 1811.

REICHENBACH, JOHAN HINDRICH. Född d. 29 aug. 1740 i Nyköping.

Föräldrar: Apotekaren därstädes ANDERS HINDRICH JOACHIM REICHENBACH och ANNA CATHARINA HOFFLER.

Efter studier vid Nyköpings trivialskola antogs R. i april 1756 till elev på apoteket Ängeln i Stockholm samt aflade 1760 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därpå ett halft år å samma apotek, hvarefter han en kort tid vistades vid Uppsala universitet. Konditionerade så på apoteket Markattan, numera Leoparden, i Stockholm och hos apotekaren F. J. von Aken på Hjorten i Örebro samt slutligen hos sin fader på apoteket Gripen i Nyköping. Sistnämnda apotek förestod han några år under faderns ålderdom samt köpte detsamma d. 31 dec. 1769, sedan han i okt. s. å. examinerats till apotekare i K. collegium medicum. Erhöll d. 3 april 1780 af K. Maj:t privilegium å apoteket. Sålde det d. 28 okt. 1805 till sin måg apotekare P. E. Bergström, hvarefter han en tid ägnade sig åt landtbruk.

Död d. 18 maj 1817 i Nyköping.

Gift 1) d. 17 sept. 1772 med CHRISTINA SOFIA FORSSMAN, född d. . . . 1746, död d. 3 april 1773, dotter till kyrkoherden i Stigtomta, fil. magistern JOHAN FORSSMAN och ANNA CHRISTINA LINDBERG.

2) d. 5 mars 1775 med CECILIA MARGARETHA WIGERSTEN, född d. . . . 1749, död d. 30 sept. 1789, dotter till hofkontrollören JOHAN WIGERSTEN och MARGARETHA BEATA HACKMAN.

Barn: ANNA MARGARETHA, född d. 9 febr. 1776, död d. 28 mars 1865, gift d. . . . 1804 med kyrkoherden i Nikolai församling i Nyköping, kontraktsprosten JOHAN PETER DAHLBERG, född d. 20 okt. 1750, död d. 9 maj 1815; — ANDERS HENRIK, född d. 20 april 1777, död d. 6 april 1844. Vågmästare i Nyköping (tvilling); — JOHAN GUSTAF, född d. 20 april 1777, död späd (tvilling); — GUSTAFVA SOPHIA, född d. 4 nov. 1778, död d. 13 april 1827, gift med apotekaren PEHR ELIAS BERGSTRÖM (se nedan); — JOHAN ADOLF, född d. . . . 1781, död d. . . . 1785; — HEDVIG ULRIKA, född d. . . . 1786, död d. . . . 1787.

BERGSTRÖM, PEHR ELIAS. Född d. 4 dec. 1772 å Åkers pappersbruk i Södermanland.

Föräldrar: Bruksägaren PEHR BERGSTRÖM, född d. 2 aug. 1738, död d. 28 maj 1795, och CHRISTINA ELISABETH WINBERG, född d. . . . aug. 1742, död d. 16 april 1781.

Efter åtnjuten undervisning vid trivialskolan i Strängnäs åren 1784—88 blef B. sistnämnda år elev på apoteket i Mariefred och aflade 1793 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde där- efter å apotek i Stockholm och Norrköping samt på Gripem i Nyköping till 1805, då han efter avslutadt köp blef ägare af detta apotek. Aflade d. 28 nov. s. å. apotekarexamen samt tillträdde apoteket vid 1806 års början. Vid en eldsvåda i Nyköping d. 16 aug. 1825 nedbrann till större delen det väl försedda apoteket. B. inrättade därefter detsamma i en när- belägen gård, och befanns apoteket vid en visitation 1831 »både i anseende till simplicia och composita, laboratorium och andra apoteket tillhörande nödvändigheter kunna förtjäna namn af ett väl beskaffadt och inredt, för ortens behof fullkomligt svarande apotek». År 1844 öfverlämnade B. skötseln af apoteket till sin måg, apotekaren Adolf Huldborg, som 1848 köpte detsamma.

Död d. 17 sept. 1848 i Nyköping.

Gift d. 9 jan. 1806 med GUSTAFVA SOPHIA REICHENBACH, född d. 4 nov. 1778, död d. 13 april 1827 i Nyköping, dotter till apotekaren i nämnda stad JOHAN HINDRICH REICHENBACH och CECILIA MARGARETHA WIGERSTEN.

Barn: CECILIA CHARLOTTA, född d. 26 dec. 1806, död d. . . .; — SOPHIA MARGARETHA, född d. 29 juli 1809, död d. 1 febr. 1888, gift d. 29 okt. 1837 med borgmästaren i Nyköping GUSTAF LINDBERG, född d. 1 febr. 1797, död d. 1 jan. 1880; — JOHANNA CHRISTINA, född d. 29 nov. 1811, död d. 11 mars 1892, gift med apotekaren ADOLF HULDBERG (se nedan); — PEHR HENRIK, född d. 13 maj 1813, död d. . . . Handlande.

HULDBERG, ADOLF. Född d. 31 dec. 1811 i Sigtuna.

Föräldrar: Fänriken vid Kungl. Upplands regemente GUSTAF ADOLF HULDBERG, född d. 7 juni 1787, död d. 28 sept. 1871, och MAGDALENA KJELLMODIN, född d. . . . 1789, död d. 29 okt. 1840.

Efter erhållen enskild undervisning i Uppsala antogs H. 1827 till elev på apoteket Fenix i Stockholm, hvilket apotek då inne-

hades af hans farbroder, apotekaren Per Ulrik Huldberg. Aflade d. 27 jan. 1831 farmacie studiosi-examen samt konditionerade åren 1832—41 å apoteket Gripén i Nyköping. Undergick d. 15 nov. 1843 apotekarexamen. H. arrenderade sedan åren 1844—48 sistnämnda apotek, inköpte det år 1848 samt erhöi d. 24 nov. s. å. privilegium å detsamma. Från dess dittillsvarande läge i västra stadsdelen flyttade H. apoteket till sin gård vid Östra Storgatan och Stadsbron. Han sparade hvarken möda eller kostnad för att hålla apoteket i godt skick. Likväl bestämde K. Maj:t d. 25 april 1862 att ett nytt apotek med personligt privilegium skulle inrättas i staden. Utan att höra apotekare H., stadens läkare eller vederbörande församlingar tillstyrkte K. bhde det nya apotekets anläggande, hvilket på K. sundhetskollégii hemställan äfven af K. Maj:t bifölls. Frågan väckte på sin tid ett visst uppseende. I från Huldbergs & Comp:s boktryckeri i Stockholm utgifvet »Nytt Lördagsmagasin» trycktes handlingarna i detta ärende. Under titeln »En liten vidräkning med vederbörande» äro de äfven 1862 särskildt utgifna från samma boktryckeri.

Död d. 19 maj 1864 i Nyköping.

Gift d. 26 maj 1844 i Nyköping med JOHANNA CHRISTINA BERGSTRÖM, född d. 29 nov. 1811, död d. 11 mars 1892, dotter till apotekaren PEHR ELIAS BERGSTRÖM och GUSTAFVA SOPHIA REICHENBACH.

Barn: PER ADOLF, född d. 21 juni 1845, död d. 7 febr. 1864. Elev å apoteket Gripén i Nyköping; — SOFIA CHRISTINA, född d. 23 juli 1847; — PER ELIAS, född d. 26 juli 1849. Bokhandlare.

SANDBERG, AUGUST EMIL. Innehade apoteket Gripén i Nyköping åren 1865—73. (Se under apoteket i Falköping).

ENEROTH, NILS LUDVIG HJALMAR. Född d. 26 dec. 1838 i Stockholm, Nikolai församling.

Föräldrar: Guldsmeden FREDRIK AUGUST ENEROTH, född d. 7 mars 1806, död d. 16 jan. 1884, och AGATHA WENNERHOLM, född d. 30 dec. 1810, död d. 7 dec. 1892.

Efter erhållen undervisning vid Klara skola i Stockholm antogs H. vid 14 års ålder till elev å apoteket Ugglan i Stockholm samt aflade farmacie studiosi-examen d. 20 april 1857

inför apotekarsocietetens direktion. Konditionerade därefter å apoteket Bäfvern i Härnösand åren 1857—58, på apoteket Svanen i Kristianstad 1858—59, sistnämnda år någon tid jämväl på apoteket Hjorten i Örebro, på apoteket Kronan i Eskilstuna under år 1861 samt på apoteket Göta Lejon i Karlskrona åren 1863—65. Aflade d. 30 maj 1866 apotekarexamen samt inköpte 1867 apoteket i Hvetlanda, å hvilket han d. 24 juli s. å. erhöill privilegium. Sålde detsamma d. 20 mars 1873 samt köpte s. å. apoteket Gripen i Nyköping. H. tillträdde detta apotek d. 1 april 1873 och erhöill d. 2 maj s. å. privilegium å detsamma. Innehade åren 1878—87 medikamentsförrådet i Bie, hvilket nedlades år 1888, då leg. läkare icke längre fanns på platsen. Sedan år 1880 åtnjöt E. tjänstledighet och var de sista 20 åren bosatt i Stockholm.

Död d. 4 dec. 1914 i Stockholm.

Gift 1) d. 26 febr. 1866 i Stockholm med JENNY SOFIA THOMASSON, född d. 17 febr. 1838, död d. 23 aug. 1869 i Hvetlanda, dotter till fabrikören PER THOMASSON och EVA RUTH.

Barn: PER LUDVIG HJALMAR, född d. 13 maj 1869. Artist. Stockholm.

2) d. 27 mars 1872 på Fairyhill i Skåne med BERTA EMILIA FOCK, född d. 14 aug. 1848 i Stockholm, dotter till öfversten och chefen för Kungl. Skånska husarregementet friherre FRANS WILHELM REINHOLD FOCK och JULIA WILHELMINA REUTERSKIÖLD.

Barn: BERTA JULIA ULRIKA CHARLOTTA, född d. 3 nov. 1873, gift d. 3 mars 1907 med sjökaptenen BENGT OSKAR BEIERSTEIN, född d. 8 juni 1853, död d. 10 dec. 1910. Sjuksköterska; — ASTRID MÄRTA EMILIA, född d. 26 febr. 1876, gift d. . . . 1906 med sjökaptenen BERNHARD NILSSON, född d. . . .; — SIGRID ADA WILHELMINA, född d. 5 sept. 1877; — VILHELM, född d. 15 maj 1880. Lagerchef vid aktiebolaget Skandinaviska glödlampfabriken, Stockholm; — EMANUEL, född d. 5 april 1885. Kassör vid aktiebolaget Skandinaviska glödlampfabriken, Stockholm.

Siefvertska apoteket.

1763.

D. 17 maj 1763 beviljade K. Maj:t en af landshöfdingen grefve Bjelke ingifven ansökan om ett nytt apotek i Nyköping. Privilegium å anläggandet af detta apotek tilldelades d. 8. aug. s. å. O. A. Siefert. Denne afled emellertid i okt. 1764, innan han blifvit färdig med apotekets uppsättande. Detta kom ej heller att öppnas för allmänheten.

Tjugu år senare inkom K. bhde till K. Maj:t med anmälan att Siefverts arvingar till farmacie studiosus Daniel Norlin öfverlätit det för Siefert år 1763 utfärdade privilegiet, hvarför magistraten utfärdat kallelsebref för N. Kungl. bhde hemställde därför »huruvida Norlin eller någon annan må tillåtas att begagna sig af berörda privilegium, och i kraft däraf sig såsom apotekare i Nyköping nedsätta». K. Maj:t förklarade då d. 19 mars 1784, att det för Siefert utfärdade privilegiet borde anses förfallet och att icke något nytt apotek skulle, i stöd af detta privilegium, i Nyköping inrättas.

SIEFVERT, OLOF ANTON. Född d. . . . 1731 i Linköping.

Föräldrar: Stadskirurgen därstädes, sedermera regementskirurgen vid Kungl. Södermanlands regemente, assessorn JOHAN VICTOR SIEFVERT, född d. . . . 1693 i Quedlinburg, död d. 30 aug. 1763, och HEDVIG CATHARINA LEVERIN, född d. . . ., död d. 2 juni 1735.

Efter elevtjänstgöring på apoteket Gripen i Nyköping konditionerade S. på apotek i Stockholm. Undergick d. 8 juli

1763 apotekarexamen samt erhöill d. 8 aug. s. å. privilegium å den genom K. brefvet d. 17 maj 1763 beslutade nya apoteksinrättningen i Nyköping, till hvilken befattning S. blifvit föreslagen. Emellertid hann Siefert ej före sin kort tid där- efter inträffade död fullborda apotekets uppsättande.

Död d. 19 okt. 1764. Ogift.

Apoteket Fenix.

1862.

Genom K. brevet d. 25 april 1862 föreskrefs att ett nytt apotek med personligt privilegium skulle anläggas i Nyköping. I ingifven ansökan om inrättandet af ett andra apotek i nämnda stad åberopades som skäl härför, att K. Maj:t redan d. 17 maj 1763 beviljat gjord framställning härom, men att detsamma, det s. k. Siefvertska apoteket, ej kommit till stånd, att de omständigheter, som redan då talade för behofvet af två apotek, ännu förefunnes, samt att folkmängden sedan dess betydligt ökats. Kungl. Maj:ts beslut fattades på tillstyrkan af K. sundhetskollegium utan att K. bhde inhämtat yttranden i ärendet från innehafvaren af apoteket Gripen i Nyköping eller vederbörande myndigheter.

Privilegium å inrättandet af apoteket Fenix tilldelades d. 2 nov. 1862 examinerade apotekaren J. Nyqvist, hvilken i aug. 1863 öppnade detsamma i huset N:o 56 vid Stora torget. Sedan N. år 1872 erhållit transport till annat apotek ingick dåvarande ägaren af apoteket Gripen i Nyköping, apotekaren A. E. Sandberg, d. 26 april s. å. till K. Maj:t med underdånig ansökan om upphörande af det personliga privilegiet å apoteket Fenix eller nedläggande tills vidare af samma apoteksinrättning. Efter erhållna yttranden af K. bhde i Nyköpings län, magistraten och stadsfullmäktige i Nyköping afstyrkte K. sundhetskollegium bifall till denna ansökan, hvilken också genom K. brevet d. 4 okt. 1872 afslogs.

Då privilegiet i slutet af år 1907 genom innehafvarens frånfälle blifvit ledigt, ingick K. medicinalstyrelsen d. 29 april 1908, jämlikt nåd. brevet d. 20 sept. 1907, med öfverlämnande af utlåtanden från vederbörande myndigheter, med förslag till fullständiga gränser för förläggande af Nyköpings båda apotek, Fenix och Gripen. Genom K. brevet d. 22 maj 1908 före-

skrefs då, att apoteket Fenix skulle förläggas till den del af staden Nyköpings planlagda område, som ligger öster om Hospitalsgatans och Bembrogatans gatulinie samt denna linies förlängning. Den tid, inom hvilken apoteket skulle vara förlagdt till dess i nämnda K. bref angifna nya läge utsträcktes sedan genom K. brefvet d. 29 jan. 1909, på underdånig anhållan af den nye innehafvaren, apotekaren J. F. Nilsson, till den 1 april 1912. Då emellertid N. på grund af mellankommande omständigheter ej ansåg sig kunna få apoteket färdigt till afsyning till denna dag, ingick han ånyo till K. Maj:t med begäran om uppskof till senast d. 1 juli 1912, hvilken anhållan bifölls. Apoteket flyttades d. 24 juni d. å. till huset N:o 7 C i Nyköpings stads 3:dje kvarter i hörnet af Västra Storgatan och Bembrogatan vid Stora torget samt afsynades d. 1, 2 och 3 juli 1912.

Genom K. brefvet d. 11 febr. 1887 förordnades att blifvande innehafvare af apoteket skulle till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond årligen erlägga 600 kronor, hvilken summa genom K. brefvet d. 23 aug. 1907 höjdes till 1,800 kronor att halfårsvis utgå.

NYQVIST, JOHAN. Innehade apoteket Fenix i Nyköping åren 1862—72. (Se under apoteket Hjorten i Lund).

LENNMALM, CARL EDMUND. Född d. 6 juli 1829 i Nora.

Föräldrar: Apotekaren därstädes GUSTAF LENNMALM, född d. 28 nov. 1790, död d. 6 sept. 1832, och ANNA HELENA WENNSTRÖM, född d. 19 sept. 1798, död d. 26 juli 1871.

Efter skolstudier vid högre elementarläroverket i Västerås antogs L. år 1842 till elev på apoteket Hjorten i nämnda stad samt fortsatte från 1844 elevtjänstgöringen å apoteket i Sala, där han d. 15 sept. 1847 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter till d. 30 sept. 1849 å sistnämnda apotek, till jan. 1852 å apoteket i Vingåker samt till slutet af år 1853 på apoteket Lejonet i Göteborg. Inskrefs vårterminen 1854 vid farmaceutiska institutet samt aflade d. 20 febr. 1856 apo-

tekarexamen. L. tjänstgjorde sedan till 1863 på apoteket Östgöta Lejon i Norrköping, däraf en tid som föreståndare för detsamma. Var från d. 1 okt. 1860 till juni 1866 lärare i botanik, zoologi och handelsvarukännedom vid tekniska elementarskolan i Norrköping. Erhöll d. 19 jan. 1866 personligt privilegium å apoteket i Karlskoga samt tillträdde detsamma i juni s. å. Transporterades d. 4 okt. 1872 till apoteket Fenix i Nyköping, hvilket apotek L. tillträdde d. 1 jan. 1873 och innehade till sin död.

Af trycket har L. utgifvit: *Anteckningar i botanik och zoologi till tekniska skolornas tjänst*. 2 delar. Stockholm, 1866, 329 sid. 8:o, och *Handbok i handelsvarukännedom*. Stockholm, 1868, 484 sid. 8:o.

Död d. 16 nov. 1907 i Nyköping.

Gift 1) d. 18 juli 1857 i Krokek i Östergötland med AMALIA ALBERTINA WESTERBERGH, född d. 19 dec. 1830, död d. 24 jan. 1876, dotter till kronolänsmannen LARS WESTERBERGH och JOHANNA UTTER.

Barn: KARL GUSTAF FRITHIOF, född d. 24 sept. 1858 i Norrköping. Med. dr., professor i nervsjukdomar (P. H. Malmstens professur) vid K. karolinska medico-kirurgiska institutet, Stockholm; — THURE RUDOLF EDMUND, född d. 18 febr. 1860 i Norrköping. Förste revisor å K. generaltullstyrelsens kameralbyrå, Stockholm; — CARL LUDVIG HERMAN, född d. 4 okt. 1862 i Norrköping. Tandläkare i Amerika; — CARL EMIL HUGO, född d. 4 okt. 1864 i Norrköping. Kronolänsmän i Selebo härad; — ANNA ELIN AMALIA, född d. 23 april 1868 i Karlskoga, gift d. 7 april 1890 med handlanden KNUT GUSTAF LÖVGREN, född d. 30 sept. 1856.

2) d. 1 mars 1877 i Nyköping med JOHANNA SOFIA ANDERSSON, född d. 14 febr. 1828, dotter till landtbrukaren PER ANDERSSON och ANNA CHRISTINA DAHLIN.

NILSSON, JOHAN FRIDOLF. Född d. 18 maj 1851 i Kila socken, Värmlands län.

Föräldrar: Landtbrukaren NILS NILSSON, född d. 24 okt. 1820, död d. 26 mars 1902, och EVA KRISTINA LOFTMAN, född d. 4 maj 1829, död d. 6 dec. 1910.

Efter åtnjuten undervisning vid högre allmänna läroverket i Karlstad åren 1862—69 antogs N. d. 15 jan. 1870 till elev å

apoteket Korpen i Stockholm samt aflade farmacie studiosi-examen d. 5 mars 1873. Tjänstgjorde därefter från d. 1 april 1873 till d. 19 okt. s. å. på apoteket Enhörningen i Stockholm och från sistnämnda dag till d. 7 juli 1875 på apoteket Nordstjärnan i samma stad. Inskrefs höstterminen 1875 vid farmaceutiska institutet och aflade d. 26 maj 1877 apotekarexamen. Konditionerade sedan på apoteket Fenix i Stockholm från d. 1 juli 1877 till d. 30 juni 1899, då N. erhöll personligt privilegium å apoteket i Haparanda. Transporterades d. 9 okt. 1908 till apoteket Fenix i Nyköping, hvilket apotek N. lät afsyna d. 19 och 20 nov. s. å. På grund af K. brevet d. 22 maj 1908 flyttade N. d. 24 juni 1912 apoteket från dess gamla lokal vid västra sidan af Stora torget till det gamla anor ägande f. d. Bernhardska huset vid torgets östra sida.

Gift d. 20 maj 1900 i Stockholm med ANNA BERGSTEDT, född d. 4 nov. 1862, dotter till fabriksidkaren CARL BERGSTEDT och ANNA BERGSTEDT.

Barn: ANNALISA, född d. 2 maj 1901; — NILS FRIDOLF, född d. 4 april 1903, död d. 26 maj 1904; — KARL JOHAN FOLKE, född d. 25 juni 1907.

Apoteket i Strängnäs.

1753.

Den tidigaste uppgiften rörande apoteket i Strängnäs daterar sig från år 1746, då apotekargesällen på apoteket Enhörningen i Stockholm Carl Christian Pladecius anmälde sig »att här i staden vilja sätta sig ned och inrätta ett apotek.» Troligt är äfven att P., enligt hvad som uppgifves i ett 1760 utgifvet arbete, d. 1 aug. 1746 öppnat detsamma, men först d. 20 juli 1752 blef P. af collegium medicum examinerad, hvarefter han d. 3 sept. 1753 erhöill privilegium å Strängnäs apotek, som således från detta år räknar sin lagliga tillkomst.*

Emellertid måste apoteket på grund af Pladecii ekonomiska förhållanden år 1765 salubjudas och öfvertogs det då af bokhållaren Johan Erik Melander och fältskären Caspar De Creaux, hvilken senare den närmaste tiden torde skött detsamma.

År 1767 anmälde farmacie studiosus P. U. Hammar för magistraten att han för 9,000 daler kopparmynt köpt apoteket af de nämnda ägarna. H. antogs också till apotekare i Strängnäs, dock skulle han först undergå den för behörighet härtill erforderliga examen. Denna aflades aldrig af H., som äfven han af ekonomiska skäl år 1768 nödgades lämna Strängnäs.

Förut nämnde De Creaux uppträdde nu ånyo och anhöll hos magistraten att få köpa apoteket och dess privilegier för 2000 daler kopparmynt, hvilket äfven beviljades med villkor, att han inom viss tid satte apoteksinrättningen i fullgodt skick. De Creaux skötte dock apoteket så, att biskopen i Strängnäs Serenius år 1772 gjorde anmälan mot honom och anhöll att en riktig apotekare utnämndes. År 1773 tilldelades då apotekargesällen L. G. Regnér privilegium å apoteket i Strängnäs och inträdde härmed ordnade apoteksförhållanden i denna stad.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 30,000 kronor.

* Uppgifterna angående Strängnäs' apoteks äldre historia äro till väsentlig del hämtade ur en af apotekaren M. P. Molander från trycket utgifven utredning i ämnet.

PLADECIUS, CARL CHRISTIAN. Född d. . . . dec. 1718 i St. Nikolai församling i Wismar, döpt d. 4 jan. 1719.

Föräldrar: Brauer und Procurator civitatis PHILIPPUS HENRICUS PLADECIUS, född d. . . ., begrafven d. 8 april 1736, och CHRISTOPHER SCHRÖDERS änka, MARIA SCHRÖDER, född omkr. 1689, död d. 24 nov. 1761.

Elev på apoteket Gripen i Nyköping konditionerade P. sedan på apoteket Enhörningen i Stockholm. I början af år 1746 anmälde han så för magistraten i Strängnäs sin önskan att därstädes inrätta ett apotek. »På prof», som det sedan i ansökningshandlingar angående privilegium för honom heter, öppnade P. också d. 1 aug. 1746 med magistratens och konsistorii samt troligen äfven landshöfdingens tillstånd ett sådant. Först d. 3 sept. 1753, sedan han d. 20 juli 1752 aflagt apotekarexamen, erhöll P. sitt af konung Adolf Fredrik under-tecknade privilegiebref å detsamma. Måste emellertid år 1765 på grund af sina affärsförhållanden lämna apoteket, som då köptes af bokhållaren J. E. Melander och fältskären C. De Creaux. Pladecius bodde sedan åren 1765—66 på Ättersta i Öfver-Selö.

Död d. . . . 1766.

Gift d. 26 april 1747 i Strängnäs med ALETHEA EKORN, född d. . . . sept. 1728, död d. 20 febr. 1788, dotter till inspektoren PETER EKORN, född d. . . ., död d. . . ., och

Barn: CARL HENRIC, född d. 23 juli 1748, död d. . . . 1749; — ERIC PHILIP, född d. 23 dec. 1758, död d. 27 nov. 1827. Kyrkoherde i Halla och Vrena församlingar, Strängnäs' stift.

DE CREAUX, CASPAR. Född d. 23 april 1737 i Lund.

Föräldrar: Boktryckaren och akademidansmästaren därstädes LUDVIG DE CREAUX, döpt d. 29 maj 1708 i Lund, död d. 11 febr. 1764, och ANNA BRITA WULF, född d. . . . 171(6), död d. 24 juni 1802.

De Creaux, som ej var apotekare utan fältskär, inköpte 1765 jämte bokhållaren Johan Erik Melander apoteket i Strängnäs, hvarefter sannolikt den förre skötte det till år 1767. Detta år uppdrog emellertid magistraten åt farmacie studiosus P. U. Hammar att vara apotekare i Strängnäs. Denne måste dock redan följande år lämna apoteket, hvarefter De Creaux d. 16 juli 1768 anhöll att för 2000 daler kopparmynt återfå apoteket

och dess privilegier, hvilken anhållan af magistraten beviljades. På mindre förtjänstfullt sätt och utan att aflägga erforderlig examen skötte sedan De Creaux apoteket till år 1772, då han måste lämna detsamma efter mot honom af biskop Serenius hos collegium medicum gjord anmälan. Var troligen sedan en tid dansmästare i Strängnäs.

Död d. . . .

Gift d. . . . 1771 med CHRISTINA WILSON, född d. . . . 1743, död d. 2 juni 1791, dotter till . . .

Barn: ANNA MARGARETHA, född d. 26 jan. 1772, död s. å.; — CHRISTINA CHARLOTTA, född d. 23 juli 1773, död d. 24 aug. s. å.; — CASPAR JOHAN, född d. 30 juli 1774, död d. 31 aug. s. å.; — GUSTAF, född d. 13 sept. 1775, död d. . . .; — CHRISTINA CATHARINA, född d. 8 dec. 1778, död d. 4 febr. 1779; — PEHR ADOLPH, född d. 10 jan. 1781, död d. 27 febr. s. å.; — JOHAN CONRAD, född d. 13 dec. 1783, död d. . . .

HAMMAR, PEHR ULRIC. Född d. . . . i Västmanland.

Föräldrar: Brukspatronen på Bispbo i Sevala socken, Västmanland, ERIC HAMMAR, född d. . . . 1696, död d. . . . 1762, och STINA HOFFMAN, född d. . . . 1705, död d. . . . 1757.

Sin elevtjänstgöring synes H. under fyra och ett halft år hafva fullgjort på apoteket Hjorten i Västerås, hvarefter han konditionerade fyra år hos apotekaren P. Chr. Schulzen på apoteket Ugglan i Stockholm. Företeende af sistnämnde apotekare d. 20 okt. 1766 utfärdadt lärobref och under uppgift att han för 9,000 daler kopparmynt inlöst apoteket i Strängnäs uppdrog magistraten i nämnda stad år 1767 åt Hammar att vara apotekare därstädes. Emellertid torde H. ej hafva aflagt honom som villkor förelagd apotekarexamen ej heller kommit till slutlig uppgörelse angående köpet af apoteket, i hvarje fall lämnade han redan 1768 Strängnäs samt 1770 äfven Sverige.

Död d. . . .

REGNÉR, LARS GUSTAF. Född d. 18 sept. 1738 i Söderköping.

Föräldrar: Komministern därstädes ERICUS LAURENTII REGNÉR, född d. 31 dec. 1694, död d. 1 mars 1751, och CATHARINA ELISABETH CLAESDOTTER, född d. 23 febr. 1713, död d. 4 sept. 1772.

Efter skolstudier i sin födelsestad antogs R. till elev å apoteket Hvita Björnen i Stockholm, där han stannade i sexton år. Aflade d. 8 dec. 1769 provisorsexamen för att förestå apoteket Lejonet i Kalmar. Skötte detta apotek till febr. 1772, då han erhöll anställning hos apotekaren P. Chr. Schulzen på apoteket Ugglan i Stockholm. Öfvertog 1772, på anmodan af collegium medicum, apoteket i Strängnäs, samt undergick d. 16 juni s. å. apotekarexamen. Det dittills misskötta apoteket satte R. i godt skick. Under hofvets vistelse på Gripsholm höll han därjämte någon tid apotek i Mariefred. Sålde d. 11 juni 1807 apoteket i Strängnäs.

Död d. 9 mars 1822 i Strängnäs.

Gift d. 16 juni 1784 med BRITA MARIA (MAJA) EKBOM, född d. 11 maj 1753, död d. 11 febr. 1838, [gift 1) med lektorn ERIK LIDIUS, född d. 19 juni 1734, död d. 3 april 1779], dotter till lektorn ERIK EKBOM och MARIA REGINA ENRÖTH.

Äktenskapet var barnlöst.

ÖLLER, ANTON ULRIC. Född d. 26 jan. 1779 i Nyköping.

Föräldrar: Postmästaren därstädes GÖRAN JOHAN ÖLLER, född d. 12 sept. 1740, död d. 26 juni 1803, och HENRIKA FREDRIKA SILVIUS, född d. 20 sept. 1754, död d. 24 nov. 1826.

Ö. genomgick Nyköpings trivialskola och antogs till elev på apoteket Gripen i nämnda stad, hvarefter han efter aflagd farmacie studiosi-examen konditionerade å apotek i såväl Stockholm som landsorten. Inköpte d. 11 juni 1807 apoteket i Strängnäs samt aflade s. å. apotekarexamen. Ö. innehade apoteket till d. 21 jan. 1828, hvarefter han 1830 flyttade till Stockholm.

Död d. 7 febr. 1845.

Gift d. 3 okt. 1815 med HEDVIG CHRISTINA KELLMAN, född d. 2 maj 1789, död d. 7 febr. 1818, dotter till

Barn: ANTON HENRIK, född d. 23 juli 1816, död d. 23 mars 1864. Handlande i Uddevalla.

FORSSTRÖM, OLOF. Född d. 11 jan. 1795 i Attmars socken i Medelpad.

Föräldrar: Komministern därstädes PER FORSSTRÖM, född d. 19 maj 1734, död d. 8 juli 1806, och MARGARETHA FORSSIUS, född d. . . . 1758, död d. 28 april 1831.

Efter undervisning i hemmet och vid Härnösands skola antogs F. i nov. 1808 till elev på apoteket i Söderhamn samt aflade därstädes farmacie studiosi-examen år 1814. Konditionerade sedan i Stockholm, två år på apoteket Svanen och ett år på apoteket Korpen, därefter på apoteket i Ronneby. Aflade d. 20 juli 1820 apotekarexamen och erhöll d. 25 aug. s. å. privilegium å inrättandet af apoteket i Vaxholm. År 1824 sålde han detta apotek och inköpte d. 21 jan. 1828 apoteket i Strängnäs, hvilket han afyttrade d. 1 nov. 1832. Inlöste 1833 sockenapoteket på Åsen i Vingåkers socken, hvilket apotek, sedan läkare därstädes blifvit stationerad, genom K. resolution d. 13 febr. 1836 förvandlades till själfständigt apotek med personligt privilegium för Forsström. D. 17 mars 1841 sålde F. apoteket med tillhörande byggnader och bosatte sig i sin hembygd, där han inköpte en landtegendom. Sökte sedan han lämnat apotekarbanan tvenne gånger personligt privilegium utan att erhålla sådant.

Död d. 2 juni 1869 på Hildsfred i Ås socken, Jämtland.

Gift d. 25 sept. 1821 i Karlskrona med HEDVIG SOPHIA AULIN, född d. 2 mars 1801, död d. 9 febr. 1837, dotter till amiralitetslöjtnanten AULIN och A. M. LONG.

Barn: ALFRED GOTTHOLD LEONARD, född d. 21 aug. 1823 i Vaxholm, död d. . . . 1896. F. d. kapten vid Jämtlands fältjägarkår. Kommissionslandtmätare. Öfveruppsyningsman på Svartvik; — BROR VICTOR, född d. 31 aug. 1826 å Värmdön, död d. 12 juni 1860; — AGNES MARGARETHA CHARLOTTA, född d. 15 aug. 1828 i Strängnäs, död d. 8 dec. 1829.

NÖRING, JOHAN ANDERS. Född d. 14 nov. 1799 å Ballabo i Västerlanda socken, Bohuslän.

Föräldrar: Fanjunkaren vid Kungl. Bohusläns regemente NIKLAS NÖRING, född d. 17 dec. 1771, död d. 26 okt. 1861, och BRITA MARGARETHA ÖHMAN, född d. 18 april 1781, död d. 6 juli 1847.

Efter enskild undervisning dels i Lilla Edet, dels i Kungälf antogs N. i juli 1815 till elev å apoteket i sistnämnda stad samt aflade i dec. 1818 farmacie studiosi-examen. Därefter tjänstgjorde N. å samma apotek till juni 1821, å apoteket Kronan i Göteborg till aug. 1823, å apoteket i Uddevalla till aug. 1824, samt å apoteket Hjorten i Stockholm till okt. 1826. Aflade

d. 15 nov. 1826 apotekarexamen, hvarefter han förestod apoteket i Hvetlanda till medio af sept. 1830. Samma år antog N. anställning på apoteket Morianen i Stockholm, hvilken plats han lämnade i början af dec. 1831. Förestod så apoteket Kronan i Eskilstuna till midten af juli 1832. Inköpte d. 1 nov. 1832 apoteket i Strängnäs, hvilket apotek N. innehade till d. 20 mars 1838. Flyttade 1839 till Hjertums församling i närheten af Lilla Edet.

Död d. 31 dec. 1871 i Gategård inom Norums socken, Bohuslän.

Gift d. 30 nov. 1833 med BRITA MARIA BJÖRNER, född d... 1801 i Bohuslän, död d. 19 dec. 1881, dotter till kronolänsmannen P. BJÖRNER och

BJÖRKLUND, FREDRIK GOTTHARD. Innehade åren 1838—44 apoteket i Strängnäs. (Se under apoteket i Trollhättan).

HÆFFNER, CARL ELIS. Var åren 1844—51 ägare af apoteket i Strängnäs. (Se under apoteket i Årjäng).

AXELSSON, JOHAN. Var åren 1851—60 ägare till apoteket i Strängnäs. (Se under apoteket i Tanum).

TISELL, GUSTAF WILHELM. Var åren 1860—62 innehafvare af apoteket i Strängnäs. (Se under apoteket Ugglan i Stockholm, sid. 174).

NORDBERG, CARL FREDRIK. Född d. 13 febr. 1824 i Västra Vemmerlöfs församling, Skytts härad i Malmöhus län.

Föräldrar: Kvartermästaren vid Kungl. skånska dragonregementet LARS NORDBERG, född d. 17 mars 1794, död d. 12 juli 1864, och MARIA LOUISA LUNDEGÅRD, född d. 9 aug. 1801, död d. 23 dec. 1842.

N. var elev på apoteket i Trelleborg, där han d. 2 juni 1843 aflade farmacie studiosi-examen, hvarefter han tjänstgjorde dels å

sistnämnda apotek dels å apotek i Stockholm. Undergick d. 19 dec. 1849 apotekarexamen och var N. sedan, efter en kortare anställning å apoteket i Hudiksvall, åren 1850—54 föreståndare för filialapoteket i Järfös. Inköpte 1854 apoteket i Trelleborg, å hvilket N. erhöill privilegium d. 18 maj s. å. Sålde detsamma år 1862 och inköpte apoteket i Strängnäs, å hvilket N. erhöill privilegium d. 12 dec. 1862.

Död d. 21 mars 1866 i Strängnäs.

Gift d. 4 okt. 1855 i Enköping med CAROLINA (LINA) GUSTAFVA ELISABET LUNDIN, född d. 19 juli 1828, död d. 10 febr. 1905, dotter till handlanden i Enköping GUSTAF JOHAN LUNDIN och CATARINA CHRISTINA ENMAN.

Barn: NANNA CATARINA MARIA, född d. 25 sept. 1856, död d. 21 okt. 1914, gift d. 10 febr. 1891 med f. d. expeditionsföreståndaren vid statens järnvägar JOHAN VIKTOR MEDIN, född d. 15 okt. 1853; — CARL GUSTAF ELIS, född d. 10 jan. 1858, död d. 6 mars 1877. Student; — LARS HJALMAR ERNST, född d. 30 maj 1859 Regementsintendent vid K. Lifgardet till häst; — JOHAN FRITIOF EDVARD, född d. 25 aug. 1862. Kamrerare i Kungl. medicinalstyrelsen; — IDA SOFIA AMALIA, född d. 13 febr. 1865, gift d. 22 okt. 1892 med läroverksadjunkten KARL LEONHARD OLSSON, född d. 12 jan. 1858, död d. 27 febr. 1905.

BÆCKMAN, MARTIN AUGUST MÅRTENSSON. Var åren 1867—74 ägare af apoteket i Strängnäs. (Se under apoteket Hvita Björnen i Stockholm, sid. 137).

KRONBERG, AXEL HARALD. Innehade åren 1874—93 apoteket i Strängnäs. (Se under apoteket Hjorten i Västerås).

ANDERSSON, ANDERS OLOF. Född d. 1 juli 1841 i Malmö.

Föräldrar: Förstadsåbon ÅKE ANDERSSON, född d. 16 mars 1799, död d. . . ., och BENGTA BENGTSDOTTER, född d. 26 april 1811, död d. . . .

Efter skolstudier vid Malmö högre allmänna läroverk åren 1851—56 antogs A. sistnämnda år till elev å apotek i födelsestaden samt aflade d. 21 juli 1861 å apoteket Svanen i Kristianstad farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter dels å

sistnämnda apotek, dels å apoteket Nordstjärnan i Stockholm samt aflade d. 29 maj 1867 apotekarexamen. Under tiden sept. 1874—mars 1884 var han föreståndare för apotekarnes mineralvattensaktiebolag i Stockholm och från april sistnämnda år till d. 12 maj 1887 kemist vid Barnängens tekniska fabrik i Stockholm. Ingick därefter ånyo på apotekarbanan och tjänstgjorde å apoteket Hvita Björnen i Stockholm. Erhöll d. 2 febr. 1894 personligt privilegium å apoteket i Strängnäs.

Död d. 28 juni 1896 i Strängnäs.

Gift d. 26 jan. 1878 med MARIA JEANETTE LUNDIN, född d. 19 okt. 1845, dotter till skraddarmästaren ANDERS LUNDIN och KRISTINA ANDERSSON.

Barn: CARL OLOF, född d. 8 sept. 1878. Landtbrukare, ägare af Mjälånäs gård, Vrena, Södermanland.

JOHANSSON, CARL EMIL. Var åren 1896—1905 innehafvare af apoteket i Strängnäs. (Se under apoteket i Södertälje, sid. 271).

LÖFBERG, JOHAN RUDOLF. Född d. 5 mars 1849 i Lund.

Föräldrar: Handlanden JOHAN PETER LÖFBERG, född d. 6 juli 1817, död d. 16 dec. 1874, och ELNA CHRISTINA JOHNSON, född d. 27 dec. 1816, död d. 3 sept. 1875.

Efter skolundervisning vid Lunds högre elementarläroverk antogs L. d. 19 jan. 1866 till elev å apoteket Svanen i Lund, där han aflade farmacie studiosi-examen d. 28 nov. 1871. Tjänstgjorde sedan å nämnda apotek samt å apoteket i Uddevalla till d. 5 maj 1874. Inskrefs höstterminen 1874 vid farmaceutiska institutet samt undergick d. 28 maj 1878 apotekarexamen. Var från d. 1 juni till d. 6 juli 1875 anställd å apoteket i Uddevalla, från d. 1 juli till d. 1 okt. 1877 å apoteket i Örnsköldsvik. Efter en månads tjänstgöring sommaren 1878 å apoteket i Ödeshög innehade L. plats å apoteken i Hvetlanda från d. 15 nov. 1878 till d. 1 sept. 1880, i Östhammar från d. 1 dec. s. å. till d. 1 febr. 1881 samt i Vingåker från d. 24 febr. till d. 25 maj 1881. Tjänstgjorde sedan från d. 2 juli 1881 till d. 10 okt. 1882 å apotek i Nordamerika, därefter från d. 1 nov. 1882 till d. 1 maj 1883 i Östhammar, från d. 15 maj s. å. till d. 1 juni 1886 i Västervik, från denna dag till d. 27 jan. 1887 ånyo i Östhammar, från d. 15 juni till d. 15 okt. sistnämnda år i Luleå, samt, efter anställning i Öregrund och Östhammar

från d. 10 nov. 1887 till d. 20 juni följande år, å apoteket Nordstjärnan i Stockholm från d. 1 aug. 1888 till d. 1 juni 1898. Erhöll d. 29 april 1898 personligt privilegium å apoteket i Sigtuna samt d. 6 juli 1906 transport till apoteket i Strängnäs.

Gift d. 14 juni 1898 i Stockholm med AGNES AUGUSTA REGINA SCHÄFER, född d. 25 april 1855, dotter till målaremästaren JOHAN AUGUST DANIEL SCHÄFER och CLARA AUGUSTA STILLE.

Apoteket i Trosa.

1834.

Genom K. brevet d. 19 april 1834 beviljades »apotekaren Johan Mathias Norström personligen nådigt privilegium att anlägga och bedrifva en ny apoteksinrättning i Trosa stad, dock utan rättighet att detsamma på någon annan öfverlåta». År 1836 försattes emellertid N. i konkurs, hvarefter fordringsägarne sålde apoteket till farmacie studiosus Erik Fredrik Cederhvarf, dennes fordringsägare åter till farmacie studiosus Carl Egelin. Denne blef d. 8 maj 1841 på K. sundhetskollégii begäran af länsstyrelsen vid vite förbjuden att befatta sig med apoteksrörelsen, och genom K. brevet d. 14 aug. 1841 anbefalldes kollegium, att — emedan det apotekare N. personligen beviljade nådiga privilegiet å nämnda apotek blifvit af dennes borgenärer försåldt, och N. således »upphört begagna det honom personligen förunnade privilegium å apoteksinrättningen i Trosa — den inträffade ledigheten till privilegium å ifrågasvarande apoteksinrättning till hugade och behörige sökandes efter rättelse på vanligt sätt i officiella tidningen kungöra».

Apoteket i Trosa är Sveriges första apotek som försetts med personligt privilegium.

Enligt K. brevet d. 1 juli 1898 är innehafvaren skyldig att halfårsvis i förskott erlägga en årlig afgift af 200 kronor till apotekarkårens lifränte- och pensionskassa.

NORSTRÖM, JOHAN MATHIAS. Född d. 3 mars 1807 i Uppsala.

Föräldrar: Rådmanen och sämskmakareåldermannen JOHAN MATHIAS NORSTRÖM, född d. . . . 1778, död d. 20 okt. 1809, och JOHANNA SOFIA ÖDMAN, född d. . . . 1783, död d. 29 okt. 1813.

N. var 1819 elev å apoteket Ängeln i Stockholm samt inköpte d. 18 maj 1829 efter aflagd apotekarexamen apoteket i Falköping, å hvilket han erhöill privilegium s. å. Sålde apoteket 1831 och erhöill s. å. magistratens i Torshälla kallelse till apotekare därstädes. Gjorde också hos K. Maj:t ansökan om privilegium å apotek i nämnda stad men afslogs denna begäran d. 22 juni 1832. Erhöill d. 19 april 1834 personligt privilegium å ett apotek i Trosa, hvilket äfven af N. anlades. Försattes emellertid 1836 i konkurs, hvarefter kreditorerna försålde apoteket till en farmacie studiosus E. F. Cederhvarf, dennes fordringsägare åter till farmacie studiosus C. Egelin. Denne senare blef sedan på K. sundhetskolllegii begäran förbjuden att befatta sig med apoteksrörelsen, och genom K. brefvet d. 14 aug. 1841 förordnades, att privilegiet å apoteket i Trosa skulle till ansökning kungöras. N. biträde därefter vid postkontoret i Trosa.

Död d. 27 sept. 1844 i Trosa.

Gift d. . . . 1829 med CHARLOTTA BLOMQVIST, född d. 5 april 1807, död d. 23 mars 1886, dotter till musikern JAKOB BLOMQVIST och CATARINA ELISABET ÖHRSTRÖM.

Barn: JOHAN LEOPOLD, född d. 17 aug. 1830, död d. 1 sept. s. å.; — JOHAN MAURITZ ADALBERT, född d. 12 aug. 1831, död d. 8 nov. 1898. Handlande i Stockholm; — GUNILLA (GUNDLA) CHARLOTTA ELISABETH, född d. 26 jan. 1835, död d. 9 jan. 1903; — BROR KONRAD MATIAS, född d. 14 sept. 1840, död d. 5 okt. 1858. Kontorist.

WIDMARK, CARL ERIK. Född d. 17 sept. 1789 i Nysätra i Västerbottens län.

Föräldrar: Komministern i Nysätra ERIK WIDMARK, född d. 17 april 1738, död d. 26 april 1818, och MARIA CHRISTINA NÄSLUND, född d. 4 aug. 1760, död d. . . . 1836.

Student i Uppsala 1811 skall Widmark till en början hafva varit präst i Jämtland och därvid under koleraåret 1834 kommit att biträda å ett apotek, hvars personal sannolikt decimerats af farsoten. Skulle då fått smak för apotekaryrket samt erhållit elevplats å apotek i Stockholm. Aflade farmacie studiosi-examen d. 1 april 1835 samt apotekarexamen d. 16 dec. 1840. Erhöill d. 2 febr. 1842 personligt privilegium å apoteket i Trosa.

Död d. 26 nov. 1854 i Trosa af kolera. Ogift.

FREDHOLM, JOHAN HENRIK EMIL. Född d. 28 juni 1826 i Lidköping.

Föräldrar: Handlanden JOHAN FREDHOLM, född d. 3 dec. 1793, död d. 27 maj 1845, och AMALIE DOROTHEA MIDDEL-DORPH, född d. 20 jan. 1799, död d. 25 aug. 1868.

F. antogs d. 1 maj 1841 till elev på apoteket i Lidköping och aflade därstädes d. 25 juni 1847 farmacie studiosi-examen, hvarefter han fortsatte sin tjänstgöring å nämnda apotek till d. 1 okt. 1848. Aflade d. 19 dec. 1849 apotekarexamen samt konditionerade åren 1850—54 å apoteket Lejonet i Stockholm, dels som laborant, dels som receptarius. Därefter var F. föreståndare för K. serafimerlasarettets apotek till dess han d. 23 mars 1855 erhöill privilegium å apoteket i Trosa. På grund af apotekets ringa omsättning afsade sig F. 1863 privilegiet, från hvilket han d. 20 mars s. å. af K. Maj:t befriades. Tjänstgjorde så åren 1863—64 på apoteket Hjorten i Göteborg samt förestod åren 1867—68 apoteket i Tanum. Var sedan anställd å flera apotek, däraf en längre tid å apoteket i Mölndal.

Död d. 16 juni 1877. Ogift.

F. ägde påfallande anlag för målning, särdeles porträttmåleriet, och ägnade sig i yngre år åt denna konst. Erhöill af konung Oscar I tillstånd att ur dennes enskilda samling kopiera holländaren A. van Dyks självporträtt, hvilket han utförde på ett synnerligen framstående sätt. Var äfven ifrig jägare.

LUHR, ROBERT EMANUEL. Innehade åren 1863—68 personligt privilegium å apoteket i Trosa. (Se under apoteket Hjorten i Göteborg).

BERGHOLTZ, CARL WILHELM. Var åren 1869—73 innehafvare af apoteket i Trosa. (Se under apoteket i Sveg).

LUNDQVIST, PETER. L. undfick d. 19 jan. 1872 personligt privilegium å apoteket i Trosa, men tillträdde ej apoteket, enär han d. 1 nov. s. å. erhöill K. Maj:ts tillstånd att fortfarande få innehafva apoteket i Slite. (Se under apoteket i Slite).

WESTERBERG, JOHAN. Var åren 1873—83 innehafvare af apoteket i Trosa. (Se under apoteket i Tanum).

MALMBERG, PER AUGUST. Född d. 23 april 1842 i Nyköpings västra församling.

Föräldrar: Hemmansägaren och nämndemannen LARS ERIK MALMBERG, född d. 21 okt. 1801, död d. 2 jan. 1882, och ULRIKA CHRISTINA LINDSTRÖM, född d. 22 okt. 1818, död d. 25 juni 1873.

A. genomgick fyra klasser af Nyköpings läroverk samt antogs d. 31 mars 1855 till elev å apoteket Gripen i nämnda stad, fortsatte från d. 6 april 1859 elevtjänstgöringen å apoteket Kronan i Eskilstuna, där han d. 3 juli 1860 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde sedan å samma apotek till d. 15 april 1861, därefter en kort tid på apoteket Vasen i Linköping samt till d. 14 juni 1862 på apoteket Kronan i Norrköping. Inskrefs höstterminen 1862 vid farmaceutiska institutet samt aflade därstädes d. 13 maj 1865 apotekarexamen. Ledde under sommaren s. å. med K. sundhetskollégii tillstånd de botaniska exkursionerna med eleverna vid nämnda institut. M. var sedermera till d. 3 okt. 1866 receptarie å apoteket Enhörningen i Göteborg samt tjänstgjorde under påföljande vinter i Sigtuna. Var sedan åren 1867—69 anställd å apoteket Fenix i Nyköping, 1870—71 å apoteket i Hemse, 1871—73 å apoteket Vasen i Linköping, 1873—75 å apoteket i Landskrona samt från d. 1 okt. 1875 å apoteket Lejonet i Uppsala. Erhöll d. 21 dec. 1883 privilegium på apoteket i Trosa.

M. var under sin vistelse i Trosa flera år ordförande i drätselkammaren samt ledamot af hälsovårdsnämnden.

Död d. 7 okt. 1889 i Trosa.

Gift d. 18 sept. 1882 med SELMA SOPHIA WESTERDAHL, född d. 17 nov. 1841, dotter till musikfanjunkaren OLOF WESTERDAHL och JOHANNA SOPHIA ROSENDAHL.

Äktenskapet var barnlöst.

NORDQUIST, CARL AXEL. Innehade åren 1890—98 apoteket i Trosa. (Se under apoteket Hjorten i Kalmar).

SIMPLER, CARL SAMUEL. Var åren 1898—1907 innehafvare af apoteket i Trosa. (Se under apoteket Storken i Malmö).

ELMSTEDT, CARL FREDRIK C:SON. Född d. 15 juni 1860 i Strängnäs.

Föräldrar: F. d. landtbrukaren ADOLF CARLSON, född d. 24 juni 1826, död d. 5 dec. 1899, och CAROLIN JONSON, född d. 22 mars 1836.

Efter att hafva genomgått Strängnäs' elementarläroverk med uppflyttning till dess nedre 7:e klass antogs E. i sept. 1877 till elev på apoteket Hvita Björnen i Stockholm och aflade d. 22 sept. 1881 farmacie studiosi-examen. Efter fortsatt tjänstgöring å nämnda apotek inskrefs E. höstterminen 1883 vid farmaceutiska institutet och aflade därstädes d. 5 dec. 1885 apotekarexamen. Förestod sedan apoteket i Hemse under år 1886, därefter medikamentsförrådet i Visnum till d. 1 april 1890. Tjänstgjorde så i öfver sjutton år på apoteket i Lidköping, hvilket E. förestod från d. 1 jan. 1899 till d. 1 okt. 1906, under hvilken tid apoteket undergick en fullständig förändring till lokaler, ståndkärl och utensilier. Var efter innehafvarens död fortfarande anställd därstädes till okt. 1907, då han tillträdde apoteket i Trosa, å hvilket E. erhållit privilegium d. 28 sept. s. å. Afsyning af apoteket för hans räkning ägde rum d. 5 nov. 1907.

Under sin Trosavistelse har E. hedrats med flera kommunala uppdrag, såsom ledamotskap af stadsfullmäktige, ordförandeskap i fattigvårdsstyrelsen äfvensom i styrelsen för Trosa folkskolor.

Intresserad biodlare äger E. i Trosa en liten vacker bigård med tjugutre samhällen.

Gift d. 7 okt. 1907 med HILMA OTTERSTEN, född d. 15 mars 1866, dotter till landtbrukaren CARL OTTERSTEN på Kållandsö och CLARA VOGLER.

Apoteket i Mariefred.

1763.

Redan d. 17 maj 1763 erhöll Anders Wendelin af konung Adolf Fredrik privilegium på inrättandet af ett apotek i Mariefred, men nödgades 1768 för skuld afstå detsamma till sina fordringsägare. Sedan höllo hofapotekarna Joh. Chr. Georgii och Georg Eberh. Georgii efter år 1779 ett medikamentsförråd å Gripsholms slott, under hofvets vistelse därstädes, hvarjämte apotekaren L. G. Regnér i Strängnäs dessemellan under någon tid upprätthöll en filial i Mariefred. D. 22 aug. 1786 utfärdade så konung Gustaf III ett af E. Schröderheim kontrasieradt privilegiebref för apotekaren C. G. Storck å en apoteksinrättning i Mariefred, men själfständigt apotek erhöll dock staden ånyo först då Christian Hasselberg år 1787 af hofapotekaren Georg Eberh. Georgii inlöste dennes därstädes befintliga filialapotek.

Af apotekaren J. M. Aschan flyttades apoteket från dess gamla läge i hörnet af Storgatan och Stora torget till dess nuvarande plats vid Lilla torget.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 18,000 kronor.

WENDELIN, ANDERS. Född d. . . . 1733 i Stockholm.

Föräldrar:

W. var elev på apoteket Enhörningen i Stockholm samt for, sedan han förvärfvat någon underbyggnad i farmaci och kirurgi, som skeppskirurg till sjöss. Tilldelades d. 17 maj 1763 privilegium å upprättandet af ett apotek i Mariefred, hvarför han examinerades i K. collegium medicum. År 1768 måste dock W. på grund af ekonomiskt obestånd afstå både apotek och annan egendom åt sina fordringsägare. Gifte sig 1780

med slottskirurgen Baltzar Meliors änka och ämnade ånyo börja med apoteksrörelsen därstädes, men då han ej kunde åtkomma sin hustrus i första giftet ägande fastighet äfvensom förstört hvad han själf ägde, öfvergaf han tanken härpå och blef stadsfiskal i Mariefred.

Död d. 22 okt. 1787 i Mariefred.

Gift 1) d. . . . 1763 med SARA CHRISTINA MÖLLER, född d. . . . 1722, död d. 9 okt. 1765 [gift 1) d. . . . 1741 med packhusinspektoren i Stockholm SVEN SOHM, född d. . . . 1708, död d. . . . 1753], dotter till rådmannen HENRIK MÖLLER och ANNA CHRISTINA HABICHT.

2) d. 3 dec. 1780 med MARIA ULRIKA SCHARP, född d. 14 maj 1733, död d. 4 april 1798, [gift 1) d. . . . 1753 med slottskirurgen BALTZAR MELIOR, född d. . . . 1703 i Meissen i Tyskland, död d. 3 april 1775], dotter till häradskrifvaren PETTER SCHARP och ULRIKA SCHLYTER.

Äktenskapen voro barnlösa.

STORCK, CARL GUSTAF. Erhöll d. 22 aug. 1786 privilegium å en apoteksinrättning i Mariefred. (Se under apoteket i Karlstad).

HASSELBERG, CHRISTIAN. Född d. 18 juni 1745 i Trälleborg.

Föräldrar: Skolläraren i Trälleborg, sedermera klockaren i Ahlstad CORNELIUS HASSELBERG, född d. . . . 1708, död d. . . . 1762, och SARA MARGARETA LJUNGMAN, född d. 19 okt. 1721, död d. 30 mars 1751.

Efter erhållen skolundervisning i Trälleborg antogs H. 1761 till elev å provincialapoteket i Malmö och blef efter 6 års elevtid farmacie studiosus. Tjänstgjorde sedan åren 1767—71 i Stockholm dels på apoteket Korpen, dels på apoteket Kronan, därefter å apotek i Uppsala, Göteborg, Karlskrona och Köping. Lämnade sin plats i Köping 1783 och fick ånyo anställning på apoteket Kronan i Stockholm. Aflade 1786 provisorsexamen för att förestå apoteket Örnén i Karlstad, men frånträdde denna plats redan 1787, då änkan efter förre ägaren ingick nytt äktenskap. Erhöll då anställning på hofapotekaren Johan Eberhard Georgiis apotek i Mariefred. H. inlöste s. å. detta apotek samt aflade apotekarexamen.

Död d. 23 juli 1823 i Mariefred.

Gift d. 25 mars 1788 med MARIA HELENA ÅKERWALL, född d. 22 sept. 1767, död d. 12 maj 1840, dotter till fogden ANDERS ÅKERWALL och STINA WIRSTRÖM.

Barn: CARL FREDRIK, född d. 8 nov. 1788, död d. 27 nov. 1789.

MALM, CARL MAGNUS. Född d. 5 febr. 1806 i Råby, Rönö socken, Södermanlands län.

Föräldrar: Brännmästaren WILHELM MALM, född d. . . . 1763, död d. . . . 1814, och HEDVIG CHRISTINA ÅKERVALL, född d. 14 aug. 1766, död d. . . .

M. var elev å apoteket i Mariefred och aflade därstädes d. 24 mars 1827 farmacie studiosi-examen. Undergick d. 6 juni 1829 apotekarexamen samt inköpte 1838 apoteket i Mariefred. Sålde detsamma d. 1 okt. 1851. Hade sedermera uti Brännkyrka församling vid Stockholm en mindre fabrik för tillverkning af senapspapper m. m., hvilken sysselsättning gaf honom en knapp utkomst.

Död d. 14 dec. 1872.

Gift d. . . . med ANNA SOFIA NORLING, född d. . . . 1812, död d. 6 febr. 1842 genom drunkning å Gripsholmsfjärden, dotter till . . .

Barn: VICTOR AXEL, född d. 15 febr. 1837, död d. 31 jan. 1864. Student i Uppsala, sedermera anställd i Stockholm som korrekturläsare vid J. & A. Riis boktryckeri.

MOSSBERG, CARL JOHAN. Född d. 7 nov. 1812 i Fällingsbro, Västmanlands län.

Föräldrar: Kamreraren vid Hjälmare kanalbyggnad ADOLF CHRISTIAN MOSSBERG, född d. 18 sept. 1779, död d. 3 maj 1866, och ANNA SOPHIA LUNDBORG, född d. 14 nov. 1787, död d. 13 jan. 1851.

M. var elev å apoteket Hjorten i Örebro samt aflade år 1832 farmacie studiosi-examen. Inköpte d. 6 aug. 1834 apoteket i Kristinehamn, undergick d. 21 dec. 1836 apotekarexamen samt erhöll d. 3 mars 1837 privilegium å nämnda apotek. Innehade detsamma till juli 1840, hvarefter M. konditionerade å apoteket i Säter samt förestod bruksapoteket vid Leufsta bruk. Inköpte d. 1 okt. 1851 apoteket i Mariefred och erhöll d. 1 juni 1854 privilegium å detsamma. Sålde apoteket d. 1 okt. 1861. Var

sedermera destillator och vinhandlande i Mariefred. Valdes år 1863 af nämnda stad till revisor af stats-, riksgälds- och bankoverken.

Död d. 28 febr. 1870 i Mariefred. Ogift.

VON ROTHSTEIN, BRUNO. Född d. 10 juli 1834 i Stockholm.

Föräldrar: Grosshandlaren ADOLF FREDRIK VON ROTHSTEIN, född d. . . . 1769, död d. 21 juli 1841, och MATHILDA ELISABET WETTERLING, född d. 4 aug. 1804, död d. 16 dec. 1858.

von R. antogs d. 24 aug. 1848 till elev å apoteket Gripen i Stockholm och aflade d. 9 nov. 1853 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde sedermera å apoteken i Mariefred, Lejonet i Stockholm, Lejonet i Gäfle och Svanen i Stockholm samt från d. 27 sept. 1856 till d. 10 febr. 1859 ånyo på apoteket Lejonet i Stockholm. Aflade d. 21 maj 1860 apotekarexamen. Var från d. 1 febr. till d. 8 sept. 1861 anställd å apoteket Hvita Björnen i Stockholm samt ledde tillika under våren s. å. elevernas vid veterinärinstitutet laborationsöfningar. Inköpte d. 1 okt. 1861 apoteket i Mariefred och erhöll d. 11 juli 1862 privilegium å detsamma. Sålde detta apotek d. 1 juli 1866 och förestod därefter någon tid apoteket Kronan i Stockholm. Var åren 1867—71 anställd som kontorsskrifvare vid pantlåneinrättningen i Stockholm, hvarjämte han 1868 inköpte apotekaren, Goldkuhls mineralvattenfabrik, som han innehade till d. 1 juli 1879. Erhöll vid världsexpositionen i Moskva 1872 bronsmedalj för utställda mineralvatten och 1873 i Wien berömmelsediplom för tillverkad Eau de cologne. Åren 1899—1902 hade han anställning å apoteket Hjorten i Stockholm. Var de sista åren bosatt å egendomen Clastorp invid Kungsholmen i Stockholm.

Död d. 2 nov. 1909.

Gift d. 2 nov. 1863 med EBBA JOSEFINA MONTELIUS, född d. 30 dec. 1825, död d. 23 juni 1901, dotter till våginspektoren LORENTZ FERDINAND MONTELIUS och KATARINA MARGARETA PELDAU.

Barn: CLAS RUDOLF, född d. 12 maj 1864. Kamrerare vid automobilfabriken å Augustendal vid Järla; — EBBA ELISABET, född d. 22 juni 1865, gift d. 12 jan. 1889 med yrkesinspektören i Jönköping, ingenjören CARL FREDRIK AUGUST HÄGER, född d. 4 dec. 1856.

HOLMBERG, JOSEF FRANS OSCAR. Innehade åren 1866—67 apoteket i Mariefred. (Se under apoteket Hvita Björnen i Stockholm, sid. 133).

DORPH, JAKOB LEONARD BROR. Var åren 1867—69 innehafvare af apoteket i Mariefred. (Se under apoteket Hvita Björnen i Stockholm, sid. 132).

EKENGREN, THURE LEONARD. Var åren 1869—70 innehafvare af apoteket i Mariefred. (Se under apoteket i Sala).

ASCHAN, JOHAN MARTIN. Född d. 31 aug. 1833 i Eksjö.

Föräldrar: Rådmanen och bankdirektören LEO FELIX ASCHAN, född d. 14 juni 1808, död d. 9 april 1892, och FREDRIKA MARGARETHA HOLMSTRÖM, född d. 27 okt. 1810, död d. 13 aug. 1901.

A. genomgick gymnasium i Linköping samt blef 1854 student i Lund och 1856 i Uppsala. Antogs 1859 till elev å apoteket i Eksjö och aflade d. 30 maj 1861 farmacie studiosi-examen. Förestod apoteket vid Lannaskede hälsobrunn sommaren 1861 samt inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet, där han d. 26 maj 1866 aflade apotekarexamen. Var från d. 23 juli 1866 till d. 1 aug. 1867 föreståndare för apoteket i Ulricehamn; tjänstgjorde därefter å apoteket Lejonet i Jönköping under aug. och sept. 1867, på apoteket i Strängnäs från d. 1 okt. 1867 till d. 1 juni 1868 och på apoteket i Eksjö från juni 1868 till dec. 1870. Tillträdde d. 1 jan. 1871 det af honom inköpta apoteket i Mariefred, å hvilket A. erhöll privilegium d. 3 mars s. å.

Blef i maj 1873 t. f. och d. 26 juli s. å. ordinarie rådman i Mariefred.

Genom sina insikter och sin duglighet erhöll A. en mängd förtroendeuppdrag. Så var han mångårig ledamot af fattigvårdsstyrelsen, ledamot af sparbanksdirektionen samt direktör i Södermanlands enskilda banks afdelningskontor i Mariefred och ordförande i städernas allmänna brandstodsbolags försäkringskommitté i samma stad. Var åren 1872—73 suppleant i landstinget samt åren 1874—77 ordinarie ledamot af detsamma.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1877.

Död d. 19 febr. 1892 i Mariefred.

Gift d. 11 nov. 1871 med HELENA SOFIA NYSTRÖM, född d. 29 okt. 1833, död d. 10 nov. 1911, dotter till handlanden ERIK GUSTAF NYSTRÖM och JOHANNA SOFIA HAGRELIUS.

Äktenskapet var barnlöst.

VARELIUS, NILS GUSTAF. Född d. 25 dec. 1844 i Falenberg.

Föräldrar: Lotsältermannen ISAK VARELIUS, född d. 23 dec. 1812, död d. 28 mars 1889, och EVA HERNBERG, född d. 5 juni 1814, död d. 6 maj 1856.

Efter åtnjuten skolundervisning vid Halmstads elementarläroverk antogs V. till elev på apoteket i Uddevalla d. 30 aug. 1860 samt aflade farmacie studiosi-examen d. 10 dec. 1864. Tjänstgjorde sedan på nämnda apotek från d. 12 dec. s. å. till d. 14 maj 1868, å apoteken i Umeå till d. 15 sept. 1872, Arboga till d. 11 jan. 1873, Kronan i Göteborg till d. 1 juli 1875, Östervåla till d. 25 okt. 1876 samt Fläkta Örnen i Malmö till d. 28 sept. 1877. Var därefter anställd å apoteket Kronan i Jönköping under sommarmånaderna åren 1878, 1879 och 1880 samt, efter d. 19 maj 1881 aflagd apotekarexamen, från d. 20 maj sistnämnda år till d. 30 okt. 1882. Förestod så apoteket i Karlskoga från d. 1 nov. 1882 till d. 1 april 1893. Tillträdde denna dag apoteket i Mariefred, å hvilket V. erhållit personligt privilegium d. 22 juni 1892.

V. var stadsfullmäktig i Mariefred åren 1895—98 samt kyrkvård och ledamot af skol- och kyrkorådet från 1901 till 1909. Är sedan år 1900 styrelseledamot i Mariefreds sparbank.

Gift d. 9 april 1897 med ANNA SANDBERG, född d. 23 juli 1858, dotter till trafikchefen ANDERS SANDBERG och AURORA MALMSTRÖM.

Eskilstuna.

Apoteket Kronan.

1758.

På ansökan af apotekargesällen Daniel Hindzke, och då magistrat och borgerskap i Eskilstuna och Torshälla ej hade något att erinra däremot, förordnade K. Maj:t d. 20 april 1758, att ett apotek skulle få inrättas i förstnämnda stad. D. 22 nov. s. å. utfärdades för H. privilegium som apotekare i Eskilstuna och Torshälla.

Hvar apoteket Kronan under första tiden hade sina lokaler är icke bekant; om Hindzkes efterträdare Chr. Smidt heter det, att S. hade en inskränkt apotekshållning och i sina rum sålde medikamenterna, till hvilka menigheten likväl hade stort förtroende. Smidts efterträdare F. W. Thoms uppgifves å en 1783 upprättad karta vara jämte en kontorist Netzelius ägare af gården n:r 24 gamla staden vid Stora gatan, nuvarande n:r 56 vid Köpmangatan, och har apoteket troligen varit inrymdt i det vid nämnda gata från tiden ifråga ännu kvarstående hörnhuset. Härifrån har apoteket sedermera blifvit flyttadt till gården n:r 29 gamla staden, östra hörnet af dåvarande Stora gatan och Rådhusstorget, nuvarande gården n:r 44. När apoteket blef förlagd till denna plats kan ej fastställas, men af en mellan apotekare G. Ekenbergs förmyndare och apotekare J. J. Hultman år 1808 upprättad köpehandling framgår, att apoteket då var beläget i nämnda gård. På 1840-talet uppförde apotekaren F. D. Meinander å samma tomt en större, tidsenligare byggnad, från hvilken apoteket i sept. 1891 af apotekaren A. W. Koraen flyttades till vackra och rymliga lokaler i af denne uppfördt hus, Kungsgatan n:r 8, å tomten n:r 144 i nya staden, s. k. Fristaden.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 80,000 kronor

HINDZKE, DANIEL. Född d. . . .

Föräldrar:

H. erhöill d. 22 nov. 1758 af konung Adolf Fredrik privilegium å apoteket i Eskilstuna och Torshälla, och innehade han detsamma till 1766.

Död d. . . .

Gift d. . . . med ANNA CATHARINA WESTBOM.

SMIDT, JOHAN CHRISTOPHER. Född d. . . . 1736.

Föräldrar:

S. tilldelades d. 7 april 1766 privilegium å apoteket i Eskilstuna och Torshälla.

Död d. 25 febr. 1779 i Eskilstuna. Ogift.

THOMS, FREDRIC WILHELM. Född d. . . . 1746 i Wilse-
nach i Brandenburg.

Föräldrar: Apotekaren CHRISTOPHER THOMS, född d. . . ., död d. . . ., och MARIA ELISABETH ENGHART, född d. . . ., död d. . . .

T., som vid ett och halft års ålder förlorade sin fader, uppfostrades först i Pritzwald sedan vid gymnasiet i Berlin, till dess han vid 16 års ålder antogs som elev hos apotekaren Paul Carite i Berlin. År 1769 konditionerade T. i Prentzlau och tog 1770 anställning å apoteket Markattan, numera Leoparden, i Stockholm. Flyttade året därpå till apoteket Kronan i Stockholm, där han stannade i 4 år. Aflade d. 22 aug. 1775 apotekarexamen samt erhöill privilegium å apoteket i Eskilstuna och Torshälla d. 7 juli 1776.

Död d. 25 juni 1790 i Eskilstuna.

Gift 1) d. 10 april 1777 med HEDVIG CHRISTINA NETZELIUS, född d. 23 aug. 1747, död d. 4 maj 1778, dotter till handlanden och rådmannen CARL NETZELIUS och EBBA ENGZELIUS.

2) d. 31 aug. 1779 med MARIA ELISABETH WAHLBERG, född d. . . . 1751, död d. 24 dec. 1782, dotter till löjtnanten och

K. lifdrabanten HENRIC WAHLBERG och JOHANNA CHARLOTTA MORGONSTJERNA.

Barn: MARIA CHARLOTTA, född d. 20 juni 1780, död d. 12 nov. s. å.; — JOHANNA FREDRIKA, (tvilling) född d. 4 nov. 1781, död d. 8 nov. s. å.; — CARL FREDRIK, (tvilling) född d. 4 nov. 1781, död d. 9 nov. s. å.

3) d. 11 maj 1784 i Eskilstuna prästgård med ANNA ELISABETH SOLANDER, född d. . . . 1763, död d. . . ., dotter till

Barn: ANNA CHARLOTTA, född d. 1 dec. 1785, död d. 4 juni 1786.

EKENBERG, GABRIEL. Född d. . . . 1765 i Ekenäs, Finland.

Föräldrar:*

E. var elev på apotek i Finland, där han äfven konditionerade några år efter aflagd farmacie studiosi-examen. Kom sedermera öfver till Sverige, där han först hade anställning å apotek i Stockholm, därefter å flera platser i landsorten. Undergick 1790 apotekarexamen och inköpte s. å. apoteket Kronan i Eskilstuna, hvilket apotek E. måste sälja 1806. Ställdes påföljande år äfven under förmyndare.

Död d. 9 mars 1815 i Eskilstuna.

Gift d. 9 sept. 1794 med ANNA SOPHIA LILLJEMARCK, född d. . . . 1762, död d. 3 april 1815, dotter till

HULTMAN, JOHAN JACOB. Född d. 19 maj 1774 i Gårdsby, Kronobergs län.

Föräldrar: Kyrkvaktaren i Gårdsby JOHAN HULTMAN, född d. . . . 1729, död d. 20 aug. 1796, och SARA PERSDOTTER, född d. . . ., död d. . . .

Efter skolstudier i Växjö antogs H. till elev å apoteket Lejonet i samma stad. Konditionerade sedan i Stockholm till 1806, då han inköpte apoteket Kronan i Eskilstuna. Aflade apotekarexamen d. 8 juli 1807. Efter apotekare Hultmans död innehade hans änka apoteket, och erhöll hon tillika d. 22 juni 1832 K. Maj:ts tillstånd att uppsätta och hålla apotek i Tors-

* I Ekenäs verkställda forskningar hafva ej krönts med framgång; namnet Ekenberg torde vara antaget sådant.

hälla. I slutet af sistnämnda år sålde hon apoteket Kronan i Eskilstuna till apotekare F. D. Meinander.

Apoteket, som vid Hultmans tillträde var mindre väl skött, sattes af denne i godt skick.

Död d. 24 maj 1827.

Gift d. 5 sept. 1807 i Eskilstuna med ANNA BEATA HÖÖK, född d. . . . 1787, död d. 19 april 1864.

Barn: JACOBINA ELISABETH, född d. 10 aug. 1808, död d. 12 juni 1864, gift d. 10 aug. 1829 med handlanden i Stockholm OLOF RAMÉN, född d. . . . 1798, död d. 2 juni 1865.

MEINANDER, FREDRIC DUROC. Född d. 2 febr. 1802 i Borgå i Finland.

Föräldrar: Lektorn, fil. magistern CARL MEINANDER, född d. 21 april 1759, död d. 9 nov. 1803, och ANNA MARIA BORGSTRÖM, född d. 14 maj 1774, död d. 11 okt. 1841.

M. antogs i sept. 1816 till elev å apoteket i Borgå, där han ock aflade farmacie studiosi-examen samt tjänstgjorde till i sept. 1825. Kom i dec. s. å. till Stockholm samt började genast begagna sig af de kemiska föreläsningarna och laborationerna vid Karolinska institutet. Fortfor därmed till april 1826, då han antog plats å apoteket Enhörningen i Stockholm. Tjänstgjorde därstädes till i maj 1827, därefter å apoteket Lejonet i Stockholm till i aug. 1829. Studerade därefter ånyo vid Karolinska institutet till början af april 1830. Aflade d. 29 mars sistnämnda år apotekarexamen, efter hvilken han återtog sin plats å apoteket Lejonet i Stockholm. Efter i slutet af år 1832 afslutadt köp, öfvertog han d. 2 jan. 1833 apoteket Kronan i Eskilstuna, hvarå han erhöll privilegium d. 22 juni s. å. Öppnade d. 5 febr. 1833 det filialapotek i Torshälla, hvilket apotekare J. J. Hultmans änka d. 22 juni 1832 erhållit K. Maj:ts tillstånd att inrätta. Apoteket Kronan i Eskilstuna sålde M. d. 2 jan. 1864.

Meinander var en nitisk och varmhjärtad ordförande i direktionen öfver Eskilstuna barnhem samt allmänt aktad och värderad.

Död d. 24 febr. 1876 i Eskilstuna.

Gift d. 1 juni 1861 med HILDA AUGUSTA NYBERG, född d. 18 nov. 1828, död d. 29 dec. 1863, dotter till provinsial-

läkaren, doktor JOHAN ULRIK NYBERG och EVA ELISABETH EGGERTZ.

Barn: En son, född d. 22 febr. 1862, död d. 11 nov. s. å.

HESSLE, BIRGER MARCUS LUDVIG AUGUST. Född d. 9 juni 1833 i Kristianstad.

Föräldrar: Borgmästaren därstädes, f. d. hofrättsassessorn CHRISTIAN LUDVIG HESSLE, född d. 8 dec. 1797, död d. 12 aug. 1837, och ULRIKA CATHARINA WALLENBERG, född d. 14 aug. 1799, död d. 2 jan. 1882.

Efter skolstudier vid elementarläroverket i Linköping åren 1841—47 antogs H. i jan. 1848 till elev å apoteket Östgöta Lejon i Norrköping och aflade därstädes d. 7 okt. 1852 farmacie studiosi-examen. Var därefter anställd å nämnda apotek till hösten 1854, då H. inskrefs vid farmaceutiska institutet. Undergick d. 31 maj 1856 apotekarexamen. Tjänstgjorde därefter från aug. 1856 till febr. 1857 på apoteket Nordstjärnan i Stockholm och var sedan föreståndare för filialapoteket i Finspong från febr. 1857 till jan. 1859. Inköpte i jan. 1859 apoteket i Vadstena, hvarå han d. 1 april s. å. erhöll privilegium. Sålde detta apotek d. 15 aug. 1863 samt inköpte d. 2 jan. 1864 apoteket Kronan i Eskilstuna med tillhörande filialapotek i Torsälla. Erhöll d. 19 febr. 1864 privilegium å apoteket. Sålde detsamma d. 19 nov. 1873. Var därefter från 1874 en följd af år ägare af det i Lerbäckes socken inom Örebro län belägna Sandbackens manufakturverk.

Död d. 24 febr. 1897 i Stockholm.

Gift d. 27 juni 1871 med ANNA CAROLINA ASKER, född d. 7 maj 1848, död d. 8 aug. 1902, dotter till apotekaren CARL FREDRIK ASKER och SOFIA CAROLINA HÄRNSTRÖM.

Barn: VOLTER CARL LUDVIG, född d. 8 okt. 1872, död d. 7 dec. 1898. Civilingeniör, underlöjtnant i K. fortifikationens reserv; — ADOLF FREDRIK, född d. 4 jan. 1874, död d. 16 mars 1887; — CHRISTIAN LUDVIG, född d. 8 april 1879. Grosshandlare. Stockholm; — ANNA SOFIA, född d. 31 maj 1881, gift d. 24 juli 1901 med ingenjören SVEN DANIEL BERGMAN, född d. 6 april 1868.

KORAEEN, ADOLF WILHELM. Född d. 15 febr. 1840 i Växjö.

Föräldrar: T. f. saltpetersjuderidirektören, vice regements-skrifvaren DAVID KORAEEN, född d. 31 dec. 1796, död d. 29

april 1865, och ANNA MARIA HEURLIN, född d. 23 juli 1801, död d. 19 nov. 1863.

K. erhöill undervisning vid Växjö elementarläroverk samt antogs d. 8 april 1856 till elev å apoteket Lejonet i samma stad. Aflade där d. 29 dec. 1859 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter till d. 30 april 1860 å nämnda apotek samt från d. 12 maj s. å. till d. 1 juli 1861 å apoteket Nordstjärnan i Stockholm. Aflade d. 16 dec. 1863 apotekarexamen. Var sedan från d. 21 dec. 1863 till d. 20 febr. 1867 anställd å apoteket Lejonet i Växjö samt förestod därunder apoteket riksdagsperioden 1865—66, då apotekare B. F. Ekerot såsom riksdagsfullmäktig vistades i Stockholm. Konditionerade från d. 1 mars 1867 till d. 1 okt. 1870 å apoteket Hjorten i Örebro, i hvilket apotek han därefter var delägare till 1873 års slut. Inköpte d. 19 nov. 1873 apoteket Kronan i Eskilstuna med underlydande filialapotek i Torshälla. Tillträdde apoteket d. 1 april 1874 samt erhöill d. 1 maj s. å. privilegium därå. Befriades d. 1 okt. 1875 från skyldighet att i Torshälla hålla filialapotek.

Stadsfullmäktig i Eskilstuna åren 1876—1908; ledamot af dess drätselkammare åren 1876—79, vice ordf. 1879; ledamot af hälsovårdsnämnden 1876—1910, af skolrådet 1883—1907, af kyrkorådet 1888—1911. R. V. O. 1909.

Gift 1) d. 28 sept. 1872 i Örebro med JENNY CAROLINA FORELL, född d. 5 dec. 1848, död d. 1 dec. 1879, dotter till häradsskrifvaren i Väster-Nerikes fögderi LARS FORELL och FREDRICA BRUNSTRÖM.

Barn: JOHAN ADOLF, född d. 4 maj 1874, död d. 21 aug. 1897. Jur. fil. kand.; — CARL AXEL, född d. 4 juni 1876. Juris kand., notarie och ombudsman i Järnkontoret och hos Allmänna brandförsäkringsverket för byggnader å landet; — NANNY ANNA FREDRICA, född d. 15 maj 1878, gift d. 19 april 1900 med direktören vid Munktells mekaniska verkstadsaktiebolag i Eskilstuna, civilingeniören CARL GUSTAF HÖK, född d. 5 april 1867; — JENNY IDA WILHELMINA, född d. 28 nov. 1879, gift d. 11 febr. 1908 med fabriksingeniören vid Eskilstuna järnmanufakturaktiebolag, civilingeniören VICTOR HERBERT MAGNUS BRUNSKOG, född d. 19 juli 1878.

2) d. 23 juni 1890 med sin kusin JENNY WILHELMINA ANDRÉE, född d. 26 dec. 1851, dotter till apotekaren i Grenna CLAËS GEORG ANDRÉE och JACOBINA GUSTAFVA HEURLIN.

Apoteket Lejonet.

1895.

Genom nåd. brefvet d. 1 mars 1895 föreskref K. Maj:t, att ett nytt apotek med personligt privilegium skulle anläggas i Eskilstuna inom det område af stadsdelen Vester, som begränsades af Vestermarks-, Kriepsens-, Kungs- och Bruksgatorna. Till K. Maj:t hade ingifvits ansökningar dels från styrelsen för Nyfors' municipalsamhälles extra provinsialläkardistrikt om erhållandet af ett apotek i detta samhälle, på sätt och vis en förstad till Eskilstuna, dels från stadsfullmäktige i Eskilstuna om inrättandet af ett andra apotek i staden. På grund af genom inhämtade yttranden erhållna upplysningar afstyrkte emellertid K. medicinalstyrelsen, i öfverensstämmelse med K. bhdes utlåtande, ansökan om ett apotek i Nyfors, men hemställde i anslutning till K. bhde och trots afstyrkande yttranden af vissa vederbörande, att ett andra apotek måtte få inrättas i Eskilstuna. K. Maj:ts beslut blef ock i enlighet härmed.

K. brefvet d. 31 maj 1895 förordnade dels att det nya apoteket skulle benämnas »Lejonet», dels att ett årligt bidrag till den äldre amorteringsfonden för apoteksprivilegier skulle åsättas apoteket att utgå efter ett värde af 35,000 kronor under de första fem åren, sedermera efter ett värde af 40,000 kronor.

Privilegium å anläggandet af detta apotek tilldelades d. 20 dec. 1895 examinerade apotekaren A. E. Th. Källström, som inrättade detsamma i huset n:o 25 Kungsgatan, där det efter d. 7 och 8 dec. 1896 verkställd afsyning öppnades för allmänheten.

KÄLLSTRÖM, ANDERS ERNST THEODOR. Född d. 26 febr. 1855 i Vrigstad, Jönköpings län.

Föräldrar: Fanjunkaren EDVARD LEOPOLD KÄLLSTRÖM, född

d. 18 mars 1828, död d. 3 mars 1914, och CHARLOTTA ULRIKA ESSÉN, född d. 19 mars 1833, död d. 28 juni 1894.

Efter erhållen skolundervisning i Vrigstad antogs K. 1871 till elev på apoteket å samma plats samt aflade farmacie studiosi-examen d. 7 dec. 1874. Tjänstgjorde därefter ett år på apoteket i Vrigstad, omkring två år på apoteket Kronan i Göteborg samt ett år i Kristinehamn. Inskrefs höstterminen 1878 vid farmaceutiska institutet, där han aflade apotekarexamen d. 13 dec. 1880. Blef därefter assistent vid farmaceutiska institutet samt 1885 lärare i författningskunskap vid institutet. Uppehöll under ledigheten efter professor Sandahl lärarbefattningen i naturalhistoria och farmakognosi, hvilken befattning han äfven sökte. Erhöll, då han sedermera återtog sin ansökan, d. 20 dec. 1895 personliga privilegiet å det genom K. brevet d. 1 mars s. å. föreskrifna nya apoteket Lejonet i Eskilstuna, hvilket af K. öppnades i dec. följande år. Under sin studietid vid farmaceutiska institutet erhöll K. ränthemden af Hallengrenska fonden för studier af en del vinsura salter och kvantitativa fenolbestämningar samt i öfrigt väl utförda undersökningar å laboratoriet.

K. var ledamot af kommittén för utarbetande af åttonde editionen af Svenska farmakopén och utsågs sedermera till ledamot af den permanenta farmakopékommittén.

I farmaceutiska föreningen var K. en intresserad medlem, under åren 1881—83 dess sekreterare. Var äfven ledamot af farmaceutiska föreningens s. k. lönekommitté.

Källström besatt en mindre vanlig undervisningsförmåga; därtill var han i hög grad human och rättvis, hvarför han som lärare både privat och vid institutet var af alla högt uppburen.

Af trycket har K. utgifvit: *Författningar m. m. angående apoteksväsendet i Sverige, omfattande tiden från och med 1683 till och med 1 maj 1894* (tillsammans med C. F. V. Schimmelpfennig), Stockholm 1894.

R. V. O. 1901.

Död d. 17 april 1903 i Stockholm af hjärtförlamning och begrafven å dess Norra begravningsplats.

Gift med MARIA HELENA TIDHOLM, född d. 29 aug. 1868, dotter till fabrikören i Västerås JOHAN GUSTAF TIDHOLM och AUGUSTA SOFIA NORRLIN.

Barn: ASTRID AUGUSTA CHARLOTTA, född d. 13 april 1890. Farmacie kandidat; — BARBRO, född d. 13 dec. 1893. Kontorist.

FALEIJ, THURE ABRAHAM. Född d. 19 mars 1849 i Västervik.

Föräldrar: Kopparslagaren ADRIAN FALEIJ, född d. 6 dec. 1806, död d. 5 okt. 1860, och MARIA BERG, född d. 31 jan. 1810, död d. 20 dec. 1858.

F. genomgick fem klasser vid högre elementarläroverket i Västervik och antogs d. 1 sept. 1864 till elev å därvarande apotek. Aflade d. 12 maj 1868 farmacie studiosi-examen, efter hvilken han tjänstgjorde å nämnda apotek till hösten 1870, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet, där han d. 28 maj 1873 aflade apotekarexamen. Var därefter laborant på apoteket Gripen i Stockholm till d. 31 jan. 1891, då han erhöll privilegium å apoteket i Östhammar. Fick d. 23 okt. s. å. äfven tillstånd att hålla medikamentsförrådet i Öregrund. Transportades d. 30 okt. 1903 till apoteket Lejonet i Eskilstuna.

Åtnjuter sedan sommaren 1910 befrielse från skötseln af apoteket.

F. var under sin vistelse i Östhammar ledamot af drätselkammaren, hälsovårdsnämnden, kyrko- och skolråd.

Gift d. 18 mars 1872 med HANNA FREDRIKA LUNDGREN, född d. 5 sept. 1838, [gift 1) d. ... med handlanden GABRIEL HOLMSTRÖM, född d. 1 mars 1840, död d. 9 juni 1870], dotter till förgyl-laren JOHAN FREDRIK LUNDGREN och CAROLINA WILHELMINA JOHANNA CARLSTRÖM.

Barn: HILDUR THYRA, född d. 19 mars 1877, gift d. 22 sept. 1908 med legitimerade apotekaren SVEN EDWARD DEUTGEN, född d. 29 maj 1870; — THORE FREDRIK, född d. 17 aug. 1878. Ingeniör.

Apoteket i Torshälla.

1891.

På kallelse af magistraten i Torshälla ingick förre apotekaren i Falköping Johan Magnus Nordström d. 13 sept. 1831 till K. Maj:t med und. begäran om privilegium att upprätta ett apotek i nämnda stad. Denna anhållan afslogs emellertid sedan K. Maj:t genom nåd. brefvet d. 2 juni 1832 till K. sundhetskolegium medgifvit »att apotek må i Torshälla anläggas, på sätt i underdånigst tillstyrkt — (nämligen »ett från privilegiet å Eskilstuna apotek oskiljaktigt, för stadens och ortens behof afpassadt apotek med förbindelse» för innehafvaren af stamapoteket »att detsamma genom en examinerad provisor förestå»,) — »dock endast såvida behörig läkare därstädes är att tillgå.» Tillstånd att uppsätta detsamma tilldelades d. 22 juni 1832 änkan efter apotekare J. J. Hultman i Eskilstuna, men öppnades det först d. 5 febr. 1833 af H:s efterträdare F. D. Meinander. Stängdes mot slutet af år 1875 med anledning af att stadsläkartjänsten i Torshälla blifvit satt på vakans och sedan K. Maj:t genom nåd. brefvet d. 1 okt. nämnda är bifallit af apotekaren A. W. Koraen gjord ansökan om befrielse från skyldigheten att i Torshälla stad hålla filialapotek.

Under anförande af att stadsläkare åter antagits samt att staden ägde ett invånareantal af mer än 1,300 personer äfvensom att den kring staden belägna landsbygden vore bebodd af en talrik och bemedlad befolkning, ingingo stadsfullmäktige i Torshälla år 1890 till K. Maj:t med und. ansökan om ett själfständigt apotek, till hvars betryggande staden förbunde sig att åt blifvande innehafvaren under fem år lämna en årlig hyresersättning af 500 kronor. På tillstyrkan af såväl K. bhde och prov.-läkaren i Eskilstuna distrikt som K. medicinalstyrelsen förordnade K. Maj:t genom nåd. brefvet d. 13 mars 1891, att ett själfständigt apotek med personligt privilegium skulle inrättas i Torshälla.

Privilegium å anläggandet af detta apotek tilldelades d. 10 juli 1891 examinerade apotekaren J. B. Th. Danielsson, som efter godkänd afsyning öppnade detsamma d. 16 febr. 1892.

DANIELSSON, JOHANNES BENEDICTUS THEODOR.
Född d. 10 april 1847 i Glimåkra, Kristianstads län.

Föräldrar: Komministern, sedermera kyrkoherden i Södra Rörum, CARSTEN DANIELSSON, född d. 25 febr. 1797, död d. 28 aug. 1869, och CHRISTINA MARIA NORDSTRÖM, född d. 21 aug. 1814, död d. 7 jan. 1853.

Efter privat undervisning af sin fader antogs D. 1864 till elev på apoteket i Hvetlanda samt aflade d. 26 maj 1867 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter å ett flertal apotek såsom i Motala, Kalmar, Broby, Boxholm, Vadstena, äfvensom i Norrland. Inskrefs höstterminen 1883 vid farmaceutiska institutet, samt aflade d. 19 jan. 1886 apotekarexamen. Konditionerade sedan å apoteket Svanen i Lund samt blef 1888 föreståndare för nyinrättade medikamentsförrådet i Tranås, hvilket han förestod till d. 1 okt. 1891. Erhöll d. 10 juli 1891 personligt privilegium å det apotek, som enligt K. brefvet d. 13 mars s. å. skulle anläggas i Torshälla. Apoteket öppnades d. 16 febr. 1892.

D. var på grund af sjuklighet tjänstledig från 1897.

Död d. 14 april 1900 i Torshälla.

Gift d. 9 nov. 1889 med ANNA BEATA FREDRIKA NORDSTRÖM, född d. 1 april 1853, dotter till kyrkoherden i Skanör, sedermera i Västra Hoby, JOHAN CHRISTOPHER NORDSTRÖM och SOFIA MARGARETHA BRUNBERG.

Barn: HANNA SOFIA CHRISTINA, född d. 12 nov. 1891.

KARLSSON, KARL WILHELM. Innehade privilegiet å apoteket i Torshälla åren 1900—09. (Se under apoteket i Uddeholm).

HOLMGREN, GUSTAF MAGNUS. Född d. 24 febr. 1865 i Kristianstad.

Föräldrar: Lektorn vid Hälsingborgs högre allmänna läroverk, filosofie doktorn MAGNUS BARWART HOLMGREN, född d. 9 maj 1834, död d. 11 jan. 1889, och AGNES HILDEGARD BRANDES, född d. 14 nov. 1832, död d. 16 okt. 1870.

H. genomgick sju klasser af Hälsingborgs högre allmänna läroverk och antogs i mars 1885 till elev på apoteket Elefanten i Stockholm. Aflade farmacie studiosi-examen d. 18 maj 1887. Var därefter anställd å apotek i landsorten samt å apoteken Elefanten och Ugglan i Stockholm. Inskrefs höstterminen 1897 vid farmaceutiska institutet samt undergick d. 20 maj 1901 apotekarexamen. Tjänstgjorde sedan å apoteket Ugglan i Stockholm till d. 1 juni 1902, då H. blef föreståndare för medikamentsförrådet i Dalarö, hvilket föreståndarskap han lämnade d. 20 okt. 1904. Förestod så medikamentsförrådet i Ramsberg till 1909, hvilket år han d. 17 dec. erhöll personligt privilegium å apoteket i Torshälla.

Af kommunala uppdrag som anförtrotts H. märkas ledamotskap af Torshälla stadsfullmäktige sedan 1912 samt af dess beredningsutskott sedan 1913. Därjämte är H. suppleant i hälsovårdsnämnden, revisor af Torshälla stads kommunala räkenskaper och förvaltning samt god man för granskning af förmyndareräkenskaper.

Gift d. 22 nov. 1904 med MATILDA KRISTINA JANSON, född d. 14 dec. 1876, dotter till gårdsägaren JOHAN PETER JANSON och CHARLOTTA CHRISTINA JOHANSSON.

Apoteket i Malmköping.

1807.

På kallelse af såväl chefen för K. Södermanlands regemente som ortens godsägare anlade Johan Fredrik Wanström 1807 ett apotek i Malmköping. D. 26 juli nämnda år öppnades detsamma för allmänheten, och erhöll W. d. 19 aug. s. å. privilegium att »i staden Malmköping» inrätta apotek.

Under apoteket i Malmköping lydde åren 1847—74 filialapoteket i Daga härad, 1874 beläget vid Björnlunda järnvägsstation. Genom K. brevet d. 6 nov. 1874 förändrades detta till själfständigt apotek med personligt privilegium.

Äfven det genom nåd. brevet d. 26 juni 1874 bestämda medikamentsförrådet vid Flen tillhörde apoteket i Malmköping till dess K. Maj:t genom nåd. brevet d. 20 aug. 1914 föreskref dess förändring till själfständigt apotek med personligt privilegium.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 22,000 kronor.

WANSTRÖM, JOHAN FREDRIK. Född d. 8 maj 1775 i Strängnäs.

Föräldrar: Spannmålshandlanden JOHAN ERIK WANSTRÖM, född d. 27 nov. 1749, död d. 15 april 1780, och SOFIA HELLMARCK, född d. . . . 1757, död d. . . . 178

Efter skolstudier i Strängnäs antogs W. 1790 till elev å apoteket i nämnda stad samt aflade 1796 farmacie studiosiexamen. Tjänstgjorde sedan å flera apotek, däribland i Enköping, Västerås, å Hjorten i Örebro, i Stockholm och på Vasen i Linköping samt förestod under ett år apoteket Kronan i Eskilstuna. Aflade d. . . . 1806 apotekarexamen, hvarefter W. anlade apoteket i Malmköping, hvilket öppnades för allmän-

heten d. 26 juli 1807. Erhöll privilegium å detsamma d. 19 aug. s. å. Bedref jämte apoteksrörelsen tillverkning af artificiella mineralvatten. Blef d. 2 juli 1822 tillika postmästare i Malmköping. Sålde apoteket d. 1 april 1828 och blef 1829 tullinspektör i nämnda köping.

Död d. 28 sept. 1845 i Malmköping.

Gift d. 26 mars 1815 med ANNA AURORA ELISABETH QVILLÉN, född d. 18 april 1787 i Qvillinge, död d. 3 jan. 1851 i Malmköping, dotter till kyrkoherden i Godegård, Linköpings stift, ERIK QVILLÉN och HEDVIG ULRIKA MOSELIUS.

Barn: AURORA FREDRIKA, född d. 17 febr. 1816, död d. 21 okt. 1887, gift d. 19 aug. 1833 med häradshöfdingen i Trögds m. fl. härader FREDRIK WILHELM STRANDBERG, född d. 9 sept. 1793, död d. 31 juli 1865.

NORDGREN, SVANTE. Född d. 10 juli 1801 i Filipstad.

Föräldrar: Handlanden BENGT NORDGREN, född d. 28 juni 1774, död d. 12 juni 1837, och CHRISTINA ELISABET QVIST, född d. 28 jan. 1777, död d. 5 okt. 1847.

Efter erhållen enskild undervisning samt skolstudier i Askersund, till hvilken stad föräldrarna 1807 öfverflyttat, antogs N. 1818 till elev å apoteket Gripen i Stockholm. Aflade d. 3 dec. 1822 farmacie studiosi-examen samt erhöll 1824 af apotekarsocieteten stipendium, för hvilket han i två år studerade vid Uppsala universitet samt undergick för detsamma föreskrifna examina i kemi, fysik, botanik och latinsk stilskrifning. Tjänstgjorde under mellanterminen 1825 på akademiapoteket Kronan i Uppsala samt förestod under sommaren s. å. brunnsapoteket i Porla. Aflade d. 1 nov. 1826 apotekarexamen och konditionerade därefter å apoteket i Askersund till d. 1 april 1828, då han efter afslutadt köp tillträdde apoteket i Malmköping. Erhöll d. 17 dec. s. å. privilegium å detsamma. Innehade tillika på arrende från d. 1 sept. 1831 till d. 1 sept. 1832 sockenapoteket vid Åsen i Västra Vingåkers socken.

Död d. 29 nov. 1840 i Malmköping.

Gift d. 29 april 1829 med ELISABET GUSTAFVA CHRISTIERNSSON, född d. 25 april 1803, död d. 6 nov. 1870 i Askersund, dotter till handlanden i nämnda stad GUSTAF CHRISTIERNSSON och SARA CHRISTINA LINDBLAD.

Barn: GUSTAF ROBERT, född d. 30 maj 1830 i Malmköping.

Apotekare (se under apoteket Morianen i Stockholm, sid. 91); — SVANTE HERMAN, född d. 30 april 1832, död ung; — JULIA AUGUSTA, född d. . . . 1834, död d. 29 aug. 1839.

GERELL, CARL PETER. Född d. 15 aug. 1818 i Eksjö.

Föräldrar: Färgaren PETER GEORG GERELL, född d. 9 april 1779, död d. . . . 1821, och MAJA STINA STÅLHÖS, född d. 1 maj 1782, död d. 13 mars 1844.

G. var elev å apoteket Kronan i Norrköping, där han d. 17 okt. 1839 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde där-
efter å apoteket i Askersund samt undergick d. 5 mars 1845 apo-
tekarexamen, hvarefter han hade anställning på åtskilliga apotek.
Inköpte 1846 apoteket i Malmköping, hvarå han erhöll privi-
legium d. 16 april 1847. Enär apotekaren i Mariefred icke
begagnat den honom tillerkända rättigheten att inom Daga
härad upprätta ett filialapotek, erhöll G. genom K. brevet d.
1 okt. 1847 tillstånd härtill. Sålde apoteket 1857 och bosatte
sig i Stockholm.

Död d. 2 dec. 1863 i Stockholm.

Gift d. 28 april 1851 med JULIA ULLA SOFIA SKAGERSTRÖM, född
d. 28 april 1826, död d. 8 febr. 1911, dotter till kyrkoherden
i Lilla Mellösa, Strängnäs stift, JOHAN ERIK SKAGERSTRÖM och
JOHANNA CHRISTINA LILJEQVIST.

Barn: CARL ERIK HERMAN, född d. 26 juli 1852. Med. lic.,
förste prov.-läkare i Örebro län och prov. läkare i Örebro di-
strikt, f. d. fängesläkare, vaccindepåföreståndare; — ROSA
CHRISTINA SOFIA, född d. 1 maj 1854, gift d. 5 nov. 1876 med
tullförvaltaren i Trelleborg, IVAR ENGELBERT LJUNGGREN, född
d. 5 nov. 1850; — FANNY MARIA ULRIKA, född d. 5 nov. 1855,
död d. 26 mars 1879; — PER FELIX JULIUS, född d. 26 mars
1857. Grosshandlare; — BEDA AURORA, född d. 26 aug. 1858,
död d. 26 nov. 1904, gift d. 18 juni 1877 med tullförvaltaren
i Hälsingborg, CARL HALLSTRÖM, född d. 29 sept. 1839; —
ERNST VIKTOR, född d. 26 okt. 1859, död d. 10 dec. s. å.; —
ANNA ELISABET, född d. 12 mars 1861; — ERNST GUSTAF, född
d. 19 maj 1863. Öfverkontrollör vid tullkontoret i Karlstad; —
CARL PETER, född d. 23 juni 1864, död d. 13 nov. 1905.
Deputy generalkonsul för Amerikas förenta stater. Stockholm.

WÄHLIN, CARL HERMAN. Innehade apoteket i Malmköping åren 1857—64. (Se under apoteket i Skellefteå).

SVENSSON, SVEN JOHAN NIKLAS. Född d. 17 aug. 1831 i Herrestads församling, Bohuslän.

Föräldrar: Komministern i Skredsvik, Göteborgs och Bohuslän, JOHAN LORENTZ SVENSSON, född d. 20 okt. 1794, död d. 28 febr. 1835, och CHRISTINA ADOLFINA STENHAMMAR, född d. 24 juli 1794, död d. . . . 1873.

Efter skolstudier i Göteborg antogs S. 1848 till elev å apoteket i Varberg, där han d. 24 maj 1853 aflade farmacie studiosi-examen. Var sedan anställd å nämnda apotek till d. 1 sept. 1855, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Aflade d. 20 maj 1857 apotekarexamen. Tjänstgjorde så från d. 1 juni till d. 30 okt. 1857 å apoteket Bäfvern i Västerås, från d. 8 nov. 1857 till d. 1 maj 1859 å apoteket i Varberg samt från d. 20 maj 1859 till d. 1 april 1860 å apoteket Korpen i Stockholm. Var sedermera från d. 10 april 1860 till d. 25 aug. 1864 föreståndare för dåvarande filialapoteket i Valdemarsvik. Sistnämnda år inköpte S. apoteket i Malmköping med därunder lydande filialapoteket i Daga härad; erhöi d. 16 dec. 1864 privilegium å detsamma. Befriades genom K. brevet d. 6 nov. 1874 från skyldigheten att hålla nämnda filialapotek, men mottog d. 18 nov. s. å. uppdraget att inrätta ett medikamentsförråd i Flen, hvilket han också innehade till sin död.

Död d. 13 mars 1914 i Malmköping.

Under den långa tid, S. verkade i Malmköping, var han en af detta samhälles mest betrodde män och innehade en hel del kommunala uppdrag. Dessutom var han åren 1881—1905 kamrerare och kassör i Södermanlands enskilda banks afdelningskontor därstädes; var ordförande i länets brandstodsbolags kommitté i Malmköping och från 1888 ledamot af styrelsen för Willättinge härads sparbank.

Gift d. 1 juli 1861 med LAURA MATILDA WENNERSTRÖM, född d. 1 juli 1839 i Valdemarsvik, dotter till fabrikören DANIEL WENNERSTRÖM och ANNA MARIA GREFBERG.

Barn: JOHAN THEODOR, född d. 12 okt. 1862, död d. 5 febr. 1866; — JULIUS OSCAR DANIEL S:SON WENNERSTRÖM, född d. 15 april 1864. Affärsman. U. S. A.; — ELLEN GERTRUD MATILDA,

född d. 17 mars 1867, död d. 9 maj 1869; — JOHAN THEODOR S:SON WENNERSTRÖM, född d. 1 mars 1869. Fotograf. Malmköping; — VALBORG ADOLFINA MARIA, född d. 1 juni 1872, gift d. 24 aug. 1893 med examinerade apotekaren ADAM BLECKERT SJÖBERG, född d. 14 nov. 1857, död d. 3 mars 1894; — LARS BERTIL, född d. 2 nov. 1877. Kassör. Stockholm; — CARL GUSTAF S:SON WENNERSTRÖM, född d. 6 mars 1879. Ingeniör vid Ölands nya cementaktiebolag, Degerhamn; — AXEL RICHARD, född d. 4 april 1881. Handelsföreståndare. Malmköping.

Apoteket i Björnlunda.

1874—92.

Genom K. brefvet d. 1 okt. 1847 erhöill apotekaren i Malmköping C. P. Gerell tillstånd att i Daga härad inrätta ett filialapotek. Detta hörde under apoteket i Malmköping till 1874, hvilket år K. Maj:t genom nåd. brefvet d. 6 nov. befriade apotekaren S. J. N. Svensson från skyldigheten att hålla detsamma samt föreskref att nämnda vid Björnlunda järnvägsstation då belägna filialapotek skulle förvandlas till själfständigt apotek med personligt privilegium. K. sundhetskollégium bemyndigades dock att, därest kompetent sökande icke anmälde sig till berörda privilegium, uppdraga åt någon apoteksinnehafvare att tillhandahålla ett medikamentsförråd i Björnlunda socken. Vid ansökningstidens utgång hade emellertid nio sökande anmält sig, och tilldelades examinerade apotekaren Johan Ferdinand Ryberg genom K. brefvet d. 5 febr. 1875 personligt privilegium å apoteket vid Björnlunda järnvägsstation.

Enligt uppdrag af Frustuna sockens kommunalnämnd anhölls i till K. Maj:t 1892 ingifven skrifvelse att apoteket i Björnlunda måtte få flyttas till Gnesta. Sedan yttranden häröfver inhämtats från vederbörande afgaf K. medicinalstyrelsen d. 17 aug. 1892 eget und. utlåtande, med erinran att privilegiet å apoteket i Björnlunda då vore ledigt tillstyrkande bifall därtill. Genom K. brefvet d. 9 sept. 1892 förordnades ock, att det apotek, som då funnes vid Björnlunda järnvägsstation, skulle flyttas till Gnesta samt apoteksrollen vid Björnlunda upphöra.

Flyttningen verkställdes hösten 1893 af den nye innehafvaren, apotekaren A. Westgren.

RYBERG, JOHAN FERDINAND. Född d. 13 aug. 1837 i Göteborg.

Föräldrar: Handlanden JACOB RYBERG, född d. 5 maj 1805, död d. 1 april 1850, och EVA CHARLOTTA DANIELSSON, född d. 28 febr. 1811, död d. 20 juni 1887.

R. var elev å apoteket Hjorten i Stockholm samt aflade d. 5 mars 1856 farmacie studiosi-examen, hvarefter han tjänstgjorde å nämnda apotek till d. 30 sept. 1858. Aflade d. 23 maj 1860 apotekarexamen och var från d. 1 juni s. å. till d. 1 febr. 1861 anställd som receptarie å apoteket Kronan i Göteborg samt från d. 1 mars 1861 till d. 1 sept. 1862 å apoteket i Lidköping. Tjänstgjorde därefter till d. 28 april 1864 som laborant å apoteket Fläkta Örnen i Malmö samt konditionerade s. å. från d. 1 maj till d. 1 nov. hos apotekaren Ipsen å apoteket i Holbek, Danmark. Efter hemkomsten antog R. d. 10 nov. s. å. ånyo anställning å apoteket i Lidköping, där han kvarstannade till d. 10 aug. 1872. Konditionerade så från d. 1 okt. 1872 till d. 1 okt. 1873 å apoteket i Söderköping samt från d. 12 okt. 1873 till d. 1 april 1876 som receptarie å apoteket Enhörningen i Stockholm. Erhöll d. 5 febr. 1875 personligt privilegium å det själfständiga apotek, till hvilket det vid Björnlunda järnvägsstation belägna, Malmköpings apotek tillhörande, filialapoteket enligt K. brefvet d. 6 nov. 1874 skulle förändras. Fick dock ej apoteket afsynadt före sin kort därefter inträffade död.

Död d. 2 juli 1875 i Björnlunda. Ogift.

R. har i farmaceutisk tidskrift för år 1875 skrivit om »Försök med dekokters och infusioners förvaring under bomull».

KINNMAN, CONRAD AXEL. Född d. 16 maj 1835 i Qvillinge socken i Östergötland.

Föräldrar: Fanjunkaren vid K. första lifgrenadierregementet CARL NICOLAUS KINNMAN, född d. 29 nov. 1806, död d. 8 okt. 1860, och JOHANNA CATHARINA NYGREN, född d. . . . 1796, död d. 22 maj 1845.

K. genomgick tre klasser af Linköpings högre elementarläroverk samt antogs d. 1 sept. 1849 till elev å apoteket Nordstjärnan i Stockholm. Aflade d. 6 sept. 1854 farmacie studiosi-examen och konditionerade därefter till d. 1 sept. 1858 dels som receptarius, dels som laborant å apoteket Vasen i Linköping. Inskrefs höstterminen 1858 vid farmaceutiska institutet

och aflade apotekarexamen d. 7 maj 1862. Under sin studietid var K. laborant å apoteket Lejonet i Stockholm från d. 28 april 1861 till d. 1 dec. s. å. samt tillträdde d. 8 maj 1862 efter aflagd examen ånyo nämnda plats, som han innehade till d. 16 maj 1864. Tillträdde d. 1 juni 1864 det af honom inköpta apoteket Vasen i Linköping och erhöll d. 12 aug. s. å. privilegium å detsamma. Afträdde apoteket d. 23 mars 1868, men förestod detsamma till d. 1 maj 1869, hvarefter han till d. 24 jan. 1870 biträdde sin efterträdare apotekare J. H. Liedbergius med kemiska analyser. På uppdrag af Östergötlands läns hushållningssällskap meddelade K. åren 1870—71 under vidsträckta resor inom nämnda län undervisning i medicinalväxters kännedom, insamlande och beredande samt om matnyttiga svampars särskiljande och beredande. Innehade så för tredje gången laborantplats å apoteket Lejonet i Stockholm, nämligen från d. 26 aug. 1872 till d. 10 april 1873. Antog 1873 anställning hos sockerbruksaktiebolaget i Stockholm. Erhöll d. 3 dec. 1875 personligt privilegium å apoteket i Björnlunda, hvilket såsom själfständig apoteksinrättning öppnades för allmänheten i maj 1876. Apoteksbyggnaden med inventarier och varulager nedbrann d. 18 juli 1878, då ett provisoriskt apotek genast anordnades. Redan under hösten s. å. öppnades emellertid apoteket ånyo i fullständigt skick.

K. erhöll 1867 af ofvan nämnda hushållningssällskap och vid 1868 års industriutställning i Stockholm silfvermedaljer för utställning af medicinalväxter, samt vid världsutställningen i Wien Verdienstmedaille för utställning af folkskolemateriel.

Död d. 26 mars 1884 i Björnlunda.

Gift 1) d. 24 nov. 1864 i Stockholm med JULIA INGRID AMANDA LINDSTRÖM, född d. 10 jan. 1844, dotter till viktualiehandlanden i Stockholm FREDRIK LINDSTRÖM och SOFIA MAGDALENA TAMMELIN.

Detta äktenskap upplöstes genom laglig skilsmässa.

Barn: ELIN INGRID SOFIA, född d. 12 maj 1866, död d. 10 aug. 1871.

2) den 27 sept. 1876 i Stockholm med CONSTANCE SOFIA DAHLSTRÖM, född d. 15 maj 1849, [gift 2) d. 25 mars 1888 med sjökaptenen JOHAN ERIK FLINK, född d. 4 febr. 1826, död d. 14 febr. 1895], dotter till blockfabrikören CARL GUSTAF DAHLSTRÖM och MARGARETA ELISABET NILSSON.

K. har i *Farmaceutisk tidskrift* för 1865 skrivit *Om förvaring af Allium* samt i *Aesculap*, tidskrift för farmaci, 1866, *Om medicinalväxters odling*.

RIGNELL, AXEL EDVARD. Innehade privilegiet å apoteket i Björnlunda åren 1884—92. (Se under apoteket i Falköping).

Apoteket i Gnesta.

1892.

I till K. Maj:t ingifven skrifvelse anhölls dels, enligt uppdrag af Frustuna sockens kommunalnämnd, att det vid Björnlunda järnvägsstation i Daga härad befintliga apoteket måtte få flyttas till Gnesta, dels ock att K. Maj:t måtte bestämma, att provinssiälläkaren i Daga distrikt, som bodde på ett afstånd af 2,5 km. från nämnda järnvägsstation, skulle hafva sin bostad i Gnesta. Till stöd för dessa ansökningar anfördes hufvudsakligen, att Gnesta allt mer blifvit en medelpunkt för den kringliggande traktens affärslif och hade en folkmängd af öfver 900 personer samt att, hvad särskildt anginge apotekets förflyttning, om-sättningen å detsamma antagligen skulle blifva större, om det förlades till Gnesta, då det i sådan händelse komme att anlitas äfven af personer boende utom provinssiälläkaredistriktet. Sedan yttranden i ärendet inhämtats af prov.-läkaren i distriktet, förste prov.-läkaren i länet, K. bhde samt, i fråga om apotekets flyttning, af dittillsvarande innehafvaren, apotekaren A. E. Rignell, afgaf K. medicinalstyrelsen d. 17 aug. 1892 underdånigt utlåtande, därvid, med erinran att privilegiet å apoteket i Björnlunda då vore ledigt, i likhet med K. bhde tillstyrkande bifall till ansökningarna. Genom nåd. brefvet d. 9 sept. 1892 förordnade också K. Maj:t, att stationen för provinssiälläkaren i Daga distrikt skulle förläggas till Gnesta, samt att det apotek, som då funnes vid Björnlunda järnvägsstation, skulle flyttas och af blifvande privilegieinnehafvare inrättas i Gnesta, hvarefter och så snart apoteket där blifvit afsynadt och afsyningen af K. medicinalstyrelsen godkänd, apoteksrörelsen vid Björnlunda skulle upphöra. Apotekets flyttning verkställdes hösten 1893 af den nye innehafvaren, apotekaren A. Westgren, och öppnades apoteket i Gnesta sedan afsyning därstädes ägt rum d. 12 mars 1894.

WESTGREN, ANDERS. Innehade apoteket i Gnesta åren 1893—1902. (Se under apoteket Lejonet i Uppsala, sid. 368).

FRYKHOLM, ALBERT EMANUEL. Född d. 24 nov. 1849 på Matfors bruk i Tuna socken, Västernorrlands län.

Föräldrar: Bruksförvaltaren LARS FRYKHOLM, född d. 2 juni 1806, död d. 17 febr. 1873, och SOFIA ELISABETH ARBMAN, född d. 25 okt. 1820, död d. 28 mars 1896.

Efter skolstudier dels vid Sundsvalls, dels vid Härnösands högre allmänna läroverk antogs F. d. 10 sept. 1865 till elev å apoteket i Köping, där han d. 10 juni 1869 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade sedan å nämnda apotek från denna dag till d. 4 maj 1870, å apoteken i Sollefteå från d. 10 maj 1870 till d. 29 april 1872, Enköping från d. 23 okt. 1872 till d. 2 nov. 1873, Söderhamn från d. 6 nov. 1873 till d. 1 aug. 1875, Härnösand från d. 12 sept. 1875 till d. 4 aug. 1876. Inskrefs höstterminen sistnämnda år vid farmaceutiska institutet, där han d. 29 maj 1880 aflade apotekarexamen. Tjänstgjorde sommaren 1877 å apoteket Hjorten i Västerås, sommaren 1878 i Härnösand samt å apoteket i Norrtälje från d. 24 maj till d. 8 juli 1879. Var anställd å apoteket i Hedemora från d. 25 juni till d. 25 sept. 1880 samt å apoteket Kronan i Uppsala från sistnämnda dag till d. 7 mars 1885, då F. blef föreståndare för filialapoteket i Strömsholm, hvilket han förestod till d. 31 dec. 1892. Erhöll d. 5 aug. 1892 personligt privilegium å det apotek, som i stället för filialapoteket i Strömsholm enligt K. brefvet d. 16 nov. 1889 skulle inrättas därstädes och med 1893 års ingång öppnas för allmänheten. F. fick d. 12 aug. 1903 transport till apoteket i Gnesta.

Gift d. 24 maj 1885 med JOHANNA MATHILDA LÖF, född d. 24 juni 1850, död d. 4 dec. 1908, dotter till byggmästaren CARL JOHAN LÖF och JOHANNA LUNDIN.

Barn: NILS THEODOR, född d. 5 dec. 1886. Skogstjänsteman; — ULRIKA ELISABETH, född d. 4 juli 1889, gift d. 11 aug. 1912 med legit. apotekaren ANUND ADOLF EDLUND, född d. 8 febr. 1882.

Apoteket i Vingåker.

1836.

Den 1 okt. 1821 erhöill farmacie studiosus A. G. Lennberg K. sundhetskollégii tillstånd och Västra Vingåkers församlings medgifvande att på marknadsplatsen Åsen inrätta ett sockenapotek. Detta var åren 1831—32 bortarrenderadt till apotekaren S. Nordgren i Malmköping, men inlöstes 1833 af apotekare O. Forsström. Sedan läkare kort därefter blifvit stationerad å platsen, föreskrefs genom K. brefvet d. 13 febr. 1836 »det ett själfständigt apothek må i Westra Vingåkers församling få anläggas», och tilldelades nämnde F. »privilegium å ifrågavarande apotheksinrättning, dock utan rättighet att detsamma på någon annan öfverlåta». Genom K. brefvet d. 4 mars 1843 tilläts emellertid Forsström på därom gjord ansökan att öfverlåta sitt personliga apoteksprivilegium på apotekaren J. P. Schelin.

Apoteket, som först var förlagdt till Åsen, norr om kyrkan, cirka en km. från Vingåkers järnvägsstation, flyttades därifrån af apotekare C. E. Lundbom 1880 till stationssamhället, som då började bebyggas. Fick sedan år 1904 af apotekare F. L. Westerman lokaler i eget hus, beläget vid entréen till Säfsta-holmsparken invid järnvägsstationen.

Under apoteket i Vingåker lydde från d. 13 juni 1844 filialapoteket i Floda, genom K. brefvet d. 24 okt. 1851 flyttadt till Stensjö. Genom nåd. brefvet d. 22 okt. 1892 förändrades detsamma till medikamentsförråd, hvilket d. 21 febr. 1894 tilldelades det genom sistnämnda K. bref föreskrifna nya apoteket i Katrineholm; indrogs sedermera genom K. brefvet d. 3 aug. 1900.

Genom K. Maj:ts nåd.^s skrifvelse d. 11 febr. 1887 ålades blifvande innehafvare af privilegiet å apoteket i Vingåker att erlägga en årlig afgift af 300 kronor till apotekarkårens lifränte- och pensionskassa.

LENNBERG, ANDERS GUSTAF. Född d. 6 juni 1792 i Lännäs' socken, Närke.

Föräldrar: Nämndemannen LARS NILSSON, född d. 8 mars 1752, död d. . . . 1808, och MARIA ERSDOTTER, född d. 24 sept. 1758, död d. . . .

Efter några års elevtid blef L. 1816 farmacie studiosus och erhöi d. 1 okt. 1821 K. sundhetskollégii tillstånd att uppsätta ett sockenapotek på marknadsplatsen Åsen i Vingåkers socken, dock utan rättighet att själf preparera composita m. m. Apoteket kom äfven till stånd, men blef snart lika mycket krog som apotek. Då Lennberg 1824 begärde församlingens hjälp för uppförande af en byggnad åt detsamma, afslogs denna framställning, enär L. hade »sin fulla betalning för medikamenter och dessutom inkomst för ordinationer». L. bortarrenderade sedan apoteket till apotekaren S. Nordgren i Malmköping från sept. 1831 till sept. 1832, hvarefter det inlöstes af apotekare O. Forsström.

Död d. 18 juli 1834 i Gate i Västra Vingåkers socken.

Gift d. 6 jan. 1822 med SOPHIA FRÖLING, född i Stockholm d. 29 nov. 1796, död d. 20 juni 1841, dotter till

Barn: JOHANNA CHARLOTTA JOSEPHINA, född d. 30 nov. 1823, död d. . . . ; — MARIA SOPHIA, född d. 15 okt. 1825, död d. 19 febr. 1842; — ANDRIETTE CHRISTINA AXELIA, född d. 14 nov. 1827, död d. 20 jan. 1828; — ANDERS JOHAN AXEL, född d. 10 juli 1829, död d. 31 juli s. å.; — ANDRIETTA BEATA LOVISA, född d. 25 aug. 1830, död d. 21 mars 1831; — BERNHARD GUSTAF ALEXANDER, född d. 15 april 1832, död d. . . . ; — JOHN WILLIAM, född d. 30 juli 1834.

FORSSTRÖM, OLOF. Inköpte 1833 sockenapoteket i Vingåker samt fick det genom K. brefvet d. 13 febr. 1836 förändradt till själfständigt apotek med personligt privilegium. Innehade detsamma till 1841. (Se under apoteket i Strängnäs, sid. 412).

SCHELIN, JOHAN PETER. Född d. 25 dec. 1809 i Karlskrona.

Föräldrar: Äldermannen och byggmästaren vid K. flottans varf i Karlskrona, ANDERS SCHELIN, född d. 6 maj 1769, död

d. 1 febr. 1823, och ANNA ULRIKA ALM, född d. 22 sept. 1780, död d. 15 april 1862.

S. antogs 1827 till elev å apoteket Gripen i Stockholm, aflade farmacie studiosi-examen d. 7 dec. 1831 och apotekar-examen d. 11 juni 1834. Tjänstgjorde sedan till påföljande år å nämnda apotek, därefter sex år på apoteket Kronan i Norrköping. Inköpte d. 17 mars 1841 af apotekare O. Forsström apoteket i Västra Vingåker med tillhörande inventarier och lager, hvarefter K. Maj:t d. 4 mars 1843 beviljade Forsströms ansökan att få på S. öfverlåta sitt personliga privilegium. D. 13 juni 1844 erhöll Schelin K. Maj:ts tillstånd att hålla filialapotek vid Floda. Detta filialapotek flyttades genom K. brefvet d. 24 okt. 1851 till Stensjö. År 1874 sökte S. tillstånd att utan hinder af privilegiets personliga natur ingå som delägare i amorteringsfonden för apoteksprivilegier, men afslog K. Maj:t d. 4 aug. s. å. denna framställning.

Död d. 14 juli 1878 på Eriksdal i Västra Vingåkers socken.

På ansökan af Schelins änka att få hos K. medicinalstyrelsen till privilegiets erhållande föreslå den examinerade apotekare, med hvilken stärbhuset kunde träffa öfverenskommelse om apotekets inlösande, medgaf K. Maj:t d. 12 sept. 1878 att stärbhuset finge till d. 1 juli 1880 genom af K. medicinalstyrelsens godkända kvalificerade personer utöfva apoteksrörelsen i Västra Vingåker med underlydande filialapotek i Stensjö.

Gift 1) d. . . . 1845 med CHRISTINA CATHARINA ASKLÖF, född d. 6 mars 1818 i Ringarum, Östergötlands län, död d. 14 sept. 1852 i Västra Vingåker, dotter till klädesfabrikören ISAK ASKLÖF och AMALIA FALKENHOLM.

Barn: JOHN, född d. 13 aug. 1846, död d. 27 juli 1908. Student i Uppsala 1867. Kontorist; — ALGOT, född d. . . . 1848, död d. . . . 1849.

2) d. 30 sept. 1856 på Barksäter i Östra Vingåker med AMALIA THEODORA CEDERBLAD, född d. 26 nov. 1826, död d. 10 febr. 1906, dotter till hofsekreteraren JONAS FREDRIK CEDERBLAD och MARIA ALBERTINA THIM.

Barn: UNO, född d. 5 sept. 1857, död d. 16 maj 1882. Med. fil. kandidat; — ELLEN, född d. 22 april 1860, gift d. 30 dec. 1889 med byråchefen i K. landtbruksstyrelsen, fil. doktor FREDRIK ARVID FILIP TRYBOM, född d. 24 dec. 1850, död d. 15 febr. 1913; — IVAR, född d. 20 april 1862. Försäkringsinspektör, Alingsås.

LUNDBOM, CARL EDVARD. Född d. 28 maj 1820 i Odensvi socken, Kalmar län.

Föräldrar: Bruksläkaren och kirurgie magistern CARL JOHAN LUNDBOM, född d. 16 aug. 1770, död d. 16 febr. 1846, och BRITA MARIA MOBÄCK, född d. 4 mars 1787, död d. 29 april 1839.

Efter undervisning vid lärdomsskolan och gymnasiet i Linköping antogs L. i aug. 1838 till elev å apoteket Lejonet i Stockholm och aflade d. 4 sept. 1841 farmacie studiosi-examen. Konditionerade sedan från d. 1 okt. s. å. till d. 1 okt. 1842 på apoteket Korpen i Stockholm, därefter till d. 1 okt. 1843 på apoteket Lejonet i Norrköping. Inskrefs höstterminen 1843 vid farmaceutiska institutet, där han d. 11 mars 1846 aflade apotekarexamen. Tjänstgjorde s. å. från d. 1 april till d. 1 okt. på apoteket Lejonet i Malmö, från d. 3 okt. 1846 till d. 1 okt. 1850 på apoteket Kronan i Göteborg, från d. 4 okt. 1850 till d. 1 okt. 1852 på apoteket i Mariestad, från denna dag till d. 1 okt. 1854 på apoteket Hjorten i Örebro samt därefter till d. 1 febr. 1860 på apoteket i Eksjö. Inköpte och tillträdde d. 15 febr. 1860 apoteket i Värnamo; erhöll privilegium därå d. 7 juni s. å. Tilldelades d. 27 febr. 1880 personligt privilegium å apoteket i Vingåker med underlydande filialapotek i Stensjö. Tillträdde apoteket d. 1 juli 1880 och flyttade det samma hösten s. å. från Åsen till närheten af järnvägsstationen. Från år 1883 åtnjöt L. befrielse från apotekets skötsel och var bosatt i Mariefred.

L. erhöll 1873 Svenska trädgårdsföreningens medalj i silver för trädgårdsodlingens befrämjande. Var i sin krafts dagar ifrig och skicklig jägare.

Död d. 2 febr. 1892 i Mariefred. Ogift.

CARLSSON, CARL MARINO. Född d. 29 febr. 1844 i Eksjö.

Föräldrar: Musiksergeanten vid K. Smålands husarregemente CARL MAGNUS CARLSSON, född d. 23 maj 1814, död d. 10 febr. 1890, och MATHILDA BRYNHILDA WETTERHALL, född d. 29 sept. 1810, död d. 22 april 1898.

Efter skolstudier i Eksjö antogs C. 1859 till elev å apoteket i Varberg och aflade farmacie studiosi-examen d. 29 nov. 1864 samt apotekarexamen d. 28 maj 1870. Etter 24 års tjänstgöring å flera apotek, däribland i Varberg, å Vasen i Linköping

samt i Leksand, erhöll C. d. 19 mars 1888 personligt privilegium å dåvarande apoteket i Boo i Örebro län och d. 4 mars 1889 tillstånd att inrätta och till 1893 års slut hålla medikamentsförråd vid Julita. Erhöll d. 24 mars 1893 transport till apoteket i Vingåker.

Död d. 11 mars 1897 i Vingåker.

Gift d. 16 juli 1889 med GERDA ANSHELMA CHARLOTTA NÆSBERG, född d. 16 dec. 1863, [gift 2) d. 9 maj 1908 med rotemannen, e. o. hofr.-notar. VICTOR VILHELM EMIL ÅBERG, född d. 21 nov. 1859, död d. 1 juli 1913], dotter till lasarettssysslomannen i Hudiksvall, magister BROR OLOF NÆSBERG och CHARLOTTA KATARINA LÖNNER.

Barn: ASTRID MATILDA CHARLOTTA, född d. 4 juni 1893, död d. 22 mars 1903.

WESTERMAN, FRANS LUDVIG. Född d. 12 jan. 1848 i Varberg.

Föräldrar: Skomakarmästaren JOHAN AUGUST WESTERMAN, född d. 14 mars 1820, död d. 6 okt. 1872, och AMALIA JAKOBINA STENBÄCK, född d. 27 jan. 1823, död d. 6 juni 1901.

Efter åtnjuten skolundervisning i Varberg äfvensom ett års enskild sådan antogs W. d. 1 okt. 1863 till elev på dåvarande filialapoteket i Höganäs, lydande under apoteket Kärnan i Hälsingborg; fortsatte efter två år sin elevtjänstgöring på moderapoteket, där han aflade farmacie studiosi-examen d. 17 aug. 1868. Tjänstgjorde sedan å samma apotek till d. 1 april 1869, därefter å apoteket i Södertälje till hösten 1872, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Undergick apotekarexamen d. 29 jan. 1875. Hade därefter ånyo anställning å apoteket i Södertälje, tiden 1881—82 å detsamma tillhörande medikamentsförrådet i Tumba, samt från 1884 till d. 1 aug. 1888 på apoteket Elefanten i Stockholm. Erhöll sistnämnda dag personligt privilegium å apoteket i Sigtuna samt d. 1 mars 1898 transport till apoteket i Vingåker. Detta flyttade W. år 1904 till nya tidsenliga lokaler i eget hus samt försåg det med nya kärl och ny laboratorieinredning.

Gift d. 26 april 1898 med MARIA CHARLOTTA RYDBERG, född d. 20 aug. 1863, dotter till folkskoleläraren FILIP HERMAN RYDBERG och INGA CHARLOTTA LARSSON.

Barn: NILS GUNNAR, född d. 29 april 1901.

Apoteket i Julita.

1893.

År 1888 ingick ordföranden i Julita sockens kommunalstämma till K. Maj:t med und. anhållan dels att en distriktsläkare med tjänstårsberäkning finge stationeras vid Äs inom nämnda socken, dels ock att under förutsättning af nåd. bifall härtill ett apotek eller medikamentsförråd måtte få inrättas i närheten af den blifvande läkarbostaden. Sedan K. bhde, provinsialläkarne i Vingåkers och Eskilstuna distrikt samt apotekaren i Nyköping H. Eneroth yttrat sig i ärendet äfvensom K. medicinalstyrelsen inkommit med infordradt utlåtande, bemyndigades denna genom K. brevet d. 9 nov. 1888 att uppdraga åt lämplig apoteksinnehafvare att under vanliga villkor tillhandahålla ett medikamentsförråd i Julita socken i närmaste grannskap af läkarens bostad, dock ej längre än till 1893 års slut. Tillståndsbrief utfärdades d. 4 mars 1889 för innehafvaren af dåvarande apoteket i Boo, Örebro län, apotekaren C. M. Carlsson, att inrätta och hålla detta medikamentsförråd.

Genom K. brevet d. 22 sept. 1893 föreskrefs att medikamentsförrådet i Julita skulle ersättas med ett själfständigt apotek med personligt privilegium, inrättadt på ett afstånd ej öfverstigande två km. från extra provinsialläkarens bostad, att under tiden, intill dess det nya apoteket kunde hinna blifva afsynadt och godkändt, det dåvarande medikamentsförrådet skulle fortfara samt att blifvande innehafvaren af privilegiet skulle vara skyldig att inlösa medikamentsförrådets fullgoda varulager och inventarier.

Privilegium å anläggandet af detta apotek tilldelades d. 9 mars 1894 examinerade apotekaren C. G. Asklund, som öppnade detsamma efter d. 27 juni 1895 skedd afsyning.

ASKLUND, CARL GEORG. Var åren 1894—1904 innehafvare af apoteket i Julita. (Se under apoteket Biet i Göteborg.)

LARSSON, ABRAHAM ATHANASIOS. Innehade åren 1904—11 apoteket i Julita. (Se under apoteket i Svedala.)

JONSSON, JEREMIAS EMANUEL (MANNE). Född d. 7 juni 1865 i Stockholm.

Föräldrar: Landtbrukaren JONAS JONSSON, född d. 24 okt. 1833, död d. 9 aug. 1909, och FREDRIKA VILHELMINA LANDQVIST, född d. 15 febr. 1834, död d. 20 dec. 1898.

J. åtnjöt skolundervisning först i Eskilstuna, sedermera i Falun samt antogs d. 1 okt. 1884 till elev på apoteket Nordstjärnan i Stockholm. Tjänstgjorde efter d. 23 jan. 1888 undergången farmacie studiosi-examen å nämnda apotek till april 1889, därefter på apoteket i Jämshög till d. 1 sept. 1890, på Örnen i Karlstad till juli 1892, i Nora till aug. 1893, i Hörby ett år samt på Östgöta Lejon i Norrköping till april 1896. Innehade sedan efter kortare tjänstgöring å apoteket i Trelleborg plats å apoteket i Eslöv från d. 1 sept. 1896 till hösten 1897, då J. inskrefs vid farmaceutiska institutet. Aflade apotekarexamen d. 18 maj 1899. Var därefter ånyo anställd å apoteket i Eslöv till aug. 1900, i Sala till maj 1903, på Lejonet i Göteborg till d. 1 febr. 1906, därefter i Arvika till febr. 1912. Erhöll privilegium å apoteket i Julita d. 26 jan. 1912.

Gift d. 4 okt. 1904 med farmacie kandidaten GERDA SOFIA PETERSSON, född d. 18 febr. 1875, dotter till kyrkoherden i Silfåkra, Lunds stift, LARS ANDERS PETERSSON och EMMA VILHELMINA ÖSTERBERG.

Barn: BO INGEMAR, född d. 19 juni 1906; — GUDRUN BIRGITTA, född d. 16 sept. 1908.

Apoteket i Katrineholm.

1892.

Då privilegiet å apoteket i Vingåker och det därmed förenade filialapoteket i Stensjö genom innehafvarens fränfälle 1892 blifvit ledigt, anhöll municipalstyrelsen i Katrineholm, att åtgärder måtte vidtagas för inrättandet af ett själfständigt apotek å denna plats i stället för nämnda filialpotek. Efter det K. medicinalstyrelsen inhämtat yttranden af K. bhde, intresserade kommuner, provinsialläkaren i Stora Malm och föreståndaren för filialapoteket i Stensjö, hvilka alla liksom K. järnvägsstyrelsen tillstyrkte en sådan anordning, hemställde K. medicinalstyrelsen hos K. Maj:t om inrättandet af ett apotek i Katrineholm, samt att med detsamma skulle såsom filial förenas det i Stensjö befintliga under apoteket i Vingåker lydande filialapoteket. K. Maj:t förordnade också genom nåd. brefvet d. 22 okt. 1892, att ett själfständigt apotek med personligt privilegium skulle inrättas i Katrineholm samt att blifvande innehafvaren skulle vara pliktig att tills vidare till apotekarkärens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond halfårsvis i förskott erlägga en årlig afgift af 400 kronor. Därjämte föreskref K. Maj:t att filialapoteket i Stensjö skulle förändras till medikamentsförråd och att K. medicinalstyrelsen skulle uppdraga åt lämplig apoteksinnehafvare att tillhandahålla detsamma. D. 21 febr. 1894 tilldeladt apoteket i Katrineholm afsynades detta medikamentsförråd d. 9 nov. s. å.

Genom nåd. brefvet d. 3 aug. 1900 föreskref K. Maj:t att medikamentsförrådet i Stensjö skulle indragas samtidigt med föreskrifven förflyttning till Katrineholms stationssamhälle af provinsialläkarstationen i Stora Malm. Därjämte bemyndigades K. medicinalstyrelsen att uppdraga åt lämplig apoteksinnehafvare att för den tid, extra provinsialläkare funnes anställd inom af Björkviks och Kila socknar nybildadt distrikt, dock ej längre än till utgången af år 1904, tillhandahålla ett medikamentsför-

råd i närheten af extra provinsialläkarens bostad vid Danbyholm i Björkviks socken. Detta medikamentsförråd tilldelades d. 14 nov. 1900 apoteket i Katrineholm, och har K. Majt genom nåd. brefven d. 17 juni 1904, d. 15 okt. 1909 och d. 31 juli 1914 medgifvit dess bibehållande, nu senast under en tid af fem år, räknadt från ingången af år 1915.

Privilegium å anläggandet af apoteket i Katrineholm tilldelades d. 3 mars 1893 innehafvaren af apoteket i Sotholm G. Th. Pettersson, och afsynades detsamma d. 9 jan. 1894.

Den apoteket åliggande årliga afgiften till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond höjdes genom K. brefvet d. 23 juni 1905 till 800 kronor, genom K. brefvet d. 22 sept. 1911 ytterligare till 1,500 kronor.

PETTERSSON, GUSTAF THEODOR. Född d. 17 maj 1847 i Malmö.

Föräldrar: Snickarmästaren HANS PETTERSSON, född d. 30 nov. 1799, död d. 1 april 1869, och KRISTINA LARSSON, född d. 18 maj 1810, död d. 4 april 1860.

Efter skolstudier vid högre allmänna läroverket i Malmö åren 1856—63 antogs P. d. 1 aug. 1863 till elev å apoteket Svanen i Kristianstad, där han d. 18 juni 1867 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter å nämnda apotek till d. 18 jan. 1868, å apoteket i Simrishamn till d. 8 febr. 1869, på Lejonet i Malmö från d. 9 april s. å. till d. 22 juli 1872, på Örnen i Karlstad från d. 1 aug. 1872 till d. 15 juni 1873 samt i Svenljunga till sept. s. å. Inskrefs höstterminen 1873 vid farmaceutiska institutet, där han d. 22 maj 1875 undergick apotekar-examen. Var sedan anställd på apoteken Kronan i Norrköping från d. 1 juni 1875 till d. 1 febr. 1878, Nordstjärnan i Stockholm från d. 5 febr. s. å. till d. 18 dec. 1884 samt Fläkta Örnen i Malmö från d. 1 jan. 1885 till d. 21 sept. 1886. Erhöll d. 13 okt. 1886 personligt privilegium å apoteket i Sotholm och d. 3 mars 1893 transport till det genom K. brefvet d. 22 okt. 1892 föreskrifna nya apoteket i Katrineholm, hvilket af P. öppnades efter d. 9 jan. 1894 verkställd afsynning. Erhöll d. 21 febr. 1894 tillståndsbevis för medikamentsförrådet i Stensjö och d. 14 nov. 1900 dylikt för medikamentsförrådet i Björkvik.

Död d. 1 april 1905 i Katrineholm.

Gift d. 6 okt. 1893 i Malmö med HULDA PETERSSON, född d. 30 okt. 1859, dotter till hemmansägaren PER VIKTOR PETERSSON och HULDA SOFIA PETERSSON.

TRÄGÅRDH, CHARLES ANTON. Född d. 27 maj 1853 i Ystad.

Föräldrar: Landtbrukaren CARL TRÄGÅRDH, född d. 29 jan. 1828, död d. 22 juli 1861, och CHRISTINA ALBERTINA HALLSTRÖM, född d. 8 jan. 1824, död d. 8 maj 1894.

Efter skolstudier vid högre elementarläroverket i Lund åren 1866—70 antogs T. 1870 till elev å apoteket Svanen i nämnda stad, där han d. 16 maj 1874 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade sedan å nämnda apotek samt å apoteket i Trälleborg till hösten 1877, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet, där han d. 13 dec. 1879 undergick apotekarexamen. Var därefter en kortare tid anställd på apoteket Svanen i Stockholm samt blef 1880 föreståndare för apoteket Nordstjärnans i Stockholm mineralvattenfabrik. Innehade denna befattning till 1895, hvilket år T. d. 11 okt. tilldelades personligt privilegium på det då till själfständigt apotek förändrade medikamentsförrådet i Edsberg, Örebro län. Transporterades d. 22 dec. 1905 till apoteket i Katrineholm; innehade härjämte medikamentsförrådet i Björkvik.

Erhöll vid farmaceutiska institutet premium ur Hallengrenska fonden för noggrann och förtjänstfull undersökning af *Lignum Qvassiae*.

Tryckt arbete: *Undersökning af Lignum Qvassiae* i Farmaceutisk tidskrift 1879.

Död d. 8 juli 1911 af hjärtförslamning under tillfällig vistelse i Berlin. Ogift.

HALLBERG, CARL ERIK. Född d. 26 mars 1855 i Harde-
mo socken, Örebro län.

Föräldrar: Landtbrukaren ERIK ERIKSSON, född d. 16 april 1826, död d. 25 nov. 1904, och KATARINA ERIKSSON, född d. 23 maj 1831.

Efter genomgångna fem klasser vid högre allmänna läroverket i Örebro antogs H. d. 1 sept. 1874 till elev på apoteket i

Arboga samt aflade d. 26 dec. 1877 farmacie studiosi-examen. Var sedan fortfarande anställd i Arboga till d. 28 aug. 1882, därefter från d. 15 okt. s. å. till d. 1 juli 1883 på apoteket Lejonet i Malmö. Inskrefs hösten d. å. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 5 dec. 1885 apotekarexamen. Tjänstgjorde under sommaren 1884 på apoteket i Väla, numera Öster-Väla, samt efter examen från d. 1 jan. till d. 19 nov. 1886 på apoteket Kronan i Kristianstad, från d. 25 nov. s. å. till d. 14 nov. 1890 på apoteket Nordstjärnan i Stockholm samt under kortare perioder 1891 på apoteken i Köping och Malmköping. Förestod från den 1 okt. 1891 till d. 15 juni 1892 medikamentsförrådet i Gustafsberg. Tjänstgjorde därefter på apoteket Svanen i Stockholm, hvarifrån H. den 1 nov. 1892 flyttade till apoteket i Väla för att iordningsställa detsamma tilldelade medikamentsförrådet i Gysinge; förestod därunder två månader nämnda apotek samt efter skedd afsyning nämnda medikamentsförråd från d. 1 april 1893 till d. 25 okt. 1896, hvilket är detta förändrades till självständigt apotek. Var därefter från d. 1 dec. 1896 till d. 1 aug. 1899 föreståndare för medikamentsförrådet i Stensjö samt från d. 8 jan. 1900 för medikamentsförrådet i Fellingsbro. Sedan detta förändrats till självständigt apotek tilldelades H. d. 12 febr. 1904 personligt privilegium å detsamma. Erhöll d. 16 febr. 1912 transport till apoteket i Katrineholm samt d. 1 april s. å. uppdrag att tillhandahålla medikamentsförrådet i Björkvik.

Gift d. 18 sept. 1897 å Jäders bruk med ELLEN CHARLOTTA BROSTRÖM, född d. 14 juni 1869, dotter till smidesmästaren PER AUGUST BROSTRÖM och KAROLINA WILHELMINA FORSBERG.

Apoteket i Flen.

1914.

Genom K. brevet d. 26 juni 1874 till K. sundhetskollégium bemyndigades detta uppdraga åt närboende lämplig apotekare att tillhandahålla ett medikamentsförråd vid Flen, i grannskapet af distriktläkarens bostad, och erhöill apotekaren S. J. N Svensson i Malmköping d. 18 sept. nämnda år tillstånd inrätta detsamma.

Då privilegiet å moderapoteket genom innehafvarens frånfälle år 1914 blifvit ledigt, ingick kommunalnämnden i Flen, jämlikt beslut d. 27 mars s. å., till K. medicinalstyrelsen med begäran, att medikamentsförrådet därstädes måtte förklaras som själfständigt apotek. Såsom skäl härför anfördes, att inom kommunen bodde närmare 3,000 personer samt att apoteksinrättningen i Flen under de senare åren haft en årsomsättning af mellan 35- och 40,000 kronor. Sedan tillstyrkande yttranden efter remiss inkommit från K. bhde i länet och förste provinssiäläkaren, hemställde K. medicinalstyrelsen d. 15 juli 1914 om K. Maj:ts bifall till denna begäran. Genom nåd. brevet d. 20 aug. 1914, till K. medicinalstyrelsen expedieradt d. 28 nov. s. å., föreskref också K. Maj:t, att medikamentsförrådet i Flen skulle, så snart ske kunde, förändras till själfständigt apotek med personligt privilegium.

Östergötlands län.

Linköping.

Rachellska apoteket.

1720—1758.

Tiden 1720—1758 torde i Linköping hafva försålts medikamenter af en »apothekare» M. Rachell. I Linköpings stads kyrkoböcker från denna tid finnes denne upptagen, men har R. med säkerhet ej innehaft af K. Maj:t privilegierad apoteks-inrättning. En sådan finnes ej omnämnd i befintliga handlingar och för J. A. Relow d. 30 sept. 1729 utfärdadt privilegiebref å anläggandet af ett apotek i Linköping, hvilket dock först senare kom till stånd, anger, att ansökan härom af K. Maj:t beviljades emedan vederbörande i infordradt utlåtande förklarade det »vara nödigt att ett apotek i Linköping må warda inrättadt sedan den förre apothekaren J. H. Nauman», som erhållit dylikt privilegium d. 17 dec. 1719, »flyttat tillbaka till Norrköping».

Med Rachells 1758 inträffade död upphörde emellertid denna medikamentsförsäljning, och ägde Linköping för öfrigt då sedan 1735 ett på grund af Kungl. privilegium inrättadt apotek.¹

¹ Enligt Sackléns Apotekarhistoria och K. Ahlbergs »Den svenska farmaciens historia» skulle M. Rachells svärfader Johan Erlandsson hafva varit apotekare i Linköping äfvensom på Kronan i Norrköping, men har detta ej varit fallet. Beträffande sistnämnda apotek är dock möjligt, att E. på grund af släktförbindelser med apotekaren Chr. Wolluhn efter dennes död år 1717 haft hand om apoteks-rörelsen därstädes.

RACHELL, MAURITZ. Döpt d. 9 okt. 1701.

Föräldrar: Apotekaren i Kristianstad JOHAN SAMUEL RACHELL, född d. . . ., död d. . . ., själarिंगning d. 26 mars 1710, och LUCIA VON DOHREN, född d. . . ., död 1723, begrafven d. 29 dec.

R. idkade apoteksrörelse i Linköping från år 1720 till sin död år 1758, då densamma upphörde och inventarierna inköptes af apotekaren Chr. Dahm i Askersund.

Död d. 11 febr. 1758.

Gift d. 10 nov. 1737 med CATHARINA JOHANNA ERLANDSDOTTER, född d. 2 juni 1718, död d. 2 mars 1778, dotter till handlanden JOHAN ERLANDSSON och BRITA ZETTERSTEDT.

Barn: JOHAN SAMUEL, född d. 6 sept. 1738, död d. 2 okt. 1748; — CATHARINA LOVISA, född d. 27 juni 1740, död d. 4 april 1791; — MARIA ELISABETH, född d. 20 juli 1741, död d. 12 jan. 1804, gift d. 28 febr. 1762 med sjökaptanen JOHN CHRISTOFFER NENTVIG, född d. 1 april 1722, död d. 5 mars 1803; — CARL PETER, född d. 29 juni 1743, död d. . . .; — ULRIKA MARGARETHA, född d. 2 okt. 1744, död d. 28 mars 1746; — ANNA BIRGITTA, född d. 5 aug. 1750, död d. 9 okt. s. å.; — JOHAN SAMUEL, född d. 1 april 1754, död d. 5 juni s. å.

Apoteket Vasen.

1735.

Sedan »apoteket i Östergötland och Norrköpings stad» vid ryssarnas härjningar på svenska kusten sommaren 1719 jämte staden nedbränts, erhöll J. H. Nauman, på grund af »nödvändigheten, att uti dess ställe ett annat apotek må warda på någon ort där i länet inrättadt,» d. 17 dec. s. å. på därom gjord ansökan privilegium på inrättandet af ett apotek i Linköping, med åtnjutande af viss tullfrihet samt »befrielse från all borgerlig skatt och tunga, inkvartering och kontribution m. m.» Något apotek anlades dock ej i Linköping med stöd af detta privilegium, då N. redan följande år på K. kammarkollegii tillstyrkan flyttade sina rättigheter till Norrköping.

Nuvarande apoteket Vasen inrättades 1735 af J. A. Relow, sedan för denne d. 30 sept. 1729 utfärdadt privilegium förnyats genom resolution d. 19 dec. förstnämnda år. Af privilegiebrevet för R. framgår, att det apotek, denne skulle inrätta, afsåge att ersätta det apotek, å hvilket ofvannämnde Nauman erhållit privilegium, men hvilket då ej kommit till stånd.

Troligen från anläggandet och med säkerhet från 1750-talet, då en stor del af Linköping brann, var apoteket förlagdt till hörnet af Storgatan och Apotekargatan till dess det i sept. 1913 flyttades till Östergötlands hushållningssällskaps nybyggda hus vid Stora torget, med adress Storgatan 33.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 97,000 kronor.

RELOW (RELAU), JOHANN ALBERT. Döpt d. 30 dec. 1664 i Hamburg.

Föräldrar: Läraren i nämnda stad PETER RELOW, döpt d. 5 juli 1616, död d. 8 nov. 1679, och WILHELMINE VON EITZEN, född d. . . ., död d. . . .

R. vistades redan 1689 i Stockholm, men var sedan under flera år apotekare i Åbo. Denna stad nödgades han dock lämna vid ryssarnas anfall 1718, då han ånyo bosatte sig i Stockholm. Sökte och erhöll d. 30 sept. 1729 privilegium å en apoteksinrättning i Linköping, hvilken dock ej kom till stånd förrän efter förnyad K. resolution af d. 19 dec. 1735. År 1737 fick R. tillstånd att transportera privilegierna på provisor C. Th. Rosenthal.

Död d. 2 dec. 1737 i Linköping och begrafd därstädes.

Gift d. 6 jan. 1689 i Stockholm med DOROTHEA MÖLLER, född d. 19 jan. 1667, död d. . . ., dotter till guldsmeden i Stockholm HENRIC MÖLLER och ELSA GRUNDEL.

ROSENTHAL, CONRAD THEODOR. Född d. 10 aug. 1710 i Livland.

Föräldrar:

R. tjänstgjorde som provisor hos apotekaren J. A. Relow på apoteket Vasen i Linköping samt efterträdde 1737 denne. På und. ansökan af Relow transporterades nämligen genom K. resolution d. 6 dec. d. å. privilegiet å nämnda apotek på Rosenthal. Överlämnade 1763 apoteket till sin måg Bleckert Urling och bosatte sig i Risinge.

Död d. 30 mars 1786 i Risinge.

Gift 1) d. 17 okt. 1738 med ANNA CATHARINA FISCHER, född d. 16 april 1722, död d. 17 april 1752, dotter till borgaren i Linköping CHRISTOFFER FISCHER och MARGARETHA HÖJER.

Barn: CHRISTIAN FREDRIK, född d. 26 jan. 1740, död d. 8 april 1810. Skvadronskirurg, slutligen landtbrukare på Värö i Kärna socken; — CONRAD THEODOR, född och död d. 27 febr. 1742; — JOHAN ADOLPH, född d. 14 dec. 1743, död d. . . .; — ANNA MARGARETHA, född d. 8 nov. 1745, död d. 28 mars 1746; — BEATA SOPHIA, född d. 23 jan. 1747, död d. 8 mars 1795, gift 1) d. 18 okt. 1768 med apotekaren BLECKERT URLING (se nedan), 2) d. . . . med bokhållaren vid Finspong, sedermera ägaren till Ysunda i Risinge, JOHAN PAMP, född d. 4 april 1735, död d. 7 jan. 1817; — ULRIKA, född d. 11 mars 1750, död d. 10 aug. 1751; — DANIEL, född d. 17 april 1752, död s. å.

2) d. 11 okt. 1761 med CHRISTINA REBECKA NORRSTADIUS, född d. . . . 1720, död d. 23 febr. 1762, dotter till stadskom-

ministern i Linköping, sedermera kyrkoherden i Västerlösa, Linköpings stift, JOHAN NORRSTADIUS och GRETA GJEDDA.

URLING, BLECKERT. Född d. 1 maj 1738 på Broby i Strå socken, Östergötland.

Föräldrar: Regementsskrifvaren PETER URLING, född d. . . . 1697, död d. 16 dec. 1757, och ELISABETH SOPHIA DUBERG, född d. . . . 1703, död d. 9 febr. 1744.

U. var anställd som provisor på apoteket Vasen i Linköping till 1763, hvilket år han köpte apoteket.

Död d. 14 nov. 1770 i Linköping (lungdot).

Gift d. 18 okt. 1768 med BEATA SOPHIA ROSENTHAL, född d. 23 jan. 1747, död d. 8 mars 1795, dotter till apotekaren CONRAD THEODOR ROSENTHAL och ANNA CATHARINA FISCHER.

Barn: THEODOR PETER, född d. 26 juli 1769, död d. 5 mars 1770; — ANNA SOPHIA, född d. 20 sept. 1770, död d. . . .

JUNG, JACOB. Född d. 11 sept. 1733 i Nyköping.

Föräldrar: Stadskassören och rådmannen i Nyköping JACOB JUNG, född d. . . ., begravnen d. 12 april 1748, och ANNA GUSTAVA CUUR, född d. . . . okt. 1703, död d. 16 jan. 1786.

J. kom som provisor från Falun och tillhandlade sig 1771 apoteket Vasen i Linköping af apotekare B. Urlings änka. Examinerades därefter men sökte ej stadfästelse af privilegiet.

Död d. 16 juli 1778.

Gift d. 24 juni 1773 med MARIA CATHARINA ROTH, född d. 17 sept. 1752, död d. 29 april 1837 i Lindsberg, [gift 2) d. 6 nov. 1780 i Linköping med tullöverinspektoren i Sandhamn HERMAN WILHELM STAPELMOHR, född d. 17 okt. 1738, död d. 14 juli 1803], dotter till apotekaren i Falun BENJAMIN ROTH och SARA MAGDALENA SCHULTZ.

Äktenskapet var barnlöst.

Efter apotekare Jungs död dref dennes änka apoteksrörelsen medelst provisor samt erhöll genom K. brefvet d. 10 april 1780 förnyade privilegier å apoteket; sålde dock detsamma s. å. och ingick nytt äktenskap.

CAVALLIN, PETER ANDREAS. Född d. 29 mars 1748 i Refvinge, Malmöhus län.

Föräldrar: Ryttmästaren vid K. Södra skånska kavalleriet SAMUEL CAVALLIN, född d. 10 febr. 1692, död d. 25 dec. 1774, och MARIA TROTZIG, född d. . . . 1708, död d. 17 maj 1762.

Efter föregångna skolstudier antogs C. 1761 till elev på apoteket Vakteln i Halmstad, samt kom 1769 till Stockholm, där han konditionerade å apoteket Morianen till 1778. Blef s. å. provisor hos apotekaränkan Scharenberg på apoteket Korpen i Stockholm och examinerades d. 7 april s. å. Förestod därefter apoteket Korpen till d. 24 maj 1780, då C. af apotekare J. Jungs änka inköpte apoteket Vasen i Linköping. Undergick d. 3 juni 1780 apotekarexamen samt erhöll d. 14 nov. privilegiebref att »ensammen vara Apothecare i Linköpings stad». Höll tillika från 1783 under flera år filialapotek vid Medevi hälsobrunn. C. sålde apoteket 1792 samt inköpte 1795 säteriet Wårnäs i Östergötland, hvilket han 1805 afyttrade. Innehade därefter egendomen Kartorp i Motala socken till 1813, då han sålde densamma till sin måg samt bosatte sig på Kulla i Krigsbergs socken i Östergötland.

Död d. 14 mars 1829 på Ubbetorp i Östra Hargs socken, Östergötlands län.

Gift d. 1 juli 1781 i Stockholm med MARIA GUSTAVA WENDTLAND, född d. 4 mars 1764, död d. 9 april 1819, dotter till sjökaptainen CARL BALTZAR WENDTLAND och HENRIKA AGNETA RAM.

Barn: CARL FREDRIK, född d. 8 sept. 1782, död d. 26 maj 1783; — MARIA HENRIKA, född d. 27 juni 1784, död d. 26 sept. s. å.; — CAROLINA GUSTAVA, född d. 24 jan. 1786, död d. 13 maj 1863, gift d. 23 dec. 1813 på Kartorp med brukspatronen CARL JACOB GRILL, född d. 10 juli 1788, död d. 15 mars 1859; — CHRISTINA CHARLOTTA, född d. 3 april 1789, död d. 24 aug. s. å.; — PER GUSTAF, född d. 8 dec. 1791, död d. 28 april 1836. Fanjunkare vid K. Första lifgrenadierregementet; — HENRIETTA, född d. 30 dec. 1793, död d. 17 dec. 1842, gift d. 11 jan. 1820 i Motala med magasinsförvaltaren PER LAMPA, född d. . . . 1789, död d. 24 aug. 1828; — CHARLOTTA, född d. 6 sept. 1801, död d. 23 april 1890; — En son, död späd.

STUART, LARS. Född d. 4 mars 1757 i Borås.

Föräldrar: Handlanden och rådmannen i Borås ANDERS STUART, född d. 18 nov. 1711, död d. 13 mars 1773, och ANNA CHRISTINA BROVALL, född d. . . . 1722, död d. 25 april 1772.

Sedan S. ett år idkat studier vid Uppsala universitet antogs han 1774 till elev å apoteket Kärnan i Hälsingborg, där han 1780 aflade farmacie studiosi-examen. Fortsatte efter aflagd examen sin tjänstgöring å nämnda apotek till maj 1783, då han kom till Stockholm och d. 3 juni s. å. undergick apotekarexamen. Reste sedan tillbaka till Hälsingborg i afsikt att öfvertaga apoteket därstädes, men träffade ej öfverenskommelse med ägaren apotekaren B. N. Berckenmeijer om villkoren, utan stannade hos honom som provisor till 1786. Blef s. å. af apotekare Ad. Meijers änka i Västervik kallad att förestå apoteket därstädes, hvilket S. också förestod till 1792. Inköpte nämnda år apoteket Vasen i Linköping, å hvilket han fick privilegium d. 17 sept. 1795.

Apoteket »skötte S. med högsta loford, men till ringa båtnad för sig själf». Sålde detsamma 1802 och flyttade till sin egen dom säteriet Hallstad i Tjärstads socken, Östergötland.

Erhöll 1789 assessors fullmakt.

Död d. 4 maj 1826 å Hallstads säteri.

Gift d. 27 nov. 1792 i Stockholm med SARA CATHARINA BERGER, född d. 28 maj 1772, död d. 3 mars 1838, dotter till sidenfabrikören i Stockholm PETER CARLSSON BERGER och CATHARINA MARGARETHA BERGGRAF.

Barn: PER ANDERS, född d. 7 okt. 1793, död d. 4 nov. 1857. Vice häradshöfding; — ANNA CATHARINA, född d. 27 jan. 1795, död d. 1 dec. 1884; — EMANUEL, född d. 17 mars 1796, död d. 6 juli 1797; — BEATA SOFIA, född d. 14 febr. 1800, död d. 1 nov. 1895, gift d. 6 juli 1825 med komministern i Pelarne, sedermera i Slaka, GEORG GIDEON CALÉN, född d. 21 aug. 1792, död d. 20 febr. 1861; — CHARLOTTA ALBERTINA, född d. 24 jan. 1802, död d. 3 mars 1872, gift d. 7 okt. 1828 med kronolänsmannen GUSTAF ERIK EKELOF, född d. 25 april 1805, död d. 2 mars 1869; — ALEXANDER, född d. 19 april 1803, död d. 18 febr. 1859. Kommissionslandtmätare; — FREDRIKA, född d. 2 juli 1805, död d. 8 okt. 1877, gift d. 15 aug. 1845 med kyrkoherden i Västra Husby CARL ANDERS BRODIN, född d. 1 juli 1796, död d. 28 juli 1867; — HENRIK, född d. . . ., död spädd.

CAVALLIN, HANS JACOB. Innehade apoteket Vasen i Linköping åren 1802—09. (Se under apoteket Kronan i Göteborg).

LÖNNGREN, PEHR ERIK. Född d. 25 nov. 1781 i Norrköping.

Föräldrar: Handlanden i Norrköping CARL GUSTAF LÖNNGREN, född d. 10 dec. 1744, död d. 4 mars 1827, och BRITA SOFIA HEDERSTRÖM, född d. 7 jan. 1755, död d. 22 febr. 1838.

L. antogs 1799 till elev å apoteket Ängeln i Stockholm, där han var anställd till 1804. Aflade apotekarexamen 1809 och inköpte s. å. apoteket Vasen i Linköping. Erhöll 1812 tillstånd att tillverka spanskgröna. Sålde apoteket 1813 och flyttade följande år till Stockholm, där han innehade en såpfabrik å sin ägendom vid Björngårdsgatan å Södermalm.

Död d. 20 febr. 1848 i Stockholm.

Gift d. 23 sept. 1809 med CHRISTINA LOVISA BENNET, född d. 23 aug. 1790, död d. 22 jan. 1858, dotter till fabrikören JOHAN BENNET och MARGARETA CATARINA APPELQVIST.

Barn: ERICA LOVISA, född d. 27 juli 1810, död d. 28 juli 1837, gift d. 28 mars 1829 med kamreraren i K. krigskollegium, assessorn CARL GUSTAF BAGGE, född d. 14 maj 1793, död d. 26 febr. 1881; — CARL JOHAN WILHELM, född d. 26 okt. 1811, död d. 1 nov. s. å.; — HEDVIG SOFIA AMALIA, född d. 17 nov. 1813, död d. 14 juli 1850, gift d. 13 jan. 1839 med assessorn CARL GUSTAF BAGGE i hans andra äktenskap (se ofvan); — AXEL FERDINAND, född d. 4 mars 1815, död d. 28 maj 1857. Farmacie studiosus d. 7 maj 1834, examinerad apotekare d. 19 maj 1841; — AXEL LUDVIG, född d. 19 dec. 1816, död d. 10 nov. 1870. Grosshandlare; — HILDA CHARLOTTA, född d. 12 april 1819, död d. 14 april 1883, gift d. 21 febr. 1846 med grosshandlaren i Stockholm FREDRIK THEODOR GUILLETMOT, född d. 13 april 1820, död d. 20 okt. 1892; — EMILIA AUGUSTA, född d. 15 maj 1820, död d. 21 febr. 1874, gift d. 30 nov. 1847 med hofpredikanten och kyrkoherden i Lösen och Augerum OTTO WILHELM HENRIK EKLUNDH, född d. 30 okt. 1808, död d. 18 jan. 1866; — PER EDVARD, född d. 12 juli 1821, död d. 14 mars 1872. Silkesfärgare; — CONSTANCE LOUISE, född d. 21 sept. 1822, död d. 4 mars 1854; — FRANS LEONHARD, född d. 28 nov. 1823, död d. 26 maj 1887. Handlande i Söderhamn; — CLAES ARVID, född d. 31 maj 1825, död d. 25 mars 1888. Handelsagent i Stockholm; — HENRIK THEODOR, född d. 27 aug. 1826, död d. 27 juli 1842; — SELMA KRISTINA, född d. 23 juli 1828, död d. 3 okt. 1849; — OTTO WILLEHAD, född d. 13 juni 1830, död d. 11 jan. 1909. Kassör i brand-

försäkringsaktiebolaget Fenix; — MARIA TERESIA, född d. 8 okt. 1832, död d. 9 jan. 1871, gift d. 23 aug. 1857 med fabrikören ADOLF WILHELM WAHLENBERG, född d. 17 dec. 1827, död d. 31 jan. 1890.

UGGLA, ADOLF. Innehade åren 1814—28 apoteket Vasen i Linköping. (Se under apoteket Lejonet i Jönköping).

LIEBMAN, CHRISTIAN MATHIAS. Född d. 29 okt. 1791 i Lund.

Föräldrar: Dåvarande komministern, sedermera kyrkoherden i Mellby och Hvitaby, THURE LIEBMAN, född d. 20 mars 1734, död d. 30 nov. 1817, och ULRIKA ROTH, född d. . . . 1765, död d. 27 maj 1804.

L. antogs 1804 till elev å apoteket Svanen i Lund samt konditionerade sedan från 1809 i Göteborg, från 1811 på apoteket Svanen i Lund, från 1815 å apoteket Fläkta Örnen i Malmö och från 1818 å apoteket Kärnan i Hälsingborg. Aflade d. 7 sept. sistnämnda år apotekarexamen. Tjänstgjorde därefter på apoteket Göta Lejon i Karlskrona samt från hösten 1819 till hösten 1822 på bl. a. apoteken Ugglan, Morianen, Nordstjärnan och Gripen i Stockholm. Erhöll d. 25 nov. 1822 K. sundhetskollégii förordnande att förestå apoteket Enhörningen i Stockholm. Förestod detta till d. 1 mars 1823, då L. köpte apoteket i Vimmerby, å hvilket han erhöll privilegium d. 18 juni s. å. »Ehuru i orten omfattad för sina kunskaper i sitt yrke med utmärkt förtroende», sålde han apoteket i Vimmerby samt inlöste och tillträdde d. 1 okt. 1828 apoteket Vasen i Linköping, hvarå han erhöll privilegium d. 7 nov. s. å.

I skrifvelse till K. Maj:t d. 6 dec. 1832 anhöll K. sundhetskollégium, att apotekare Liebman måtte, på grund af att han höll sitt apotek i bästa skick och städse gjort sig känd för skicklighet och välförhållande, så att han med skäl kunde anses såsom en bland de mest utmärkta apotekare i riket, erhålla assessors namn, heder och värdighet. Denna hemställan bifölls, och öppet bref om assessors-värdigheten utfärdades af K. Maj:t d. 28 dec. 1832.

Död d. 12 aug. 1848 i Linköping.

Gift i Vimmerby med MARIA CHRISTINA STRÖMBERG, född d. 4 aug. 1797, död d. 28 maj 1872, dotter till . . .

Barn: MATHIAS CARL CHRISTOPHER, född d. 17 jan. 1823, död d. 28 febr. 1877. Student i Lund 1841. F. d. underlöjtnant vid K. Jämtlands fältjägare-regemente.

Efter assessor L:s död dref dennes änka apoteksrörelsen till d. 1 okt. 1851.

WIGANDER, ANDERS FREDRIK. Född d. 4 febr. 1819 i Falun.

Föräldrar: Postinspektoren JOHAN ERIK WIGANDER, född d. 30 juli 1786, död d. 17 febr. 1864, och CHRISTINA MARGARETA KJELLIN, född d. 22 febr. 1795, död d. 6 mars 1861.

Efter skolundervisning vid elementarläroverket i Falun antogs W. 1838 till elev å apoteket i nämnda stad samt aflade farmacie studiosi-examen därstädes d. 13 sept. 1841. Kom till Stockholm 1842 och aflade apotekarexamen d. 29 maj 1844. Inköpte 1845 och erhöll d. 17 sept. 1846 privilegium å apoteket i Askersund. Afyttrade denna apoteksinrättning 1851. Köpte d. 27 dec. 1850 apoteket Vasen i Linköping, hvilket han tillträdde d. 1 okt. 1851; erhöll privilegium å detsamma d. 3 april 1852. W. öfverlät apoteket Vasen d. 14 nov. 1857 till apotekare L. Th. Brogren och afträdde det d. 1 juni 1858.

En lång följd af år ingrep apotekare W. verksamt i Linköpings allmänna angelägenheter samt var mycket anlita för offentliga uppdrag. Så var han stadsfullmäktig från denna institutions inrättande år 1862 till några år före sin död samt blef redan första året efter sin ditkomst insatt i direktionen för Linköpings sparbank, hvilken befattning han innehade till sin död. Var åren 1857—90 vice ordförande och biträdande direktör i Östergötlands enskilda bank:

R. V. O. 1888.

Död d. 10 april 1892 i Linköping.

Gift d. 2 sept. 1848 i Falun med EMMA GUSTAVA GODÉE, född d. 29 aug. 1826, död d. 11 juni 1892, dotter till kaptenen vid K. Dalregementet GUSTAF ADOLF GODÉE och CAROLINA GUSTAVA OBITZ.

Barn: EMMA MÄRTA KAROLINA MARGARETA, född och död d. 13 aug. 1849; — ERIK GUSTAF PALNE, född d. 12 dec. 1850,

död d. 22 jan. 1854; — ESKIL GUSTAF FREDRIK, född d. 10 febr. 1852, död d. 12 aug. s. å.; — TAGE FREDRIK, född d. 18 aug. 1853. Vice häradshöfding, revisor i K. kammarrätten; — CARL IVAR, född d. 8 maj 1855, död d. 8 dec. 1856; — CARL FREDRIK, född d. 28 jan. 1857, död d. 1 juli 1858; — ERIK TORSTEN WALDEMAR, född d. 3 nov. 1858, död d. 19 dec. 1866; — GERDA SARA KAROLINA, född d. 14 febr. 1868, gift d. 27 juni 1892 med prov.-läkaren i Ulricehamn, med. lic. ARVID SÖDERBOM, född d. 31 juli 1853; — MÄRTA VIVI AMALIA, född d. 14 febr. 1868.

BROGREN, LUDVIG THEODOR. Född d. 24 maj 1827 på Skränge i Gammalkils socken, Östergötlands län.

Föräldrar: Öfverstelöjtnanten JONAS BROGREN, född d. 8 febr. 1780, död d. 11 nov. 1859, och CLARA MAGDALENA CHRISTINA SEGERSTÉEN, född d. 5 juli 1800, död d. 11 april 1871.

B. uppfostrades i föräldrahemmet i kretsen af 17 syskon och intogs vårterminen 1836 i Linköpings elementarläroverk, hvilket han lämnade vid slutet af vårterminen 1843. Antogs d. 2 juni s. å. till elev å apoteket Korpen i Stockholm, hvilket apotek då innehades af apotekaren, sedermera lektorn K. Fr. Thedenius, samt aflade d. 2 juni 1847 inför apotekarsocietets direktion farmacie studiosi-examen. Var sedan från d. 4 juni 1847 till d. 6 juli 1848 anställd å apoteket Ängeln i Stockholm, därefter till d. 24 maj 1850 å apoteket Kronan i samma stad. Inskrefs höstterminen 1850 vid farmaceutiska institutet, där han d. 6 mars 1852 aflade apotekarexamen. Tillträdde efter avslutadt köp d. 1 april 1852 apoteket i Kisa, hvarå han d. 28 juli s. å. erhöill privilegium. Förordnades d. 8 maj 1855 att förestå postexpeditörstjänsten i Kisa. Inköpte hösten 1857 apoteket Vasen i Linköping och tillträdde detta apotek d. 1 juni 1858. Undfick d. 12 febr. 1864 privilegium å detsamma, men sålde det d. 1 maj s. å. Anlade 1865 i Linköping ett bryggeri för tillverkning af baijerskt öl. Till följd af efterträdarens, apotekaren C. A. Kinnmans konkurs nödgades B. att jämte apotekaren A. F. Wigander 1868 ånyo inköpa apoteket Vasen, hvilket dock afyttrades påföljande år.

I Linköping innehade B. åtskilliga förtroendeuppdrag. Valdes 1860 till en af stadens äldste samt 1862 till stadsfullmäktig, hvilket senare uppdrag han innehade under en lång följd af år.

R. V. O. 1895.

Död d. 19 april 1897 i Linköping.

Gift d. 16 maj 1852 med JOSEFINA CATHARINA THERESIA BROGREN, född d. 23 april 1827, död d. 3 april 1895, dotter till furiren vid K. Södermanlands regemente ADOLF BROGREN och CATHARINA ALMQVIST.

Barn: CLARA ADOLFINA TERESIA, född d. 5 dec. 1852, gift d. 15 juni 1879 med f. d. rektorn vid Linköpings högre allmänna läroverk, fil. dr PER AXEL CYRUS ROMDAHL, född d. 12 sept. 1841; — JON LUDVIG, född d. 1 sept. 1853. F. d. bryggeridisponent; — ANNA CATARINA, född d. 2 aug. 1855, död d. 8 jan. 1856; — FREDRIK THEODOR, född d. 2 aug. 1857, död d. 18 april 1859; — CARL LUDVIG, född d. 21 mars 1864. F. d. landtbrukare.

KINNMAN, CONRAD AXEL. Innehade apoteket Vasen i Linköping åren 1864—68. (Se under apoteket i Björnlunda, sid. 447).

LIEDBERGIUS, JOHAN HJALMAR. Född d. 9 juli 1831 i Målilla socken i Kalmar län.

Föräldrar: Dälv. organisten och kantorn, sedermera säteriägaren ANDERS JOHAN LIEDBERGIUS, född d. 12 nov. 1797, död d. 22 maj 1864, och CHRISTINA CHARLOTTA GERLING, född d. . . . 1800, död d. . . . maj 1869.

L. antogs 1847 till elev å apoteket i Vimmerby och aflade därstädes d. 28 febr. 1853 farmacie studiosi-examen. Han tjänstgjorde därefter på samma apotek till våren 1855 och under sju månader 1857 å apoteket Lejonet i Uppsala. Aflade d. 28 maj 1858 apotekarexamen. Var därefter 1858—59 anställd å apoteket Svanen i Kristianstad samt åren 1860—68 på Svanen i Lund. År 1869 inköpte L. apoteket Vasen i Linköping med detsamma då tillhörande filialapoteket i Åtvidaberg. Erhöll d. 6 aug. s. å. privilegium å apoteket. Atnjöt från 1908 befrielse från dess skötsel.

L. var på sin tid mycket anlitad i kommunala värf; var bland annat vice ordförande i fattigvårdsstyrelsen och ledamot af hälsovårdsnämnden i Linköping.

Död d. 20 jan. 1910 i Linköping.

Gift d. 7 sept. 1869 å Brunneby i Östergötland med HILDA AMANDA BRUNAU, född d. 8 sept. 1835, död d. 2 mars 1915, dotter till komministern i Säby, Linköpings stift, SVEN BRUNAU och HEDVIG EMERENTIA GERLING.

Äktenskapet var barnlöst.

DANIELSON, CARL JOHAN. Född d. 21 sept. 1854 i Lund.

Föräldrar: Inspektoren DANIEL MAXIMILIAN DANIELSON, född d. 15 juli 1811, död d. 9 dec. 1874, och HELENA LARSON, född d. 30 juni 1810, död d. 3 dec. 1864.

Efter erhållen skolundervisning vid Lunds katedralskola åren 1864—71 antogs D. d. 8 jan. 1872 till elev å apoteket Svanen i samma stad. Undergick d. 24 mars 1876 farmacie studiosi-examen samt tjänstgjorde sedan å nämnda apotek till d. 8 juni 1877, därefter å apoteket Enhörningen i Göteborg till juli 1878. Inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet samt aflade d. 13 dec. 1880 apotekarexamen. Var sedan efter kortare tjänstgöring å Hjorten i Lund samt å apoteket Lejonet i Landskrona anställd å apoteket Fläcka Örnen i Malmö från juli 1881 till juli 1887. Efter vikariat å apoteket i Sotholm och medicamentsförrådet i Dalarö förestod D. apoteket i Tjällmo från sept. 1887 till jan. 1888. Tjänstgjorde på apoteket Nordstjärnan i Stockholm från d. 1 maj 1888 till juni 1894, därefter å apoteket i Katrineholm till nov. 1896. Erhöll d. 1 dec. 1896 personligt privilegium å apoteket i Lenhofda, transporterades d. 30 okt. 1903 till nya apoteket i Alfvesta samt d. 5 maj 1913 till apoteket Vasen i Linköping.

Från dess gamla plats i hörnet af Stor- och Apotekargatorna, där apoteket varit förlagdt sedan 1750-talet, flyttade D. detsamma till huset Storgatan 33, hvarvid apoteket äfven försågs med ny inredning.

D. besökte som apotekarsocietetens stipendiat sommaren 1893 världsutställningen i Chicago samt deltog i sjunde internationella farmaceutiska kongressen därstädes s. å.

Tryckt arbete: *Studier vid världsutställningen i Chicago 1893 samt öfver farmaceutiska förhållanden i Nordamerikas förenta stater jämte referat öfver sjunde internationella farmaceutiska kongressens 21—23 aug. 1893 förhandlingar. Reseberättelse.* Stockholm, 1894, 36 sid. 8:o.

Gift d. 20 dec. 1898 med SIGNE MARIA WICKELGREN, född d. 25 juni 1877 i Säfsjöström, död d. 4 febr. 1912, dotter till handlanden JOHAN ERLAND FREDRIK WICKELGREN och SOFIA ELISABETH SLETTENGREN.

Barn: ELIN MARIA, född d. 24 april 1900; — JOHAN ARVID STIG, född d. 6 okt. 1902; — KARIN SIGNE ELISABET, född d. 8 okt. 1909.

Apoteket Kronan.

1888.

I början af år 1886 anhöllo inom östligaste delen af Linköping boende personer hos K. bfhde i Östergötlands län om dennes medverkan för åstadkommande af ytterligare ett apotek i nämnda stad. För att ådagalägga behovet af ett sådant framhölls dels att stadens folkmängd, som då utgjorde i rundtäl 12,000 personer, årligen tillväxte, dels att dåvarande apotekslokalen under mötes- och torgdagar vore ända till trängsel uppfylld af kunder, hvilka trots tillmötesgående icke utan tidsutdräkt hunne expedieras, en olägenhet, som under möjligen inträffande farsot skulle blifva ännu mera kännbar. Bifogande från vederbörande myndigheter samt innehafvaren af apoteket Vasen inhämtade yttranden öfverlämnade K. bfhde ärendet till K. medicinalstyrelsen. För egen del hemställde härvid K. bfhde om tillstånd för nämnde apoteksinnehafvare att tills vidare och intill dess utrönts, om försäljningen blefve sådan, att en ny apotekare kunde däraf hafva tillbörlig utkomst, inrätta en filialmedikamentsförsäljning så centralt som möjligt inom östra delen af staden. Sedan K. bfhde på anmodan af K. medicinalstyrelsen från hälsovårdsnämnden, stadsfullmäktige och magistraten i Linköping infordrat förslag på lämplig plats för det ifrågavarande apoteket, hvarvid endast mindre meningsskiljaktigheter förefunnos, hemställde K. styrelsen d. 9 nov. 1888, med afstyrkande af K. bfhdes ofvannämnda förslag, om inrättandet i Linköping af ett nytt apotek. Genom nåd. brefvet d. 30 nov. s. å. föreskref också K. Maj:t, att ett nytt personligt privilegieradt apotek skulle anläggas i Linköpings stad i den stadsdel, som vore belägen mellan St. Larsgatan och Stångån, dock icke väster om nämnda gatas östra gränslinie eller husrad. Härjämte anbefalldes K. styrelsen att efter hörande af styrelsen öfver amorteringsfonden för apoteksprivilegier inkomma med und. förslag angående bidrag till nämnda fond

från detta apotek, och bifölls genom K. brefvet d. 8 febr. 1889 K. medicinalstyrelsens hemställan af d. 21 jan. s. å. att innehafvaren af nya apoteket i Linköping, hvilket borde benämnas »Kronan», skulle vara skyldig att under de tio första åren till amorteringsfonden för apoteksprivilegier årligen erlægga bidrag efter ett värde af 37,000 kronor samt efter nämnda tids förlopp efter ett värde af 45,000 kronor.

Privilegium å anläggandet af detta apotek tilldelades d. 5 okt. 1889 examinerade apotekaren Conrad Pettersson, hvilken inrättade detsamma i huset nr: 21 S:t Larsgatan, hörnet af denna gata och Biskopsgatan, och öppnade det efter d. 19 sept. 1890 skedd afsyning.

PETTERSON, CONRAD. Född d. 29 okt. 1846 i Söderköping.

Föräldrar: Brunnsrestauratören JOHAN FREDRIK PETTERSON, född d. 28 mars 1804, död d. 12 febr. 1879, och CAROLINA JOHNSON, född d. 11 mars 1813, död d. 7 dec. 1853.

Efter att hafva genomgått Söderköpings pedagogi och erhållit privat undervisning antogs P. d. 28 okt. 1862 till elev å apoteket Lejonet i Stockholm samt aflade d. 12 sept. 1866 farmacie studiosi-examen. Kvarstannade å nämnda apotek till d. 8 april 1867 samt tjänstgjorde därefter från d. 1 maj s. å. till d. 9 maj 1868 på apoteket i Motala. Flyttade sedan tillbaka till apoteket Lejonet i Stockholm och var där anställd till d. 2 sept. 1872 dels som receptarie dels som laborant. Inskrefs höstterminen 1872 vid farmaceutiska institutet och undergick d. 16 maj 1874 apotekarexamen. Innehade därefter anställning å apoteket Morianen i Stockholm från d. 27 maj 1874 till d. 5 okt. 1889, då P. erhöll personligt privilegium å det genom K. brefvet d. 30 nov. 1888 föreskrifna nya apoteket Kronan i Linköping. Uppsatte detta apotek och lät afsynas detsamma d. 19 sept. 1890.

Synnerligen intresserad och dugande farmaceut ägnade sig P. med ovanlig arbetshåg åt sitt lefnadskall samt åtnjöt inom kåren stor aktning. Jämväl åt det allmänna ägnade han sina krafter och var i många år ledamot af stadsfullmäktige, fattigvårdsstyrelsen, hälsovårdsnämnden och gasverksstyrelsen i Linköping.

Rikt utrustad på både hufvudets och hjärtats vägnar, lycklig tillfällighetsskald, med öppet sinne för sång och humor, vänsäll och vänfast, var han en sammanhållande länk inom kamratkretsen. Under den tid han vistades i Stockholm deltog han lifligt i arbetet inom farmaceutiska föreningen, där han också hedrades med förtroendeposter inom styrelsen. Så var han åren 1880—82 föreningens klubbmästare och 1886—89 dess sekreterare. Äfven efter sin afflyttning från Stockholm fortfor han med oförminskadt intresse att verka för en god sammanhållning inom kåren och under hans ledning startades i Linköping en s. k. krets af farmaceutiska föreningen, som sedan förändrades till en själfständig klubb, af hvars styrelse P. var ledamot.

Bland litterära alster af Conrad Pettersons penna märkes: *Ett tjugufemårsminne 1861—86. Blad ur Svenska farmaceutiska föreningens historia.* Stockholm, 1886, 94 sid. 8:o.

Död d. 27 aug. 1903 i Linköping och begrafd därstädes.

Gift med MATHILDA SOFIA ERIKSON, född d. 10 nov. 1851, dotter till hemmansägaren ERIK ERIKSON och ANNA CHARLOTTA ERIKSON.

Barn: CARL MOVITZ¹, född d. 19 sept. 1882. Landtbrukare, Ärnäs, Mariefred; — HILDA ULRIKA (ULLA)¹, född d. 5 dec. 1885, gift d. 5 mars 1910 med tjänstemannen i Stockholms enskilda bank SVANTE LAMBERTH WILLIAM KLEITZ, född d. 9 sept. 1882.

CARPELAN, GUSTAF THEODOR. Född d. 29 juli 1849 i Örebro.

Föräldrar: Kommisionslandtmätaren i Örebro län TEODOR VILHELM CARPELAN, född d. 27 dec. 1815, död d. 4 april 1899, och GUSTAFVA CHARLOTTA BETSK, född d. 18 mars 1816, död d. 19 jan. 1858.

C. intogs i Örebro allmänna läroverk hösten 1858 och erhöi i juni 1864 afgangsbetyg till femte klassen. Begagnade sig därefter läsåret 1864—65 af undervisningen i Örebro tekniska skola samt antogs 1866 till elev å apoteket Vasen i Linköping, där han d. 18 nov. 1870 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter å nämnda apotek till d. 1 mars 1871, från d. 1 april 1871 till d. 5 nov. 1874 å apoteket i Gislaved samt från d. 7 juni 1874 till d. 12 aug. s. å. vid Porla

¹ Antagit släktnamnet Conrad.

brunnsapotek. Inskrefs höstterminen 1874 vid farmaceutiska institutet och undergick d. 11 dec. 1877 apotekarexamen. Vikarierade tiden d. 1 juli till d. 17 sept. 1875 å apoteket Enhörningen i Stockholm. Under sin studietid äfvensom efter apotekarexamen till år 1881 tjänstgjorde Carpelan som amanuens och assistent vid farmaceutiska institutet. År 1882 förordnades C. till lärare vid veterinärläkningen i Skara, hvilken befattning han bibehöll, tills nämnda läroanstalt 1889 indrogs. Vid sidan af denna lärarebefattning hade han från 1884 anställning å apoteket i Skara. Erhöll d. 30 mars 1894 privilegium på det då till själfständigt apotek förändrade medikamentsförrådet i Tranås, hvilket han innehade till d. 3 juni 1904, då han erhöll transport till apoteket Kronan i Linköping.

Carpelan var för sitt yrke lifligt intresserad och ägde därefter ovanligt gedigna kunskaper. Var äfven utanför sitt yrke på många sätt verksam; så var han under sin vistelse i Tranås vice ordförande i skolrådet och nedlade som sådan särskildt vid skolhusets byggande ett intresserat arbete, deltog i stiftandet af Tranås samskola och var under flera år ordförande i dess styrelse. Var äfven stiftare af och mångårig ordförande i Tranås föreläsningssällning. Under den korta tid, C. bodde i Linköping, var han suppleant i styrelsen för riksbankskontoret och suppleant i drätselkammaren.

Död d. 27 febr. 1908 i Linköping och begrafd därstädes. Ogift.

ELFSTRÖM, JOHAN ALFRED. Född d. 25 okt. 1854 i Sjötorp, Lyrestads församling, Skaraborgs län.

Föräldrar: Landtbrukaren JOHAN ELFSTRÖM, född d. 25 jan. 1822, död d. 10 mars 1913, och ANNA CHRISTINA OLOFSSON, född d. 9 mars 1812, död d. 12 okt. 1897.

E. idkade skolstudier vid Mariestads lägre elementarläroverk samt från höstterminen 1871 vid Skara högre elementarläroverk. Antogs efter uppflyttning till nedre sjunde klassen vårterminen 1873 i början af sept. s. å. till elev på apoteket Enhörningen i Stockholm och aflade inför apotekarsocietetens direktion d. 13 sept. 1876 farmacie studiosi-examen. Var sedan anställd å nämnda apotek till d. 20 mars 1877, därefter å apoteket Kärnan i Hälsingborg från d. 23 mars till d. 6 dec. 1877 samt å Lejonet i Göteborg från d. 1 febr. 1878 till d. 26 juli

31 — Sveriges Apotekarhistoria.

1880. Inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet samt aflade apotekarexamen d. 19 maj 1883. Tjänstgjorde under sommaren 1882 å dåvarande medikamentsförrådet i Lysekil samt efter examen å apoteken Hjorten i Göteborg från d. 20 maj 1883 till d. 29 jan. 1889 och Enhörningen i Stockholm från d. 1 febr. 1889 till d. 4 aug. 1896. Förestod sedan detta apotek från sistnämnda dag till d. 1 april 1909. Erhöll d. 5 mars 1909 personligt privilegium å apoteket Kronan i Linköping.

Intresserad filatelist äger E. en större frimärkssamling.

Gift d. 14 maj 1885 med CLARA SANDBERG, född d. 13 april 1854, dotter till fabrikören CARL WILHELM SANDBERG och SOFIA ALIDA KIHLESTRÖM.

Fosterdotter: BERTA EMILIA ELFSTRÖM, född d. 22 maj 1897.

Apoteket i Åtvidaberg.

1910.

I till K. Maj:t af innehafvaren af Åtvidabergs fideikommiss-egendom ingifven und. ansökan om erhållande af en apoteks-inrättning å nämnda plats anfördes, att särskild distriktsläkare på grund af K. resol. d. 22 febr. 1841 blifvit antagen för Åtvidabergs bergslag och att för dennes verksamhet funnes en befolkning af 15,246 personer, hvarför nödigt vore, att tillgång till medikamenter funnes i närheten af läkarens station, men att afståndet till närmaste apotek eller det i Linköping utgjorde 3,75 mil. Genom K. brefvet d. 14 juni 1853 medgafs också anläggandet af ett filialapotek vid Åtvidabergs kopparverk, med rättighet för Adelswärdiska fideikommissets innehafvare att med ägaren af någon af de inom Linköpings län befintliga privilegierade apoteksinrättningarna för sådant ändamål träffa öfverenskommelse på de af K. sundhetskolegium föreslagna villkoren, att innehafvaren förpliktigades anställa behörig föreståndare för nämnda apotek, hvilket skulle vara underkastadt i gällande författningar bestämd kontroll.¹ Enligt d. 9 aug. 1853 träffadt aftal förband sig innehafvaren af apoteket Vasen i Linköping, apotekaren A. F. Wigander, att uppsätta detta filialapotek och med 15 % rabatt tillhandahålla bruket medikamenter mot erhållande af fri lokal och vedbrand.

Med anledning af från centralstyrelsen för Sveriges farmaceutförbund till K. Maj:t ingifven anhållan om förändring af samtliga medikamentsförråd och filialapotek till själfständiga apoteksinrättningar föreskref K. Maj:t genom nåd. brefvet d. 16 nov. 1906, att ett själfständigt apotek med personligt privilegium skulle inrättas vid Åtvidaberg, när apoteket Vasen i Lin-

¹ Endast för filialapoteken vid Åtvidaberg och Finspång har rättighet lämnats åt viss person att bestämma under hvilken bland länets privilegierade apoteks-inrättningar filialapoteket skall lyda.

köping blefve ledigt, äfvensom att den åt innehafvaren af Adelswärdiska fideikommisset beviljade rättigheten att utse innehafvare skulle för framtiden upphöra.

Sedan privilegiet å apoteket Vasen i Linköping genom innehafvarens frånfälle d. 20 jan. 1910 blifvit ledigt, föreskref K. Majt genom nåd. brefvet d. 10 juni s. å., i enlighet med K. medicinalstyrelsens und. hemställan d. 11 maj s. å., att blifvande innehafvare af apoteket i Åtvidaberg skulle till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond halfårsvis i förskott erlägga en årlig afgift af 400 kronor.

Från de vid filialapotekets anläggande för detsamma upplätta lokalerna i ett vid Allmänna vägen vid Åtvidabergs köparverk beläget stenhus flyttades apoteket d. 1 mars 1900 till en uteslutande för detsamma uppförd byggnad midt emot den gamla apotekslokalen, å andra sidan landsvägen till Linköping, »Stenhusgatan», i det s. k. Järnvägskvarteret.

Personligt privilegium å apoteket i Åtvidaberg tilldelades d. 11 nov. 1910 examinerade apotekaren O. W. Meyer.

MEYER, OSCAR WILHELM. Född d. 11 juni 1863 i Åmål.

Föräldrar: Handlanden MAGNUS WILHELM MEYER, född d. 10 aug. 1829, död d. 9 april 1868, och EMELIE ELISABETH AUGUSTA LEIJONBERG, född d. 8 juli 1828, död d. 8 febr. 1908.

Efter skolstudier i Åmål och vid Karlstads högre allmänna läroverk antogs M. d. 15 aug. 1879 till elev på apoteket Kronan i Stockholm samt aflade d. 20 jan. 1883 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde sedan å nämnda apotek till sitt inträde vid farmaceutiska institutet hösten 1886 samt undergick d. 18 maj 1889 apotekarexamen. Innehade sommaren 1887 vikariat å apoteket i Åmål samt tiden d. 15 juni 1888 till d. 15 okt. s. å. å apoteket Kronan i Stockholm. Var sedan efter kortare tjänstgöring å apoteket Bäfvern i Stockholm samt i Vänersborg anställd å apoteket i Alingsås från d. 27 mars 1890 till d. 10 nov. 1898, å apoteket i Trollhättan från d. 11 nov. 1898 till d. 22 jan. 1899 samt å apoteket i Södertälje från d. 1 sept. 1899 till d. 15 febr. 1904. Var därefter föreståndare för medikamentsförrådet i Billingsfors från sistnämnda dag till 1907, hvilket år

detta förändrades till självständigt apotek. Kvarstannade därstädes tills M., efter kortare vikariat å apoteket i Mellerud samt på apoteket Biet i Göteborg, d. 11 nov. 1910 erhöll privilegium på det till självständigt apotek förändrade filialapoteket i Åtvidaberg.

Har företagit resor i Frankrike, Holland, Tyskland, England och Skottland.

Gift d. 25 aug. 1899 med OLGA ROSALIE SÖNNERBERG, född d. 27 maj 1879, dotter till sjökaptenen REINHOLD ALEXANDER SÖNNERBERG och MARIA KRISTINA GÖRANSON.

Barn: MARGARETA, född d. 29 april 1900; — OSCAR, född d. 6 febr. 1901, död d. 4 mars s. å.; — ELISABETH, född d. 16 febr. 1902; — MARGIT, född d. 12 april 1904; — BERTIL, född d. 25 mars 1906.

Norrköping.

Apoteket Kronan.

1630-talet.

En i riksarkivet förvarad förteckning från år 1617 öfver personer från Norrköping, hvilka bidragit till Älfsborgs lösen d. 20 jan. 1616, upptager bland hoffolket hos hertig Johan af Östergötland en man vid namn Friedrich »hans furstlige nådes apotheker». Om denne är identisk med den i kyrkoböckerna från 1640-talet förekommande »Fritz apotheker» kan dock ej med säkerhet afgöras. Handlingar från senare hälften af 1600-talet upptaga flera apotekare bosatta i Norrköping; så finnes i »stoleregistret» för S:t Olai kyrka år 1661 Berndt apotekare, år 1663 Görgen apotekare samt Christopher apotekares änka. Så vidt af befintliga uppgifter kan dömas torde dessa varit innehafvare af apoteket Kronan, åtminstone har detta varit fallet med den förstnämnde, Bernhard Getebrecht, gift med apotekare Fritz' änka och kallad »Berndt apotheker på Strand».¹

Af apotekare Getebrechts benämning framgår att apoteket Kronan på dennes tid var beläget i det s. k. Strandkvarteret. Då Chr. Wolluhn 1697 köpte detsamma låg det enligt en åren 1696—1700 upprättad plankarta i kvadraten Storgatan, hörnet af Drottning- och Trädgårdsgatorna, midt emot dess nuvarande läge. Sedan ryssarne år 1719 i grund förstört staden, förlades

¹ Mathias Krein, som af Sackléns Apotekarhistoria och K. Ahlbergs »Den svenska farmaciens historia» nämnes som den förste apotekaren på Kronan och hvilken troligen är identisk med den i kyrkoböckerna på 1660-talet förekommande Mathias Crintz (Krins), har i så fall haft en om ej flera företrädare. Alla genom företagna forskningar anträffade apotekare, skrifna i Norrköping på 1600-talet, upptagas under apoteket Kronan, då säker kännedom om detta apoteks första innehafvare ej kunnat erhållas. Föreliggande uppgifter äro till största del samlade af apoteket Kronans nuvarande innehafvare, apotekare Axel Krook, genom dennes i Norrköpings arkiv utförda forskningar.

det följande år af J. H. Nauman till kvadraten Markattan vid Gamla torget, hörnet af Skol- och Gamla Rådstugugatorna och kvarlåg i samma hus under hela 1700-talet. Af G. Wulff flyttades det 1812 till kvadraten Pelikan, hörnet af Drottning- och Hospitalsgatorna, därifrån af C. A. Holm 1863 till kvadraten Markattan, hörnet af Drottning- och Knäppingsborgsgatorna; sedan d. 26 sept. 1914 är apoteket förlagdt till ett staden tillhörigt hus i kvadraten Rådstugan, hörnet af Drottning- och Trädgårdsgatorna, hvadan det nu efter 200 år åter ligger vid den gatukorsning, där det var beläget i slutet af 1600-talet.

Genom K. brefvet d. 7 april 1911 angående inrättandet af apoteket Hjorten i Norrköping har föreskrifvits, att apoteket Kronan skall vara förlagdt inom ett område, som begränsas i norr och väster af Motala ström, i öster af Norra Kyrkogatan och i söder af Trädgårdsgatan, med rätt för innehafvaren att förlägga apoteket äfven vid yttersidorna af de delar af sistnämnda gator, som begränsa ifrågavarande område, samt att till d. 1 okt. 1914 hafva apoteket kvar å dess dåvarande plats.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 120,000 kronor.

FRIEDRICH. Född d. . . .

F. var under 1630—40-talen apotekare i Norrköping och är troligen identisk med den bland hoffolket på Johannesborg år 1617 upptagne Friedrich »hans furstlige nådes apotheker».

Död 1650 i Norrköping; begrafven d. 5 mars.

Gift d. . . . med MARIA . . .

Barn: En son, född före 1639, död 1650, begrafven d. 5 sept.; — En son, född före 1639, död 1653, begrafven d. 6 april; — GUSTAF, född 1648, döpt d. 28 okt., död d. . . .

GETEBRECHT, BERNHARDT. Född d. . . .

G. öfvertog apoteket Kronan efter apotekare Friedrichs död år 1650; hade detsamma förlagdt inom det s. k. Strandkvarteret.

Död d. . . .

Gift d. 4 febr. 1651 med MARIA, apotekare Friedrichs änka.

Barn: DORDIA, född 1652, döpt d. 24 dec., död d. . . .; — FRIEDRICH, född 1654, döpt d. 22 april, död d. . . .

WEIJER, CHRISTOPHER. Född d. . . .

Död 1666 i Norrköping; begravnen d. 15 aug. i landskyrkan.

Gift d. . . . med INGRID JÖNSDOTTER STYGS, född d. . . ., död 1681 i Norrköping, begravnen d. 18 sept.

CRINTZ, MATTHIAS. Född d. . . .

C. var 1654 anställd som gesäll på apoteket Kronan i Norrköping; osäkert är om han sedan innehade apoteket eller endast skötte det för apotekare Chr. Weijers änka.

Död 1668 i Norrköping; begravnen d. 20 maj i landskyrkan.

Gift d. 18 dec. 1656 med MARIA SESSEMAN, död 1668 i Norrköping, begravnen d. 17 april.

Barn: CATHARINA, född 1659, döpt d. 6 febr.; — MARIA, född 1661, döpt d. 28 mars; — EVERT, född 1665, döpt d. 3 juni; — ANNA, född 1667, döpt d. 8 juni, gift d. 26 maj 1691 med skräddarmästaren och borgaren i Stockholm JOHAN JÜRGEN HAGGE i dennes första gifte, död 1707.

STEVENHAGEN, GÜRGEN. Född d. . . . aug. 1637.

Död 1690 i Norrköping, begravnen d. 1 juni på S:t Hedvigs kyrkogård.

Gift d. 6 jan. 1669 med INGRID JÖNSDOTTER STYGS, apotekare Christopher Weijers änka, död 1681 i Norrköping, begravnen d. 18 sept.

PORS, JOHAN HEINRICH. Född 1648.

Död 1693, begravnen d. 8 dec. i Norrköping.

Gift 1) d. 5 dec. 1682 med MARGARETA TILLMAN, född 1662, döpt d. 1 juni, död 1688, begravnen d. 14 okt., dotter till postmästaren ALBRECHT TILLMAN och ELISABETH HUBERTSDOTTER DE BESCHE.

Barn: JOHAN HEINRICH, född 1684, döpt d. 30 maj, död 1727. Kaptenlöjtnant vid Östgöta infanteriregemente; — ELISABETH, född 1685, döpt d. 20 okt., död 1698, begravnen d. 20 nov. i S:t Olai kyrka i Norrköping; — ANTON, född 1687, döpt d. 29 maj, död 1745, begravnen d. 21 nov. i S:t Olai kyrka i Norrköping. Stadsaktuarie; — CATHARINA och ALBRECHT, födda 1688, döpta d. 6 maj, döda s. å., begrafna d. 20 maj.

2) d. 4 dec. 1689 med ELISABETH SIWERS, född 1668, döpt d. 24 nov., död 1691, begrafven d. 22 nov. i S:t Hedvigs kyrka i Norrköping, dotter till handlanden JOCHIM SIWERS och CATHARINA LOTHIGIUS.

Barn: JOCHIM, född 1690, döpt d. 17 okt., död 1699, begrafven d. 8 okt.

SONNTAG, REINHARDT. Född d. . . .

S., kallad kunglig apotekare, erhöi d. 16 mars 1695 af konung Carl XI privilegium å apoteket Kronan i Norrköping; tillförsäkrades därvid samma rättigheter till viss tull- och skattefrihet m. m., som företrädaren J. H. Pors åtnjutit. Sålde 1697 apoteket till apotekaren Chr. Wolluhn.

Död mellan åren 1700 och 1702.

Gift d. 3 juni 1695 med CHRISTINA HANSDOTTER BANDHOLT, född d. 25 juli 1660, död 1696, begrafven d. 6 sept. i S:t Hedvigs kyrka i Norrköping, [gift 1) d. 1 nov. 1681 med handlanden i Norrköping PAUL HOSSMAN, döpt d. 6 jan. 1655, begrafven d. 23 nov. 1690], dotter till garfvaren HANS BANDHOLT i Kiel, sedermera i Norrköping.

Barn: REINHARDT, född 1696, döpt d. 7 juli, död . . .

WOLLUHN, CHRISTJAN. Född d. . . . i Tyskland.

Föräldrar: Pastorn i Marienfeld HEINRICH WOLLUHN och ELISABETH LENTZEN.

W. erhöi d. 5 okt. 1681 af konung Karl XI tillstånd inrätta ett apotek i Nyköping, där han var den förste innehafvaren af apoteket Gripen. Innehade detta apotek till 1692. Köpte 1697 af R. Sonntag apoteket Kronan i Norrköping för en summa af 19,000 daler kpmt för »hus och officin». Undergick d. 11 febr. 1705 examen inför K. collegium medicum. Sökte d. 17 febr. 1705 och erhöi, efter tillstyrkan af collegium medicum, d. 30 mars s. å. kungl. privilegium å apoteket med för den tiden vanliga förmåner. I sin ansökan härom anförde W., att han 1698 genom vådeld förlorat all sin egendom men sedan åter upprättat apoteket och för den skull måst skuldsätta sig; hade äfven tidigare anhållit om privilegium utan att denna begäran villfarits.

Död 1717 i Norrköping, begrafven d. 16 dec. i S:t Hedvigs kyrka.

Gift d. 26 juni 1679 i Stockholm med LUCIA MARCUS, född d. . . . 1645, död d. 28 febr. 1736, dotter till rådmannen i Franzburg, CHRISTIAN MARCUS och . . .

Barn: BENJAMIN, född d. . . . 168 , död d. . . . Var ännu 1734 major vid garnisonsregementet i Malmö; — APOLLONIA ELISABETH, född d. . . . 168 , död 1747, begravden d. 27 sept. i S:t Olai kyrka i Norrköping, gift d. 18 jan. 1719 med stadsbokhållaren och rådmannen i Norrköping, bergsfogden och bergmästaren i Östergötland, GUSTAF DANCKWARDT, född d. . . . 1661, död d. 21 jan. 1738; — JOHAN HENRIC, född d. 29 juni 1687, död d. 14 dec. 1740. Med. doktor, arkiater och preses i K. Collegium medicum.

Som kulturhistoriskt dokument återgifves in extenso protokollet öfver Chr. Wolluhns examen inför K. collegium medicum jämte öfversättning af i detsamma förekommande frågor och förklaring af kemiska tecken.¹

Den 11. Febr: war Collegium tillsammans uthi sahl. Doctr: Vallants huus, præsentet wore, H:r Archiater Hiärne, Doctores Ribe, van Horn, Winge, Grim.

1. Collegium war sammankommen att examinera apotekaren uthi Norrköping konstefarne S:r Christian Wollun, hwilcken effter han war en åldrig man, som emoth 30 åhr redan hade idkat apotekarekonsten, så fant Collegium godt, att han eij som en yngling skulle examineras, uthan man skulle med honom lijka som discursive detta examen anställa. Blef honom therföre förordnad att sättia sig neder på en stohl. Och ehuruwähl dett woro eij denna gången H:r Fictelij vices examinandi, begiärtes doch af Collegio, han wille denna mödan in honorem examinandi, extra ordinem på sig taga, emedan han nu för tijden är en af de äldsta apotekaren här i staden, thertill han eij heller nekade, uthan sedan Wälborne H:r Archiater hade giordt en lijten prolog, begynte H:r Fictelius discursen och frågade honom huru effterfölliande skulle præpareras, nemligen, ♂ diaph; Odr, maa plata, Croc. metall., Reg. ♂ abszg ♂, ♀ ij, h̄a ♂ ♀ ata, R̄ij exvitz, Reg. ♂ i ♂ atg, quodnam in ♂ Fundit ♂, Croc. ♂ p̄ aaa, Reg. ♂ i med, but. ♂ ij, proba ♀ ♂ an adsit arsenic; cinnab. ♂ i, ♀ vit, Succin. ex ♀ vit., bezoard. ♂, bezoard. min, bez. ♂, lap: infern., Qualis color sit R̄a ♂, vit, ♂ ij, eē emetic., Quomodo ♀ Sit purgandg, ♀ dulc; ♀ n alb., ♀ rubr. ♀ incarnat. ♀ virid, Turbit. miner., ⊕ ♂ is, croc. ♂ is apito. croc. ♂ is adstring. R̄a ♂ ap zwel. ceruss. ♂ i, bezoard. ♀, ♀ ⊕ li. lis, ⊕ ♀ is, ♀ œrug. croc. ♀ is, R̄a antiphthisic., R̄a ♂ is h̄ina, antihec. poter, ♀, arcan. duplic. ⊖ Sapient, Gillu Teoph. ♀ ♀ i, ⊖ ♀ i extemp. Calpc. ∇ misc., bals indlc. c. ∇ misc., Oflumin., liq. e. e. Succ., ♀ Fulig.

¹ Denna tolkning af examensprotokollet jämte kortfattade notiser om de där berörda preparaten har benäget lämnats af professorn i kemi och kemisk farmaci vid Farmaceutiska institutet fil. d:r Thor Ekecrantz.

Här stannade H:r Fictelius, och H:r Archiater frågade huru han wille giöra Rām balsam. peruv., Solvera camph. in ∇ , Rā prop. minsich., balsam $\hat{\ominus}$ is papaverinum Sine empijreumate., Doctr Winge frågade Signa Ræ ligni nephritici, Signa $\overline{\text{imr}}$ r $\oplus$ li & r $\hat{\ominus}$ is, Signa inter r $\oplus$ li $\hat{\ominus}$ is & ♀ is. D:r Ribe frågade quoo color perdy Sijrupo violaz Sit restituendy. Och härmed slöts examen; Hafwandes han på alt åfwanstående, som en gammal practicus exacte och prompt swarat och Collegio ett fullkombligitt nöije gifvit. Och befalltes att för honom en attest Secundum merita skulle upstallas, dett honom och, på pergament skrifwit, och med namsens underskrift och Collegii sigill bekräfftat, är meddelat, och copian till books fört. Lefwerande och till collegii cassa R:d 6: — eller D:r 12: — Silfr m:tt. Men den wanliga eeden aflade han ej: emedan 1:mo uthi Kongl. Constitutionernes 16 §. står att han först skall förskaffa sig Kongl. Maij:tz privilegium. 2:o) Så kunna apotekarne uthi andra städerne ej beswärä Stockholmske taxan, emedan deras waror kostar dem mehre att tillskaffa, hwarföre aff Collegio beslöts att denna puncten om taxan uthi eeden skulle förändras. Emedan H:r Doctr Block uthi sitt breff till Kongl. collegium af d. 20 Novembr klagar att dito apotekare will ej låtha visitera sitt apotek, och honom sådant förehölts begiärte han få copia af H:r Doctr Blocks breff att kunna sig therpå förklara, dett honom ej nekades, uthan syndico befalltes att extradera af detta breff en copia, dett honom och d. 13 hujus är meddelat sig therpå att förklara.

- ⊖ diaph. *Antimonium diaphoreticum*. (Bereddes genom detonation af 1 del antimonmetall med 2 delar salpeter.)
- ① ⊖. *Nitrum antimoniatum*. (Bereddes genom att föregående preparat utlakades med vatten samt lösningens indunstning till torrhet. Bestod af kaliumnitrat, -nitrit och något -hydroxid.)
- Croc. metall. *Crocus antimonii*. (Hepar antimonii, utlakad med varmt vatten).
- Reg ⊖ absgz ⊖. *Regulus antimonii*. (Antimonmetall, erhållen genom reduktion af svafvelantimon utan tillsats af järn.)
- ⊖ ⊖ ii. *Sulfur antimoniatum fuscum*. (Kermes mineralis.)
- ⊖ ⊖ ata. *Tartarus antimonialis*. (Tartaras stibico-kalicus, beredd genom kokning af Croc. metall. och Cremor Tartari med vatten.)
- R ⊖ ii ex vitr. *Tinctura antimonii*. (Bereddes genom digestion af Vitrum antimonii med Spirit. Vini rectific. Ur den från olöst återstod skilda spriten afdestillerades halfva mängden.)
- Reg. ⊖ i ⊖ atg. *Regulus antimonii martialis*. (Regulus antimonii, beredd genom reduktion af svafvelantimon med järn under tillsats af salpeter.)
- quodnam in ⊖ o fundit ⊖? Quodnam in antimonio fundit ferrum? (Hvarför sättes järnet till svafvelantimonen?)
- Croc. ⊖ is aaa. *Crocus solaris amalgama*. (Guldamalgam.)
- Reg ⊖ i med. *Regulus antimonii medic*. (Beredd genom smältning af svafvelantimon med rå vinsten och salpeter.)
- but. ⊖ ii. *Butyrum antimonii*.

- proba ☿ ☐ an adsit arsenic. Proba sublimatum corrosivum an adsit arsenicum. (Huru undersöker man om frätande sublimat innehåller arsenik?)
- cinnab. ☉ i. *Cinnabaris antimonii*. (Retortåterstoden efter beredning af Butyrum antimonii, blandad med 1 del svafvelantimon och 2 delar sublimat. Denna blandning underkastades torrdestillation, hvarefter återstoden uttvättades med vatten.)
- ☿ vit. *Mercurius vitæ correctus*. (Hydrargyrum)
- vit. ♀ ii *Vitrum antimonii*.
- bezoard. ☉. *Bezoarticum solare* (Antimonpreparat, hufvudsakligen bestående af antimonsyra. Namnet kommer af likheten i verkan med den, som erhöles af bezoarstenen.)
- bezoard min. *Bezoarticum minerale*. (Antimonpreparat lika föregående; bereddes genom tillsats af salpetersyra till Butyrum antimonii, afdestillation af den flytande delen samt glödning af återstoden.)
- bezoard. ☉. *Bezoarticum bunare*. (Silfverhaltigt antimonpreparat.)
- lap: infern. *Lapis infernalis*
- ēē. emetic. *Emeticum*. (Beteckningssätt för kräkmedel.)
- Quomodo ☿ sit purgando. (På hvad sätt verkar kvicksilfver purgerande?)
- ☿ dule. *Mercurius dulcis*.
- ☿ alb. *Mercurius albus*. (Mercurius præcipitatus albus.)
- ☿ rubr. *Mercurius præcipitatus ruber*. (Oxidum hydrargyricum.)
- ☿ virid. *Mercurius viridis*. (Kopparspån och kvicksilver öfverfördes i nitrat medelst skedvatten och sedan i oxider genom upphettning. Efter oxidblandningens digestion med stark ättika erhöles vid lösningens indunstning en blandning af koppar och kvicksilfveracetat.)
- Turbit. mineral. *Turpethum minerale*. (Basiskt merkurisulfat.)
- ☿ ☉ is. *Vitriolum martis*.
- croc. ☉ is apito. *Crocus martis aperitivus*. (Subcarbonas ferrico-ferrosus.)
- croc. ☉ is adstring. *Crocus martis adstringens*. (Järnoxid, beredd genom upphettning af Limatura ferri vid lufttillträde.)
- ☿ ap. *Tinctura martis aperitiva*. (Solut. chlor. ferrici spirituosa.)
- bezoard ☿. *Bezoarticum joviale*. (Tennhaltigt antimonpreparat.)
- ☿ ☿ is. *Spiritus vitrioli*. (Rykande svafvelsyra.)
- ☿ ♀ i. *Vitriolum cupri*.
- antihec. poter. *Antihecticum Poterii*. (Blandning af antimonsyra och metatennsyra, erhållen på ungefär samma sätt som Antimonium diaphoreticum.)
- ☿ ærug. *Spiritus æruginis s. veneris*. (Ättiksyra.)
- croc. ♀ i. *Crocus cupri*. (Kopparoxid.)
- ☿ antiptisic. *Tinctura antiptisica*.
- ☿. *Skedvatten*.
- arcan. duplic. *Arcanum duplicatum*. (Sulfas kalicus.)
- ☉ Sapient. *Sal philosophorum*. (Blandning af vissa salter med kanel, peppar, ingefära o. d.)
- ☿ ☿ i. *Spiritus tartari*. (Liquor pyrotartaricus.)

- bals. indic. c. ∇ misc. Balsam indicum cum aqua misc. (Balsam indicum = Balsamum peruvianum.)
- ⊙ fulminans. *Aurum fulminans seu Crocus solaris.* (Blandning af guldoxid med guldhydroxid, beredd genom fällning af guld-kloridlösning med pottasklut och fällningens uttvättning.)
- Liq. c. c. succin. *Liquor cornu cervi succinatus.*
- ∩ fulig. *Spiritus fuliginis.* (Erhölls genom torrdestillation af Fuligo splendens.)
- Solvera camph. in ∇ . Solvera camphora in aqua.
- balsam $\hat{\ominus}$ is papaverinum sine empyreumate. *Balsam sulfuris papaverinum sine empyreumate.* (Svafvelbalsam, beredd med vallmoolja utan tillsats af Ol. Succini eller Ol. Petrææ.)
- Signa $\bar{R}\bar{a}$ ligni nephritic. Signa Tinct. ligni nephritici. (Egenskaperna hos Tinct. ligni nephritici d. v. s. tinkturen på Lign. Santali coerulei af Moringa pterygosperma *Gartner*.)
- Signa $\bar{i}\bar{n}\bar{r}$ ∩ $\oplus$ li $\hat{\ominus}$ is & $\ominus$ i. Signa inter Spiritus vitrioli martis & cupri. (Egenskaperna hos Spiritus vitrioli martis och Spiritus vitrioli cupri.)
- Signa $\bar{i}\bar{n}\bar{r}$ ∩ $\oplus$ li & ∩ $\hat{\ominus}$ is. Signa inter Spiritus vitrioli et Spiritus sulfuris. (Egenskaperna hos Spiritus vitrioli och Spiritus sulfuris.)
- $\overline{\text{quoo}}$ color perditus Sijrupo violaz Sit restituendy. (Quomodo color perditus Syrupo violazeo sit restituendi.)

NAUMAN, JUSTUS HINRICH. Född d. . . . 1690 i Stolzenau an der Weser, Westfalen.

Föräldrar:

N., som lärt yrket i Hannover och Celle, examinerades d. 2 april 1718 i K. collegium medicum, hvarvid han till examen »tämligen svarade» och fick vitsord: ehuru »han befanns vara ej så mycket fullkomlig, kunde collegium ej annat än honom approbera». Erhöll d. 17 dec. 1719 privilegium på en apoteks-inrättning i Linköping. Inrättade dock ej på denna plats något apotek utan flyttade 1720 på K. kammarkollegii tillstyrkan sina rättigheter till Norrköping, där han s. å. öfvertog apoteket Kronan. Hade dessförinnan från 1718 som provisor förestått detta apotek för apotekare Chr. Wolluhns änka. Innehade detsamma till år 1770, då han öfverlämnade det till sin son Anders Gerhard.

Död 1770 i Norrköping, begrafven d. 30 juni.

Gift d. 25 maj 1721 med BRITA ZETTERSTEDT, född d. . . . 1693, död d. 27 april 1771 [gift 1) d. . . . 171 med handlanden JOHAN ERLANDSSON, född 1676, döpt d. 28 okt., död 1720, begrafven d. 20 mars], dotter till faktorn vid Holmens mäs-

singsbruk i Norrköping ANDREAS ZETTERSTEDT och CATHARINA TENNEBERG.

Barn: ANDERS GERHARD, döpt d. 10 juni 1722, död d. 22 sept. 1781. Apotekare (se nedan); — JOHAN HINRICH, döpt d. 16 april 1724, död d. 9 juli s. å.; — GUSTAF, döpt d. 27 april 1725, död d. 20 mars 1776. Kronobefallningsman på Vikbolandet; — FRIEDRICH, döpt d. 19 maj 1727, död d. . . .; — CARL, döpt d. 9 aug. 1728, död efter 1783; — ISAAC, döpt d. 21 okt. 1729, död d. 5 maj 1730; — JACOB, döpt d. 9 maj 1731, död d. 28 mars 1736; — DANIEL, döpt d. 7 juli 1732, död d. 5 juni 1803. Stadsfältskär i Norrköping; — PAUL HINRICH, döpt d. 24 jan. 1734, död d. 30 jan. 1735; — JOHAN JUSTUS, döpt d. 10 juni 1735, död d. . . . 1778 i Malmö. Student i Uppsala 1753—61, sedan husar; — ABRAHAM, döpt d. 21 dec. 1739, död d. 19 febr. 1740.

NAUMAN, ANDERS GERHARD. Döpt d. 10 juni 1722.

Föräldrar: Apotekaren JUSTUS HINRICH NAUMAN, född d. . . . 1690, död 1770, begrafven d. 30 juni, och BRITA ZETTERSTEDT, född d. . . . 1693, död d. 27 april 1771.

Elev hos sin fader å apoteket Kronan i Norrköping blef N. 1746 farmacie studiosus. Konditionerade sedan å andra orter till 1751, då han återvände till Kronan som gesäll; var därefter provisor därstädes från 1758 till år 1770, då han för 15,000 daler kpmt öfvertog apoteket. Innehade det sedan till sin död, hvarefter hans änka bortarrenderade apoteket till apotekare Nils Nyström, som d. 1 april 1783 blef dess ägare.

Död d. 21 sept. 1781 i Norrköping.

Gift 1) d. 20 aug. 1751 med HELENA ZIMMERMAN, född d. 7 juni 1706, död d. 10 juni 1767, dotter till apotekaren i Västerås ERIK ZIMMERMAN och HELENA HALL.

2) d. 29 mars 1768 med EVA CATHARINA ENGVALL, född d. . . . 1741, död d. 20 juni 1794, dotter till JONAS ENGVALL och CHRISTINA ELISABETH GLANSTRÖM.

Barn: ANDERS GUSTAF, född d. . . . 1771, död d. (hösten) 1790 i Lovisa, Finland. Volontär; — JOHAN ERIC, född d. . . . 1772, död d. . . . Farmacie studiosus, vistades 1794 utomlands; — CARL PETTER, född d. 29 juni 1773, död d. . . .; — CHRISTIAN HENRIC, född d. 25 okt. 1774, död d. . . . Elev å faderns apotek 1792, farmacie studiosus i Karlskrona 1794.

NYSTRÖM, NILS. Född d. 28 febr. 1749 i Åsanbo i Västra Ny, Östergötlands län.

Föräldrar: Salpetersjudaren i Medevi LARS LARSSON, född d. 28 jan. 1716, död d. 1 aug. 1792, och KERSTIN LARSDOTTER, född d. 10 okt. 1717, död d. . . .

Efter erhållen skolundervisning antogs N. till elev å apoteket i Vadstena, där han ock aflade farmacie studiosi-examen. Var därefter från 1770 under tre år anställd å apoteket Enhörningen i Stockholm. Konditionerade sedan å apoteket i Falun, under hvilken tid N. med sin principals tillstånd år 1777 vistades vid Uppsala universitet för studier i naturalhistoria och kemi under professorerna Carl von Linnés och Torbern Bergmans ledning. Blef 1778 af Lindesbergs stads innevånare anmodad inrätta ett apotek därstädes, men fullgjorde ej detta uppdrag, utan antog af apotekare J. Jungs änka erhållet anbud att förestå apoteket Vasen i Linköping. Undergick d. 31 okt. 1779 både provisors- och apotekarförhöret samt förestod nämnda apotek tills det 1781 såldes. Samma år provisor å apoteket Kronan i Norrköping fick N. privilegium på en skedvattensfabrik i Östergötland. Erhöll d. 2 nov. 1782 af dåv. ägaren af Medevi brunn rättigheten att hålla apotek därstädes under brunnsterminerna. Emottog samma år apoteket Kronan på arrende och inköpte detsamma i april 1783. Upprättade år 1782 det förfallna apoteket i Söderköping, hvilket N. skötte genom provisor till 1792, då han sålde detsamma.

År 1794 donerade Nyström en större summa till Norrköpings elementarskola och till fattiga i staden.

Ledamot af K. patriotiska sällskapet.

Af trycket har N. utgifvit: *Afhandling om eldsläckande ämnen*, Norrköping 1793, 8:o. Andra upplagan, Norrköping 1827. Införd dessutom i *Läkaren och Naturforskaren*, Tom. XI. sid. 239. *Försök att borttaga vidbränd smak och lukt på svenskt sädesbrännvin* i K. Vetensk. akademiens handl. 1793, sid. 151.

Efter apotekare Nyströms död innehade änkan apoteket ända till 1808, då det inköptes af apotekare Gudmund Wulff.

Död d. 7 aug. 1798 i Vadstena, begrafven d. 10 aug. i Norrköping.

Gift d. 5 april 1785 med MARIA CHRISTINA BERHOLTZ, född d. 9 dec. 1765, död d. 19 april 1841, dotter till grosshandlaren FRIEDRICH BERHOLTZ och HEDVIG MARGARETHA ALGEHR.

Barn: LARS FREDRIC, döpt d. 3 juli 1786, död d. 12 dec.

1874. Grosshandlare i Göteborg; — NILS GUSTAF, döpt d. 11 juli 1787, död d. 15 juni 1854. Apotekare i Göteborg; — JOHAN, döpt d. 1 sept. 1788, död d. 26 aug. 1848. Grosshandlare i Morristown i Nordamerika; — CARL, döpt d. 17 okt. 1789, död 1836, begrafven d. 11 okt. Klädesfabrikör i Norrköping; — HEDVIG CHRISTINA, döpt d. 1 dec. 1790, död d. 15 juni 1861; — DANIEL, döpt d. 19 jan. 1792, död d. 18 april 1819.

WULFF, GUDMUND. Född d. 27 okt. 1777 i Skultuna, Västmanland.

Föräldrar: Prosten i Skultuna JOHAN WULFF, född d. 7 maj 1732, död d. 7 nov. 1807, och BEATA NORTUN, född d. . . . 1742, död d. 17 febr. 1806.

Efter skolstudier i Västerås antogs W. till elev å apoteket Hjorten i nämnda stad. Efter att där ha aflagt farmacie studiosi-examen konditionerade han dels å samma apotek dels å apotek i Stockholm och i Norrköping. Köpte 1808 af apotekare Nils Nyströms änka apoteket Kronan i Norrköping samt undergick apotekarexamen. Innehade apoteket till d. 1 okt. 1825, då W. sålde detsamma tillika med apotekshuset för 30,000 Rd. B:o.

Död d. 25 nov. 1828 i Norrköping.

Gift d. 10 maj 1811 med ULRIKA ELEONORA LINDQVIST, född d. 16 febr. 1792, död d. 12 juli 1822, dotter till handlanden JOHAN HENRIK LINDQVIST och HEDVIG ULRIKA QVILLÉN.

Äktenskapet var barnlöst.

ENGELBRECHT, CARL MAGNUS. Innehade apoteket Kronan i Norrköping åren 1825—47. (Se under apoteket Ängeln i Stockholm, sid. 56).

FRIDÉN, PER NICOLAUS. Född d. 7 juni 1815 i Björ-sätters socken, Östergötland.

Föräldrar: Hemmansägaren och nämndemannen PETER HANSSON, född d. 12 dec. 1767, död d. 18 okt. 1828, och INGRID SWENSDOTTER, född d. 9 aug. 1770, död d. 15 april 1824.

F. idkade skolstudier vid Linköpings elementarläroverk åren 1827—34 samt antogs sistnämnda år till elev å apoteket

Vasen i samma stad, där han d. 16 aug. 1836 aflade farmacie studiosi-examen. Fortsatte sin tjänstgöring å apoteket Vasen till d. 1 maj 1837 samt förestod under sommaren s. å. brunnsapoteket i Medevi. Var därefter till jan. 1839 anställd å apoteket i Vadstena samt inskrefs s. å. vid farmaceutiska institutet, där han d. 18 mars 1840 aflade apotekarexamen. Tjänstgjorde sedan dels å apoteket Fenix i Stockholm, dels å apoteket i Söderköping. Inköpte d. 1 okt. 1841 apoteket i Åmål och erhöll d. 7 maj 1842 privilegium därå. Vid den stora eldsvådan i nämnda stad d. 17 jan. 1846 nedbrann med apoteksgården det däri inrymda apoteket. År 1847 sålde F. det samma till dess förre ägare, apotekaren C. A. Weinberg och erhöll d. 3 dec. s. å. privilegium å det af honom 1846 inköpta apoteket Kronan i Norrköping. Sålde detta apotek i mars 1855 och inköpte landtegendomen Sjöberga i Björsätters socken i Östergötland.

Död d. 5 febr. 1900 i Trosa.

Gift 1) d. 21 nov. 1841 i Linköping med HENRIETTA AMALIA BERSSELIUS, född d. 21 okt. 1805, död d. 12 maj 1843, dotter till auditören och bryggaren i Linköping OLOF BERSSELIUS och HEDVIG JOHANNA MOLANDER.

Barn: PER OLOF, född och död d. 16 jan. 1843.

2) d. 18 okt. 1844 i Åmål med AUGUSTA ELISABET ODHELIUS, född d. 31 mars 1813, död d. 5 aug. 1866, dotter till regementsläkaren och assessorn, dr ERIK ODHELIUS och ELISABET CHRISTINA RUDÉN.

Barn: MATILDA ELISABET, född d. 18 sept. 1847, gift 1) d. 29 juni 1867 med sadelmakaren och politirådmannen i Norrköping PER GUSTAF ÅSTRÖM, född d. 3 maj 1822, död d. 13 aug. 1885; 2) d. 30 sept. 1889 med stadsfiskalen i Trosa AXEL EDVARD JANSON, född d. 11 april 1853; — PER AUGUST TEODOR, född d. 19 dec. 1849. Landtbrukare på Stensjö i Björsätters socken, Östergötland.

3) d. 25 dec. 1878 med EDLA ERIKA ALBERTINA NYLÉN, född d. 11 dec. 1847, dotter till bagaren ERIK FREDRIK NYLÉN och LOVISA ALBERTINA REHN. Detta äktenskap var barnlöst.

SUNDIUS, ADOLF LEONARD. Född d. 28 aug. 1822 i Mariestad.

Föräldrar: Apotekaren i Mariestad CARL GUSTAF SUNDIUS,
32 — Sveriges Apotekarhistoria.

född d. 20 aug. 1783, död d. 12 okt. 1858, och JAKOBINA KAROLINA GERCKEN, född d. 8 april 1796, död d. 29 jan. 1856.

Efter undervisning dels vid Vadstena dåvarande latinläroverk, dels privat antogs S. 1838 till elev å apoteket i Vadstena samt aflade därstädes d. 30 juli 1841 farmacie studiosi-examen. Var därefter till sept. 1842 anställd å nämnda apotek samt å apoteket Lejonet i Norrköping. Inskrefs höstterminen 1842 vid farmaceutiska institutet samt aflade d. 21 maj 1845 apotekar-examen. Förestod under brunnsterminerna somrarna 1843—45 karlsbader-brunnsinrättningen i Medevi samt biträdde sedan fadern å apoteket i Kisa till febr. 1846. Öfvertog d. 9 mars 1846 apoteket i Döderhultsvik, numera Oskarshamn, på arrende, inköpte detsamma d. 9 mars 1847 och erhöll privilegium därå d. 9 febr. 1849. Sålde apoteket d. 1 aug. 1850 och idkade under återstoden af 1850 samt år 1851 studier i Stockholm. Köpte d. 23 sept. sistnämnda år apoteket i Söderköping med tillhörande filialapotek i Valdemarsvik; tillträdde detsamma d. 1 maj 1852. Efter att år 1853 hafva försedt apoteket i Söderköping med ny inredning och nya ståndkärll samt för öfrigt satt detsamma i godt skick frånträdde han det d. 1 maj 1855 och inköpte i mars samt tillträdde d. 1 juli s. å. apoteket Kronan i Norrköping. Detta apotek sålde S. d. 1 juli 1858. Köpte följande år landtegendomen Djurön utanför Norrköping och ingick som bolagsman i den därstädes 1860 anlagda numera upphörda tekniska fabriken.

Sålde Djurön 1867 samt öppnade Norrköpings rättegångs- och affärsbyrå såsom hvars chef han fick mottaga många och viktiga uppdrag. Under åren 1874—98 var S. kamrerare och sekreterare hos kommittén för städernas allmänna brandstods-bolag till försäkring af fastigheter i Norrköping och antogs d. 19 sept. 1880 tillika till ombudsman och sekreterare hos kommittén för städernas lösöreförsäkringsbolag i samma stad. Då S. 1899 tog afsked från dessa befattningar, erhöll han från bådadera bolagen deras stora guldmedaljer för mångårig tjänst och medborgerligt nit.

Död d. 24 april 1900 i Norrköping.

Gift d. 28 jan. 1852 i Stockholm med ROSINA ANDRIETTA WRETFORSS, född d. 26 sept. 1829, död d. 22 nov. 1886, dotter till handlanden CARL JOHAN WRETFORSS och ANNA CATARINA ERICSSON.

Barn: CARL AGATHON LEONARD, född d. 3 nov. 1852, död

d. 14 mars 1910. Trädgårdsdirektör. Lärare i trädgårdsskötsel vid folkskoleseminariet i Linköping; — ERNST GUSTAF WILHELM, född d. 19 mars 1855, död d. 30 april 1893. Telegrafassistent; — HUGO ADOLF, född d. 6 okt. 1856, död d. 11 dec. 1911. Styrman i engelska handelsflottan; — ANTON HERMAN MATHIAS, född d. 22 febr. 1858, död d. (våren) 1861; — MATHILDA, född d. (hösten) 1860, död d. (våren) 1861; — ELLEN MATHILDA, född d. 23 sept. 1861. Gymnastikdirektör, Åbo; — ANNA ROSINA, född d. 18 maj 1863, död d. 9 jan. 1911, gift d. 28 aug. 1892 med v. häradshöfdingen GUSTAF ALFRED LANDÉN, född d. 21 aug. 1860; — KNUT AUGUST EBBE, född d. 30 juli 1864, död d. . . . nov. 1911 i Stockholm. Tapetserare; — AXEL HERMAN RAFAEL, född d. 29 juni 1866. E. o. hofrättsnotarie. F. d. stadsfiskal i Eskilstuna, advokat i Stockholm; — CARL OTTO WALDEMAR, född d. 25 april 1868, död d. 19 nov. s. å.

HOLM, CARL AUGUST. Född d. 23 maj 1827 i Linköping.

Föräldrar: Bryggaren JON HOLM, född d. 15 sept. 1790, död d. 28 dec. 1858, och BEATA JULIANA ADLER, född d. 19 juni 1799, död d. 25 febr. 1885.

Efter skolstudier vid elementarläroverket i Linköping åren 1837—41 antogs H. d. 1 juni sistnämnda år till elev å apoteket Korpen i Stockholm och aflade inför apotekarsocietetens direktion d. 4 aug. 1847 farmacie studiosi-examen. Därefter konditionerade han från d. 26 sept. 1847 till d. 26 juli 1849 å apoteket Kronan i Eskilstuna samt från d. 15 nov. 1849 till d. 1 maj 1850 å apoteket i Vadstena. Aflade d. 20 dec. 1854 apotekarexamen samt var åren 1855—57 och maj månad 1858 anställd å apoteket Lejonet i Jönköping. Inköpte 1858 och tillträdde d. 1 juli s. å. apoteket Kronan i Norrköping, å hvilket apotek H. erhöll privilegium d. 30 juli 1859. Sålde detsamma d. 10 dec. 1869, men var fortfarande bosatt i Norrköping.

Död d. 30 juli 1896 i Norrköping.

Gift d. 21 sept. 1860 i Norrköping med AMALIA FREDRIKA ÖSTERGREN, född d. 30 maj 1838, dotter till fabrikören ANDERS FREDRIK ÖSTERGREN och WILHELMINA HOFFSTEDT.

Barn: SIRI, född d. 15 juli 1861, död d. 4 juli 1863.

GAUFFIN, GEORG JACOB. Född d. 7 sept. 1834 i Simrishamn.

Föräldrar: Apotekaren därstädes GUSTAF REINHOLD GAUFFIN, född d. 4 april 1799, död d. 24 okt. 1890, och MIMMI CAROLINA SOLBERG, född d. 15 jan. 1810, död d. 2 nov. 1891.

G. antogs i juli 1848 till elev å apoteket Svanen i Kristianstad samt fortsatte från sept. 1850 elevtjänstgöringen å apoteket Kronan i Göteborg. Idkade därefter under ett års tid, 1852, studier i kemi och farmaci i Lund under ledning af dåvarande professorn dr N. J. Berlin, inför hvilken farmacie studiosi-examen aflades d. 13 dec. 1852. Var därefter anställd som laborant å apoteket Svanen i Kristianstad till d. 1 sept. 1853. Aflade apotekarexamen d. 13 dec. 1854. Under år 1855 idkade G. studier i kemi och farmaci i Tyskland samt tjänstgjorde följande år som laborant å apoteket i Helsingör. Erhöll d. 30 april 1857 K. sundhetskollégii förordnande att under tre år förestå apoteket Svanen i Kristianstad, hvilket apotek han genom köp öfvertog d. 5 juli 1859; erhöll d. 26 aug. s. å. privilegium å detsamma. Öfverlämnade det d. 1 juli 1868 till sin broder, apotekaren L. C. A. Gauffin, som ännu innehar detsamma, och inköpte d. 16 sept. 1870 apoteket Kronan i Norrköping, hvarå han d. 16 dec. s. å. erhöll privilegium. Sålde detsamma redan d. 20 okt. 1873 och afträdde det d. 1 juli 1874. Blef 1875 verkställande direktör för apotekarnas mineralvattensaktiebolag i Stockholm, från hvilken befattning G. afgick år 1908.

Bevistade 1865 såsom ombud för apotekarsocieteten den första internationella apotekarkongressen i Braunschweig. Blef 1865 korresponderande ledamot af Die pharmaceutische Gesellschaft zu S:t Petersburg och 1866 af Société de Pharmacie de Paris.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1880. R. V. O. 1895.

Död d. 22 april 1913 å sin egendom Forneboda i Kyrkhults socken i Blekinge. Begraven å Norra kyrkogården i Stockholm.

Gift d. 24 sept. 1858 i Kristianstad med ALMA MARIA ARESCHOUG, född d. 15 juli 1839, dotter till rådmannen JOHAN JACOB ARESCHOUG och MARIE CHRISTINE VON BERGEN.

Barn: ALMA MARIA CAROLINA, född d. 1 juni 1872, död d. 17 mars 1881.

MÖRNER, CARL ERIK HERMAN OTTO, AF MORLANDA, grefve. Född d. 24 april 1836 i Norra Solberga församling, Jönköpings län.

Föräldrar: Fänriken vid K. första lifgrenadierregementet, grefve OTTO MÖRNER, född d. 2 juli 1801, död d. 3 okt. 1866, och JULIANA CATARINA LILLJA, född d. . . . 1797, död d. 17 febr. 1864.

Efter studier vid läroverket i Eksjö antogs grefve Mörner i febr. 1854 till elev å apoteket Lejonet i Växjö och aflade därstädes d. 22 juli 1858 farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter å nämnda apotek till okt. s. å., på apoteket Morianen i Stockholm från nov. 1858 till d. 1 aug. 1859 och å apoteket Nordstjärnan i samma stad från sistnämnda dag till d. 15 maj 1861. Var sedan efter tre månaders vistelse i Finland anställd å apoteket i Nora från d. 20 aug. 1861 till d. 1 nov. s. å. - Aflade d. 28 maj 1863 apotekarexamen samt tjänstgjorde från d. 15 juni 1863 till d. 15 sept. s. å. på apoteket i Vadstena, därefter å apoteket i Nora till dess han efter avslutadt köp d. 1 jan. 1864 öfvertog sistnämnda apotek. Erhöll d. 18 juni s. å. privilegium å detsamma; sålde det d. 11 april 1874 och inköpte s. å. apoteket Kronan i Norrköping, å hvilket grefve M. erhöll privilegium d. 29 maj 1874.

Åtnjöt från år 1902 befrielse från apotekets skötsel.

Grefve Mörner var ledamot af S:t Olai församlings kyrkoråd, af direktionen öfver Norrköpings stads sjukhus samt af fattigvårdsstyrelsen och af direktionen för tekniska elementarskolan därstädes.

Död d. 11 okt. 1909 i Norrköping.

Gift d. 12 aug. 1864 med FANNY THEODOLINDA AUGUSTA ÖHRVALL, född d. 12 aug. 1843, död d. 3 nov. 1904, dotter till apotekaren i Nora ANDERS AUGUST ÖHRVALL och MÄRTA ELISABET WESTBERG.

Barn: ANNA ELISABET, född d. 5 aug. 1865, gift d. 14 okt. 1896 med kaptenen i K. första lifgrenadierregementets reserv, öfverkontrollören vid brännvins- och maldryckstillverkningen JOHAN JACOB AXEL GREWELL, född d. 15 nov. 1854; — CARL BIRGER, född d. 3 maj 1867. F. d. konsul i Sidney, skriftställare, godsägare.

KROOK, AXEL. Född d. 7 nov. 1855 i Barkarö socken, Västmanlands län.

Föräldrar: Inspektoren JOHN KROOK, född d. 3 mars 1825, död d. 28 okt. 1868, och ANNA MARIA (MALIN) BÄCKMAN, född d. 5 maj 1824, död d. 7 febr. 1877.

K. åtnjöt åren 1864—71 undervisning vid Västerås högre elementarläroverk och antogs d. 8 maj sistnämnda år till elev å apoteket Bäfvern i samma stad. Aflade farmacie studiosi-examen d. 28 jan. 1876. Tjänstgjorde sedan å nämnda apotek från denna dag till d. 8 okt. s. å., å Hjorten i Örebro till d. 5 aug. 1878, å Gripen i Sundsvall från d. 25 sept. 1878 till d. 1 juli 1879, ånyo på Hjorten i Örebro samt å apoteket Hjorten i Västerås från d. 15 aug. till d. 15 dec. 1879. Efter anställning på apoteket i Orust från d. 1 okt. 1882 till d. 7 juni 1883 inskrefs K. höstterminen sistnämnda år vid farmaceutiska institutet och undergick apotekarexamen d. 18 maj 1886. Vikarierade sommaren 1885 å apoteket i Leksand, sommaren 1886 å Bäfvern i Härnösand samt å medikamentsförrådet i Löfsta. Efter tjänstgöring å apoteket Enhörningen i Göteborg från d. 20 mars 1887 till d. 15 juli 1890 och å Bäfvern i Härnösand från denna dag till d. 15 mars 1892 var K. från sistnämnda dag till d. 1 sept. 1902 föreståndare för dåvarande medikamentsförrådet i Ytterlännäs, Västernorrlands län. Erhöll d. 23 maj 1902 personligt privilegium å det apotek, som enligt K. brevet d. 15 nov. 1901 skulle inrättas i Molkom, Värmlands län; transporterades d. 3 nov. 1911 till apoteket Kronan i Norrköping.

Gift d. 1 sept. 1892 med ANNA JOHANNA CHRISTINA BERGLUND, född d. 25 sept. 1857, dotter till trädgårdsdirektören JONAS BERGLUND och JOHANNA GEORGINA (HANNA) MAY.

Under sin vistelse i Ytterlännäs var K. en följd af år ledamot af skolråd och hälsovårdsnämnd, ledamot och kassaman i socknens sparbankskommitté m. m.; var i Molkom styrelseledamot och kassakontrollant vid Värmlands enskilda banks afdelningskontor därstädes.

Apoteket Östgöta Lejon.

1758.

Magistraten i Norrköping ingick d. 3 dec. 1757 med begäran om inrättandet af ett andra apotek därstädes. Denna anhållan villfors ock af K. Maj:t, och tilldelade konung Adolf Fredrik d. 23 aug. 1758 Hieronymus Hoffler privilegium å detta apotek, som skulle bära till tecken ett Östgöta Lejon. H. hade dessförinnan d. 15 febr. 1758 erhållit vederbörligt tillstånd inrätta detsamma och för den skull d. 1 mars s. å. undergått apotekarexamen.

Från hörnet af Bred- och Västgötagatorna i den s. k. Trehörningen vid Lilla torget, där apoteket varit förlagdt allt sedan anläggandet till år 1862, flyttades detsamma detta år till huset N:o 5 vid Norra Kungsgatan, därifrån d. 1 april 1910 till huset N:o 11 vid samma gata.

Enligt K. brefvet d. 7 april 1911 har K. Maj:t i samband med föreskrifvet inrättande af apoteket Hjorten i Norrköping bestämt, att då apoteket Östgöta Lejon öfvertages af ny innehafvare apoteket skall vara förlagdt inom ett område, som begränsas i norr af Slottsgatan, i väster af Luntgatan, i öster af Tunnbindargatan och i söder af Bredgatan, med rätt för innehafvaren att förlägga apoteket äfven vid yttersidorna af de delar af nämnda gator, som begränsa ifrågavarande område.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 90,000 kronor.

HOFFLER, HIERONYMUS. Född d. . . . febr. 1728 i Nyköping.

Föräldrar: Rådmannen BALTZAR HOFFLER, född d. 9 nov. 1690, död d. 6 okt. 1767, och ANNA MARIA LUND, född d. 24 nov. 1690, död d. 6 maj 1762.

Efter enskild undervisning intogs H. i Strängnäs gymnasium samt fortsatte studierna vid Uppsala akademi. Antog dock snart elevplats å apoteket Gripen i Nyköping, där han aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade sedan å apoteken Hvita Björnen och Ängeln i Stockholm, hvarefter H., efter förnyad vistelse vid Uppsala universitet, reste till Ryssland, där han under tre år var anställd å apotekare Rath's apotek i Moskva. Tjänstgjorde efter hemkomsten åter på apoteket Hvita Björnen i Stockholm, då han d. 15 febr. 1758 erhöill tillstånd inrätta ett nytt apotek i Norrköping. Undergick d. 1 mars 1758 apotekarexamen samt tilldelades d. 23 aug. s. å. privilegium å detsamma. Tillades d. 9 dec. 1785 af riksmarskalks-ämbetet hofapotekares namn och värdighet. Sålde apoteket 1794, men var fortfarande bosatt i Norrköping.

Död d. 13 dec. 1806 i Norrköping.

Gift d. 9 jan. 1759 med ANNA MARGARETHA SCHULTZ, född 1740, döpt d. 16 aug., död d. 15 juli 1793, dotter till apotekaren på Hvita Björnen i Stockholm, HINDRICH SCHULTZ-LORENTZSON och ANNA MARGARETHA MOLITOR.

Barn: HIERONYMUS, född d. 3 nov. 1759, död d. 14 jan. 1760; — BALTZAR HINRIC, född d. 30 okt. 1760, död 1762, begrafven d. 14 juni; — CARL ADOLPH, född d. 20 juni 1763, död d. 5 aug. 1805. Farmacie studiosus d. 7 maj 1783; — CHRISTOPHER, född d. 1 nov. 1764, död d. 28 juli 1794. Grosshandlare i Stockholm; — GUSTAF HINRIC, född d. 8 nov. 1771, död d. . . . 1834. Kapten vid K. Södra skånska infanteriregementet; — HIERONYMUS (tvilling), född d. 2 mars 1773, död d. 3 maj s. å.; — FRANTZ (tvilling), född d. 2 mars 1773, död d. 4 maj s. å.

MÖLLER, JOHAN. Född d. 2 jan. 1756 i Malmö.

Föräldrar: Bryggaren SVEN JOHAN MÖLLER, född d. 4 jan. 17 , död d. 13 mars 1765, och INGEBORG TORUP, född d. 22 aug. 1731, död d. . . .

Efter erhållen skolundervisning i Malmö antogs M. till elev å apoteket i Ystad, där han blef farmacie studiosus. Konditionerade därefter först å apoteket Enhörningen sedan å apoteket Ugglan i Stockholm. Hade sedermera anställning dels å apoteken Lejonet i Jönköping och Lejonet i Växjö, dels å apotek i Uppsala till d. 17 nov. 1785, då han i Skänninge examinerades till provisor. Öfvertog följande år genom gifte med apotekaren

Johan Marcus Mors' i Skänninge änka apoteket därstädes samt examinerades d. 15 mars 1787 till apotekare. Höll sedermera någon tid tillika apotek vid Medevi. Sålde 1794 apoteket i Skänninge och inköpte s. å. apoteket Östgöta Lejon i Norrköping.

Död d. 8 aug. 1799 i Norrköping.

Gift 1) d. 22 maj 1787 med BRITA CATARINA KJERNANDER född d. . . . 1748, död d. 23 mars 1790, [gift 1) med apotekaren i Skänninge JOHAN MARCUS MOR, född d. 24 april 1748, död d. 11 okt. 1785], dotter till postmästaren i Jönköping CARL GUSTAF KJERNANDER och BRITA CHRISTINA AURÉEN.

2) d. 22 nov. 1791 med HEDVIG SOPHIA LUNDERBERG, född d. 5 juni 1766, död d. 7 aug. 1833, [gift 2) d. 20 maj 1803 med apotekaren CHRISTIAN LUTH (se nedan)], dotter till handlanden och rådmannen GABRIEL LUNDERBERG och MARIANA WEFWER.

Barn: SVEN GABRIEL, född d. 21 sept. 1792, död d. 16 nov. 1853. Apotekare (se nedan); — INGA MARIA, född d. 18 sept. 1793, död d. . . . maj 1842; — JOHANNES, född d. 24 juni 1795, död d. 16 jan. 1863. Klädesfabrikör i Norrköping; — ABRAHAM ARNOLD, född d. 12 maj 1797, död d. 28 maj s. å.; — DANIEL, född d. 15 maj 1799, död d. 25 juni s. å.

LUTH, CHRISTIAN. Född d. 27 jan. 1766 på Finspång, Östergötlands län.

Föräldrar: Dåvarande brukskirurgen därstädes, sedermera stadskirurgen i Norrköping, JOHAN LEONHARD LUTH, född d. . . . 1739, död d. 27 mars 1794, och ANNA CATHARINA DUWÆLIUS, född d. . . . 1721, död d. 11 mars 1800.

L. erhöi skolundervisning vid läroverket i Norrköping och antogs 1781 till elev å apoteket Östgöta Lejon i samma stad, där han äfven aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter några år, aflade provisorsexamen, samt förestod apoteket Östgöta Lejon i Norrköping för apotekare Möllers änka. Blef genom gifte med denna 1803 ägare af apoteket samt undergick apotekarexamen.

Död d. 16 sept. 1830 i Norrköping.

Gift d. 20 maj 1803 med HEDVIG SOPHIA LUNDERBERG, född d. 5 juni 1766, död d. 7 aug. 1833, [gift 1) d. 22 nov. 1791

med apotekaren JOHAN MÖLLER (se ofvan)], dotter till handlanden GABRIEL LUNDERBERG och MARIANA WEFWER.

Barn: SOFIA, född d. 31 dec. 1804, död d. 18 april 1873, gift d. 23 juli 1829 med fabrikören JOHAN ADOLF ARNBERG, född d. 20 mars 1803, död d. 23 juli 1875; — CHRISTINA CHARLOTTA, född d. 10 febr. 1806, död d. 21 nov. 1897, gift d. 1 febr. 1824 med fabrikören och handlanden GUSTAF ROMAN, född d. 17 april 1792, död d. 4 jan. 1875.

MÖLLER, SVEN GABRIEL. Född d. 21 sept. 1792 i Skänninge.

Föräldrar: Apotekaren JOHAN MÖLLER, född d. 2 jan. 1756, död d. 8 aug. 1799, och HEDVIG SOPHIA LUNDERBERG, född d. 5 juni 1766, död d. 7 aug. 1833.

M. genomgick Söderköpings trivialskola och antogs 1808 till elev å apoteket Gripen i Nyköping, där han 1813 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter å nämnda apotek till 1815 och å apoteket Lejonet i Stockholm till 1817. Undergick sistnämnda år provisors- och apotekarexamen samt förestod sedan apoteket Östgöta Lejon i Norrköping till 1830, då han blef ägare af apoteket. Utarrenderade detsamma 1839 till apotekaren C. F. Asker, som kort därefter inköpte det.

Död d. 16 nov. 1853 å lägenheten Svensborg nära Norrköping.

Ogift.

ASKER, CARL FREDRIK. Född d. 29 april 1809 i Tjällmo, Östergötlands län.

Föräldrar: Bruksförvaltaren CLAES ABRAHAM ASKER, född d. 29 aug. 1778, död d. 24 aug. 1851, och ANNA BRITA WILLBERG, född d. . . . 1782, död d. 14 okt. 1847.

Antogs 1822 till elev å apoteket Östgöta Lejon i Norrköping samt aflade farmacie studiosi-examen d. 29 nov. 1827. Var därefter anställd å nämnda apotek under hela sin tjänstgöringstid och aflade apotekarexamen d. 11 juni 1834. Innehade från år 1839 apoteket Östgöta Lejon på arrende; blef sedermera ägare af detsamma samt erhöll privilegium därå d. 23 jan. 1843. Afträdde apoteket d. 1 nov. 1860 och bosatte sig på sin egen-

dom Loddby inom Kvillinge socken i Östergötland. Flyttade därifrån 1862 till egendomen Ståthöga nära Norrköping.

Asker intresserade sig mycket för det svenska apoteksväsendets ordnande. De förslag till nytt apotekarreglemente, som utarbetats af en af K. Maj:t 1831 tillsatt kommitté, jämte myndigheternas utlåtanden däröfver intill 1852 samlades af A. och utgäfvos 1858 från trycket under titel: *Förslag till reglemente för apotekare.*

Under sin vistelse i Norrköping var A. jämväl en mycket anlitad kommunalman.

R. V. O. 1858.

Död d. 3 juni 1878 å Ståthöga.

Gift d. 25 nov. 1846 i Norrköping med SOFIA CAROLINA HÄRNSTRÖM, född d. 25 nov. 1828, död d. 10 jan. 1890, dotter till godsägaren CARL MAGNUS HÄRNSTRÖM och ANNA ULRIKA JURINGIUS.

Barn: ANNA CAROLINA, född d. 7 maj 1848, död d. 8 aug. 1902, gift d. 27 juni 1871 med apotekaren, sedermera bruksägaren BIRGER MARCUS LUDVIG AUGUST HESSLE, född d. 9 juni 1833, död d. 24 febr. 1897; — EMILIA HELENA, född d. 22 juni 1850, gift d. 27 april 1875 med f. d. lasarettsläkaren, karantänsläkaren vid Käsö d:r WILHELM GOTTFRID THEODOR RUNSTRÖM, född d. 22 april 1833, död d. 25 febr. 1893; — CARL FREDRIK, född d. 3 febr. 1852, död d. 10 febr. s. å.; — HEDDA KRISTINA, född d. 11 juli 1853, död d. 28 jan. 1863; — CARL FREDRIK född d. 14 maj 1857. F. d. kapten vid K. flottan.

HOLMBERG, JOHAN ERIK. Född d. 24 okt. 1830 i Ratan i Bygdeå socken, Västerbottens län.

Föräldrar: Tullförvaltaren FREDRIK JOHANSSON HOLMBERG, född d. 7 juni 1787, död d. 7 mars 1845, och SOFIA MAGDALENA LÖFROTH, född d. 14 nov. 1803, död d. 24 dec. 1877.

H. erhöll skolundervisning i Umeå samt antogs 1844 till elev å dåvarande apoteket i Nätra i Västernorrlands län, 1852 flyttadt till Örnsköldsvik, och aflade därstädes d. 16 juni 1849 farmacie studiosi-examen. Konditionerade åren 1850—51 å apoteket i Nora samt 1851—52 å apoteket Lejonet i Stockholm. Förestod sommaren 1853 karlsbaderinrättningen i Humlegården i Stockholm. Aflade d. 22 april 1854 apotekarexamen samt var sommaren 1854 föreståndare för apoteket i Umeå. Tjänstgjorde

därefter till 1858 å apoteket Vasen i Linköping. Åren 1858—60 innehade han tillsammans med apotekaren C. A. Holm apoteket Kronan i Norrköping, samt inköpte sistnämnda år apoteket Östgöta Lejon i samma stad, å hvilket han erhöll privilegium d. 10 april 1866.

Åtnjöt från år 1899 befrielse från apotekets skötsel.

Död d. 9 jan. 1904 i Norrköping.

Gift d. 4 april 1863 i Norrköping med BETTY OTTILIA SANDBERG, född d. 6 mars 1841, dotter till grosshandlaren GUSTAF SANDBERG och E. VA HAMLIN.

Barn: AGDA EMILIA, född d. 18 april 1864, gift d. 29 mars 1890 med f. d. fängelsepredikanten i Norrköping WILHELM ARBIN, född d. 6 april 1856; — JOHAN FREDRIK, född d. 20 maj 1866. Kyrkoherde i Rogslösa och Väfversunda, Linköpings stift; — GERDA ELISABET, född d. 18 okt. 1872.

JANSON, JOHAN. Född d. 29 nov. 1851 i Karlstad.

Föräldrar: Källarmästaren JONAS JANSON, född d. 29 mars 1820, död d. 22 jan. 1872, och ANNA ANDERSSON, född d. 15 febr. 1829, död d. 6 juni 1888.

J. genomgick sex klasser af Karlstads högre allmänna läroverk samt antogs d. 8 mars 1870 till elev på apoteket Kronan i Stockholm. Aflade d. 1 okt. 1873 farmacie studiosi-examen och tjänstgjorde därefter å nämnda apotek till d. 1 maj 1875 samt från d. 26 maj till d. 1 sept. s. å. på apoteket Nordstjärnan i Stockholm. Inskrefs höstterminen 1875 vid farmaceutiska institutet och undergick apotekarexamen d. 26 maj 1877. Var sedan anställd å apoteket i Arboga från d. 11 juni s. å. till d. 1 sept. 1881, å apoteket Fenix i Stockholm från denna dag till d. 1 juni 1882 därefter ånyo i Arboga till d. 1 febr. 1895. Erhöll d. 5 okt. 1894 personligt privilegium på apoteket i Älfdalen och d. 23 sept. 1904 transport till apoteket Östgöta Lejon i Norrköping. Innehar därjämte filialapoteket i Finspång.

J. är hufvudman i Norrköpings sparbank och var under vistelsen i Älfdalen siffergranskare i bankaktiebolaget Stockholm—Öfre Norrland.

Apoteket Svanen.

1893.

Fråga om inrättandet af ett tredje apotek i Norrköping uppstod redan 1851, då enskild person hos K. Maj:t begärde tillstånd att anlägga ett sådant. Denna anhållan afslogs dock, sedan vederbörande myndigheter i infordrade yttranden vitsordat de befintliga apotekens goda skick och tillräckliga förråd af medicinalier samt att de till alla delar motsvarade såväl stadens som kringliggande Orts billiga anspråk.

På grund af Norrköpings sedan nämnda år alltjämt fortgående tillväxt i omfång och folkmängd — så utgjorde innevånareantalet 1851 blott 16,800 personer mot 32,880 i början af år 1890 — anhöllo stadsfullmäktige i skrifvelse af d. 22 dec. 1891, att K. Maj:t täcktes meddela tillstånd för anläggandet af ett tredje apotek i Norrköping, med förläggning öster om Generalsgatan eller norr om Rådstufvugatan. Sedan yttranden i ärendet afgifvits och K. bhde tillstyrkt nämnda ansökan, hemställde jämväl K. medicinalstyrelsen om K. Maj:ts bifall till densamma. Genom nåd. brefvet d. 20 jan. 1893 föreskref också K. Maj:t, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med K. medicinalstyrelsens förslag, att ett nytt apotek med personligt privilegium skulle anläggas i den söder om Motala ström belägna delen af Norrköping vid eller öster om Generalsgatan samt vid eller norr om Skolgatan eller ock i någon af kvadraterna Vattnet och Elden.

Privilegium å anläggandet af detta apotek tilldelades d. 22 aug. 1893 examinerade apotekaren S. R. Chr. Liljedahl, som d. 1 juli 1894 öppnade detsamma för allmänheten i huset Generalsgatan 11 B.

Det privilegievärde, efter hvilket apoteket skulle utgöra bidrag till amorteringsfonden, bestämdes genom K. brefvet d. 24 mars 1893 till 50,000 kronor under de tio första åren och där-efter till 60,000 kronor.

LILJEDAHL, STEN ROBERT CHRISTIAN. Född d. 1 aug. 1844 i Kisa.

Föräldrar: Tobaksfabrikören JOHAN AXEL LILJEDAHL, född d. 26 mars 1807, död d. 10 dec. 1868, och FREDRIKA ELEONORA CEDERDAHL, född d. 15 sept. 1807, död d. 28 okt. 1888.

L. antogs i juni 1860 till elev å apoteket i Vadstena, som då ägdes af apotekaren B. M. L. A. Hessle. Då denne 1864 öfvertog apoteket Kronan i Eskilstuna, medföljde L. dit och aflade därstädes d. 6 april 1865 farmacie studiosi-examen. Konditionerade sedan från d. 15 juli s. å. till d. 21 aug. 1868 å apoteket Fläkta Örnén i Malmö, därefter till d. 24 juli 1869 å apoteket i Trälleborg. Inskrefs höstterminen 1869 vid farmaceutiska institutet och undergick d. 27 maj 1872 apotekarexamen. Var därefter till d. 21 april 1873 anställd å apoteket Vasen i Linköping samt från d. 5 maj 1873 till d. 1 juli 1874 å apoteket Kronan i Göteborg. Inköpte detta år tillsammans med brodern, apotekare John Liljedahl, sistnämnda apotek, å hvilket privilegium utfärdades för den senare. Utträdde d. 14 mars 1879 ur kompanjonskapet, hvarefter L. från d. 1 juli s. å. till 1888 förestod dåvarande apoteket i Boo, Örebro län, och åren 1889—93 apoteket Lejonet i Hälsingborg. Erhöll d. 22 aug. 1893 privilegiet å det genom K. brevet d. 20 jan. s. å. föreskrifna nya apoteket Svanen i Norrköping, hvilket apotek han d. 1 juli 1894 öppnade för allmänheten i huset Generalsgatan 11 B.

Åtnjöt från d. 1 sept. 1902 på grund af sjukdom befrielse från apotekets skötsel.

Död d. 24 jan. 1905 i Norrköping.

Gift d. 12 aug. 1879 med ELEONORA BARK, född d. 14 juni 1852, dotter till disponenten AUGUST BARK och HENRIKA PETERSSEN.

Barn: STEN STENSSON, född d. 23 juni 1880, död d. 26 juli s. å.; — JON AUGUST STENSSON, född d. 2 juni 1881. Direktör vid Ekenäs' fabriker, Finland; — THORE STENSSON, född d. 29 mars 1883, död d. 7 nov. 1906. Civilingeniör; — BO STENSSON, född d. 30 nov. 1884. Tjänsteman i aktiebolaget Göteborgs bank; — VERA LISA STENSDOTTER, född d. 20 nov. 1887. F. d. lärarinna vid Math. Halls skola i Göteborg; — STINA STENSDOTTER, född d. 16 juni 1890, gift d. 7 juni 1913 med löjtnanten vid K. Norrbottens regemente GUSTAF BERTIL CARLSON, född d. 28 sept. 1885; — STEN GÖSTA STENSSON, född d. 26 maj 1897. Studerande.

ERICSSON, AXEL OSCAR. Född d. 25 nov. 1853 i Smedjebacken, Norrbärkes socken, Dalarne.

Föräldrar: Handlanden ERIC ERICSSON, född d. 31 aug. 1826, död d. 5 jan. 1884, och MARIA CHRISTINA ERICSSON, född d. 5 juni 1826, död d. 8 okt. 1894.

Näst äldst af sju syskon åtnjöt E. privatundervisning i hemmet och afgick efter fyra års studier vid högre allmänna läroverket i Falun från dess sjätte klass vårterminen 1870. Antogs d. 1 jan. 1871 till elev å apoteket i samma stad samt aflade farmacie studiosi-examen d. 19 nov. 1874. Tjänstgjorde sedan å samma apotek till hösten 1876, då E. vann inträde vid farmaceutiska institutet. Efter d. 13 dec. 1879 undergången apotekarexamen antog E. d. 19 samma månad plats å apoteket Kronan i Norrköping, där han, tidvis förestående apoteket, tjänstgjorde till d. 1 maj 1883. Mottog s. å. förordnande att förestå apoteket i Vingåker, hvilket förordnande han innehade till d. 1 maj 1893. Förestod sedan apoteket Lejonet i Malmö från sistnämnda dag till d. 1 maj 1897, därefter till d. 1 jan. 1899 apoteket Lejonet i Sundsvall samt från d. 1 mars s. å. till d. 1 april 1905 apoteket Lejonet i Norrköping. Erhöll d. 25 aug. 1905 privilegium å apoteket Svanen i samma stad.

E. är sedan 1914 ledamot af apotekarsocietetens direktion samt sedan 1911 ordförande i Östgötakretsen af Sveriges apotekarförbund.

Var under sin vistelse i Vingåker ledamot af kyrko- och skolråd samt af bevillningsberedningen; var därjämte revisor af kommunens räkenskaper samt ledamot af styrelsen för Södermanlands enskilda banks afdelningskontor. I Norrköping var E. åren 1903—06 ledamot af fattigvårdsstyrelsen och bevillningsberedningen; är ledamot af stadsfullmäktige sedan 1906, af drätselkammaren sedan 1907, dess vice ordförande sedan 1914; ledamot af hälsovårdsnämnden sedan 1906, dess ordförande 1913. Är vice ordförande i riksbankens afdelningskontor i Norrköping samt ordförande och verkställande direktör i Norrköpings apotekares mineralvattensaktiebolag.

Företog 1896 en resa i Tyskland för droghandelsstudier; studerade 1905 i Holland, Belgien och Tyskland mineralvattenfabrikation.

Gift d. 5 juli 1883 med EMELIE MARIA LINDSTRÖM, född d. 9 febr. 1861, dotter till grosshandlaren ERIK LINDSTRÖM och JOSEFINE WIDEGREN.

Barn: GÖSTA ERICSSON NORDIN, född d. 8 maj 1884, död d. 4 febr. 1887; — JOHN ERICSSON NORDIN, född d. 13 april 1885, död d. 12 dec. 1888; — NILS ERIK ERICSSON NORDIN, född d. 7 sept. 1888. Reservlöjtnant, e. o. kammarskrivare i K. tullverket; — MARGIT MARIA ERICSSON NORDIN, född d. 22 dec. 1891. Gymnastikdirektör.

Apoteket Hjorten.

1911.

Enligt beslut i nov. 1910 ingingo stadsfullmäktige i Norrköping med en till K. Maj:t ställd und. ansökan att i nämnda stad måtte inrättas ett nytt apotek, beläget inom ett område begränsadt i norr af Handverkaregatan, i väster af Dalsgatan, i öster af Södra Kyrkogatan och i söder af Södra Promenaden. Med öfverlämnande af denna hemställan jämte yttranden af vederbörande myndigheter, innehafvarne af apoteken Östgöta Lejon och Svanen samt föreståndaren för apoteket Kronan därstädes tillstyrkte K. medicinalstyrelsen i egen und. skrifvelse d. 27 febr. 1911 densamma. Genom nåd. brefvet d. 7 april 1911 föreskref också K. Maj:t, att ett nytt själfständigt apotek med personligt privilegium och benämndt »Hjorten» skulle inrättas i Norrköping inom af stadsfullmäktige föreslagna gränser, med rätt till apotekets förläggning äfven vid yttersidorna af de delar af nämnda trafikleder, som begränsa ifrågavarande område.

Privilegium å anläggandet af detta apotek tilldelades d. 3 nov. 1911 examinerade apotekaren C. G. J. Lennhoff, som för ändamålet inköpte och ombyggde huset N:o 51 Drottninggatan, där apoteket efter d. 14—16 nov. 1912 skedd afsyning öppnades för allmänheten.

Det privilegievärde, efter hvilket apoteket har att utgöra bidrag till den äldre amorteringsfonden för apoteksprivilegier, bestämdes genom K. brefvet d. 9 juni 1911 till 30,000 kronor under de första fem åren, därefter till 40,000 kronor.

LENNHOFF, CARL GUSTAF JULIUS. Född d. 24 juli 1861 i Lenhofda, Kronobergs län.

33 — Sveriges Apotekarhistoria.

Föräldrar: Organisten JOEL CARLSSON, född d. 14 mars 1836, död d. 5 maj 1900, och FREDRIKA CHRISTINA SVENSSON, född d. 19 febr. 1833, död d. 17 maj 1891.

Efter skolstudier vid Växjö allmänna läroverk antogs L. d. 11 nov. 1880 till elev å apoteket Lejonet i nämnda stad samt aflade farmacie studiosi-examen d. 22 jan. 1884. Efter tjänstgöring å apoteket i Piteå från d. 1 sept. 1884 till d. 1 sept. 1886 inskrefs L. hösten sistnämnda år vid farmaceutiska institutet samt undergick d. 18 maj 1888 apotekarexamen. Var sedan anställd å apoteken Gripen i Sundsvall från d. 15 juli 1888 till d. 15 juni 1889, Nordstjärnan i Stockholm från d. 1 dec. s. å. till d. 1 jan. 1892, å apoteket i Simrishamn från sistnämnda dag till febr. 1893, samt å Fenix i Stockholm från d. 10 febr. 1893 till d. 11 maj 1895. Förestod under vakans från d. 1 aug. 1895 till d. 6 sept. 1896 apoteket i Öfverluleå; tjänstgjorde sedan från d. 26 sept. 1896 å apoteket Lejonet i Uppsala; förestod detta apotek tiden d. 23 juni 1899 till d. 1 april 1903 samt från sistnämnda dag till d. 1 okt. 1907 apoteket Lejonet i Göteborg. Företog sedan i studieändamål åren 1908—1909 en resa i Tyskland, Österrike och Frankrike, under hvilken L. 1908 tjänstgjorde å »Kronen apotheke» i Dresden och 1909 å »Pharmacie Proniewski» i Paris Förestod därefter apoteket Vasen i Göteborg från d. 1 okt. 1909 till d. 15 nov. 1910 samt erhöll d. 3 nov. 1911 personligt privilegium å det genom K. brevet d. 7 april s. å. föreskrifna nya apoteket Hjorten i Norrköping, hvilket apotek öppnades i nov. följande år.

Apoteket i Söderköping.

1763.

Apoteket i Söderköping anlades 1763 af apotekaren J. Forselius.

Beträffande dess läge är ej känt på hvilken plats i staden det först inrättades; år 1854, då apotek och hus inköptes af apotekaren C. Franzén, var det förlagdt till Rådhusstorget, gården n:o 60 i Bergskvarteret, där det då legat sedan troligen lång tid tillbaka. Flyttades 1895 till sin nuvarande plats i samma kvarter, huset n:o 24 Norra Ågatan, hvarest apoteket sedermera erhållit utvidgade och förbättrade lokaler.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 40,000 kronor.

FORSELIUS, JACOB. Född d. 22 sept. 1736 i Arboga.

Föräldrar: Snickarmästaren OLOF FORSELIUS, född d. 7 aug. 1701, död d. 19 mars 1761, och CATHARINA FALCK, född d. 11 nov. 1705, död d. 27 dec. 1771.

F. var elev å apoteket Hjorten i Västerås och konditionerade som farmacie studiosus å apoteket Ugglan i Stockholm. Aflade år 1763 apotekarexamen och erhöll d. 16 nov. s. å. privilegium å inrättandet af ett apotek i Söderköping. På grund af ekonomiska svårigheter måste dock F. 1769 öfverlåta apoteket och annan egendom åt sina kreditorer. Var därefter stadsfiskal i Söderköping.

Död d. 30 maj 1788 i Stockholm.

Gift d. 5 juli 1764 med ANNA REBECKA ALFVING, född d. 23 juni 1742, död d. . . ., dotter till kyrkoherden PETRUS CANUTI ALFVING och GERTRUD MARIA RYDELIA.

Barn: MARIA CATHARINA, född d. 23 mars 1765, död d. 24 febr. 1766; — ANNA JACOBINA, född d. 18 dec. 1766, död d. 1 juli 1769; — PER OLOF, född d. 26 febr. 1769, död d. 1 juli s. å.; — GERTRUD ELISABETH, född d. 23 jan. 1771, död d. 15 febr. 1850, gift 1) d. 7 okt. 1787 med direktor musices vid Uppsala universitet JOHAN CHRISTIAN FRIEDRICH HÆFFNER, född d. 2 mars 1759, död d. 28 maj 1833 (i dennes första gifte); 2) d. 20 febr. 1808 med aktören JOHAN JAKOB FAHLGREN, född d. 22 dec. 1786, död d. 16 okt. 1848; — GUSTAVA REBECKA, född d. 13 aug. 1774, död d. . . .; — JOHAN ERIK, född d. 3 aug. 1778, död d. . . . Fanjunkare vid K. lifregementets husarer.

JÄFVERSTEDT . . .

J. köpte 1769 som farmacie studiosus apoteket i Söderköping, men dog i Stockholm innan han hunnit emottaga det samma.

REFTENIUS, JOHAN ADAM. Född d. . . . i Härnösand.

Föräldrar: Apotekaren i Härnösand BENGT REFTENIUS, född d. . . . 1718, död d. 5 dec. 1768, och

R. var först elev å apoteket Morianen i Stockholm, sedan å apoteket Bäfvern i Härnösand, där han aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter å apoteket Gripen i Stockholm samt aflade d. 20 maj 1779 apotekarexamen. Emottog sedan på kallelse af magistraten i Söderköping apoteket därstädes men lämnade det redan 1780 och reste utomlands. Besökte därvid Ryssland, Kurland, Polen, Schlesien, Sachsen, Danmark, Norge och England. Hans bref till arkiater Bäck, dateradt Kongsvinger i Norge 1783, är tryckt i Läkaren och Naturforskaren, del V, sid. 58.

DAHLQVIST, JOHAN. Född d. . . . 1750 i Örebro.

Föräldrar: Lässmeden JONAS DAHLQVIST, född d. . . . 1706, död d. (före 1760), och BRITA CATHARINA HAMMARSTRÖM, född d. 23 juli 1718, död d. . . .

D. öfvertog 1780 som farmacie studiosus apoteket i Söderköping men måste redan 1782 innan han aflagt apotekarexamen frånträda detsamma på grund af iråkad skuld. Var sedermera någon tid bosatt i Söderköping.

Död d. . . .

Gift d. 19 jan. 1781 i Borås med BRITA CHRISTINA LUND, född d. . . . 1760, död d. . . ., dotter till handlanden MAGNUS LUND och ANNA ROMBERG.

Barn: ANNA CATHARINA, född d. 23 jan. 1782, död d. . . .; — BRITA CHRISTINA, född d. 15 juni 1783, död d. 8 nov. s. å.; — JONAS MAGNUS, född d. 2 juli 1785, död d. . . .

NYSTRÖM, NILS. Innehade åren 1782—92 apoteket i Söderköping. (Se under apoteket Kronan i Norrköping, sid. 494).

FREUDENTHAL, MAGNUS. Innehade åren 1792—1804 apoteket i Söderköping. (Se under apoteket i Hjo).

PLAN, JOHAN GUSTAF. Född d. 4 april 1774 i Norrköping.

Föräldrar: Tullförvaltaren CARL GUSTAF PLAN, född d. . . . 1724, död d. 15 juli 1783, och JOHANNA ELISABETH PRYTS, född d. . . . dec. 1732, död d. 6 april 1803.

P. var elev å apoteket Kronan i Norrköping samt konditionerade som farmacie studiosus dels å nämnda apotek dels å apotek i Stockholm. Aflade 1801 provisorsexamen för att förestå apoteket Vasen i Linköping under innehafvarens, assessor L. Stuarts, konkurs. Inköpte 1804 apoteket i Söderköping och undergick apotekarexamen. Sålde apoteket 1810 samt flyttade i aug. 1815 till Örebro, därifrån sedermera till Valdemarsvik.

Död d. 15 juli 1819 i Ringarum, Östergötland.

Ogift.

ÖSTERBERG, CARL ERIK. Född d. 26 okt 1777 i Torsälla.

Föräldrar: Sekreteraren vid borgarståndets kansli, tullinspektoren och rådmannen AXEL ERIK ÖSTERBERG, född d. . . . 1744,

död d. 2 dec. 1825, och MARIA CATHARINA ACRENIUS, född d. . . . 1745, död d. 14 jan. 1822.

Ö. inköpte 1810 apoteket i Söderköping och aflade 1811 apotekarexamen. Sålde apoteket 1813 och flyttade till Stockholm. Var sedermera åren 1822—36 postmästare i Torshälla.

Död d. 3 april 1842.

Gift d. . . . med CHRISTINA CAROLINA EKMANSON, född d. 4 okt. 1787, död d. . . ., dotter till prosten i Stora Åby och Ödeshög, teol. dr CARL GUSTAF EKMANSON och MARIA HALLSTRÖM.

NORRMAN, CHRISTIAN HENRIC. Född d. 30 dec. 1757 i Eksjö.

Föräldrar: Handlanden och rådmannen ERIC NORRMAN, född d. 9 nov. 1711, död d. 9 jan. 1784, och ANNA SAMUELSDOTTER WIGIUS, född d. 10 okt. 1722, död d. . . . 1793.

Efter skolstudier i Eksjö samt vid Linköpings gymnasium antogs N. 1775 till elev å apoteket Enhörningen i Stockholm. Efter aflagd farmacie studiosi-examen fortsatte han sin tjänstgöring å samma apotek till d. 1 april 1781, därefter till d. 1 okt. s. å. på apoteket Kronan i Stockholm. Reste 1782 till Finland och konditionerade hos apotekare Lydeman i Åbo. Aflade därstädes 1785 studentexamen, hvarefter N. ägnade sig åt medicinska och kirurgiska studier. Återkom 1786 till Stockholm för att fortsätta sina läkarstudier, men reste följande år som andre kirurg å ett fartyg till Ostindien, hvarifrån han återkom 1789. Kirurgie magister 1790 blef N. d. 25 mars s. å. regementsläkare vid Storamiralens regemente samt deltog i egenskap af expeditionskirurg i alla den s. k. stora flottans strider med ryssarna under nämnda år. Efter regementets upplösning 1791 blef N. regementsläkare vid numera K. Göta lifgarde, hvarifrån han 1796 erhöill afsked med assessors titel. Bodde sedermera å sin egendom Fullerstad i Skönberga socken i Östergötland till 1813, hvilket år N. legitimerade sig som apotekare och köpte apoteket i Söderköping; öfverlät detta 1825 till sin son Johan Fredrik.

Död d. 19 nov. 1836 i Söderköping.

Gift d. . . . 1793 med DOROTHEA CHRISTINA AHLBOM, född d. . . . 1775, död d. 11 aug. 1829, dotter till ryttmästaren CARL GUSTAF AHLBOM och ANNA ELISABETH PISTOLSKÖLD.

Barn: CARL ERIK, född d. 11 maj 1794, död d. 5 nov. 1823. Fil. magist. Präst; — ANNA ELISABETH, född d. . . . 1796, död s. å.; — HENRIK GUSTAF, född d. . . . 1797, död d. . . . 1835. Bryggare; — JOHAN FREDRIK, född d. 24 sept. 1799, död d. 17 febr. 1870. Apotekare (se nedan); — PER CHRISTIAN, född d. 27 mars 1802, död d. 14 nov. 1875. Bruksinspektor; — JOHANNA DOROTHEA, född d. . . . 1804, död d. . . . 1806; — JACOB AXEL, född d. . . . 1806, död s. å.; — AMALIA MARIA CHARLOTTA, född d. 24 mars 1807, död d. 3 sept. 1843, gift d. 20 mars 1826 med hofsekreteraren, häradshöfding GUSTAF BOHEMAN (Hertig Carls bekanta handsekreterare), född d. 11 sept. 1773, död d. 10 jan. 1848; — EVERT WILHELM, född d. . . . 1809, död d. . . .; — JOHANNA EMERENTIA HENRIKA, född d. . . . 1811, död d. . . .

NORRMAN, JOHAN FREDRIK. Född d. 24 sept. 1799 i Stora Mellösa församling, Närke.

Föräldrar: Regementsläkaren vid Storamiralens Regemente, assessorn och Chirurgie magistern, sedermera apotekaren i Söderköping, CHRISTIAN HENRIC NORRMAN, född d. 30 dec. 1757, död d. 19 nov. 1836, och DOROTHEA CHRISTINA AHLBOM, född d. . . . 1775, död d. 11 aug. 1829.

Efter i föräldrahemmet erhållen privat undervisning intogs N. 1809 i Linköpings trivialskola, i hvilken han fortsatte till 1813, då han antogs till elev på apoteket i Söderköping. Af-lade farmacie studiosi-examen 1816 och studerade därefter till 1818 vid assessor Plagemans kemiska laboratorium i Stockholm, samtidigt bevistande professorerna Berzelii och Gadelii föreläsningar i kemi resp. medicin vid Karolinska institutet. Konditionerade sedan å apoteket Nordstjärnan i Stockholm till 1821, samt undergick d. 14 jan. s. å. apotekarexamen. På kal-lelse af vederbörande förordnades N. därefter af K. sundhets-kollegium att förestå apoteket i Söderköping. Ägare af samma apotek 1825 erhöll Norrman d. 12 okt. 1826 K. Maj:ts förnyade nåd. privilegium å detsamma. Sålde apoteket d. 1 jan. 1841 och bosatte sig å egendomen Cathrineberg i Grebo försam-ling, Östergötland.

Död d. 17 febr. 1870 på Borum i Mogata församling, Öster-götland.

Gift d. 31 okt. 1830 med SOPHIA WILHELMINA LINDAHL, född d. 17 maj 1806, död d. 19 jan. 1867, dotter till hofsekreteraren MAGNUS FREDRIK LINDAHL och HENRIETTA CHARLOTTA WRETMAN.

Barn: JULIUS FREDRIK WILHELM. född d. 25 aug. 1831, död d. 23 sept. 1834; — CARL AXEL HJALMAR, född d. 27 mars 1833, död d. 1 juli 1906. Var elev å apoteket Korpen i Stockholm och blef farmacie studiosus i Söderköping d. 13 mars 1853. Sedermera landtbrukare; — CARL GABRIEL VIKTOR, född d. 19 nov. 1834, död d. 28 aug. 1908. Öfverste i armén, f. d. chef för K. fortifikationen; — HILMA WILHELMINA CHARLOTTA, född d. 18 juni 1836, död d. 3 maj 1915, gift d. 3 nov. 1861 med vice häradshöfdingen JOHAN MATHIAS FRITJOF SCHOUG, född d. 6 juni 1828, död d. 28 juli 1883.

HÄRNSTRÖM, CARL AXEL. Född d. 2 okt. 1815 i Norrköping.

Föräldrar: Bruksinspektoren CARL MAGNUS HÄRNSTRÖM, född d. 20 maj 1785, död d. 31 okt. 1853, och CHRISTINA ÖRTEGREN, född d. 11 sept. 1785, död d. 22 sept. 1816.

H. erhöill skolundervisning i Linköping och antogs i sept. 1830 till elev å apoteket Gripen i Nyköping, där han 1835 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter till hösten 1836 dels å apoteket Vasen i Linköping, dels å apoteket Morianen i Stockholm. Aflade d. 23 maj 1838 apotekar-examen och tjänstgjorde därefter ånyo å apoteket Vasen i Linköping. Efter anställning å apoteket i Arvika inköpte H. i jan. 1841 apoteket i Söderköping, hvarå han d. 1 febr. 1841 erhöill privilegium. Sålde apoteket 1844 och innehade tillsammans med annan person åren 1846—50 en vinhandel i Norrköping. Öfvertog sistnämnda år på arrende egendomen Ramedal i Östergötland. Arrenderade sedan från 1855 egendomen Kårebo under Engelholms fideikommiss i Östergötland. Afflyttade därifrån 1871 och inköpte egendomen Hjersta invid Örebro; sålde denna 1874 och bosatte sig då först i Göteborg, därpå i Grenna och från 1877 i Stockholm.

Död d. 22 juni 1879 i Stockholm.

Gift d. 30 maj 1853 med HILDA MARIA EMILIA ASKER, född d. 24 aug. 1833, död d. 13 sept. 1884, dotter till läraren vid Huntherska skolan i Östra Stenby, Östergötland, sedermera

komministern i Grebo och Wärna i Linköpings stift, CLAËS ABRAHAM ASKER och CATARINA LAURENTIA BERGMAN.

Äktenskapet var barnlöst.

LINDBÄCK, LORENS WILHELM. Född d. 20 dec. 1812 i Stockholm.

Föräldrar: Dåvarande gevärshandtverkaren vid artillerigården i Stockholm, sedermera mekaniske järnarbetaren vid K. myntet, LARS LINDBÄCK, född d. . . . 1773, död d. . . . 1836, och MARIA WIDMAN, född d. . . . 1777, död d. . . . 1834.

L. antogs 1829 till elev å apoteket Kronan i Uppsala samt aflade därstädes d. 17 febr. 1834 farmacie studiosi-examen. Undergick d. 13 dec. 1837 apotekarexamen samt konditionerade på apoteken Göta Lejon i Karlskrona och Lejonet i Malmö till 1843. Inköpte 1844 apoteket i Söderköping samt erhöll d. 13 aug. s. å. privilegium å denna apoteksinrättning. Erhöll d. 8 maj 1846 K. Maj:ts tillstånd att anlägga ett filialapotek i Valdemarsvik. L. sålde apoteket i Söderköping d. 23 sept. 1851 samt frånträdde detsamma d. 1 maj följande år och flyttade till Köpenhamn, där han i flera år idkade fabriksrörelse. Under senare delen af sin lefnad vistades han i Malmö, där han biträdde en sin sväger å dennes handelskontor.

Död d. 7 mars 1873 i Malmö.

Gift d. 2 aug. 1846 i Malmö med HELENA MARIA BARKMAN, född d. 25 juni 1824, död d. 8 nov. 1904, dotter till handlanden i Malmö PER GUSTAF BARKMAN och CATHARINA CHRISTINA MÖLLER.

Barn: MARIA CATHARINA, född d. 28 juni 1848, gift d. 11 nov. 1870 med handlanden i Malmö HANS AXEL RYBERG, född d. 14 jan. 1841, död d. 19 mars 1894; — PER LORENTZ, född d. 15 okt. 1850. Polistjänsteman i Köpenhamn.

SUNDIUS, ADOLF LEONARD. Innehade apoteket i Söderköping åren 1852—55. (Se under apoteket Kronan i Norrköping, sid. 497).

OHLSSON, OLOF ISRAEL. Innehade apoteket i Söderköping åren 1855—56. (Se under apoteket i Högsby).

FRANZÉN, CARL. Född d. 14 sept. 1817 i Frantzberg, Tingstads församling, Östergötland.

Föräldrar: Rusthållaren NILS JONSSON, född d. 22 sept. 1785, död d. 25 febr. 1829, och MARIA CHRISTINA JONSDOTTER, född d. 16 juli 1790, död d. 22 sept. 1871.

Efter tre års privatundervisning och tre års skolstudier vid elementarläroverket i Norrköping antogs F. i febr. 1835 till elev å apoteket Lejonet i nämnda stad. Aflade därstädes d. 4 april 1840 farmacie studiosi-examen, efter hvilken han tjänstgjorde å samma apotek till d. 30 sept. 1842. Inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet och undergick d. 26 maj 1844 apotekarexamen. Var sedan åter anställd å apoteket Lejonet i Norrköping från d. 24 maj 1844 till d. 1 okt. 1849, därefter å apoteket Gripen i Nyköping från d. 1 nov. 1849 till d. 1 april 1853 samt å apoteket i Söderköping från april 1853 till d. 8 juni 1854, då han erhöll förordnande att förestå apoteket Lejonet i Norrköping. Från d. 19 febr. 1855 delägare i apoteket i Söderköping blef F. d. 29 okt. följande år ensam innehafvare af detsamma med tillhörande filialapoteket i Valdemarsvik, samt erhöll d. 30 maj 1857 privilegium därå.

Franzén innehade åtskilliga kommunala uppdrag; däraf ledamotskap af stadsfullmäktige samt af kyrko- och skolråd i Söderköping.

Död d. 30 mars 1892 i Söderköping.

Gift d. 10 jan. 1862 med ALTHEA WILHELMINA CAROLINA DE BÈSCHE, född d. 6 maj 1834, död d. 9 maj 1894, dotter till hofjunkaren SIGGE WATHIER DE BÈSCHE och SOFIA WIBERG.

Barn: CARL WATHIER VALENTIN, född d. 21 okt. 1862. Major i armén, kapten i K. Norrlands trängkårs reserv. Rullföringsområdesbefälhafvare, Ljungby; — ALTHEA MARIA SOFIA, född d. 12 jan. 1865. Kontorsbiträde i K. generalpoststyrelsen, Stockholm; — INGEBORG CAROLINA MATHILDA, född d. 1 aug. 1866. Sjuksköterska vid spädbarnshemmet i Älfsjö; — ERIK AXEL SAMUEL, född d. 30 maj 1868. Apotekare i Hammerdal; — SIGGE HERMAN WILHELM, född d. 16 sept. 1869, död d. 3 nov. 1875; — OTTO HUBERT GEORG, född d. 24 febr. 1871. Fil. kand., notarie i K. generalpoststyrelsen, Stockholm; — HEDVIG ELISABET WILHELMINA, född d. 9 juni 1873. Sjuksköterska, Stockholm; — CARL HELGE KNUT, född d. 5 jan. 1876. Sjökapten, Stockholm; — LUDVIG, född d. 14 dec. 1878. Affärsman, Australien.

HÖGDAHL, ANDERS FERDINAND. Född d. 31 juli 1839 i Ämäl.

Föräldrar: Organisten LARS GUSTAF HÖGDAHL, född d. 22 april 1800, död d. 5 aug. 1857, och BRITA CHRISTINA LARSSON, född d. 20 sept. 1801, död d. 15 maj 1885.

Efter åtnjuten undervisning vid Ämåls elementarläroverk antogs H. d. 1 juli 1854 till elev å apoteket i nämnda stad; fortsatte från d. 1 aug. 1855 elevtjänstgöringen å apoteket i Falun, där han d. 6 okt. 1858 undergick farmacie studiosi-examen. Stannade i Falun till hösten 1859, då H. inskrefs vid farmaceutiska institutet, där han d. 2 febr. 1861 aflade apotekar-examen. Tjänstgjorde sedan å apoteket i Eksjö från d. 1 juni 1861 till d. 1 juni 1862, på apoteket Lejonet i Stockholm från d. 5 sept. 1862 till sept. 1863 samt på apoteket i Söderhamn från d. 7 sept. 1863 till d. 14 jan. 1869. Var från jan. sistnämnda år till d. 1 dec. 1872 föreståndare för filialapoteket i Bollnäs samt erhöll d. 25 okt. 1872 personligt privilegium å apoteket i Svenljunga, hvilket han öfvertog i jan. 1873 och lät afsyna d. 11 febr. s. å. Erhöll d. 16 sept. 1892 transport till apoteket i Söderköping.

Var på grund af sjuklighet de sista tio åren tjänstledig och bosatt i hufvudstaden.

Död d. 12 dec. 1912 i Stockholm.

Gift d. 14 sept. 1873 med ANNA SOFIA NYSTRÖM, född d. 22 juli 1853, dotter till kassören ELIAS NYSTRÖM och EMMA CHARLOTTA LÖFGREN.

Barn: GUSTAF ANDERS ELIS, född d. 19 jan. 1875. Extra landtmätare, Falun; — ANNA CHRISTINA CHARLOTTA, född d. 4 juli 1876. Assistent vid Hälsovårdsnämndens kontrollbyrå i Stockholm; — THOR AXEL, född d. 31 juli 1879. Skriftställare.

FREDRIKSSON, AXEL WALFRID. Född d. 18 dec. 1858 i Lund.

Efter att åren 1867—74 hafva åtnjutit undervisning vid katedralskolan i Lund antogs F. d. 24 febr. 1874 till elev å apoteket Svanen därstädes. Fortsatte efter d. 21 dec. 1877 aflagd farmacie studiosi-examen att tjänstgöra på nämnda apotek till d. 1 juni 1880. Inskrefs hösten s. å. vid farmaceutiska institutet och undergick d. 5 dec. 1882 apotekarexamen, hvarvid F. erhöll Hallengrenska belöningen »för analytiska studier vid

farmaceutiska institutet år 1882». Bevistade under större delen af studietiden föreläsningarna i kemi och botanik vid Stockholms högskola. Tjänstgjorde efter examen å apoteket Svanen i Lund till d. 1 juni 1883, å Fläkta Öرنen i Malmö till d. 31 okt. 1884 samt å apoteket i Enköping till d. 1 maj 1891. Efter kortare kondition i Sala tjänstgjorde F. åter å Svanen i Lund från d. 1 okt. 1891 till d. 15 juli 1893, då han flyttade till Ström för att biträda vid uppsättandet af det nämnda apotek tillagda medikamentsförrådet i Hammerdal, hvars föreståndare F. var från dess öppnande d. 18 sept. 1893 till d. 1 sept. 1901. Var efter vikariat till d. 1 dec. s. å. på apoteket Öرنen i Karlstad anställd å apoteket i Falkenberg till d. 6 juni 1903, där- efter å apoteket Tre Kronor i Karlskrona från d. 1 juli till d. 16 sept. s. å. Tilldelades d. 30 okt. 1903 personligt privilegium å apoteket i Årjäng, som tillträdtes i aug. 1904. Mottog kort därefter K. medicinalstyrelsens uppdrag att tillhandahålla medikamentsförrådet i Järnskog. Erhöll d. 9 maj 1913 transport till apoteket i Söderköping, hvilket af F. tillträdtes d. 3 sept. s. å.

Tryckt skrift: »*Om alkalibikarbonats pröfning på halt af monokarbonat samt om kolsyras kvantitativa bestämmande*». Sthlm 1882, 8:o (separat ur Farm. tidskr.).

Gift d. 23 juni 1895 i Malmö med SELMA SEFYRINA ELISABET SVALANDER, född d. 30 jan. 1863, dotter till tunnbindarmästaren OLA SVALANDER och MARNA PERSSON.

Apoteket i Skänninge.

1760.

Apoteket i Skänninge anlades 1760 af Johan Adam Beckerstedt.

Apotekets ursprungliga läge är ej känt, men på 1860-talet flyttades det af apotekare C. E. Hägg från dess dåvarande plats Kyrkogatan n:o 50, midt emot kyrkan, till sina nuvarande lokaler i huset Fällingegatan n:o 11.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 20,000 kronor.

BECKERSTEDT, JOHAN ADAM. Född d. . . . 1714 i Bjälbo, Östergötland.

Föräldrar: Kronobefallningsmannen ISAK THORSTENSSON, född d. . . ., begravnen d. 1 mars 1728, och MARIA BEHM, född d. . . . 1683, död d. 15 maj 1741.

Efter att hafva lärt såväl apotekar- som fältskärsyrket inrättade B. med vederbörligt tillstånd 1759 ett apotek i Vadstena; sålde dock detta redan följande år samt anlade apoteket i Skänninge. Höll tillika under brunnsterminerna medikamentsförråd vid Medevi, hvarjämte B. tidvis biträdde som fältskär vid Godegård i Östergötland. Sålde 1776 apoteket i Skänninge och verkade därefter som direktör vid Godegårds bruk.

Död d. 1 okt. 1777 på Godegård.

Gift 1) d. 26 maj 1751 med MARIA CHRISTINA ASCHLING, född d. 24 okt. 1728, död d. 30 mars 1762, dotter till kronofogden NILS ASCHLING och ANNA MARIA SERLACHIA.

Barn: BRYNO ADOLPH, född d. 28 mars 1752, död d. 11 nov. s. å.

2) d. 14 okt. 1762 med MARGARETA ELG, född d. 10 nov. 1736, död d. 15 sept. 1798, dotter till lektorn i Linköping MAGNUS ELG och ULRIKA MARIANA BARFOTH.

Barn: MARGARETA ULRIKA, född d. . . . 1764, död d. . . . ; — HELENA CHRISTINA, född d. 28 april 1766, död d. 14 nov. 1780; — JOHAN MAGNUS, född d. . . . 1773, död d. 29 mars 1815. Stadskirurg i Västervik; — ISAK MAGNUS, född d. 18 jan. 1775, död d. . . .

MOR, JOHAN MARCUS. Född d. 24 april 1748 i Glückstadt i Holstein.

Föräldrar:

Efter erhållen skolundervisning antogs M. 1763 till elev hos apotekaren Thomas Welsderkopp i Glückstadt, där han efter 5 år blef farmaceut. Konditionerade sedan två år i Darmstadt, hvarpå han 1771 kom till apoteket Enhörningen i Stockholm. Tjänstgjorde åren 1773—76 å apoteket Upplands Vapen, numera Lejonet, i Uppsala samt inköpte sistnämnda år apoteket i Skänninge. Aflade d. 6 sept. s. å. apotekarexamen. Innehade sedermera tillika medikamentsförrådet i Medevi.

Död d. 11 okt. 1785.

Gift d. 31 maj 1778 med BRITA CATARINA KJERNANDER, född d. . . . 1748, död d. 23 mars 1790, [gift 2) d. 22 maj 1787 med apotekaren i Skänninge, sedermera å apoteket Östgöta Lejon i Norrköping, JOHAN MÖLLER, född d. 2 jan. 1756, död d. 8 aug. 1799], dotter till postmästaren i Jönköping CARL GUSTAF KJERNANDER och BRITA CHRISTINA AURÉÉN.

Barn: En son, född d. 22 april 1779, död s. d.

MÖLLER, JOHAN. Innehade apoteket i Skänninge åren 1786—94. (Se under apoteket Östgöta Lejon i Norrköping, sid. 504).

LUNDSTRÖM, ISAK. Född d. 4 juli 1768 i Vadstena.

Föräldrar: Handlanden i nämnda stad JONAS LUNDSTRÖM född d. . . ., död d. 21 mars 1781, och HELENA SOPHIA SUNDVALL, född d. . . . 1750, död d. . . . 1828.

L. blef 1780 elev hos apotekaren J. M. Mor i Skänninge, där han stannade i 7 år. Konditionerade sedan å ett flertal

apotek till 1794, då han köpte apoteket i Skänninge. Undergick i Stockholm s. å. apotekarexamen.

Död d. 21 dec. 1808 i Skänninge.

Gift d. 19 juni 1792 med ANNA MARIA SCHENLING, född d. . . . 1766, död d. 8 juli 1826, dotter till rådmannen MAGNUS SCHENLING och MARIA BERG.

Barn: HELENA ELISABET, född d. 13 mars 1794, död s. å.; — MARIA LOVISA, född d. 1 juli 1796, död d. . . .; — en son, född d. 18 sept. 1798, död s. d.; — ANNA SOPHIA, född d. 16 dec. 1800, död d. . . .

HÖGBERG, NILS GUSTAF. Född d. 22 okt. 1786 i Blixtorp, Askeryds socken, Östergötland.

Föräldrar: Landtbrukaren NILS HÖGBERG, född d. . . . 1723, död d. 3 nov. 1800, och HELENA BEATA REUSER, född d. . . . 1753, död d. . . . 1826.

Efter studier vid gymnasiet i Linköping antogs H. till elev å apoteket Hjorten i Örebro, där han aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter å nämnda apotek samt på apoteket Korpen i Stockholm. Köpte d. 27 nov. 1810 apoteket i Skänninge och tillträdde detsamma d. 1 mars 1811. Erhöll d. 6 aug. 1831 af K. Maj:t tillstånd att inrätta ett filialapotek i Motala och innehade detta till 1847, hvilket år K. Maj:t genom nåd. beslut d. 21 april föreskref anläggandet af ett själfständigt apotek därstädes. Privilegium å apoteket i Skänninge erhöll H. först d. 24 nov. 1854; sålde detsamma d. 4 juni 1855.

Död d. 28 mars 1872 i Skänninge.

Gift 1) d. 4 okt. 1812 med MARIA GUSTAVA BOSTRÖM, född d. 9 april 1796, död d. 29 maj 1822, dotter till handlanden i Örebro GUSTAF BOSTRÖM och MARIA CHARLOTTA SUNDBERG.

Barn: BEATA MARIA, född d. 8 juni 1813, död d. 23 sept. 1814; — SOFIA WILHELMINA LOVISA, född d. 3 sept. 1814, död d. 28 sept. 1839, gift d. 15 okt. 1837 med rådmannen och magistratssekreteraren i Skänninge CLAËS JOHAN CNATTINGIUS, född d. 20 aug. 1809, död d. 18 sept. 1849; — MATHILDA GUSTAVA, född d. 30 juni 1816, död d. 5 febr. 1873, gift d. 18 nov. 1838 med handlanden JOHAN FRANS CARLSSON, född

d. . . . 1813, död d. . . .; — CARL GUSTAF, född d. 4 juli 1819, död d. 30 okt. 1844. Fil. d:r; — HERMAN IMMANUEL, född d. 5 juni 1821, död d. 30 nov. 1852 i dysenteri ombord å korvetten Lagerbjelke under öfverresa till Sverige efter erhållen sex månaders tjänstledighet från sin tjänst som tullförvaltare på S:t Barthelemy.

2) d. 22 juli 1827 med SOPHIA CHARLOTTA HAGBERGH, född d. 27 juni 1794, död d. . . ., dotter till grosshandlaren i Stockholm CARL FREDRIK HAGBERGH och MARIA BAUMAN.

Barn: JOHAN FREDRIK THEODOR, född d. 5 juni 1828, död d. 14 aug. s. å.; — ALFRED AUGUST, född d. 5 juni 1829, död d. 4 juli 1847; — OSCAR FREDRIK, född d. 19 mars 1835, död d. 23 febr. 1901. Bankkamrer.

HÄGG, CARL EMIL. Född d. 22 nov. 1820 i Stockholm.

Föräldrar: Assessorn i K. kommerskollegium ADRIAN HÄGG, född d. 5 april 1790, död d. 10 jan. 1866, och HEDVIG TJÄDER född d. 17 aug. 1785, död d. 4 febr. 1846.

Efter enskild undervisning inskrefs H. vid numera tekniska högskolan, där han fyra terminer bevistade föreläsningarna. Antogs d. 22 nov. 1835 till elev å apoteket Hjorten i Västerås och aflade d. 4 dec. 1839 farmacie studiosi-examen i Stockholm. Konditionerade sedan till våren 1841 å nämnda apotek och undergick d. 1 april 1843 apotekarexamen. Tjänstgjorde där-efter till aug. 1844 å apoteket i Kristinehamn, till april 1852 på apoteket Svanen i Stockholm samt till hösten s. å. på apoteket Vasen i Linköping. Förestod från sistnämnda tid till 1855 dåvarande filialapoteket i Åtvidaberg. Inköpte d. 4 juni 1855 och tillträdde d. 1 okt. s. å. apoteket i Skänninge. Erhöll d. 23 juni 1857 privilegium å detsamma. Sålde apoteket d. 9 mars 1873 och bosatte sig först i Kalmar, sedan i Stockholm, där han idkade grosshandel.

Död d. 22 maj 1890 i Stockholm.

Gift d. 6 okt. 1858 i Stockholm med IDA MARIA ELISABET STRIDSBERG, född d. 3 maj 1827, död d. 22 sept. 1902, [gift 1) d. . . . med apotekaren å Lejonet i Kalmar JOHAN CHRISTOFFER WIGANDER, född d. 13 okt. 1813, död d. 1 febr. 1856], dotter till bataljonsläkaren, sedermera provinsialläkaren i Eskilstuna distrikt, med. lic. CARL AXEL STRIDSBERG och BRITA SOFIA LINDSTRÖM.

Barn: HEDVIG ELISABET, född d. 19 juli 1859, gift d. 8 okt. 1892 med kaptenen vid K. Upplands infanteriregemente HARALD CEDERBLOM, född d. 26 mars 1865; — HEDVIG CAROLINA, född d. 19 juni 1860; — CARL AXEL ADRIAN, född d. 21 sept. 1861. Vice häradshöfding, kronofogde i Vaxholms fögderi.

GODÉE, GUSTAF ALBERT. Född d. 22 jan. 1838 på Noreberg i Mora, Kopparbergs län.

Föräldrar: Kaptenen vid K. Dalregementet GUSTAF ADOLF GODÉE, född d. 10 sept. 1783, död d. 20 maj 1841, och CAROLINA GUSTAVA OBITZ, född d. 28 mars 1794, död d. 25 dec. 1876.

Efter skolundervisning vid Västerås elementarläroverk åren 1848—52 antogs G. sistnämnda år till elev å apoteket Vasen i Linköping och aflade d. 29 dec. 1857 farmacie studiosi-examen därstädes. Var därefter anställd å nämnda apotek till d. 16 sept. 1858, å apoteket Kronan i Uppsala till d. 1 maj 1859, å apoteket Nordstjärnan i Stockholm till d. 14 sept. s. å. samt på apoteket Hjorten i Västerås till sept. 1861.

Inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet och undergick d. 20 april 1864 apotekarexamen. Tjänstgjorde under juni och juli 1863 å apoteket i Hudiksvall samt efter examen från d. 12 maj 1864 till d. 1 aug. s. å. på apoteket Hjorten i Östersund, från d. 7 aug. 1864 till d. 7 aug. 1865 å apoteket Svanen i Kristianstad, från d. 13 maj 1866 till d. 18 okt. 1867 å apoteket i Söderhamn och från d. 24 okt. 1867 till d. 24 aug. 1872 å apoteket i Norrtälje. Förestod från d. 1 sept. 1872 till d. 1 mars 1873 filialapoteket i Strömsholm. Inköpte d. 9 mars 1873 apoteket i Skänninge och erhöll d. 2 maj s. å. privilegium därå.

Åtnjuter sedan 1905 tjänstledighet.

Apotekare Godée har i Skänninge varit stadsfullmäktiges vice ordförande samt ledamot af fattigvårdsstyrelsen.

Gift d. 27 jan. 1878 i Skänninge med JENNY MATILDA CATARINA SCHENSTRÖM, född d. 16 mars 1849, död d. 28 dec. 1888, dotter till garfvaren ANDERS GUSTAF SCHENSTRÖM och CATARINA MARIA GUSTAFSSON.

Barn: GUSTAF ADOLF, född d. 2 okt. 1878, död s. d.; — INEZ JENNY MARIA, född d. 29 febr. 1880, död d. 21 sept.

1910, gift d. 20 juni 1906 med lektorn i Gäfle, fil. d:r CARL GEORG CHRUZANDER, född d. 5 april 1868; — TORSTEN FREDRIK, född d. 19 april 1881, död d. 3 febr. 1894; — EMY CATARINA CAROLINA, född d. 23 okt. 1883, gift d. 15 juni 1907 med legit. apotekaren NILS OTTO BIRGER BORGSTRÖM, född d. 28 aug. 1879.

Apoteket i Vadstena.

1759.

Apoteket i Vadstena anlades med magistratens tillstånd 1759 af Johan Adam Beckerstedt. Denne frånträdde dock detsamma redan följande år, och har privilegiebref för honom ej anträffats.

Apoteket var först inrymdt i ett gammalt stenhus från kloster-tiden, beläget i Slottskvarteret vid Stora torget, midt i staden. Flyttades d. 11 febr. 1830 till sin nuvarande plats vid Rådhus-torget, jämväl där för en del af apotekslokalerna, såsom ma-terial- och drogkammare m. m., inrymdt i ett af stadens äldsta hus, försedt med 1,5 meter tjocka murar af kullersten.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 40,000 kronor.

BECKERSTEDT, JOHAN ADAM. Innehade apoteket i Vadstena åren 1759—60. (Se under apoteket i Skänninge, sid. 525).

SCHULTZ, DANIEL VICTOR CHRISTIAN. Född d. . . . 1728 i Tribaum i f. d. svenska Pommern.

Föräldrar: Pastorn i nämnda stad AUGUST HENRIC SCHULTZ, född d. . . ., död d. . . . 1762 och

S. kom som provisor till Sverige och förestod åren 1756—60 hofmedicus F. M. von Akens apotek i Kristinehamn. Köpte 1760 det nyss förut uppsatta apoteket i Vadstena och erhöll privilegium därå d. 17 maj 1763. Afyttrade detsamma 1779 och flyttade följande år till Kisa socken, där han blef intendent för den kort förut öppnade hälsobrunnen i Bjerkeryd och tillika idkade landtbruk.

Död d. 18 maj 1795 på Kulla i Kisa socken.

Gift 1) d. 15 jan. 1761 med INGRID CHRISTINA ROLAND, född d. 5 juli 1729, död d. 9 dec. 1774, dotter till löjtnanten GUSTAF ROLAND och HELENA CATHARINA GÖTHE.

Barn: GUSTAF HENRIK, född d. 16 nov. 1762, död d. . . . ; — CATHARINA SOPHIA, född d. 28 febr. 1765, död d. 26 april 1766; — LARS VICTOR, född d. 17 jan. 1767, död d. 22 juli 1773; — JULIANA CHRISTINA, född d. 23 jan. 1769, död d. 20 april 1854, gift d. 1 maj 1796 med hofrättskommisarien GUSTAF TÖRNBOM, född d. 25 maj 1773, död d. 31 jan. 1837; — ISAK CHRISTIAN, född d. 17 juni 1771, död d. 30 maj 1850. Apotekare i Vimmerby.

2) d. 9 juli 1775 med BRITA ELISABETH WADMAN, född d. . . . 1753, död d. 30 okt. 1795, dotter till landmätaren ADAM WADMAN och MARGARETHA RIVELL.

Barn: LOVISA CAROLINA, född d. 3 april 1783, död d. 22 febr. 1825, gift d. 3 mars 1812 med lagmannen, häradshöfdingen SVANTE AF KLINTEBERG, född d. 17 juli 1761, död d. 12 mars 1845; — CARL GUSTAF, född d. 18 juli 1785, död d. 24 okt. 1863. Med. d.r., prov.-läkare i Uppsala. Dessutom tre barn, döda i spädate åren.

HAMMAR, CHRISTIAN. Född d. . . . 1747 i Hälsingborg.

Föräldrar: Häradsfogden i Luggude BIRGER HAMMAR, född d. . . . 1708, död d. 27 sept. 1788, och HELENA SOFIA HORSTER, född d. . . . 1719, död d. 9 aug. 1782.

H. antogs 1763 till elev å apoteket Lejonet i Landskrona. Efter 5 års elevtid aflade han farmacie studiosi-examen och konditionerade sedermera på apoteket Kärnan i Hälsingborg och å apoteken Markattan, numera Leoparden, och Hvita Björnen i Stockholm. Medföljde 1776 examinerade apotekaren G. Korsseman till Kalmar för att tillsammans med denne uppsätta ett apotek därstädes, men återvände efter två år till apoteket Hvita Björnen i Stockholm. Köpte 1779 apoteket i Vadstena, undergick d. 24 febr. s. å. apotekarexamen samt erhöll d. 12 påföljande april af konung Gustaf III privilegium å apoteket. Från samma år till 1781 höll H. tillika under brunns-terminerna apotek vid Medevi. Sålde apoteket 1796.

Död d. 31 maj 1827 i Vadstena.

Ogift.

WESSEL, JOHAN FREDRIC. Född d. 26 dec. 1772 i Alingsås.

Föräldrar: Apotekaren i Alingsås GEORG WESSEL, född d. . . . 1732, död d. 22 jan. 1813, och ANNA MARIA FELTING, född d. . . . 1747, död d. . . . 1827.

Elev å faderns apotek i Alingås konditionerade W. efter af-lagd farmacie studiosi-examen å ett flertal apotek tills han 1796, efter undergången apotekarexamen, blef innehafvare af apoteket i Vadstena. Detta var då betydligt förfallet, men sattes af Wessel på kort tid i mycket godt skick. Utgifterna härför, som ej stodo i proportion till apotekets omsättning, jämte i öfrigt mindre god ekonomi nödgade honom dock att 1803 till fordrings-ägarna afstå sin egendom, och såldes apoteket å öppen auktion s. å. W. antogs 1808 till extra fältapotekare vid den s. k. västra armén.

Död d. 9 jan. 1809 på arméns nederlagssjukhus i Brälanda i Älfsborgs län.

Gift d. 8 dec. 1797 på Egeby utanför Vadstena med ULRIKA ELEONORA BROMANDER, född d. 26 dec. 1779, död d. 24 april 1832, dotter till godsägaren JOHAN GUSTAF BROMANDER och ELISABETH CATHARINA HORNER.

Äktenskapet var barnlöst.

UNGBERG, CARL GUSTAF. Född d. 2 maj 1771 i Linköping.

Föräldrar: Pistolsmeden JOHAN UNGBERG, född d. 19 juni 1729, död d. 19 okt. 1778, och BRITA HELENA FRISK, född d. 18 jan. 1736, död d. 18 maj 1793.

U. som var examinerad apotekare, inropade d. 22 aug. 1803 på öppen auktion apoteket i Vadstena, hvarefter konung Gustaf III:s år 1779 utfärdade privilegium d. 20 juli 1804 transporterades på honom. Afyttrade apoteket redan d. 16 sept. 1806 samt tog 1809 i likhet med sin företrädare anställning som extra fältapotekare vid den s. k. västra armén.

Död d. . . . 1812.

Gift d. 15 okt. 1797 med SARA MARGARETA RÖHMAN, född d. . . . 1775, död d. 15 febr. 1816, dotter till

Barn: SVEN GUSTAF, född d. 26 mars 1798, död d. 5 aug. s. å.; — BRITA MARIA, född d. . . . 1799, död d. . . .; — CARL FREDRIK, född d. 8 maj 1801, död d. . . . aug. 1877 i Paris. Under-

ståthållare i Stockholm 1847—52; — KATARINA LOVISA, född d. 11 juli 1804, död d. . . .; — FREDRIKA, född d. 17 febr. 1813, död d. 15 nov. 1849.

ULMGREN, NILS JOHAN. Innehade apoteket i Vadstena åren 1806—17. (Se under apoteket Hjorten i Örebro).

HULDBERG, PER ULRIC. Var innehafvare af apoteket i Vadstena åren 1817—23. (Se under apoteket Fenix i Stockholm, sid. 216).

ERIKSSON, JUSTUS. Född d. 8 april 1795 i Marstrand.
Föräldrar: Assessorn, garnisonskirurgen, sedermera stadskirurgen i Norrköping, ADOLPH ERIKSSON, född d. 16 dec. 1759, död d. . . . 1827, och JUSTINA GYNTHNER, född d. . . ., död d. . . . nov. 1824.

Efter att hafva aflagt farmacie studiosi-examen, blef E. 1815 student i Uppsala och bevistade som sådan från 1816 föreläsningarna i naturalhistoria och kemi vid universitetet därstädes. Aflade 1819 apotekarexamen och förestod från s. å. till 1823 apoteket Gripen i Sundsvall. Blef genom köp d. 30 juli 1823 ägare af apoteket i Vadstena, å hvilket han erhöll privilegium d. 3 aug. s. å.

Död d. 22 dec. 1829 i Vadstena.

Ogift.

BERZELIUS, HENRIK LEONARD WILHELM. Född d. 3 okt. 1795 i Jönköping.

Föräldrar: Apotekaren på Lejonet i Jönköping DANIEL BERZELIUS, född d. 25 febr. 1751, död d. 13 juni 1807, och CHRISTINA CATHARINA GRAPENGIESER, född d. 25 april 1770, död d. 23 aug. 1834.

B. erhöll undervisning vid Jönköpings trivialskola, hvarefter han var elev å faderns apotek i samma stad. Konditionerade sedan å flera apotek såväl i hufvudstaden som i landsorten, bland andra på Svanen i Lund och Vasen i Linköping. Förestod därefter för sin moders räkning apoteket Lejonet i

Jönköping till d. 9 febr. 1830, då han köpte apoteket i Vadstena, å hvilket B. erhöill privilegium d. 16 dec. s. å.

Död d. 15 jan. 1831 i Vadstena.

Gift d. 4 april 1830 med SARA CHRISTINA LINDQVIST, född d. . . ., död d. . . ., dotter till handlanden i Jönköping ISAK LINDQVIST och SARA BEATA NORDSTRÖM.

Barn: HENRIK WILHELM, född d. 15 mars 1831 (posthum), död d. 29 juni 1864. Underlöjtnant i K. Jönköpings regemente. Framstående Bellmanssångare. Stupade i spetsen för sitt kompani vid Kjerby på ön Als.

SUNDIUS, CARL GUSTAF. Innehade apoteket i Vadstena åren 1831—35. (Se under apoteket i Kisa).

HOLMBERG, JOHAN AUGUST. Född d. 19 maj 1812 i Stora Mellösa socken i Närke.

Föräldrar: Ekonomidirektören JOHAN HOLMBERG, född d. . . . 1774, död d. 3 nov. 1837, och JEANETTE CHRISTINA FLODIN, född d. . . ., död d. . . . 1824.

H. blef student i Uppsala 1823 och antogs 1828 till elev å apoteket Enhörningen i Stockholm; fortsatte från 1829 elevtjänstgöringen å apoteket i Vimmerby, där han d. 5 febr. 1831 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter å sistnämnda apotek till 1833 samt aflade d. 5 febr. 1834 apotekar-examen, efter hvilken han omedelbart antog plats å apoteket i Vadstena. Blef efter afslutadt köp d. 11 aug. 1835 ägare af detta apotek, hvilket han sålde 1844, utan att hafva haft K. Maj:ts privilegium å detsamma. Öfvertog 1842 på Vadstena stads område belägna fastigheten Hagalund, hvarest han till 1861 idkade jordbruk.

Ledamot af direktionen öfver Vadstena hospital 1858 och verkställande direktör i Vadstena enskilda bank 1861.

R. W. O. 1871.

Död d. 19 jan. 1883.

Gift d. 12 maj 1837 i Vadstena med HILDA JOHANNA HARTWICH, född d. 18 okt. 1818, död d. 16 maj 1876, dotter till vice häradshöfdingen SVEN HENRIK HARTWICH och ANNA ELISABET TOLLBOM.

Barn: JOHAN HENRIK, född d. 14 dec. 1838, död d. 17 mars 1839; — AUGUST HENNING, född d. 6 nov. 1839, död d. 14 febr. 1861 i Hyères i Frankrike. Ingeniör; — AMALIA ELISABETH, född d. 7 jan. 1841, död d. 22 april 1842; — WILHELM THEOGES, född d. 3 mars 1842, död d. 29 mars 1854; — HILDA KATARINA, född d. 19 juni 1843, död d. 1 jan. 1847; — HERMAN BIRGER, född d. 7 juli 1844. F. d. öfverste och chef för K. Norrlands artilleriregemente; — HUGO GABRIEL, född d. 10 juli 1846. F. d. trafikdirektör; — IDA DISA MARIA, född d. 8 jan. 1848, död d. 5 okt. 1913; — ROBERT MALCOLM, född d. 8 maj 1849. Ingeniör; — VICTOR FREDRIK, född d. 10 mars 1864. Juris kand. Civilassessor, krigsdomare.

WEJDLING, CARL EDVARD. Innehade åren 1844—54 apoteket i Vadstena. (Se under apoteket i Broby).

ABELIN, FREDRIK MALCOLM. Var åren 1854—59 innehafvare af apoteket i Vadstena. (Se under apoteket i Eslöf).

HESSLE, BIRGER MARCUS LUDVIG AUGUST. Innehade apoteket i Vadstena åren 1859—63. (Se under apoteket Kronan i Eskilstuna, sid. 433).

FALK, CARL BERNHARD NAPOLEON. Var innehafvare af apoteket i Vadstena åren 1863—65. (Se under apoteket Lejonet i Jönköping).

PETERSON, NUMA WILHELM. Innehade apoteket i Vadstena åren 1865—69. (Se under apoteket Kronan i Stockholm, sid. 158).

BUSCK, ROBERT MARTIN. Född d. 3 juli 1839 på egendomen Vårdsberg i Vårdsbergs socken, Östergötland.

Föräldrar: Ryttmästaren vid K. Smålands husarregemente CARL ROBERT BUSCK, född d. 17 maj 1811, död d. 13 april 1879, och MATHILDA SOFIA HOFFSTEDT, född d. 24 jan. 1820, död d. 22 mars 1892.

B. erhöll undervisning i Eksjö skola och antogs d. 14 okt. 1854 till elev å apoteket Östgöta Lejon i Norrköping, där han d. 25 nov. 1859 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade sedan å apoteken Morianen i Stockholm, Hjorten i Örebro, Lejonet i Kalmar och Vasen i Linköping samt förestod sommaren 1863 brunnsapoteket i Medevi. Aflade d. 1 juni 1865 apotekarexamen och inköpte d. 1 april 1869 apoteket i Vadstena å hvilket B. erhöll privilegium d. 11 juni s. å. Innehade härjämte brunnsapoteket i Medevi.

Död d. 26 juli 1881 i Vadstena.

Gift d. 27 juli 1869 i Linköping med ELIN AMARYLLIS CHARLOTTA ASKLUND, född d. 10 mars 1847, dotter till fabrikören JON FREDRIK ASKLUND och JULIA SOFIA KRISTINA BERGERGREN.

Barn: JON ROBERT, född d. 30 april 1870. Bryggmästare. Finland; — ERNST FREDRIK, född d. 15 juni 1871, död genom olyckshändelse d. 16 maj 1910. Litograf; — OLGA JULIA MATHILDA, född d. 10 aug. 1872, död d. 28 mars 1876; — CARL GUSTAF, född d. 14 sept. 1875 (tvilling). Ingeniör; — ELIN FANNY MARIA, född d. 14 sept. 1875 (tvilling), gift d. 28 aug. 1907 med tandläkaren STEN TURE LILJEDAHL, född d. 4 febr. 1871.

EUSTRÖM, OSSIAN JOHAN FERDINAND. Född d. 11 dec. 1837 i Ifö, Kristianstads län.

Föräldrar: Kyrkoherden i Ifö och Kiaby församlingar JOHAN MAGNUS EUSTRÖM, född d. 21 jan. 1800, död d. 3 sept. 1839, och CHRISTINA MARIA NORDSTRÖM, född d. 2 dec. 1806, död d. 7 jan. 1853.

E. antogs d. 24 maj 1853 till elev å apoteket Lejonet i Landskrona och aflade därstädes d. 21 nov. 1857 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter å nämnda apotek till d. 5 sept. 1859 och undergick d. 2 febr. 1862 apotekarexamen. Konditionerade sedan å apoteket Kronan i Uppsala från d. 1 april 1862 till d. 1 okt. 1871 och biträdde därefter vid uppsättningen af medikamentsförrådet vid Löfsta bruk, hvilket E. förestod från d. 22 jan. 1872 till d. 1 febr. 1877. Var sedan föreståndare för apoteket i Östhammar från d. 1 april s. å. till d.

1 nov. 1878 samt tjänstgjorde å apoteket i Sölvesborg från d. 1 febr. 1880 till d. 3 nov. 1882, då E. erhöll personligt privilegium å apoteket i Vadstena. Åtnjuter sedan d. 1 nov. 1904 befrielse från apotekets skötsel.

E. har varit ledamot af stadsfullmäktige och dess beredningsutskott, drätselkammaren, byggnadsnämnden och hälsovårdsnämnden i Vadstena.

Gift d. 11 okt. 1883 i Stockholm med NANNY VILHELMINA DIDRICSON, född d. 14 okt. 1856, död d. 10 april 1909, dotter till rådmannen LORENTZ DIDRICSON och JULIA MARGARETA SUNDMAN.

Barn: JOHAN VILHELM, född d. 4 nov. 1886. Farm. kand.; — ARTHUR LAURENTIUS, född d. 25 dec. 1888. Ingeniör; — ASTRID VILHELMINA, född d. 28 juni 1895.

Apoteket i Boxholm.

1861.

Genom K. brefvet d. 18 juni 1861 beviljades inrättandet af ett själfständigt apotek med personligt privilegium vid Boxholms bruk, sedan prov.-läkare där blifvit anställd och skulle apoteket förläggas i närheten af prov.-läkarstationen och till sökandes efterrättelse behörigen kungöras.

Privilegiet tilldelades d. 11 juli 1862 innehafvaren af dåvarande apoteket vid Ramfall i Torpa socken, Östergötland, O. A. Ljungberg, hvilken 1863 efter skedd afsyning öppnade det samma för allmänheten.

Apoteket är alltsedan inrättandet förlagdt till ett inom Boxholms brukssamhälle vid allmänna landsvägen beläget hus, för ändamålet donerad till Göstrings härad. Förutom i detta hyres- och underhållningsfritt disponerade lokaler finnes numera en af apotekaren C. Ohlson år 1906 uppförd flygelbyggnad, inrymmande bl. a. laboratorium samt bostad för apotekaren.

Under apoteket i Boxholm hörde dåvarande medikamentsförrådet i Tranås från dess inrättande 1888 till år 1893, då det genom K. brefvet d. 6 okt. s. å. förändrades till själfständigt apotek.

Jämlikt K. brefvet d. 14 aug. 1903 har innehafvaren att halfårsvis i förskott erlägga en årlig afgift af 300 kronor till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond.

LJUNGBERG, OLOF ANDERS. Innehade apoteket i Boxholm åren 1862—68. (Se under apoteket i Åsum).

VON ZEIPEL, MARTIN THEODOR CONSTANTIN. Var innehafvare af apoteket i Boxholm åren 1868—84. (Se under apoteket Kronan i Kristianstad).

KOCKEN, JOHN OSCAR LEONARD. Innehade apoteket i Boxholm åren 1884—94. (Se under apoteket Kronan i Göteborg).

THAVENIUS, GOTTFRID. Var innehafvare af apoteket i Boxholm åren 1894—1904. (Se under apoteket i Ulricehamn).

OHLSON, CARL. Född d. 21 juli 1855 i Röstånga socken, Malmöhus län.

Föräldrar: Landtbrukaren OLOF OHLSON, född d. 22 sept. 1812, död d. 16 juli 1862, och ANNA KARLSSON, född d. 24 aug. 1816, död d. 24 maj 1880.

O. genomgick fem klasser af Malmö högre elementarläroverk och antogs d. 25 april 1871 till elev å apoteket Lejonet i samma stad. Aflade d. 28 nov. 1874 farmacie studiosi-examen, efter hvilken han tjänstgjorde å nämnda apotek till d. 1 febr. 1876, därefter å apoteket Lejonet i Gäfle från d. 21 febr. 1876 till d. 1 juni s. å., å apotek i Västerås från d. 10 okt. 1876 till d. 28 april 1877, å apoteket i Laholm från d. 2 sept. 1878 till d. 12 jan. 1880, å Vakteln i Halmstad från d. 15 jan. 1880 till d. 9 juli 1881 samt å apoteket i Mariestad från d. 11 aug. sistnämnda år till d. 5 juni 1882. Inskrefs vid farmaceutiska institutet d. 1 okt. 1882 och undergick apotekarexamen d. 21 jan. 1886. Tjänstgjorde sommaren 1883 i Halmstad samt från d. 3 april 1884 till d. 28 sept. s. å. i Sollefteå. Var sedermera anställd å apoteket Vakteln i Halmstad åren 1886—87, å apoteken i Hjo 1887—88, i Mariestad 1888—91 samt i Lysekil 1891—93. Blef sistnämnda år föreståndare för dåvarande medicamentsförrådet i Billingsfors, hvilket O. förestod till d. 29 jan. 1904, då han erhöll personligt privilegium å apoteket i Boxholm.

Död d. 26 nov. 1908 i Boxholm.

Gift d. 25 nov. 1893 med GERDA AUGUSTA EUGENIA CARLANDER, född d. 29 okt. 1868 [gift 2) d. 27 okt. 1911 med leg. apotekaren PER FREDRIK OSSIAN VON FRIESEN, född d. 28 aug. 1873], dotter till possessionaten JOHAN CARLANDER och HULDA HALLGREN.

Barn: ALDA HELENA, född d. 5 sept. 1894.

WATTMAN, JOHAN ALFRED. Född d. 2 febr. 1856 i Njutånger, Gäfleborgs län.

Föräldrar: Smedsmästaren JAKOB WATTMAN, född d. 12 mars 1829, död d. 25 maj 1880, och BRITA SUNDIN, född d. 19 mars 1827, död d. 19 nov. 1889.

Efter åtnjuten skolundervisning vid Hudiksvalls elementarläroverk åren 1865—71 antogs W. i jan. 1872 till elev å apoteket i Sollefteå, där han d. 11 febr. 1876 aflade farmacie studiosi-examen. Var därefter fortfarande anställd å nämnda apotek till d. 12 aug. 1878. Inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet, där han d. 28 maj 1880 aflade apotekarexamen. Efter anställning å apoteket i Sollefteå åren 1880—82 förestod W. till 1895 dåvarande under nämnda apotek lydande medikamentsförrådet i Backe. Tjänstgjorde därefter å apoteken i Visby år 1895, i Berg 1896, i Sveg 1897, ånyo i Sollefteå 1897—98, å Ängeln i Stockholm och i Karlskoga 1899, i Uddeholm 1900, i Mörbylånga 1901, sedan åter å apoteket i Uddeholm från 1904. Erhöll d. 18 juni 1909 personligt privilegium å apoteket i Boxholm.

Död d. 29 juli 1914 på lasarettet i Norrtälje.

Ogift.

ANDERSSON, GUSTAF FREDRIK. Född d. 26 maj 1865 i Fredsbergs socken, Skaraborgs län.

Föräldrar: Hemmansägaren ANDERS JANSSON, född d. 11 okt. 1826, död d. 24 april 1900, och ANNA-LISA PETTERSDOTTER, född d. 6 mars 1832, död d. 13 april 1883.

A. genomgick sju klasser af Karolinska högre allmänna läroverket i Örebro samt antogs d. 15 jan. 1885 till elev på apoteket Kronan i Norrköping, där han äfven efter d. 22 maj 1888 aflagd farmacie studiosi-examen var anställd till d. 1 sept. 1890. Inskrefs hösten detta år vid farmaceutiska institutet samt undergick d. 20 maj 1892 apotekarexamen. Tjänstgjorde därefter å apoteket i Kungsbacka till d. 10 sept. 1894 samt å apoteket Lejonet i Jönköping till d. 1 dec. 1899, hvarefter A. förestod apoteket i Kungsbacka från d. 1 jan. 1900 till slutet af febr. 1915. Tilldelades d. 23 dec. 1914 personligt privilegium å apoteket i Boxholm och tillträdde detta apotek d. 26 febr. 1915.

Apoteket i Ramfall.

1855—62.

K. sundhetskolegii hemställan om anläggandet af ett själfständigt apotek vid Ramfall i Torpa socken bifölls genom K. brefvet d. 21 dec. 1855, hvilket föreskref »det eder måtte i nåder tillåtas gå i författning om ett själfständigt apoteks inrättande i Torpa, i närmaste granskap af läkare-stationen derstädes, och försedt med personelt privilegium, att kungöras till efterrättelse för hugade och kompetente sökande, bland hvilka I, efter pröfning af deras meriter, skullen ega att till erhållande af nåd. privilegium föreslå den mest förtjente och skickligaste».

Privilegium å inrättandet af detta apotek tilldelades d. 23 maj 1856 examinerade apotekaren O. A. Ljungberg, som innehade detsamma till sin d. 11 juli 1862 till annat apotek vunna transport. Apoteksrörelsen i Ramfall var därefter nedlagd från nämnda år till 1874.

Genom K. brefvet d. 20 mars detta år förordnades »att personliga privilegiet å den genom nåd. brefvet d. 21 dec. 1855 beslutade apoteksinrättningen i Torpa socken icke vidare må förklaras ledigt till ansökning» och bemyndigades kollegium att uppdraga å någon närboende, lämplig och därtill villig apoteksinnehafvare att under de vanliga bestämmelserna tillhandahålla ett medikamentsförråd inom nämnda socken, i närmaste granskapet af läkarestationen Ramfall». Detta medikamentsförråd tillhörde åren 1874—85 apoteket i Kisa; lyder från sistnämnda år under apoteket i Gränna.

LJUNGBERG, OLOF ANDERS. Innehade apoteket i Ramfall åren 1856—62. (Se under apoteket i Åsum).

Apoteket i Ödeshög.

1862.

K. brefvet d. 15 mars 1862 föreskref till fullkomnande af ortens sjukvård anläggandet af ett apotek med personligt privilegium i Ödeshög, att inrättas i närheten af prov.-läkarstationen sedan prov.-läkare blifvit utnämnd och tiden bestämd, då bostället kunde åt honom upplåtas, och »borde apoteket i vanlig ordning till sökandes efterrättelse kungöras».

Den 8 maj 1863 tilldelades examinerade apotekaren F. G. Lundgren privilegium å detta apotek, som af honom öppnades s. å. L. ingick emellertid 1874 till K. Maj:t med ansökan om befrielse från privilegiet, hvilken ansökan beviljades d. 17 april s. å., och föreskref samma K. bref, »att, för den händelse vid apoteksprivilegiets kungörande till ansökning någon sökande dertill icke sig anmälde, ett medikamentsförråd finge på vanliga vilkor inrättas». Denna åtgärd behöfde dock icke vidtagas.

Apoteket hade först provisoriskt inrättade lokaler i en byggnad helt nära nuvarande apotekshuset. Detta, som togs i bruk i början af år 1865, ligger vid kyrkobyns hufvudgata, som utgör en del af allmänna landsvägen mellan Stockholm och Malmö.

LUNDGREN, FRANS GUSTAF. Innehade apoteket i Ödeshög åren 1863—74. (Se under apoteket i Lindesberg).

ROSÉN, JOHAN NIKOLAUS. Var innehafvare af apoteket i Ödeshög åren 1874—84. (Se under apoteket i Södertälje, sid. 270).

BERGMAN, JOHAN MARTIN. Född d. 6 nov. 1840 i Eksjö.

Föräldrar: Handlanden i Eksjö JOHAN MAGNUS BERGMAN, född d. 4 juli 1799, död d. 28 nov. 1848, och SOFIA CHRISTINA BLOHM, född d. 4 okt. 1811, död d. 29 jan. 1898.

Efter skolstudier vid Eksjö elementarläroverk antogs B. d. 15 juni 1855 till elev å apoteket i Gamleby, flyttade därifrån 1858 till Västervik, där han d. 15 juni 1859 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter å apoteken i Västervik, Lejonet i Växjö, Bäfvorn i Härnösand och Lejonet i Kalmar. Aflade d. 3 juni 1866 apotekarexamen hvarefter B. hade anställning å apoteken Kärnan i Hälsingborg, Lejonet i Jönköping, Lejonet i Göteborg och på Kronan i Norrköping. Erhöll d. 30 dec. 1884 privilegium å apoteket i Ödeshög. På grund af sjukdom åtnjöt B. från 1896 ledighet från apotekets skötsel och bosatte sig i Eksjö.

Död d. 29 nov. 1898 i Eksjö.

Ogift.

WIHLANDER, MAURITZ REINHOLD FRITHIOF. Innehade apoteket i Ödeshög åren 1899—1908. (Se under apoteket Bäfvorn i Borås).

GERHOLM, FRANS WILHELM. Född d. 27 nov. 1861 i Sörby, Skaraborgs län.

Föräldrar: Landtbrukaren NIKOLAUS SVENSSON, född d. 10 jan. 1836, död d. 28 juni 1898, och MARIA STINA JOHANSDOTTER, född d. 4 juli 1833, död d. 28 juli 1915.

Efter skolstudier vid Skara högre allmänna läroverk var G. elev å apoteket i Falun från d. 1 sept. 1882. Aflade farmacie studiosi-examen d. 22 sept. 1886 och var sedan anställd å apoteket i Lilla Edet från d. 15 dec. 1886 till d. 25 sept. 1890. Inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet och undergick apotekarexamen d. 18 maj 1892. Förestod sommaren s. å. medikamentsförrådet i Ljungskile, tjänstgjorde å apoteket i Trollhättan från d. 3 sept. 1892 till d. 20 jan. 1893, å Lejonet i Göteborg från sistnämnda dag till d. 1 maj s. å. samt i Lilla Edet till d. 21 jan. 1895, därvid förestående detta apotek under vakans. Förestod likaså apoteket i Väla, numera Östervåla,

från d. 25 jan. 1895 till d. 5 mars 1897 samt sommaren sistnämnda år medikamentsförsäljningen å Särö. Tjänstgjorde från d. 6 sept. 1897 till d. 1 juni 1898 å apoteket i Skene, därefter kortare perioder under detta och följande år på apoteken Svanen i Norrköping, Fenix i Nyköping samt i Katrineholm. Var sedan föreståndare för medikamentsförrådet i Stensjö från d. 1 aug. 1899 till d. 21 febr 1901, därefter för det i dess ställe inrättade medikamentsförrådet i Björkvik till d. 1 sept. 1909. Erhöll d. 13 juli 1909 personligt privilegium å apoteket i Ödeshög.

Gift d. 15 febr. 1899 med GERDA RAKEL FERNHOLM, född d. 29 nov. 1873, dotter till pastor ANDREAS FERNHOLM och GERDA ANDRÉTTA LIGNELL.

Barn: TOR VILHELM, född d. 15 dec. 1899; — INGRID VILHELMINA, född d. 12 aug. 1901; — RAGNAR VILHELM, född d. 7 nov. 1902; — ASTRID VILHELMINA, född d. 22 dec. 1906; — BRITA VILHELMINA, född d. 17 juni 1909; — GERDA VILHELMINA, född d. 5 mars 1912.

Apoteket i Motala.

1847.

Genom K. resol. d. 6 aug. 1831 erhöill ägaren af apoteket i Skänninge, N. G. Högberg, rättighet »att i Motala tillhandahålla erforderligt medikaments-förråd under vård af en examinerad provisor». Denna rättighet indrogs genom K. brefvet d. 21 april 1847, som bemyndigade K. sundhetskollégium »att i stället för den, genom K. resolution af den 6 aug. 1831 vid Motala tillåtna medikamentsförsäljning, ett särskildt apothek må i nämnda köping inrättas, samt att, i anledning häraf, I, efter att i post- och inrikestidningen hafva ifrågavarande apotheksanläggning till hugade och behöriga sökandes efterrättelse, på vanligt sätt kungjort, egen till erhållande af privilegium derå, hvilket å annan person icke får öfverlätas, i und. anmäla den sökande som I dertill ansen mest behörig».

Genom K. brefvet d. 22 aug. 1848 tilldelades examinerade apotekaren A. Landin personligt privilegium å detta apotek.

Apoteket har alltsedan anläggandet, jämväl som filialapotek under apoteket i Skänninge, varit förlagdt till sin nuvarande plats, Platengatan 19, där det af apotekare C. O. Hamnström erhöill utvidgade lokaler.

I K. brefvet d. 11 febr. 1887 ang. vissa afgifter till apotekarkårens lifränte- och pensionskassa säges: »Derjemte vilje Vi, som d. 17 dec. 1886 tillagt apotekaren A. F. Sandberg personligt privilegium å apoteket i Motala och tillika föreskrifvit, att derest en ifrågasatt pensionskassa för apotekarcorpsen komme till stånd, Sandberg skulle till kassan erlægga årlig afgift med det belopp, Vi kunde finna godt bestämma, härmed hafva förordnat, att Sandberg, så länge han innehar nämnda privilegium, skall till kassans förstärknings- och understödsfond betala en årlig afgift af 700 kronor, att halfårsvis i förskott erläggas.» Jämlikt K. brefvet d. 28 mars 1914 har denna afgift ändrats till 1,200 kronor.

LANDIN, ALGOT. Född d. 20 sept. 1811 i Stockholm.

Föräldrar: Kamreraren i K. krigskollegium PER AUGUST LANDIN, född d. 28 nov. 1780, död d. 25 nov. 1849, och GUSTAVA ELISABETH WINTER, född d. . . .

L. antogs d. 5 jan. 1825 till elev å apoteket Gripen i Stockholm samt aflade d. 6 okt. 1830 farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter från maj 1831 å apoteket Hjorten i Västerås och från sept. 1832 på apoteket Lejonet i Jönköping. Blef i sept. 1833 adjunkt i kemi vid Chalmerska slöjdskolan i Göteborg, hvilken befattning han innehade i fyra terminer. Undergick d. 16 maj 1835 apotekarexamen, efter hvilken han från juni till sept. s. å. tjänstgjorde på apoteket Gripen i Stockholm. Antog i sept. 1835 lärarebefattningen i kemi och botanik vid landbruksinstitutet på Degeberg i Västergötland, hvilken anställning L. innehade i två år. Var sedan från nov. 1837 till sommaren 1838 anställd å apoteket Enhörningen i Stockholm, då han förestod Karlsbaderinrättningen å Djurgården. Tjänstgjorde sedan å apoteket Kronan i Stockholm från nov. 1838 till april 1839, därefter å apoteket Göta Lejon i Karlskrona till d. 22 aug. 1848, då L. erhöll personligt privilegium å den genom K. brefvet d. 21 april 1847 föreskrifna apoteks-inrättningen i Motala.

Död d. 20 maj 1869 i Motala.

Apotekare L. var en af naturen rikt begåfvad personlighet och ägde därjämte omfattande kunskaper. Under sin vistelse i Motala emottog han och undervisade i kemi och farmaci elever från andra apotek, samt beredde dem till farmacie studiosi-examens undergående.

Af trycket har L. utgifvit: *Lapis infernalis*. Farm. tidskr. 1862. *Undersökning af Vetterns vatten*. Farm. tidskr. 1862. *Motala ström stannad. Ett värmeutstrålningsfenomen*. Aesculap Stockholm, 1866. *Enkelt förfaringssätt för bestämmande af malmers eg. vigt*. Farm. tidskr. 1867. *Explosioner och eldfaror vid laborationer och förvaring af droger*. Aesculap, Stockholm 1867. *Ett par observationer angående kolsyregasen och vattnet till kolsyrevatten*. Farm. tidskr. 1868.

Gift d. . . . med EMMA CHARLOTTA LINDBERG, född d. 25 juli 1815, död d. 18 april 1857, dotter till sjömannen LINDBERG och KÖHLER.

Barn: ALGOT JULIUS, född d. 10 okt. 1842. Styrman. Vistades i Antwerpen 1868; sedan dess ej afhörd; — AGNES OLIVIA

EMMA MATHILDA, född d. 5 aug. 1844, död d. 17 juni 1887. Lärarinna; — AUGUSTA CHRISTINA, född d. 24 juli 1847, död d. 6 dec. 1905. Lärarinna; — ANNA WILHELMINA, född d. 15 juni 1849. Lärarinna; — AMANDA CAROLINA ELISABETH, född d. 16 mars 1851; — PER AUGUST, född d. 11 maj 1852. Farmacie studiosus d. 30 nov. 1872. Handlande i Kungsbacka; — EMMA ULRIKA, född d. 11 nov. 1854, död d. 5 mars 1865; — ADELAIDE CHARLOTTA, född d. 10 aug. 1856, död d. 13 maj 1873.

HAMNSTRÖM, CARL OSCAR. Född d. 11 aug. 1816 i Örebro.

Föräldrar: Handlanden och rådmannen JONAS ANDERS HAMNSTRÖM, född d. 15 okt. 1770, död d. 23 sept. 1819, och JOHANNA SARA MULLIN, född d. 16 mars 1777, död d. 24 april 1865.

Efter skolstudier vid Örebro elementarläroverk antogs H. d. 26 juni 1832 till elev å apoteket i Skänninge samt biträdde å dåvarande filialapoteket i Motala under koleraperioden i Sverige 1834. Aflade d. 3 maj 1837 farmacie studiosi-examen, hvar-efter han fortsatte sin tjänstgöring å förstnämnda apotek till slutet af sept. 1838. Tjänstgjorde sedan från d. 1 okt. 1838 till d. 1 okt. 1840 å apoteket i Lindesberg; började därefter läsa på apotekarexamen, som han aflade d. 14 dec. 1841. Konditionerade från d. 11 jan. 1842 till hösten 1843 å apoteket i Nora; förestod apoteket i Lindesberg från den 1 okt. 1843 till våren 1846 och skötte under sommaren s. å. Karlsbaderbrunnssinrättningen i Nora. Företog under våren och sommaren sistnämnda år botaniska exkursioner inom samtliga socknar i Närke för samlandet af material till en ny upplaga af J. D. Gellerstedts år 1831 utgifna »Nerikes flora». Tjänstgjorde från sept. 1846 till juni 1847 å apoteket Bäfvern i Västerås samt förestod under sommaren 1847 brunnsapoteket i Porla. Var sedan en kortare tid anställd å apoteken i Hofva och Örnen i Karlstad samt blef i början af 1848 föreståndare för dåvarande filialapoteket i Sunne, hvilket han förestod till d. 6 juni 1851. Antog i okt. s. å. anställning hos apotekaren K. Fr. Thedenius på Korpen i Stockholm, där han tjänstgjorde till våren 1857, med undantag likväl för sommarmånaderna 1853, 54 och 56, då han liksom sommaren 1857 skötte brunnsapoteket vid Loka. Erhöll d. 23 maj 1857 personligt privilegium å det genom K. brefvet d. 1 nov. 1856 föreskrifna nya apoteket i Broby, Kri-

stianstads län, hvilket af H. öppnades i början af följande år. Bedref å denna plats odling af medicinalväxter, hvaraf en icke obetydlig mängd årligen afyttrades till andra apotek. Erhöll d. 12 okt. 1869 privilegium å apoteket i Motala, hvilket H. tillträdde i juni 1870. Utvidgade apotekets lokaler och försåg det med ny inredning.

H. åtnjöt från 1872 på grund af sjukdom ledighet från apotekets skötsel.

Död d. 5 juli 1886 i Hässleholm.

Af trycket har H. utgifvit: *Nerikes flora*, andra uppl., omarbetad och tillökt. Örebro 1842. *Bidrag till kännedom om Nerikes vegetation*. Bot. not. Lund 1842. *Förteckning öfver växter i Skänningetrakten*. Bot. not. Lund 1843. *Några bidrag till Värmlands flora*. Bot. not. Lund 1851.

Gift d. 9 okt. 1860 med ELISE ROSALIE GRENANDER, född d. 20 dec. 1829, död d. 2 dec. 1879, dotter till fängpredikanten i Karlskrona, sedermera kyrkoherden i Östra Broby och Emitslöf i Lunds stift, PAUL GRENANDER och CHARLOTTA GUSTAVA BORGSTRÖM.

Barn: PAUL ADOLF OSCAR ELIS, född d. 16 sept. 1861, död d. 13 april 1902. Handlande i La Plata; — LINNÉA, född d. 21 juni 1868, gift d. 24 aug. 1901 med adjunkten vid Nyköpings högre allmänna läroverk, fil. kand. GUSTAV GEORG ROSE, född d. 8 juni 1862; — IDA ROSALIA VIOLA, född d. 1 juni 1871.

SANDBERG, AXEL FERDINAND. Född d. 23 april 1839 i Vadstena.

Föräldrar: Murarmästaren ANDERS GUSTAF SANDBERG, född d. 30 april 1803, död d. 6 okt. 1863, och MARIA CHRISTINA LOHM, född d. 23 mars 1799, död d. 20 febr. 1876.

S. åtnjöt åren 1849—55 undervisning vid elementarläroverket i Vadstena samt antogs i juni sistnämnda år till elev å apoteket i samma stad. Aflade därstädes d. 10 jan. 1859 farmacie studiosi-examen och konditionerade därefter på apoteket Kronan i Göteborg till aug. 1860. Inskrefs hösten detta år vid farmaceutiska institutet och aflade d. 10 maj 1862 apotekarexamen. Var sedan anställd på apoteket Markattan, numera Leoparden, i Stockholm till d. 1 nov. 1863, på apoteket Lejonet i samma stad till d. 23 maj 1866 samt på apoteket i Motala från d. 1 juni s. å. till juni 1870; förestod därunder sistnämnda apotek från d. 21 okt. 1867 till d. 1 april 1868 samt under vakans

från d. 3 juni 1869 till d. 13 juni 1870. Inköpte i aug. detta år och tillträdde d. 1 okt. apoteket i Askersund. Erhöll privilegium å detsamma d. 12 april 1871 men sålde det redan i maj s. å. Antogs i aug. 1871 till föreståndare för tändsticksfabriken i Motala samt uttog 1872 patent på en uppfinning af aluminiumtändstickor, för hvilka han erhöll hedersdiplom vid industriutställningen i Köpenhamn s. å. Biträdde jämväl under tiden å apoteket i Motala, för hvilket han d. 15 maj 1872 äfven blef föreståndare. Tilldelades d. 17 dec. 1886 personligt privilegium å samma apotek; innehade härjämte brunnsapoteket i Medevi. Befriades 1903 på grund af sjuklighet från apotekets skötsel.

S. företog 1878 en resa till England, Frankrike, Belgien, Tyskland och Danmark.

Under sin krafts dagar en intresserad och verksam kommunalman anförtröddes äfven åt apotekare Sandberg ett flertal allmänna uppdrag; så var han, då Motala ännu var köping, ordförande i byggnadsnämnden, ledamot af kommunalnämnden samt brandchef. Var sedan från det Motala 1881 fick stadsprivilegier till år 1902 ledamot af stadsfullmäktige, åren 1881—1900 ledamot af drätselkammaren, däraf dess ordförande från 1894. Ett varaktigt uttryck för det varma intresse S. hyste för samhällets välfärd utgör Motalas nuvarande vattenledning, som har ej minst Sandbergs energiska arbete att tacka för sin tillkomst. Under flera år var S. äfven verkställande direktör i Motala spirituosabolag, ordförande i styrelsen för Medevi brunnsaktiebolag samt ledamot af styrelsen för Motala folkbank.

På sin sjuttioårsdag gjorde S. åtskilliga donationer. Förutom en sådan på 10,000 kronor, som öfverlämnades till apotekar-societetens direktion d. 23 april 1909, med föreskrift att årliga afkastningen skall tillfalla antingen sjuka, obemedlade farmaceuter, nödställda farmaceutänkor och -döttrar eller ock flitiga, obemedlade studerande vid farmaceutiska institutet, öfverlämnades till Motala samskola ett donationsbref på 5,000 kronor till stipendier, till stiftelsen Motala barnhem en donation på 3,000 kronor, till I. O. G. T. i Motala 1,000 kronor och till Ev. luth. missionssällskapet 500 kronor.

R. W. O. 1899.

Innehade under många år och bebodde tidvis egendomen Hamra i närheten af Motala.

Död d. 15 maj 1911 i Motala.

Gift d. 15 mars 1870 på Kärby i Ekebyborna socken i Östergötland med EMILIE CAROLINA PETTERSSON, född d. 5 febr. 1844, dotter till landtbrukaren CARL JOHAN PETTERSSON och CAROLINA LUNDBERG.

Barn: CARL AXEL, född d. 14 febr. 1871. Leg. apotekare, förståndare för apoteket Ängeln i Stockholm; — EVA OPTATA KAROLINA, född d. 1 maj 1872, gift d. 9 juni 1897 med apotekaren i Djursholm CHARLES COLUMBUS VILMING GEMZELL, född d. 12 mars 1865; — MARIA JENNY, född d. 11 jan. 1877, gift d. 7 aug. 1906 med leg. apotekaren NILS IDAR JOHAN CARL OLOF BRUZELIUS, född d. 4 okt. 1869.

JOHANSSON, CARL ALBERT. Född d. 9 mars 1857 i Norrköping.

Föräldrar: Byggmästaren JOHAN JOHANSSON, född d. 1 febr. 1817, död d. 21 sept. 1906, och CHRISTINA CHARLOTTA NILSDOTTER, född d. 15 okt. 1814, död d. 29 juni 1860.

Fosterson hos apotekare C. Franzén i Söderköping åtnjöt J. åren 1865—72 undervisning vid allmänna läroverken i Söderköping, Västervik och Norrköping samt antogs d. 1 juli 1872 till elev på apoteket i förstnämnda stad. Tjänstgjorde efter d. 28 aug. 1876 undergången farmacie studiosi-examen å samma apotek till hösten 1878, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Aflade apotekarexamen d. 28 maj 1880. Var sedan ånyo anställd å apoteket i Söderköping till d. 1 okt. 1888, därefter på apoteket Tre Kronor i Karlskrona till d. 1 febr. 1891, i Umeå till d. 1 sept. s. å., i Motala från d. 15 sept. 1891 till d. 1 sept. 1892, på Bäfvern i Hernösand till d. 6 juni 1894 samt å apoteket i Ystad från den 12 juli 1894 till d. 22 nov. 1901. Tilldelades sistnämnda dag personligt privilegium på apoteket i Broby i Kristianstads län samt tillträdde detta apotek d. 4 febr. följande år. Erhöll d. 12 april 1912 transport till apoteket i Motala, hvilket J. öfvertog d. 1 aug. s. å.

Gift d. 8 dec. 1902 med BEDA MARIA HJORTSBERG, född d. 23 mars 1872, dotter till länsveterinären AUGUST TEODOR HJORTSBERG och EUGENIA SOFIA LAURENTIA ERIKSSON.

Barn: AINA BRITTA CARLA, född d. 28 juni 1905; — ALLAN KNUT HARALD, född d. 3 dec. 1906; — ERIK JOHAN AUGUST, född d. 13 aug. 1908; — STEN ARNE WALTER, född d. 6 febr. 1910; — SVEN RAGNAR TORSTEN, född d. 31 mars 1913.

Apoteket i Kisa.

1835.

Den förste som i Kisa sålde medicin var farmacie studiosus L. H. Kjellroth, till en början utan någon som helst tillåtelse, sedan som föreståndare för ett enligt K. sundhetskollégii resolution d. 27 juli 1827 inrättadt sockenapotek å nämnda plats. Detta förändrades till själfständigt apotek genom K. brefvet d. 23 sept. 1835, hvilket förunnade apotekaren C. G. Sundius personligen nådigt privilegium å detsamma, dock utan rättighet att öfverlåta det till någon annan.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 32,000 kronor.

KJELLROTH, LARS HENRIK. Född d. 3 sept. 1799.

Föräldrar: Komministern i Gladhammar och Västerum, Linköpings stift, HENRIK KJELLROTH, född d. 24 dec. 1750, död d. 2 juni 1809, och MARIA STENBECK, född d. . . ., död d. . . .

Efter sex års elevtid å apoteket i Västervik aflade K. d. 13 juli 1819 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter dels å nämnda apotek, dels i Skänninge, Linköping, Askersund, Strängnäs, Sigtuna och Nyköping. Inrättade 1829 ett sockenapotek i Kisa, där han dessförinnan idkat medikamentshandel; ingaf jämväl sedermera ansökan om privilegium å en apoteksinrättning å nämnda plats, hvilken ansökan dock af K. Majt afslogs i okt. 1835.

Död d. 20 jan. 1857.

Gift d. 20 jan. 1829 med JOHANNA MARIA TÖRNBOM, född d. 6 nov. 1797, död d. . . ., dotter till hofrättskommisarien GUSTAF TÖRNBOM och JULIANA CHRISTINA SCHULTZ.

Barn: ERIK HENRIK MAURITZ, född d. 4 okt. 1829, död d. . . .

SUNDIUS, CARL GUSTAF. Född d. 27 aug. 1784 i Malmö.

Föräldrar: Hospitalssysslomannen MATHIAS SUNDIUS, född d. 16 febr. 1748, död d. 19 jan. 1786, och JANNIKA MARIA LUNDGREN, född d. . . . 1755, död d. 9 mars 1803.

S. antogs 1798 till elev å apoteket Fläkta Örnen i Malmö och aflade därstädes d. 4 mars 1802 farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter ett år å samma apotek, sedan i tre månader på apoteket Ugglan i Stockholm, hvarefter S. reste till Danmark. Innehade där plats å apotek i Itzehoe och i Randers samt undergick d. 17 febr. 1808 apotekarexamen inför medicinska fakulteten i Köpenhamn därvid erhållande »karaktären haud illaudabilis». Ägde därefter under två perioder, från d. 13 juni 1809 till d. 11 juni 1811 och från d. 13 maj 1813 till d. 15 jan. 1816, apotek i Hjöring på Jylland. Sökte dock aldrig privilegium å detsamma. Återvände till Sverige och blef d. 30 okt. 1820 efter förhör inför professor J. J. Berzelius godkänd som svensk provisor och apotekare. Erhöll d. 12 april 1820 privilegium å apoteket i Mariestad, hvilket han inköpte i början af samma år. Sålde detsamma 1831 och köpte d. 5 jan. s. å. apoteket i Vadstena, hvilket apotek han afyttrade d. 11 aug. 1835. Tilldelades d. 23 sept. 1835 privilegium å inrättandet af ett apotek i Kisa, dock utan rättighet att öfverlåta detsamma till annan person. Genom nåd. brefvet d. 4 mars 1843 förklarade dock K. Maj:t sig vilja, »när Sundius hos K. sundhetskollégium anmälde någon behörig person, med hvilken han träffat öfverenskommelse, och hvilken person af K. sundhetskollégium godkändes, pröfva, huruvida apoteksprivilegiet må å honom personligen öfverlåtas.» I början af år 1850 anhöll äfven S. hos K. sundhetskollégium att få öfverlåta apoteket till sin son Hans Jakob, hvilken, sedan K. kollégium d. 18 april s. å. tillstyrkt denna anhållan, öfvertog apoteket efter sin fader.

Död d. 12 okt. 1858 på Finsta gård i Tåby socken i Östergötland.

Gift 1) d. 16 dec. 1807 med NIKOLINE MARIE BREDAHL, döpt d. 1 maj 1777, död d. . . . 1814, dotter till rådmannen i Randers, Danmark, DINES BREDAHL och JOHANNE HANSINE BREDTZ.

Äktenskapet upplöst genom skilsmässa d. 12 febr. 1813.

Barn: SVEN MAGNUS, född d. 12 febr. 1809, död d. 2 jan. 1839. Farmacie studiosus 1831; — KAROLINA MARIA, född d. 12

maj 1810, död d. 18 jan. 1867; — FREDRIKA AUGUSTA, född d. 21 aug. 1812, död d. 23 mars 1842, gift d. 26 dec. 1837 med kopparslagaren MAGNUS SÖDERSTRÖM, född d. 6 juli 1802, död d. 20 febr. 1876; — CHRISTINA JOHANNA, född d. 19 sept. 1813, död d. 24 aug. 1841, gift d. 2 dec. 1838 med garfvaren och handlanden OTTO PATRIK LILJEDAHL, född d. 2 dec. 1813, död d. 25 okt. 1878.

2) d. 16 sept. 1816 i Oldburg, Danmark, med JAKOBINE KAROLINE GERCKEN, född d. 8 april 1796 i Köpenhamn, död d. 29 jan. 1856.

Barn: JULIUS LUDVIG AUGUST, född d. 19 mars 1819, död d. 28 aug. 1853. Handlande i Oskarshamn; — MATHILDA, född d. 24 aug. 1820, död d. 27 juni 1872, gift d. 10 juni 1845 med tullkontrollören JOHAN NIKOLAUS JUNGSTEDT, född d. 19 jan. 1807, död d. 5 nov. 1874; — ADOLF LEONARD, född d. 28 aug. 1822, död d. 24 april 1900. Apotekare på Kronan i Norrköping; — LOVISA EMILIA, född d. 28 nov. 1824, död d. . . .; — HANS JAKOB, född d. 4 mars 1826, död d. 31 dec. 1851. Apotekare i Kisa (se nedan); — OLIVIA TEODORA, född d. 4 mars 1828, död d. 25 febr. 1877, gift d. 2 aug. 1857 med telegrafkommissarien i Vadstena ALFRED AUGUST OLOF WONG, född d. 1 april 1823, död d. 31 juli 1878; — WILHELMINA LAURA, född d. 24 dec. 1830, död d. 26 aug. 1855; — HEDVIG SOFIA MALVINA, född d. 10 juni 1835, död d. 18 juli 1855.

SUNDIUS, HANS JAKOB. Född d. 4 mars 1826 i Mariestad.

Föräldrar: Apotekaren därstädes, sedermera i Kisa, CARL GUSTAF SUNDIUS, född d. 27 aug. 1784, död d. 12 okt. 1858, och JAKOBINE KAROLINE GERCKEN, född d. 8 april 1796, död d. 29 jan. 1856.

S. var elev å apoteket Lejonet i Jönköping samt blef d. 9 juli 1844 farmacie studiosus. Konditionerade sedan dels å nämnda apotek, dels å apoteken i Falun och Kisa samt aflade d. 6 febr. 1850 apotekarexamen. Inköpte s. å. af fadern apoteket i Kisa, hvarå han d. 16 aug. 1850 erhöill privilegium.

Vid anmälan i K. sundhetskollégium om köpets afslutande anförde referenten, medicinalrådet M. af Pontin, d. 18 april 1850 till protokollet: »Beträffande apotekaren Sundii i Kisa ansökning att till sin son, provisorn H. J. Sundius, få öfverlåta sitt

apotek, anser jag för min del att, ehuru 1835 års förslag till apotekare-reglemente och derefter iakttagna beslut innehålla, det nya apotek (under hvilken kategori Kisa äfven hör) skola, efter kungjord ledighet, i behörig ordning sökas, så innehåller likväl nämnda förslag tillika, att, der son af apotekare legitimerat sig i yrket, öfverlåtelse från fadren må ega rum; hvarför jag, dels i stöd af K. resolutionen d. 4 mars 1843, dels med afseende på apotekaren C. G. Sundii långvariga, klanderfria befattning med apoteksrörelse, får hos Kongl. Maj:t tillstyrka bifall till Sundii ansökning.» K. kollegii beslut fattades äfven i öfverensstämmelse med detta förslag.

Död d. 31 dec. 1851 i Kisa.

Ogift.

BROGREN, LUDVIG THEODOR. Innehade apoteket i Kisa åren 1852—57. (Se under apoteket Vasen i Linköping, sid. 474.)

VON WACHENFELDT, JOHAN PETER. Född d. 13 maj 1828 på Stora Apelnäs vid Borås.

Föräldrar: Sjökaptenen SVEN FBEDRIK VON WACHENFELDT, född d. 14 sept. 1779, död d. 9 maj 1855, och SOPHIA WILHELMINA LINDBERG, född d. 9 mars 1793, död d. 11 maj 1880.

Efter erhållen undervisning dels i Varbergs skola, dels enskildt, antogs von W. d. 27 juni 1844 till elev å apoteket i nämnda stad, där han d. 13 juni 1848 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter å samma apotek till d. 5 juli 1851 samt inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet, där han d. 28 maj 1853 aflade apotekarexamen. Konditionerade sedan från okt. 1853 till febr. 1855 å apoteket Kronan i Borås, därefter å apoteket Enhörningen i Stockholm till okt. s. å., på apoteket i Varberg till jan. 1857 samt å apoteket Bävern i Västerås till april 1858. Inköpte och tillträdde d. 1 maj 1858 apoteket i Kisa samt erhöi d. 4 juni s. å. privilegium å detsamma. Innehade åren 1874—85 tillika medikamentsförråd vid Ramfall inom Torpa socken.

Var ledamot i styrelsen för Kinda härads sparbank åren 1866—80 och inspektör för Östergötlands enskilda banks afdelningskontor i Kisa åren 1879—95.

Död d. 29 jan. 1912 i Kisa.

Gift d. 24 aug. 1858 med MARIA SOFIA HOFLING, född d. 27 maj 1823, död d. 5 aug. 1896, dotter till länsbokhållaren GEORG HOFLING och INGEBORG LINDQVIST.

Barn: FREDRIK GEORG, född d. 22 aug. 1859. Apotekare i Storvik; — JOHAN EMIL, född d. 31 juli 1861. Med. lic., prov-läkare i Heby; — INGEBORG HEDVIG SOFIA, född d. 15 okt. 1862; — KARL, född d. 30 okt. 1864. Apotekare (se nedan); — ALBERT ISIDOR, född d. 20 juli 1866. Bryggare. Anställd vid Pripps bryggeri Göteborg.

VON WACHENFELDT, KARL. Född d. 30 okt. 1864 i Kisa.

Föräldrar: Apotekaren JOHAN PETER VON WACHENFELDT, född d. 13 maj 1828, död d. 29 jan. 1912, och MARIA SOFIA HOFLING, född d. 27 maj 1823, död d. 5 aug. 1896.

Efter skolstudier vid högre elementarläroverket i Linköping åren 1877—82 antogs von W. d. 27 juni sistnämnda år till elev på apoteket Morianen i Stockholm och aflade farmacie studiosi-examen d. 24 sept. 1885. Konditionerade sedan å apoteket i Kisa till hösten 1889, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Undergick d. 20 maj 1891 apotekarexamen samt var därefter, med undantag af vikariat å apoteket Kronan i Linköping juni månad nämnda år, under hela sin tjänstgöringstid anställd på apoteket i Kisa. Erhöll d. 6 juni 1912 efter sin fader personligt privilegium å samma apotek.

Gift d. 6 aug. 1906 med VENDLA EVELINA ELISABET MARIN, född d. 21 jan. 1867, dotter till underlöjtnanten CARL FERDINAND MARIN och EVELINA ELVIRA CAROLINA MARIA LJUNG.

Barn: GUDRUN EVELINA MARIA, född d. 15 sept. 1907; — KARL FREDRIK KURT, född d. 7 maj 1910.

Apoteket i Valdemarsvik.

1892.

År 1844 ingingo några i köpingen Valdemarsvik och kringliggande ort bosatta personer med und. ansökan om inrättandet af ett filialapotek i nämnda köping, men afslogs denna anhållan genom K. resolution d. 9 febr. 1844 hufvudsakligen på den grund »att i eller nära köpingen icke var boende någon läkare, som kunde egna behörig tillsyn åt apoteksrörelsens bedrivande och lemna föreskrifter om läkemedelns ändamålsenliga begagnande». Sedan detta hinder undanröjts därigenom att en legitimerad läkare blifvit anställd i grannskapet af Valdemarsvik och denne efter enskildt aftal åtagit sig sjukvården inom köpingen och dess omgifning, förordnade K. Maj:t genom nåd. brefvet d. 8 maj 1846 »det må ett filialapotek, lydande under Söderköpings privilegierade apothek, i Valdemarsvik inrättas, dock med vilkor, att, jemte det inseende öfver detta filialapotek, prov.-läkaren enligt förff. åligger, nödig tillsyn och kontroll deråt egnas af ofvannämnde inom köpingen praktiserande läkare.»

I enlighet med medicinalstyrelsens hemställan föreskref K. Maj:t genom nåd. brefvet d. 12 aug. 1892 dels att filialapoteket i Valdemarsvik skulle förändras till själfständigt apotek med personligt privilegium, samt privilegiet å det nya apoteket i vanlig ordning till ansökning kungöras, dels ock att den blifvande innehafvaren skulle till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond tills vidare betala en årlig afgift af 200 kronor, äfvensom vara skyldig att vid tillträdet inlösa filialapotekets fullgoda varulager och inventarier.

Personliga privilegiet å den själfständiga apoteksinrättningen tilldelades d. 16 dec. 1892 examinerade apotekaren A. G. Ljunggren, som inrättade detsamma i huset n:r 19 Storgatan, där

det öppnades för allmänheten efter d. 11 och 12 dec. 1893 skedd afsyning.

Genom K. brefvet d. 8 dec. 1911 höjdes den apoteket åliggande årliga afgiften till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond till 400 kronor.

LJUNGGREN, AUGUST GOTTHARD. Innehade apoteket i Valdemarsvik åren 1892—1901. (Se under apoteket i Sundbyberg, sid. 308).

HOLMDAL, KARL OSKAR EUGENE. Född d. 30 sept. 1850 i Ökna, Jönköpings län.

Föräldrar: Kantorn och folkskolläraren JOHAN AUGUST HOLMDAL, född d. 22 nov. 1825, död d. 24 jan. 1915, och KATARINA MARIA JONSSON, född d. 19 febr. 1826.

Efter skolstudier vid Jönköpings läroverk antogs H. 1870 till elev å apoteket Lejonet i nämnda stad, där han d. 9 jan. 1874 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter å apoteken i Hudiksvall från d. 1 juni 1874 till d. 30 aug. 1875, i Mora från d. 16 juli 1877 till d. 28 nov. 1879, på Enhörningen i Göteborg från d. 9 mars 1880 till d. 1 okt. 1881, på Lejonet i samma stad från sistnämnda dag till d. 1 maj 1884, i Karlsborg från d. 4 mars 1885 till d. 1 dec. 1887 samt på Kronan i Göteborg från d. 1 jan. 1889 till d. 26 sept. 1890. Innehade dessutom en del förordnanden på längre och kortare tid. Undergick d. 22 jan. 1894 apotekarexamen och var sedan anställd å apoteket Elefanten i Stockholm till d. 31 maj 1902. Erhöll personligt privilegium å apoteket i Valdemarsvik d. 24 jan. 1902.

Under sin vistelse i Valdemarsvik innehade H. en del kommunala uppdrag och åtnjöt inom samhället allmän aktning.

Död d. 15 sept. 1911 i Valdemarsvik till följd af hjärnblödning; begravnen i Ödestugu, Jönköpings län.

Gift d. 14 jan. 1881 med CEFRIDA CHARLOTTA ANDRIETTA JANSON, född d. 17 maj 1858, dotter till tulltjänstemannen JOHAN JANSON och MARTHÉ THARP.

Barn: UNO BIRGER, född d. 6 mars 1882. Agronom; — BROR JOHAN ERIK, född d. 19 jan. 1885. Arkitekt; — SVEN GUSTAF VILHELM, född d. 24 okt. 1889. Korrespondent.

HILL, HUGO JULIUS OLSSON. Född d. 25 aug. 1856 i Torslunda socken, Kalmar län.

Föräldrar: Smedsmästaren OLOF GUSTAF OLSSON, född d. 28 nov. 1830, död d. 21 sept. 1913, och ANNA HELENA LINDSTRÖM, född d. 3 febr. 1823, död d. 20 jan. 1904.

Efter skolundervisning vid högre allmänna läroverket i Kalmar antogs H. till elev å apoteket Lejonet i Stockholm d. 20 okt. 1875. Aflade d. 19 juni 1879 farmacie studiosi-examen samt tjänstgjorde därefter å nämnda apotek till medio af sept. 1880, å apoteket Kronan i Göteborg till maj 1881, å dåvarande apoteket i Boo till okt. s. å., i Kungälf till sept. 1884, samt å Ängeln i Stockholm till sept. 1885. Efter d. 18 jan. 1889 undergången apotekarexamen vikarierade H. våren s. å. på apoteket Lejonet i Kalmar samt förestod från d. 1 sept. till d. 15 nov. 1889 dåvarande apoteket i Vrigstad; hade därefter anställning å apoteken i Värnamo till medio af jan. 1890, i Söderhamn till aug. 1892 samt i Boden till nov. s. å. Förestod sedan dåvarande medikamentsförrådet i Gellivare till jan. 1896 samt apoteket i Luleå från jan. till maj 1897; tjänstgjorde därefter å apoteket i Boden från juni s. å. till juni 1898, i Kungälf till i jan. 1901, å Hjorten i Kalmar till aug. s. å., å Hjorten i Stockholm till i mars 1903. Erhöll d. 13 mars 1903 personligt privilegium å det genom K. brevet d. 29 aug. 1902 föreskrifna nya apoteket i Jockmock och d. 19 april 1912 transport till apoteket i Valdemarsvik.

Gift d. 21 sept. 1912 med AGNES OLIVIA BOLLING, född d. 26 aug. 1865, dotter till landtbrukaren CARL BOLLING och BRITA KRISTINA OLSSON.

Apoteket i Tjällmo.

1867.

Genom nåd. brefvet d. 11 april 1867 till K. sundhetskolegium biföll K. Maj:t gjord hemställen »att en af de senast beviljade prov.-läkarelönerna måtte anvisas åt en prov.-läkare inom Östergötlands län, med station vid Grandal i Tjällmo socken och tjänstedistrikt af hela det så kallade Finspånga län, samt att, sedan prov.-läkare blifvit tillsatt, ett nytt apotek med personligt privilegium måtte, när anmälan om behofvet däraf skett, få anläggas i närheten af prov.-läkarestationen, och privilegiet i vanlig ordning till ansökning kungöras».

Examinerade apotekaren L. A. Sjöberg tilldelades d. 23 okt. 1868 privilegium å inrättandet af detta apotek, som öppnades efter d. 18 sept. 1869 verkställd afsyning.

SJÖBERG, LAURENTIUS AUGUST. Innehade apoteket åren 1868—87. (Se under apoteket i Vänersborg.)

BOLIN, JOHAN JULIUS. Född d. 31 juli 1831 i Ronneby.
Föräldrar: Handlanden SUNE CHRISTOFFER BOLIN, född d. 23 april 1784, död d. 11 jan. 1844, och BERTA SOPHIA NORDQVIST, född d. 10 okt. 1796, död d. 11 april 1869.

B. antogs 1848 till elev å apoteket Tre Kronor i Karlskrona och undergick därstädes d. 8 mars 1852 farmacie studiosi-examen. Innehade därefter anställning å samma apotek och återvände dit äfven efter d. 6 maj 1857 aflagd apotekarexamen. Inköpte 1866 apoteket Göta Lejon i Karlskrona, å hvilken apoteksinrättning B. erhöll privilegium d. 24 maj 1867. Sälde

apoteket d. 27 juli 1872 och bosatte sig på sin egendom Silandsmåla i Kalmar län. Han återvände dock snart till Karlskrona, där han 1874 anlade en vattenfabrik, följande år en varmbadinrättning och 1880 en kakelfabrik. Återgick 1884 till yrket och tog anställning först å apoteket Tre Kronor i Karlskrona, därefter å apoteket Göta Lejon i samma stad, å hvilket senare apotek B. stannade till d. 4 nov. 1887, då han erhöll privilegiet å apoteket i Tjällmo.

Under sin vistelse i Karlskrona var B. åren 1872—74 ledamot af stadsfullmäktige samt åren 1868—73 ledamot af skolas- och kyrkobyggnadskommittén därstädes.

Död d. 12 nov. 1910 i Tjällmo.

Gift d. 31 juli 1866 i Karlskrona med SOPHIA CHRISTINA CHARLOTTA SVEDMAN, född d. 6 nov. 1836, död d. 12 dec. 1910, dotter till possessionaten och slaktarmästaren EMANUEL SVEN SVEDMAN och EMILIA CHRISTINA MARIA VON HORN.

Barn: BERTA, född d. 10 okt. 1867.

HOLM, CARL ZACHARIAS. Född d. 18 febr. 1868 i Häl-singborg.

Föräldrar: Kyrkoherden i Andrarums och Elgaröds församlingar, Lunds stift, JÖNS PETER HOLM, född d. 26 aug. 1841, död d. 16 aug. 1912, och MATILDA KRISTINA NORDSTRÖM, född 24 april 1842.

Efter skolstudier vid Nyköpings allmänna läroverk antogs H. d. 24 aug. 1887 till elev å apoteket i Ängelholm samt aflade farmacie studiosi-examen d. 19 sept. 1890. Tjänstgjorde därefter å apoteken i Eslöf från d. 1 okt. s. å. till d. 1 juli 1893, i Tanum till d. 28 dec. 1893, i Mora till d. 1 sept. 1895, å Örnén i Karlstad till d. 10 nov. 1896, å Lejonet i Malmö från d. 1 febr. 1897 till d. 1 okt. s. å., i Simrishamn till d. 1 maj 1899 samt å dåvarande medikamentsförrådet i Molkom till d. 23 aug. s. å. Inskrefs hösten 1899 vid farmaceutiska institutet och aflade apotekarexamen d. 20 maj 1901. Förestod sommaren 1900 medikamentsförsäljningen vid Särö badort samt innehade sommaren och hösten 1901 vikariat å apoteket Kronan i Gäfle samt apoteken i Hörby och Brösarp. Var därefter anställd å apoteket i Askersund från d. 3 jan. 1902 till d. 3 febr. 1907, därunder tidvis föreståndare för detsamma. Biträdde sedan vid uppsättandet af apoteket Gripen i Malmö,

å hvilket apotek H. tjänstgjorde från dess öppnande till d. 1 april 1911. Erhöll d. 10 mars 1911 personligt privilegium å apoteket i Tjällmo och d. 10 febr. 1913 uppdraget att till 1917 års utgång tillhandahålla medikamentsförrådet i Ämmeberg. Innehar från 1916 äfven brunnsapoteket i Medevi.

Gift d. 1 juni 1903 med ELLEN GRAVE, född d. 27 aug. 1876, dotter till skogsförvaltaren å Skabersjö gods PAUL RICHARD GRAVE och NONA LOUISA FEILBERG.

Apoteket i Stegeborg.

1892.

Sedan St Annæ, Skällviks, Rönö, Börrums och Östra Ny kommuner af Östergötlands län och Söderköpings prov.-läkar-distrikt å kommunalstämmor beslutat anslå viss lön jämte bostad åt en extra prov.-läkare med station vid Stegeborgs färja öfverlämnade K. bhde d. 17 aug. 1889 till K. Maj:t å nämnda kommuners vägnar ansökan dels om rätt till tjänstårsberäkning för en sådan, dels att ett själfständigt apotek eller ett medikamentsförråd finge inrättas i närheten af läkarstationen. Nämnda kommuner förbundo sig härvid hålla lokal för apoteket samt bostad för dess föreståndare. Efter hörande af vederbörande myndigheter och innehafvaren af apoteket i Söderköping afgaf K. medicinalstyrelsen d. 26 febr. 1892 eget tillstyrkande utlåtande. I hufvudsaklig öfverensstämmelse med detta föreskref ock K. Maj:t genom nåd. brefvet d. 17 maj s. å. bildandet af ett extra prov.-läkar-distrikt vid Stegeborg, äfvensom att ett själfständigt apotek med personligt privilegium skulle inrättas därstädes och förläggas inom ett afstånd ej öfverstigande en kilometer från läkarens bostad.

Privilegium å anläggandet af detta apotek tilldelades d. 14 juli 1893 examinerade apotekaren J. F. Stenqvist, som öppnade detsamma efter d. 25 och 26 jan. 1894 skedd afsyning. Apoteket inrymdes då i sin nuvarande lokal i nedra våningen af lägenheten Lovisedal i Östra Ny socken å norra sidan af Slätbaken. Till en början erlades en årlig hyra af 50 kronor, men numera disponeras apotekslokal och bostad för föreståndaren hyresfritt.

Apotekare S. erhöill på därom gjord ansökan genom K. brefvet d. 25 maj 1900 befrielse från privilegiet från det ny innehafvare tillträdt detsamma. Anförande att inkomsten af apoteksrörelsen vore otillräcklig för eget och familjens uppehälle

ingaf jämväl apotekets andre innehafvare, apotekare O. Forthmeijer, liknande anhållan. Med anledning häraf infortrade K. medicinalstyrelsen från K. bfhde och förste prov.-läkaren yttranden om lämpligheten af apotekets förändring till medikamentsförråd, hvilken af dessa tillstyrktes. K. medicinalstyrelsen hemställde ock i skrivelse d. 30 mars 1910 dels att apotekaren F. måtte fr. o. m. d. 1 okt. s. å. befrias från privilegiet samt apoteket fr. o. m. samma dag upphöra, dels att K. styrelsen måtte erhålla bemyndigande i fråga om anordnande i stället af ett medikamentsförråd i Stegeborg, närmast för tiden 1 okt. 1910 till d. 30 sept. 1915, inom en km. från extra prov.-läkarens bostad. Sedan jämväl centralstyrelsen för Sveriges farmaceutförbund med afstyrkande af den begärda förändringen yttrat sig i ärendet och då F. under tiden erhållit transport till annat privilegium förklarade K. Maj:t genom nåd. brefvet d. 9 dec. 1910 den gjorda ansökan ej föranleda till någon åtgärd.

STENQUIST, JULIUS FREDRIK. Innehade apoteket i Stegeborg åren 1893—1900. (Se under apoteket i Leksand.)

FORTHMEIJER, OLA. Var innehafvare af apoteket i Stegeborg åren 1901—10. (Se under apoteket i Karlsborg.)

SJÖSTAM, AMANDUS THEODOR. Född d. 24 febr. 1872 i Ledbergs församling, Östergötlands län.

Föräldrar: Godsägaren GUSTAV EDVARD ANDERSSON å Sjögestad, född d. 24 dec. 1832, död d. 14 nov. 1892, och AMANDA KRISTINA PETTERSSON, född d. 15 jan. 1839.

S. antogs d. 26 juni 1887 till elev på apoteket Lejonet i Jönköping samt aflade farmacie studiosi-examen d. 17 sept. 1890. Tjänstgjorde därefter på apoteket Kronan i Göteborg till d. 1 aug. 1893 samt på apoteket Svanen i Stockholm till d. 15 sept. 1895, då S. började sina studier vid farmaceutiska institutet. Var efter d. 24 maj 1897 undergången apotekarexamen anställd å apoteket Enhörningen i Göteborg till d. 17 okt. 1898. Uppsatte därefter dåvarande medikamentsförrådet i Säfsjö och före-

stod detta till d. 1 dec. 1900. Förestod sedan medikamentsförrådet i Åkersberg till d. 1 okt. 1903, tjänstgjorde på apoteket Kronan i Gäfle åren 1904—05, förestod apoteket i Södra Unnaröd år 1906, tjänstgjorde å apoteket i Ljusdal 1907—08 samt på apoteket i Simrishamn från d. 1 sept. sistnämnda år till dess S. d. 27 april 1911 erhöll personligt privilegium å apoteket i Stegeborg.

Gift d. 27 nov. 1899 med AUGUSTA MARIA NYSTRÖM, född d. 13 aug. 1873, dotter till orgelfabrikören JOHAN PETTER NYSTRÖM och MARIA KRISTINA LARSSON.

Barn: TAGE JOHAN AMANDUS, född d. 14 jan. 1901; — MARGOT AGNES KRISTINA, född d. 2 febr. 1902; — ÅKE GUSTAV AMANDUS, född d. 25 dec. 1904.

Apoteket i Mjölby.

1904.

Frågan om inrättandet af ett apotek i Mjölby förekom första gången å kommunalstämma med Mjölby socken d. 6 febr. 1899, hvarvid ärendet bordlades till d. 6 mars s. å., då en kommitté tillsattes för dess utredning. Denna fördröjdes därigenom att man ville afvakta beslut om K. Östgöta trängkärs eventuella förläggande till orten, i hvilket fall man på för kommunen fördelaktigt sätt erhöle å platsen bosatt tjänsteläkare. Denna förläggning kom dock ej till stånd, men då under tiden läkare i Mjölby erhållit tjänsteställning vid statens järnvägar föreslogo kommitterade och beslöt kommunalstämman d. 21 dec. 1903 att ingå till K. Maj:t med und. ansökan om inrättandet i Mjölby af ett själfständigt apotek eller åtminstone ett medikamentsförråd. Som skäl härför anfördes att folkmängden i Mjölby socken d. 31 dec. 1902 utgjorde 4,185 personer samt att Mjölby under senare tiden gjort stora framsteg i industriellt och kommersiellt hänseende och vore en centralort för flera folkrika socknar äfvensom järnvägsknut å östra stambanan, där denna sammanbindes med den s. k. Krylbobanan; å platsen praktiserade sedan flera år tllbaka läkare och sändes till Mjölby från apoteken i Skänninge, Boxholm och Linköping s. k. medikamentslådor med apoteksvaror till ett belopp af omkring 10,000 kronor pr år. Efter remiss till K. medicinalstyrelsen infordrade denna yttranden i ärendet från K. bhde, förste prov.-läkaren i Östergötlands län samt innehafvarna af apoteken i Skänninge och Boxholm. Med stöd af från dessa inkomna utlåtanden förordade äfven K. styrelsen inrättandet i Mjölby af ett själfständigt apotek med personligt privilegium, hvilken hemställan af K. Maj:t bifölls genom nåd. brefvet d. 30 sept. 1904, genom hvilket apoteket äfven ålades en årlig afgift af 400 kronor att utgå halfårsvis i förskott till apotekar-

kårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond.

Personligt privilegium å anläggandet af detta apotek tilldelades d. 13 april 1905 examinerade apotekaren L. W. Breitholtz. Efter dennes redan d. 6 juni s. å. inträffade död erhöll examinerade apotekaren J. E. Borgenstam d. 19 okt. 1905 detta privilegium, hvarefter apoteket, inrättadt i ett midt emot järnvägsstationen beläget större stenhus, d. 17 febr. 1906 öppnades för allmänheten.

BREITHOLTZ, LUDVIG WALDEMAR. Född d. 9 maj 1859 i Eksjö.

Föräldrar: Underlöjtnanten vid K. Andra lifgrenadierregementet, sedermera stadsfiskalen i Eksjö, GUSTAF EDVARD BREITHOLTZ, född d. 4 aug. 1811, död d. 28 nov. 1876, och HEDVIG SOFIA ELISABETH ROTHIEB, född d. 3 febr. 1824, död d. 14 jan. 1910.

Efter åtnjuten skolundervisning vid Eksjö lägre elementarläroverk, där han genomgick fem klasser, antogs B. d. 15 juli 1874 till elev å apoteket i Årjäng. Fortsatte från d. 18 maj 1875 till d. 5 mars 1878 sin elevtjänstgöring på apoteket Hjorten i Örebro och från d. 8 mars 1878 till d. 16 april s. å. på apoteket i Säter. Aflade därstädes sistnämnda dag farmacie studiosi-examen. Konditionerade sedan å apoteket i Säffle från d. 15 juni 1878 till d. 15 okt. s. å., på apoteket Kronan i Göteborg från d. 5 dec. 1878 till d. 14 aug. 1879 samt å apoteket i Eksjö från d. 18 aug. s. å. till d. 1 juni 1880 och från d. 15 aug. 1880 till d. 15 dec. s. å. Efter anställning å apoteket i Värnamo från sistnämnda dag till d. 12 sept. 1881 inskrefs B. vid farmaceutiska institutet. Tjänstgjorde äfven därefter tidvis å sistnämnda apotek samt aflade d. 5 dec. 1885 apotekarexamen. Förestod apoteket i Värnamo från d. 1 juni 1888 till d. 12 juni 1889; tjänstgjorde på apoteket Ugglan i Stockholm från d. 1 okt. 1890 till d. 31 mars 1902 samt på Kronan i Göteborg från denna dag till d. 13 april 1905, då B. erhöll personligt privilegium å det genom K. brefvet d. 30 sept. 1904 föreskrifna apoteket i Mjölby, hvilket han dock ej fick uppsätta till följd af sin kort därefter inträffade död.

B. var känd som en ovanligt duglig, praktisk och plikttrogen farmaceut. Tog äfven verksam del i kårens angelägenheter. Så var han medlem af farmaceutiska föreningens styrelse åren 1899—1902 samt Stockholms farmaceutklubbs ordförande från d. 15 dec. 1900, då denna konstituerades, till 1902, då han flyttade från Stockholm.

Företog sommaren 1896 som apotekarsocietetens stipendiat en resa till Österrike och Ungern.

Död d. 6 juni 1905 på K. serafimerlasarettet i Stockholm.

Gift d. 28 sept. 1902 med SIGRID ALMA NYLÉN, född d. 24 april 1870, dotter till f. d. löjtnanten, direktören för Gäfle—Dala hypoteksförening, GUSTAF THEODOR NYLÉN och ALMA SOFIA MELCHERSSON.

Barn: DIDRIK GUSTAF WALDEMAR, född d. 23 juli 1903; — SIGRID HARRIETT MARIANÆ, född d. 14 nov. 1905.

Af trycket har B. utgifvit (jämte Karl Ahlberg): *Reseberättelse öfver den II internationella farmaceutiska utställningen i Prag*, Stockholm 1896.

BORGENSTAM, JAN ERIK. Född d. 8 maj 1858 å Born i Fernebo församling, Värmlands län.

Föräldrar: Bergsmannen GUSTAF BORGENSTAM, född d. 25 mars 1821, död d. 13 dec. 1875, och ANNA NORDER, född d. 21 febr. 1821, död d. 12 mars 1891.

Efter att hafva genomgått sex klasser vid Karlstads högre allmänna läroverk antogs B. d. 20 dec. 1875 till elev å apoteket Örnen i samma stad samt aflade därstädes d. 5 maj 1879 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter å samma apotek till sept. 1880, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Undergick d. 16 maj 1882 apotekarexamen. Vikarierade under mellanterminerna å apoteket Örnen i Karlstad, där han äfven tjänstgjorde från d. 20 maj till d. 15 juli 1882. Var sedan anställd å apoteket i Sköfde från sistnämnda dag till d. 23 febr. 1885, å apoteken Svanen i Stockholm från d. 24 febr. till d. 10 juni 1885, Elefanten i samma stad från d. 11 juni 1885 till d. 1 jan. 1888 samt Gripen i Sundsvall från sistnämnda dag till d. 1 jan. 1895. Var därefter föreståndare för apoteket i Skara till d. 15 nov. 1904 samt för apoteket Kronan i Gäfle från denna dag till d. 1 jan. 1906. Erhöll d. 19 okt. 1905 personligt pri-

vilegium å det genom K. brevet d. 30 sept. 1904 föreskrifna nya apoteket i Mjölby, som af B. öppnades d. 17 febr. 1906.

Af allmänna uppdrag, hvarmed B. blifvit betrodd, märkas ledamotskap af brandstyrelse, hälsovårds- och municipalnämnd i Mjölby, äfvensom af diverse kommittéer.

Har företagit flera utländska resor och deltagit i internationella naturvetenskapliga kongresserna i Bryssel 1897 och Paris 1900.

Gift 1) d. 2 juni 1895 med ALMA CHARLOTTA JOHANSSON, född d. 16 juli 1864, dotter till grosshandlaren i Sundsvall BOTVID JOHANSSON och CHARLOTTA LINDERBERG.

Barn: ELSA HENRIETTE, född d. 2 maj 1896. Fil. studerande; — BENGT FILIP, född d. 5 maj 1897. Kadett vid K. kustartilleriet; — AGDA MARIANNE, född d. 13 juni 1898.

Äktenskapet upplöst genom laglig skilsmässa.

2) d. 24 aug. 1912 med SIGRID CATHERINE RÖMER, född d. 2 febr. 1884, dotter till sjökaptenen REINHOLD RÖMER och KLARA MATILDA LIFVERGREN.

Barn: STEN-ERIK, född d. 21 okt. 1913.

Jönköpings län.

Jönköping.

Apoteket Lejonet.

1656.

Angående tillkomsten af apoteket Lejonet i Jönköping lämnar ett bref i därvarande rådhusrätts arkiv upplysning. Detta bref är ställdt till »Hans Grefliga Excellens», hvilken måste vara grefve Lars Kagg på Fjellskäfte, då denne i egenskap af fältmarskalk var den i brefvet omnämnde regementsbarberaren Christian Oldenknechts förman. Ifrågavarande bref, dateradt d. 15 nov. 1656, innehåller referat af till Kagg insänd supplik samt magistratens påminnelser angående denna. »Barberaren Chr. Oldenknecht har för Ers Grefliga Nåde angifvit, att magistraten i Jönköping vore sinnad att emot den förra gifna försäkran honom en annan karl föredraga och till apotekare här i staden insätta låta, hvarför han ock anmodar Eders Excellens taga uti consideration, att icke någon lös ung karl, som till äfventyrs litet förstår eller ingen experiens hafver mera än hvad en apotekare tillhör, icke heller sina goda testimonia ifrån främmande orter, hvarest han brukad är framvisar, må blifva en gammal meriterad tjänare, den nogsam sin konst pröfvat, föredragen». Härtill svarade magistraten, att den ej klandrar hans barberaretjänst eller ämnar göra intrång på hans privilegier, men att såväl mr Christian som hans måg måste allt emellanåt vara härifrån och tjänstgöra vid regementena, hvarför magistraten måste vara betänkt på att snart inskrifva en särskildt barberare, som dependerar af staden. »Vi visste slätt intet af någon apotekare, förrän mr Christian själf denne, vid namn Liborius, hitbragte, och sedan vi både af mr Christian som eljest förnummit, att han tämmeligen förstår apotekare-

konsten och är villig slå sig ned här, hafva vi med landshöfdingens hörande funnit godt meddela honom apotekarellstånd, där han visar passböcker.»

Det första apoteket i Jönköping skulle enligt rådhusrättens beslut inrymmas i »stadens hus på torget», eller kunde apotekaren, om han så föredroge, få hyresersättning för detsamma. Då den förste apotekaren ej förrän efter några år synes hafva köpt gård, är det antagligt, att apoteket blef förlagdt till nämnda hus, beläget i sydvästra hörnet af torget, invid Smedjegatan, och sedermera nedrifvet vid branden 1691. Då hofrätten 1667 tillsatte apotekare, är det troligt att denne, Chr. Oldenknecht, som var ägare af gård i staden, hade apoteket förlagdt i denna, där sannolikt äfven hans båda mågar och efterträdare verkade. På äldsta i behåll varande karta öfver Jönköping, 1745 renoverad efter en äldre sådan, är Torgkvarteret n:o 11, nuvarande Östra Storgatan n:o 27, apoteksgård. Här synes apoteket hafva varit inrymdt åtminstone sedan början af 1700-talet; i hvarje händelse låg det denna tid i samma kvarter. Vid eldsvådan år 1785 nedbrann apoteksgården; år 1789 finnes apoteket kvar på sitt gamla tomtnummer men år 1790 öfverflyttadt till Kyrkokvarteret n:o 12—14, nuvarande Östra Storgatan n:o 51. År 1856 flyttades apoteket till huset bredvid lokalen från 1700-talet, d. v. s. till Torgkvarteret n:o 12—14, Östra Storgatan 29; den vid detta hus löpande tvärgatan benämnes ännu »Apotekaregränd». Förlades 1877 till sina nuvarande lokaler i Torgkvarteret n:o 5—6, Östra Storgatan n:o 19.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 100,000 kronor.

BAUMGART, LIBORIUS. Född d. . . . 1618.

Föräldrar:

L., som var af tysk härkomst, antogs 1656 till apotekare i Jönköping. Öfvergick dock snart till allmän handel och blef 1666 rådman och kämner. Slutade som en af Jönköpings mest betydande män, vid sin död kallad »råd och handelsman.»

Död d. 26 aug. 1703.

Gift med MARIA . . ., född d. . . ., död d. 15 jan. 1695.

Barn: JOHAN, född d. . . ., död d. 22 febr. 1708. »Archliemästare», Jönköping; — LIBORIUS, född d. . . ., död d. 17 april

1714. »Handlingsskrifvare» i K. Göta hofrätt; — MARGARETHA CATHARINA, född d. . . ., död d. 23 juli 1705, gift d. 15 jan. 1680 med faktorn BENGT BILLING, född d. . . ., död d. . . . (före 1695); — ANNA MARIA, född d. . . ., död d. 1 maj 1705, gift d. 17 dec. 1682 med notarien, sedermera borgmästaren i Jönköping, BENGT ROSVALL, född d. . . ., död d. 17 sept. 1705; — CHRISTINA, född d. . . ., död d. 9 okt. 1706, gift d. 15 april 1691 med tullinspektoren i Jönköping JÖNS INGEMARSSON, född d. . . ., död d. 1 jan. 1719; — ELISABETH, född d. . . ., död d. . . ., gift d. 13 nov. 1692 med handlingsskrifvaren MATHIAS ROSVALL, född d. . . ., död d. 15 jan. 1717; — MARIA, född d. . . ., död d. . . ., gift d. 24 maj 1697 med tullskrifvaren LARS BÄCKMAN, född d. . . ., död d. . . .

GENSELL, GOTTFRID.

G. erhöi vid rådhusrättens sammanträde d. 5 dec. 1664 tillåtelse att »sätta sig ner i Jönköping och allenast bruka sitt apotek», hvaröfver dock mr Liborius (Baumgart) besvärade sig. År 1665 reste emellertid G. till Lübeck för att skaffa varor för sitt handverk, och synes han ej hafva återvändt till Jönköping, då han efter denna tid ej omnämnes i befintliga stadens handlingar.

OLDENKNECHT, CHRISTIAN.¹

O. var 1643 bosatt i Jönköping, dit han, utlofvad friheter af staden, inflyttat från Stralsund. Erbjöd sig, då Göta hofrätt 1667 blef betänkt på att anställa en apotekare, härtill, och erhöi äfven följande år »instruction» som sådan. Enligt den d. 20 febr. 1667 utfärdade fullmakten för hofrättens läkare, doktor Achatius Hager, skulle denne »hafva inspektion öfver det apotek, som inrättadt varder, att där inga förlegna eller odugliga medicament lidne blifva». Vid Oldenknechts död öfvergingo privilegierna till en hans dotter och dennes man, som var apotekare.

Död 1669.

Gift 1) . . .

Barn: MARGARETA, död d. 6 sept. 1695, gift med regements-

¹ Af Sackléns Apotekarhistoria och K. Ahlbergs »Den svenska farmaciens historia» benämnd Äldenkerrst.

barberaren vid K. Skaraborgs reg.-te DANIEL SAGER, död i slaget vid Halmstad 1676; — CHRISTINA, död d. 3 nov. 1687, gift 1) med apotekaren PETTER SMITT (se nedan), 2) med apotekaren ANDERS ERNST (se nedan); — REGINA, död ogift 1681.

2) med INGRID JÖNSDOTTER, död efter 1685.

SMITT, PETTER.

S. tillhörde en troligen från Skottland inflyttad familj, som redan i början af 1600-talet ägde gårdar i Jönköping. Var d. 30 nov. 1669 Chr. Oldenknechts efterträdare som hofrättsapotekare. Efter Smitts död erhöll jämväl hans änka d. 29 nov. 1677 hofrättens stadsfästelse på apotekets privilegier.

Död 1677.

Gift med CHRISTINA OLDENKNECHT (se ofvan).

ERNST, ANDERS.

E. var antagligen den »förfarne gesäll», som apotekare P. Smitts änka 1677 säger sig ha bekommit till att sköta apoteket. Blef 1678 hofrättens apotekare, men hade s. å. en medtäflare om apoteks rättigheten, då hofrättsbarberaren Michel Freischmidt ville inrätta ett apotek i staden. Hofrätten motsatte sig emellertid detta, »då två apotek i en så ringa stad skulle förorsaka den förut privilegierade apotekaren Anders Ernst en och annan hazard och äfventyr.» Fick d. 6 febr. 1685 på grund af misskötsel af hofrätten afsked från sin befattning och utbjöds s. å. en del af E. tillhörig tomt i staden till salu för gäldande af staden tillkommande tiondepenning.

Död d. 18 dec. 1687.

Gift med CHRISTINA OLDENKNECHT (se ofvan), i dennas andra gifte.

Barn: En son, död d. 26 mars 1686.

MEIJER, JOHAN FREDRIK. Född d . . . i Tyskland.

M. kom 1685 till Sverige och öfvertog apoteket Lejonet i Jönköping, hvilket han satte i godt skick; examinerades inför collegium medicum och erhöll jämväl af konung Carl XI vanliga privilegier och tullfrihet på medicinalier och vin till 150 daler smt årligen.

Död d. 12 nov. 1700 i Jönköping.

Gift d. . . . med ANNA LUCIA . . . , född d. . . . 1662, död d. 14 nov. 1737 [gift 2) d. . . . 1701 med apotekare JOHAN ZIMMERMAN (se nedan)].

Barn: CONRADUS, född d. 14 aug. 1688, död d. 2 febr. 1689; — JOHAN, född d. 12 jan. 1690, död d. 2 juli 1776. Apotekare i Västervik; — CARL FREDRIK, född d. 18 maj 1691. Var 1729 apotekaregesäll och bosatt i Jönköping; — ANNA MARGARETHA, född d. 30 nov. 1692, död d. 18 april 1693; — HEDVIG JULIANA, född d. 7 jan. 1694, död d. . . . ; — ANNA CHARLOTTA, född d. 25 jan. 1699, död d. . . . (efter 1729), gift d. 18 febr. 1718 med guldsmeden och rådmannen i Jönköping ANDERS FALK, född d. . . . , död d. . . . (efter 1738) i dennes andra gifte; — ett barn, födt d. 5 juni 1700.

ZIMMERMAN, JOHAN.

Z. som var af tysk härkomst, tillträdde apoteket Lejonet i Jönköping 1706 och erhöll genom K. brefvet d. 3 jan. 1707 privilegium å apoteket med samma förmåner som företrädaren.

Död d. 18 sept. 1728.

Gift d. . . . 1701 med ANNA LUCIA . . . , född d. . . . 1662, död d. 14 nov. 1737, [gift 1) med apotekaren JOHAN FREDRIK MEIJER (se ovan)].

Barn: JOHAN RUDOLF, född d. 2 aug. 1702, död d. . . . nov. 1753. Gårdsägare i Jönköping; — En son, född d. 20 mars 1704, död d. 4 okt. 1705; — En dotter, född d. . . . , död d. 1 sept. 1711; — En dotter, född d. . . . , död d. 30 aug. 1717; — CHRISTINA ULRIKA, född d. 12 maj 1712, död d. . . . , gift med handlanden och rådmannen i Jönköping LARS BREHMER.

GRAPENGIESER, JACOB HENRIK. Född d. . . . 1706 i Sachsen.

Föräldrar:

G. förestod i sju år apoteket Lejonet i Jönköping för apotekare J. Zimmermans änka och inköpte det 1737, efter hennes död. Anlade därjämte en stor trädgård och bedref odling af officinella växter för apotekets behof.

Efter den stora eldsvådan, som 1785 öfver gick Jönköping och hvarvid jämväl apoteket nedbrann, uppsattes detta inom kort, men sköttes under de senare åren af Grapengiesers lefnad genom provisor.

Död d. 28 april 1790.

Gift 1) d. 10 aug. 1738 med med ANNA CHRISTINA FALK, född d. 11 nov. 1710, död d. 27 juli 1751, dotter till guldsmiden och rådmannen i Jönköping ANDERS FALK och HELENA FREDRIKA LINDEBLAD.

Barn: HELENA MARIA, född d. 2 maj 1739, död d. 12 sept. 1794; — ANNA CHARLOTTA, född d. 26 nov. 1740, död d. 1 juni 1771, gift d. 6 jan. 1759 med prov.-läkaren, assessorn ANDERS MAGNUS WÄHLIN, född d. 22 dec. 1731, död d. 1 dec. 1797; — JACOB HENRIK, född d. 4 febr. 1742, död d. 15 nov. 1799. Landssekreterare med assessors n. h. o. v.; — ANDERS, född d. 27 febr. 1743, död d. 19 april 1812. Hofrättsråd i K. Göta hofrätt; — CHRISTINA DOROTHEA, född d. 13 juli 1744, död d. 20 febr. 1803; — CHRISTOPHER, född d. 15 aug. 1745, död d. 27 febr. 1746; — JEAN CHRISTOPHER, född d. 3 okt. 1746, död d. 13 juni 1793. Provisor; — ADOLF DIDRIK, född d. 2 okt. 1747, död d. 25 febr. 1748; — ANNA LOVISA, född d. 21 okt. 1748, död d. . . . 1756; — CARL FREDRIK, född d. 2 juli 1750, död s. å.

2) d. 18 sept. 1753 med ELISABETH BEATA LOTHIGIA, född d. . . . 1715, död d. 3 okt. 1782, dotter till häradshöfdingen JOHAN SAMUEL LOTHIGIUS och ANNA CATHARINA EKEROTH.

Barn: ELSA BEATA, född d. 2 juli 1754, död d. 27 sept. 1799; — ANNA CATHARINA, född d. 22 nov. 1755, död d. 2 april 1812.

BERZELIUS, DANIEL¹. Född d. 25 febr. 1751 i Rök, Östergötlands län.

Föräldrar: Kyrkoherden i Rök och Heda JÖNS BERZELIUS, född d. 31 mars 1698, död d. 12 aug. 1773, och ANNA STINA LITZENIA, född d. 1 nov. 1711, död d. 13 aug. 1776.

Efter skolstudier vid läroverket i Linköping blef B. 1776 student i Uppsala. Antogs därefter till elev å apotek i Stockholm

¹ B. var farbroder till den store kemisten Jöns Jakob Berzelius.

och konditionerade äfven därstädes som farmacie studiosus. Aflade 1782 provisorsexamen i Uppsala; reste sedan till Jönköping för att förestå den ålderstigne apotekaren J. H. Grapengiesers apotek, som efter 1785 års eldsvåda af B. iständsattes. Sedan apotekare G. 1790 aflidit köpte Berzelius apoteket samt aflade apotekarexamen. Erhöll privilegium d. 16 aug. 1790.

Älskare och tillika kännare af trädgårdsskötsel nedlade Berzelius mycken möda och kostnad på odling af rabarber och andra medicinalväxter. Inköpte för detta ändamål det s. k. »Plantaget», där numera Jönköpings Östra folkskola är belägen, och omfattade hans odlingar ej mindre än ett sjuttiotal olika växter, af hvilka han årligen afyttrade till apotekare såväl inom som utom landet. Till belöning för sin sträfvan att gagna det allmänna erhöll B. 1801 af K. Maj:t löfte om ett årligt understöd af 50 daler smt så länge han innehade Jönköpings apotek. Ännu på 1860-talet kallades denna plats »Apoteksträdgården» och användes af stadsborna som utflyktsställe.

Död d. 13 juni 1807.

Gift d. 3 jan. 1792 i Skärstad med CHRISTINA CATHARINA GRAPENGIESER, född d. 25 april 1770, död d. 23 aug. 1834, dotter till landssekreteraren JACOB HENRIC GRAPENGIESER och ULRIKA KNIBERG.

Barn: ULRIKA CHRISTINA, född d. 13 jan. 1791, död d. 15 sept. 1868, gift d. 9 sept. 1814 med hofrättsnotarien ANDERS JACOB KEXERUS, född d. 12 sept. 1786, död d. 5 april 1831; — GERTRUD CHARLOTTA, född d. 1 mars 1793, död d. . . .; — HENRIK LEONÅRD WILHELM, född d. 3 okt. 1795, död d. 15 jan. 1831. Apotekare i Vadstena; — CATHARINA WILHELMINA, född d. 12 april 1797, död d. . . ., gift d. . . . med auditören JOHAN GUSTAF SJÖBERG, född d. 26 jan. 1788, död d. . . . aug. 1834; — AMALIA EMERENTIA, född d. 30 dec. 1798, död d. . . ., gift 1) d. 22 aug. 1826 med fänriken, sedermera löjtnanten, JOHAN OLOF MELLBERG, född d. 20 nov. 1801, död d. 6 april 1833, 2) d. 28 maj 1837 med sedermera kyrkoherden i Järstorp, Växiö stift, JOHAN PETER WERNER, född d. 21 febr. 1797, död d. 16 maj 1865; — JÖNS DANIEL, född d. 10 okt. 1801, död d. 4 maj 1817. Handelsbokhållare; — HEDVIG GUSTAFVA, född d. 4 febr. 1806, död d. 19 aug. 1834.

Efter Berzelii död innehade hans änka och barn apoteket till år 1835.

UGGLA, ADOLF. Född d. 15 nov. 1783.

Föräldrar: Styckjunkaren vid K. Göta artilleriregemente LEONHARD FREDRIK UGGLA, född d. 22 aug. 1744, död d. 27 april 1790, och CHRISTINA SOPHIA HÖFFNER, född d. 1 juli 1754, död d. 11 nov. 1836.

U. blef 1799 elev å apoteket Enhörningen i Stockholm och tjänstgjorde som farmacie studiosus å apoteken Ugglan i Stockholm och Lejonet i Jönköping. Aflade d. 21 juli 1814 apotekarexamen och inköpte s. å. apoteket Vasen i Linköping, å hvilket han erhöill privilegium d. 9 maj 1815. Sålde apoteket d. 1 okt. 1828 och flyttade till sin egendom Karstorp i Slaka socken, Östergötland. Inköpte 1835 apoteket Lejonet i Jönköping, hvarå han erhöill privilegium d. 27 febr. s. å. Afyttrade detsamma 1853.

Tilldelades d. 15 aug. 1815 assessors n. h. o. v.

Död d. 27 aug. 1859 i Jönköping.

Gift d. 26 dec. 1815 med SOPHIA MAGDALENÄ HJERTSTEDT, född d. 3 mars 1796, död d. 1 mars 1868, dotter till kaptenen SVEN GABRIEL HJERTSTEDT och MARIA REGINA RATH.

Barn: MARIA SOPHIA WILHELMINA, född d. 15 juli 1817, död d. 28 aug. 1854; — EMILIA HENRIETTA, född d. 13 jan. 1820, död den 31 juli 1871; — KAROLINA MATHILDA, född d. 9 febr. 1821, död d. 20 april s. å.; — LEONHARD ADOLF, född d. 13 april 1822, död d. 23 okt. 1909. Farmacie studiosus d. 25 okt. 1842. Possessionat; — HEDVIG FREDRIKA, född d. 27 sept. 1823, död d. 24 april 1904, gift d. 28 juli 1850 med hofrättsrådet i K. Göta hofrätt CLAËS BROR GEORG WESTRING, född d. 16 maj 1821, död d. 25 febr. 1888; — AMALIA CHARLOTTA, född d. 1 april 1825, död d. 14 juni 1899, gift d. . . . 1847 med löjtnanten vid K. Jämtlands fältjägareregemente MATIAS CARL CHRISTOPHER LIEBMAN, född d. 17 jan. 1823, död d. 28 febr. 1877. Äktenskapet upplöst genom laglig skilsmässa; — AUGUSTA ADOLFINA, född d. 30 mars 1827, död d. 18 maj 1904, gift d. 2 nov. 1850 med assessorn i K. Göta hofrätt JOHAN FREDRIK AUGUST SÖDERBLOM, född d. 25 okt. 1816, död d. 15 jan. 1855; — CLAËS JOHAN, född d. 12 nov. 1828, död d. 5 juni 1899. Stationsinspektör; — HJALMAR AUGUST, född d. 1 sept. 1830, död d. 9 febr. 1905. Assessor i K. Göta hofrätt; — EMMA JULIANA, född d. 5 okt. 1832, död d. 7 febr. 1910, gift d. 29 sept. 1859 med civilingenjören RICHARD EDVARD TELANDER, född d. 27 mars 1825, död d. 8 jan. 1900; — CARL GUSTAF, född d. 31 maj 1834, död d. 23 okt. 1839.

37 — Sveriges Apotekarhistoria.

PAULI, AUGUST FERDINAND. Född d. 1 april 1815 i Stockholm.

Föräldrar: Krigsrådet FREDRIK AUGUST MAURITZ PAULI, född d. 1 okt. 1784, död d. 15 maj 1840, och MARIA ELISABETH SCHALLANDER, född d. 6 okt. 1786, död d. 9 sept. 1858.

P. antogs 1829 till elev å apoteket Svanen i Stockholm samt aflade d. 7 aug. 1833 farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter å nämnda apotek samt å apoteket Enhörningen i samma stad. Aflade den 14 april 1838 apotekarexamen, för hvilken han haft förmånen åtnjuta undervisning af Jöns Jacob Berzelius. Inköpte i juli 1841 apoteket i Arvika, hvilket P. sålde d. 1 aug. 1853; köpte d. 1 sept. s. å. apoteket Lejonet i Jönköping med under detsamma då lydande filialapoteket i Vrigstad samt erhöill d. 24 nov. 1854 privilegium därå. Sålde apoteket d. 1 okt. 1856 och anlade s. å. i Jönköping en fabrik för tillverkning af parfymmer, tvål och diverse andra tekniska artiklar, hvilken fabrik han år 1875 flyttade till Stockholm.

Under sin vistelse i Jönköping hedrades Pauli med flera allmänna uppdrag, bl. a. ledamotskap af stadsfullmäktige från denna institutions inrättande tills P. afflyttade från orten.

R. V. O. 1875.

Död d. 14 febr. 1904.

Gift 1) d. 13 aug. 1848 med MARIA LAURENTIA AUGUSTA GAGNER, född d. 26 juli 1828, död d. 10 sept. 1858, dotter till kyrkoherden i Ölmstads, sedermera i Arvika, hofpredikanten, fil. d:r LARS PETER GAGNER och MARIA JAKOBINA BLOMNER.

Barn: CLAES FERDINAND, född d. 13 april 1850. Civilingeniör, fabriksidkare; — GEORG WILHELM, född d. 2 juli 1855. Artist; — JAMES MAURITZ, född d. 22 sept. 1857. Jägmästare i Klotens distrikt, t. f. föreståndare för Klotens skogsskola.

2) d. 3 febr. 1860 i Jönköping med CLARA MARIA HASSELBERG, född d. 12 okt. 1833, dotter till hofrättsrådet i K. Göta hofrätt HENRIK HASSELBERG och CARIN ANTOINETTE MUNTHE.

Barn: GUSTAF ALBERT, född d. 8 jan. 1863. Med. lic.; — NILS WOLFGANG, född d. 2 juli 1864. Fil. kand., Rentier; — KNUT MARTIN, född d. 20 mars 1866. Civilingeniör; — SVEN, född d. 9 okt. 1867. Marindirektör af 1:sta graden. Chef för ingenjersdep. vid Karlskrona station; — ANNA MARIA, född d. 12 aug. 1873, gift d. 8 dec. 1894 med professorn vid K. Karolinska mediko-kirurgiska institutet, öfverläkaren vid sjukhuset

S:t Göran i Stockholm, med. d:r LARS MAGNUS MÖLLER, född d. 11 juni 1857, död d. 24 febr. 1912.

LAGERHOLM, PER EMANUEL. Född d. 21 okt. 1813 i Filipstad.

Föräldrar: Kommissionslandtmätaren HAQVIN EMANUEL LAGERHOLM, född d. 6 febr. 1787, död d. 19 april 1821, och ANNA BEATA HELLING, född d. 16 aug. 1789, död d. . . . 1868.

Efter skolstudier vid Örebro elementarläroverk antogs L. d. 1 mars 1829 till elev å apoteket i Enköping, där han d. 17 jan. 1833 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade där efter å ett flertal apotek, däribland Korpen i Stockholm, samt aflade d. 17 maj 1837 apotekarexamen. Köpte 1843 akademiapoteket Svanen i Lund, å hvilket han erhöll privilegium d. 12 juni 1850. Sålde detsamma d. 25 mars 1856 samt öfvertog s. å. apoteket Lejonet i Jönköping; erhöll privilegium å detta d. 5 febr. 1858, men afyttrade det redan d. 1 juni s. å. Bosatte sig därefter å sin egendom Rönneholm invid Malmö, hvarifrån han 1860 flyttade till sistnämnda stad, därifrån 1869 till säteriet Waholm i Västergötland. Flyttade 1873 till Ekeby i Halla socken af Södermanlands län, men sålde 1874 denna egendom och vistades därefter dels å sin gård Hormesta i Nykyrka socken af samma län, dels i Nyköping till 1876, då han slog sig ned å egendomen Lenninge i nyssnämnda socken.

Död d. 11 dec. 1878 å Lenninge.

Gift 1) d. 16 febr. 1844 med HEDVIG CHARLOTTA SOLBERG, född d. 19 okt. 1822, död d. 21 sept. 1857, dotter till inspektoren JAKOB SOLBERG och CATHARINA MODÉER.

Barn: MARIA CHARLOTTA (MIMMI), född d. 5 febr. 1846, död d. 26 juni 1912, gift d. 19 sept. 1867 i Malmö med handlanden ANDERS THEODOR BARKMAN, född d. 30 mars 1838; — PER GUSTAF EMIL, född d. 27 jan. 1850, död d. 6 mars 1914. Landtbrukare; — OTTO WILHELM, född d. 3 april 1855. Fil. lic. Fabriksidkare, Stockholm.

2) d. 21 jan. 1859 med GUSTAVA ELEONORA WINGE, född d. 31 mars 1834, död d. 11 sept. 1869, dotter till inspektoren LARS PETER WINGE och HELENA CHRISTINA AHLBERG.

Barn: HEDVIG CHRISTINA ELEONORA, född d. 18 okt. 1859, gift d. 16 jan. 1885 med kyrkoherden i Sala, prosten ANTON EMANUEL TORBJÖRNSSON, född d. 12 dec. 1855, död d. 14

juni 1913; — SOFIA EMILIA, född d. 17 jan. 1862. Sjukgymnast.

3) d. 22 nov. 1871 med EBBA AMALIA LAGERVALL, född d. 19 jan. 1839, död d. 16 sept. 1873, dotter till kommissionslandtmätaren JOHAN MAGNUS LAGERVALL och JULIE TROLLE.

Barn: EBBA AMALIA, född d. 8 sept. 1873, död d. 29 febr. 1888.

ECKERSTRÖM, CARL VICTOR. Född d. 15 nov. 1827 i Västerås.

Föräldrar: Tenngjutaren CARL PETER ECKERSTRÖM, född d. . . . 1787, död d. 9 sept. 1843, och MARGARETA ELISABETH DYLÉN, född d. 12 sept. 1802, död d. . . . (efter 1862).

Efter skolstudier vid Västerås elementarläroverk åren 1836—42 antogs E. till elev å apoteket Lejonet i Stockholm sistnämnda år samt aflade farmacie studiosi-examen d. 18 febr. 1847. Konditionerade därefter å nämnda apotek till juni 1848 samt å apoteket Fläkta Örnen i Malmö till den 1 juni 1850. Undergick apotekarexamen d. 8 mars 1852. Inköpte 1856 jämte apotekaren C. M. Åkerblom apoteket Svanen i Lund, men frånträdde 1858 sin andel däri och öfvertog d. 1 juni 1858 apoteket Lejonet i Jönköping, å hvilket han erhöll privilegium den 20 aug. s. å. Sålde apoteket d. 1 okt. 1865 och bosatte sig å egendomen Bosgård i Göstrings härad, Östergötland, hvilken egendom E. innehade till d. 1 april 1874. Blef d. 1 juli s. å. verkställande direktör för Gyllenkrokska uppfostringsanstalterna i Stora Råby i närheten af Lund samt 1878 direktör för Reuterdahls litografiska aktiebolag i Malmö. Var sedermera ägare af accidenstryckeri i nämnda stad.

Död d. 14 april 1900 i Malmö.

Gift d. 6 okt. 1857 med CLARA AUGUSTA SEGERSTÉEN, född d. 22 maj 1832, död d. 21 nov. 1893, dotter till kaptenen vid K. Kalmar regemente JOHAN CONSTANTIN SEGERSTÉEN och MARIA OLSSON.

Barn: EVA MARIA ELISABETH, född d. 10 april 1860, död d. 29 aug. 1882; — ERNST VICTOR AUGUST, född d. 2 nov. 1865. Vice häradshöfding. Hamnkassör i Malmö.

FALK, CARL BERNHARD NAPOLEON. Född d. 10 juli 1835 i Säby, Jönköpings län.

Föräldrar: Komministern i Säby CARL GUSTAF FALK, född d. 3 nov. 1791, död d. 11 juli 1838, och CHRISTINA CATHARINA MOBERGER, född d. 13 mars 1797, död d. 29 mars 1851.

F. blef redan vid 3 års ålder faderlös samt erhöll sin uppfostran dels hos en morbror, dåvarande komministern Per Olof Moberger, dels hos sin kusin rådmannen Axel Wahlberg i Norrköping. Intogs vårterminen 1845 i Norrköpings lägre lärdomsskola; lämnade denna vid läsårets slut 1848 och fortsatte studierna vid enskildt läroverk till hösten 1850. Antogs d. 1 sept. sistnämnda år till elev å apoteket Markattan, numera Leoparden, i Stockholm samt aflade därstädes d. 7 dec. 1853 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter å apotek i Karlskrona och i Norrköping till våren 1855, då han på grund af bröstlidande företog en resa till Medelhafsländerna. Återkommen därifrån inskrefs han hösten 1856 vid farmaceutiska institutet och var samtidigt amanuens vid professor C. G. Mosanders enskilda laboratorium. Undergick d. 29 maj 1858 apotekarexamen och tjänstgjorde därefter dels å apoteket Kärrnan i Hälsingborg, dels å apoteket Svanen i Kristianstad till d. 15 aug. 1863, då han inköpte apoteket i Vadstena, hvarå han erhöll privilegium d. 4 sept. s. å. Sålde detsamma d. 1 okt. 1865 och tillträdde samma dag apoteket Lejonet i Jönköping, å hvilket han erhöll privilegium d. 20 april 1866. Innehade jämväl filialapoteket i Vrigstad, hvilket han dock afsade sig 1868, hvarefter detta enligt K. brefvet d. 12 sept. s. å. förändrades till själfständigt apotek. Åtnjöt från 1892 på grund af sjuklighet befrielse från apotekets skötsel.

F. var en talangfull, kunnig och beläst person, framstående finansman samt begåfvad med ett klart hufvud, mycken skarp-sinnighet och lätthet att uttrycka sig. Han kom därför snart att spela en framstående roll inom Jönköpings samhälle. Kallades 1868 till ledamot af drätselkammaren samt af styrelsen för Jönköpings gasverk och vattenledning, i hvilken styrelse han under flera år jämväl var ordförande. Blef 1870 ledamot af styrelsen för Jönköpings stads och läns sparbank och var åren 1888—1901 dennas ordförande. Redan 1874 invald i stadsfullmäktige tillhörde han denna institution till 1897. Såväl där som i landstinget, hvilket F. i många år tillhörde, vägde hans ord tungt och oftast fattades besluten i öfverensstämmelse med den af honom förfäktade åsikten. Under åren 1891—96 var F. representant för Jönköpings stad i riksdagens andra kammare, men

en redan då bruten hälsa hindrade honom att där göra sig i högre grad gällande.

Till minne af sin lärare professor C. G. Mosander skänkte F. d. 1 sept. 1900, hvilken dag han tillhört kåren i 50 år, en summa af 1,000 kr. som grundkapital till en Mosanders stipendiefond, som genom sammanskott af andra forna elever afsevärdt ökades. Af räntan utdelas årligen tills vidare 50 kr. af professorn i kemi vid farmaceutiska institutet åt den mest framstående lärjungen i samma ämne. Återstoden af räntan lägges t. v. till kapitalet. Genom donation d. 26 nov. 1906 af apotekare Falks änka tillfaller vid hennes död 15,000 kr. denna af apotekarsocietetens direktion förvaltade fond.

Innehade som frimurare tionde graden och var de sista åren i Jönköping ordförandemästare i därvarande logen M. P.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1890. R. V. O. 1888.

Död d. 12 nov. 1906 å Saltsjöbaden.

Gift d. 29 sept. 1864 med SOFIA CECILIA GAUFFIN, född d. 18 aug. 1845, dotter till apotekaren å Svanen i Kristianstad GUSTAF REINHOLD GAUFFIN och CAROLINA SOLBERG.

Från trycket har Falk utgifvit: *Författningar m. m. rörande apoteksväsendet i Sverige, 1:sta afdelningen, Kronologisk samling 1683—1883*, Jönköping 1884, 8:o.

MALM, GUSTAF LUDVIG. Född d. 10 juli 1850 i Jönköping.

Föräldrar: Sjukhusvaktmästaren LARS MAGNUS MALM, född d. 29 nov. 1821, död d. 17 nov. 1900, och ANNA CHRISTINA DAHLBERG, född d. 24 april 1818, död d. 12 okt. 1853.

Efter skolstudier vid Jönköpings elementarläroverk åren 1862—67 antogs M. d. 11 febr. 1867 till elev å apoteket Lejonet i Jönköping samt aflade d. 1 sept. 1871 farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter på apoteket Svanen i Kristianstad från d. 7 sept. 1871 till d. 9 mars 1872, å apoteken i Enköping från d. 14 mars till d. 4 okt. 1872, i Motåla från d. 10 okt. s. å. till d. 24 nov. 1873 samt å Lejonet i Jönköping från d. 27 nov. 1873 till d. 1 sept. 1886. Undergick d. 18 maj 1889 apotekarexamen samt tjänstgjorde därefter ånyo å apoteket Lejonet i Jönköping till d. 27 okt. 1899, då M. tilldelades personligt privilegium å apoteket i Eksjö, hvilket han

innehade till d. 19 april 1907, då han erhöll transport till apoteket Lejonet i Jönköping.

Deltog under sin krafts dagar i arbetet inom Jönköpings frimurareloge och innehade där under en följd af år olika tjänster.

Död d. 23 april 1912.

Gift d. 5 juli 1900 i Skellefteå med MAINE WENNERSTRÖM, född d. 21 april 1876, dotter till lasarettsläkaren AUGUST WENNERSTRÖM och ANNA WILHELMINA LINDSTRÖM.

Barn: EDIT ANNA (ANITA), född d. 7 juli 1901; — EBBA HARRIET, född d. 26 mars 1903; — INGA MAINE, född d. 8 okt. 1905; — CURT MAGNUS (WENNERSTRÖM), född d. 16 nov. 1907.

BECKMAN, ADOLF FREDRIK. Född d. 14 maj 1859 i Askersunds landsförsamling.

Föräldrar: Garfveriidkaren ANDERS FELIX BECKMAN, född d. 18 maj 1818, död d. 22 jan. 1867, och MARIA JOSEFINA SKAGERSTRÖM, född d. 11 dec. 1821, död d. 4 febr. 1903.

Efter undervisning vid läroverken i Askersund och Örebro antogs B. d. 19 maj 1874 till elev å apoteket i Askersund och aflade d. 13 okt. 1877 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde sedan å apoteken i Askersund till d. 8 febr. 1878, i Nora från d. 10 febr. 1878 till d. 15 sept. 1879, ånyo i Askersund från d. 16 sept. 1879 till d. 22 jan. 1880 samt å Svanen i Kristianstad från d. 23 jan. 1880 till d. 1 juli s. å. Inskrefs höstterminen 1880 vid farmaceutiska institutet och aflade apotekarexamen d. 17 maj 1882. Tjänstgjorde under sommaren 1881 dels i Askersund, dels, tiden d. 20 juni till d. 20 aug., som föreståndare för medikamentsförrådet i Ämmeberg. Var efter apotekarexamen anställd å apoteket Gripen i Nyköping från d. 25 juli 1882 till d. 5 jan. 1883, å Kärnan i Hälsingborg från d. 6 jan. 1883 till d. 1 aug. 1892, å Lejonet i Landskrona från sistnämnda dag till d. 1 sept. 1896, i Anderslöf från d. 1 sept. till d. 1 okt. 1896 samt därefter som föreståndare för sistnämnda apotek till d. 21 okt. 1904, då B. erhöll personligt privilegium å detsamma. Det dessförinnan eller d. 3 juni 1904 erhållna privilegiet å apoteket i Lilla Edet afsade sig B. för att kunna söka apoteket i Anderslöf, hvilket genom innehafvarens fränfalle under tiden blifvit ledigt.

Apoteket i Anderslöf försågs af B. med nya inventarier i delvis ombyggda lokaler. Erhöll d. 13 dec. 1912 transport till apoteket Lejonet i Jönköping, till hvilket B. sedermera äfven anskaffade nya ståndkärl och ny laboratorieinredning m. m.

Beckman innehade under vistelsen i Anderslöf åtskilliga förtroendeuppdrag såsom vice ordförandeskap i skolrådet, ledamotskap af spritförsäljningsbolagets styrelse m. fl.; var äfven hufvudman och revisor i därvarande sparbank.

Gift d. 12 maj 1894 med ANNA ELISABETH LUNDBLAD, född d. 21 jan. 1865, dotter till apotekaren CARL PEHR ZACHARIAS LUNDBLAD och TEKLA MARIA CLAËSSON.

Barn: CARL ERIK, född d. 29 april 1897; — GÖSTA HENNING, född d. 22 maj 1899.

Apoteket Kronan.

1875.

År 1875 ingingo stadsfullmäktige i Jönköping till K. Maj:t med und. ansökan om ett nytt apoteks anläggande i nämnda stad. Som skäl härför anfördes hufvudsakligen dels västra stadsdelens eller den s. k. förstadens stora afstånd från det ungefär i midten af östra eller gamla stadsdelen belägna apoteket, dels folkmängdens stora ökning. Invånarantalet i Jönköping, som 1853 utgjorde blott 5,832 personer, hade i slutet af 1874 stigit till 12,624, däraf 5,331 i förstaden med därtill hörande lägenheter. Såväl magistraten som K. bhde förordade stadsfullmäktiges ansökan, hvarefter K. sundhetskolegium hemställde, att K. Maj:t täcktes i nåder medgifva ett nytt personligt privilegieradt apoteks anläggande på bestämd lämplig trakt inom västra delen af Jönköpings stad eller den s. k. förstaden. Genom K. brevet d. 25 juni 1875 förordnades ock, att ett nytt personligt privilegieradt apotek skulle anläggas i Jönköping inom det af K. sundhetskolegium föreslagna området och anbefalldes kollegium att, sedan styrelsen för apoteksprivilegiernas amorteringsfond i ämnet afgifvit yttrande, inkomma med und. hemställan i hvad mån innehafvaren af det nyinrättade apoteket skulle utgöra bidrag till nämnda fond. Styrelsen för amorteringsfonden föreslog därvid, att af de dåvarande apoteket i Jönköping åliggande afgifter till fonden tre femtedelar (motsvarande 60,000 kr.) måtte fortfarande utgå af nämnda apotek samt återstoden, två femtedelar (motsvarande 40,000 kr.), öfverflyttas till det nya apoteket. I skrifvelse till K. maj:t d. 3 sept. 1875 hemställde emellertid K. sundhetskolegium, »att, då rörelsen på det nya apoteket antagligen icke kan för den närmaste framtiden förutsättas blifva för innehafvaren så inbringande, att han utan allt för stora svårigheter skulle kunna utgöra den af styrelsen för amorteringsfonden

föreslagna halfårsafgiften», K. Maj:t för sin del täcktes bestämma, det blifvande innehafvare af det nyinrättade apoteket skulle vara skyldig att under de fem första åren, räknade från den tid då läkemedelsförsäljning från apoteket lagligen finge äga rum, till amorteringsfonden halfårligen förskottsvis betala efter 30,000 kr., men att efter nämnda fem års förlopp apotekets innehafvare skulle erlägga det här ofvan nämnda högre amorteringsbeloppet, på sätt styrelsens åberopade förslag angåfve. Med bifall till denna kollegii hemställan bestämde K. Maj:t genom nåd. brefvet d. 24 sept. 1875, att blifvande innehafvare af det nya apoteket skulle under de första fem åren till amorteringsfonden erlägga den af kollegium föreslagna ringare afgiften (975 event. 1,000 kr.), men att efter nämnda fem års förlopp apotekets innehafvare skulle erlägga ofvannämnda högre amorteringsbidrag, på sätt styrelsen föreslagit.

Privilegiet å apoteket tilldelades d. 17 mars 1876 innehafvaren af apoteket i Våla, numera Östervåla, apotekaren Alfred Severin Carlsson, som under namnet Kronan d. 31 dec. s. å. öppnade detsamma för allmänheten i hörnet af Västra Storgatan och Barnarpsgatan, med adressnummer 8 vid förstnämnda gata.

CARLSSON, ALFRED SEVERIN. Född d. 17 jan. 1839 i Falkenberg.

Föräldrar: Sjömannen SVEN SEVERIN CARLSSON, född d. 16 nov. 1807, död d. . . . 1866, och HELENA ELISABETH HOLMGREN, född d. 10 dec. 1807, död d. 1 maj 1884.

Efter skolstudier vid Varbergs elementarläroverk åren 1848—54 antogs C. d. 30 maj 1854 till elev på apoteket Lejonet i Malmö, där han d. 4 dec. 1857 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter å nämnda apotek till april 1858, under sommaren s. å. på apoteket Lejonet i Landskrona, från d. 16 aug. 1858 till d. 29 juni 1860 å apoteket Lejonet i Kalmar samt från d. 8 juli 1860 till d. 14 dec. s. å. på apoteket Enhörningen i Göteborg. Var sedermera från d. 15 dec. 1860 till d. 8 sept. 1862 anställd å apoteket i Varberg och från d. 27 sept. 1862 till d. 1 sept. 1865 å apoteket i Umeå. Inskrefs höstterminen 1865 vid farmaceutiska institutet och aflade d. 9 mars 1867 apotekarexamen. Konditionerade sedan till d. 15

maj 1868 å apoteket i Umeå, därefter till d. 7 nov. 1869 å apoteket i Smedjebacken. Erhöll d. 12 okt. 1869 personligt privilegium å dåvarande apoteket i Lakbäck inom Nora socken och Väla provinsialläkardistrikt i Västmanland, numera apoteket i Östervåla, hvilket han tillträdde d. 13 nov. s. å. Innehade detsamma till dess han d. 17 mars 1876 erhöll personligt privilegium å anläggandet af ett nytt apotek inom västra delen af Jönköping. Under namnet Kronan öppnades detta af C. d. 31 dec. s. å.

C. var en mycket dugande man, skicklig i sitt yrke. Var stadsfullmäktig samt ledamot af hälsovårdsnämnden och hamndirektionen m. m. i Jönköping. Ifrig jägare var C. den drivvande kraften inom Svenska jägarförbundets filialafdelning i samma stad.

Död d. 7 juni 1889 i Jönköping.

Gift d. 20 jan. 1872 med INGEBORG ULRIKA HELLSTRÖM, född d. 3 nov. 1852, dotter till apotekaren i Smedjebacken CARL ERIK HELLSTRÖM och MATHILDA JOSEFINA EKSTEDT.

Barn: ANNA SIGRID MATHILDA, född d. 16 dec. 1872; — AXEL WALTER SEVERIN, född d. 10 juni 1874, död d. 6 nov. 1892. Apotekselev; — CARL IVAR ALFRED, född d. 27 juni 1875, död d. 13 mars 1877; — En son, född d. 2 juli 1876, död d. 27 juli s. å.; — GUNNAR WALFRID, född d. 17 juli 1877. Färgmästare vid Malmö yllefabrik; — ELIN INGEBORG, född d. 23 juni 1878, död d. 26 aug. s. å.; — ARVID EINAR, född d. 25 juli 1879. Leg. apotekare. Färg- och kemikaliehandlare, Engelholm; — VALBORG ELISABETH, född d. 30 aug. 1881; — BROR TORSTEN HUBERT, född d. 9 nov. 1882. Med. och farm. kandidat. (Antagit släktnamnet HUBERT); — SVEN ALFRED, född d. 27 nov. 1883. Verkst. direktör i aktiebolaget Apotekare Alfr. Carlssons Enkas tallbarrsoljefabrik, Jönköping; — ALFHILD INGEBORG, född d. 17 sept. 1884, död d. 5 sept. 1889; — INGEBORG GUNHILDA, född d. 27 dec. 1886; — ELIN MARIA, född d. 3 febr. 1888, gift d. 30 juli 1911 med direktören TURE MECHENSEN, född d. 13 mars 1886; — ALFRED SIGURD, född d. 23 april 1889, död d. 11 juni s. å.

SANDSTEDT, REINHOLD EVALD THEODOR. Född d. 9 aug. 1840, i Alsheda församling inom Jönköpings län.

Föräldrar: Landtbrukaren NILS SANDSTEDT, född d. 3 dec. 1806, död d. 4 juli 1884, och WENDELA ULRIKA VIDERSTRÖM, född d. 16 aug. 1812, död d. 23 maj 1874.

S. erhöill undervisning vid elementarläroverket i Eksjö samt antogs i febr. 1857 till elev å apoteket Ugglan i Stockholm, där han d. 6 sept. 1860 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter till d. 1 sept. 1861 å apoteket Lejonet i Stockholm samt inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet. Aflade apotekarexamen d. 29 maj 1863. Antog ånyo anställning å sistnämnda apotek, där han tjänstgjorde till d. 18 febr. 1870. Inköpte d. 3 mars s. å. apoteket i Högsby, å hvilket han erhöill privilegium d. 14 juli 1871. Transporterades d. 2 maj 1890 till apoteket Kronan i Jönköping.

S. åtnjöt på grund af sjuklighet från 1902 befrielse från apotekets skötsel.

Död d. 4 maj 1910 å Jönköpings lasarett.

Gift 1) d. 3 maj 1870 med JOSEFINA HELENA OCTILIANA VICTORIA OLSON, född d. 9 nov. 1841, död d. 12 febr. 1876, dotter till fanjunkaren vid K. Smålands husarregemente ERIK OLSON och SARA HELENA LARSSON.

Barn: TYRA ELLEN JOSEFINA, född d. 24 maj 1871; — SIGNE ANNA ALICE, född d. 8 sept. 1872, gift d. 6 okt. 1900 med kaptenen vid K. flottan GUSTAF PAUL REINIUS, född d. 26 febr. 1874; — AXEL EVALD, född d. 5 mars 1874. Extra jägmästare; — ERIK THEODOR IMMANUEL, född d. 8 maj 1875, död d. 10 maj s. å.

2) d. 22 aug. 1876 med HENRIETTA FREDRIKA SOFIA LUNDWALL, född d. 2 jan. 1843, död d. 20 okt. 1913, dotter till kyrkoherden JOHAN CONSTANS LUNDWALL och CAROLINA SOFIA HEDÉN.

Barn: MARIA, född d. 1 juli 1877, död d. 14 sept. 1878; — HANNA MARIA, född d. 23 aug. 1878, gift d. 12 sept. 1903 med redaktören i Svenska Morgonbladet TEODOR TELANDER, född d. 1 jan. 1875; — HENRIETTA SOFIA, född d. 1 mars 1880, död d. . . .; — VENDELA NAËMI, född d. 9 juni 1881, gift d. 6 april 1906 med landskanslisten i Jönköpings län FRANS OSCAR HJORTSBERG, född d. 16 okt. 1875; — RUTH FREDRIKA, född d. 28 april 1883, gift d. 10 dec. 1904 med prov.-läkaren i Hammerdals distrikt, med. lic. ERIK ARVID SJÖBERG, född d. 13 juli 1874.

WAHLSTRÖM, CARL GUSTAF GOTTHARD. Född d. 3 juni 1855 i Nyköpings Östra församling.

Föräldrar: Handlanden CARL ERIK WAHLSTRÖM, född d. 3

okt. 1827, död d. 12 juli 1867, och SOFIA SÖDERGREN, född d. 8 juni 1823, död d. 3 okt. 1901.

Efter att hafva genomgått några klasser af Nyköpings elementarläroverk antogs W. d. 8 juni 1871 till elev å apoteket Gripen i Nyköping; flyttade därifrån d. 1 april 1873 till apoteket Nordstjärnan i Stockholm samt d. 1 okt. s. å. från detta apotek till apoteket Fenix i Nyköping. Aflade farmacie studiosi-examen d. 18 maj 1875. Innehade därefter plats å sistnämnda apotek till d. 17 sept. 1878. Inskrefs hösten s. å. vid farmaceutiska institutet samt undergick apotekarexamen d. 25 maj 1880. Vikarierade under studietiden dels å apoteket Fenix i Nyköping, dels å apoteket i Torsby. Tjänstgjorde sedan å apoteket Örnen i Karlstad från d. 1 okt. 1880 till d. 15 dec. 1886 och från denna dag till d. 20 nov. 1890 å apoteket Fenix i Stockholm. Erhöll vid denna tid platsen som föreståndare för det medikamentsförråd, som skulle inrättas i Tidaholm, hvarför W. flyttade till dettas moderapotek i Hjo för utrustandet af nämnda medikamentsförråd, som öppnades d. 1 febr. 1891. Sedan medikamentsförrådet i Tidaholm genom K. brefvet d. 20 april 1900 förändrats till själfständigt apotek erhöll W. d. 17 nov. s. å. personligt privilegium å detsamma. Transporterades d. 11 nov. 1910 till apoteket Kronan i Jönköping. Dettas lokaler utvidgades af W., som äfven försåg apoteket med ny laboratorieinredning och delvis nya ståndkärl.

Af kommunala uppdrag, W. innehaft, må nämnas ledamotskap af municipalstyrelsen i Tidaholms köping åren 1900—1909, däraf de sista sex åren som ordförande och köpingens ordningsman; var jämväl åren 1900—1910 byggnadsnämndens ordförande. Var en af stiftarna af Tidaholms sparbank och Tidaholms samskola samt vice ordförande i styrelsen för den senare; styrelseledamot och vice verkställande direktör i Tidaholms järnvägsaktiebolag. Då köpingen d. 1 jan. 1910 inträdde i sina stadsrättigheter blef W. förordnad till ordförande i stadsstyrelsen, hvilken befattning han uppehöll till sin afflyttning från orten.

Gift d. 9 april 1891 med MARIA (MIMMI) CAROLINA ANDERSSON, född d. 25 dec. 1857, dotter till inspektoren ANDERS PETRUS ANDERSSON och CAROLINA WILHELMINA ÅKERLUND.

Barn: GÖSTA, född d. 11 maj 1892. Fänrik vid K. Jönköpings regemente; — MARGIT, född d. 28 juni 1894; — GUDRUN, född d. 6 dec. 1895.

Apoteket i Eksjö.

1737.

Efter erhållet tillstånd af magistraten i Eksjö äfvensom af K. bhde anlade från Tyskland inflyttade provisorn J. J. Vollhard 1737 apoteket i nämnda stad.

Å hvilken plats inom staden apoteket först inrättades är ej känt; är numera och sedan omkring 100 år tillbaka förlagdt till egendomen Södra Storgatan n:o 12.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 40,000 kronor.

VOLLHARD, JEAN JACOB. Född d. . . . 1695 i Hamburg. Inflyttad till Sverige 1737 erfor V. under resa genom Eksjö, att något apotek ej fanns i staden. Begärde därför och erhöll af såväl magistraten i Eksjö som K. bhde tillstånd anlägga ett sådant därstädes. V. undergick äfven d. 25 aug. 1739 examen inför K. collegium medicum samt förklarades af collegium för »en erfaren och rättskaffens apotekare.»

Död d. 2 okt. 1755 i Eksjö.

Gift d. 6 juni 1739 i Mogata med ELISABETH EDEGREN, dotter till handlanden EDEGREN, född d. . . . 1706, död d. 29 maj 1765, och

Barn: JACOB PETTER, född d. 14 mars 1740, död d. . . . i Fredrikshall; — LARS, född d. 25 jan. 1742, död d. . . .; — ANNA ELISABETH, född d. 16 nov. 1744, död d. . . ., gift d. . . . med handskmakaren EISENBERG, född d. . . ., död d. . . .

WANSLOW, MICHAËL CHRISTJAN. Född d. . . . 1721 i Wollin i Pommern.

Föräldrar: Apotekaren i Wollin . . .

W. var elev å sin faders apotek i Wollin samt konditionerade efter ankomsten till Sverige först på apoteket Vasen i Linköping, sedan på apoteket Lejonet i Jönköping till 1756, hvilket år han köpte apoteket i Eksjö. Detta sökte han sätta i godt skick och bedref äfven för detsammias behof odling af åtskilliga medicinalväxter.

Död d. 16 jan. 1782 i Eksjö.

Gift d. 31 jan. 1763 med MARIA RUDBERG, född d. 25 mars 1745, död d. 24 jan. 1790, [gift 2) d. 22 juni 1787 med apotekaren SEVERIN GRISÉN, se nedan], dotter till garfvaren ANDERS RUDBERG och ELISABETH TOBIIS.

Barn: SARA MARIA, född d. 6 dec. 1765, död d. . . .; — CHRISTINA CHARLOTTA, född d. 10 okt. 1769, död d. 24 juni 1829; — REBECCA SOPHIA, född d. 7 febr. 1772, död d. . . ., gift d. . . . med spegelfabrikören NIKLAS REDING, född d. . . . 1751, död d. 18 sept. 1826.

GRISÉN, SEVERIN. Född d. 21 juni 1751 i Skanör.

Föräldrar: Bergmästaren i nämnda stad MAGNUS GRIS, född d. . . . 1697, död d. 29 maj 1752, och ELNA SÖRENSDOTTER, född d. 27 juli 1712, död d. 3 maj 1759.

G. erhöll skolundervisning först i sin födelsestad sedan i trivialskolan i Karlshamn och antogs 1768 till elev å apoteket i sistnämnda stad. Efter år 1775 aflagd farmacie studiosi-examen tjänstgjorde han ytterligare ett år å apoteket i Karlshamn, därpå ett och ett halft år på apoteket Svanen i Kristianstad och slutligen fyra och ett halft år på apoteket Fläkta Örnen i Malmö. Kom 1782 till Stockholm och aflade provisors- och apotekarexamen, för att sedan förestå apoteket i Eksjö för apotekare M. C. Wanslows änka. Genom år 1787 med denna ingånget giftermål kom G. i besittning af apoteket, som han skötte på ett utmärkt sätt.

Död d. 2 febr. 1790 i Eksjö.

Gift d. 22 juni 1787 med MARIA RUDBERG, född d. 25 mars 1745, död d. 24 jan. 1790, [gift 1) d. 31 jan. 1763 med apotekaren MICHAËL CHRISTJAN WANSLOW, se ofvan], dotter till garfvaren ANDERS RUDBERG och ELISABETH TOBIIS.

Äktenskapet var barnlöst.

RYDELL, CARL MAGNUS. Född d. 14 jan. 1755 i Hvetlanda.

Föräldrar: Kronolänsmannen LARS PETTER RYDELL, född d. 25 dec. 1722, död d. . . ., och CATHARINA ELISABETH TROLLE, född d. 2 febr. 1724, död d. . . .

R. bedref skolstudier först i Eksjö sedan under åtta år i Växjö trivialskola. Antogs 1775 som elev på 7 år å apoteket Ängeln i Stockholm, men afkortades elevtiden, då R. visade synnerligen god flit. Konditionerade jämväl efter aflagd farmacie studiosi-examen å samma apotek, till hvilket han, efter en kortare tids anställning på apoteket Korpen i Stockholm, i slutet af år 1783 återvände för att stanna till d. 15 okt. 1785. Erhöll då fullmakt som skvadronskirurg vid K. Smålands kavalleriregemente samt tjänstgjorde som sådan år 1788 under kriget mot Ryssland. Efter krigets slut återgick R. till apotekaryrket, inköpte 1790 apoteket i Eksjö och undergick s. å. apotekarexamen. Sitt apotek höll han i godt skick samt anlade med mycken kostnad odlingar af rabarber och andra medicinalväxter, hvarmed han småningom kunde förse äfven andra apotek. Såsom något öfvad i läkarkonsten tillät han sig stundom att själf föreskrifva medikamenter, hvaröfver dock provläkaren förklarade missnöje. Utarrenderade apoteket 1822 samt sålde detsamma d. 1 dec. 1830.

Död d. 9 nov. 1835.

Gift d. 5 juni 1792 med MARIA CHRISTINA BURSIE, född d. 17 aug. 1769, död d. 1 maj 1843, dotter till löjtnanten JOHAN GABRIEL BURSIE och ANNA CHRISTINA TÖRNE.

Barn: CHRISTINA CHARLOTTA, född d. 18 dec. 1792, död d. . . .; — CARL MAGNUS, född d. 6 jan. 1794, död d. 14 juli 1854. Exam. apotekare d. 17 mars 1819; — GUSTAF ADOLF, född d. 13 mars 1795, död d. 30 juli 1866. Student i Uppsala d. 10 okt. 1810; aflade 1812 förberedande apotekarexamen; tjänstgjorde under 1813—14 års krig som fältapotekare; aflade 1820 hofrättsexamen och blef sedermera mönsterskrifvare vid lifregementet samt erhöll vid afskedstagandet vice auditörs titel; — CAROLINA SOPHIA, född d. 14 jan. 1797, död d. 22 okt. 1835, gift d. 14 april 1818 med kaptenen vid K. Kalmar regemente CARL ULRIK RHEBORG, född d. . . . 1783, död d. 24 aug. 1857; — ANNA ELISABETH (NANCY), född d. 6 okt. 1801, död d. 13 sept. 1878.

STARK, PER AUGUST. Född d. 12 jan. 1802 i Askersund.

Föräldrar: Borgmästaren i Askersund, fil. d:r PETER STARK, född d. 23 april 1769, död d. 30 jan. 1806, och ELISABETH CHRISTIERNSSON, född d. 29 febr. 1772, död d. 3 sept. 1834.

S. antogs 1816 till elev å apoteket Svanen i Stockholm samt aflade d. 12 april 1821 farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter under fyra år å nämnda apotek och på apoteket Gripen i Stockholm, därefter ett år å apoteket Örnen i Karlstad samt två år å apoteket i Norrtälje. Aflade d. 21 dec. 1827 apotekarexamen och var därefter anställd å apoteket Kronan i Uppsala. Inköpte 1830 apoteket i Eksjö, å hvilket S. erhöll privilegium d. 14 maj 1831. Sålde apoteket 1837 och var sedan bosatt å flera orter, i Askersund, i Strängnäs, å egendomen Löfstad inom Säby socken af Jönköpings län samt i Eksjö.

Död d. 4 okt. 1883 i Eksjö.

Gift d. 29 mars 1831 i Askersund med CATHARINA LOVISA SUNDBLAD, född d. 10 dec. 1805, död d. 20 jan. 1886, dotter till handlanden och rådmannen GÖRAN SUNDBLAD och CHRISTINA BERG.

Barn: PER GEORG EUGÉNE, född d. 21 jan. 1832, död d. 14 sept. 1900. Fil. d:r, kyrkoherde i Eksjö, kontraktsprost; — RUDOLF BERNHARD, född d. 17 okt. 1833, död d. 10 april 1869. Komminister i Grebo och Värna af Linköpings stift; — CARL AUGUST, född d. 8 juni 1839, död d. 22 juni 1879. Regementspastor vid K. Andra lifgrenadjärregementet och komminister i Viby församling af Linköpings stift.

SUNDELL, NILS HENRIK. Född d. 4 dec. 1799 i Finland.

Föräldrar:

S. var i sex år elev å apoteket Svanen i Stockholm och aflade d. 11 april 1818 farmacie studiosi-examen. Var därefter anställd å samma apotek t. o. m. år 1820. Aflade d. 14 okt. 1829 apotekarexamen, efter hvilken S. tjänstgjorde å apotek i Göteborg. Inköpte d. 1 febr. 1837 apoteket i Eksjö och erhöll d. 17 mars s. å. privilegium å detsamma. Sålde apoteket år 1840 och bosatte sig i Göteborg.

Död d. 6 okt. 1844 i Göteborg.

Ogift.

38 — Sveriges Apotekarhistoria.

STENDAHL, CARL GUSTAF. Född d. 15 febr. 1815 i Esberga prästgård i Halland.

Föräldrar: Kyrkoherden därstädes, sedermera i Snöstorp, kontraktsprosten ANDERS STENDAHL, född d. 20 nov. 1771, död d. 2 nov. 1847, och CATHARINA DOROTHEA LINDEROTH, född d. . . . 1787, död d. 3 mars 1882.

S. erhöll undervisning i Halmstads trivialskola och antogs 1829 till elev å apoteket Vakteln i nämnda stad. Aflade d. 4 febr. 1834 farmacie studiosi-examen och tjänstgjorde sedan å nämnda apotek till d. 20 dec. s. å., å apoteket Lejonet i Göteborg från d. 11 mars till d. 20 juni 1835 samt därefter å apoteket Enhörningen därstädes till d. 1 okt. 1837. Aflade d. 24 okt. 1838 apotekarexamen, efter hvilken han var anställd å apoteket Vakteln i Halmstad från d. 15 jan. till d. 12 aug. 1839. Var sedermera föreståndare för apoteket i Eksjö från sistnämnda dag till d. 1 april 1840, då S. köpte detta apotek. Erhöll privilegium därå d. 3 juli s. å.; sålde detsamma d. 2 mars 1874.

Död d. 2 nov. 1893 i Mariestad.

Gift d. 26 nov. 1846 i Eksjö med MALIN LAGERCRANTZ, född d. 25 okt. 1815, död d. 20 juli 1879, dotter till ryttmästaren i armén, f. d. löjtnanten vid Mörnerska husarerna AXEL GUSTAF LAGERCRANTZ och MAGDALENA CHRISTINA BRAUN.

Barn: ANDERS GUSTAF, född d. 25 aug. 1850, död d. 23 jan. 1894. Häradshöfding i Lindes domsaga; — CARL AXEL, född d. 25 maj 1852, död d. 13 okt. 1906. Major vid K. Göta artilleriregemente; — AMALIA KATARINA (LILLY), född d. 28 okt. 1853, gift d. 11 sept. 1876 med länsnotarien i Skaraborgs län, rådmannen i Skara, vice häradshövdingen OTTO MAGNUS HÖGBERG, född d. 18 okt. 1842, död d. 10 nov. 1905.

HASSELSTRÖM, OLOF GUSTAF. Född d. 13 aug. 1837 i Fredsberg, Skaraborgs län.

Föräldrar: Kronofogden i Vadsbo fögderi CARL MAGNUS HASSELSTRÖM, född d. 8 mars 1796, död d. 5 dec. 1869, och ANNA KRISTINA PELIKAN, född d. . . . 1812, död d. 12 sept. 1914.

H. studerade vid Skara elementarläroverk, blef d. 12 sept. 1855 student i Uppsala samt aflade d. 30 nov. 1859 latinskt stilprof för mediko-filosofisk kandidatexamen. Antogs i dec. 1863 till elev å apoteket Morianen i Stockholm och undergick

med K. Maj:ts tillstånd d. 5 april 1866 farmacie studiosi-examen. Inskrefs höstterminen sistnämnda år vid farmaceutiska institutet, men fortsatte sin tjänstgöring å apoteket Morianen till d. 1 okt. 1868. Aflade apotekarexamen d. 31 maj 1872. Tjänstgjorde därefter å apoteket Enhörningen i Göteborg från d. 26 juni till d. 26 okt. 1872, å apoteket i Vara från d. 1 nov. s. å. till d. 1 nov. 1873 samt å apoteket i Falköping från sistnämnda dag till d. 18 febr. 1874. Inköpte d. 2 mars 1874 apoteket i Eksjö, å hvilket H. erhöill privilegium d. 19 juni s. å.

Död d. 20 febr. 1890 i Eksjö.

Gift d. 15 jan. 1878 med LINNÉA DOROTEA FILIA FORTUNATA JACOBSÉN, född d. 25 febr. 1857, [gift 2) d. 6 juni 1894 med f. d. prov.-läkaren i Ströms distrikt, med. lic. KRISTIAN GUSTAF FERDINAND KÖRNER, född d. 22 mars 1852], dotter till possessionaten CARL JOHAN JACOBSÉN och JULIANA SUSANNA COLLIN.

Barn: CARL GUSTAF PETTER ERASMUS, född d. 2 juni 1883. Löjtnant vid K. Skaraborgs regemente.

BOHMAN, CARL GUSTAF. Född d. 29 juli 1836 i Björkviks socken, Södermanlands län.

Föräldrar: Förvaltaren vid Wirå bruk CARL FREDRIK BOHMAN, född d. 1 nov. 1805, död d. 19 mars 1857, och HILDA CAROLINA LINDBERG, född d. 24 maj 1817, död d. 18 maj 1884.

Student i Uppsala d. 30 maj 1855 ägnade sig B. först åt juridiska studier vid universitetet därstädes. Öfvergick dock efter några år till den farmaceutiska banan och antogs d. 3 okt. 1860 till elev å apoteket Gripen i Nyköping, där han aflade farmacie studiosi-examen d. 14 jan. 1864. Konditionerade därefter från d. 12 febr. 1864 till d. 27 sept. s. å. på apoteket Fenix i Nyköping. Inskrefs d. 1 okt. 1864 vid farmaceutiska institutet och aflade apotekarexamen d. 24 nov. 1865. Konditionerade sedan från d. 9 maj 1866 till d. 8 april 1868 på apoteket i Vänersborg, från midten af april s. å. till i april 1870 på apoteket Svanen i Kristianstad, från medio af sept. till d. 18 nov. 1870 på apoteket Nordstjärnan i Gäfle samt från d. 3 jan. 1871 till d. 26 dec. 1874 på apoteket i Eksjö. Efter anställning på apoteket Enhörningen i Stockholm under jan. månad 1875 tjänstgjorde B. på apoteket Svanen i samma stad från d. 1 febr. 1875 till d. 4 juni s. å. Var från denna tid föreståndare för det under sistnämnda apotek lydande medi-

kamentsförrådet vid Gustafsberg å Värmdön, samt erhöi d. 5 sept. 1890 personligt privilegium å apoteket i Eksjö.

Var i Eksjö ledamot af stadsfullmäktige och drätselkammaren.

Död d. 11 febr. 1899 i Eksjö.

Gift d. 8 sept. 1887 med CAROLINA SOFIA LINDSTRÖM, född d. 1 juni 1856, dotter till bagaremästaren JOSEF ALFRED LINDSTRÖM och SOFIA WILHELMINA YTTERGREN.

Barn: KARIN, född d. 1 dec. 1888.

MALM, GUSTAF LUDVIG. Innehade apoteket i Eksjö åren 1899—1907. (Se under apoteket Lejonet i Jönköping, sid. 582).

LINDEWALD, ERNST RICHARD MATÉRN. Född d. 20 febr. 1850 i Nättraby, Blekinge län.

Föräldrar: Apotekaren i Vimmerby CARL JOHAN MATÉRN LINDEWALD, född d. 3 mars 1807, död d. 19 okt. 1864, och EMMA BOIVIE, född d. 27 okt. 1814, död d. 9 okt. 1898.

Efter afslutade studier vid Maria skola i Stockholm antogs L. d. 2 maj 1864 till elev å apoteket Fenix i samma stad samt aflade farmacie studiosi-examen d. 5 maj 1869. Tjänstgjorde därefter å apoteket i Hudiksvall till hösten 1872, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Undergick apotekarexamen d. 22 maj 1875. Vikarierade under studietiden å ett flertal apotek, i Västerås, Sigtuna, Sundsvall, Hudiksvall samt å Morianen i Stockholm. Innehade sedan anställning på apoteket i Ronneby sommaren 1875, från hösten s. å. till sommaren 1876 på apoteket Gripén i Sundsvall, åren 1876—78 å apoteket Tre Kronor i Karlskrona, 1878—80 i Enköping samt 1880—82 på apoteket Svanen i Stockholm. Anlade sistnämnda år ett apotek i Mentone i Frankrike tillsammans med en af sina bröder, Wilhelm Edvard Lindewald. Återvände till Sverige i okt. 1884 och tjänstgjorde å apoteket Enhörningen i Göteborg till dess han d. 29 mars 1893 fick privilegium å anläggandet af genom K. brefvet d. 10 dec. 1892 föreskrifna apoteket i Södra Unnaröd, Jönköpings län. Transporterades d. 12 sept. 1900 till apoteket i Storvik samt d. 28 sept. 1907 till apoteket i Eksjö.

L. har varit styrelseledamot i Eksjö stads vatten- och elektricitetsverk samt revisor af stadens räkenskaper. Är ledamot af styrelsen för Eksjö sparbank samt dess vice verkställande

direktör. Är af K. kommerskollegium utsedd kontrollant för Annebergs tändsticksfabrik.

Gift d. 12 okt. 1887 med ELLEN ANNA CAROLINA HEDLUND, född d. 12 mars 1855, dotter till fanjunkaren CHRISTIAN AUGUST HEDLUND och MARIA HELENA FERNLUND.

Barn: CARL GUSTAF MATÉRN, född d. 22 dec. 1890. Farm. kand; — MÄRTA CORDULA MATÉRN, född d. 25 april 1897.

Apoteket i Gränna.

1788.

Vid rådhusrättens i Gränna sammanträde d. 6 aug. 1788 föredrogs farmacie studiosus Apollonius Hallbergs från Vadstena anmälan, att han vore sinnad vinna magistratens och stadens innevånares förtroende och kallelse att blifva apotekare därstädes. Då H. var försedd med vackra betyg om sin insikt och lärdom samt »öfriga beskedliga uppförande», pröfvade därvid magistraten lagligt och rättvist att, hvad på densamma ankomme, bevilja det sökta tillståndet. H. erhöll äfven d. 6 nov. s. å. K. collegii medici resolution.

Sina nuvarande lokaler, Brahegatan n:r 82, innehar apoteket sedan 1897, hvilket år det af apotekare D. G. S. Danielsson flyttades dit från huset n:r 16 vid samma gata.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 15,000 kronor.

HALLBERG, APOLLONIUS. Född d. 14 jan. 1755 i Kungälf.
Föräldrar: Fältväbeln vid Saltzarska regementet GEORG HALLBERG, född d. . . ., död d. . . ., och BRITA CATHARINA APELGREN, född d. . . ., död d. . . .

Efter skolstudier i Göteborg och Vadstena antogs H. till elev å apoteket i sistnämnda stad samt blef efter fyra år farmacie studiosus. Konditionerade sedan i två år å samma apotek, hvarefter H. 1781 kom till Stockholm, där han först tjänstgjorde å apoteket Gripen sedan å apoteket Hvita Björnen. Reste år 1783 till Göteborg och tog anställning hos apotekaren J. F. von Aken på apoteket Kronan. Undergick 1788 apotekarexamen samt anlade enligt K. collegii medici resolution d. 6 nov. s. å. apoteket i Gränna. Detta skötte H. till en början väl, men vanvårdade

det sedan, så att det kom i misskredit. Sålde 1804 apoteket, men var fortfarande bosatt i Gränna.

Död d. 10 dec. 1812 i Gränna.

Gift d. 5 mars 1790 med SARA MARIA LINDQVIST, född d. ... 1751, död d. 29 juni 1822, dotter till

Barn: CARL JACOB, född d. 26 dec. 1790, död d. ... Officer; — GRETA CATHARINA, född d. 6 jan. 1792, död d. ... En dotter, född 1796.

FOCK, REINHOLD OTTO. Född d. 21 juni 1770 i Stockholm.

Föräldrar: Kaptenen vid K. Hälsinge regemente JOHAN REINHOLD FOCK, född d. ... 1734, död d. 16 jan. 1803, och BRITA MARIA HAGTORN, född d. 12 nov. 1741, död d. 30 nov. 1778.

F. var elev å apotek i Stockholm samt konditionerade efter aflagd farmacie studiosi-examen å apoteket Lejonet i Jönköping. Aflade 1804 apotekarexamen och köpte d. 17 nov. s. å. apoteket i Gränna, hvilket han dock af ekonomiska skäl måste sälja redan 1805. Innehade sedan apoteket i Brahestad i Finland från 1811 till d. 1 aug. 1817. Vistades sedermera i Stockholm, där han dog.

Död d. 5 aug. 1827.

Ogift.

ROSENTHAL, JOHAN WILHELM Född d. ... på Värö i Kärna socken, Östergötlands län.

Föräldrar: F. d. skvadronsfältskären vid Östgöta kavalleri, sedermera landthushållaren CHRISTJAN FREDRIK ROSENTHAL, född d. 26 jan. 1740, död d. 8 april 1810, och ULRIKA EKMAN, född d. 21 dec. 1748, död d. 14 mars 1813.

R. tillträdde som farmacie studiosus d. 30 okt. 1805 apoteket i Gränna, men sålde det åter d. 17 juli 1806, hvarefter han för skuld afvek från orten och öfvergick till annat yrke.

TORNBERG, CARL CARLSON. Född d. 1 maj 1776 i Norrköping.

Föräldrar: Handlanden CARL OLOF TORNBERG, född d. . . . dec. 1743, död d. 5 jan. 1814, och LOVISA LÖTHSTRÖM, född d. . . . 1746, död d. 2 maj 1825.

Efter undervisning till och med rektorsklassen i Norrköpings skola antogs C. 1790 till elev å apoteket Östgöta Lejon i samma stad samt aflade 1797 farmacie studiosi-examen. Var sedan anställd dels å apoteket Lejonet i Jönköping, dels å apoteken Enhörningen och Kronan i Stockholm. Köpte d. 17 juli 1806 apoteket i Gränna och undergick d. 31 juli s. å. apotekar-examen. Sålde apoteket d. 21 maj 1821, hvarefter C. biträdde å apoteket i Vadstena samt å under detta apotek lydande brunnsapoteket i Medevi till 1823, då han af K. sundhetskollégium förordnades förestå det af farmacie studiosus F. Th. Tidström ägda apoteket i Umeå. Detta lämnade han 1827 för att förestå apoteket i Östhammar.

Död d. 13 maj 1842 i Kungälf.

Gift d. . . . 1803 med ANNA CATHARINA KIHLMARK, född d. 30 april 1778, död d. . . ., dotter till härfrisören vid K. operan ERIK KIHLMARK och

Barn: CARL JONAS, född d. 11 nov. 1804, död d. . . . Farmacie studiosus. Konditionerade efter avslutad elevtjänst å apoteket Ugglan i Stockholm en tid å apotek i Petersburg; följde sedan vid fältapoteket ryska armén till Turkiet; — ANNA LOVISA, född d. 17 juli 1807, död d. 29 mars 1878, gift d. . . . med kammarskrifvaren CARL ERNST HENRIK BERGH, född d. 4 sept. 1812, död d. 3 april 1853; — LARS, född d. 8 febr. 1810, död d. . . . Färgare; — ANDERS FREDRIK, född d. 29 sept. 1811, död d. . . . Garfvare; — WENDELA, född d. 5 maj 1815, död d. . . .; — AURORA CONSTANTIA, född d. 27 nov. 1818, död d. . . ., gift d. . . . med godsägaren OLOF FREDRIK TORNBORG, född d. . . .; — dessutom sex barn döda i späda ålder.

HALLENGREN, JOHAN NICLAS. Var åren 1821—30 ägare af apoteket i Gränna. (Se under apoteket i Falköping.)

EKSTRAND, JOHAN SAMUEL. Född d. 9 mars 1779 i Eksjö.

Föräldrar: Köpmannen i nämnda stad JOHAN EKSTRAND, född d. 15 juli 1751, död d. 1 nov. 1815, och MARIA ELISABETH BROBERG, född d. 10 jan. 1760, död d. 6 juni 1804.

Efter skolstudier i Eksjö antogs E. 1790 till elev å apoteket i nämnda stad samt aflade 1795 farmacie studiosi-examen. Reste efter kortare kondition i Sverige s. å. till Danmark, där han tjänstgjorde å apotek i Helbæk, Horsen, Aarhus och Köpenhamn. Aflade i sistnämnda stad d. 25 juni 1802 examen chemico pharmaceuticum med betyget »laudabilis». Blef sedan s. å. ägare af apoteket i Maribo på Låland. Afyttrade detta och återvände till Sverige, där han med vederbörligt tillstånd 1825 uppsatte apotek i Mönsterås. Sålde detta apotek d. 1 sept. 1830 och köpte d. 29 sept. s. å. apoteket i Gränna, hvilket han innehade till 1833.

Död d. 29 nov. 1845 i Stockholm.

Gift d. 20 juli 1805 med SOPHIA CHARLOTTA AMALIA GRÜNER, född d. 10 aug. 1790, död d. . . ., dotter till brigadläkaren HERLOFF TROLL-GRÜNER och ANNE CHRISTINE KREBS.

Barn: CHARLOTTA AMALIA ELISABETH, född d. 4 maj 1806, död d. . . .; — JOHAN FREDRIK PRUDENS CONSTANTIN, född d. 27 juni 1807, död d. . . . Guldsmed; — JULIA CAROLINA WILHELMINA ALBERTINA, född d. 29 nov. 1810, död d. 26 dec. 1891, gift d. 5 maj 1840 med majoren i armén, kaptenen vid K. Jönköpings regemente JAKOB DANIEL BLIDBERG, född d. 13 febr. 1789, död d. 27 nov. 1872; — ODIN AUGUST RUDOLF FERDINAND, född d. 28 aug. 1812, död d. . . . Farmacie studiosus; — TOR BALDER EMIL GEORG, född d. 9 sept. 1814, död d. . . .; — HANNA CLARA OFELIA, född d. 23 juni 1817, död d. 17 aug. 1888, gift d. . . . med kamreraren ALEXANDER BJÖRCK, född d. . . . 1802, död d. 25 mars 1861.

ANDRÉE, CLAËS GEORG. Född d. 25 mars 1807 på Nyarp i Gränna socken.

Fosterföräldrar: Torparen JOHAN ANDREASSON och ANNA PERSDOTTER.

A. var elev å apotek i Malmö och aflade därstädes d. 15 juli 1826 farmacie studiosi-examen. Undergick d. 12 okt. 1831 apotekarexamen och inköpte 1833 apoteket i Gränna, hvarå han erhöill privilegium d. 8 mars 1834.

Död d. 21 juli 1871 i Gränna.

Gift d. 21 juni 1846 i Växjö med JACOBINA GUSTAVA HEURLIN, född d. 6 okt. 1821, död d. 29 april 1897, dotter till lektorn vid Växjö gymnasium, prosten och kyrkoherden i Wēderslöfs prebendepastorat ELIAS HEURLIN och GUSTAVA MARIA CASPARSSON.

Barn: EMILIA FREDRIKA GUSTAFVA, född d. 28 juni 1847, död d. 1 febr. 1902, gift d. 2 aug. 1866 med possessionaten JOHAN WILHELM SPÄNBERG, född d. 31 aug. 1843, död d. 17 aug. 1903; — CLAËS HERMAN ELIAS, född d. 31 dec. 1848, död d. 2 mars 1901. Postexpeditör; — ERNST WILHELM, född d. 25 febr. 1850. Sjökapten. Direktör, Göteborg; — JENNY WILHELMINA, född d. 26 dec. 1851, gift d. 23 juni 1890 med apotekaren ADOLF WILHELM KORÆN, född d. 15 febr. 1840; — SALOMON AUGUST, född d. 18 okt. 1854. Öfveringeniör vid K. patent- och registreringsverket. Lämnade jämte K. FRÆNKEL och N. STRINDBERG d. 11 juli 1897 i ballong Danskön för att söka uppnå Nordpolen, men har sedan ej afhörts; — IVAR FREDRIK, född d. 20 jan. 1857. Direktör i Ädelfors bruksaktiebolag; — LUDVIG THEODOR, född d. 24 maj 1858, död d. 10 maj 1898. Ingeniör; — CLAËS FREDRIK, född d. 17 aug. 1860, död d. 22 juni 1862.

PETERSSON, JOHAN GUSTAF EMIL. Född d. 4 juli 1842 i Kalmar.

Föräldrar: Stadsläkaren därstädes, med. d:r DANIEL GEORG PETERSSON, född d. 24 aug. 1806, död d. 15 juni 1881, och ULRIKA JOHANNA WIESLANDER, född d. 15 nov. 1813, död d. 23 juli 1897.

P. erhöll åren 1851—57 undervisning vid Kalmar högre elementarläroverk och antogs d. 1 sept. sistnämnda år till elev å apoteket Lejonet i samma stad. Aflade därstädes d. 8 maj 1861 farmacie studiosi-examen hvarefter han tjänstgjorde å apoteket Lejonet i Växjö från d. 1 juli 1861 till d. 1 mars 1862 samt å apoteket Lejonet i Gäfle från d. 4 maj 1862 till d. 21 sept. 1863. Förestod från d. 1 maj till d. 15 aug. 1865 apoteket i Naum, numera Vara, samt undergick d. 20 dec. 1865 apotekarexamen. Var sedan från d. 1 juni 1866 till d. 15 febr. 1869 anställd å apoteket Göta Lejon i Karlskrona och från d. 1 mars 1869 till d. 1 juni 1871 å apoteket Hjorten i Göteborg. Köpte och tillträdde d. 1 jan. 1872 apoteket i Gränna samt erhöll d. 27 mars s. å. privilegium därå.

Död d. 17 april 1881 å Långbanshyttan i Värmland under ett tillfälligt besök därstädes.

Gift d. 1 juni 1872 med IDA AUGUSTA AHLBERG, född d. 26

febr. 1839, död d. . . ., dotter till tullförvaltaren i Göteborg
CLAËS AUGUST AHLBERG och AUGUSTA SERAFIA GYLLENHOFF.
Äktenskapet var barnlöst.

ROSÉN, AXEL RICHARD. Född d. 16 maj 1841 i Linköping.

Föräldrar: Hautboisten och sergeanten vid K. Andra lifgrenadjärregementet JOHAN ROSÉN, född d. 17 okt. 1804, död d. 8 juli 1854, och ANNA SOFIA EKHOLM, född d. 9 mars 1810, död d. 1 febr. 1886.

R. genomgick sex klasser af högre allmänna läroverket i Linköping samt antogs i nov. 1856 till elev å apoteket Nordstjärnan i Gäfle, där han d. 16 febr. 1861 aflade farmacie studiosi-examen. Fortsatte tjänstgöringen å samma apotek till d. 20 mars s. å. och var sedan från d. 1 april 1861 till d. 29 maj 1863 anställd å apoteket i Vadstena; förestod under sommaren sistnämnda år brunnsapoteket i Porla. Tjänstgjorde från d. 6 aug. 1863 till d. 10 aug. 1865 å apoteket i Norberg, från d. 18 jan. 1866 till d. 19 sept. 1867 å apoteket Kronan i Norrköping och från d. 1 juni 1868 till d. 15 juni 1871 å apoteket Lejonet i Landskrona. Förestod sommaren sistnämnda år brunnsapoteket i Ramlösa. Studerade sedan höstterminen 1871 och vårterminen 1872 vid farmaceutiska institutet, hvar efter han under kortare perioder hade anställning å apoteken i Marstrand, Bäfvärn i Västerås, Kronan i Eskilstuna, Svanen i Stockholm, i Vingåker samt å apoteken Ugglan, Gripen och Hvita Björnen i Stockholm. Var sedan från d. 1 juli 1875 till d. 1 aug. 1876 anställd å apoteket i Östhammar, däraf tiden d. 1 juli 1875 till d. 1 mars 1876 som föreståndare. Aflade d. 29 maj 1877 apotekarexamen och tjänstgjorde sedan från d. 1 aug. 1877 till d. 24 dec. 1878 å apoteket Svanen i Stockholm. Anlade därefter i Stockholm en fabrik för tillverkning af tvål, såpa m. m., men återgick året därpå till yrket. Tjänstgjorde efter tre månaders anställning å apoteket Fenix i Nyköping från d. 22 juli 1879 till d. 16 juni 1880 å apoteket i Ödeshög. Blef sistnämnda dag föreståndare för apoteket i Gränna och erhöll privilegium å detta apotek d. 21 okt. 1881. Afsade sig 1889 privilegiet och befriades därifrån genom K. brefvet d. 26 juli s. å. Tjänstgjorde sedan på apoteket i Södertälje 1891, å filialapoteket i Bollnäs s. å., å medikamentsförrådet i Ramsberg 1892 och å apoteket Storken i Malmö 1895—96

Förestod därefter medikamentsförrådet i Åmmeberg åren 1897—98, medikamentsförrådet i Öregrund åren 1898—1906 samt apoteket i Säter under 1907.

R. var under sin vistelse i Gränna åren 1887—90 rådman därstädes. Var öfverbefälhafvare för Gränna stads och Vista härads skarpskytteförening.

Död d. 27 april 1910 å K. serafimerlasarettet.

Gift d. 4 juni 1886 med AGNES HÉLÈNE WAHLBERG, född d. 6 juni 1863, dotter till grosshandlaren TIODOLF WAHLBERG och AGNES KROOK.

Barn: TORSTEN REINHOLD TIODOLF JOHANNES, född d. 6 april 1887. Skogstjänsteman; — AXEL ALLAN, född d. 29 aug. 1888. Tjänsteman vid aktiebolaget Stockholms spårvägar; — CARL GUSTAF, född d. 30 juli 1890, död d. 5 okt. 1909 genom olyckshändelse; — INGEGERD SOFIA HÉLÈNE, född d. 27 nov. 1893; — KERSTIN MARIA, född d. 19 juni 1897.

DANIELSSON, DANIEL GUSTAF SCHMELING. Född d. 9 febr. 1844 i Glimåkra, Kristianstads län.

Föräldrar: Komministern, sedermera kyrkoherden i Södra Rörum, CARSTEN DANIELSSON, född d. 25 febr. 1797, död d. 28 aug. 1869, och CHRISTINA MARIA NORDSTRÖM, född d. 2 dec. 1806, död d. 7 jan. 1853.

Efter privat undervisning i hemmet och senare i kyrkoherde J. Hjortsbergs privatskola i Fulltofta antogs D. d. 11 sept. 1859 till elev å apoteket i Karlshamn, där han d. 30 juni 1863 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter å apoteken i Ronneby till d. 1 maj 1865, i Broby från d. 15 april 1866 till d. 16 sept. s. å., å Korpen i Stockholm från d. 1 dec. 1866 till d. 26 mars 1868, ånyo i Broby från d. 15 april 1868 till d. 21 juli s. å., i Strömstad från d. 1 okt. 1868 till d. 2 juli 1869, å Kronan i Göteborg från sistnämnda dag till d. 25 aug. 1870, å Hjorten i Lund från d. 1 okt. 1870 till d. 4 juli 1871, ånyo på Kronan i Göteborg från d. 23 nov. 1873 till d. 23 jan. 1874 samt å Lejonet i Jönköping från d. 1 mars 1874 till d. 12 aug. s. å. Aflade d. 27 maj 1875 apotekar-examen och tjänstgjorde därefter å apoteken Kronan i Stockholm från maj 1875 till d. 1 mars 1876 och Kronan i Uppsala från sistnämnda dag till d. 5 maj 1882; förestod sommaren 1875 apotekare Chr. Bergs brunnsinrättning i Berns salong i

Stockholm samt somrarna 1876, 78 och 80 brunnsinrättningen å Polacksbacken vid Uppsala. Tjänstgjorde å apoteket i Luleå från d. 1 juli 1882 till d. 1 maj 1885 samt i Vadstena från juni 1885 till d. 15 sept. 1888. Förestod sedan medikamentsförrådet i Torpa Ramfall från d. 15 sept. 1888 till d. 21 mars 1890. Erhöll d. 16 nov. 1889 personligt privilegium å apoteket i Gränna och d. 24 jan. 1890 tillståndsbevis att hålla medikamentsförrådet i Torpa Ramfall.

Åtnjöt från 1892 på grund af sjukdom befrielse från apotekets skötsel.

Af trycket har D. utgifvit: *Handbok för laboranter. Hjelpreda vid beredningar och pröfningar af farmaceutiska preparater. Af en flerårig laborant.* Luleå, 1885, 8:o.

Död d. 8 april 1917.

Gift d. 6 juli 1888 med ALFHILDA BIRGITTA VESTERGREN, född d. 10 april 1866, dotter till organisten CARL MAGNUS VESTERGREN och ANNA CHRISTINA KJELLSTRAND.

Barn: CARSTEN OLOF, född d. 31 okt. 1889. Typograf; — ERIK DANIEL, född d. 13 maj 1891. Juris kand.; — KARIN KRISTINA, född d. 19 juni 1892, gift d. 1 juni 1916 med järnvägstjänstemannen CARL GUSTAF ANDERSSON, född d. 19 dec. 1883; — NILS GUSTAF, född d. 11 dec. 1894. Trädgårdselev; — JARL BIRGER, född d. 2 aug. 1897. Studerande vid tandläkarinstitutet i Stockholm; — CARL YNGVE, född d. 22 sept. 1899; — ALF OSSIAN, född d. 23 juli 1901; — FOLKE TEODOR, född d. 21 april 1905.

Apoteket i Värnamo.

1820.

K. sundhetskollégii tillstånd till anläggandet af ett sockenapotek i Värnamo meddelades d. 28 aug. 1820 apotekaren J. F. Wettervik. Den 2 mars 1854 förändrades detsamma till själfständigt apotek genom denna dag för apotekaren M. O. Almqvist utfärdadt privilegium.

Apoteket var först förlagdt till sydöstra hörnet af torget; flyttades 1881 till en vid den genom köpingen gående gatan belägen gård, omkring 100 alnar från torget, men är från senare hälften af 1889 inrymdt i en egendom å andra sidan gatan midt emot den förra apotekslokalen.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 20,000 kronor.

WETTERVIK, JOHAN FREDRIK. Född d. 19 april 1788 i Göteborg.

Föräldrar: Viktualiehandlanden i Sköfde NILS WETTERVIK, född d. . . . 1755, död d. 15 okt. 1821, och CATHARINA MARIA FORSS, född d. . . . 1765, död d. 19 nov. 1803.

W. var elev å apoteket i Skara, där han 1813 aflade farmacie studiosi-examen, hvarefter han under kriget mot Norge s. å. var anställd som underfältapotekare. Konditionerade därefter å apotek i Göteborg, Vänersborg och Stockholm samt aflade d. 22 dec. 1819 apotekarexamen. Begärde och erhöi d. 28 aug. 1820 K. sundhetskollégii tillstånd att i Värnamo anlägga ett sockenapotek. Detta sålde han 1829 och ägnade sig åt landtbruk. Under koleraepidemien i Jönköping 1834 blef W., sedan hela personalen å apoteket Lejonet därstädes borttryckts af farsoten, af länsstyrelsen vid vite ålagd infinna sig i Jön-

köping för att förestå apoteket. Åtlydande denna order kom han till Jönköping d. 28 aug. nämnda år, men föll redan efter sex dagar själf offer för sjukdomen. Änkan åtnjöt från 1841 af apotekarsocieteten 20 kr. årligen i pension.

Död d. 3 sept. 1834 i Jönköping.

Gift d. . . . med EVA SOPHIA GRANQVIST, född d. . . . 1797 i Säby, död d. 15 mars 1865.

Barn: JOHAN AUGUST, född d. 12 aug. 1821, död d. 25 dec. 1898 i Sköfde. Underlöjtnant i armén, f. d. fanjunkare vid K. Skaraborgs regemente; — GUSTAF THEODOR, född d. 10 okt. 1822, död d. . . . 1880. Specerihandlare i Oskarshamn; — EVA JULIANA, född d. 3 aug. 1834, död d. 25 dec. 1903, gift d. . . . med skvadronshästläkaren vid K. Smålands husarregemente, rådmannen i Oskarshamn, EDVARD THEODOR EKMAN, född d. 8 jan. 1835, död d. 20 juli 1878.

SVANBECK, PER JOHAN. Född d. 30 april 1800 i Jönköping.

Föräldrar: Hofrättskamreraren CARL JOHAN SVANBECK, född d. 4 okt. 1738, död d. 16 dec. 1808, och ANNA MARGARETHA MARKLIN, född d. . . . 1765, död d. . . .

Efter i sin födelsestad erhållen skolundervisning antogs S. i aug. 1814 till elev å apoteket i Åmål; fortsatte sin elevtjänstgöring å apoteket Örnén i Karlstad, där han d. 1 april 1819 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter ett år i Eksjö samt lika lång tid å apoteket Kronan i Norrköping. Var sedan ånyo anställd på apoteket i Eksjö, därvid han var apotekaren Jonas Chrysander behjälplig med uppsättandet af apoteket i Hvetlanda, hvars föreståndare han sedermera var under ett par år. Inlöste 1829 sockenapoteket i Värnamo och förklarades d. 19 juni s. å. af K. sundhetskollégium för apotekare därstädes. Tillträdde apoteket d. 1 sept. s. å.; sålde detsamma d. 4 jan. 1841, då S. blef regementskommisarie vid K. Jönköpings regemente.

Död d. 14 april 1851 i Värnamo.

Gift d. 20 jan. 1836 med stiftsfröken EMILIE CECILIA CHARLOTTA MUHL, född d. 24 okt. 1810, död d. 8 dec. 1867, dotter till possessionaten ANDERS GERHARD MUHL och KATARINA CHARLOTTA WETTERBERG.

Barn: WILHELM, född d. 14 nov. 1836, död d. 31 okt. 1915.

Handlande i Askersund; — ANNA CHARLOTTA, född d. 6 okt. 1838; — PER, född d. 9 aug. 1840, död d. 12 sept. 1912. Banningenjör vid statens järnvägar, trafikchef vid Karlshamn—Vislanda och Västra Blekinge järnvägar; — AMALIA MATHILDA, född d. 12 maj 1842, död d. . . . 1900; — CARL, född d. 3 jan. 1846, död d. 20 maj s. å.; — EMILIA MARIA, född d. 15 maj 1847.

ALMQVIST, MAGNUS OSCAR. Född d. 30 aug. 1812 i Amål.

Föräldrar: Kronofogden i norra Dalslands fögderi MAGNUS ALMQVIST, född d. 28 maj 1779, död d. 24 juni 1848, och ANNA SARA ALMQVIST, född d. 8 april 1782, död d. 29 april 1819.

A. var elev å apoteket Svanen i Lund och aflade därstädes d. 30 nov. 1832 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde sedan från febr. 1833 till okt. s. å. på apoteket i Varberg, därefter till okt. 1837 å apoteket i Vänersborg. Aflade apotekarexamen d. 4 mars 1840, hvarefter A. konditionerade hos apotekaren, sedermera professorn, N. P. Hamberg å apoteket Hjorten i Stockholm till hösten s. å., då han köpte apoteket i Värnamo. Tillträdde detta vid 1841 års ingång. Den 1 dec. 1851 utarrenderade A. apoteket till apotekaren J. A. Bergström samt bosatte sig i Lidköping. Förordnades d. 5 sept. 1853 af K. sundhetskollegium att under inseende af prov.-läkaren tjänstgöra såsom biträdande läkare i Vänersborg under därstädes då rådande koleraepidemi, hvarvid han placerades vid Nygårdsängens sjukhus. Erhöll d. 2 mars 1854 privilegium å det af honom inköpta apoteket i Värnamo, hvarefter detta af Almqvists fordringsägare såldes till dess arrendator, ofvannämnde B. Fortfarande bosatt i Lidköping sysselsatte sig Almqvist med brännvinsdestillering; var under två följande somrar jämväl föreståndare för brunnsapoteket vid Lundsbrunn och sökte i mars 1860 privilegiet å apoteket i Svenljunga utan att dock erhålla detsamma.

Död d. 12 dec. 1860 i Lidköping.

Gift d. 12 juni 1844 med MARIA CHARLOTTA WINDING, född d. 15 aug. 1808, död d. 25 aug. 1882, dotter till apotekaren MAGNUS CHRISTIAN WINDING och MARIA REBECKA OSÆNGIUS. Äktenskapet var barnlöst.

BERGSTRÖM, JOHAN AUGUST. Född d. 23 mars 1823 i Jönköping.

Föräldrar: Handlanden i Jönköping S. BERGSTRÖM, född d. . . ., död d. . . ., och REBECKA BERGDAHL, född d. . . ., död d. . . .

B. antogs 1836 till elev å apoteket i Hjo, där han d. 10 maj 1841 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter en tid å apoteket i Mariestad, från 1843 till sept. 1845 å apoteket i Hvetlanda samt från denna tid under ett år å apoteket i Gränna. Undergick d. 22 dec. 1847 apotekarexamen och var sedan anställd å apoteket Kronan i Norrköping från d. 16 jan. till d. 1 maj 1848 och å apoteket i Ronneby från d. 4 maj 1848 till samma tid 1849 samt därefter å apoteket Lejonet i Jönköping till dec. 1851. Arrenderade från d. 1 dec. sistnämnda år apoteket i Värnamo, köpte detsamma 1854 och erhöll d. 1 nov. 1856 privilegium därå. Sålde apoteket d. 19 jan. 1860. Var sedan bosatt i Gislebo i Sanne socken vid Uddevalla.

Död d. 19 april 1886.

Gift 1) d. . . . 1857 med HILDA CHARLOTTA THENBERG, född d. 28 mars 1834 i Värnamo, död d. 8 jan. 1864, dotter till fanjunkaren A. THENBERG och HELENA NYBERG.

Barn: IDA LOVISA, född d. 31 juli 1858; — HILDEGARD CHRISTINA, född d. 20 juni 1859, gift d. . . . 1888 med landtmätaren NILS FREDRIK SJÖSTRÖM, född d. . . . 1860; — ANNA HELENA, född d. 5 sept. 1861, död d. 1 aug. 1862; — ANNA HELENA, född d. 3 maj 1863.

2) d. 15 dec. 1868 i Krokstad, Bohus län, med MAJA LISA OLAUSDOTTER, född d. 17 april 1840, död d. . . ., [gift 2) med torparen OLAUS BÖRJESSON], dotter till OLAUS OLSSON och

Barn: ADOLF, född d. 19 juni 1868. Vistas i Mo socken i Norge; — ANNA ELLEN, född d. 11 aug. 1872.

LUNDBOM, CARL EDVARD. Innehade apoteket i Värnamo åren 1860—80. (Se under apoteket i Vingåker, sid. 455).

BREITHOLTZ, GUSTAF EDGAR JULIUS. Född d. 23 mars 1839 å säteriet Vanstad i Locknevi socken, Kalmar län.

Föräldrar: Underlöjtnanten vid K. Andra lifgrenadjärregementet, sedermera stadsfiskalen i Eksjö, GUSTAF EDVARD BREIT-HOLTZ, född d. 4 aug. 1811, död d. 28 nov. 1876, och dennes hustru i första giftet ENGEL ELEONORA ROTHLIB, född d. 6 april 1818, död d. 27 aug. 1881.

B. genomgick Eksjö lägre elementarläroverk och antogs i sept. 1854 till elev å apoteket Enhörningen i Göteborg, där han d. 24 jan. 1859 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade sedan från d. 26 mars till d. 26 sept. 1859 å apoteket Svanen i Stockholm samt inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet. Tjänstgjorde under studietiden å apoteket Kronan i Stockholm från d. 1 maj 1861 till d. 1 okt. s. å. och från d. 17 maj till d. 17 juli 1863. Till följd af längre tids sjukdom, tyfus och lunginflammation, undergick B. apotekarexamen först d. 23 maj 1863. Blef d. 18 juli 1863 föreståndare för det af K. Maj:t s. å. föreskrifna under apoteket i Lindesberg lydande nya filialapoteket i Ljusnarsberg, hvilket B. inrättade och under tre år förestod. Var sedan anställd å apoteket i Lindesberg från d. 19 juli 1866 till d. 10 sept. 1867 och å apoteket Örnen i Karlstad från sistnämnda tid till d. 20 dec. 1870. Tilldelades d. 27 okt. 1870 personligt privilegium å apoteket i Årjäng i Värmlands län, samt erhöi d. 25 juni 1880 transport till apoteket i Värnamo. För apoteket i Årjäng uppförde B. nya lokaler med laboratorium, källare och förådsrum.

Under sin vistelse i Årjäng var B. vice ordförande i Silbodals sockens kommunalstämma och kassör i Värmlands Enskilda banks afdelningskontor å samma plats.

Död d. 21 maj 1888 i Värnamo.

Gift d. 6 april 1873 med JOHANNA CHRISTINA NATALIA LIDÉN, född d. 27 okt. 1853, dotter till bruksförvaltaren NILS LIDÉN och MÄRTA CHRISTINA LJUNGBERG.

Barn: CLAES GUSTAF ERHARD, född d. 21 jan. 1874. Juris kand. Ombudsman i K. Generalpoststyrelsen, Stockholm; — SIGRID OLGA NATHALIA, född d. 27 juli 1875, gift d. 28 april 1898 med kamreraren hos Vifsta varfs aktiebolag FOLKE ERICSSON, född d. 26 sept. 1865; — ELIN SIGNE JOHANNA, född d. 24 april 1877, gift d. 28 okt. 1903 med disponenten vid Backa-Hosjö aktiebolag KARL SKÖLDBERG, född d. 6 sept. 1863; — GUNILLA MÄRTA ELEONORA, född d. 27 aug. 1878, gift d. 27 maj 1911 med civilingenjören NILS RUDOLF MARTIN WEIBULL, född

d. 21 april 1885; — VERNÄ ANNA MARIA, född d. 9 sept. 1880, gift d. 22 febr. 1910 med kamreraren hos Kopparbergs och Hofors sågverksaktiebolag KRISTIAN GUSTAF HJALMAR MARTIN, född d. 28 juni 1880; — GÖSTA EDGAR WILTON, född d. 16 maj 1883. Löjtnant i K. Svea lifgardes reserv. Afdelningschef i Lifförsäkringsaktiebolaget Nordpolen; — TORSTEN NILS RUDOLF, född d. 31 aug. 1886. Teol. kand. Pastorsadjunkt i Katarina församling, Stockholm.

HELLSTRÖM, CARL AUGUST. Född d. 3 jan. 1842 i Linköping.

Föräldrar: Slottsvaktmästaren vid Karlberg PER JOHAN HELLSTRÖM, född d. 3 aug. 1823, död d. 30 mars 1892, och MATHILDA EK, född d. 16 okt. 1818, död d. 6 aug. 1890.

H. intogs d. 13 febr. 1854 i Linköpings elementarläroverk och antogs 1856 till elev å apoteket i Kisa. Fortsatte från d. 24 jan. 1858 sin elevtjänstgöring å apoteket Lejonet i Stockholm, där han d. 5 dec. 1860 aflade farmacie studiosi-examen. Var därefter anställd å sistnämnda apotek till d. 1 jan. 1862; konditionerade sedan å apoteket i Örnköldsvik och från d. 21 aug. 1865 å apoteket Gripen i Stockholm. Under tiden från d. 8 april 1872 till d. 2 aug. 1875 tjänstgjorde han i Uppsala först å Lejonet sedan å Kronan. Inskrefs i september sistnämnda år vid farmaceutiska institutet, där han d. 30 maj 1877 aflade apotekarexamen. Var sedan anställd å apoteket Enhörningen i Stockholm 1877—79 och å Svanen i Stockholm 1879 samt blef sistnämnda år föreståndare för Luleå apotek. Efter tjänstgöring i Eslöv 1880—81, å Korpen i Stockholm 1881—82 och å Hjorten i Göteborg 1882—83 erhöll H. d. 25 maj 1883 privilegium å apoteket i Vrigstad, hvarifrån han d. 8 mars 1889 transporterades till apoteket i Värnamo. Åtnjöt från 1908 befrielse från apotekets skötsel.

Stor schackvän var H. en god praktisk spelare äfvensom problemförfattare.

Död d. 18 febr. 1916 i Värnamo.

Gift d. 4 febr. 1884 med ANNA MARGARETA ERICSSON, född d. 11 dec. 1854, död d. 14 dec. 1889, [gift 1) d. 19 juli 1878 med apotekaren i Vrigstad OSCAR FREDRIK MELLGREN, född d. 1 mars 1841, död d. 2 mars 1882], dotter till skräddarmästaren JOHAN ERIK ERICSSON och CLARA JOSEFINA HELLGREN.

Barn: HENRIK AUGUST, född d. 23 nov. 1884. Stations-skrifvare i Göteborg; — KARL OSKAR GÖSTA, född d. 20 april 1889. Med. kand.

KULLIN, PHILIP. Född d. 20 juli 1859 i Brunnby, Malmöhus län.

Föräldrar: Landtbrukaren GUSTAF KULLIN, född d. 6 sept. 1807, död d. 14 juni 1889, och GUNILLA GÖRANSSON, född d. 15 dec. 1813, död d. 20 jan. 1888.

Efter vid Hälsingborgs högre allmänna läroverk erhållen skolundervisning antogs K. d. 1 juli 1877 till elev å apoteket i Klippan. Aflade därstädes farmacie studiosi-examen d. 15 maj 1880 samt fortsatte sin tjänstgöring å samma apotek från sistnämnda dag till d. 4 juli 1881. Inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet och undergick apotekarexamen d. 6 dec. 1884. Tjänstgjorde sedan å apoteken i Klippan från d. 8 dec. s. å. till d. 8 juni 1885, i Simrishamn från d. 10 juni 1885 till d. 10 aug. s. å., ånyo i Klippan till d. 19 maj 1886, i Gränna från d. 1 juni 1886 till d. 5 maj följande år, i Värnamo från d. 22 juni 1887 till nov. 1888, i Mariefred till d. 1 april 1889, å Vasen i Linköping från d. 1 maj 1889 till d. 27 mars 1899, i Nora från d. 1 april 1899 till d. 4 juni 1903, i Hallsberg från sistnämnda dag till d. 20 dec. 1905 samt i Töreboda från d. 15 april 1906 under en månad. Förestod under sin tjänstgöring å apoteket Vasen i Linköping längre perioder detta apotek. Erhöll d. 15 maj 1906 personligt privilegium å apoteket i Töreboda samt d. 15 aug. 1916 transport till apoteket i Värnamo.

Gift 1885 med HEDERA EULALIA HANSSON, född d. 1 mars 1858, död d. 8 jan. 1917, dotter till landtbrukaren SVEN HANSSON och CAROLINA NILSSON.

Barn: ESTER EULALIA DAMARIS, född d. 13 dec. 1885, död d. 17 april 1893; — GUSTAF FILIP CORNELIUS, född d. 27 april 1887; — RUTH DESIDERIA, född d. 10 dec. 1894; — NILS JOSEF EUGEN, född d. 18 febr. 1897; — JULIUS SAMUEL, född d. 24 okt. 1900.

Apoteket i Hvetlanda.

1823.

Den 27 jan. 1823 biföll K. sundhetskollégium examinerade apotekaren J. Chrysanders ansökan att få inrätta ett s. k. sockenapotek vid Hvetlanda gästgifvaregård. Redan samma år hänvände sig emellertid Chrysander till K. Maj:t med anhållan att få anlägga ett »privilegeradt ordentligt» apotek, hvilken anhållan äfven bifölls genom nåd. brefvet d. 1 okt. 1823.

Hvetlanda var vid tidpunkten för apotekets anläggande en mindre kyrkoby, men platsen hade dock en viss betydelse som centrum för socken och härad. Apoteket inrättades också i en synnerligen anspråkslös byggnad, från hvilken det först 1852 flyttades till en i dåvarande kyrkobyns midt beläget, för ändamålet uppfördt hus. I detta har apoteket fortfarande sina lokaler med tvänne flygelbyggnader för laboratorium och förrådsrum. Omkring apoteksbyggnaden anlades af apotekare J. Chr. Brag en större park, som numera utgör en af samhällets vackraste prydnader.

Privilegiet är af nya amorteringsfonden inlöst med 65,000 kronor.

CHRYSANDER, JONAS. Född d. 3 juni 1790 i Gällaryds församling, Jönköpings län.

Föräldrar: Dåvarande komministern därstädes, sedermera prosten och kyrkoherden i Carlstorp, JONAS CHRYSANDER, född d. 29 juli 1750, död d. 28 april 1829, och REBECKA BARKMAN, född d. 29 juli 1751, död d. 4 aug. 1833.

Efter erhållen skolundervisning antogs C. 1805 till elev å apoteket Ängeln i Stockholm och aflade 1809 farmacie studiosi-

examen. Fortsatte sedan sin tjänstgöring å nämnda apotek t. o. m. år 1810. Sedan han aflagt apotekarexamen, förestod han under sju år apoteket Lejonet i Jönköping. Arrenderade åren 1822—30 apoteket i Eksjö. Erhöll 1823 K. sundhetskollégii tillstånd att i Hvetlanda upprätta ett sockenapotek, hvilket genom K. brefvet d. 1 okt. s. å. förändrades till privilegieradt apotek. Detta förestods emellertid för Chrysanders räkning ända till 1831 af examinerad apotekare. Sistnämnda år flyttade C. från Eksjö och öfvertog själf apoteket i Hvetlanda, som han innehade till 1848. Bosatte sig därefter i Bexheda församling i Jönköpings län.

Död d. 12 juni 1855 å Stora Brogård i Bexheda församling.

Gift d. 2 juli 1833 i Eksjö med DOROTEA FREDRIKA WERNER, född d. 9 juni 1805, död d. 5 april 1848, dotter till

Barn: FREDRIKA EUGENIA REBECKA, född d. 10 febr. 1836, död d. 1 febr. 1869 i Växjö, gift d. . . . mars 1856 med garverifabrikören JOHAN A. BJÖRKLUND, född d. . . . död d. . . . ; — JONAS AUGUST, född d. 12 nov. 1840, död d. 4 dec. 1913. Apotekare. Innehafvare af apoteket Hjorten i Örebro; — dessutom två döttrar.

LINDBERG, JOHAN BERNHARD. Född d. 9 dec. 1818 i Jönköping.

Föräldrar: Skräddare-åldermannen ABRAHAM LINDBERG, född d. 9 okt. 1784, död d. 10 sept. 1835, och EVA ELISABETH SANDQVIST, född d. 8 sept. 1793, död d. . . . okt. 1839.

L. genomgick tre klasser af Jönköpings elementarläroverk samt antogs i januari 1834 till elev å apoteket Vakteln i Halmstad, där han d. 27 aug. 1839 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter till d. 1 okt. 1840 å apoteket Enhörningen i Stockholm, till d. 1 maj 1843 i Eksjö och till d. 20 jan. 1844 i Gränna. Inskrefs 1844 vid farmaceutiska institutet och aflade därstädes d. 12 mars 1845 apotekarexamen. Efter kortare tids anställning å apoteket i Hvetlanda och å Swanen i Kristianstad tjänstgjorde han ånyo å förstnämnda apotek från 1846 till d. 1 jan. 1848, då han efter afslutadt köp öfvertog detsamma. Erhöll d. 7 juli 1848 K. Maj:ts privilegium därå. Sålde apoteket d. 9 febr. 1860 samt afträdde detsamma

d. 1 juni s. å. Ägnade sig därefter åt landtbruk, bosatt å egendomen Föreda i Hvetlanda socken.

Död d. 24 juni 1909 å nämnda egendom.

Gift d. 12 sept. 1850 med EMILIA WILHELMINA DRAKE, född d. 19 april 1831, död d. 28 sept. 1909, dotter till fanjunkaren vid K. Kalmar regemente HANS LEONARD DRAKE och JOHANNA ZETTERSTEDT.

Barn: NATHALIA JOHANNA ELISABET, född d. 29 maj 1851; — EMIL BERNHARD, född d. 10 maj 1852, död d. 5 maj 1857; — EMILIA WILHELMINA, född d. 7 dec. 1857.

BRAG, JOSEF CHRISTIAN. Innehade apoteket i Hvetlanda åren 1860—67. (Se under apoteket i Falkenberg).

ENEROTH, NILS LUDVIG HJALMAR. Var åren 1867—73 ägare af apoteket i Hvetlanda. (Se under apoteket Gripen i Nyköping, sid. 401).

UNDÉN, VICTOR. Var ägare af apoteket i Hvetlanda åren 1873—78. (Se under apoteket Örnén i Karlstad).

WALLÉN, OSKAR EMIL. Var innehafvare af privilegiet å apoteket i Hvetlanda åren 1878—1905. (Se under apoteket Vakteln i Halmstad).

CARLSON, CARL DIDRIK LAURENTIUS. Född d. 13 juli 1862 i Västervik.

Föräldrar: Handlanden därstädes, konsuln CARL FREDRIK CARLSON, född d. 5 nov. 1818, död d. 9 maj 1903, och THECLA DIDRIKA CHARLOTTA JERN, född d. 22 sept. 1840, död d. 5 aug. 1915.

Efter åren 1873—77 erhållen undervisning vid elementarläroverket i Kristinehamn, till hvilken stad föräldrarna öfverflyttat år 1866, antogs C. d. 7 okt. 1877 till elev å apoteket i Arvika, där han d. 17 dec. 1880 aflade farmacie studiosi-examen.

Var därefter anställd å samma apotek till d. 1 aug. 1883, då han på hösten började sina studier vid farmaceutiska institutet. Undergick apotekarexamen d. 18 maj 1886. Tjänstgjorde sedan på apoteket i Kristinehamn från d. 1 juni 1886 till d. 15 juni 1888 samt å apoteket i Arvika från d. 20 sept. s. å. till d. 1 sept. 1890, då han förordnades att förestå medikamentsförrådet i Skinskatteberg. Innehade denna befattning till d. 4 dec. 1905, hvarefter C. förestod apoteket i Hvetlanda från d. 1 jan. 1906 till d. 29 juni s. å., då han för egen räkning öfvertog detta apotek, å hvilket han erhållit privilegium d. 20 okt. 1905.

C. har i Skinskatteberg varit bl. a. ordförande i kommunalnämnden; bekläder i Hvetlanda samma plats i pensionsnämnden samt är ledamot af kommunalnämnd, taxeringsnämnd, kommunalfullmäktige m. m.

Gift 1) d. 19 april 1891 med GERDA MARIA AMALIA SJÖBERG, född d. 26 sept. 1866, död d. 7 sept. 1905, dotter till sysslomannen vid Manilla döfstuminstitut ERIK WILHELM SJÖBERG och MARIA CHARLOTTA FALEIJ.

Barn: INGRID MARIA CHARLOTTA, född d. 30 sept. 1895.

2) d. 18 juli 1907 med KARIN FALEIJ, född d. 14 nov. 1877, dotter till handlanden i Västervik SETH FALEIJ och KERSTIN INGEBORG THERESIA JERN.

Barn: MÄRTHA, född d. 24 mars 1911.

Apoteket i Gislaved.

1862.

Genom nåd. brefvet d. 10 jan. 1862 till K. sundhetskollegium föreskref K. Maj:t dels inrättandet af en prov.-läkaretjänst i Gislaved, dels att för ändamålsenligt ordnande af distriktets sjukvård ett apotek med personligt privilegium skulle inrättas i närheten af prov.-läkarestationen. Först sedan bostad för läkaren uppförts och sådan blifvit tillsatt borde apoteket i vanlig ordning till sökandes efterrättelse kungöras.

Privilegium å anläggandet af detta apotek tilldelades d. 19 juni 1863 examinerade apotekaren E. A. M. Cederroth, hvilken emellertid afled redan följande år. Först d. 7 april 1865 afsynades apoteket i Gislaved, inrättadt af examinerade apotekaren A. W. Bergquist, som d. 7 juni 1864 erhållit detta privilegium.

Sina nuvarande lokaler i egendomen n:o 50 vid Storgatan har apoteket innehaft alltsedan anläggandet.

CEDERROTH, EDVARD ANTON MAURITZ. Född d. 30 juli 1818 i Mariestad.

Föräldrar: Boktryckerifaktorn JOHAN CHRISTOFFER CEDERROTH, född d. . . . 1789, död d. 8 maj 1825, och JOHANNA CHARLOTTA HOLMGREN, född d. 24 juni 1790, död d. . . .

C. genomgick tre klasser af Mariestads lägre lärdomsskola samt antogs 1834 till elev å apoteket Morianen i Stockholm, där han d. 2 maj 1838 aflade farmacie studiosi-examen. Var därefter anställd å samma apotek till d. 14 jan. 1839, å apoteket Kronan i Stockholm från sistnämnda dag till d. 15 jan.

1840, å apoteket i Skara från d. 1 febr. 1840 till sept. 1844 samt å apoteket i Mariestad från d. 19 sept. 1844 till hösten 1850. Undergick d. 27 maj 1852 apotekarexamen. Tjänstgjorde sedan ånyo å apoteket i Mariestad från juni 1852 till d. 19 juni 1863, då C. erhöll personligt privilegium å inrättandet af ett apotek i Gislaved.

Död d. 17 jan. 1864 i Mariestad.

Ogift.

BERGQUIST, AUGUST WILHELM. Född d. 30 juni 1827 i Kristianstad.

Föräldrar: Skräddare-åldermannen NILS BERGQUIST, född d. 26 juni 1796, död d. 25 april 1886, och ANNA MAGDALENA CEDERBERG, född d. 28 nov. 1797, död d. 10 mars 1863.

Efter skolstudier vid elementarläroverket i Kristianstad antogs B. d. 24 april 1842 till elev å apoteket i Ystad samt fortsatte från början af 1846 som elev å apoteket i Sölvesborg. Aflade d. 9 dec. 1846 farmacie studiosi-examen, hvar-efter han fortfarande tjänstgjorde å sistnämnda apotek till d. 3 febr. 1847. Var sedan anställd å apoteket i Hedemora från våren s. å. till d. 28 sept. 1848, å apoteket Fenix i Stockholm från d. 16 nov. 1848 till d. 1 sept. 1850, samt å apoteket Enhörningen i Göteborg från okt. 1850 till d. 19 sept. 1851. Inskrefs höstterminen 1851 vid farmaceutiska institutet och idkade där studier till våren 1853. Tjänstgjorde från denna tid till d. 22 juni 1858 å apoteket Hjorten i Östersund, där-efter å apoteken i Eksjö från d. 1 juli sistnämnda år till d. 15 mars 1859, i Lindesberg från d. 20 mars 1859 till d. 15 mars 1860, i Umeå från d. 20 mars 1860 till d. 25 juni s. å. samt å apoteket Lejonet i Kalmar från d. 1 juli 1860 till d. 2 sept. 1861. Inskrefs höstterminen s. å. ånyo vid farmaceutiska institutet och aflade där d. 4 mars 1863 apotekarexamen. Konditionerade sedan från d. 1 maj 1863 till d. 30 juni 1864 å apoteket i Sollefteå. Erhöll d. 7 juni sistnämnda år personligt privilegium å apoteket i Gislaved; anlagdt af B. afsynades detta apotek d. 7 april 1865.

Död d. 2 juni 1892 i Gislaved.

Gift d. 20 juli 1865 med HILDEGARD AMANDA ULRIKA CARLMARK, född d. 17 juni 1833, död d. 4 april 1912, dotter till

kamreraren i K. kammarkollegium JOHAN PETER CARLMARK och AMANDA CONCORDIA RINGQUIST.

Barn: NILS JOHAN WILHELM, född d. 6 febr. 1868. Gymnastikinspektör, New-York, Nordamerika; — GUSTAF HUGO WALDEMAR, född d. 14 dec. 1869. Legit. apotekare. Arrendator af apoteket i Håby; — AXEL OSSIAN, född d. 9 dec. 1871. Med. lic., prov.-läkare, Söderköping; — ELLEN CONCORDIA ULRIKA CHARLOTTA, född d. 1 maj 1874, gift d. 9 aug. 1901 med handelsresanden PER JOHAN GUSTAF IVAR STRÖMBOM, född d. 29 april 1874.

STRANDBERG, ADOLF VIKTOR. Född d. 14 april 1845 å Segersta i Öfver-Grans socken, Uppsala län.

Föräldrar: Häradshöfdingen FREDRIK WILHELM STRANDBERG, född d. 9 sept. 1793, död d. 31 juli 1865, och AURORA FREDRIKA WANSTRÖM, född d. 17 febr. 1816, död d. 21 okt. 1887.

S. intogs hösten 1856 i Klara elementarläroverk i hufvudstaden, från hvilken skola han afgick 1859. Antogs d. 2 febr. 1860 till elev å apoteket Fenix i Stockholm, hvarifrån han d. 27 maj 1861 flyttade till apoteket Markattan, numera Leoparden, i samma stad. Aflade d. 5 okt. 1864 farmacie studiosi-examen samt konditionerade därefter å apoteken å Drottningholm 1864—65, å Markattan i Stockholm 1865—67, i Smedjebacken 1867—68, i Piteå 1868—70 samt i Ragunda 1871—72. Inskrefs i okt. 1872 vid farmaceutiska institutet och undergick därstädes d. 30 maj 1876 apotekarexamen. Var sedan kortare tid anställd å apoteket i Alfta, hvarefter S. åren 1877—80 förestod dåvarande medikamentsförrådet i Stensjö. Tjänstgjorde å apoteket i Skellefteå åren 1880—82 samt å apoteket i Klippan åren 1882—85. Förestod från sistnämnda år till 1889 dåvarande medikamentsförrådet i Åkersberg. Innehade sedan anställning å apoteket i Piteå under år 1889, å Kronan i Eskilstuna 1890 samt å apoteket i Tanum åren 1890—92. Erhöll d. 10 dec. 1892 personligt privilegium å apoteket i Gislaved.

S. var från 1902 ledamot af styrelsen för Båraryds sockens sparbank.

Död d. 20 juli 1915.

Gift d. 22 aug. 1895 med ELIN WILHELMINA ÅSTRÖM, född d. 7 mars 1874, dotter till guldsmeden i Västervik ANDERS WILHELM ÅSTRÖM och MATHILDA HENRIKSSON.

Barn: VICTOR VILHELM, född d. 15 juni 1896, död d. 16 jan. 1916; — VIVIKA ELISABETH, född d. 28 april 1899.

HÄSSLER, IVAR GUSTAF. Född d. 9 juli 1867 i Vadstena.

Föräldrar: Rådmanen därstädes, vice häradshöfdingen JOHAN GUSTAF HÄSSLER, född d. 25 okt. 1830, död d. 8 aug. 1885, och SOPHIA JOHANNA ELISABETH WAHLBERG, född d. 29 nov. 1827, död d. 5 nov. 1876.

Efter genomgångna sex klasser vid Vadstena och Norrköpings läroverk antogs H. d. 20 okt. 1885 till elev på apoteket Vasen i Linköping samt aflade farmacie studiosi-examen d. 22 jan. 1889. Tjänstgjorde därefter å apoteket i Vadstena febr. och mars månader sistnämnda år, å apoteken i Motala till d. 1 sept. 1889 samt i Boxholm från denna dag till d. 15 sept. 1891. Innehade upprepade gånger kortare vikariat å apoteket i Torshälla, äfvensom i Boxholm och Vadstena. Var under sommaren 1894 anställd å apoteken i Borgholm och Bollnäs. Undergick efter studier vid farmaceutiska institutet d. 22 maj 1895 apotekarexamen, efter hvilken H. konditionerade å apoteket i Motala och brunnsapoteket i Medevi under sommaren 1895, efter vikariat å apoteket i Vadstena sept. månad s. å. ånyo i Motala till d. 6 maj 1896, i Nässjö till d. 28 juli 1897, större delen af tiden som föreståndare, i Berg till d. 6 sept. 1898, i Ström samt å medikamentsförrådet i Gäddede som föreståndare till d. 21 okt. 1899, i Los äfvenledes som föreståndare från d. 16 febr. 1900 till d. 7 juli 1901, å Lejonet i Göteborg till d. 7 sept. s. å., i Vadstena till d. 1 jan. 1902, å Kronan i Gefle till d. 15 sept. s. å. samt å Gripen i Stockholm till d. 1 april 1904. Förestod sedan medikamentsförrådet i Bjurholm från d. 2 juni 1904 till 1916. Erhöll d. 18 febr. 1916 personligt privilegium å apoteket i Gislaved, hvilket H. tillträdde efter d. 5 och 6 maj s. å. skedd af-syning.

H. har från trycket utgifvit: *Apotekskarta öfver Sverige*, 1905; *Kalender för läkare, veterinärer, tandläkare och apotekare*, fem årg. (1:a och 2:a årg. 1912 och 13 tillsammans med e. prov.-läk. V. Asklin); *Kalender för ecklesiastikstaten*, 1912 samt *Civila staters och kårers taxeringskalender*, 1913.

Gift d. 29 nov. 1903 med ELLEN ALIDA CEDERSTRÖM, född d. 15 dec. 1876, dotter till fabrikören ANDERS JOHAN CEDERSTRÖM och MATILDA SOFIA NILSSON.

Barn: KARL ARON GUSTAF, född d. 13 sept. 1904; — SIGNILD SOFIA ELISABETH, född d. 19 aug. 1906; — IVAR GUSTAF ARTUR, född d. 9 maj 1913; — NILS GUSTAF ADOLF FREDRIK, född d. 18 april 1915.

Apoteket i Vrigstad.

1868—1911.

Under åren 1845—70 fanns i Vrigstad ett filialapotek, lydande under apoteket Lejonet i Jönköping. Dåvarande innehafvaren af detta apotek afsade sig emellertid 1868 rättigheten att hålla detta filialapotek, hvarefter genom K. brefvet d. 12 sept. 1868 föreskrefs inrättandet af ett själfständigt apotek i Vrigstad.

Privilegium å detta apotek tilldelades d. 19 febr. 1869 examinerade apotekaren A. P. Sjöstedt, som d. 21 maj 1870 öppnade detsamma i de lokaler, i hvilka filialapoteket då var inrymdt. Detta sistnämnda låg först i den s. k. Kvarngården, 3 km. från Vrigstads kyrkoby, men flyttades sedermera till det i kyrkobyn belägna s. k. bolagshuset, numera tillhörigt Vrigstads sparbank. Genom K. brefvet d. 23 april 1880 afsöndrades på 50 år för uppförande af apotekslokal en tomt från Vrigstads prästgård. 1882 öfvergick emellertid denna tomt i enskild persons ägo och hade apoteket till följd af innehafvarens fränfälle då ännu ej erhållit nya lokaler. Först 1889 förhyrdes för apotekets behof sådana å samma tomt.

Genom K. brefvet d. 28 april 1911 föreskrefs apotekets i Vrigstad förflyttning till Säfsjö tillika med inrättandet å förstnämnda plats af ett medikamentsförråd, som innehafvaren af apoteket i Säfsjö är skyldig tillhandahålla så länge Vrigstads kommun till förhyrande af lokaler bidrager med ett årligt belopp af 300 kronor eller eljest annorlunda varder förordnadt.

Apoteket flyttades d. 10 juni 1912 till Säfsjö och afsynades samtidigt medikamentsförrådet i Vrigstad.

Enligt K. sundhetskollégii tillståndsbevis af d. 3 mars 1873 hörde från d. 2 aug. s. å. till d. 6 aug. 1881 under apoteket i Vrigstad ett medikamentsförråd i Nässjö.

SJÖSTEDT, AXEL PONTUS. Född d. 26 maj 1836 i Skara.

Föräldrar: Handlanden och rådmannen ANDERS PETER SJÖSTEDT, född d. . . . 1802, död d. . . . 1848, och SARA ELISABETH THORSSÉEN, född d. . . . 1801, död d. . . . 1860.

Efter skolundervisning i Skara elementarläroverk från 1845 antogs S. i juni 1849 till elev å apoteket i nämnda stad, där han d. 25 aug. 1854 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade från sept. s. å. till juni 1857 å apoteket Kärnan i Hälsingborg, därefter till aug. 1859 å apoteket i Skänninge. Inskrefs höstterminen sistnämnda år vid farmaceutiska institutet och undergick d. 28 maj 1861 apotekarexamen. Tjänstgjorde sedan till jan. 1865 å apoteket i Karlshamn, hvarefter S. till april 1867 innehade en kemisk fabrik i samma stad. Förestod sedermera apoteket i Åsum, Sjöbo, från d. 29 april 1867 till d. 19 febr. 1869, då Sjöstedt erhöll personligt privilegium å det apotek i Vrigstad, hvartill förutvarande filialapoteket därstädes, hörande till apoteket Lejonet i Jönköping, enligt K. brefvet d. 12 sept. 1868 skulle förändras. Innehade därjämte enligt K. sundhetskollégii tillståndsbevis af d. 3 febr. 1873 ett medicamentsförråd i Nässjö.

Död d. 18 nov. 1880 i Vrigstad.

Gift d. 27 sept. 1869 i Karlshamn med MARIA ASCHIER, född d. 17 jan. 1844, död d. . . ., dotter till

Barn: AXEL CHRISTIAN, född d. 17 dec. 1870, död d. 2 april 1887. Apotekselev; — SARA ELLEN SOFIA, född d. 10 mars 1872, död d. 20 aug. s. å.; — GERDA SARA MARIA, född d. 12 jan. 1874; — NANNA AUGUSTA, född d. 8 aug. 1877, gift d. 23 nov. 1903 med prov.-läkaren i Ulricehamns distrikt, med. lic. ALBERT JUSTUS PATRIK SKANTZE, född d. 11 maj 1860; — FRITZ VALDEMAR, född d. 11 dec. 1878; — IDA NANNA MATHILDA, född d. 25 febr. 1881 (posthum).

MELLGREN, OSCAR FREDRIK. Född d. 1 mars 1841 i Norrköping.

Föräldrar: Organisten vid Hedvigs kyrka i Norrköping, musikdirektören JAKOB MELLGREN, född d. 8 sept. 1793, död d. 9 juli 1866, och ANNA BRITA KJÖRNING, född d. 19 sept. 1804, död d. 13 mars 1886.

Efter skolstudier vid elementarläroverket i Norrköping antogs M. 1856 till elev å apoteket Kronan i nämnda stad, där

han d. 15 juni 1860 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter å samma apotek till 1860 års slut och förestod sommaren 1861 brunnsapoteket vid Medevi. Konditionerade från d. 17 sept. 1861 till d. 25 sept. 1862 å apoteket i Arboga, från d. 1 okt. 1862 till d. 1 juni 1863 å apoteket i Hjo, från sistnämnda dag till d. 15 juli 1864 ånyo å apoteket i Arboga samt från d. 1 jan. 1865 till d. 1 sept. 1867 å apoteket Kronan i Norrköping. Inskrefs höstterminen 1867 vid farmaceutiska institutet samt undergick d. 31 maj 1872 apotekarexamen. Under studietiden äfvensom efter aflagd examen till d. 1 juli 1873 konditionerade M. å apoteket Hvita Björnen i Stockholm. Var sedan till d. 1 juni 1876 anställd å apoteket Kronan i Norrköping samt därefter å apoteket Kronan i Stockholm. Erhöll d. 6 aug. 1881 personligt privilegium å apoteket i Vrigstad.

Död d. 2 mars 1882 i Vrigstad af hjärtförlamning.

Gift d. 19 juli 1878 med ANNA MARGARETA ERICSSON, född d. 11 dec. 1854, död d. 14 dec. 1889, [gift 2) d. 4 febr. 1884 med apotekaren CARL AUGUST HELLSTRÖM, se nedan], dotter till skraddarmästaren i Stockholm JOHAN ERIC ERICSSON och CLARA JOSEFINA HELLGREN.

Barn: EDVARD OSCAR, född d. 9 mars 1879, död d. 2 sept. 1888; — CARL IVAR, född d. 22 jan. 1880. Tjänsteman i Riksbankens afdelningskontor i Sundsvall.

HELLSTRÖM, CARL AUGUST. Innehade apoteket i Vrigstad åren 1883—89. (Se under apoteket i Värnamo, sid. 611).

PONTÉN, PER AUGUST. Född d. 1 maj 1840 i Hultsjö socken, Jönköpings län.

Föräldrar: Dåvarande komministern, sedermera kyrkoherden i Sandsjö, Växjö stift, JOHAN ANTON PONTÉN, född d. 15 jan. 1805, död d. 29 dec. 1882, och ERIKA DOROTEA RIPA, född d. 6 april 1809, död d. 26 aug. 1842.

P. erhöll under fyra och ett halft år undervisning vid elementarläroverket i Jönköping samt var därefter någon tid elev å Marieholms järnbruk i Småland. Antogs d. 23 nov. 1857 till elev å dåvarande, 1870 indragna apoteket i Åtorp i Visnums härad af Värmlands län, samt aflade d. 11 april 1862 farmacie studiosi-examen å apoteket i Naum, numera Vara. Konditionerade

sedan å apoteket i Värnamo från d. 1 juli 1862 till d. 1 juni 1863 samt å apoteket i Köping från d. 4 aug. 1864 till d. 2 sept. 1865. Företog sommaren sistnämnda år en botanisk resa genom en del af Västergötland, Småland och Östergötland. Inskrefs d. 5 okt. 1865 vid farmaceutiska institutet, där han d. 29 maj 1867 aflade apotekarexamen, efter hvilken P. ånyo företog en botanisk exkursion i södra Småland. Förestod sedan från d. 1 aug. 1867 till d. 1 sept. 1872 dåvarande filialapoteket i Strömsholm samt hade anställning å apoteket Kronan i Göteborg från d. 15 sept. 1872 till d. 27 nov. s. å. och på apoteket Lejonet i Kalmar från d. 15 dec. 1872 till d. 1 juli 1873. Förestod från d. 1 nov. 1873 till d. 4 okt. 1877 medikamentsförrådet i Nässjö. Konditionerade sedan å apoteket i Malmköping från d. 24 april 1879 till d. 30 aug. s. å. och blef d. 1 sept. 1879 föreståndare för det under apoteket i Malmköping lydande medikamentsförrådet i Flen, hvilket han förestod till d. 1 okt. 1889, då han erhöll privilegium å apoteket i Vrigstad.

Död d. 28 maj 1895 i Vrigstad.

Gift d. 22 maj 1891 med ANNA MATHILDA JOHANSSON, född d. 1 sept. 1850, dotter till landtbrukaren JOHAN JOHANSSON och ANNA BRITA HOLMBERG.

Äktenskapet var barnlöst.

BERGGREN, BERNDT RUDOLF. Innehade apoteket i Vrigstad åren 1896—1908. (Se under apoteket i Hesselholm.)

PERSSON, CLAËS JOHAN. Var innehafvare af apoteket i Vrigstad åren 1908—11. (Se under apoteket i Säfsjö, sid. 635).

Apoteket i Nässjö.

1881.

Genom K. brefvet d. 15 nov. 1872 bemyndigades K. sundhetskollegium att uppdraga åt någon Nässjö närboende lämplig apoteksinnehafvare att under vanliga villkor tillhandahålla ett medikamentsförråd å nämnda plats i närheten af järnvägsstationen därstädes. Tillståndsbevis att hålla detta medikamentsförråd utfärdades d. 3 febr. 1873 för apotekaren i Vrigstad A. P. Sjöstedt, som inrättade förrådet i en för ändamålet inköpt gård och öppnade detsamma för allmänheten d. 2 aug. 1873. Sedan S. d. 18 nov. 1880 aflidit, hemställde K. medicinalstyrelsen genom skrifvelse af d. 17 jan. 1881 i likhet med ombud för Nässjö församling, att medikamentsförrådet i Nässjö måtte förändras till själfständig apoteksinrättning, då folkmängden på platsen numera betydligt ökats och legitimerad läkare blifvit stationerad där. Genom nåd. brefvet d. 4 febr. 1881 biföll också K. Maj:t denna hemställan.

Privilegiet å det nya apoteket tilldelades d. 6 aug. 1881 dåvarande föreståndaren för medikamentsförrådet å platsen, examinerade apotekaren V. M. Th. Sylvén, som lät afsyna detsamma d. 19 okt. 1881.

Genom K. maj:ts nåd. skrifvelse d. 11 febr. 1887 ålades blifvande innehafvare af apoteket i Nässjö att erlägga en årlig afgift af 400 kronor att utgå halfårsvis i förskott till apotekarkärens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond. Denna afgift höjdes genom K. brefvet d. 23 sept. 1915 till 1200 kronor.

SYLVÉN, VICTOR MAGNUS THEODOR. Innehade apoteket i Nässjö åren 1881—96. (Se under apoteket Lejonet i Landskrona.)

LAGERQVIST, EMIL OSSIAN. Född d. 2 febr. 1845 i Hardeberga församling, Malmöhus län.

Föräldrar: Dåvarande prebende-komministern, sedermera hofpredikanten, prosten och kyrkoherden, fil. d:r OLOF LAGERQVIST, född d. 25 dec. 1807, död d. 12 jan. 1896, och MARGARETA LOVISA HULTMAN, född d. 5 juli 1811, död d. 20 nov. 1883.

Efter skolstudier i Ystad åren 1854—61 aflade L. sistnämnda år examen för inträde vid krigsskolan å Karlberg, men öfver gick följande år till apotekarbanan. Antogs nämligen i maj 1862 till elev å apoteket Lejonet i Landskrona, där han d. 30 maj 1865 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade sedan till okt. s. å. på nämnda apotek, därefter å apoteken i Ystad från d. 1 okt. 1865 till d. 15 mars 1866, i Ronneby från d. 17 mars 1866 till d. 1 okt. s. å. samt i Åby, numera Klipan, till d. 1 juni 1867. Aflade d. 31 maj 1870 apotekar-examen och tjänstgjorde sedan å apoteket i Norrtälje från sept. 1870 till juni 1871 samt på apoteket Lejonet i Gäfle från d. 1 juli 1871 till d. 1 jan. 1873. Var från d. 1 april 1873 till d. 1 dec. 1874 föreståndare för dåvarande medikamentsförrådet i Storvik samt efter kortare anställning å apoteket Örnen i Karlstad från d. 27 sept. 1875 till 1890 föreståndare för dåvarande medikamentsförrådet i Uddeholm. Undfick d. 19 aug. 1890 privilegium å apoteket i Ekeberga, sedermera Lenhofda, och erhöll d. 9 juli 1896 transport till apoteket i Nässjö. Åtnjöt från 1903 till sin död befrielse från skötseln af sitt apotek.

Död d. 25 nov. 1914 i Kristinehamn.

Gift 1) d. 20 maj 1885 med IDA MARIA ASKELÖF, född d. 12 juli 1857, död d. 12 dec. 1900, dotter till aktuarien KARL GUSTAF ASKELÖF och WILHELMINA KUHLMAN.

Barn: ANNA, född d. 5 april 1886, gift d. 9 juli 1905 med förste postexpeditören KARL ERIK WESTMAN, född d. 11 juni 1878.

2) d. 14 juli 1904 med ANNA SOFIA HULTMAN, född d. 18 maj 1871, dotter till häradskrifvaren KRISTIAN HULTMAN och AGNES CECILIA ZETZELL.

LEANDER, JOHAN ANDERS. Född d. 19 maj 1858 i Bosebo socken, Jönköpings län.

Föräldrar: Hemmansägaren JOHANNES ANDERSON, född d. 28 jan. 1828, och LOVISA JOHANSSON, född d. 28 sept. 1833, död d. 30 mars 1899.

L. genomgick sex klasser af Göteborgs högre allmänna läroverk samt antogs d. 1 juli 1876 till elev på apoteket Kronan i nämnda stad. Aflade d. 28 maj 1880 farmacie studiosi-examen; tjänstgjorde därefter å samma apotek till d. 14 maj 1885 samt å apoteket i Skene från d. 1 juni s. å. till d. 23 juni 1891. Inskrefs höstterminen sistnämnda år vid farmaceutiska institutet och undergick apotekarexamen d. 19 maj 1893. L. var därefter anställd å apoteket Kronan i Göteborg från d. 19 juni 1893 till d. 24 okt. s. å., på apoteket i Hvetlanda från d. 1 nov. 1893 till d. 1 april 1897, ånyo på Kronan i Göteborg från denna dag till d. 15 aug. s. å. Förestod sedan från d. 1 sept. 1897 till d. 22 juli 1903 dåvarande medikamentsförrådet i Älfkarleö samt tjänstgjorde, efter förrådets förändring till själfständigt apotek, till d. 25 okt. 1904 därstädes. Tilldelades d. 27 aug. 1904 personligt privilegium å apoteket i Älfsbyn och innehade därjämte från 1909 dåvarande medikamentsförrådet i Jörn. Erhöll d. 18 febr. 1916 transport till apoteket i Nässjö.

L. var under vistelsen i Älfsbyn hufvudman för därvarande sparbank.

Apoteket i Södra Unnaryd.

1892.

Efter framställning från landstinget i Jönköpings län tillstyrkte K. medicinalstyrelsen hos K. Maj:t, att i samband med beviljandet af årligt statsbidrag åt en extra prov.-läkare i Unnaryds distrikt inom nämnda län med station i Södra Unnaryds kyrkoby ett själfständigt apotek med personligt privilegium skulle anläggas å nämnda plats.

Denna hemställan beviljades äfven genom K. brefvet d. 10 dec. 1892, hvarefter privilegium å anläggandet af detta apotek d. 29 mars 1893 tilldelades examinerade apotekaren Ernst Richard Matérn Lindewald. Efter godkänd afsyning öppnades detsamma d. 29 sept. 1893.

LINDEWALD, ERNST RICHARD MATÉRN. Innehade apoteket i Södra Unnaryd åren 1893—1900. (Se under apoteket i Eksjö, sid. 596).

NYLÉN, JOHAN ALBERT. Född d. 23 jan. 1858 i Eskilstuna socken, Södermanlands län.

Föräldrar: Smeden JOHAN NYLÉN, född d. 12 febr. 1798, död d. 13 jan. 1873, och HEDDA CHRISTINA BJÖRK, född d. 1 juli 1817, död d. 20 mars 1891.

Efter skolstudier i Eskilstuna antogs N. d. 21 juli 1873 till elev på apoteket i Örnköldsvik samt undergick d. 19 juni 1877 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde sedan å nämnda apotek till d. 1 sept. s. å., efter edgång i Laholm d. 1 okt. 1877 å apoteket i samma stad från denna dag till d. 1 sept.

1878, därefter, bland andra apotek, å Nordstjärnan i Stockholm från d. 1 maj 1879 till d. 29 aug. s. å., i Strömstad från d. 1 april 1880 till d. 1 dec. s. å., å Ugglan i Stockholm från d. 20 dec. 1880 till d. 3 febr. 1881, ånyo på Nordstjärnan därstädes från denna dag till d. 8 mars 1884 samt i Arboga från d. 11 mars s. å. till d. 25 sept. 1888. Studerade därefter vid farmaceutiska institutet samt aflade apotekarexamen d. 20 maj 1890, efter hvilken N. hade anställning på apoteket i Arboga till år 1901. Erhöll d. 27 aug. detta år personligt privilegium å apoteket i Södra Unnaryd.

Död d. 2 juni 1905.

Gift d. 29 dec. 1903 med VALBORG SIRI RAMBÄCK, född d. 7 febr. 1882, [gift 2) d. 25 okt. 1914 med bokhandlaren i Karlskoga OSCAR REHNBERG, född d. 14 juni 1864], dotter till civilingenjören BROR KNUT RAMBÄCK och SOFIE LINDSTRÖM.

Barn: GUDRUN HEDVIG SOFIA, född d. 14 jan. 1905.

INNINGS, ANDERS JOHAN. Var innehafvare af apoteket i Södra Unnaryd åren 1905—14. (Se under apoteket i Kungälf).

RYDHOLM, RUDOLF ZACKEUS. Född d. 24 nov. 1866 i Askersund.

Föräldrar: Skräddarmästaren ANDERS RYDHOLM, född d. 25 mars 1837, död d. 22 aug. 1909, och VILHELMINA BEATA ELG, född d. 2 dec. 1841, död d. 25 juni 1908.

Efter skolundervisning i Askersund, Norrtälje samt vid högre allmänna läroverket å Södermalm i Stockholm antogs R. d. 23 juni 1885 till elev på apoteket i Norrtälje. Undergick d. 22 jan. 1890 farmacie studiosi-examen samt var därefter anställd å apoteken i Mora från d. 22 maj sistnämnda år till d. 30 jan. 1895, i Oskarshamn från d. 1 febr. 1895 till d. 6 nov. 1896, i Skene från denna dag till d. 20 dec. 1899, i Östhammar från d. 26 febr. 1900 till d. 1 sept. 1903 samt å Hjorten i Kalmar från d. 3 sept. 1903 till d. 1 sept. 1909. Inskrefs vid farmaceutiska institutet hösten s. å. samt aflade apotekarexamen d. 16 maj 1911. Förestod därefter dåvarande medikamentsförrådet i Säfsjö under juni månad s. å., konditionerade å dåvarande medikamentsförrådet i Åsheda juli månad, å Lejonet i Kalmar aug. och sept. samt i Lenhofda okt. månad 1911.

Var sedan föreståndare för dåvarande medikamentsförrådet i Åsheda från d. 1 nov. sistnämnda år till d. 5 nov. 1914 samt tjänstgjorde å apoteket i Säfsjö från d. 6 nov. 1914 till d. 1 april 1915. Erhöll d. 11 dec. 1914 personligt privilegium å apoteket i Södra Unnaryd, hvilket afsynades för Rydholms räkning d. 30 april 1915.

Gift d. 16 mars 1904 med MARIA ELISABETH SVENSSON, född d. 25 mars 1876, dotter till klockaren och organisten CARL ADOLF SVENSSON och ULLA RYDEMAN.

Barn: HJÖRDIS MARGARETA ELISABETH, född d. 21 maj 1905;
— KARIN INGEBORG MARIA, född d. 4 okt. 1908.

Apoteket i Tranås.

1893.

Efter ansökan enligt kommunalstämmobeslut d. 25 juli 1887 om inrättandet af ett själfständigt apotek eller ett medikamentsförråd i Tranås bemyndigades K. medicinalstyrelsen genom K. brefvet d. 3 febr. 1888 uppdraga åt lämplig apoteksinnehafvare att under vanliga villkor tillhandahålla ett medikamentsförråd i Tranås köping, dock ej längre än till 1893 års utgång, samt med skyldighet för vederbörande kommunalmyndigheter att under år 1893 inkomma med und. hemställan om medikamentsförrådets bibehållande, upphörande eller förändring till själfständigt apotek. Tillstånd att hålla nämnda medikamentsförråd meddelades d. 3 febr. 1888 apotekaren i Boxholm J. O. L. Kocken, hvilken lät afsyna förrådet d. 10 dec. s. å. Den 29 juli 1893 öfverlämnades genom K. bhde i Jönköpings län till K. Maj:t ställd skrifvelse från utsedda ombud för kommunerna med und. ansökan, att medikamentsförrådet måtte fortfarande få bibehållas under 5 år f. o. m. den 1 jan. 1894. Till stöd för denna anhållan anfördes hufvudsakligen, att Tranås läkar-distrikt hade en folkmängd uppgående till 10,000 personer, hvaraf 1,500 tillhörande Tranås köping, att utom extra prov-läkaren äfven en enskild praktiserande läkare och en veterinär vore bosatta på platsen samt att inkomsten å medikamentsförrådet förutom lön till föreståndaren vore bevillningstaxerad till 3,000 kr. årligen. K. bhde anhöll för sin del om antingen bifall till den gjorda ansökningen eller inrättandet af ett själfständigt apotek i Tranås köping. Med öfverlämnande af ett af innehafvaren af ifrågavarande medikamentsförråd afgifvet yttrande hemställde därefter K. medicinalstyrelsen, att K. Maj:t täcktes dels medgifva, att inom Tranås köping måtte inrättas ett nytt själfständigt apotek med personligt privilegium, dels ock förordna, att under tiden intill dess det nya apoteket

kunde hinna blifva afsynadt, medikamentsförrådet måtte fortfara på samma plats samt att den, som erhöle privilegium å det nya apoteket i Tranås, skulle vara skyldig att inlösa medikamentsförrådets fullgoda varulager och inventarier. K. medicinalstyrelsen hemställde därjämte, att samma apotek måtte åsättas en årlig afgift af 300 kronor att halfårsvis i förskott utbetalas till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond, hvilken afgift dock, enär den blifvande privilegieinnehafvaren finge vidkännas ganska dryga kostnader för apotekets anläggning, icke borde utgå förr än två år förflutit, efter det apoteket blifvit afsynadt och godkänt. Genom nåd. brefvet d. 6 okt. 1893 föreskref äfven K. Maj:t inrättandet af ett själfständigt apotek i Tranås köping samt biföll K. medicinalstyrelsens öfriga i ärendet gjorda framställningar.

Privilegium å inrättandet af detta apotek tilldelades d. 30 mars 1894 examinerade apotekaren G. Th. Carpelan, och afsynades detsamma d. 30 och 31 aug. s. å. Apoteket inrättades först i förutvarande medikamentsförrådets lokaler, från hvilka det 1899 flyttades till ett vid Storgatan inköpt hus, där det öppnades efter d. 18 okt. s. å. skedd afsyning. Erhöll 1911 nya rymligare lokaler i en nybyggd del af samma fastighet.

Genom K. civildep:ts ämb.-skr. d. 31 mars 1905 höjdes den apoteket åliggande årliga afgiften till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond till 400 kronor.

CARPELAN, GUSTAF THEODOR. Var innehafvare af apoteket i Tranås åren 1894—1904. (Se under apoteket Kronan i Linköping, sid. 480).

PERSSON, JOHN. Född d. 17 sept. 1854 i Glimåkra, Kristianstads län.

Föräldrar: Hemmansägaren PER JOHNSON, född d. . . . 1823, död d. . . . maj 1914, och KARIN TRUEDSDOTTER, född d. . . . 1830, död d. . . . mars 1913.

P. erhöil undervisning vid Kristianstads högre allmänna läroverk åren 1866—72 samt antogs till elev å apoteket i Simris-

hamn d. 2 sept. 1872. Aflade farmacie studiosi-examen d. 29 maj 1876, hvarefter han tjänstgjorde å apoteket i Hessleholm till d. 23 maj 1879. Återvände efter anställning å apoteken i Västervik och Västerås i mars 1881 till Hessleholm, där han stannade till slutet af aug. 1888. Inskrefs hösten detta år vid farmaceutiska institutet och undergick apotekarexamen d. 19 maj 1890. Tjänstgjorde sedan kortare tid å apoteken i Sveg och Laholm, från d. 16 mars 1891 till d. 16 aug. 1894 å apoteket Svanen i Stockholm samt å apoteken i Kungälf och Mora, å senare platsen som föreståndare under vakans. Förestod därefter apoteket i Hessleholm från d. 1 okt. 1896 till d. 1 juni 1899; konditionerade å olika platser till nov. 1902 samt å apoteket i Södertälje från denna tid tills P. d. 31 mars 1905 erhöll personligt privilegium å apoteket i Tranås, hvilket för hans räkning afsynades d. 20—22 sept. s. å.

Framstående kännare af mossor har P. genom exkursioner i olika delar af landet lämnat omfattande bidrag till kännedomen om särskildt lefvermossornas utbredning. Har själf publicerat blott ett par smärre meddelanden i Botaniska notiser, men hans fynd hafva utnyttjats af såväl svenska som utländska forskare på området.

Apoteket i Säfsjö.

1911.

Sedan K. medicinalstyrelsen 1897 på därom gjord ansökan tillstyrkt inrättandet af ett medikamentsförråd i Säfsjö, föreskrefs genom K. brefvet d. 31 dec. 1897 inrättandet af ett sådant å nämnda plats. Den 7 mars följande år uppdrogs åt innehafvaren af apoteket i Vrigstad att tillhandahålla detsamma. Lokaler för medikamentsförrådet förhyrdes i huset Gröndal n:o 18, där det efter d. 28 och 29 nov. 1898 verkställd afsyning öppnades för allmänheten.

Genom K. brefvet d. 28 april 1911 föreskrefs indragandet af medikamentsförrådet i Säfsjö i samband med apotekets i Vrigstad förflyttning till förstnämnda plats. Innehafvaren af nämnda apotek, apotekaren C. J. Persson, verkställde d. 10 juni 1912 denna flyttning till förutvarande medikamentsförrådets lokaler, hvilka dock samma dag härjades af eldsvåda. Apoteket var därefter inrymdt i en villa å Säfsjö sanatorium till d. 4 sept. s. å., då det inflyttade i den under tiden åter uppbyggda gamla lokalen. Afsyning ägde därstädes rum d. 4 och 5 mars 1913. Härifrån flyttades apoteket våren 1917 till en för detsamma uppförd tidsenlig byggnad å inköpta tomten Gustafsberg n:o 27, där lokalerna afsynades d. 27—28 april s. å.

PERSSON, CLAËS JOHAN. Född d. 21 febr. 1864 i Borås.

Föräldrar: Landtbrukaren PER PETERSSON, född d. 15 sept. 1827, död d. 16 okt. 1894, och EVA CHARLOTTA LARSSON, född d. 28 april 1829, död d. 19 mars 1910.

Efter skolstudier vid Borås dåvarande femklassiga läroverk och högre latinläroverket i Göteborg antogs P. d. 2 jan. 1884

till elev å apoteket Kronan i sistnämnda stad samt aflade d. 22 sept. 1887 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter å nämnda apotek till d. 1 aug. 1888 samt å apoteket i Möln-dal till d. 29 sept. 1889. Inskrefs hösten s. å. vid farmaceutiska institutet samt undergick d. 20 maj 1891 apotekar-examen. Innehade under studietiden vikariat å apoteken i Skara, Lejonet i Göteborg och Kronan i Borås. Var efter af-lagd apotekarexamen anställd å apoteken i Skene till 1897, i Söderhamn till 1898, å Lejonet och Kronan i Göteborg till 1904 samt å Svanen i Stockholm till 1908. Erhöll d. 13 nov. 1908 personligt privilegium å dåvarande apoteket i Vrigstad, hvilket, enligt föreskrift i K. brefvet d. 28 april 1911, af P. flyttades till Säfsjö. Denna förflyttning ägde rum d. 10 juni 1912.

P. har med varmt intresse deltagit i kårens angelägenheter och beklädt åtskilliga förtroendeposter; så har han 1905 varit vice ordförande och åren 1906—08 kassaförvaltare i farmaceutiska föreningen, åren 1907—09 styrelseledamot i apotekar-kårens lifränte- och pensionskassa. Har jämväl varit styrelse-ledamot i farmaceuternas sjukkassa och ledamot af central-styrelsen för Sveriges farmaceutförbund; är sedan 1906 revisor i Sveriges apotekares kreditaktiebolag.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1915.

Af trycket har P. förutom en del uppsatser och referat i fackpressen utgifvit: *Den femte internationella kongressen för tillämpad kemi i Berlin 2—8 juni 1903 samt ett och annat om apoteksförhållandena i Tyskland*, äfvensom tillsammans med A. Gezelius: *Svenskt porträttgalleri, XVIII, Apotekare*.

Gift d. 18 maj 1898 med THORBORG AMALIA ROMMEL, född d. 16 juni 1868, dotter till grosshandlaren i Varberg CARL WILHELM ROMMEL och ELISABETH CHARLOTTA LUND.

Barn: BJÖRN CARL ROBERT, född d. 31 maj 1899; — EGIL PER OSSIAN, född d. 21 jan. 1901; — THOROLF CLAËS FREDRIK, född d. 14 nov. 1902; — THORBORG MARIA ELISABETH CHARLOTTA, född d. 1 febr. 1905.

Apoteket i Huskvarna.

1905.

Dävarande Huskvarna fabriksamhälle samt Hakarps, Leke-ryds, Svartorps och Skärstads kommuner ingingo 1904 till K. Maj:t med und. begäran om anläggandet af ett själfständigt apotek inom Huskvarna. Till stöd för denna ansökan anfördes, att Huskvarna fabriksamhälle, som under de senaste årtiondena nått en afsevärd utveckling, för sitt behof af medicin vore hänvisadt till apoteken i Jönköping, belägna på öfver 8 km:s afstånd, hvarjämte innevånarne i ofvannämnda socknar börjat anlita den i Huskvarna stationerade läkaren. Då Huskvarna genom sina handelsförbindelser med kringliggande socknar vore en medelpunkt för trakten, syntes platsen äfven vara synnerligen väl ägnad för anläggandet därstädes af en apoteksinrättning. Antalet innevånare i förenämnda socknar utgjorde 10,000, hvaraf ej mindre än 4,220 vore bosatta i Huskvarna, och kunde omsättningen vid en apoteksinrättning å denna plats beräknas uppgå till omkr. 12,000 à 15,000 kronor årligen. Ansökningen remitterades till K. medicinalstyrelsen, som anmodade K. bhde i Jönköpings län att, sedan apoteks-innehafvarna i Jönköping fått tillfälle yttra sig, infordra vederbörande förste prov.-läkares yttrande samt med dessa och eget utlåtande i frågan inkomma till styrelsen. Sedan nämnda myndigheter tillstyrkt inrättandet af detta apotek, anförde K. medicinalstyrelsen för egen del, att det i sjukvårdens intresse syntes önskligt, att det ifrågasatta apoteket komme till stånd, att ett själfständigt apotek i Huskvarna syntes kunna väl bära sig och äfven utgöra den af styrelsen för apotekarkårens lifränte- och pensionskassa föreslagna afgift af 300 kronor samt att inrättandet af ett apotek i Huskvarna icke syntes, i betraktande af omsättningen å apoteken i Jönköping, inverka på sistnämnda apoteks förmåga att utgöra dem åliggande afgifter

till amorteringsfonden. Genom K. brevet d. 7 juli 1905 föreskrefs äfven, att ett själfständigt apotek med personligt privilegium skulle inrättas inom Huskvarna fabrikssamhälle samt förordnades, att blifvande innehafvare af privilegiet skulle vara skyldig att halfårsvis i förskott, från apotekets öppnande räknadt, erlägga en årlig afgift af 300 kronor till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond.

Privilegium å anläggandet af detta apotek tilldelades d. 24 nov. 1905 examinerade apotekaren J. A. I. Baggesen, hvilken i förhyrda lokaler öppnade detsamma för allmänheten efter d. 24 och 25 sept. 1906 verkställd afsyning.

BAGGESEN, JENS AUGUST IMMANUEL. Född d. 5 maj 1859 i Randers, Danmark.

Föräldrar: Fil. kand. FRITZ ANDREAS JOHAN CHRISTIAN BAGGESEN, född d. 3 mars 1827, död d. 2 april 1891, och CHARLOTTE CAROLINE HINRIETTE BLOMBERG, född d. 2 juli 1841, död d. 13 juli 1865.

B. erhöll åren 1867—74 skolundervisning i Köpenhamn, däraf sista året i faderns privatskola därstädes, kompletterade sedan latinet i Göteborg samt antogs d. 29 april 1875 till elev på apoteket i Vrigstad. Aflade å denna plats d. 17 dec. 1879 farmacie studiosi-examen, hvarefter B. tjänstgjorde å samma apotek till i aug. 1883, däraf som föreståndare under vakans dels från d. 22 nov. 1880 till d. 8 okt. 1881, dels från d. 3 mars 1882 till d. 15 aug. 1883. Innehade sedan plats å apoteket i Mölndal från d. 20 aug. s. å. till d. 7 juni 1887 samt från d. 8 juni sistnämnda år till d. 3 juli 1893 å apoteket Vakteln i Halmstad. Studerade därefter vid farmaceutiska institutet samt undergick apotekarexamen d. 16 maj 1895, efter hvilken B. tjänstgjorde på apoteket i Hedemora från d. 6 juni till d. 20 sept. s. å. samt å apoteket i Arvika från d. 21 sept. 1895 till d. 1 mars 1905. Erhöll d. 24 nov. 1905 personligt privilegium å det genom K. brevet d. 7 juli s. å. föreskrifna nya apoteket i Huskvarna, som af B. öppnades d. 26 sept. följande år.

Gift d. 1 sept. 1899 med SELMA NORDIN, född d. 14 juli 1871, dotter till husägaren CHRISTIAN NORDIN och BERNHARDINA STEINBERG.

Barn: DAGMAR BERNHARDINA JENNY VIOLA, född d. 31 maj 1900; — RUTH SELMA EBBA, född d. 22 maj 1902; — HERTHA VILHELMINA, född d. 1 okt. 1905; — RIGMOR BERNHARDINA, född d. 24 febr. 1908; — JENS EMANUEL, född d. 29 okt. 1912.

Kronobergs län.

Växjö.

Apoteket Lejonet.

1716.

Årtalet för anläggandet af apoteket Lejonet i Växjö kan ej med säkerhet fastställas, då handlingar från denna tid gått förlorade genom upprepade stora eldsvådor. Troligt är dock, att apoteket anlades i början af 1700-talet, möjligen år 1716, af från Tyskland inflyttade apotekaren Hindrich Wolff.

Apoteket låg i forna tider vid torget i det s. k. Apiarieska huset, kv. Lejonet 1, Kronobergsgatan n:r 10, hvarifrån det af apotekare B. F. Ekerot 1850 flyttades till Storgatan n:r 2, kv. Djäknen 3, i östra utkanten af staden. Härifrån flyttades apoteket af apotekaren A. S. Trolander d. 30 aug. 1914 till ett nära intill torget beläget hus i kv. Lejonet 3, med adressnummer Kronobergsgatan 6.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 80,000 kronor.

WOLFF, HINDRICH. Född d. . . . i Tyskland.

Föräldrar:

Död d. . . . 1716 i Växjö.

Gift d. . . . med CHRISTINA UHR, född d. . . . 1696, död d. 26 febr. 1745, [gift 2) d. . . . 1717 med apotekaren PETER PLATIN, se nedan], dotter till rådmannen i Växjö SVEN PERSSON UHR och INGEBORG WEDIGE.

Barn: DIDRIK; — JOACHIM.

PLATIN, PETER. Född på 1670-talet i Växjö.

Föräldrar: Lektorn vid Växjö gymnasium, sedermera prosten och kyrkoherden i Nöbbele, teol. d:r PETER SVENSSON PLATIN, född d. . . . 1639, död d. 18 mars 1689, och SIGRID ERLANDSDOTTER HULTENIUS, född d. . . ., död d. . . .

P. genomgick Växjö gymnasium, blef d. 4 juli 1685 student i Åbo och d. 22 aug. 1707 student i Uppsala, där han någon tid studerade medicin. Var sedan anställd å apoteket Kronan i sistnämnda stad till år 1710, då han kallades till Västerås för att därstädes biträda vid skötandet af pestsjuka. Assisterade året därpå doktor Lindelius i Växjö under dennes vistelse vid Medevi brunn samt kallades af generalguvernören friherre Burenskiöld under år 1712 rådande pest till Malmö, hvilken stad då saknade både läkare och apotekare. Antogs år 1714 till brunnsapotekare vid Medevi, men nödgades 1715 af brist på annan utkomst taga plats som informator hos en familj i Småland. Reste 1716 till Karlskrona i afsikt att deltaga i en sjöexpedition. Som detta ej blef af, begaf sig P. därifrån till Växjö, där apotekare H. Wolff samma år aflidit. Gifte sig 1717 med Wolffs änka och öfvertog apoteket; aflade dock ej apotekarexamen förrän 1726. År 1730 förmåddes emellertid P. att lämna apoteket på grund af dels apotekets mindre goda skötsel, dels hustruns olagliga utöfvande af läkarkonsten. Platin arrenderade då under några år gästgifvaregården i Ljungby, å hvilken plats såväl han som isynnerhet hans hustru idkade stor läkarpraktik. Af denna senare behandlades och botades en å gästgifvaregården insjuknad utländsk minister, hvilken till tack härför utverkade, att P. fick doktorsdiplom från Rostock och förordnades till prov.-läkare i Jönköpings län. Från denna tjänst tog han afsked 1749.

Död d. 15 april 1754 i Jönköping.

Gift d. . . . 1717 med CHRISTINA UHR, född d. . . . 1696, död d. 26 febr. 1745, [gift 1) med apotekaren i Växjö HENDRICH WOLFF, (se ofvan)], dotter till rådmannen i Växjö SVEN PERSSON UHR och INGEBORG WEDIGE.

Barn: MARIA, född d. . . ., död d. . . .; — SARA GRETA, född d. . . ., död d. 6 maj 1764, gift 1) d. . . . med organisten i Jönköping H. KRAUS, 2) d. 3 dec. 1763 med fabrikören KOMSKI.

FALCK, DANIEL. Född d. . . . 1690.

Föräldrar:

F. öfvertog 1730 apoteket Lejonet i Växjö och erhöll 1731 privilegium å detsamma, sedan han d. 30 juni s. å. i Stockholm undergått vederbörlig examen. Satte med stora kostnader apoteket i godt skick samt underhöll detsamma så, att det hade få sina likar i riket.

Död d. 24 mars 1751.

Gift d. 18 aug. 1727 med MARIA SVENSDOTTER HJELM, född d. . . ., död före 1746, dotter till borgmästaren i Växjö SVEN HJELM och

APIARIUS, FREDRIC WILHELM. Född d. 28 juli 1722 i Västervik.

Föräldrar: Rådmanen och t. f. borgmästaren i Västervik, REINHOLD APIARIUS, född d. 20 nov. 1694, död d. 23 april 1754, och CATHARINA DE RÉES, född d. . . . 1697, död d. 4 juni 1780.

Sedan A. i in- och utlandet studerat farmaci kom han 1751 till Växjö för att som provisor förestå apoteket därstädes åt apotekare Falcks änka. Inköpte 1752 apoteket samt undfick efter aflagd apotekarexamen d. 21 maj s. å. konung Adolf Fredriks privilegium som stads- och provinsialapotekare. Apoteket skötte A. med stor omsorg, men ägnade sig jämväl åt annan verksamhet; så anlade han jämte sin broder, fabrikör Hans Reinhold Apiarius i Stockholm, en större yllefabrik vid Brantingshus nära Växjö, hvilken fabrik emellertid inom kort nedlades. Efter mannens död behöll änkan apoteket till år 1774.

Död d. 27 juni 1767.

Gift d. 7 okt. 1751 med MARIA WEDIGE, född d. . . . 1723, död d. 10 april 1788, dotter till handlanden och rådmanen PETER WEDIGE och MARIA LIND.

Barn: MAGNUS REINHOLD, född d. 19 juli 1752, död d. 30 april 1828. Apotekare i Växjö; — MARIA CATHARINA, född d. 20 mars 1754, död d. 5 maj 1810, gift 1) d. . . . med domprosten i Växjö, teol. och juris d:r SAMUEL CRONANDER, född d. . . . nov. 1719, död d. 10 april 1801, 2) d. 17 nov. 1804 med lagmannen JOHAN BERGENCREUTZ, född d. 2 mars 1747, död d. 5 mars 1829.

APIARIE, MAGNUS REINHOLD. Född d. 19 juli 1752 i Växjö.

Föräldrar: Apotekaren i Växjö FREDRIC WILHELM APIARIUS, född d. 28 juli 1722, död d. 27 juni 1767, och MARIA WEDIGE, född d. . . . 1723, död d. 10 april 1788.

Efter skolstudier i Växjö och undervisning i farmaci hos fadern blef A. 1768 student i Uppsala, där han vistades i två år. Var därvid en af Carl von Linnés lärjungar samt åtnjöt stipendium af medicinska fakulteten. Konditionerade sedermera på apoteket Enhörningen i Stockholm till d. 23 nov. 1773, då han aflade apotekarexamen. Tillträdde sin aflidne faders apotek i Växjö d. 10 jan. 1774. Erhöll d. 12 febr. 1790 assessors n. h. o. v. Öfverlämnade 1816 apotekets skötsel åt sonen Reinhold Fredrik.

Död d. 30 april 1828 i Växjö.

Gift d. 20 sept. 1786 med JULIANA CHRISTINA LENGQVIST, född d. 3 maj 1767, död d. 27 okt. 1832, dotter till handlanden och rådmannen i Växjö ERIC LENGQVIST och STINA CATHARINA ASKELÖF.

Barn: MARIA CHRISTINA, född d. 20 april 1787, död d. 12 aug. 1842, gift d. 28 april 1809 med handlanden ANDERS BORGARDT, född d. 16 april 1786, död d. 8 dec. 1841; — REINHOLD FREDRIK, född d. 11 nov. 1788 (tvilling), död d. 20 juli 1874. Apotekare i Växjö; — CATHARINA CHARLOTTA, född d. 11 nov. 1788 (tvilling), död d. 20 maj 1852, gift d. 19 sept. 1832 med apotekaren å slottsapoteket å Drottningholm LARS GUSTAF LUNDQVIST, född d. 22 febr. 1787, död d. 18 april 1847; — JULIANA SOFIA, född d. 15 mars 1791, död d. 1 dec. 1792; — GUSTAVA ADOLFINA, född d. 8 juni 1794, död d. 8 nov. 1803; — CARL HAMPUS, född d. 8 juli 1796, död d. 18 april 1806; — FREDRIKA WILHELMINA, född d. 14 dec. 1797, död d. . . ., gift d. 28 juni 1814 med handlanden STEN GIDEON MELANDER, född d. . . . 1783, död d. . . .; — JULIANA SOFIA, född d. 20 nov. 1799, död d. 31 dec. 1829, gift d. 5 febr. 1817 med kaptenen vid K. Kronobergs regemente CLAES CONSTANTIN LAGERMARCK, född d. 29 juli 1782, död d. 17 jan. 1826; — HELENA CATHARINA, född d. 17 sept. 1801 (tvilling), död d. 15 aug. 1808; — ELISABET JAKOBINA, född d. 17 sept. 1801 (tvilling), död d. 3 mars 1809.

APIARIE, REINHOLD FREDRIK. Född d. 11 nov. 1788 i Växjö.

Föräldrar: Assessorn och apotekaren i Växjö MAGNUS REINHOLD APIARIE, född d. 19 juli 1752, död d. 30 april 1828, och JULIANA CHRISTINA LENGQVIST, född d. 3 maj 1767, död d. 27 okt. 1832.

A. genomgick Växjö skola och gymnasium samt blef 1806 student i Uppsala. Var sedan anställd å faderns apotek, hvilket han efter år 1816 undergängen apotekarexamen s. å. öfvertog som föreståndare. Fortfor som sådan till dess han efter moderns död 1832 genom arf blef ägare till detsamma. Innehade sedan apoteket till 1849, då han sålde det; var dock fortfarande bosatt i Växjö. Apoteket hade, då det såldes, i 100 år på tre år när innehafts af samma släkt i tre led; därigenom hade för en stor del af allmogen namnen Apiarie och apotekare blifvit identiska.

Död d. 20 juli 1874 i Växjö.

Gift d. 16 aug. 1833 med FREDRIKA WILHELMINA BERG, född d. 21 april 1800, död d. 6 okt. 1870, dotter till majoren vid K. Kronobergs regemente JOHAN GEORG BERG och CHRISTINA ULRIKA BEXELL.

Barn: JOHAN REINHOLD FREDRIK, född d. 24 april 1834, död d. 17 april 1840; — CARL JULIUS, född d. 19 aug. 1835 (tvilling), död d. 24 sept. 1852; — CHRISTINA GUSTAVA, född d. 19 aug. 1835 (tvilling), död d. 8 juli 1838; — HAMPUS WILHELM, född d. 21 nov. 1836, död d. . . . 1882. Kronofogde i Kinnevalds och Norrvidinge härad; — ERNST HERMAN, född d. 1 jan. 1838, död d. 8 maj 1918. F. d. öfverste i armén och öfverstelöjtnant vid K. Kronobergs regemente.

EKEROT, BROR FREDRIK. Född d. 19 maj 1817 i Kalmar.

Föräldrar: Handlanden och skeppsklareraren PEHR EKEROT, född d. . . . 1776, död d. 21 juli 1847, och MARIA HELLER, född d. . . . 1785, död d. 22 juli 1818.

Efter studier vid Kalmar skola och gymnasium antogs E. d. 1 okt. 1834 till elev å apoteket i Mönsterås, där han aflade farmacie studiosi-examen d. 28 sept. 1837. Konditionerade därefter till hösten 1840 dels å apoteket Lejonet i Kalmar, dels å apoteket Hjorten i Örebro samt undergick d. 18 dec. 1841 apotekarexamen. Var därefter till 1843 anställd å apoteket

Lejonet i Kalmar och från s. å. till sept. 1844 å apoteket Lejonet i Stockholm. Förestod sedan apoteket Lejonet i Kalmar till 1846, då han inköpte apoteket i Högsby; sålde detta redan följande år samt tillträdde efter avslutadt köp d. 1 april 1849 apoteket Lejonet i Växjö, å hvilket han erhöll privilegium d. 1 juni s. å. Innehade detta apotek till d. 1 okt. 1868.

E. valdes vid 1862 års riksdag till ledamot af borgarståndet och bevistade i denna egenskap såväl denna som 1865—66 års riksdag. Efter representationsförändringen var han under riksdagsperioden 1867—69 ledamot af riksdagens andra kammare såsom representant för valkretsen Växjö—Eksjö—Vimmerby. E. var äfven ledamot af landstinget, lasarettsdirektionen i Växjö, länets hushållningssällskaps förvaltningsutskott samt af stadsfullmäktige i sistnämnda stad; var under flera år ordförande i drätselkammaren och stadsfullmäktiges vice ordförande. Var en af dem som kraftigt verkade för åstadkommandet af Kronobergs läns folkhögskola. Var åren 1869—76 chef för Skånes enskilda banks afdelningskontor i Växjö. Ägde boktryckeri i samma stad samt innehade förlagsrätten till Smålands-Posten, Kronobergs läns tidning. Efter det Ekerot lämnat sin plats som bankdirektör, inköpte han egendomen Bergkvara i Kalmar län. Bodde de sista åren af sitt lif i Gemla.

Död d. 13 april 1883 i Gemla och begrafd å Växjö kyrkogård.

Gift d. 14 dec. 1849 med AMALIA MARIA CAROLINA EKEROT, född d. 21 okt. 1823, död d. 14 sept. 1899, dotter till kontraktsprosten, kyrkoherden i Söderåkra pastorat af Kalmar stift, teol. dr OLOF EKEROT och LOVISA CHRISTINA ROTHIEB.

Barn: OLOF PEHR HJALMAR, född d. 13 aug. 1850, död d. 23 dec. 1907. Redaktör för Smålands-Posten 1875—76, sedermera medarbetare i tidningen Morgonbladet, känd under signaturen »Alma Rek»; — ELVIRA MARIA LOVISA, född d. 1 okt. 1852, gift d. 12 sept. 1876 med kaptenen vid K. Kalmar regemente, grefve EDVARD LUDVIG TAUBE, född d. 30 nov. 1836, död d. 18 sept. 1894; — RAGNAR FREDRIK VINCENT, född d. 27 sept. 1853. Landtbrukare; — ADINE JOHANNA AURORA, född d. 2 nov. 1855, död d. 27 april 1859; — EDITH PELLA CHARLOTTA, född d. 9 nov. 1857, död d. 27 juni 1903; — OLGA THERESE CAROLINA, född d. 25 nov. 1858, död d. 10 juni 1870; — GUNNAR AXEL WALDEMAR, född d. 12 maj 1862. Skriftställare.

RYDBERG, KNUF HERMAN. Född d. 22 juli 1843 i Törnestorp, Dannäs församling, Jönköpings län.

Föräldrar: Dåvarande komministern i Dannäs, sedermera kyrkoherden i Göteryds och Traherys församlingar, PETER MAGNUS RYDBERG, född d. 12 aug. 1804, död d. 6 aug. 1870, och ULRIKA BLOMBERG, född d. 25 febr. 1812, död d. 25 sept. 1889.

Efter åtnjuten skolundervisning vid elementarläroverket i Växjö antogs R. d. 2 mars 1858 till elev å apoteket Kärnan i Hälsingborg och aflade farmacie studiosi-examen d. 4 april 1862. Var därefter anställd å nämnda apotek till d. 11 jan. 1864. Inskrefs d. 30 maj s. å. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 16 maj 1866 apotekarexamen. Innehade sommaren 1865 vikariat å apoteket Lejonet i Växjö samt förestod från d. 1 dec. 1866 till d. 3 mars 1868 dåvarande filialapoteket i Gamleby. Inköpte d. 1 okt. 1868 apoteket Lejonet i Växjö, å hvilket han erhöll privilegium d. 22 dec. s. å. Från år 1900 åtnjöt R. tjänstledighet och var bosatt i hufvudstaden.

Rydberg var under många år ledamot af drätselkammaren i Växjö och innehade flera andra kommunala uppdrag därstädes.

Har donerat 5,000 kronor till *Pauvres honteux* i Växjö att förvaltas under namn af »Hildegard Rydbergs donationsfond» och 10,000 kronor för bildandet af tvenne fonder, en lifräntefond å 2,000 kronor och en *pauvres-honteux* fond å 8,000 kronor, ställda under stadsfullmäktiges i Växjö förvaltning.

Död d. 14 juli 1902 i Stockholm.

Gift: 1) d. 26 juni 1868 med HILDEGARD ELISE ANDERSSON, född d. 9 sept. 1844, död d. 18 jan. 1890, dotter till bruksägaren CARL FREDRIK ANDERSSON och JOHANNA NILSSON.

Barn: ELLEN HILDEGARD VICTORIA, född d. 25 maj 1869, död d. 9 juli 1904, gift d. 28 sept. 1897 med byråchefen i K. generaltullstyrelsen JOHN GOTTHARD EWERLÖF, född d. 24 febr. 1863; — ALMA LINNÆA ELISE, född d. 14 sept. 1871, gift d. 15 aug. 1895 med borgmästaren i Sölvesborg FRANS WILHELM PHILIBERT HUMBLA, född d. 19 sept. 1863; — SIGNE GERDA CAROLINA, född d. 27 juni 1873, död d. 29 juni 1874.

2) d. 3 aug. 1899 med SIGNE WILHELMINA MARGARETA CHARLIER, född d. 10 aug. 1876, [gift 2) d. 4 dec. 1905 med godsägaren JENS SNEKKER från Danmark (laglig skilsmässa 1906), 3) d. 28 juni 1909 med lif försäkringsinspektören FOLKE SIX-

TENSON NISBETH, född d. 30 sept. 1881], dotter till postmästaren CARL AUGUST CHARLIER och CHRISTINA OHLSSON.

Barn: RUTH SIGNE AUGUSTA, född d. 13 juni 1901.

HOLLANDER, ARVID. Född d. 16 maj 1849 i Torsåker, Gäfleborgs län.

Föräldrar: Bruksläkaren PER HOLLANDER, född d. 27 okt. 1810, död d. 22 okt. 1859, och CHRISTINA ULRIKA SELLGREN, född d. 24 aug. 1822, död d. 20 okt. 1905.

H. genomgick sex klasser af Gäfle elementarläroverk och anställdes i maj 1863 som elev å apoteket Nordstjärnan i samma stad; aflade därstädes farmacie studiosi-examen d. 19 aug. 1869. Tjänstgjorde sedan från d. 6 sept. 1869 till d. 26 sept. 1870 å samma apotek samt från d. 27 sept. 1870 till d. 1 aug. 1873 å apoteket Markattan, numera Leoparden, i Stockholm. Inskrefs d. 4 okt. 1873 vid farmaceutiska institutet och aflade apotekarexamen d. 27 maj 1875. Förestod åren 1876—93 dåvarande medikamentsförrådet i Billingsfors och var åren 1880—93 äfven kanalinspektör därstädes. Erhöll d. 10 mars 1893 personligt privilegium å apoteket i Tierp och d. 12 aug. 1903 transport till apoteket Lejonet i Växjö. Åtnjöt från 1909 tjänstledighet.

Död d. 4 juli 1913 i Växjö.

Gift d. 12 febr. 1880 med INGA MATHILDA INGEBRETHSEN från Fredrikshald i Norge, född d. 17 nov. 1858, död d. 25 mars 1896, dotter till sjökaptenen MARTIN INGEBRETHSEN och KAREN INGEBRETHSEN.

Fosterdotter: ALDA ULRIKA ELEONORA QVÆRNSTRÖM, född d. 5 sept. 1876, gift d. 14 mars 1899 med köpmannen i Kristiania JOHAN LAE.

TROLANDER, ANDERS SEBASTIAN. Född d. 25 maj 1859 i Segerstad, Skaraborgs län.

Föräldrar: Länsmannen och landtbrukaren NILS VILHELM TROLANDER, född d. 24 febr. 1824, död d. 12 febr. 1910, och KÄROLINA ULRIKA JOSEFINA WIJKSTRÖM, född d. 30 april 1835, död d. 7 febr. 1910.

Efter undervisning vid allmänna läroverket i Askersund åren 1870—72 genomgick T. åren 1872—74 femte och sjätte klas-

serna vid Karolinska högre allmänna läroverket i Örebro samt antogs d. 15 juni sistnämnda år till elev på apoteket Hjorten i samma stad. Aflade farmacie studiosi-examen d. 10 juli 1878 och konditionerade därefter å apoteken Hjorten i Örebro från denna dag till d. 1 okt. 1879, Gripen i Stockholm till d. 18 juni 1880 samt i Askersund till d. 18 sept. 1882. Studerade från hösten s. å. vid farmaceutiska institutet äfvensom vid Stockholms högskola samt undergick apotekarexamen d. 24 maj 1884. Tjänstgjorde därefter å apoteket Kärnan i Hälsingborg från d. 1 juni s. å. till d. 15 sept. 1887, å apoteken i Alingsås från d. 1 jan. till d. 16 mars 1888 och i Vänersborg från denna dag till d. 1 juli 1898. Förestod apoteket i Vara från sistnämnda dag till d. 1 okt. 1904, under hvilken tid T. 1899 inrättade medikamentsförrådet i Herrljunga. Erhöll d. 29 jan. 1904 personligt privilegium å nämnda genom K. brefvet d. 21 aug. 1903 till själfständigt apotek förändrade medikamentsförråd. Tillträdde detta d. 1 okt. 1904, sedan han för samma uppfört en större nybyggnad. Transporterades d. 28 febr. 1914 till apoteket Lejonet i Växjö, hvilket apotek afsynades för Trolanders räkning d. 21 och 22 april s. å.; flyttades af T. nämnda år från dess gamla lokaler, Storgatan n:r 2, till rymliga, välbelägna sådana i huset Kronobergsgatan n:r 6, nära intill Stora torget.

Var under större delen af sin vistelse i Herrljunga vice ordförande i kommunalnämnden samt ordförande och verkställande direktör i det på hans initiativ tillkomna Herrljunga elektriska aktiebolag.

Intresserad botanist innehar T. ett värdefullt och hvad beträffar Skandinavians högre växtarter ganska fullständigt herbarium.

Gift d. 23 mars 1900 med THECLA MARIANNE WALLMAN, född d. 27 febr. 1871, dotter till godsägaren GUSTAF FREDRIK WALLMAN och THECLA JOSEFINA JOACHIMSSON.

Barn: KARIN, född d. 3 jan. 1901; — INGRID THECLA ULRIKA, född d. 4 dec. 1903.

Apoteket S:t Sigfrid.

1903.

I juli 1902 väcktes inom stadsfullmäktige i Växjö förslag om ett nytt apoteks anläggande i nämnda stad. I motionen härom framhölls, att den folkmängd, som vore hänvisad till Växjö apotek för fyllandet af sitt läkemedelsbehof, uppginge till minst 60,000 personer. Med instämmande häri erinrade stadens hälsovårdsnämnd bl. a., att sju leg. läkare utöfvade praktik i Växjö, och att frekvensen af köpare å apoteket, särskildt å marknads- och torgdagar, vore så stor, att expedieringen kräfde längre tid än som för allmänhetens bekvämlighet vore önskvärd. Därjämte föreslog hälsovårdsnämnden, att, därest ett andra apotek komme att inrättas i Växjö, det ena måtte förläggas i den trakt af staden, som läge öster om Klostergatan och det andra i trakten väster om samma gata. Stadsfullmäktige beslöto därefter enhälligt att hos K. Maj:t anhålla om inrättandet af ytterligare ett apotek med läge enligt hälsovårdsnämndens förslag. Sedan genom K. medicinalstyrelsen yttranden inkommit från K. bhde i Kronobergs län, föreståndaren för Växjö apotek och förste prov.-läkaren i länet, förklarade K. medicinalstyrelsen sig icke hafva något att invända emot att ett nytt apotek med personligt privilegium inrättades i Växjö inom den del af staden, som läge väster om Klostergatan, i hvilket fall styrelsen dock ansåge föreskrift böra meddelas, att det äldre apoteket skulle vara förlagdt öster om samma gata.

I enlighet med K. medicinalstyrelsens hemställan föreskref också K. Maj:t genom nåd. brefvet d. 30 jan. 1903 inrättandet i Växjö af ett nytt själfständigt apotek med personligt privilegium. Därjämte skulle K. medicinalstyrelsen efter inhämtadt yttrande från styrelsen för den äldre amorteringsfonden inkomma med förslag, i hvad mån innehafvaren af det nya apoteket skulle vara skyldig utgöra bidrag till nämnda fond.

Genom nåd. brefvet d. 24 april 1903 förordnade K. Maj:t, att detta bidrag skulle utgå efter ett värde af 40,000 kr. intill d. 1 jan. 1910 och af 45,000 kr. för tiden därefter. Samtidigt föreskref K. Maj:t, jämväl på K. medicinalstyrelsens förslag, att af de båda apoteken i Växjö det förutvarande skulle som förut benämnas Lejonet och det nya S:t Sigfrid.

Privilegiet å apoteket S:t Sigfrid tilldelades d. 11 dec. 1903 apotekaren i Älfsbyn A. G. A. Lundberg, som inrättade det samma i huset Storgatan n:r 15, kvarteret Blända n:r 1. Apotekets afsyning ägde rum d. 19, 20 och 21 sept. 1904.

LUNDBERG, ANDERS GUSTAF AXEL. Född d. 18 mars 1850 i Buskåker, Stora Tuna, Kopparbergs län.

Föräldrar: Handlanden ANDERS FREDRIK LUNDBERG, född d. 20 dec. 1794, död d. 23 nov. 1854, och JOHANNA JOHANSSON, född d. 7 juli 1812, död d. 2 mars 1888.

L. inskrefs hösten 1860 i elementarläroverket i Falun, blef d. 25 juni 1866 elev å Hedemora apotek samt aflade där d. 17 dec. 1870 farmacie studiosi-examen. Efter tjänstgöring å samma apotek till d. 20 febr. 1871 kom han d. 18 mars s. å. till Leksand, där han var anställd till d. 31 juli 1874. Hösten s. å. inskrefs L. vid farmaceutiska institutet. Undergick apotekarexamen d. 29 jan. 1880. Vikarierade under studietiden kortare tider å Garnisonssjukhusets apotek samt tjänstgjorde efter aflagd examen på apoteket i Sölvesborg från d. 15 febr. till d. 8 mars 1880, å apoteket Lejonet i Kalmar från d. 11 mars s. å. till d. 1 april 1883, å apoteket Ugglan i Stockholm från d. 1 maj till d. 24 juli s. å., samt ånyo å Lejonet i Kalmar från d. 1 aug. 1883 till d. 4 jan. 1884. Var sedan anställd å apoteket Lejonet i Malmö från d. 15 jan. till d. 19 maj 1884, å apoteket i Åsum, Sjöbo från d. 22 maj till d. 13 dec. 1884, å apoteket Lejonet i Uppsala från d. 1 jan. 1885 till d. 11 nov. 1889, å apoteket Lejonet i Kalmar från d. 16 nov. 1889 till d. 1 sept. 1891, däraf större delen af tiden som föreståndare, samt på apoteket Örnen i Stockholm. Förestod apoteket i Simrishamn från d. 1 juni 1892 till d. 1 juni 1897. Erhöll d. 22 jan. 1897 personligt privilegium å apoteket i Älfsbyn samt d. 11 dec. 1903 privilegium å nya apoteket S:t Sigfrid i Växjö.

Död d. 16 april 1916 i Växjö.

Gift d. 8 febr. 1890 med HELENA AMANDA VILHELMINA PSILANDERSKJÖLD, född d. 6 juni 1863, dotter till löjtnanten vid Marinregementet TIODOLF NILS HANS KRISTIAN MALTE WILHELM PSILANDERSKJÖLD och AMANDA KRISTINA HOLMSTRÖM.

Barn: BIRGER AXELSSON, född d. 23 nov. 1890. Juris kand. Löjtnant i K. Karlskrona grenadjärregementes reserv; — YNGVE AXELSSON, född d. 23 juli 1892, död d. 11 juli 1911; — AINA AMANDA JOHANNA, född d. 19 juni 1894. Elev vid dr. Arvidssons gymnastiska institut i Stockholm; — IVAR AXELSSON, född d. 6 maj 1896. Banktjänsteman i Stockholm; — INGRID HELENA ELISABETH, född d. 3 maj 1898; — EIVOR HILDA SOFIA, född d. 23 juni 1900; — RUTH KERSTIN AUGUSTA, född d. 23 sept. 1902; — ASTRID ALMA MARIA, född d. 1 jan. 1904; — SVEN AXELSON, född d. 11 mars 1906; — RAGNAR AXELSSON, född d. 1 mars 1908; — DAGMAR MARGARETA WILHELMINA, född d. 30 juli 1909.

JONSSON, PETRUS ANDERS. Född d. 2 aug. 1862 i Röjeråsen, Rättviks socken, Kopparbergs län.

Föräldrar: Hemmansägaren PETRUS JON ANDERSSON, född d. 1 juli 1832, död d. 6 sept. 1899, och LIND' MARGARETA OLS-DOTTER, född d. 20 jan. 1833, död d. 26 juli 1902.

Efter skolundervisning vid elementarläroverket i Falun åren 1876—81 antogs J. d. 20 okt. 1881 till elev å apoteket Kronan i Uppsala. Aflade farmacie studiosi-examen d. 23 sept. 1885. Var därefter anställd å nämnda apotek till d. 29 sept. 1889, då J. inskrefs vid farmaceutiska institutet, där han undergick apotekarexamen d. 22 maj 1891. Tjänstgjorde från d. 15 maj till den 1 sept. 1890 å apoteket Kronan i Uppsala samt efter af-lagd examen å apoteken i Kungsbacka från d. 20 juni 1891 till d. 5 aug. 1892, Kärnan i Hälsingborg till d. 1 aug. 1893, Svanen i Lund till d. 1 aug. 1899, i Orsa till d. 1 juli 1900, Lejonet i Jönköping till d. 1 febr. 1903, i Mälilla till d. 2 juli s. å., i Svenljunga till d. 17 juli 1904 samt å Kronan i Borås till d. 15 aug. 1906. Erhöll d. 16 juni 1906 personligt privilegium å apoteket i Åsele med under detsamma lydande medikamentsförråden i Dorotea och Vilhelmina samt d. 8 dec. 1916 transport till apoteket S:t Sigfrid i Växjö.

Gift d. 12 sept. 1906 i Jönköping med LYDIA AUGUSTA MARIA HELLBERG, född d. 9 jan. 1880, dotter till hofrättskommisarien CLAËS HENRIK HELLBERG och MARIE LOUISE HELLBERG.

Fosterdotter: LILLY JOHANNA JONSSON, född d. 16 juni 1908.

Apoteket i Ljungby.

1823.

D. 23 dec. 1823 erhöill apotekaren J. Perman K. sundhetskollegij tillstånd att inrätta ett apotek i Ljungby, hvilket efter verkställd afsyning öppnades i juli 1824.

Apoteket förlades först till nuvarande Hammarska huset vid sydöstra delen af gamla torget, där det bibehölls tills apotekaren S. E. Berg flyttade detsamma till Eskilsgård vid nordvästra sidan af samma torg. Härifrån flyttades det inom kort af nämnde B. till sina nuvarande likaledes vid gamla torget belägna lokaler i ett nybyggt hus å en från samma gård afsöndrad lägenhet. Af apotekare A. Lundgren uppfördes här en tillbyggnad för laboratoriet och inredde sedermera apotekare F. Hj. Fagerholm ny apotekslokal med drog- och analysrum. Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 25,000 kronor.

PERMAN, JACOB. Född d. 16 april 1794 i Östersund.

Föräldrar: Apotekaren SAMUEL PERMAN, född d. 3 april 1760, död d. 19 sept. 1839, och MARIA MARGARETA WASELL, född d. . . . 1763, död d. 25 okt. 1815.

Efter skolstudier såväl vid Frösö trivialskola som Härnösands gymnasium antogs P. d. 1 april 1810 till elev å apoteket Hjorten i Östersund samt aflade därstädes d. 1 april 1815 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde sedan till den 1 okt. 1817 å nämnda apotek, därefter till mars 1820 å apoteket Korpen i Stockholm. Apotekarexamen aflade P. d. 19 okt. 1819, då han under sin kondition beredts tillfälle såväl till privat undervisning som att bevista de offentliga föreläsningar i kemi och farmakologi, som höllos i Stockholm. Konditionerade sedan

från d. 1 april 1820 till aug. 1822 å apoteket i Ystad, därefter i Borgholm. Under sin tjänstgöring å sistnämnda plats sökte och erhöll P. d. 23 dec. 1823 K. sundhetskollégii tillstånd att inrätta ett apotek i Ljungby. Lämnade i febr. 1824 Borgholm i och för anläggandet af detta apotek, som afsynades i juli s. å. Erhöll äfven af K. sundhetskollégium d. 2 aug. 1824 utfärdadt apotekardiplom och tilldelades af K. Maj:t d. 25 aug. s. å. privilegium å apoteksinrättningen vid Ljungby tingsställe. Sålde apoteket d. 1 dec. 1838, hvarefter P. under några år var handlande i Ljungby.

Död d. 1 mars 1850 i Ljungby.

Gift d. 3 april 1824 med MARIA CHRISTINA SVENSSON, född d. . . . 1798, död d. 22 nov. 1867 i Ljungby.

Barn: SOFIA ALBERTINA MARIA, född d. 22 juni 1822, död d. 18 maj 1870; — MATHILDA CHARLOTTA, född d. 27 nov. 1825, död d. . . . 1894, gift d. 23 sept. 1847 med dåvarande kommissionslandtmätaren, sedermera förste landtmätaren i Kristianstads län ALFRED EMIL MODÉE, född d. 9 sept 1822, död d. 24 juli 1882; — SAMUEL JOHAN, född d. 18 sept. 1835. Elev å apotek i Uppsala, därefter sjöman; icke afhörd sedan 1866; — OSKAR FRITHIOF, född d. 24 juni 1837. 1851 anställd i handel i Östersund, blef därefter sjöman; ej afhörd sedan 1867.

BERG, SVEN EDVARD. Född d. 24 okt. 1808 i Veinge församling, Hallands län.

Föräldrar: Kronofogden i Laholms fögderi AXEL DETLOF BERG, född d. 22 okt. 1773, död d. 16 aug. 1837, och AURORA LINDBERG, född d. 30 okt. 1781, död d. 26 aug. 1843.

Efter undervisning i Laholms skola antogs B. d. 25 okt. 1824 till elev å apoteket i nämnda stad, där han d. 26 okt. 1827 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade sedan å samma apotek till febr. 1828 samt å apoteket i Karlshamn från d. 1 maj 1828 till d. 30 nov. 1830. Aflade d. 13 dec. 1832 apotekarexamen, hvarefter B. tjänstgjorde å apoteket Lejonet i Stockholm från d. 16 sept. 1833 till d. 16 sept 1836. Köpte och tillträdde apoteket i Ljungby år 1838 och erhöll privilegium å detsamma d. 12 maj 1841. Sålde apoteket 1867 och flyttade till egendomen Gustafsfors i Pjetteryds socken af Kronobergs län. Bosatte sig efter dennas försäljning år 1869 ånyo i Ljungby.

Död d. 6 dec. 1872 i Ljungby.

Gift d. 24 okt. 1842 med OTTILIANA HELENA KJÖLLERSTRÖM, född d. 25 sept. 1817, död d. 26 mars 1879, dotter till fänriken CASPER HENRIK KJÖLLERSTRÖM och JOHANNA MARGARETA PÄHLMAN.

Barn: AURORA JOHANNA PETRONELLA, född d. 21 juli 1844, gift d. 22 okt. 1874 med handelsinstitutsföreståndaren i Köpenhamn PETER ROBERT WIRÉN, född d. 10 april 1825, död d. 16 maj 1897; — OTTO MAGNUS DETLOF, född d. 5 sept. 1847. Läroverksadjunkt i Karlshamn; — SIGRID AURORA, född d. 29 april 1849. Sjuksköterska; — ANNA EMILIA, född d. 29 april 1854, död d. 17 jan. 1855.

LUNDGREN, ALFRED. Född d. 20 nov. 1840 i Floda församling, Södermanlands län.

Föräldrar: Hautboisten vid K. Södermanlands regemente, sedermera handlanden JOHAN LUNDGREN, född d. 20 aug. 1778, död d. 13 maj 1850, och BRITA CHRISTINA FLODIN, född d. 23 febr. 1797, död d. 24 dec. 1847.

Efter skolstudier vid Nyköpings elementarläroverk åren 1850—56 antogs L. d. 4 juli 1856 till elev å Daga härads apotek, sedermera apoteket i Björnlunda, numera i Gnesta, samt aflade farmacie studiosi-examen d. 5 dec. 1860 inför apotekarsocietetens direktion. Konditionerade därefter å samma apotek till d. 30 sept. 1862. Höstterminen s. å. inskrefs L. vid farmaceutiska institutet samt undergick d. 28 maj 1864 apotekarexamen. Tjänstgjorde sommaren s. å. å apoteken i Malmköping och i Daga härad, därefter från d. 1 nov. 1864 till d. 1 sept. 1865 å apoteket Kärnan i Hälsingborg samt från okt. 1865 till april 1867 ånyo å Daga härads apotek. Köpte d. 1 maj 1867 apoteket i Ljungby, å hvilket L. erhöll privilegium d. 24 sept. s. å.

Under en följd af år var L. medlem af Kronobergs läns landsting samt till 1888 ledamot af styrelsen för Vislanda—Bolmens järnväg. Åren 1886—87 var han ordförande i nämnda järnvägsstyrelse och järnvägens verkställande direktör; var vice ordförande i direktionen för Ljungby lasarett. Flera gånger påtänkt till riksdagsman såväl i första som andra kammaren lade dock hans på senare tiden ökade sjuklighet bestämda hinder för mottagandet af dessa uppdrag.

R. V. O. år 1885.

Död d. 27 febr. 1890 i Ljungby.

Gift d. 17 sept 1869 med ANTOINETTA OLIVIA AMANDA KLINTBERG, född d. 2 dec. 1840, död d. 17 febr. 1904, dotter till prosten och kyrkoherden i Nährs pastorat, fil dr. MATIAS KLINTBERG och ANTOINETTE VIRGINIA AGRELL.

Barn: CARL ALFRED, född d. 2 juli 1870, död d. 26 febr. 1871; — CARL, född d. 18 nov. 1871. Med. lic. Förste prov.-läkare i Västernorrlands län.

UNGE, ADOLF CARL. Född d. 12 dec. 1840 i Grönby församling, Malmöhus län.

Föräldrar: Dåvarande vice pastorn därstädes, sedermera kyrkoherden i Mellangrefvie CARL ADOLF UNGE, född d. 19 jan. 1802, död d. 3 juli 1875, och MARGARETA KRISTINA SMITH, född d. . . . 1813, död d. 9 febr. 1859.

Efter erhallen undervisning dels vid katedralskolan i Lund, dels vid därvarande realskola antogs U. d. 1 nov. 1856 till elev å apoteket i Ystad. Aflade farmacie studiosi-examen d. 25 jan. 1861, hvarefter han tjänstgjorde å samma apotek till d. 4 sept. 1862. Inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet och aflade apotekarexamen d. 28 maj 1867. Var där- efter ånyo anställd å apoteket i Ystad till d. 6 april 1871, då han blef föreståndare för under detta apotek lydande dåvarande medikamentsförrådet i Skurup. Erhöll d. 14 nov. 1890 personligt privilegium å apoteket i Ljungby och innehade åren 1895 —1903 äfven dåvarande medikamentsförrådet i Älmhult.

Unge var från 1893 ledamot af styrelsen för Sunnerbo härads sparbank i Ljungby.

Död d. 16 okt. 1912 i Växjö.

Ogift.

FAGERHOLM, FABIAN HJALMAR. Född d. 8 dec. 1857 å Engaholm, Aringsås socken, Kronobergs län.

Föräldrar: Inspektoren CARL FAGERHOLM, född d. 22 febr. 1818, död d. 4 april 1905, och ANNA LYSHOLM, född d. 22 mars 1828.

Efter förberedande folkskolekurs intogs F. hösten 1867 i Växjö allmänna läroverk samt antogs d. 28 juni 1874 till elev å apoteket i Tingsås, numera Tingsryd. Aflade farmacie stu-

diosi-examen d. 26 nov. 1877. Konditionerade sedan kortare tid å apoteket i Tingsås, därefter å apoteken Gripen och Fenix i Nyköping till hösten 1881, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Undergick apotekarexamen d. 17 maj 1883. Efter kortare vikariat å apoteket Lejonet i Växjö antog F. sistnämnda år anställning på apoteket Lejonet i Malmö, men lämnade denna plats redan i nov. s. å. för att återvända till apoteket Lejonet i Växjö, där han stannade till juni 1888. Var från detta år till hösten 1891 föreståndare för apoteket i Ljungby. Konditionerade därefter å apoteket Gripen i Sundsvall till våren 1895, hvilket år han på sommaren företog en resa till Holstein och Schleswig för att studera apoteksförhållandena därstädes. Efter hemkomsten tjänstgjorde F. ett par månader å apoteket i Nässjö i afvaktan på inrättandet af dåvarande medikamentsförrådet i Älmhult, hvars föreståndare han blef från dess afsyning i jan. 1896. Erhöll den 4 dec. 1903 personligt privilegium å det genom K. brevet d. 24 juli s. å. till själfständigt apotek förändrade medikamentsförrådet i Älmhult. Transporterades d. 25 april 1913 till apoteket i Ljungby, hvilket afsynades för Fagerholms räkning d. 11 och 12 nov. s. å.

Under sin vistelse i Älmhult var F. ledamot af hälsovårdsnämnd och skolråd äfvensom af styrelsen för bankaktiebolaget Södra Sveriges kontor därstädes.

Gift d. 8 dec. 1894 med EMILIE PETERSEN, född d. 31 mars 1868 i Kiel, dotter till speditören JULIUS PETERSEN och KAROLINA REIMAN.

Barn: ANNA, född d. 15 jan. 1896; — KARL RUDOLF, född d. 18 mars 1899; — NILS GUSTAF, född d. 1 jan. 1907.

Apoteket i Lenhofda.

1859—1917.

På ansökan af apotekaren C. G. Nyblæus medgaf K. brefvet d. 20 jan. 1847, att ett själfständigt apotek af denne finge inrättas vid eller i trakten af Kosta glasbruk i östra delen af Kronobergs län. Som N. emellertid ej begagnade sig af denna rättighet, erhöll apotekaren B. F. Ekerot på Lejonet i Växjö genom K. brefvet d. 5 okt. 1853 rätt att anlägga ett filialapotek i Ekeberga, hvilket dock ej heller kom till stånd, hvarför K. maj:t genom nåd. brefvet den 23 okt. 1854 till K. sundhetskollégium föreskref, att ifrågavarande apoteksinrättning »måtte såsom själfständig och för sig få kungöras till hugade och kompetente sökandes efterrättelse, på det sedermera den skickligaste bland dem måtte varda af Eder i underdånighet anmäld till erhållande af nådigt privilegium å samma inrättning».

Den 18 mars 1856 erhöll exam. apotekaren Jakob Widgren privilegium å anläggandet af detta apotek i trakten af Kosta glasbruk inom Ekeberga distrikt, men då W. ännu i nov. 1857 ej vidtagit någon åtgärd härför, förklarades han genom K. brefvet d. 11 dec. s. å. privilegiet förlustig. Genom nåd. brefvet den 30 juli 1859 erhöll då exam. apotekaren N. B. Wallén personligt privilegium å samma apoteksinrättning, hvilken anlades af honom i Ekeberga socken i närheten af kyrkan och efter skedd afsyning d. 12 juli 1860 öppnades för allmänheten. Apoteket flyttades 1861 till Lenhofda, där det under ett af de närmast följande åren inrymdes i ett nyuppfördt hus, till stor del en gåfva af sockenborna.

Då emellertid omsättningen å apoteket i Lenhofda en längre tid varit så ringa, att apoteket kunnat bereda sin innehafvare skälig bärgning endast under den förutsättningen, att denne erhållit i uppdrag att tillhandahålla ett medikamentsförråd i Åsheda, hemställde K. medicinalstyrelsen genom skrivelse d. 13

juli 1916, att det då vakanta apoteket i Lenhofda skulle flyttas till Åsheda municipalsamhälle och att det å sistnämnda plats befintliga medikamentsförrådet skulle upphöra. I sammanhang härmed föreslogs, att ett medikamentsförråd skulle tillhandahållas vid Lenhofda intill utgången af år 1920. Genom nåd. brefvet d. 25 aug. 1916 biföll äfven K. Maj:t denna K. medicinalstyrelsens hemställan samt föreskref, att apotekets i Lenhofda förflyttning till Åsheda skulle verkställas så snart ske kunde efter ingången af år 1917.

WALLÉN, NILS BERNHARD. Var åren 1859—84 innehafvare af apoteket i Lenhofda. (Se under apoteket i Skara.)

HERMANSON, BROR EMIL LORENZ. Född d. 11 nov. 1843 i Karlskrona.

Föräldrar: Sjökaptenen LORENZ WILHELM HERMANSON, född d. 1 juni 1815, död d. 25 mars 1859 i Bangkok, och FREDRIKA CHARLOTTA HALÉN, född d. 22 mars 1809, död d. 20 jan. 1880.

Efter skolstudier åren 1852—58 vid elementarläroverket i Karlskrona samt erhållen privat undervisning medföljde H. som s. k. extra kadett på korvetten Eugenie's sommarexpedition år 1858. Antogs emellertid på hösten s. å. till elev å apoteket Enhörningen i Göteborg. Aflade farmacie studiosi-examen d. 19 dec. 1862 och apotekarexamen d. 19 maj 1874. Tjänstgjorde uteslutande på apoteket Enhörningen i Göteborg samt erhöll d. 30 dec. 1884 personligt privilegium å apoteket i Ekeberga (Lenhofda).

Död d. 25 jan. 1890 i Lenhofda.

Gift d. 23 okt. 1878 med JOSEFINE ELISABET SJÖBERG, född d. 12 maj 1854, dotter till sakköraren FERDINAND SJÖBERG och CAROLINA ANDERSSON.

Barn: ELLEN ELISABET, född d. 25 jan. 1882, gift den 7 juni 1910 med postexpeditören LARS JOHAN FREDRIK SKOUGH, född d. 15 juni 1880.

LAGERQVIST, EMIL OSSIAN. Innehade apoteket i Lenhofda åren 1890—96. (Se under apoteket i Nässjö, sid. 627.)

DANIELSON, CARL JOHAN. Var åren 1896—1903 innehafvare af apoteket i Lenhofda. (Se under apoteket Vasen i Linköping, sid. 476.)

LUNDGREN, EMIL PER GUSTAF. Innehade personliga privilegiet å apoteket i Lenhofda åren 1904—16. (Se under apoteket i Flen, tillägg och rättelser VI, sid. XXXVI.)

Apoteket i Tingsryd.

1864.

K. brefvet d. 12 aug. 1864 till K. sundhetskollégium medgaf, att, sedan prov-läkare blifvit tillsatt i Tingsås socken af Kronobergs län, ett apotek med personligt privilegium finge inrättas därstädes i närheten af dennes station. Genom K. brefvet d. 14 juli 1865 tillades examinerade apotekaren C. R. Hammar privilegium å detta apotek.

Apoteket förlades först vid stora landsvägen, i ostlig riktning från kyrkan, snedt emot torget, till den s. k. Oxebacken. Flyttades 1871 till en annan lägenhet, likaledes vid stora landsvägen, på dess norra sida ungefär halfvägs närmare kyrkan och erhöll där, sedan lokalerna undergått en omfattande restaurering, 1898 ny fullständig uppsättning af ståndkärl. Flyttades emellertid sedan i slutet af år 1901 till sina nuvarande lokaler i ett i omedelbar närhet af järnvägsstationen beläget hus, och benämnes det från år 1905 apoteket i Tingsryd.

Under apoteket i Tingsryd hörde åren 1898—1907 dåvarande medikamentsförrådet i Ryd.

Genom K. brefvet d. 28 juni 1907 förordnades, att det genom förre innehafvarens transport lediga apoteket i Tingsryd skulle åsättas en årlig afgift af 200 kronor att erläggas halfårsvis i förskott till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond. Denna afgift höjdes genom K. brefvet d. 3 juli 1916 till 300 kronor.

HAMMAR, CARL ROBERT. Född d. 6 juni 1823 i Kristianstad.

Föräldrar: Hattmakaren GUSTAF HAMMAR, född d. 18 nov. 1788, död d. 6 jan. 1859, och ELEONORA SOFIA HOFF, född d. 19 aug. 1787, död d. 14 okt. 1858.

H. antogs d. 8 jan. 1835 till elev å apoteket i Sölvesborg, där han d. 19 jan. 1841 aflade farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter i åtta år å apoteket i Ljungby samt undergick den 5 nov. 1851 apotekarexamen. Var åren 1856—59 ånyo anställd å apoteket i Sölvesborg samt från början af år 1860 till juli 1861 å apoteket Göta Lejon i Karlskrona. Förestod under år 1864 apoteket Gripen i Nyköping samt erhöll d. 14 juli 1865 personligt privilegium å en apoteksanläggning i Tingsås socken af Kronobergs län, hvilket apotek af honom uppsattes. Erhöll den 19 nov. 1869 befrielse från privilegiet och innehade sedan anställning å apoteket i Hässleholm från d. 17 juni 1871 till d. 7 april 1874, å apoteket i Hvetlanda från d. 27 okt. 1874 till maj 1876 samt därefter å apoteket i Skellefteå.

Död d. 6 juni 1897 i Säfsjö.

Gift d. 25 nov. 1866 med LAURA ADOLFINA PRISCA LINDEBERG, född d. 12 jan. 1832, död d. 15 febr. 1908, dotter till sjökaptenen LINDEBERG.

Barn: ELIANA WILHELMINA, född d. 15 april 1867, död d. 10 april 1900; — KERSTIN OLYMPIA, född d. 28 maj 1869; — ADAM ROBERT, född d. 28 juli 1874. Grosshandlare i Stockholm.

TÖRNQUIST, CLAËS JOHAN EDVARD. Född d. 30 jan. 1831 i Vists socken, Östergötland.

Föräldrar: Dåvarande vice pastorn därstädes, sedermera kyrkoherden i Vikingstad CLAËS TÖRNQUIST, född d. 29 juni 1795, död d. 26 juli 1882, och KLARA MAGDALENA NEUWIJK, född d. 2 maj 1807, död d. 21 jan. 1893.

Efter skolundervisning i Vimmerby och vid Linköpings elementarläroverk antogs T. d. 20 mars 1849 till elev å apoteket Lejonet i Kalmar samt aflade i Stockholm d. 7 juni 1854 farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter från d. 20 juli 1854 till den 28 febr. 1856 å apoteket Enhörningen i Stockholm och från sistnämnda tid till d. 1 okt. 1858 å apoteket Lejonet i samma stad. Aflade d. 29 maj 1860 apotekar-examen och var sedan anställd från d. 1 jun 1860 till d. 26 april 1861 å apoteket Lejonet i Stockholm, från d. 1 maj 1861 till den 30 maj 1862 å apoteket Enhörningen i Göteborg, från d. 1 juni 1862 till den 1 juni 1864 å apoteket Hjorten i Örebro samt från d. 15 aug. 1864 till d. 15 juni 1868 å apoteket Filipstad. Förestod från d. 30 okt. 1868 till d. 15 mars 1870

apoteket i Högsby samt erhöll d. 31 mars 1870 personligt privilegium å apoteket i Tingsås socken, Kronobergs län.

Död d. 26 mars 1897 i Tingsås.

Gift d. 18 mars 1874 med IDA KAROLINA JENNY STRÖBERG, född d. 10 juli 1847, dotter till kronofogden CARL STRÖBERG och LOVISA REBECKA THEORIN.

Barn: BLENDA, född d. 5 jan. 1875. Förestår apoteket Hjortens tekniska affär i Norrköping; — FINGAL, född d. 19 mars 1877; — SVEA, född d. 30 maj 1879, död d. 31 okt. s. å.; — YNGVE, född d. 5 mars 1880, död d. 14 mars s. å.; — FREJA, född d. 26 febr. 1881. Innehar pappershandel i Tingsryd; — HILDUR, född d. 30 okt. 1883; — ELSA, född d. 29 juli 1889.

KOLM, CARL FREDRIK WILHELM. Innehade apoteket i Tingsryd åren 1897—1907. (Se under apoteket i Karlshamn.)

SUNDÉLI, WILHELM. Var innehafvare af apoteket i Tingsryd åren 1907—16. (Se under apoteket i Leksand.)

ENGLUND, ERNST OSCAR. Född d. 10 jan. 1870 i Stockholm.

Föräldrar: Konditorn OSCAR STEPHANUS ENGLUND, född d. 3 aug. 1844, död d. 29 april 1890, och KRISTINA SOFIA OHLSSON, född d. 23 sept 1843, död d. 2 jan. 1915.

E. intogs hösten 1879 i Klara elementarläroverk i Stockholm, genomgick tre klasser af norra latinläroverket därstädes samt inskrefs 1883 vid realläroverket å Norrmalm i samma stad, där han aflade mogenhetsexamen d. 17 maj 1887. Innehade därefter några månader plats å spanska vicekonsulatet i Stockholm samt anställdes i maj 1888 å apoteket Kronan i Göteborg, där han antogs till elev d. 27 juli s. å. Flyttade följande år till apoteket i Karlskoga samt var åren 1890—91 elev å apoteket Elefanten i Stockholm. Aflade farmacie studiosi-examen d. 27 jan. 1892, efter hvilken E. konditionerade å sistnämnda apotek till aug. s. å., å apoteket i Skene från nämnda tid till sept. 1896 samt därefter å apoteket i Visby till sept. 1899, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Tjänstgjorde under sommaren 1900 å apoteket i Visby, dit han, efter d. 18 maj

1901 undergången apotekarexamen, återvände och innehade anställning till aug. 1910. Tjänstgjorde sedan från sept. 1910 till i dec. 1911 å apoteket Bäfvern i Borås samt från denna tid till medio af sept. 1912 å apoteket i Uddevalla. Innehade därefter förordnande som föreståndare för dåvarande medicamentsförrådet i Vrigstad, hvilket förordnande upphörde i dec. 1916, sedan E. d. 1 dec. s. å. erhållit personligt privilegium å apoteket i Tingsryd. Tillträdde detta apotek efter d. 10 maj 1917 verkställd afsyning.

Gift d. 28 febr. 1915 med ELLEN ERIKA HULTKVIST, född d. 10 juni 1893, dotter till skolläraren KARL ANDERS HULTKVIST och ANNA KATARINA BEXELL.

Barn: KERSTIN, född d. 13 juli 1915; — SVEN, född d. 21 juli 1916.

Apoteket i Älmhult.

1903.

Genom K. brefvet d. 21 juni 1895 bemyndigade K. Maj:t medicinalstyrelsen att på vanliga villkor uppdraga åt lämplig apoteksinnehafvare att vid Älmhults järnvägsstation, i närheten af extra prov.-läkarens bostad, inrätta ett medikamentsförråd, dock ej för längre tid än till utgången af år 1900. Tillstånd att tillhandahålla detta meddelades innehafvaren af apoteket i Ljungby, hvilken inrättade detsamma i kvarteret Mattis n:r 1, i ett vid torgets södra sida beläget trähus, till hvilket detsamma äfven som själfständigt apotek är förlagdt. Afsyning af medikamentsförrådet skedde d. 27 jan. 1896. Genom nåd. brefvet d. 5 okt. 1900 förlängdes oktrojen till 1903 års utgång, och skulle medicinalstyrelsen under förra hälften af sistnämnda år inkomma med und. hemställan om medikamentsförrådets bibehållande, upphörande eller förändring till själfständigt apotek. Sedan vederbörande läkardistriktsstyrelse hos K. Maj:t anhållit om medikamentsförrådets förändrande till själfständigt apotek och medicinalstyrelsen efter erhållen remiss infordrat yttranden från ortsmyndigheterna och förrådets innehafvare, föreskref K. Maj:t genom nåd. brefvet d. 24 juli 1903, att ett själfständigt apotek med personligt privilegium skulle inrättas i Älmhults köping efter ingången af år 1904, samt att den blifvande innehafvaren af privilegiet skulle vara skyldig ej mindre att, därest innehafvaren af medikamentsförrådet så påfordrade, inlösa förrådets fullgoda varulager och inventarier, än äfven att halfårsvis i förskott, räknadt från apotekets öppnande, erlägga en årlig afgift af 200 kronor till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond.

Privilegiet å apoteket tilldelades d. 4 dec. 1903 medikamentsförrådets föreståndare, examinerade apotekaren F. Hj. Fagerholm, som lät afsyna apoteket d. 17 och 18 juni 1904.

Genom nåd. brevet d. 25 juli 1913 föreskref K. Maj:t, att den apoteket åliggande årliga afgiften till apotekarkårens lifränte- och pensionskassa skulle höjas till 400 kronor, hvilken summa genom K. brevet d. 30 dec. 1916 höjdes till 600 kronor.

FAGERHOLM, FABIAN HJALMAR. Var innehafvare af apoteket i Älmhult åren 1903—13. (Se under apoteket i Ljungby, sid. 656).

SÖDERGREN, LARS ERIK. Född d. 15 aug. 1859 i Ofvansjö församling, Gäfleborgs län.

Föräldrar: Kronolänsmannen ERIK BERNHARD SÖDERGREN, född d. 30 aug. 1824, död d. 5 maj 1884, och LAURA AMALIA HÄDELL, född d. 23 mars 1834, död d. 22 juni 1894.

S. intogs hösten 1871 i Norrtälje elementarläroverk samt antogs d. 20 juni 1876 till elev å apoteket Kronan i Borås; aflyttade därifrån d. 4 aug. 1877 och fortsatte elevtjänstgöringen först å apoteket Gripen i Nyköping från d. 1 nov. 1877 till d. 9 febr. 1878, sedan i Eksjö från d. 1 april 1879 till d. 9 april 1881. Aflade farmacie studiosi-examen d. 24 sept. 1881 och tjänstgjorde därefter å apoteket i Trollhättan från d. 1 nov. 1881 till d. 12 dec. 1882, å apoteket Gripen i Sundsvall från d. 1 jan. 1883 till d. 1 juni 1893, i Rättvik från d. 24 sept. 1893 till d. 12 juni 1894, å Nordstjärnan i Stockholm från d. 15 juni 1894 till d. 1 sept. 1899, å Garnisonssjukhusets apotek i Stockholm från d. 1 dec. 1899 till d. 1 juni 1901, å medicamentsförrådet i Dalarö från d. 1 juni 1901 till d. 1 sept. s. å., å apoteket i Sotholm, Västerhaninge från d. 20 febr. 1902 till d. 10 jan. 1905 samt i Östhammar från d. 11 jan. 1905 till d. 7 juni s. å. Inskrefs höstterminen 1905 vid farmaceutiska institutet samt aflade apotekarexamen d. 16 sept. 1908. Var sedan anställd å apoteket i Norsjö och å apoteket i Östhammar från d. 23 april 1911 till slutet af år 1913. Erhöll d. 30 jan. 1914 personligt privilegium å apoteket i Älmhult.

Död d. 15 okt. 1916 i Älmhult.

Ogift.

ROY, AXEL LEOPOLD. Född d. 21 sept. 1863 i Mölndal, Göteborgs och Bohus län.

Föräldrar: Kvarnägaren CHARLES ROY, född d. 4 sept. 1804, död d. 19 april 1893, och dennes kusin MARIA ROY, född d. 8 juni 1819, död d. 25 juli 1880.

Sedan folkskolan och Götiska förbundets skola i Mölndal genomgåtts, inskrefs R. hösten 1880 vid Göteborgs elementarläroverk, där han aflade mogenhetsexamen d. 28 maj 1884. Inskrefs hösten 1885 vid Lunds universitet, och idkade där under två terminer studier i latin, kemi och fysik. Öfvergick emellertid till apoteksyrket och antogs d. 15 nov. 1886 till elev å apoteket Kronan i Göteborg. Aflade farmacie studiosi-examen d. 21 sept. 1889 och tjänstgjorde sedan, efter vikariat å apoteket i Marstrand, å Enhörningen i Göteborg och å apoteket i Mölndal. Innehade efter d. 26 maj 1893 undergången apotekarexamen och ett par kortare vikariat anställning å apoteket i Boxholm åren 1893—94, å Kronan i Göteborg åren 1894—98 samt å Lejonet i Eskilstuna åren 1898—99. Vikarierade sedan under kortare tid i Kungsbacka, hvarefter R. d. 28 dec. 1899 kom till Malmö, där han var laborant först å apoteket Kronan under 8 år, sedan å apoteket Fläcka Örnen i närmare 10 år. Den senare befattningen var förenad med uppdraget som hälsovårdsnämndens i Malmö kemist, därvid R. fick tillfälle att ägna sig åt näringsmedelsanalys. Äfven anlätades R. af dåvarande förste prov-läkaren för utförande af hela serier kontrollundersökningar, särskildt af vattendrag vid sockerbruk och mindre samhällen. Erhöll d. 1 juni 1917 personligt privilegium å apoteket i Älmhult.

Af trycket har R. utgifvit en del uppsatser i fackpressen, särskildt redogörelser för en del under senare åren utförda näringsmedelsanalyser.

Gift d. 12 april 1900 med TEODORA EMILIA CAROLINA ÅKERBOHM, född d. 19 mars 1866, dotter till bokbindarmästaren CARL TEODOR ÅKERBOHM och MARIA LOVISA FRID.

Apoteket i Ryd.

1907.

Sedan K. Maj:t genom nåd. brefvet d. 31 dec. 1894 beviljat bidrag af statsmedel till aflönandet af en vid Ryds järnvägsstation boende extra prov.-läkare och und. ansökan sedermera ingifvits om inrättandet af ett apotek vid samma järnvägsstation, bemyndigades K. medicinalstyrelsen genom nåd. brefvet d. 29 april 1898 att uppdraga åt lämplig apoteksinnehafvare att på vanliga villkor intill 1903 års utgång tillhandahålla ett medikamentsförråd å nämnda plats. Tillståndsbevis härtill utfärdades d. 27 juni 1898 för apotekaren C. F. W. Kolm i Tingsryd, och förordnades genom nåd. brefvet d. 31 dec. 1903, att medikamentsförrådet finge fortfarande tillhandahållas till utgången af år 1906.

Sistnämnda år ingingo extra prov.-läkaren i Ryds distrikt och ordföranden i Almundsryds sockens kommunalnämnd å nämnda kommuns vägnar till K. Maj:t med und. begäran, att, enär medikamentsförrådet i Ryd visat sig vara till stor nytta för ortens befolkning samt ett själfständigt apotek på platsen syntes kunna bära sig, nämnda medikamentsförråd med ingången af år 1907 måtte förändras till själfständigt apotek. Tillansökningen var bifogadt protokollsutdrag, utvisande att kommunalstämman anslagit ett årligt hyresbidrag af 300 kronor till ett själfständigt apotek i Ryd. Sedan yttranden infordrats från förrådets innehafvare, vederbörande läkare och länsstyrelse samt K. medicinalstyrelsen tillstyrkt densamma biföll K. Maj:t genom nåd. brefvet d. 16 nov. 1906 denna begäran under villkor att Almundsryds kommun under tio år, räknadt från och med år 1907, med minst 300 kronor årligen bidroge till bestridande af kostnaderna för lokal åt apoteket. Genom K. brefvet d. 22 mars 1907 till medicinalstyrelsen förordnades, att apoteket i Ryd skulle åsättas en årlig afgift till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas för-

stärknings- och understödsfond af 200 kronor att erläggas halfårsvis i förskott af blifvande innehafvaren af apoteket.

Privilegiet å apoteket tilldelades d. 7 aug. 1907 examinerade apotekaren C. H. Svensson, som efter godkänd afsyning tillträdde detsamma d. 14 juli 1908.

SVENSSON, CARL HENNING. Född d. 4 febr. 1864 i Fjelkestad, Kristianstads län.

Föräldrar: Trädgårdsmästaren NILS SVENSSON, född d. 1 sept. 1822, död d. 7 mars 1899, och MARIA MÅNSDOTTER, född d. 29 sept. 1828, död d. 27 okt. 1898.

S. genomgick sex klasser af högre allmänna läroverket i Kristianstad och antogs d. 3 juni 1881 till elev å apoteket Svanen i samma stad. Aflade farmacie studiosi-examen d. 31 jan. 1885, hvarefter han tjänstgjorde å apoteket i Ronneby från d. 17 febr. 1885 till d. 28 aug. 1888 samt å Enhörningen i Göteborg från d. 1 sept. 1888 till d. 28 sept. 1893. Inskrefs höstterminen 1893 vid farmaceutiska institutet och aflade apotekarexamen d. 21 maj 1895. Var sedan anställd å apoteket Hjorten i Göteborg från d. 29 maj 1895 till d. 31 aug. 1897, under hvilken tid han äfven var analytiker vid aktieb. Apotekarnes förenade vattenfabriker i Göteborg, å apoteket Lejonet i samma stad från d. 1 sept. 1897 till d. 26 febr. 1898 och å Hjorten i Östersund från d. 3 mars 1898 till d. 15 febr. 1900. Efter anställning å apoteket i Falköping konditionerade S. å apoteken Svanen i Norrköping från d. 27 aug. 1901 till d. 30 maj 1902 samt Kronan i Eskilstuna från d. 1 juni 1902 till d. 5 okt. 1907. Erhöll personligt privilegium å apoteket i Ryd d. 7 aug. 1907 och d. 1 mars 1918 transport till apoteket i Tranås.

Apoteket i Alfvesta.

1903.

På und. ansökan af ombud för Aringsås socknemän om anläggandet af ett apotek eller medikamentsförråd i Alfvesta municipalsamhälle — till stöd hvarför bland annat anfördes, att Alfvesta, som för omgivande landsbygd vore ett trafikcentrum och där en statens järnvägläkare vore stationerad, skulle blifva den lämpligaste platsen för anskaffande af apoteksvaror för femton socknar med en sammanlagd befolkning af 50,000 personer — föreskref K. Maj:t genom nåd. brefvet d. 24 april 1903 i enlighet med hvad K. medicinalstyrelsen hemställt, att ett själfständigt apotek med personligt privilegium skulle inrättas inom Alfvesta municipalsamhälle, samt att den blifvande innehafvaren af detta apotek skulle vara skyldig att, därest medicinalstyrelsen framdeles funne afgift till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond böra utgå från apoteket, betala densamma med belopp, som af K. Maj:t bestämdes.

Privilegiet å apoteket i Alfvesta tilldelades d. 30 okt. 1903 apotekaren i Lenhofda C. J. Danielson. Apoteket inrymdes i ett nybyggdt hus, beläget strax intill samhällets torg, afsynades d. 22, 23 och 24 febr. 1904 samt öppnades d. 26 febr. s. å.

Genom K. brefvet d. 15 dec. 1905 biföll K. Maj:t medicinalstyrelsens hemställan att apoteket i Alfvesta skulle åsättas en årlig afgift af 300 kronor att betalas halfårsvis i förskott till ofvannämnda kassa.

DANIELSON, CARL JOHAN. Innehade apoteket i Alfvesta åren 1903—11. (Se under apoteket Vasen i Linköping, sid. 476.)

PLEIJEL, CARL GERHARD WILHELM. Född d. 3 dec. 1866 i Vimmerby.

Föräldrar: Underlöjtnanten i armén, gymnastikdirektören ANDERS WILHELM PLEIJEL, född d. 18 nov. 1839, och LAURA EMILIA MARIA ROSIN, född d. 19 dec. 1845.

Efter skolstudier vid lägre allmänna läroverket i Västervik åren 1876—82 antogs P. d. 9 okt. sistnämnda år till elev å apoteket Gripen i Stockholm. Aflade farmacie studiosi-examen d. 28 jan. 1886 samt tjänstgjorde därefter å apoteket i Västervik från d. 15 maj 1886 till d. 15 sept. 1887. Studerade från denna tid vid farmaceutiska institutet och undergick apotekar-examen d. 17 maj 1889. Var sedan anställd å apoteket Svanen i Stockholm från d. 12 juni 1889 till d. 1 okt. 1891, som föreståndare för medikamentsförrådet i Öregrund från sistnämnda dag till d. 28 april 1898, å apoteket i Västervik från d. 1 maj 1898 till d. 15 nov. 1905, som föreståndare för dåvarande filialapoteket i Gamleby från d. 16 nov. 1905 till d. 18 maj 1909 samt å apoteket i Sollefteå från d. 1 juli 1909 till d. 15 dec. 1911. Erhöll d. 3 nov. 1911 personligt privilegium å apoteket i Alfvesta, hvilket apotek afsynades för Pleijels räkning d. 30 jan. 1912.

P. tilldelades under studietiden Wallerska stipendiet samt år 1908 farmaceutiska föreningens Schéelepris för afhandlingen *Hydrargyrum cum Creta och dess pröfning*.

Var åren 1904—08 ordförande i Smålandskretsen af Sveriges farmaceutförbund samt under samma tid ledamot af förbundets centralstyrelse. Är sedan år 1914 sekreterare och kassaförvaltare i Sydöstra kretsen af Sveriges apotekarförbund.

P. har publicerat ett flertal artiklar dels i den farmaceutiska facklitteraturen, dels i Botaniska notiser och Svensk botanisk tidskrift. Af förstnämnda må nämnas: *Beredning och pröfning af Unguentum nitratis hydrargyrici, Eg. vikt och extrakthalt hos några af Svenska farmakopéns preparater* och *Beredning af Oleum sulfurato-terebinthinum*.

Gift d. 23 jan. 1906 med SIGRID WESMANN, född d. 7 sept. 1875, dotter till grosshandlanden JOHAN FREDRIK WESMANN och SIGRID NICOLINA PIHLGREN.

Barn: ELIS ARNE, född d. 19 nov. 1906; — GUNNAR WILHELM, född d. 5 maj 1908; — BENGT FREDRIK, född d. 30 juni 1915.

Apoteket i Markaryd.

1906.

Sedan kommunalstämman i Markaryd genom Sveriges farmaceutförbund fått uppmärksamheten fäst på socknens behof af eget apotek beslöt densamma ingå till K. Maj:t med anhållan om ett sådant. Som skäl härför framhölls, att Markaryds stationssamhälle genom sitt läge och sina kommunikationer vore en centralpunkt för ortens handel och rörelse, men att afståndet till närmaste apotek dock utgjorde fyra à sex mil. Genom medicinlädor till Markaryd afsändes dagligen från olika apotek medicin till ett försäljningspris af omkring 500 kronor i månaden, oberäknadt hvad som förbrukades vid närbelägna järnvägsstationer, hvarförutom sedan flera år tillbaka två läkare vore bosatta inom samhället. Ansökningen remitterades till K. medicinalstyrelsen, som efter verkställd utredning hos K. Maj:t hemställde om inrättandet af ett själfständigt apotek i Markaryd från 1908 års ingång, med skyldighet för blifvande innehafvare att, för den händelse K. Maj:t framdeles skulle finna afgift böra utgå från apoteket till apotekarkårens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond, betala densamma med belopp, som af K. Maj:t då bestämdes. Genom nåd. brefvet d. 23 mars 1906 biföll K. Maj:t denna medicinalstyrelsens hemställan.

Privilegiet å apoteket i Markaryd tilldelades d. 3 maj 1907 examinerade apotekaren J. A. Svahnberg.

Genom K. brefvet d. 14 maj 1909 åsattes apoteket en årlig afgift af 500 kr. till ofvannämnda kassa.

SVAHNBERG, JOHAN AUGUST. Född d. 21 juli 1854 i Vederslöfs församling, Kronobergs län.

Föräldrar: Folkskolläraren JOHANNES SVAHNBERG, född d. 30 jan. 1826, död d. 7 maj 1902, och INGRID MARIA MAGNUSSON, född d. 29 juli 1824, död d. 1 febr. 1906.

S. genomgick sex klasser af högre elementarläroverket i Växjö och antogs d. 14 maj 1876 till elev å apoteket Kronan i Eskilstuna. Aflade d. 5 sept. 1879 farmacie studiosi-examen, hvarefter han var anställd å nämnda apotek till d. 1 nov. 1879 och å apoteket i Tierp från d. 4 nov. s. å. till d. 30 juli 1881. Inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 27 maj 1885 apotekarexamen. Tjänstgjorde under studie-åren somrarna 1882 och 1883 å apoteket i Lidköping samt sommaren 1884 å apoteket i Tierp. Innehade sedermera anställning å sistnämnda apotek från d. 7 juni 1885 till d. 1 sept. 1887, däraf en tid såsom föreståndare, å apoteket Hjorten i Östersund från d. 3 sept. 1887 till d. 27 juni 1888 samt å Lejonet i Växjö från d. 1 juli 1888 till d. 17 jan. 1899. Var från d. 21 jan. 1899 behjälplig vid uppsättandet af dåvarande medikamentsförrådet i Ryd samt därefter föreståndare för det samma till d. 6 okt. 1907. Erhöll d. 3 maj 1907 personligt privilegium å det apotek, som enligt K. brefvet d. 23 mars 1906 skulle inrättas i Markaryd, hvilket apotek öppnades för allmänheten efter d. 3 jan. 1908 verkställd afsyning.

Under sin vistelse i Ryd var S. vice ordförande i hälsovårdsnämnden och ordförande i municipalnämnden. Invaldes i Markaryd bl. a. i kommittén för erhållandet af köpingsrättigheter åt samhället.

Gift d. 13 april 1895 med HELENA ELVIRA NATHALIA STENLUND, född d. 10 juni 1868, död d. 25 febr. 1911, dotter till brukspatronen GUSTAF PETER STENLUND och GUSTAFVA MARIA PETERSSON.

Barn: ELSA VERA MARIA, född d. 22 nov. 1896; — LAJLA, född d. 14 mars 1902.

Apoteket i Åsheda.

1916.

I till K. Majt år 1907 ingifven und. skrifvelse anhöll kommunalnämnden i Åsheda socken om inrättandet af ett medikamentsförråd i Åsheda kyrkoby. Kommunen, som vid en föregående af K. Majt år 1903 afslagen ansökan i samma syfte åtagit sig att under fem år bidraga med 200 kronor årligen till hyra, förband sig nu att för tio år utgifva sådant bidrag med högst 350 kronor äfvensom att för samma tid garantera blifvande innehafvaren af förrådet en årlig omsättning af 9,000 kronor, detta senare dock endast i så måtto att, om omsättningen under något år icke skulle uppgå till nämnda belopp, kommunen skulle betala hälften af bristen intill en summa af 500 kronor. Efter remiss och vederbörandes hörande hemställde K. medicinalstyrelsen, med hänsyn till det närliggande apotekets i Lenhofda svaga ekonomiska ställning »vid gränsen af sin existensmöjlighet», om K. Majts bemyndigande att uppdraga åt lämplig apoteksinnehafvare att tillhandahålla ett medikamentsförråd i Åsheda intill utgången af år 1911. Denna hemställan bifölls genom K. brefvet d. 31 maj 1907, och lämnades nämnda uppdrag åt innehafvaren af dåvarande apoteket i Lenhofda.

År 1911 gjorde Åsheda kommun framställning om förrådets bibehållande under ytterligare fem år f. o. m. år 1912. Denna begäran tillstyrktes af förste prov.-läkaren och K. bfhde, då medikamentsförrådet under de år det ägt bestånd visat sig äga tillräcklig ekonomisk bärighet och ej behöft taga i anspråk den garanti för viss omsättning, som Åsheda kommun iklädt sig, dock under förutsättning af att en extra prov.-läkare framdeles komme att vara stationerad i Åsheda samt att förrådet fortfarande komme att lyda under apoteket i Lenhofda. Som Åsheda kommun jämväl för perioden 1912—16 åtog sig sina

dittillsvarande förbindelser beträffande förrådet, tillstyrkte K. medicinalstyrelsen bifall till den gjorda ansökningen. Genom nåd. brefvet d. 19 okt. 1911 föreskref också K. Maj:t medikamentsförrådets bibehållande, dock endast från ingången af år 1912 intill 1914 års utgång.

För utredning af medikamentsförrådets bärighet som själfständigt apotek infortrade K. medicinalstyrelsen våren 1914 uppgift å förrådets omsättning under de senaste fem kalender-åren. Äfven uppdrog styrelsen åt apotekaren i Lenhofda E. P. G. Lundgren att tillsvidare f. o. m. d. 1 jan. 1915 tillhandahålla samma medikamentsförråd till dess K. Maj:ts beslut angående förrådets bibehållande blifvit för medicinalstyrelsen känt. Genom nåd. brefvet d. 14 maj 1915 bemyndigade K. Maj:t medicinalstyrelsen dels att uppdraga åt lämplig apoteks-innehafvare att till utgången af s. å. tillhandahålla ett medikamentsförråd i Åsheda, dels ock att efter ortsmyndighetens hörande inkomma med und. hemställan om förrådets bibehållande, upphörande eller förändring till själfständigt apotek. Förnyadt bemyndigande att låta tillhandahålla samma förråd lämnades medicinalstyrelsen genom K. brefvet d. 11 febr. 1916. Efter verkställd utredning och på hemställan af K. medicinalstyrelsen föreskref därefter K. Maj:t genom nåd. brefvet d. 25 aug. 1916, att det till Lenhofda förlagda apoteket skulle flyttas till Åsheda municipalsamhälle så snart ske kunde efter ingången af år 1917, att i Åsheda befintliga medikamentsförrådet i samband därmed skulle upphöra samt att ett sådant tillsvidare intill utgången af år 1920 skulle tillhandahållas vid Lenhofda. Härjämte anbefalldes K. medicinalstyrelsen inkomma med förslag rörande den årliga afgift till apotekarkärens lifränte- och pensionskassas förstärknings- och understödsfond, som kunde anses böra åsättas det nya apoteket. Genom K. brefvet d. 3 nov. 1916 bestämdes denna afgift till 250 kronor.

Personligt privilegium å inrättandet af apoteket i Åsheda tilldelades d. 28 mars 1917 examinerade apotekaren F. W. Renhuldt.

RENHULDT, FRITZ WILHELM. Född d. 8 dec. 1867 i Grafva församling, Värmlands län.

Föräldrar: Landtbrukaren GEORG WILHELM RENHULDT, född d. 17 juli 1827, död d. 19 mars 1902, och HILDA CAROLINA DAHLANDER, född d. 6 febr. 1838, död d. 3 maj 1918.

Efter skolstudier vid Karlstads högre allmänna läroverk med flyttningsbetyg till öfre sjätte klassen antogs R. d. 15 juni 1885 till elev å apoteket i Uddevalla och aflade d. 25 sept. 1888 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter på apoteken i Uddevalla till i sept. 1889, i Skene, å Leoparden i Stockholm till febr. 1892, å Vasen i Göteborg till sept. s. å., på Enhörningen i samma stad till i sept. 1893 samt i Brösarp. Inskrefs hösten 1893 vid farmaceutiska institutet samt aflade apotekar-examen d. 11 sept. 1895. Innehade därefter anställning å ett flertal apotek, däraf å apoteket i Norrtelje till i april 1896, å Leoparden i Stockholm, å Bäfvern i Härnösand under hösten 1896, i Mälilla till i sept. 1897, i Alingsås till i mars 1898, å Kronan i Göteborg från d. 1 juni 1898 till d. 15 jan. 1900, å Hjorten och Enhörningen i samma stad till sept. s. å., i Råneå till i aug. 1901, å Hjorten i Örebro till i nov. 1902, å Nordstjärnan i Stockholm från d. 15 febr. 1903 till d. 15 jan. 1904, å Garnisonssjukhusets i Stockholm apotek, i Vingåker, Värnamo, Tumba, å Kronan i Borås, å Vasen i Göteborg samt i Julita m. fl. Förestod från d. 24 maj 1909 till d. 1 juni 1917 dåvarande medikamentsförrådet i Östervåla. Erhöll d. 28 mars 1917 personligt privilegium å det genom K. brefvet d. 25 aug. 1916 till självständigt apotek förändrade medikamentsförrådet i Åsheda samt d. 19 april förstnämnda år rättighet att i Lenhofda tillhandahålla ett medikamentsförråd i stället för dittillsvarande självständiga apoteket å denna plats. Afsyning af apoteket i Åsheda ägde rum d. 7 juli 1917.

Gift d. 11 sept. 1909 med OTTILIA CAROLINA (LILLY) BLOMBERG, född d. 8 maj 1874, dotter till kantorn i Hedvig Eleonora församling i Stockholm KLAS LEONARD BLOMBERG och AUGUSTA SUSANNA OTTILIA SJÖGREN.

Barn: KARIN LILLY, född d. 26 april 1911.

Sveriges
Apotekarhistoria
Från Konung Gustaf I:s till närvarande tid

Utgifven af
Alfred Levertin och C. F. V. Schimmelpfennig
Med. D:r. Apotekare

• I •

Apoteksinnehafvare

Stockholm
Tryckt hos Ernst Westerberg 1910.

Häftet 1

Pris Kr. 1.50

Expedition: ERNST WESTERBERGS BOKTRYCKERI
KLARABERGSGATAN 52

STOCKHOLM C.

Vertrag
Königliche Hof- und
Landesbibliothek

von Königin Elisabeth I. in London

Gelesen und genehmigt
in der Hof- und Landesbibliothek

Stockholm

Druck bei Carl Westberg 1810

Vertrag zwischen dem Könige von Schweden und dem Kaiser von Russland

unterzeichnet zu Stockholm den 19ten Junii 1721

1721

Hä

KLA

Sveriges
Apotekarhistoria
Från Konung Gustaf I:s till närvarande tid

Utgifven af
Alfred Levertin och C. F. V. Schimmelpfennig
Med. D:r. Apotekare

• I •

Apoteksinnehafvare

Stockholm
Ernst Westerbergs Boktryckeri-Aktiebolag 1918

Häftet 11

Pris Kr. 1.50

Expedition: ERNST WESTERBERGS BOKTRYCKERI
KLARBERGSGATAN 50 STOCKHOLM C.

Swedish
Kungliga Mediciniska Akademiens

Handlingar utgitta af Akademiens

Medlemmar Carl W. Schminckelberg

Professur

I.

Meddelanden

Stockholm

Medtryck af H. A. Åberg

1874

N:o 1

Meddelanden af Kungliga Mediciniska Akademiens

Handlingar

1874

